

॥ ಶ್ರೀ ॥

ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರಗ್ರಂಥರತ್ನಮಾಲಾ

(ಸಂ. ೩೨)

ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯ

ಸಂಪುಟ ೨೯

ಅನುವಾದಕ

ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಧರ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಡಿ. ಬನುಮಯ್ಯನವರ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಅಧ್ಯಾಪಕ
ಮೈಸೂರು

ಮೈಸೂರು

ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರೆಸ್

1952

Printed by D. Rajarathnam,

Sree Panchacharva Electric Press,

Sayaji Rao Road, Mysore.

For The Palace Mysore.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಮಹಾದೇವ ನಾಮಾಂಕಿತವಾದ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶವು ಈ ಗ್ರಂಥಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಶೈವಧರ್ಮವಿಷಯಕಗಳಾದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮನಿರೂಪಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಚಾಂದ್ರಮಾನದಿಂದ ಬರುವ ಜೈತ್ರ, ವೈಶಾಖಾದಿ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವು ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಾತ್ತವಾಗಿದೆ. ಶನಿಪ್ರದೋಷವ್ರತ, ಸೋಮವಾರ ವ್ರತ, ಅದರ ಉದ್ಯಾಪನೆ, ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀವ್ರತ, ಮುಂತಾದ ಶಿವವ್ರತಗಳ ವಿಚಾರವು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರೇ ಇದೇ ವ್ರತಗಳ ಪ್ರಕರಣವು ಹಿಂದಿನಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಒಂದು ಹೊಸವಿಷಯ. ಭಕ್ತನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದ ಈಶ್ವರಪೂಜೆಯಿಂದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಅವರವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತನಗೆ ಕರುಣಿಸಲಿ, ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಶಾಂತಿಧರ್ಮ. ಇದು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಗೋವಿನ ಮಹಿಮೆ, ಗೋಪೂಜಾಕ್ರಮ, ಶಿವವ್ರತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಗೋದಾನಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕರಣಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ.

ಶಿವಾರ್ಚನರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಪಾತಕಸಂಯುತೈಃ ।

ದೋಷೈಃ ಕೃತ್ಯೈಃ ಅನ್ಯೇತ ಪದ್ಮಪತ್ರಮಿವಾಂಭಸಾ ॥

ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಫಲಶ್ರುತಿಗಳು, ನಿತ್ಯವೂ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚಕನು ಯಾವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೂ ದರೂ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯವಲ್ಲ. ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳೂ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುವು ಎಂಬುದೇ ಇದರ ರಹಸ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದು ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದೇ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಲಿ ಎಂಬುದೇ ಫಲಶ್ರುತಿ ಹೇಳುವ ಪುರಾಣಕಾರರ ಉದ್ದೇಶ. ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖದುಃಖಗಳು ಒದಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇದನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ನಾವು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದೇವತಾಸೇವೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಸಗಿ, ಪುಣ್ಯಾರ್ಜನೆಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೋ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೋ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಗಳು ಹೇಗೆ ಸಾಧಕಗಳೋ, ಭಕ್ತಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದೇ ಪುರಾಣಕಾರರ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಇಂದಿನ ಜನತೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೂ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪುರಾಣದ ತತ್ತ್ವಗಳು ಈ ಕಾಲದ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಪ್ಪುವಂತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ತೊಡಗಿರುವ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರಂಥಗಳು ವಿಶೇಷ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಗ್ರಂಥಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಈಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಬಹುಧನವ್ಯಯದಿಂದ ನಡೆಸುವ ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಸಾರಕಾರ್ಯವೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಪ್ರಭುಗಳವರ ಅಲ್ಪಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶ ಮಹಾಪುರಾಣಗಳೂ, ಅಷ್ಟಾದಶ ಉಪಪುರಾಣಗಳೂ, ಇತರ ವೈದಿಕಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಮಾತೃಕೆಯೊಡನೆ ಬಂದು, ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಚಾರವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣರು ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು ಎಂದೇ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು, ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರಾದ ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬಹದ್ದೂರ್, ಜಿ.ಸಿ.ಬಿ., ಜಿ.ಸಿ.ಎಸ್.ಐ. ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳವರಿಗೆ ಸರ್ವಭೋಕರಕ್ಷಕನಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನು ಸತ್ಸಂತಾನಾದಿ ಸಕಲ ಸಂತಂಗಳಗಳನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಿ ಸಲಹುತ್ತಿರಲಿ ಎಂದು ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ನಂದನಸಂವತ್ಸರದ
ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ಷಷ್ಠೀ
ಸೋಮವಾರ

ತಾ|| 22—12—1952.

ಸಜ್ಜನ ವಿಧೇಯ

ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಗಂಗಾಧರಶಾಸ್ತ್ರಿ,
ಅಸ್ಥಾನಪದ್ವಾನ್, ಮೈಸೂರು.

ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

(೨೬-೫೦ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಪೂರ್ತಿ)

ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡುವ ಕ್ರಮ.
ಆಯಾ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು. ಭೈರವಾಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರ.
ಪುಟ ೧-೧೬

ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪ್ರತಿ ಪರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಪೂಜಾಮಹಿಮೆ. ಗೋಕರ್ಣಮಹಿಮೆ. ಶನಿಪ್ರದೋಷ
ಮಹಿಮೆ. ಏಕಾದಶಿ ಮಹಿಮೆ. ಗ್ರಹಣ ಮಹಿಮೆ. ಪುಟ ೧೭-೩೨

ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸೋಮವಾರವ್ರತವಿಧಿ ಪುಟ ೩೩-೪೫

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸೋಮವಾರ ಪೂಜಾವಿಧಿ, ಉದ್ಯಾಪನವಿಧಾನನಿರೂಪಣೆ. ಪುಟ ೪೬-೬೨

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪ್ರದೋಷಕಾಲಾರ್ಚನೆಯ ವಿಧಿ. ಪುಟ ೬೩-೭೮

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶನಿಪ್ರದೋಷಪೂಜಾ ವಿಧಿ. ಪುಟ ೭೯-೯೮

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರೀ ಕಲ್ಪ. ಪುಟ ೯೯-೧೧೬

ಮೂವತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಮಾಸಕಿವರಾತ್ರೀ ವಿಧಾನ. ಪುಟ ೧೧೭ ೧೩೧

ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಅಷ್ಟಮೀಪೂಜಾವಿಧಾನ, ಕಾಲಭೈರವಾಷ್ಟಕ ಪುಟ ೧೩೨-೧೪೭

ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮೀಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಉದ್ಯಾಪನವಿಧಿ ಪುಟ ೧೪೮-೧೫೮

ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಆವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರವಾಸನಿಯಮ ಪುಟ ೧೫೯-೧೭೭

ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಾಂತಿಧರ್ಮವಿವರಣೆ ಪುಟ ೧೭೮-೧೯೦

ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಾಂತಿಧರ್ಮವಿವರಣೆ ಪುಟ ೧೯೧-೨೦೦

ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಾಂತಿಧರ್ಮವಿವರಣೆ ಪುಟ ೨೦೧ ೨೧೨

ನಲವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯ ಪುಟ ೨೧೩-೨೨೨

ನಲವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಾಂತಿಧರ್ಮವಿವರಣೆ ಪುಟ ೨೨೩-೨೩೪

ನಲವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಿವಪೂಜಾನುಹಮೆ ಪುಟ ೨೩೫-೨೪೮

ನಲವತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಿವದಿವ್ಯಸ್ತುತಿ ನಿರೂಪಣಂ ಪುಟ ೨೪೯-೨೫೮

ನಲವತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ರೂಪದಾನಸೋಮವ್ರತಾದಿಶಿವಧರ್ಮಗಳು ಪುಟ ೨೫೯-೨೬೮

ನಲವತ್ತೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಗೋಮಹಿಮೆ, ಗೋ ಸಾವಿತ್ರಿಮಂತ್ರಗಳು ಪುಟ ೨೬೯-೨೭೮

ನಲವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಿವದ್ವೋಹಮಾಡಿವರಗೆ ಲಭಿಸುವ ನರಕಯಾತನೆಗಳು ಪುಟ ೨೮೯-೨೯೭

ನಲವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಿವಪೂಜಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಫಲಾಫಲಗಳ
ವಿವರಣೆ ಪುಟ ೨೯೮-೩೦೧

ನಲವತ್ತೊಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಿವಧರ್ಮವರ್ಣನೆ, ಶಿವನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿವರಣೆ,
ಶಿವಾಚಾರನಿಯಮಗಳು ಪುಟ ೩೦೨-೩೨೦

ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಮಹಿಮಾವರ್ಣನೆ, ದೇವಿಯ ಪೀಠಸ್ಥಾನಾದಿಗಳ ವರ್ಣನೆ ೩೨೧-೩೫೮

ಐವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯವಿಚಾರ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಸ್ಕಾರಕ್ರಮ. ಶಿವಾಚಾರಧರ್ಮವರ್ಣನೆಗಳು
..... ಪುಟ ೩೫೯-೩೯೩

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ವಿಕಾಡಶಾಂಶೇ

ಷಡ್ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀಸೃಂದ ಉವಾಚ ॥

ಶೃಣು ಗುಹ್ಯತಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಂ ।

ದೇವ್ಯೈ ದೇವೇನ ಕಥಿತಂ ಮಾಸಾರ್ಚನವಿಧಿಕ್ರಮಂ ॥೧॥

ಕರ್ತುರಪ್ಯಧಿಕಂ ಪುಣ್ಯಂ ಲಭತೇ ಶ್ರಾವಣೋ ನರಃ ।

ಯದಿ ಭಕ್ತೋ ಮಹಾದೇವೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಪಿ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥೨॥

ಯತಸ್ತ್ವಂ ಶಿವಭಕ್ತೇಷು ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವದಾಮಿ ತೇ ।

ಚತುರ್ದಶಾಮಢಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಪಕ್ಷಯೋಃ ಕೃಷ್ಣ ಶುಕ್ಲಯೋಃ ॥೩॥

ಇವೃತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದನು.
“ ಮಹರ್ಷಿಯೇ, ಕೇಳು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದ್ದ
ಮಾಸಾರ್ಚನವಿಧಿಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವೆನು. ಇದು ಬಹಳ
ನಿಗೂಢವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ಕ್ರಮದಂತೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೂ, ಇದನ್ನು
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುವವನಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯವುಂಟು. ಶಿವನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ
ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು, ಇದನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೇಳಲೇಬೇಕು. ॥೧-೨॥

ಜೈಗೀಷವ್ಯಮುನಿಯ, ನೀನಂತೂ ಶಿವಭಕ್ತವರ್ಧನಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳು. ನನ್ನ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ನಂಬು. ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ

ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಯೋಬ್ಬಮೇಕಂ ನ ಭುಂಜೀತ ಶಿವಾರ್ಚನರತಶ್ಚುಚಿಃ |

ಯತ್ಪುಣ್ಯಮುಕ್ಷಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸತತಂ ಸತ್ರಯಾಜಿನಾಂ ||೪||

ಸತ್ಯವಾದಿಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ತೀರ್ಥಗಾಮಿನಾಂ |

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರೇಣ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಯಜ್ಞಯಾಜಿನಾಂ ||೫||

ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಸ್ರಾಷ್ಟ ಶಿವಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ |

ನಕ್ತಂ ಶಕ್ತೋಽಪಿ ಕುರ್ವೀತ ಭಾವಭಕ್ತೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ||೬||

ಸ್ವಧೀವೀಂ ಭಾಜನಂ ಕೃತ್ವಾ ಭುಂಕ್ತೇ ಪರ್ವಸು ಯೋ ನರಃ |

ಅಹೋರಾತ್ರೇಣ ಚೈಕೇನ ತ್ರಿರಾತ್ರಫಲಮುತ್ಸುತೇ ||೭||

ದ್ವಯೋರ್ಮಾಸಸ್ಯ ಚಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಭೂತಯೋರಪಿ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ |

ಶಿವಮುಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ವಿಧಿವನ್ನಿಶಿ ಬಿಲ್ವೈಶ್ಚ ಪಂಕಜೈಃ ||೮||

ಚತುರ್ದಶೀ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಜನಮಾಡದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದಲೇ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಾ ಒಂದು ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಕ್ಷಯವಾದ ಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಶ್ರುತಿಯಿರುವುದು. ||೩-೪||

ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೂಸಾರ್ಚನೆ ನಡೆಸಿದವನಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಸತ್ಯವಾದದಿಂದಲೂ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಿಂದಲೂ, ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಯಾಗಾಚರಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಂತಹ ಪುಣ್ಯನಿಚಯವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಅಂತಹ ಸುಕೃತವೈಭವವೇ ದೊರೆಯುವುದು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಶಿವಲೋಕವೇ ಲಭಿಸುವುದು. ಶಕ್ತಿಯಿರುವ ಈಶ್ವರ ಪೂಜಕನು ಶಿವವ್ರತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ನಕ್ತವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಲೇ ಬೇಕು. ||೫-೬||

ಯಾವನು ಪರ್ವದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಊಟಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ತ್ರಿರಾತ್ರ ಉಪವಾಸಮಾಡಿದ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳನ ಎರಡು ಅಷ್ಟಮೀ ಮತ್ತು ಎರಡು ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಬಿಲ್ವಕಮಲಾದಿಗಳಿಂದ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿದವರು ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ||೭-೮||

ಸೋಪವಾಸಸ್ಸು ಗಂಧಾಂಗಃ ಶಯೀತ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸಹ ।

ಶೇತೇ ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತೋ ಯೋ ರತಿರಾಗವಿವರ್ಜಿತಃ ॥೯॥

ಶಿವೈಕಗತಚಿತ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ತೃಣು ।

ದಿವ್ಯವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯವರ್ಷಶತಾನಿ ಚ ॥೧೦॥

ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಮಹತ್ತೇನ ಭವೇದೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ।

ಭವಭಕ್ತಶ್ಚ ಪೂತಾತ್ಮಾ ಯದ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾತ್ಸುಪಾಪಕೃತ್ ॥೧೧॥

ನಿಧೂಯ ಪಾಪಸಲಿಲಂ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ।

ಸರ್ವಮಾಸೇಷು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಾ ಪಕ್ಷಯೋಃ ಶುಕ್ಲೈಶ್ಚೈಷ್ಣಯೋಃ ॥೧೨॥

ಶಕ್ತೋಽಥ ಭವಭಕ್ತೋ ಯೋ ಮುಕ್ತೋ ನಕ್ತಾಶನೋ ಭವೇತ್ ।

ಇಹಭೋಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪರತ್ರ ಚ ಪರಾಂಗತಿಂ ॥೧೩॥

ಶಿವಲೋಕೇ ವಸೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಶಿವವತ್ಸಂವೃತೋ ಗಣೈಃ ।

ಯೋಬ್ದಮೇಕಂ ನ ಭುಂಜೀತ ಶಕ್ತೋ ನಕ್ತಂ ಚ ಪರ್ವಣಿ ॥೧೪॥

ಮತ್ತು ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸದಿಂದಿದ್ದು, ಗಂಧದಿಂದ ಲಿಪ್ತವಾದ ಶರೀರ ವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪಶ್ಚಿಮೋಡನೆ ಮಲಗಿದ್ದರೂ, ಕಾಮುಕನಾಗದೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ಪರಶಿವನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದವನಿಗೆ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳು ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ॥೯-೧೦॥

ಒಂದುವೇಳೆ ಆತನು ಎಂತಹ ಪಾಪಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ದೆಸೆ ಯಿಂದ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವನು. ಪ್ರತಿ ಮಾಸದ ಎರಡು ಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮಿ ಮತ್ತು ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ನಕ್ತ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆದು, ಪರ ಲೋಕದ ಸುಖವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿವ ಗಣಪರಿವೃತನಾಗಿ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವನು. ॥೧೧-೧೨-೧೩॥

ಯಾವನು ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಪರ್ವದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ದಿಂದಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯೂ ಸಹ ಭೋಜನಮಾಡದೆ ಶಿವಾರಾಧನೆ ನಡೆಸಿ, ವರ್ಷಾಂತ್ಯ

ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಭೂಷಣಃ ।

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನರತೋ ವಿರಕ್ತೋ ವಿಷಯೇಷು ಚ ||೧೫||

ಸಂವತ್ಸರಾಂತೇ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರಾನ್ ಶಿವಭಕ್ತಾನ್ ಸದಕ್ಷಿಣಂ ।

ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ತತೋ ಬ್ರೂಯಾತ್ಪ್ರೀಯತಾಮಿತಿ ವೈ ಶಿವಃ ||೧೬||

ಭೋಜಯೇದ್ವದಿ ವಿದ್ವಾಂಸಂ ಕಸಾಲವ್ರತಧಾರಿಣಂ ।

ಭಸ್ಮಾಭ್ಯಕ್ತಂ ಶುಚಿಂ ಶಾಂತಮುಮಾಕಾಂತರತಂ ದ್ವಿಜಂ ||೧೭||

ಭೋಜಿತಾಸ್ತೇನ ದೇವೇತ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರಾಃ ।

ಕಸಾಲಪೂರ್ಣಮಶನಂ ಭೈಕ್ಷ್ಯಂ ಯೋ ಯಸ್ಯ ಗೃಹ್ಣತೇ ||೧೮||

ಕುಲಂ ತಸ್ಯೋದ್ಧರತ್ಯೇನ ದಶಪೂರ್ವಾನ್ ದಶಾಪರಾನ್ ।

ಪಾದ್ಯಾಘ್ನಾಚಮನೀಯಾನಿ ಗಂಧಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೧೯||

ಪರ್ವಸ್ತಪಿ ವಿಶೇಷೇಣ ಭೋಜಯೇಚ್ಛಿವಯೋಗಿನಂ ।

ಶಿವವ್ರತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ನಕ್ತಭೋಜನಮುತ್ತಮಂ ||೨೦||

ದಲ್ಲಿ ಶಿವಧರ್ಮನಿಷ್ಠರಾದವರನ್ನು ಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಶಿವಪ್ರೀತಿ ಯಾಗಲೆಂದು ಹೇಳಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ ತೃಪ್ತನಾಗುವನೋ, ಅಂತಹವನೂ ಸಹ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವನು. ||೧೪-೧೫-೧೬||

ಕಸಾಲವ್ರತಧಾರಿಯಾಗಿ, ಭಸ್ಮಭೂಷಿತನೂ, ಶುಚೀಭೂತನೂ, ಸದಾ ಪರಶಿವಾರಾಧನಸಕ್ತನೂ, ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಶಿವವ್ರತದಿನದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಭೋಜನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ದಂತೆಯೇ ಆಗುವುದು. ಕಾಸಾಲವ್ರತಧಾರಿಗೆ ಅವನ ಕಸಾಲದ ಪೂರ್ತಿ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸತ್ಕಾರಮಾಡಿದರೆ, ಸತ್ಕರಿಸಿ ದವನ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ವಂಶದವರು ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ||೧೭-೧೮-೧೯||

ಪರ್ವತಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಮಾಡುವಂತೆ ನಕ್ತಭೋಜನವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿದೆ. ಉಪವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಯಿಂದ, ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾಚನೆ

ಉಪನಾಸಾತ್ವರಂ ಭೈಕ್ಷ್ಯಂ ಭೈಕ್ಷಾತ್ವರಮಯಾಚಿತಂ ।

ಪೂಜಿತಸ್ಸಶಿವಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಕ್ತ ಶೈವಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ || ೨೧ ||

ಅಯಾಚಿತಾತ್ವರಂ ನಕ್ತಂ ತಸ್ಮಾನ್ನಕ್ತೇನ ವರ್ತಯೇತ್ ।

ಅನಾಸೋಮಾನ್ವಿತಾ ಯಾ ಸಾ ತಸ್ಮಾಂ ನಕ್ತಂ ಸಮಾಚರೇತ್ || ೨೨ ||

ಮುಹೂರ್ತೋನಂ ದಿನಂ ನಕ್ತಂ ನ ನಕ್ತಂ ನಿಶಿಭೋಜನಂ ।

ದೇವೈಸ್ತು ಭುಕ್ತಂ ಪೂರ್ವಾರ್ಹೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಯುಷಿಭಿಸ್ತಥಾ || ೨೩ ||

ಅಪರಾರ್ಹೇ ತು ಪಿತೃಭಿಃ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ಗುಹ್ಯಕಾದಿಭಿಃ ।

ಸರ್ವಾಂ ವೇಲಾನುತಿಕ್ರಮ್ಯ ನಕ್ತಭೋಜನಮಾಚರೇತ್ || ೨೪ ||

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಸರ್ವೇಷು ವರ್ಷಂ ನಕ್ತಾಶನೋ ಭವೇತ್ ।

ಅವಿಮುಕ್ತೇ ವಿಶೇಷೇಣ ಯಾವಜ್ಜೀವಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಯಾ || ೨೫ ||

ಮಾಡದ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಭೋಜನಮಾಡುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವುದು. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ರಾತ್ರಿ ಯಾಚನೆ ಮಾಡದೆ ಸ್ವಾರ್ಜಿತದಿಂದ ಊಟಮಾಡುವುದು ಶಿವವ್ರತ ಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ಪರ್ವತಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಿಯನ್ನು ಭೋಜನಾದಿ ಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಕ್ತಭೋಜನದಿಂದ ಶೈವನನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅಮಾವಾಸ್ಯಾತಿಥಿಯು ಸೋಮವಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಕ್ತವ್ರತವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ||೨೦-೨೧-೨೨||

ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಾನಂತರ ಕೊನೆಯ ಮುಹೂರ್ತಕಾಲಕ್ಕೆ ನಕ್ತಕಾಲವೆಂದು ಹೆಸರು. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡುವುದು ನಕ್ತಭೋಜನವೆನಿಸಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಪೂರ್ವಾರ್ಹಕಾಲವು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲವು ಯುಷಿಗಳಿಗೂ, ಅಪರಾರ್ಹವು ಪಿತೃಗಳಿಗೂ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವು ಗುಹ್ಯಕರೇ ಮೊದಲಾದ ದೇವಯೋಗಿಗಳಿಗೂ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಕಾಲವೆನಿಸಿದೆ. ಇವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಕಾಲವೇ ನಕ್ತಕಾಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಮಾಡುವ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ನಕ್ತ ಭೋಜನವೆಂದು ಹೆಸರು. ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಶೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ನಕ್ತಭೋಜನದಿಂದ ಶಿವಾರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ||೨೩-೨೪-೨೫||

ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯ

ಭಸ್ಮೋದ್ಧೂಲಿತಸರ್ವಾಂಗೋ ಭವೇನ್ನ ಕ್ತಾಶನೀ ಸದಾ ।

ಹವಿಷ್ಯಭೋಜನಂ ಸ್ನಾನಂ ಸತ್ಯಮಾಹಾರಲಾಘವಂ ॥೨೬॥

ಶಿವಾಗ್ನಿಕಾರ್ಯಂ ಲಿಂಗಾರ್ಚಾಂ ನಕ್ತಭೋಜೀ ಸಮಾಚರೇತ್ ।

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಸೋಮವಾರೇ ಪ್ರದೋಷಕೇ ॥೨೭॥

ಸರ್ವಮಾಸೇಷು ಸರ್ವತ್ರ ವಿಧಿರ್ನಕ್ತಾಶನಸ್ಯ ಹಿ ।

ತತ್ರಾಪಿ ಚ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಅವಿಮುಕ್ತೇ ಚ ನೈತ್ಯಕಃ ॥೨೮॥

ಜಾಬಾಲೋಕ್ತೇ ವಿಧಿಸ್ಸಕ್ತಾನ್ನಕ್ತಾಶೀ ಮುಕ್ತಿನಾಪ್ನುಯಾತ್ ।

ಭಸ್ಮನಿಷ್ಕೋ ಲಿಂಗರತೋ ಯಾಂ ಗತಿಂ ಲಭತೇ ಮುನೇ ॥೨೯॥

ನ ತಾಂ ಗತಿಮನಾಪ್ನೋತಿ ವೇದವೇದಾಂತವೇದ್ಯಹಿ ।

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇ ಶುಭೇ ಮಾಸಿ ಶಂಕರಂ ತು ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ॥೩೦॥

ಪೀತ್ವಾ ತು ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೋಮೂತ್ರಂ ಅನಾಹಾರೋ ನಿಶಿಸ್ವವೇತ್ ।

ಅತಿರಾತ್ರಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಫಲಮುಷ್ಯಗುಣಂ ಲಭೇತ್ ॥೩೧॥

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮಲಿಪ್ತಗಾತ್ರನಾಗಿ ನಕ್ತಾಶನದಲ್ಲಿ ಹವಿಸ್ಸ (ಹುಗ್ಗಿ) ನ್ನೇ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ, ಅಲ್ಪಾಹಾರ, ಸತ್ಯಮಾರ್ಗ, ನದೀಸ್ನಾನ, ಶಿವಾಗ್ನಿಕಾರ್ಯ, ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವನು ಮಹಾತ್ಮನೇ ಸರಿ. ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ, ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶೀ, ಸೋಮವ್ರದೋಷ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಕ್ತವ್ರತದಿಂದ, ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವವನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ॥೨೬-೨೭-೨೮॥

ಈ ರೀತಿ ನಕ್ತವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನೆಂದು ಜಾಬಾಲಮಹರ್ಷಿಯೇ ಹೇಳಿರುವನು. ಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ದವನಿಗೆ ದೊರಕುವ ಸದ್ಗತಿಯು ವೇದವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರುವ ವಿಪ್ರರಿಗೂ ಲಭಿಸಲಾರದು. ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುಡಿದು, ನಿರಾಹಾರನಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದವನಿಗೆ ಅತಿರಾತ್ರೆಯಾಗಾಚರಣೆಯ ಎಂಟರಷ್ಟು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ॥೨೯-೩೦-೩೧॥

ಏನಂ ಪುಷ್ಕೇಪಿ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪುಷ್ಪೈಶ್ಯಂಭುಂ ನಿಶಿ ದ್ವಿ ಜ |
 ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಘೃತಂ ಪ್ರಾತ್ಯ ನಾಜಪೇಯಾಷ್ಟಕಂ ಲಭೇತ್ || ೩೨ ||
 ಮಾಘಮಾಸೇ ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |
 ಯನಾಂಶ್ಚ ಸಂಚಿತಾನ್ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಸೋಶ್ವಮೇಧಫಲಂ ಲಭೇತ್ || ೩೩ ||
 ಕಾಲಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ತಥಾ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಭೈರವಂ ಪೂಜಯೇನ್ನರಃ |
 ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾರ್ಚನರತೋ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಶ್ಚ ಕೋಮಲೈಃ || ೩೪ ||
 ಹರ್ನಿವೇದ್ಯ ಸಾಪೂಪಂ ಮಾಷಾಪೂಪಾಂಶ್ಚ ಸತ್ತಮು |
 ಶತಾಷ್ಟೋತ್ತರಸಂಖ್ಯಾಭಿಭೈರವಂ ಚಾಪಿ ಪೂಜಯೇತ್ || ೩೫ ||
 ಗಂಧಪುಷ್ಪೈರ್ಧೂಪದೀಪೈಃ ಕಾಶ್ಯಾಂ ನಿರ್ವಿಘ್ನಕಾರಿಣಂ |
 ಪ್ರತಿನಾಸಂ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ಶಿವರಾತ್ರೀ ಚ ಸತ್ತಮು || ೩೬ ||
 ಪೂಜಯೇದವಿಮುಕ್ತೇಶಮನ್ಮಜ್ಜೇತ್ರೇಪಿ ನಾ ಶಿವಂ |
 ಮಾಘ್ಯಾಂ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಪೂಜಯೇದಿಂದುಶೇಖರಂ || ೩೭ ||

ಹೀಗೆಯೇ ಪುಷ್ಯಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನಾಜಾತಿಯ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಶಂಕರ
 ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಘೃತಪ್ರಾಶನದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನು
 ನಡೆಸಿದರೆ, ಎಂಟು ವಾಜಪೇಯಯಾಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಷ್ಟು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸು
 ವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಾರಾಧನೆ ನಡೆಸಿ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ
 ದಿನ ಯವಧಾನ್ಯದ (ಅಕ್ಕಿ) ಗಂಜಿಯಿಂದ ಕಾಲಕಳೆದರೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ
 ಫಲವು ಸಿಗುವುದು. || ೩೨-೩೭ ||

ಅದೇ ಮಾಸದ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಕಾಶೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನೂ ಕಾಲ
 ಭೈರವನನ್ನೂ ಕೋಮಲವಾದ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಹುಗ್ಗಿ, ಒಬ್ಬಟ್ಟು ನೂರೆಂಟು
 ಉದ್ದಿನ ಒಡೆ, ಇವುಗಳ ನೈವೇದ್ಯದಿಂದಲೂ ಆರಾಧಿಸಿದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ
 ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. || ೩೪-೩೫ ||

ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಘ್ನ ರಾಜನೆನಿಸಿದ ಗಣಪತಿಯನ್ನೂ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ
 ಲಿಂಗವನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಾಸದ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮೀ ಚತುರ್ದಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
 ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಕಾಶಿಯಾಗಲಿ, ಇತರ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಲಿ ಮಾಘ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶೀ

ಚೈತ್ರೇ ತ್ರಿನೇತ್ರನಾಮಾನಂ ಪೂಜಯೇತ್ಪರಮೇಶ್ವರಂ ।

ದ್ವಾದಶಾಹಕ್ರತುಫಲಂ ಲಭತೇ ಸೋಚಿರಾನ್ಮನೇ ॥೩೮॥

ವೈಶಾಖೇ ಶಿವನಾಮಾನಂ ಪೂಜ್ಯ ರಾತ್ರೌ ಕುಶೋದಕಂ ।

ಸೀತಾ ಪುರುಷಮೇಧಸ್ಯ ಫಲಮಷ್ಟಗುಣಂ ಲಭೇತ್ ॥೩೯॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠೇ ಪಶುಪತಿಂ ಪೂಜ್ಯ ಗವಾಂ ಶೃಂಗೋದಕಂ ಪಿಬೇತ್ ।

ಗವಾಂ ಕೋಟಿಪ್ರದಾನಸ್ಯ ಯತ್ಫಲಂ ತದವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥೪೦॥

ಆಷಾಢೇ ಚೋಗ್ರನಾಮಾನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಶ್ನ ಚ ಗೋಮಯಂ ।

ಸೌತ್ರಾಮುಣ್ಯಯುತಸ್ತೈವ ಸಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾನ್ನರಃ ॥೪೧॥

ಶ್ರಾವಣೇ ಶರವನಾಮಾನಂ ಪೂಜ್ಯ ಪರ್ಣಾನಿ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ।

ವರ್ಷಕೋಟಿಶತಂ ಸಾಗ್ರಂ ಸೂರ್ಯಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೪೨॥

ಮಾಸಿ ಭಾದ್ರಪದೇಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ನಾನು ಪೂಜಯೇತ್ ।

ಪ್ರಾಶ್ನ ಬಿಲ್ಲಫಲಂ ಪಕ್ಷಂ ಸತ್ರಯಾಗಫಲಂ ಲಭೇತ್ ॥೪೩॥

ತಿಥಿಯ ದಿನದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪೂಜಕನು ವಿಶೇಷವಾದ ಸುಕೃತವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವನು. ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ತ್ರಿನೇತ್ರನಾಮಕನಾದ ಪರಶಿವನನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಆರಾಧಿಸುವವನು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕಾಲ ನಡೆಸಿದ ಯಾಗದ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ||೩೬-೩೭-೩೮||

ವೈಶಾಖಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿವನಾಮಕನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಕುಶೋದಕ ಪಾನದಿಂದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯುವವನು ಪುರುಷಮೇಧದ ಸುಕೃತದ ಎಂಟರಷ್ಟು ವಿಶೇಷಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪಶುಪತಿನಾಮಕನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಹಸುವಿನಕೊಂಬಿನ ತೀರ್ಥಜಲವನ್ನು ಕುಡಿದವನು ಕೋಟಿ ಗೋದಾನಗಳ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ||೩೯-೪೦||

ಆಷಾಢಮಾಸದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರನಾಮದಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಗೋಮಯ ಭಕ್ಷಣದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುವವನು ಸೌತ್ರಾಮುಣೀನಾಮಕನಾದ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಯಾಗಾಚರಣೆಯ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶರವನಾಮದಿಂದಲೂ, ಭಾದ್ರಪದಮಾಸದಲ್ಲಿ ತ್ರ್ಯಂಬಕನಾಮದಿಂದಲೂ, ಶಂಕರ

ಮಾಸೇ ಚಾಶ್ವಯುಜೇಷ್ಟಮ್ಯಾಮೀಶ್ವರಂ ನಾಮ ಪೂಜಯೇತ್ |

ಪೂರ್ಣಮ್ಯಾಮಾಶ್ವಯುಜ್ಯಾಂ ಚ ಅಶ್ವಿನೈಶ್ವೇ ಪ್ರದೋಷಕೇ ||೪೪||

ಅಂಧಸಾಂ ರಾಶಿಭಿರ್ಲಿಂಗಂ ಛಾದಯೇದ್ಯಾಮಮಾತ್ರಕಂ |

ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕೇಶ್ವನೇಧಸ್ಯ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ ||೪೫||

ತಂಡುಲೋದಕಮಾಪೀಯ ತಸ್ಮಿನ್ ಮಾಸಿ ಶಿನಾಚರ್ಚಕಃ |

ಪೌಂಡರೀಕಾಷ್ಟಕಸ್ಯೈವಂ ಫಲಂ ಚ ಸಕಲಂ ಲಭೇತ್ ||೪೬||

ಕಾರ್ತಿಕೇ ರುದ್ರನಾಮಾನಂ ಪೂಜ್ಯ ಸೀತ್ತ್ವಾ ಕುಶೋದಕಂ |

ಅಗ್ನಿಷ್ವೋಮಾದಿದಶಕಂ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ||೪೭||

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇ ಮಹಾದೇವಮುಗ್ರನಾಮ್ನಾ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |

ಸ ಉಕ್ತ್ವಾದಶಕಸ್ಯೈವ ಫಲಂ ಲಭೇತ್ ಚಾಂಬುಪಃ ||೪೮||

ಪುಷ್ಯಮಾಸೇ ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯಃ ಕುರ್ಮಾನ್ನ ಕ್ತುಭೋಜನಂ |

ಶಿನಾಚರ್ಚನರತೋ ಧೀಮಾನ್ ಫಲಮೂಲೇನ ವರ್ತಯೇತ್ ||೪೯||

ನನ್ನು ಪರ್ವತಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಚಿಸಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪರ್ಣಭಕ್ಷಣ, ಬಿಲ್ವಫಲಭಕ್ಷಣ ಇವುಗಳಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದವರು ನೂರಾರು ಮಹಾಯಾಗಗಳ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದು ಸೂರ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲಸುವರು. ||೪೮-೪೯-೫೦||

ಆಶ್ವಯುಜಮಾಸದ ಅಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪೂರ್ಣಮಾ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅಶ್ವಿನೀನಕ್ಷತ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಈಶ್ವರನಾಮಕನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಅನ್ನರಾಶಿ (ಶಾಲ್ಯನ್ನ)ಯ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಯಾಮ ಆರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವು ಬರುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿತೊಳೆದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಉಪವಾಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ಎಂಟು ಪೌಂಡರೀಕಯಾಗಾಚರಣೆಯ ಫಲವು ಬರುವುದು. ||೪೪-೪೫-೪೬||

ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಶೋದಕ ಪಾನದಿಂದ ರುದ್ರನಾಮಕನಾದ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಹತ್ತು ಅಗ್ನಿಷ್ವೋಮಯಾಗಗಳ ಸುಕೃತವು ಬರುವುದು. ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಜಲಪಾನದಿಂದ ಉಗ್ರನಾಮಕನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ಹತ್ತು ಉಕ್ತ್ಯಯಾಗಾಚರಣೆಯ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವನು.

ಅಪ್ರೋರ್ಯಾಮಾಯುತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯೇವ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಮಾಘಮಾಸೇ ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯಃ ಕುರ್ಮಾನ್ನ ಕೃಭೋಜನಂ ||೫೦||

ಕೃಸರಂ ಮಧುಸಂಯುಕ್ತಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಂಕರಂ ।
ಸ ಷೋಡಶೀಶತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಮರಸೂಚಿತಃ ||೫೧||

ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಫಾಲ್ಗುನೇ ಮಾಸಿ ನಕ್ಶತ್ರೇ ಶಿವಪೂಜಕಃ ।
ಶಾಮ್ಯಾಕಕ್ಷೇರನೀವಾರೈರ್ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ||೫೨||

ಅತ್ಯಗ್ನಿಷ್ಟೋಮದಶಕಂ ಫಲಂ ಲಭ್ಯೇಚ್ಛಿವಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ಸೋಪವಾಸಂ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಭವೇದುಭಯಪಕ್ಷಯೋಃ ||೫೩||

ಶಿವಾಯ ಪೂರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ತು ಯೋ ದದ್ಯಾಧ್ಯುತಕಂಬಲಂ ।
ಮಾಘ್ಯಾಂ ಮಘಾಯುತ್ಕೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಭವೇದೇವ ಮಹಾಮುನೇ ||೫೪||

ಮಾಸಾ ದ್ವಾದಶ ಏವಂ ಸ್ಯಾತ್ಪೂಜಯೇಚ್ಛಶಿಶೇಖರಂ ।
ನರ್ಷಾಂತೇ ಭೋಜಯೇದ್ರಿಸ್ರಾಂಛಿವಭಕ್ತಾನ್ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ||೫೫||

ಪುಷ್ಯಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹಗಲುಹೊತ್ತು ಹಣ್ಣು, ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ನಕ್ಷತ್ರಭೋಜನ
ದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ನಡೆಸಿದವನಿಗೆ ಹತ್ತು ಅಪ್ರೋರ್ಯಾಮಯಾಗದ ಸುಕೃತವು
ಒದಗುವುದು. ||೪೭-೪೮-೪೯||

ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೃಸರಾನ್ನಕ್ಕೆ ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಶಂಕರನನ್ನು
ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಷೋಡಶೀ ಯಾಗದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಫಾಲ್ಗುನಮಾಸದ
ಪರ್ವದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಾದಿ ನವಣೆಯ ಹಾಲು, ನೀವಾರಧಾನ್ಯ ಇವು
ಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ನಡೆದರೆ, ಹತ್ತು ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಯಾಗಗಳ ಫಲ
ವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ||೫೦-೫೧-೫೨||

ಮಾಘಮಾಸದ ಎರಡುಪಕ್ಷದ ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸಮಾಡಿ,
ಪೂರ್ಣಮಾ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಫೃತವನ್ನೂ, ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸುವವನಿಗೆ
ಶಿವಾನುಗ್ರಹವು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಮಘಾನಕ್ಷತ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಮಾಘ
ಮಾಸದ ಪೂರ್ಣಮಾ ದಿನ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಾಡುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ಈರೀತಿ
ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳು ಚಂದ್ರಶೇಖರನೆನಿಸಿದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಪರ್ವದಿನಗಳಲ್ಲಿ

ಪಾಯಸಂ ಮಧುಸಂಯುಕ್ತಂ ಘೃತೇನ ಚ ಪರಿಪ್ಲುತಂ ।

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹಿರಣ್ಯವಾಸಾಂಸಿ ಭಕ್ತೇಭ್ಯೋ ಯೋ ನಿವೇದಯೇತ್ ॥೫೬॥

ವರ್ಷಮೇಕಂ ಚರೇದೇವಂ ನೈರಂತರ್ಯೇಣ ಯೋ ನರಃ ।

ವರ್ಷಯಜ್ಞಫಲಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥೫೭॥

ಅವಿಮುಕ್ತೇ ತು ನಿಯತಮೇವಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವ್ರತಂ ನರಃ ।

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ವಿತ್ತಶಾತ್ಮವಿನರ್ಜಿತಃ ॥೫೮॥

ದೇಹಾಂತೇ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯಂ ಲಭೇತ್ಪುಣ್ಯಫಲಂ ಶೃಣು ।

ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಪ್ರತೀಕಾಶ್ಚರ್ವಿಮಾನೈಃ ಸಾರ್ವಗಾಮಿಕೈಃ ॥೫೯॥

ರುದ್ರಕನ್ಯಾಸಮಾಕೀರ್ಣೈರ್ಮಹಾವೃಷಭಸಂಯುತೈಃ ।

ಸಂಗೀತನೃತ್ಯವಾದ್ಯಾಢ್ಯೈರಪ್ಸರೋಗಣಶೋಭಿತೈಃ ॥೬೦॥

ಚಾಮುರೈರ್ಧೂಯಮಾನಶ್ಚ ಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ಸುರಾಸುರೈಃ ।

ಗತ್ವಾ ಶಿವಪುರಂ ದಿವ್ಯಂ ವಸೇದಾಭೂತಸಂಪ್ಲವಂ ॥೬೧॥

ನಿಯಮದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ಈಶ್ವರಾರ್ಚಕರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಭೋಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ॥೫೬-೫೮-೫೯॥

ಹಾಗೆಯೇ, ಪಾಯಸ, ಮಧು, ಘೃತ, ಸುವರ್ಣ, ವಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಈರಿತಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಿತ್ಯಯಜ್ಞಮಾಡಿದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವಿಮುಕ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸಿದ ಕಾಶೀನಗರದಲ್ಲಿ ಈರಿತಿ ವ್ರತಾಚರಣೆಮಾಡಿ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ, ಸತ್ಯವಾದಿಯೂ ಆಗಿದ್ದು, ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮೋಹವಿಡದೆ ಈಶ್ವರಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದವನು, ದೇಹಾಂತದಲ್ಲಿ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ॥೫೬-೫೭-೫೮॥

ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ಸರ್ವತ್ರ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ದಿವ್ಯವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಕನ್ಯೆಯರಿಂದಲೂ, ಮಹಾವೃಷಭಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯ, ವಾದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ರುದ್ರಾಣಿಯರ ಚಾಮರಗಳ ಮಾರುತವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾ ಆನಂದದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುವನು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ

ಜ್ಞಾನಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಶಿವಮುಖಾತ್ಸ ತತ್ರೈವ ನಿಮುಚ್ಯತೇ |

ವಸಂತೇ ಕಿಂಶುಕೈಃ ಪೂಜ್ಯ ದಮನೈರ್ಮದನಾರ್ದನಂ ||೬೨||

ಗೋಷ್ಠೋಮಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಗ್ರೀಷ್ಮೇಪಿ ಚ ಮಹೇಶ್ವರಂ |

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ನರಮೇಧಫಲಂ ಲಭೇತ್ ||೬೩||

ವರ್ಷಾಸು ಕುಟಿಜೈಃ ಪೂಜ್ಯ ಶಿವಂ ಸತ್ರಫಲಂ ಲಭೇತ್ |

ಶರತ್ಸು ಚ ಮಹಾದೇವಂ ಪಾರಿಜಾತ್ಯೈಸ್ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ||೬೪||

ಗವಾನುಯುತಯಜ್ಞಸ್ಯ ಫಲಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ನಿಮುಚ್ಯತೇ |

ಉಮಾಕಾಂತಂ ಚ ಹೇಮಂತೇ ಮಂದಾರೈಶ್ಚ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ||೬೫||

ಕರ್ಣಿಕಾರ್ಯಃ ಸಾಗ್ನಿ ಚಿತ್ಯಕ್ರತೋಃ ಫಲಮನಾಪ್ನುಯಾತ್ |

ಶಿಶಿರೇ ಕರವೀರೈಶ್ಚ ಸಿತರಕ್ತೈಸ್ಸಮರ್ಚಯನ್ ||೬೬||

ದಶರಾತ್ರಫಲಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ನೋದತೇ ಶಿವಸನ್ನಿಧೌ

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಸರ್ವಮಾಸಿ ಅನಿಮುಕ್ತೇ ವಿಶೇಷತಃ |

ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸಂಸ್ತವೀತ್ಯೈವಂ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಶ್ರೀಕಾಲಭೈರವಂ ||೬೭||

ಪರಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಪಡೆಯುವನು. ||೫೯-೬೦-೬೧||

ವಸಂತಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುಗ ಮತ್ತು ದವನಗಳಿಂದ ಮದನಾಂತಕನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಗೋಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಶಂಕರಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ನರಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ವರ್ಷಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಕುಟಿಜ (ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವು) ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಸತ್ರಯಾಗದ ಫಲವೂ ಶರದೃತುವಿನಲ್ಲಿ ಪಾರಿಜಾತಪುಷ್ಪದಿಂದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಗೋಮೇಧಯಾಗಗಳ ಫಲವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ||೬೨-೬೩-೬೪||

ಹಿಮಂತಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಂದಾರಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಿಕಾರ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಅರ್ಚಿಸಿದವನು ಆಗ್ನಿ ಚಿತ್ಯಯಾಗದ ಫಲವನ್ನೂ, ಶಿಶಿರಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿಳುಪು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಕಣಿಗಳು ಹೂವುಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿದವನು ದಶರಾತ್ರಯಾಗದ ಫಲ

ಭೈರವಂ ಪೂಜಯೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ತುಗ್ಗಂಧಾಭರಣಾರ್ಪಣೈಃ |

ಹವಿಷಾ ನಾಪಿ ತಾಂಬೂಲೈರ್ಮಾಷಾಪೂಜೈಃ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ||೬೮||

ಕಾಶ್ಯಾಂ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಸಾಯ ಭೌನಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ವಿಶೇಷತಃ |

ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸಂಸ್ತುವೀತ್ಯೈವಂ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಶ್ರೀಕಾಲಭೈರವಂ ||೬೯||

ಪರೇತಭೂತನೇತಾಲ ಕರತಾಲಸಮನ್ವಿತಂ |

ಪ್ರವೃತ್ತಿತಮಹಾನ್ಯತ್ಯಂ ಕಲಯೇ ಕಾಲಭೈರವಂ ||೭೦||

ಕಪಾಲಮಾಲಿಕಾಕಂಠಂ ಜ್ವಲತ್ಪಾವಕಲೋಚನಂ |

ಕಪಾಲಕರಮತ್ಯುಗ್ರಂ ಕಲಯೇ ಕಾಲಭೈರವಂ ||೭೧||

ಮಣಿಪಾದುಕಪಾದಾಬ್ಜಂ ಮಹಾಶೂಲಕರಾಂಬುಜಂ |

ಕಂಠಾಕಂಚುಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಂ ಕಲಯೇ ಕಾಲಭೈರವಂ ||೭೨||

ವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಆದರೆ ಕಾರ್ತೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ತಪ್ಪದೆ ಶ್ರೀ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೬೫-೬೬-೬೭||

ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಭೈರವದೇವರಿಗೆ, ಹೂಮಾಲೆ, ಗಂಧ, ಅಭರಣ, ಹವರ್ನಿ ವೇದನ, ತಾಂಬೂಲ, ಉದ್ದಿನ ಒಡೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನನ್ನು ಮಂಗಳವಾರದ ಅಷ್ಟಮಿಯದಿನ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ಕಾಲಭೈರವನ ಸುತ್ತಲೂ ಭೂತ ಭೇತಾಳಾದಿಗಣಗಳು ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೬೮-೬೯-೭೦||

ಪೂಜಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು ಈರೀತಿ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ಕಾಲಭೈರ ವನು ಕಪಾಲಮಾಲಾಭೂಷಿತನು. ಭೈರವನ ನೇತ್ರವು ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಉರಿಯು ತಕ್ಕುದು. ಭೈರವನು ಉಗ್ರವಾದ ಆಕಾರದಿಂದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಲವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರು ವವನು. ಭೈರವನ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಣಿಮಯವಾದ ಪಾದುಕೆಯಿರುವುದು. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ತ್ರಿಶೂಲವಿರುವುದು. ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಹೊದಿಕೆಯೂ, ವಜ್ರಕವಚವೂ ದೇಹವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ನಾನು ಸದಾ ಸ್ತುತಿಸುವೆನು. ||೭೧-೭೨||

ದಿಗಂಬರಂಜಸಾ ವರ್ಣಂ ಜರಾಮರಣವರ್ಜಿತಂ ।

ಚಾರುಚಂದ್ರಜಟಾಜೂಟಂ ಕಲಯೇ ಕಾಲಭೈರವಂ ||೨೩||

ಬಾಲಭಾನುಪ್ರಭಾಕಾರಂ ನೀಲಕೋಮಲಕುಂತಲಂ ।

ಜ್ವಲದ್ಧಂಡಕಸಾಲಾಡ್ಯಂ ಕಲಯೇ ಕಾಲಭೈರವಂ ||೨೪||

ಸುರಾರಿವನದಾನಾಗ್ನಿಂ ಸುರಕೈರವ ಶೀತಗುಂ ।

ಶಿವಾಜ್ಞಾಕಾರಿಣಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಯೇ ಕಾಲಭೈರವಂ ||೨೫||

ಯಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ಥಾವರಂ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕಂ ।

ವರ್ತತೇ ನಿರ್ಭಯಂ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಕಲಯೇ ಕಾಲಭೈರವಂ ||೨೬||

ಯ ಇದಂ ಕಾಲನಾಥಸ್ಯ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾಷ್ಟಕಂ ನರಃ ।

ಸ ಏವ ಲಭತೇ ಕಾಶೀಂ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಶಿವಾಜ್ಞಯಾ ||೨೭||

|| ಶ್ರೀಸೃಂದ ಉವಾಚ ||

ತತ್ಪ್ರೇಮ ವಸತೇ ಜಂತುಃ ಪೂಜನಾತ್ ಸ್ತವನೇನ ಚ ।

ಇತ್ಯೇವಂ ತೇ ಸಮಾಖ್ಯಾತೋ ಮಾಸಾರ್ಚನವಿಧಿಕ್ರಮಃ ||೨೮||

ಕಾಲಭೈರವನು ದಿಗಂಬರನು. ದಾಸವಾಳದ ಹೂವಿನಂತೆ ಕೆಂಪುವರ್ಣ ವುಳ್ಳವನು. ಅವನಿಗೆ ಮುಪ್ಪುಮರಣಗಳಿಲ್ಲ. ಜಟಾಜೂಟದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವವನು, ನೀಲವರ್ಣದ ತಲೆ ಗೂದಲುಳ್ಳವನು. ದಂಡ ಮತ್ತು ಕಸಾಲಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನು. ರಾಕ್ಷಸರೆಂಬ ಕಾಡಿಗೆ ಕಾಡುಕೆಚ್ಚಿನಂತೆಯೂ, ದೇವತೆಗಳೆಂಬ ನೈದಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರನಂತೆಯೂ ಇರತಕ್ಕವನು ಮತ್ತು ಶಿವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವವನು. ||೨೩-೨೪-೨೫||

ಕಾಲಭೈರವನ ಪ್ರಪಂಚೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂ ಚವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದು. ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು ನಾನು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಮಾಡುವೆನು. ಹೀಗೆಂದು ಕಾಲಭೈರವ ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಈ ಕಾಲಭೈರವಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವೊದಗಿ ಸಕಲ ವಿಘ್ನಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುವು.

||೨೬-೨೭||

ಯಾನಜ್ಞೇವಂ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಂ ತ್ರಿವರ್ಷಂ ವರ್ಷಮೇವ ವಾ |

ಕಾಶ್ಯಾನುಸ್ಮತ್ಯನಾ ಪ್ರೇತ್ರೇ ಕೃತ್ವಾ ಶಿವಸಲೋಕಗಃ ||೨೯||

ಕಾಶ್ಯಾಂ ಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನೋತಿ ನಿಶ್ಶೇಶಕೃಪಯಾ ಮುನೇ |

ಏವಂ ಕುರ್ವನ್ ಪರಂ ಧರ್ಮಂ ಶಿವಜ್ಞಾನಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೩೦||

ಜ್ಞಾನಾದ್ಧುಃಖಾಂತಮಾಪ್ನೋತಿ ಕಾಶ್ಯಾಮೇವ ಪ್ರಸಾದತಃ |

ಶಂಭೋರ್ನ ಚಾನ್ಯತಃ ಪಂಥಾ ವಿನಾ ಶರ್ವಾರ್ಚನಾನ್ಮುನೇ ||೩೧||

ವಸಂತೇ ಯಶ್ಚಾಂತೋ ಭಜತಿ ತಮುನಾಕಾಂತಮಗಜೇ

ವರೇ ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ಚಿಷ್ಣುಂ ಭಜತಿ ಭವಭೀತೋ ಹಿ ನಿತರಾಂ |

ಶಿವೇ ವರ್ಷ್ಯಂ ವರ್ಷಾಸ್ವಪಿ ಭಜತಿ ಮಾಸೇಷು ಶರದಿ

ಕೃತಾಂತಾಂತಂ ಶಂಭುಂ ಭಜತಿ ಯದಿ ಹೇಮಂತಶಿಶಿರೇ ||೩೨||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಷಡ್ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಸದಾ ಕಾಶೀವಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು, ಅವನಿಂದ ಈಶ್ವರಾರ್ಚನೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು. ಎಲೈ ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳೇ, ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ನಿಮಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಾಸಾರ್ಚನವಿಧಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿರುವೆನು. ಇದನ್ನು ಮಾನವನು ಒದುಕೆರುವವರೆಗೂ, ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡು, ಮೂರು, ಒಂದು, ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ, ಕಾಶಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇತರ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವವನಿಗಂತೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವೇ ಲಭಿಸುವುದು. ಮತ್ತು ಶಿವಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದ ಶಿವಜ್ಞಾನವೂ ದೊರಕುವುದು. ||೨೮-೨೯-೩೦||

ಶಿವಜ್ಞಾನಲಾಭದಿಂದ ಸಕಲ ದುಃಖವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ದುಃಖನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತಾವ ಉಪಾಯವೂ ದೊರೆಯಲಾರದು. ವಸಂತಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿಯೂ, ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿರೂಪಿಯಾದ ಶಿವನನ್ನು ಬೇಗೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡೂ, ವರ್ಷಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಎಟನ್ನು ಪಡೆದೂ, ಶರದೃತುವಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದಲೂ, ಹಿಮಂತ ಮತ್ತು ಶಿಶಿರಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಳಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೆಯೂ, ಯಾರು ಉಮಾಪತಿಯೂ,

ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣನೂ, ವೃಷ್ಟಿರೂಪಿಯೂ, ಯಮನಿಗೆ ಯಮನೂ ಆಗಿರುವ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಮಹಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ಸಕಲ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವೂ, ಶಿವಾನುಗ್ರಹವೂ ಲಭಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವು ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷ ವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾಸಾರ್ಚನವಿಧಿಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ, ||೮೧-೮೨||

ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಮಾಸಾರ್ಚನವಿಧಿಯನ್ನು

ತಿಳಿಸುವ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ॥

ಅ ಧ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಸಪ್ತವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಸ್ತುತ ಉವಾಚ ॥

ಪುಣ್ಯಪರ್ವಸು ಸರ್ವೇಷು ಗ್ರಹಣೇ ಸೋಮಸೂರ್ಯೋಃ |

ಅಯನೇ ವಿಷುವೇ ಚೈವ ಷಡಶೀತಿಮುಖೇಷು ಚ ||೧||

ಯುಗಮನ್ವಾದಿಷು ಮುನೇ ಪೌರ್ಣಮಾಮಾಸು ಸರ್ವದಾ |

ಸಂಕ್ರಾಂತಿಷು ವ್ಯತಿಪಾತೇ ವೈದ್ಯತೌ ಚ ವಿಶೇಷತಃ ||೨||

ಆಷಾಢೇ ಚೈವ ಶ್ರಾವಣ್ಯಾಂ ಮಾರ್ಗತೀರ್ಷೇ ಚ ಚೈತ್ರಕೇ |

ಮಾಘ್ಯಾಂ ಚ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ತು ಶಿವಪೂಜಾ ವಿಶಿಷ್ಟತೇ ||೩||

ಇವೃತ್ತೇಳಿನೆಯ ಆಧ್ಯಾಯ

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ದಿನಗಳನ್ನು ಈರಿತೀಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ ಗ್ರಹಣಕಾಲ, ಅಯನಕಾಲ, (ಕಟಕ, ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣದಿನ) ವಿಷುವತ್ತುಣ್ಯಕಾಲ (ಮೇಷ, ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಮಣದಿನ) ಷಡಶೀತಿಪುಣ್ಯಕಾಲ (ಮಿಥುನ, ಕನ್ಯಾ, ಧನುಸ್ಸು, ಮೀನ ಈ ಸಂಕ್ರಮಣದಿನಗಳು) ಯುಗಾದಿ, ಮನ್ವಾದಿನಗಳು, ಪೌರ್ಣಮಾ, ಮಹಾವೃತ್ತಿಪಾತ, ಮತ್ತು ವೈದ್ಯತಿದಿನಗಳು, ಆಷಾಢ, ಶ್ರಾವಣ, ಮಾರ್ಗತೀರ್ಷ, ಚೈತ್ರ, ಮಾಘ ಈ ಮಾಸಗಳ ಪೌರ್ಣಮಾ ತಿಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪರ್ವದಿನಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ದಿನಗಳು. ||೧-೨-೩||

ಅಮಾ ಸೋಮಾನ್ವಿತಾ ಯಾ ಸ್ಕಾತ್ಸರ್ವಮಾಸೇಷು ಸತ್ತಮು ।

ಕಾರ್ತಿಕೇಢ ವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರಷ್ಠಾಪಾಢೇ ಮಹಾಫಲಾ ||೪||

ಸ್ನಾನಮಭ್ಯರ್ಚನಂ ಶಂಭೋರ್ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಸ್ಕಾತ್ಸದಾ ಸೃಣಾಂ ।

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಾಷ್ಟಮೀಷ್ಟೇವಂ ಭೂತಾಪ್ತಸಿತಪಕ್ಷಯೋಃ ||೫||

ಮಾಸಕೇ ಶಿವರಾತ್ರೀ ಚ ಪ್ರಶಸ್ತಾ ಶಿವಪೂಜನೇ ।

ಯಾ ಮಾಘೇ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಸ್ಯ ಭೂತಾ ಸೋಮಾನ್ವಿತಾ ಯದಿ ||೬||

ಸಾದ್ರಾಫಸಾತಾನ್ವಿತಾ ವಾಪಿ ನಿಶಿ ಶರ್ವಪ್ರಿಯಾ ಹಿ ಸಾ ।

ಸ ಯೋಗೋ ದುರ್ಲಭೋ ನ್ಯಾಣಾಂ ತತ್ರ ಲಿಂಗೋದ್ಭವೋಮುನೇ ||೭||

ಏಕೇನ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೇಣ ತಸ್ಯಾಂ ಪೂಜಾ ವಿಮುಕ್ತಿಭಾಕ್ ।

ಯಾ ಮಾಘೇ ಶಿವರಾತ್ರೀ ಚ ಮಹತ್ಪೂರ್ವಾ ವಿಶಿಷ್ಟತೇ ||೮||

ಗೋಕರ್ಣೇ ಸಾ ವಿಶಿಷ್ಟೇತ ತಥಾ ವೈ ಗಂಧಮಾದನೇ ।

ಶ್ರೀಕಾಲಹಸ್ತೀ ಶೈಲೇ ಚ ಶಿವರಾತ್ರೀವಿಶಿಷ್ಟತೇ ||೯||

ಸೋಮವಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾತಿಥಿಯು ಸರ್ವಮಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ತಿಕ, ಪುಷ್ಯ, ಆಷಾಢ ಈ ಮಾಸದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯವರವು ಪ್ರಶಸ್ತತರವಾದುದು. ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ, ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶೀ, ಡಾಗೆಯೇ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನಗಳು ಶಿವಾರ್ಚನೆ, ಶಿವಾಭಿಷೇಕ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿವೆ. ||೪-೫-೬||

ಮಾಘ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮವಾರ, ಆದ್ರಾಫನಕ್ಷತ್ರ, ವ್ಯತೀಪಾತ ಇವು ಸೇರುವುದು ಮಹಾಯೋಗವೆನಿಸುವುದು. ಆ ದಿನವು ಹರಶಿವನಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಕರವಾದುದು. ಆ ದಿನವೇ ಶಂಕರನು ಶಿವಲಿಂಗರೂಪದಿಂದ ಗೋಚರವಾದುದು. ಅಂದು ಆರ್ಧರಾತ್ರಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಬಿಲ್ವದಳವನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಮಾನವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವುದು. ಮಾಘಮಾಸದ ಶಿವರಾತ್ರಿ ತಿಥಿಗೆ ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯೆಂದು ಹೆಸರು. ಉಳಿದ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಬರುವುದು. ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣ, ಗಂಧಮಾದನ

ವಿಷ್ಣುಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ದೇವಾ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತಿ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ |

ಕದಾ ಗೋಕರ್ಣಮೇಷ್ಯಾಮುಃ ಶಿವರಾತ್ರೌ ಶಿವಾರ್ಚಕಾಃ ||೧೦||

ಭವಿಷ್ಯಮೋ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈರ್ದ್ವಿಜೈರ್ವಾ ಮುಕ್ತಮಾಪ್ನುಯುಃ |

ತತ್ರೈವ ಸಾಗರೇ ಸ್ನಾನಂ ಗೋಕರ್ಣೇಶಸ್ಯ ಪೂಜನಂ ||೧೧||

ಶಿವರಾತ್ರೌ ಶಿವಾರ್ಚ್ಯಾಷಾ ಜನ್ಮನ್ಯೇಕೇನ ಮುಕ್ತಿದಾ |

ಗೋಕರ್ಣೇ ಚ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಪುಣ್ಯದಾ ||೧೨||

ತಸ್ಯಾನುಭ್ಯರ್ಚನವಿಧಿಂ ತವಾಗ್ರೇ ಕಥಯಾಮ್ಯಹಂ |

ಕಾರ್ತಿಕೇ ತ್ರಾವಣೇ ಚೈವ ಸೋಮವಾರೇ ವಿಶಿಷ್ಟತೇ ||೧೩||

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇಪಿ ಚ ಮುನೇ ಸರ್ವಮಾಸೇಷು ಪುಣ್ಯದಃ |

ಭಕ್ತಶ್ರಿವಾರ್ಚಕೋ ನಕ್ತಂ ತಸ್ಮಿನ್ಯುಕ್ತಂ ತು ಮುಕ್ತಿದಃ ||೧೪||

ಸರ್ವಮಾಸಪ್ರದೋಷೇಪಿ ಪ್ರಶಸ್ತಶ್ರಿವಪೂಜನೇ |

ತತ್ರಾಪಿ ದುರ್ಲಭೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಮಂದವಾರೇ ಮಹಾಫಲಃ ||೧೫||

ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಾಲಹಸ್ತಿ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ, ಶಿವದರ್ಶನ ಇವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದುದು. ||೭-೮-೯||

ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ, ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ವಿಷ್ಣುಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು, ಮುನೀಶ್ವರರು ಸದಾ ತನಕಿಸುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯದಿನ ಸಾಗರಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಗೋಕರ್ಣೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವುದು. ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣವೆಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದುದು. ||೧೦-೧೧-೧೨||

ಆದಿನದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ಕಾರ್ತಿಕ, ಶ್ರಾವಣ, ಈ ಮಾಸಗಳ ಸೋಮವಾರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಸಗಳ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಚತುರ್ದಶಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಶಿವತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ನಕ್ಷತ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸುವುದು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವೆನಿಸುವುದು. ||೧೩-೧೪||

ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಎರಡುಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ಪ್ರದೋಷದ ದಿನಗಳೂ

ದುರ್ಲಭಃ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೋತ್ಕಃ ಶಿವಪ್ರಿಯತಮೋ ಮತಃ ।

ತತ್ರೈವಾರ್ಚನಮೀಶಸ್ಯ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಾಯಕಂ ||೧೬||

ಸರ್ವತ್ರೈವ ಶಿವಾಗಾರೇ ಚರೇ ವಾ ಸ್ಥಾನರೇಪಿ ವಾ ।

ಲಿಂಗೇಷು ಪೂಜಯಾ ಶಂಭೋಃ ಮುಕ್ತಿಃ ಕರಗತಾ ಭವೇತ್ ||೧೭||

ಕಿಂಪುನಸ್ತ್ವನಿಮುಕ್ತೇಥ ತ್ರಿಲೋಚನಸಮಾಪತಃ ।

ತ್ರಿಲೋಚನೇಶ್ವರಂ ಕಾಶ್ಚಾಂ ಮಂದನಾರೇ ಪ್ರದೋಷಕೇ ||೧೮||

ಪೂಜ್ಯ ಜನ್ಮಾಯುತೈಃ ಸಾಹೈರ್ಮುಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿದಂತಿ ।

ಸ ದ್ವಾದಶಪ್ರದೋಷಾಣಾಂ ಫಲಂ ಲಭ್ಯೇತ ಯತ್ನದಃ ||೧೯||

ಮಂದಪ್ರದೋಷಪೂಜಾತೋ ಲಭೇದೇವಂ ಮಹಾಮುನೇ ।

ಏಕಾದಶಾಂ ಮಹಾದೇವಂ ಪೂಜ್ಯ ಬಿಲ್ವೈರ್ಮನೋಹರೈಃ ||೨೦||

ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಶನಿವಾರಬರುವ ಶನಿಪ್ರದೋಷದಿನಗಳು ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದವುಗಳು. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶನಿಪ್ರದೋಷ ಬರುವುದೂ, ಆದರಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದುದೂ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ. ಆದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಿರಲಿಂಗವನ್ನಾಗಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯ ಚರಲಿಂಗವನ್ನಾಗಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ಹಸ್ತಗತವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ||೧೬-೧೭||

ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ತೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ (ತ್ರಿಲೋಚನೇಶ್ವರ) ಲಿಂಗವನ್ನು ಶನಿಪ್ರದೋಷದ ದಿನ ಆರ್ಚನೆಮಾಡಿದವರು ಅನೇಕಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದ ಸಾಪರಾಶಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಶನಿಪ್ರದೋಷದ ದಿನ ಶಂಕರನನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಿದರೆ ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೋಷಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಿದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಶನಿಪ್ರದೋಷವು ಅಷ್ಟು ಪವಿತ್ರತಮವೆನಿಸಿರುವುದು. ಏಕಾದಶಿಯದಿನ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಶುಕ್ಲ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಗಳೆಂದು ನೋಡದೆ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿ ಆ ತಿಥಿಕಳೆದೊಡನೆ ನಕ್ಷಾಭೋಜನಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ||೧೮-೧೯-೨೦||

ಸಿತಾಯಾನುಸಿತಾಯಾಂ ನಾ ರುದ್ರತಿಥ್ಯಾಂ ಮುನೀಶ್ವರಃ ।
 ಉಪೋಷ್ಯ ಶಿವನುಭ್ಯಚ್ಚ ಕೃಷ್ಣಾಯಾಂ ನಕ್ತಭೋಜನಂ ॥೨೦॥

ಕುರ್ಮಾದೇವಂ ಶಿವೇ ಭಕ್ತೋ ಮಹಾಫಲಜಿಗೀಷಯಾ ।
 ವಿಷ್ಣುಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ದೇವಾ ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ॥೨೧॥

ಕುರ್ವಂತುಪೋಷಣಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರುದ್ರತಿಥ್ಯಾಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ।
 ಏಕಾದಶಾನಾಂ ರುದ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಗರುಡಧ್ವಜಃ ॥೨೨॥

ಪಕ್ಷದ್ವಯೇಪಿ ಸತತಂ ಕರೋತ್ಯೇಕಾದಶೀ ವ್ರತಂ ।
 ರುದ್ರಪ್ರಿಯಕರೀಹೈಷಾ ಕಾರ್ತಿಕಾಷಾಢಗಾ ಸಿತಾ ॥೨೪॥

ವೈಶಾಖ್ಯಾಂ ಚ ತಥಾಷಾಢ್ಯಾಂ ಚೈತ್ರಾಂ ಮಾಘ್ಯಾಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।
 ಮಹಾಸ್ನಾನವಿಧಾನೇನ ಪೂರ್ಣಮಾಂ ಸ್ನಾನಯೇನ್ನರಃ ॥೨೫॥

ಪಂಚಾಮೃತೈಃ ಫಲರಸೈರ್ಮಹಾಪುಣ್ಯಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
 ನೀಲೋತ್ಪಲದಳೈರ್ಬಿಲ್ವೈಃ ಪೂಜಯನ್ ಕುಸುಮೈರಪಿ ॥೨೬॥

ಸರ್ವಸಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಹ್ಯಕ್ಷಯ್ಯಾಂ ಲಭತೇ ಗತಿಂ ।
 ಯೋ ಮಾಘ್ಯಾಂ ಕುರುತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ ಘೃತಕಂಬಲಂ ॥೨೭॥

ಹೀಗೆ ಏಕಾದಶೀವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವ ಈಶ್ವರಭಕ್ತನಿಗೆ ಸಕಲಪಾಪವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು ಸಹ ಏಕಾದಶಿಯಾದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಏಕಾದಶರುದ್ರರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ಆ ತಿಥಿಯ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಕಳೆದು ಅನಂತರ ಭೋಜನಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ॥೨೦-೨೭-೨೮॥

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶೀತಿಥಿಗಳೂ ಶಿವಪ್ರೀತಿಕರಗಳೇ. ಆದರೂ ಕಾರ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಅಷಾಢಮಾಸಗಳ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶೀ ತಿಥಿಯು ರುದ್ರಪ್ರೀತಿಕರವಾದುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಚೈತ್ರ, ವೈಶಾಖ, ಅಷಾಢ, ಮಾಘ ಈ ಮಾಸಗಳ ಪೂರ್ಣಿಮಾತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೆ ಮಹಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ॥೨೪-೨೫॥

ಅತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಮೃತದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಹಣ್ಣಿನರಸಗಳಿಂದಲೂ ಪರ ಶಿವನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿದವರು ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದುವರು.

ಸ ವಂಶಕೋಟಿಸಂಯುಕ್ತೋ ಮೋದತೇ ಶಿವಸನ್ನಿಧೌ |
ನೈಶಾಖ್ಯಾಂ ಪೂರ್ಣಮಾಯಾಂ ತು ದಧಿಕಂಬಳಕೃಷ್ಣರಃ ||೨೮||

ಮಹಾಕೈಲಾಸಸದನೇ ಮದನಾಂತಕರಪ್ರಿಯಃ |
ಭವೇನಾವರ್ತತೇ ವಿಪ್ರ ಅಸ್ಮಿನ್ ಲೋಕೇ ಧ್ರುವಂ ನರಃ ||೨೯||

ಘಾಲ್ಗುನ್ಯಾನುಥ ಪೂರ್ಣಮ್ಯಾಂ ಮಧುಕಂಬಲದೋ ನರಃ |
ಶಿವಾಯ ವಿಧಿವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗಾಣಾಪತ್ಯಂ ಲಭೇನ್ನರಃ ||೩೦||

ಸಂಕ್ರಾಂತಿಷು ಶಿವಂ ಪೂಜ್ಯ ಕುಸುಮೈರ್ಬಿಲ್ವಪಲ್ಲವೈಃ |
ಕ್ಷೀರೇಣ ಮಧುನಾ ದಧ್ನಾ ಸಿತಯಾ ಚ ಘೃತೈರಪಿ ||೩೧||

ಅಭಿಸಿಂಚೇಚ್ಛಿವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತೂರ್ಯಮಂಗಳವಾದನೈಃ |
ಧೂಪಂ ಚ ಗುಗ್ಗುಲಂ ದಗ್ಧಾ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಯುತಂ ದಹೇತ್ ||೩೨||

ಗಚ್ಛೇಚ್ಛಿವಪುರಂ ದಿವ್ಯಂ ವಿನೂನೈಃ ಸಾರ್ವಗಾಮಿಕ್ಯೈಃ |
ಶಿವಂ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತೌ ಸ್ನಾನ್ಯ ಪಂಚಾಮೃತೈಃ ಫಲೈಃ ||೩೩||

ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪದ ಕಂಬಳ (ಹೊದಿಕೆ) ವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ
ವರಿಗೆ ವಂಶಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯು ದೊರಕುವುದು. (ಕಂಬಲವಿಧಾನವು
ಹಿಂದಿನ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ). ||೨೬-೨೭||

ನೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಮಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನಿಗೆ ದಧಿಕಂಬಲನೇವೆ
ಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದವರಿಗೆ ಮಹಾಕೈಲಾಸವು ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಭೂಲೋಕ
ದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳುವ ಕಷ್ಟವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇರೀತಿ ಘಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಮಾ
ದಿನ ಮಧುಕಂಬಳವನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಶಿವಗಾಣಾಪತ್ಯವು
ಲಭಿಸುವುದು. ||೨೮-೨೯-೩೦||

ಸಂಕ್ರಮಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ
ಮುಂತಾದ ಪಂಚಾಮೃತಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ, ಧೂಪದೀಪಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ
ಪೂಜಿಸಿದವರು ದಿವ್ಯವಿಮಾನಾರೂಢರಾಗಿ, ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಚರಿಸಿ ಶಿವಪುರವನ್ನು
ಹೊಂದುವರು. ||೩೧-೩೨-೩೩||

ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣದ ದಿನ ಪಂಚಾಮೃತಗಳಿಂಥ, ಫಲರಸಗಳಿಂದ, ಮಾಡುವ
ಅಭಿಷೇಕದಿಂದಲೂ, ತಿಲಾಕ್ಷತೆಗಳ ತರ್ಪಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಶುಭ್ರವಾದ ವಸ್ತ್ರ

ತಿಲಾಂಜಲಿಶತ್ವೈಃ ಪೂಜ್ಯಂ ಸುಧೌತೈಃ ಸಾಂಡುರೈರ್ನರಃ |
 ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಸ್ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಕೃತಕೃತೈಃ ತಿಲಸಂಯುತಂ ||೩೪||
 ಸಾಜ್ಯಂ ನಿವೇದ್ಯ ಸಗುಡಂ ಕೃತಕೃತೈಃ ಭವೇನ್ನರಃ |
 ಹಂಸಕುಂದೇಂದುಸಂಕಾಶೈರ್ಯಾನೈರ್ಗಚ್ಛೇಚ್ಛಿವಾಗ್ರತಃ ||೩೫||
 ಪಡಶೀತಿಮುಖೇಷ್ಟೀಶಂ ಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಾಃ ಸಕೃನ್ನರಃ |
 ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಃ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಕ್ಷುದ್ರಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ||೩೬||
 ಯುಗಾದಿಷು ಮಹಾದೇವಂ ಸಿಚ್ಯ ಪಂಚಾಮೃತೈಃ ಫಲೈಃ |
 ಹವಿನಿವೇದ್ಯ ದೇವಾಯ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಕುಸುಮಾಕ್ಷತೈಃ ||೩೭||
 ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯೇತ ಭಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಂ ಚ ವಿದತಿ |
 ಮನ್ವಾದಿಷು ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಾಃ ಸಕೃನ್ನರಃ ||೩೮||
 ವಸೇಚ್ಛಿವಪುರೇ ದಿವ್ಯೇ ಸರ್ವಭೋಗಸಮೃದ್ಧಿಮಾನ್ |
 ವ್ಯತೀಸಾತೇ ಚ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಜಗತ್ಪಾಜ್ಯಂ ಬಿಲ್ವಸಂಯುತಂ ||೩೯||

ಗಳಿಂದಲೂ, ಕೋಮಲವಾದ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ತಿಲ ಘೃತ ಗುಡಮಿಶ್ರಿತವಾದ, ಹುಗ್ಗಿಯ ನೈವೇದ್ಯದಿಂದಲೂ, ಮಾನವನು ಕೃತಕೃತ್ಯನೆನಿಸುವನು. ಅವನಿಗೆ ಹಂಸ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಚಂದ್ರ ಈ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿರುವ ವಿಮಾನವು ದೊರೆತು ಅದರ ಮೂಲಕ ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಸೇರುವನು. ಇದೇರೀತಿ, ಮಿಥುನ, ಕನ್ಯಾ, ಧನುಸ್ಸು ಮೀನ ಸಂಕ್ರಮಣದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಸಕಲ ಪಾಪರಾಶಿಯಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೩೪-೩೫-೩೬||

ಯುಗಾದಿ ಮತ್ತು ಮನ್ವಾದಿಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಮೃತಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ಹೂವು, ಪತ್ರ ಇವುಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿದವರು ಪಾಪಮುಕ್ತರಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತವಲೋಕನವನ್ನೇ ಸೇರುವರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವರು. ||೩೭-೩೮-೩೯||

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇ ವಿಶೇಷೇಣ ಸಫಲಂ ತಸ್ಯ ಜೀವಿತಂ ।

ಅಣಿಮಾದಿಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಶಿವವದ್ವಿಚರೇತ್ಸದಯಂ ||೪೦||

ವೈಧೃತಾ ಚ ವಿಶೇಷೇಣ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಿವಮೇವ ಹಿ ।

ಕ್ಷೀರಾಂಜ್ಯೈರ್ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಶ್ಚ ನಿವೇದ್ಯ ಚ ಹವಿರ್ಮುನೇ ||೪೧||

ನಿಶಾಕರಕರಪ್ರಹ್ಲೈರ್ವಿಮಾನೈಃ ಸಾರ್ವಗಾಮಿಕೈಃ ।

ಯಾತ್ಯೇವ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಶಂಭೋರ್ಗಣಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಮರೇಡಿತಃ ||೪೨||

ಸಂಪೂಜ್ಯ ದೇವಂ ನಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಯೋ ಲಿಂಗಮುದಗಾಯನೇ ।

ಪುಷ್ಪೈರ್ಧೂಪೈಶ್ಚ ಬಿಲ್ವೈಶ್ಚ ನಿವೇದ್ಯ ಹವಿರುತ್ತಮಂ ||೪೩||

ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಶೃನಾನೇಕಂ ನಾ ಶಿವಯೋಗಿನಂ ।

ಪ್ರಯಾತಿ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯಂ ಗಾಣಾಪತ್ಯಂ ಲಭೇನ್ನರಃ ||೪೪||

ಸಂಪೂಜಯನ್ನರೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯೋ ಲಿಂಗಂ ದಕ್ಷಿಣಾಯನೇ ।

ಘೃತೇನೈವಾಭಿಷಿಚ್ಛೇತ ಬಿಲ್ವೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯತ್ನತಃ ||೪೫||

ವ್ಯತೀಸಾತ ಪ್ರವೇಶದ ದಿನ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ, ಬಿಲ್ವಸಹಿತವಾದ ಆಜ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದುದೇ ಆದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವೇ ಲಭಿಸುವುದು. ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಸರ್ವದಾ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೇ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಇದೇ ರೀತಿ ವೈಧೃತಿಯ ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷೀರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಶಂಕರನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ ದವರಿಗೆ, ಚಂದ್ರಮಂಡಲಸದೃಶವಾದ ಶುಭ್ರವಿಮಾನವು ದೊರೆತು ಅದರಿಂದ ಅವರು ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವರು. ||೪೦-೪೧-೪೨||

ಉತ್ತರಾಯಣದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಧೂಪದೀಪಹವಿರ್ನಿವೇದ ನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಶಂಕರನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಶೈವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಶಿವಯೋಗಿಯೆನಿಸಿದ ಒಬ್ಬನಿಗಾದರೂ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದುದೇ ಆದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದು. ಅದರಿಂದ ನನಿಗೆ ಶಿವಗಾಣಾಪತ್ಯವೂ ಒದಗುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಕಾಲ

ಕೃಸರಂ ಯವಸಂ ಯುಕ್ತಂ ನಿವೇದ್ಯ ಶಿವಯೋಗಿನಂ ।
 ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಘೃತಾನ್ನೇನ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥೪೬॥
 ಸರ್ವಾನ್ಯಮಾನಮಾಪ್ನೋತಿ ಯಾನ್ಯರ್ಯಾತಿ ಶಿವಾಲಯಂ ।
 ಅನಾಸ್ತಪಿ ಚ ಕಾರ್ತಿಕಾಂ ಬಿಲ್ವೈಃ ಸೋಮಾನ್ವಿತಾಸ್ತಪಿ ॥೪೭॥
 ಸಂಪೂಜ್ಯ ಚ ಘೃತೈಃ ಸ್ನಾಪ್ಯ ಲಭತೇ ಗತಿಮುತ್ತಮಾಂ ।
 ನಕ್ತಭುಕ್ತಾಶನೋ ಭಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಿಂ ಯಾತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥೪೮॥
 ದಿವಸೇ ತು ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ವಾರ್ಹ್ವತಿಧಿಷು ಕ್ರಮಾತ್ ।
 ಏಕಾಹಮಪಿ ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ ಯುಕ್ತಸ್ಸರ್ವಪಾಪ್ಮುಖಿಃ ॥೪೯॥
 ಸಂಪೂಜ್ಯ ಚ ಘೃತೈಸ್ಸ್ನಾಪ್ಯ ಲಭತೇ ಗತಿಮುತ್ತಮಾಂ ।
 ನಕ್ತಂ ಭಕ್ತಾಶನೋ ಭಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಿಂ ಯಾತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥೫೦॥

ದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇವಲ ಘೃತಾಭಿಷೇಕ, ಬಿಲ್ವಾರ್ಚನೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು
 ಸದಾ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ॥೪೬-೪೮-೪೯॥

ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಾಯನದಲ್ಲಿ ಕೃಸರಾನ್ನ (ಹುಗ್ಗಿ) ವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ, ತುಪ್ಪ
 ದಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ಅದನ್ನು ಶಿವಯೋಗಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ
 ಶಿವಾನುಗ್ರಹವು ದೊರೆತು ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಕೊನೆಗೆ
 ಅವನಿಗೆ ಶಿವಸಾಮೀಪ್ಯವೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಸೋಮವಾರದ
 ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಯಾರು ಪರಶಿವನಿಗೆ ಘೃತಾಭಿಷೇಕಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ,
 ತಾವು ನಕ್ತವ್ರತದಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನಮಾಡುವರೋ, ಅಂತಹವರು ಸಂಶಯ
 ನಿಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ॥೪೬-೪೭-೪೮॥

ಅಂತಹ ವಾರ, ತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಬರುವ ಯೋಗ
 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಮನುಷ್ಯರು ಭಕ್ತಿಭರಿತರಾಗಿ, ಘೃತಾಭಿಷೇಕಾದಿ
 ಗಳಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ನಕ್ತವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ
 ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ॥೪೯-೫೦॥

ಪ್ರಾತಸ್ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯಲ್ಲಿಂಗಂ ನೈಶಂ ಪಾಪಂ ವ್ಯಪೋಹತಿ ।
ಸಂಗವೇನ ಗತಾಯಾರ್ಥಂ ಪೂಜ್ಯಲಿಂಗಂ ಸಕೃನ್ನರಃ ॥೫೦॥

ಪಾಪಕಂಚುಕಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ।
ಅಪರಾಹ್ನೇ ಶಿವಂ ಪೂಜ್ಯ ಗರ್ಭಭಾಜ್ಞೈವ ಜಾಯತೇ ॥೫೧॥

ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಹಯಮೇಧಸ್ಯ ಫಲಂ ಸಂಪೂಜಕೋ ಲಭೇತ್ ।
ಸಾಯಂಕಾಲೇ ಶಿವಂ ಪೂಜ್ಯ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥೫೨॥

ನಿಶೀಥೇ ಮನ್ಮಥಾರಾತಿಂ ಪೂಜ್ಯ ಬಿಲ್ವೈರ್ನಪಾಪಭಾಕ್ ।
ಅರುಣೋದಯವೇಲಾಯಾಂ ಪೂಜ್ಯ ದೇವಂ ಋಣೇನ ತು ॥೫೩॥

ಷಟ್ಕಾಲಂ ಪೂಜಯೇಲ್ಲಿಂಗಂ ತ್ರಿಕಾಲಂ ನಾ ದ್ವಿಕಾಲಕಂ ।
ಏಕಕಾಲಂ ಮುನೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ ರುದ್ರೋ ನಾತ್ರ ಸಂತಯಃ ॥೫೪॥

ಪ್ರಹರೇ ಪ್ರಹರೇ ನಿತ್ಯಂ ಹರಮೇವಂ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ।
ಯತೋ ನಿತ್ಯಂ ಜೀವಿತಂ ಹಿ ನಾಸ್ತಸೇತ್ ಕ್ಷಣಮತ್ರ ಹಿ ॥೫೫॥

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಕೃತವಾದ ಪಾಪವೂ, ಸಂಗವ ಕಾಲದ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ಅನಾದಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಪಾಪಕಂಚುಕವೂ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾ ರ್ಚನೆಯಿಂದ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಸುಕೃತವೂ, ಅಪರಾಹ್ನ ಕಾಲದ ಪೂಜೆಯಿಂದ, ಪುನರ್ಜನ್ಮದೊರೆಯದ ಮುಕ್ತಿಯೂ, ಸಾಯಂಕಾಲದ ಅರ್ಚನೆಯಿಂದ ಸರ್ವಪಾಪ ಪರಿತ್ಯಾಗವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ॥೫೦-೫೨-೫೩॥

ಆರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಾದಿವರಿಗೆ ಸಕಲ ಋಣಬಾಧೆಯೂ, ಪಾಪರಾಶಿಯೂ ನಿವಾರಣೆ ಯಾಗುವುದು. ಯಾವ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆಯಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ, ಆರುಕಾಲ ಅಥವಾ ಮೂರು, ಎರಡು, ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ಪೂಜಿಸುವನೋ, ಅವನು ಕೊನೆಗೆ ರುದ್ರಸ್ವರೂಪಿಯೇ ಆಗುವನು. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಮಾನವನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರಾಧನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನವರ ಜೀವಿತವು ಕ್ಷಣಿಕವಾದುದು. ॥೫೪-೫೫-೫೬॥

ಯಸ್ಸಪ್ರಮೀ ಪ್ರದೋಷೇಷು ಶಿವಲಿಂಗಂ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ |
 ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ವಿಶ್ವ ಕುಸುಮೈಸ್ತೀರ್ಯಗೋನಿಂ ನ ಚೂಪ್ನುಯಾತ್ | ೫೭ ||
 ಚತುರ್ಥ್ಯಾಂ ಚ ಪ್ರದೋಷೇಷು ಪೂಜಯಿತ್ವೇಂದುದರ್ಶನೇ |
 ಶಿವಲಿಂಗಂ ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ವಿರ್ನದುರ್ಗತಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || ೫೮ ||
 ಸ ಪ್ರದೋಷಸ್ತ್ರಿಧಾ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಶಿವೇನ ಪರಮಾತ್ಮನಾ |
 ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಮಯೋದಶ್ಯಾಂ ಸಪ್ತಮ್ಯಾಂ ಚ ಮಹಾನುನೇ || ೫೯ ||
 ಸಾರಸ್ವತಸ್ತತೋ ವಿಪ್ರ ಚತುರ್ಥ್ಯಾಂ ಚ ಗಣಾಧಿಪಃ |
 ಸರ್ವೇಷ್ಟಪಿ ಪ್ರದೋಷೇಷು ಪೂಜ್ಯ ಏವ ಮಾಹೇಶ್ವರಃ || ೬೦ ||
 ಮಾಹೇಶ್ವರತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ಪ್ರದೋಷಃ ಸಾರ್ವಮಾಸಿಕಃ |
 ತಸ್ಮಿನ್ನಭ್ಯರ್ಚನಂ ಶಂಭೋರನಂತಫಲದಂ ಮುನೇ || ೬೧ ||
 ಮಂದನಾರಯುತೋ ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರದೋಷೋ ರಜನೀಮುಖೇ |
 ತತ್ರಾಪಿ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ದೈವೇನ ಲಭ್ಯತೇ || ೬೨ ||

ಸಪ್ತಮೀತಿಥಿಯ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತೀರ್ಥ
 ಗ್ವಂತುಗಳ ಜನ್ಮವು ಎಂದೂ ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಚತುರ್ಥಿದಿನದ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ
 ಮತ್ತು ಚಂದ್ರೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿದವರಿಗೆ
 ಎಂದೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯದುಃಖವು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. || ೫೭-೫೮ ||

ಸಪ್ತಮೀ, ಚತುರ್ಥೀ, ತ್ರಯೋದಶೀ ಈ ತಿಥಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ
 ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿರುವಾಗ ಪ್ರದೋಷವೆನ್ನುವರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರದೋಷವು ಮೂರುದಿನದಲ್ಲಿ
 ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತ್ರಯೋದಶೀಪ್ರದೋಷವು ಮಾಹೇಶ್ವರನಿಗೂ, ಸಪ್ತಮೀ
 ಪ್ರದೋಷವು ಸರಸ್ವತಿಗೂ, ಚತುರ್ಥೀಪ್ರದೋಷವು ಗಣಪತಿಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು
 ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಈ ಮೂರು ಪ್ರದೋಷಕಾಲಗಳೂ
 ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳೇ. || ೫೯-೬೦ ||

ಮಾಹೇಶ್ವರನೆನಿಸಿದ ತ್ರಯೋದಶೀಪ್ರದೋಷವು ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ
 ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರಯುತವಾಗಿ ಬಂದರಂತೂ
 ಅತ್ಯಂತಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವುದು, ಅದಿವಸದಲ್ಲಿ ಶಂಕರಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ.

ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರದೋಷೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚಾ ದೋಷಾದ್ರಿಭಿದುರಾಭವೇತ್ |

ಗ್ರಹಣೇ ಸೋಮಸೂರ್ಯಾಣಾಂ ಸ್ನಾನದಾನಾರ್ಚನಂ ನಿಭೋಃ ||೬೩||

ಕುರ್ಮಾಜ್ವಪಂ ಚ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ಚ ಸಿದ್ಧಯೇ |

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸ್ನಾನದಾನಂ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ||೬೪||

ಪ್ರಶಸ್ತೇ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುಷ್ಕರೇ ತು ಶಶಿಗ್ರಹೇ |

ಯಮುನಾಗಂಗಯೋಃ ಸಂಧೌ ಗಂಗಾಸಾಗರಸಂಗಮೇ ||೬೫||

ಹಿಂಕಾರೇ ಭೃಗುತುಂದೇ ಚ ತಥೈವಾಮರಕಂಟಿಕೇ |

ನರ್ಮದಾಸಾಗರೋಪಾಂತೇ ಗೋಕರ್ಣೇ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧೌ ||೬೬||

ಕಾವೇರ್ಯುದಧಿಸಂಗೇ ಚ ತಾಮ್ರಾಸಾಗರಸಂಗಮೇ |

ಧನುಷ್ಕೋಟೌ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಕನ್ಯಾತೀರ್ಥೇ ನಿಮಜ್ಜನಾತ್ ||೬೭||

ಸೂರ್ಯೇಂದ್ರಗ್ರಹಣೇ ಪುಣ್ಯೇ ಸ್ನಾನಂ ತೇಷು ಪ್ರಶಸ್ತತೇ |

ವಿಧಿಂ ಚ ತೇ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸೂರ್ಯೇಂದ್ರೋಗ್ರಹಣೇ ಮುನೇ ||೬೮||

ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಲಭಿಸಬೇಕು. ಅದಿನ ಶಿವಾರಾಧನೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಪಾಪ ಪರ್ವತವೇ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವುದು. ||೬೧-೬೨-೬೩||

ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಶಿವಾರ್ಚನೆ, ಮಂತ್ರಜಪ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಿದ್ಧಿಯು ಲಭಿಸುವುದು. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ಗಂಗಾಯಮುನಾ ಸಂಗಮ, ಗಂಗಾಸಾಗರ ಸಂಗಮ, ಹಿಂಕಾರಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಮರಕಂಟಿಕ, ನರ್ಮದಾಸಾಗರ ಸಂಗಮ, ಗೋಕರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ, ||೬೪-೬೫-೬೬|| ಕಾವೇರಿನದಿ ಸಮುದ್ರ ಸಂಗಮ, ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ಸಾಗರ ಸಂಗಮ, ಧನುಷ್ಕೋಟಿ, ಕನ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಪ್ರದ. ಆ ಸ್ನಾನವಿಧಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವೆನು. ನಿತ್ಯಕರ್ಮ, ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮ, ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮ ಜಪ, ಹೋಮಸ್ನಾನಾದಿಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೂ, ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದಲೇ ಮಹಾ

ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕೇ ಕಾನ್ಯೇ ಜಪಹೋಮಾಂಬುಮಜ್ಜನೇ |

ಶಿವಾರ್ಚನೇನ ವಿಧಿವನ್ಮಹಾದಾನಮನಂತಕಂ

||೬೯||

ಕೂಪಾಚ್ಛತಗುಣಂ ವಾಸ್ತ್ಯಾಂ ನದ್ಯಾಂ ಸ್ನಾನಂ ತತೋಧಿಕಂ |

ಸಾಗರೇಪಿ ತತೋ ವಿಪ್ರ ನದೀಸಂಗೇ ತತೋಧಿಕಂ

||೭೦||

ಶಿವಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ಸ್ನಾನಂ ತತೋಪಿ ಗುಣವತ್ತರಂ |

ಆತುರಃ ಕೋಷ್ಠತೋಯೇನ ಸ್ನಾಯಾದ್ಗ್ರಹಣಯೋರ್ಧ್ವಯೋಃ ||೭೧||

ವೈಷ್ಣವಾನ್ ಸ್ಥಾಂದಗಾಣೇತಾನ್ ಶೈವಾಂಭಾಕ್ತಾನ್ ಜಪೇನ್ಮನೂನ್ |

ಮಂತ್ರಸಂಗ್ರಹಣಂ ಕುರ್ವಾದ್ಗ್ರಹಣೇ ಸೋಮಸೂರ್ಯಯೋಃ ||೭೨||

ವಿಕಾವೃತ್ತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಲಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಫಲಂ ಲಭೇತ್ |

ಪಿತ್ರಾನ್ ಸಂತರ್ಪಯೇಚ್ಛ್ರದ್ಧೈರ್ನಕ್ತೋಪಿ ಚ ಮುನೀಶ್ವರಃ ||೭೩||

ಸರ್ವಂ ಗಂಗಾಸಮಂ ತೋಯಂ ಸರ್ವೇ ಶಿವಸಮಾ ದ್ವಿಜಾಃ |

ಸರ್ವಂ ಮೇರುಸಮಂ ದಾನಂ ಗ್ರಹಣೇ ಸೋಮಸೂರ್ಯಯೋಃ ||೭೪||

ದಾನವು ವಿಶೇಷ ಫಲವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದಲೇ ಮಹಾದಾನವು ವಿಶೇಷ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗುವುದು. ||೭೫-೭೯||

ಸ್ನಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಿಂತ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ನದೀಸ್ನಾನ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಗರಸ್ನಾನ ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನದೀಸಂಗಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ನದೀಸಂಗಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದುದು. ರೋಗಿಯಾದವನು ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಬಹುದು. ಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಗಣಪತಿ, ಶಿವ, ಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ದೇವತಾ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಮಂತ್ರ ಫಲವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ||೭೦-೭೧||

ಆ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೂ ಲಕ್ಷಸಾರಿ ಜಪಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಆದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಾದರೂ

ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಕರಂ ಸ್ಥಾನಂ ನದ್ವಾಂ ಪರ್ವತಮಸ್ತುಕೇ ।

ವಿಪಿನೇ ಚ ಶಿವಾಗಾರೇ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಣಸನ್ನಿಧೌ

||೨೫||

ಬಿಲ್ವಮೂಲೇ ಬಿಲ್ವಪತ್ಮೈರ್ಗ್ರಹಣೇ ಲಿಂಗನುಚ್ಛಯೇತ್ ।

ತತ್ರ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯಲ್ಲಭ್ಯೇತ್ಫಲಂ ತಲ್ಲಕ್ಷಣಾಯನಂ

||೨೬||

ರುದ್ರೇಣ ಚೈವ ಗಾಯತ್ರಾ ತಥಾ ಪಂಚಾಕ್ಷರಾಣಿ ಚ ।

ರೋಗಾರ್ತನಾಂಯುಷೋ ವೃದ್ಧ್ಯೈ ಹೋಮಯೇಚ್ಛ ಗಲೂಷಿಭಿಃ(?)

||೨೭||

ಸಹಸ್ರಂ ಪರಮಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶತಾಷ್ಟೋತ್ತರಮೇವ ವಾ ।

ನದೀತೋಯೇನ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಘಟಂ ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ಶೋಭನಂ

||೨೮||

ರುದ್ರಾವೃತ್ತಿಜಲೇ ಸ್ನಾಪ್ಯ ರೋಗೈಃ ಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।

ಮಂತ್ರಾನ್ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ವಾಪಿ ಗಾಯತ್ರೀಂ ನೇದಮಾತರಂ

||೨೯||

ಯಾವದ್ಗ್ರಹಣನೋಕ್ಷಂ ತು ತಾವನ್ನದ್ವಾಂ ಸಮಾಹಿತಃ ।

ಜಪೇತ್ಸಮುದ್ರಗಾಮಿನಾಂ ಪುರಶ್ಚರ್ಯಾಫಲಂ ಲಭೇತ್

||೩೦||

ಪ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೀರೂ ಗಂಗಾಸದೃಶವಾಗುವುದು. ದ್ವಿಜರೆಲ್ಲರೂ ಶಂಕರನಿಗೆ ಸಮರೈಸುವರು. ಅಲ್ಪವಸ್ತುವಿನ ದಾನವೂ ಮೇರುಪರ್ವತದ ದಾನದಂತಾಗುವುದು. ||೨೩-೨೪||

ನದೀದಡ, ಪರ್ವತಶಿಖರ, ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಶಿವಾಲಯ, ದೇವಬ್ರಹ್ಮಣ ಸನ್ನಿಧಿ, ಬಿಲ್ವಮೂಲ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಸಮೀಪ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುರಶ್ಚರಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಪುರಶ್ಚರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಲಕ್ಷವರ್ಷವರ್ಯಂತ ಫಲಕೊಡುವುದು. ರೋಗಿನಿವಾರಣೆಗೂ, ಆಯುರ್ವೃದ್ಧಿಗೂ, ಪೀಡಾಪರಿಹಾರಕ್ಕೂ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಗಾಯತ್ರೀ, ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರ ಇವುಗಳಿಂದ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿಯ ಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. ||೨೫-೨೬-೨೭||

ನದೀನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಲಶವನ್ನು ರುದ್ರಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ, ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ನೂರೊಂಟು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಹೋಮಮಾಡಿ ಅನಂತರ ರುದ್ರಾವೃತ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ಕಲಶೋದಕದಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಗ್ರಹಣಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವರ್ಯಂತವಾಗಿ ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಮುದ್ರಗಾಮಿನಿಯಾದ

ಚರೇ ವಾ ಸ್ಥಾವರೇ ವಾಪಿ ತುಂಗೇ ಲಿಂಗೇ ಶಿವಾರ್ಚಕಃ ।

ಗ್ರಹಣೇ ಸೋಮಸೂರ್ಯಾಣಾಂ ಯೋ ಮಹಾಸ್ನಾನಕಾರಕಃ ||೮೦||

ಪಂಚಾಮೃತೈಃ ಪಂಚಗವ್ಯೈಸ್ತಥಾ ಫಲರಸೈರಪಿ ।

ಘೃತಾಭ್ಯಂಗಘೃತಸ್ನಾನಂ ಗ್ರಹಣೇತೀನ ಪುಣ್ಯದಂ ||೮೧||

ಶಿವಸಂತೋಷದಂ ವಿಪ್ರ ಗಾಣಾಪತ್ಯಪ್ರದಂ ಪರಂ ।

ತೌರ್ಯತ್ರಿಕಂ ಧೂಪದೀಪಂ ಪುಷ್ಪಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ||೮೨||

ಬಿಲ್ವಮಾಲಾರ್ಪಣಂ ಶಂಭೋಃ ಪುಣ್ಯಂ ನೀರಾಜನಂ ವಿಭೋಃ ।

ಕುರ್ಮಾದ್ಯೋ ಗ್ರಹಣೇ ವಿಪ್ರ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೮೩||

|| ಶ್ರೀ ಸ್ತಂಧ ಉವಾಚ ||

ಕಶ್ಚಿತ್ಸ್ಮಿಜಯತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕಶ್ಚಿತ್ಸ್ಮಿಜಾಂ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ ।

ತಯೋಃ ಸಮಫಲಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಗ್ರಹಣೇ ಲಿಂಗದರ್ಶನಾತ್ ||೮೪||

ನದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪುರಶ್ಚರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಶೇಷ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

||೭೮-೭೯-೮೦||

ಗ್ರಹಣಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಚರಲಿಂಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಸ್ಥಿರಲಿಂಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಪಂಚಾಮೃತಗಳಿಂದಲೂ ಪಂಚಗವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಫಲರಸಗಳಿಂದಲೂ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತುಪ್ಪದ ಧಾರೆಯಿಂದ ಮಹಾಭಿಷೇಕವೆಸಗುವುದು ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದುದು. ಶಿವಾರ್ಚಕನು ತಪ್ಪದೆ ಗ್ರಹಣಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ||೮೧-೮೨||

ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಶಿವಗಾಣಾಪತ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದು. ಶಂಭುವಿಗೆ ಧೂಪ, ದೀಪ, ಪುಷ್ಪ, ಗಂಧ, ಬಿಲ್ವಮಾಲೆ, ತುತ್ತೂರಿಯಧ್ವನಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾವನು ಮಹಾಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗುವನೋ ಅವನು ಸಕಲವಿಧವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ||೮೩-೮೪||

ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವನಿಗೂ, ಪೂಜಿತನಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿದವನಿಗೂ ಸಮನಾದ ಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದು. ಆ

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪಾಪೈರ್ನುಂಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |

ಸಹಸ್ರನಾರ್ಷಿಕೀಂ ಪೂಜಾಂ ಗ್ರಹಣೇ ಪೂಜಕೋ ಲಭೇತ್ ||೮೬||

ಸಂಕ್ರಾಂತಿಷು ಕ್ರಾಂತಿರುಜಂ ನ ಲಭೇತ್

ಪಾತೇಪ್ಯಥಾಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ನ ಪತೇನ್ನಿರಯೇ ಕದಾಚಿತ್ |

ನೈವಾಧ್ಯತಿಂ ಸ ಲಭೇದ್ವಿಜ ವೈಧ್ಯತೀಷು

ಮುಕ್ತಃ ಕರಗ್ರಹಣಕೃದ್ಗ್ರಹಣೇ ಶಿವಂ ಹಿ ||೮೭||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಪ್ರದೋಷ

ಏಕಾದಶೀ ದ್ವಾದಶಸಂಕ್ರಮಣಗ್ರಹಣಕಾಲ ಪೂಜಾನಿವರಣಂ ನಾಮ

ಸಸ್ತು ತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪೂಜಾಫಲದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾ ಪಾಪಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು. ಆ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಚನೆಯು ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಫಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ರೋಗಾದ್ಯುಪದ್ರವಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಹಾಪಾತವೆನಿಸಿದ ವೈಶಾತದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ನರಕಪಾತವು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಧ್ಯತೀ ಸಮಯದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಧೈರ್ಯ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರಾಧನೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮುಕ್ತಿಯೇ ಕರಗತವಾಗುವುದು ಎಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷನ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ||೮೫-೮೬-೮೭||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಅಷ್ಟಾವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಮುನಿರುವಾಚ ॥

ರಹಸ್ಯಮನ್ಯದ್ವದ ಮೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಶಂಭುತನೂಭವ ।

ವ್ರತೇಷು ಕೇಷು ಚೀರ್ಣೇಷು ಪ್ರೀತೋ ಭವತಿ ಶಂಕರಃ ॥೧॥

ಸಹ್ಯಭಿರ್ಮುನಿಭಿಶ್ಚೈವ ಗಣೈಃ ಸುರಗಣೈರಪಿ ।

ಶ್ರವಣೇನ ಧೃತಂ ಮೇದ್ಯ ಮನಶ್ಚಿವಕಥಾಮೃತಂ ॥೨॥

ಇತ್ಯಂ ಜೈಗೀಷವಾಕ್ಯೇನ ನಂದಿತಾತ್ಮಾ ಹರಾತ್ಮಜಃ ।

ಪ್ರಾಹ ತಂ ತಾರಕಾರಾತಿಃ ಶಿವಪ್ರೀತಿಕರಂ ವ್ರತಂ ॥೩॥

ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಯಾವ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಪರಶಿವನ ಅನುಗ್ರಹವು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು ಎಂಬ ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಪರಶಿವಪುತ್ರನಾದ ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವ ದೇವತೆಗಳ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳ ಮನಶ್ಚಾಂತಿಗಾಗಿಯೂ, ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು. ಶಿವಕಥಾಮೃತರೂಪವಾದ ಇದನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಆನಂದವಾಗುವುದು. ಎಂದು ಜೈಗೀಷವ್ಯಮಹಾಮುನಿಯು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ॥೧-೨॥

|| ಸೂತ ಉವಾಚ ||

ಶೃಣುಷ್ಟ ಮುನಿಶಾದೂರ್ಲ ತ್ರಿಪುರಾರಿಪ್ರಿಯವ್ರತಂ ।

ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸಾವಧಾನೇನ ಗಣೈಶ್ಚ ಮುನಿಭಿಶ್ಚರೈಃ ॥೪॥

|| ಶ್ರೀ ಸ್ವಂದ ಉವಾಚ ||

ಕೈಲಾಸೇ ಶಂಕರೇಣೈವ ಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ಪ್ರೀತಿದಾನಿ ತು ।

ಗಿರಿಜಾಯೈ ವಿಶೇಷೇಣ ಮಯಾ ತತ್ರ ಶ್ರುತಾನಿ ಹಿ ॥೫॥

ಕೈಲಾಸಶೈಲಮಂಚಸ್ಥಾ ಪಾರ್ವತೀ ಪೃಚ್ಛತೀಶ್ವರಂ ।

ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಿನಯೋಪೇತಾ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾ ತ್ರಿಲೋಚನಂ ॥೬॥

|| ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ ||

ದೇವದೇವ ಮಹಾದೇವ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞ ತ್ರಿಲೋಚನ ।

ಕಿಂ ತವ ಪ್ರೀತಿಕ್ಕೃಚ್ಛಂಭೋ ವ್ರತಂ ಸರ್ವಾಘನಾಶನಂ ॥೭॥

ಆಗ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಶಿವಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಶೌನಕಾದಿಮಹಾ ಮುನಿಗಳೇ, ಅದನ್ನೇ ನಿಮಗೆ ಈಗ ತಿಳಿಯಹೇಳುವೆನು ಎಂದು ಸೂತಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕುಮಾರೋತ್ತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ||೩-೪||

ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳೇ, ತ್ರಿಪುರನಾಶಕನಾದ ಪರಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿದ ಉತ್ತಮವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವೆನು. ಸಾವಧಾನ ದಿಂದ ಲಾಲಿಸಿರಿ. ಹಿಂದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಶಿವನೇ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ವಿಶೇಷರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕೇಳಿರುವೆನು. ಒಂದು ದಿನ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನೊಡನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪರಶಿವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ವಿನಯಾವನತಳಾಗಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ರಿಲೋಚನನ್ನು ಈರೀತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಳು. ||೫-೬||

“ ಮಹಾದೇವನೇ, ದೇವದೇವನೇ, ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿತವನೇ, ನಿನಗೆ ಅತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿಯೂ, ಪಾಪನಾಶಕವಾಗಿಯೂ,

ಪುನುರ್ಭವದಾಯಕಂ ತರ್ವ ಸರ್ವೋಷಾಂ ಕಥಯಸ್ವಮೇ |
 ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವದನಾಂಭೋಜಂ ಪೀತ್ವಾ ಲೋಚನಪಿಪ್ಪಿದೈಃ ||೮||
 ಪ್ರಾಹ ದೇವೀಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮನದತ್ಪ್ರತಂ ||೯||
 ಶೃಣು ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೈ ವ್ರತಂ ಮೇ ಪ್ರೀತಿದಾಯಕಂ |

|| ಶ್ರೀ ಶಿವ ಉವಾಚ ||

ಸಾಧು ಸಾಧು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೇ ಸರ್ವಲೋಕೋಪಕಾರಕೇ ||೧೦||
 ಯನ್ನ ಕಸ್ಯಚಿದಾಖ್ಯಾತಂ ತದದ್ಯ ಕಥಯಾಮಿ ತೇ |
 ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಂ ದಿವ್ಯಂ ಸರ್ವಲೋಕನಿವಾರಕಂ ||೧೧||
 ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಭಿರ್ದೇವೈಃ ಕೃತಮೇತನ್ಮಹಾವ್ರತಂ |
 ನರೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ನಾರಿಃ ಪ್ವಿಚೋ ವಾಪ್ಯಂತ್ಯಜೋಽಥವಾ ||೧೨||
 ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತಮಿದಂ ದಿವ್ಯಂ ಮನು ಲೋಕಂ ಸ ವಿಂದತಿ |
 ಸರ್ವೇಷ್ಟಪಿ ಚ ಮಾಸೇಷು ಪ್ರಶಸ್ತಂ ಸರ್ವಕಾಮದಂ ||೧೩||

ಪುರುಷಾರ್ಥಪ್ರದವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ವ್ರತವೊಂದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸುವವನಾಗು," ಎಂದು ಪಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರಲು, ಶಂಕರನು ದೇವಿಯ ಮುಖಕಮಲವನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ದೇವಿಯೊಡನೆ ಹೀಗೆಂದನು. ||೨-೮-೯||

ಕುದ್ಯಪ್ರತದಂತೆ ವಿಶಾಲವಾದ ನೇತ್ರವುಳ್ಳವಳೇ, ಸರ್ವಲೋಕೋಪಕಾರಕಳಾದ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೆಯೇ, ಇಲ್ಲಿನವರಿಗೂ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದಿದ್ದ ವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನು ನಿನಗೆ ಈಗ ಹೇಳುವೆನು. ನಾನು ಹೇಳುವವ್ರತವು ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದವಾದುದು. ಸಕಲಲೋಕನಾಶಕವಾದದ್ದು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ ಆಚರಿತವಾದದ್ದು. ಗಂಡಸಾಗಲಿ, ಹೆಂಗಸಾಗಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ, ಜಂಡಾಲನಾಗಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬಹುದು. ||೧೦-೧೧-೧೨|| .

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿವಲೋಕವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವ್ರತವು ಉತ್ತಮವೆನಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೋಮವ್ರತವೆಂದು

ವಯಂ ಸೋಮವ್ರತೇನೇತಿ ಸ್ತುತಂ ವೇದೈರ್ಮಹೇಶ್ವರಿ ।

• ಸೋಮವಾರವ್ರತಂ ದಿವ್ಯಂ ದ್ವಿಜಾನಾಮೇವ ಕೇವಲಂ ||೧೪||

ಸರಾಣಾಮಥ ನಾರೀಣಾಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಾರೋಗ್ಯವರ್ಧನಂ ।

ಶ್ರಾವಣೇ ಕಾರ್ತಿಕೇ ವಾಪಿ ಗೃಹೀತನಿಯಮೋ ವ್ರತೀ ||೧೫||

ಪೂಜಯೇನ್ಮಾಂ ಮಹಾದೇವಿ ಸೋಚಿರಾನ್ಮುಕ್ತಿಭಾಗ್ಯವೇತ್ ||೧೬||

|| ದೇವ್ಯುವಾಚ ||

ಕಥಂ ಸೋಮವ್ರತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕೋ ವಿಧಿಃ ಪೂಜನಂ ಕಥಂ ।

ಕಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ವಿಸ್ತರತೋ ವದ ||೧೭||

ಶ್ರಾವಣೇಸ್ಥಿನ್ ವರೇ ಮಾಸಿ ತೃಪ್ತಿಸುಖಮೌಲಿಸಂಸ್ಥಿತಂ ।

ಕೇದಾರೇಶಮಹಾಲಿಂಗಂ ಸನ್ನಿಧೌ ನಿಯಮಾದ್ವ್ರತೀ ||೧೮||

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ವತ್ಸರಂ ವಾಪಿ ತ್ರೀಣಿ ದ್ವಾದಶ ವಾಂಬಿಕೇ ।

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಚಾಹ್ಮಣೈಸ್ಸಾರ್ಧಂ ವ್ರತಮೇತತ್ಸಮಾಚರೇತ್ ||೧೯||

ಹೆಸರು. ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವ್ರತವು ಶಿವಪ್ರೀತಿಕರವಾದುದೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ದ್ವಿಜರೆನಿಸಿದವರು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೩-೧೪||

ಶ್ರೀಪುರುಷರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಈ ವ್ರತವು. ಶ್ರಾವಣ ಅಥವಾ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದವರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವು ಲಭಿಸುವುದು. ಎಂದು ಶಂಕರನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ದೇವಿಯು ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತು? ಇದರ ವಿಧಾನ ಹೇಗೆ? ಪೂಜಾಕ್ರಮವು ಯಾವರೀತಿ? ಈ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಕಾಲವಾವುದು? ದಯೆಯಿಟ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು, ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು, ಶಂಕರನು ಮತ್ತೆ ಹೀಗೆಂದನು. ||೧೫-೧೬-೧೭||

ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಶಿಖರದಲ್ಲಿರುವ ಕೇದಾರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯು ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಯಮದಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಬೇಕು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ, ಮೂರುವರ್ಷ, ಅಥವಾ ಒಂದು ವರ್ಷ

ಅಸ್ಯ ಕೇದಾರನಾಥಸ್ಯ ಶ್ರಾವಣೇ ಸೋಮವಾಸರೇ ।

ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಶೇಷೇಣ ಸಾಧನೈರ್ವಿವಿಧೈಃ ಶುಭೈಃ ॥೨೦॥

ಸೋಮವಾರವ್ರತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಯಥಾವಿಧಿ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರೇವ ನಿಯಮಾದಾಜನ್ಮಾಂತಂ ಮಹೇಶ್ವರಿ ॥೨೧॥

ಶಕ್ತೇನೋಪೋಷಣಂ ಕಾರ್ಯಮನ್ಯಥಾ ನಿಶಿ ಭೋಜನಂ ।

ಉಪವಾಸೀ ಪೂಜಯೇನ್ಮಾಂ ರಾತ್ರೌ ಯಾನುಚತುಷ್ಟಯಂ ॥೨೨॥

ಪರೇದ್ಯುರ್ಮಾಂ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ನಿವೇದ್ಯಾಶ್ನೇತ ಭಾವತಃ ।

ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿ ಚ ಮಾಸೇಷು ಸೋಮವಾರಃ ಪ್ರಶಸ್ತತೇ ॥೨೩॥

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ವಿಶೇಷೇಣ ತಸ್ಯ ನೋದ್ಯಾಪನಂ ಶಿವೇ ।

ನಕ್ತಭುಗ್ಯದಿ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಕ್ಷಾರವರ್ಷಾನ್ಮಭುಗೈರ್ವೇತ್ ॥೨೪॥

ಯನ್ನಿವೇದಿತಮೀಶಾಯ ತದಶ್ನೇಯಾದ್ಯಥಾವಿಧಿ ।

ಮಧುಮಾಂಸಂ ವರ್ಜಯೇತ ನಕ್ತಾಶೀ ಸರ್ವದಾ ಶಿವೇ ॥೨೫॥

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡಗೂಡಿ ವ್ರತಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರಾವಣ ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ಕೇದಾರೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ವಿಶೇಷ ಶ್ರೀಯಸ್ಕರ. ||೧೮-೧೯-೨೦||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಜನ್ಮಾವಧಿ ನಿಯಮದಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತನಾಗಿರುವವನು ಪೂರ್ತಿ ಉಪವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಅಶಕ್ತನಾದವನು ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನಮಾಡಬಹುದು. ಸೋಮವಾರವೆಲ್ಲಾ ಉಪವಾಸ ದಿಂದಿದ್ದು, ನಾಲ್ಕು ರಾತ್ರಿಯ ಯಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಮಾರನೆಯ ದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ನನ್ನನ್ನಾರಾಧಿಸಿ ಅನಂತರ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭುಂಜಿಸ ಬೇಕು. ಈ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತವನ್ನು ಎಲ್ಲ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಸೋಮವಾರವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ದಿನ. ||೨೧-೨೨-೨೩||

ಈ ವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಶಕ್ತನಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಊಟಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಕಾರ, ಉಪ್ಪು ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭುಂಜಿಸಬಾರದು. ಈಶ್ವರನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೇ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಮಧ್ಯ,

ವತ್ಸರೇ ವತ್ಸರಾಂತೇ ವಾ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದೇ ತ್ರಿಹಾಯನೇ ।
 ಸಕ್ತಾಶನೋದ್ಯಮಂ ಕುರ್ಯಾದುಪವಾಸೀ ನ ಸಂಜ್ವರೇತ್ ॥೨೬॥
 ಅನ್ಯೇಷ್ಟಪಿ ಮಹಾದೇವಿ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇಷ್ಟಧಾರಭೇತ್ ।
 ಅವಿಮುಕ್ತೇ ತು ನಿಯತಂ ನಿತ್ಯಂ ಸಕ್ತಾಶನೀ ಭವೇತ್ ॥೨೭॥
 ಸೋಮವಾರೇಷು ವಾ ದೇವಿ ಭೂತಾಯಾಮಷ್ಟಮೀಷು ವಾ ।
 ಪರ್ವಸ್ತಪಿ ನಿಶೇಷೇಣ ಸೋಮಾಮಾಸ್ತಪಿ ಶಂಕರಿ ॥೨೮॥
 ಮುಹೂರ್ತೋ ನಂದಿನಂ ನಕ್ರಂ ತತ್ರ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಹವ್ಯಭುಕ್ ।
 ಕಾರ್ತಿಕೇ ಪ್ರಾರಭೇದ್ವಾಪಿ ಅರುಣಾಚಲಸನ್ನಿಧೌ ॥೨೯॥
 ಸೋಮವಾರವ್ರತಂ ದೇವಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯವ ಹಿ ಪೂರ್ವವತ್ ॥೩೦॥

॥ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಅತ್ರೇಕಿಹಾಸಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ಶೈಲಸುತೇನಘೇ ।
 ಚಾಕ್ಷುಷಸ್ಯಾಂತರೇ ದೇವಿ ದಕ್ಷೋ ಮೇಧಾಯ ದೀಕ್ಷಿತಃ ॥೩೧॥

ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ತ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡು
 ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಮೂರುವರ್ಷ ಈ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ನಕ್ರ
 ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಎಂದೂ
 ಉಪವಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು. ॥೨೪-೨೫-೨೬॥

ಕೇದಾರಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾವ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು
 ಆರಂಭಿಸಬಹುದು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಾತ್ರಿವ್ರತವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಬೇಕು.
 ಸೋಮವಾರ, ಚತುರ್ದಶೀ, ಅಷ್ಟಮೀ, ಪರ್ವದಿನಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸೋಮವಾರ
 ಯುತವಾದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.
 ರಾತ್ರಿಯ ಮೊದಲು ಯಾಮದಲ್ಲಿ ನಂದಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅರುಣಾಚಲ
 ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಿಂದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ
 ವೆನಿಸುವುದು. ॥೨೭-೨೮-೨೯-೩೦॥

ಪರ್ವತರಾಜವುತ್ರಿಯೇ, ಈ ವ್ರತವಿಷಯವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಒಂದು
 ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಹಿಂದೆ ಚಾಕ್ಷುಷಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನು

ಸರ್ವೇ ಸುರಾಸುರೈರ್ದೇವಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣಾದಿಭಿರ್ದ್ವಿಜೈಃ |

ಮಾನುನಾದ್ಯತ್ಯ ತ್ವಾಂ ಚಾಪಿ ಯಜ್ಞವಿಘ್ನಮಥಾಲಭತ್ ||೩೨||

ಸುರಾದ್ಯಾ ವೀರಭದ್ರೇಣ ಶಿಕ್ಷಿತಾ ದೀಕ್ಷಿತೋಪಿ ಹಿ |

ಚಂದ್ರೋಮೃತಮಯಶ್ಚಾಯಂ ನಿಷ್ಪೀಡ್ಯ ಕರಪಂಕಜೈಃ ||೩೩||

ಸೋಮೋ ಹೀನಾಮೃತೋ ಗೌರಿ ರೋಹಿಣೀ ಮಾಂ ಯಜತ್ತದಾ |

ಕೇದಾರೇ ಸೋಮನಾಥಾಖ್ಯಂ ಲಿಂಗಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಯತ್ ||೩೪||

ಸ ಪುನರ್ದಕ್ಷಶಾಪೇನ ಪೀಡಿತೋ ಮಾನುತೂತುಷತ್ |

ಸೋಮವಾರೇಷ್ಟೇವಮೀಶೇ ಸೋಮೋ ಯಕ್ಷ್ಮುರುಜಾರ್ದಿತಃ ||೩೫||

|| ಸೋಮ ಉವಾಚ ||

ಬಲೀವರ್ಧಮಾವರ್ಧಯನ್ಮಾರ್ದವೇನ

ಕ್ರುಧಾ ತ್ರೈಪುರಂ ನಿರ್ದಹನ್ಮೂರ್ಧ್ವತೇಜಾಃ |

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆಯೂ, ರಾಕ್ಷಸರೊಡನೆಯೂ ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದನಷ್ಟೆ. ಅದರಿಂದ ಕುಪಿತನಾಗಿ ನಾನು ವೀರಭದ್ರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಿಸಿದೆ ನಲ್ಲವೆ! ಆ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಯನಾದ ಚಂದ್ರನು ವೀರಭದ್ರನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದನು. ವೀರಭದ್ರನು ಅವನನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಹಿಂಡಿ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟನು. ||೩೬-೩೭-೩೮||

ಚಂದ್ರನು ಹಾಗೆ ಅಮೃತಹೀನನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಪತ್ನೀ ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯು ಕೇದಾರಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಧಾರನಾಥೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ, ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದಳು. ಅದೇರಿತೆ ದಕ್ಷಶಾಪದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ ಚಂದ್ರನೂ ಸಹ ಕ್ಷಯರೋಗಪೀಡಿತನಾಗಿ, ಸೋಮವಾರದ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದನು. ||೩೯-೪೦||

ಮಹೇಶ್ವರನು ಮೃದುವಾದ ಬಲೀವರ್ಧ (ವೃಷಭ)ದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವವನಾದರೂ, ಕೋಪದಿಂದಲೂ, ತನ್ನ ತೇಜೋವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ ತ್ರಿಪುರಾಸುರರನ್ನು

ಇನಾಕ್ಷೈವ ಹಾದರ್ಫಂ ತನೋ ನಾಶಯನ್

ಲೋಕಜಾಲಂ ಸುಶೋಕಂ ಧುನೀತೇ ಪುನೀತೇ ಮಹೇಶಃ ||೩೬||

ತತಸ್ತುಷ್ಣೋಸ್ಕೃಹಂ ದೇವಿ ತಸ್ಯ ಸ್ತುತ್ಯಾ ಚ ಭಕ್ತಿತಃ |

ಸೋಮವಾರವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇನ ಗಿರೀಂದ್ರಜೇ ||೩೭||

ತೇನೋಕ್ತಂ ಯದಿ ತುಷ್ಣೋಸಿ ತಿಷ್ಠಾತ್ರಸ್ಯೋ ನಿರಂತರಂ |

ಯಾವಚ್ಛಂದ್ರಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಯಾವತ್ರಿಷ್ವತಿ ಮೇದಿನೀ ||೩೮||

ತಾವನ್ಮತ್ಪಾಪಿತೇ ಲಿಂಗೇ ಉಮಯಾ ಸಹ ತಿಷ್ಠ ಭೋ |

ರೋಹಿಣ್ಯಾಶ್ಚ ಸತಿಶ್ಚೈವಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತ್ವಾ ಚ ಮಾಂ ಶಿನೇ ||೩೯||

ತತಶ್ಚುದ್ಧತರೀರೋಸೌ ಗಗನಸ್ಯೋ ವಿರಾಜಿತೇ |

ಮನೋತ್ತಮಾಂಗೇ ದೇವೇಶಿ ಸ್ಥಾನಂ ದತ್ತಂ ವಿಶೇಷತಃ ||೪೦||

ದೇವಾನ್ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಸೋದ್ಯಾಪಿ ಸೋಮಧಾಮಪ್ರಧಾನತಃ |

ಪ್ರಥಮಾಂ ಪಿಬತೇ ವಹ್ನಿ ದ್ವಿತೀಯಾಂ ಭಾಸ್ಕರಃ ಶಿನೇ ||೪೧||

ಪುರಸಹಿತವಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯರೂಪವಾದ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಕಾಂತಿ
ಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬೀರುತ್ತಾ, ಲೋಕದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಲಾಡಿಸು
ತ್ತಿರುವನು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಶೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ||೩೬||

ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದೆನು. ಅವನು ಮಾಡಿದ
ಸೋಮವ್ರತದಿಂದ ನನಗೆ ಆಗ ತೃಪ್ತಿಯಾದಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣೀ
ಚಂದ್ರರು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು “ ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನೀನು ಅನುಗ್ರಹವಿಟ್ಟಿರುವು
ದಾದರೆ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಭೂಮಿಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೂ ನಾವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ
ಮಾಡಿರುವ ಈ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು. ಸದಾ ಇಲ್ಲಿ ನೀನು
ಉಮಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿರಬೇಕು ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ||೩೭-೩೮-೩೯||

ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ನಾನು ವರವಿತ್ತು, ಚಂದ್ರನ ಅಮೃತಹೀನತೆಯನ್ನು
ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದೆನು. ಕೂಡಲೇ ಚಂದ್ರನು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಶರೀರಿಯಾಗಿ
ಹೊಳೆಯತೊಡಗಿದನು. ಆಗಲೇ ನಾನು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವ
ನ್ನಿತ್ತೆನು. ಆ ಚಂದ್ರನು ಈಗಲೂ ಅಮೃತಭಾಗವನ್ನು ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ

ತೃತೀಯಾನುಥ ದೇವೇಂದ್ರಶ್ಚ ತುರ್ಥೀಂ ಮರುತೋಽಖಿಲಾಃ ।

ವಸವಃ ಪಂಚಮೀಂ ತಸ್ಯ ಕಲಾಂ ಸಷ್ಠೀಂ ತು ವಾಸವಃ ॥೪೨॥

ಆದಿತ್ಯಾಃ ಸಪ್ತಮೀಂ ದೇವಿ ರುದ್ರಾಸ್ತಸ್ಯಾಷ್ಟಮೀಂ ಕಲಾಂ ।

ನವಮೀಂ ಋಭವೋ ದೇವಿ ದಶಮೀಂ ಯಜ್ಞಗುಹ್ಯಕಾಃ ॥೪೩॥

ಏಕಾದಶೀಂ ಶಿವೇ ಸಾಧ್ಯಾ ದ್ವಾದಶೀಂ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಹಿ ।

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ರಯೋದಶೀಂ ತಸ್ಯಂ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ತು ನಿಯಮುತಿಃ॥೪೪॥

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾಸು ಪಿತರಃ ಕಲಾಂ ತಸ್ಯ ಪಿಬಂತಿ ಹಿ ।

ಸೋಮಾಮೃತಮಯೋ ದೇವಿ ದೇವಾನಾಂ ಭೋಜನಂ ಶಶೀ ॥೪೫॥

ಕಲಾಭಿಃ ಪೋಷಯೇದ್ದೇವಾನೋಷಧೀನಾಂ ಗಣಂ ಶಿವೇ ।

ಸೋಮವಲ್ಲೀಷು ನಿತರಾಂ ಯಜ್ಞಾರ್ಥಂ ಸೋಮ ಅಹಿತಃ ॥೪೬॥

ಸೋಮೇನಾದಿತ್ಯಾಬಲಿನಃ ಸೋಮೇನ ಸವಿತಾ ಮಹೀ ।

ಸರ್ವೇಷಾಮುಥ ಋಕ್ಷಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವೈ ಸೋಮ ಅಸ್ಥಿತಃ ॥೪೭॥

ಕೊಡುತ್ತಾ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಮೊದಲನೆಯ ಅವೃತಕಲೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಯೂ, ಎರಡನೆಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ॥೪೦-೪೧॥

ಮೂರನೆಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಇಂದ್ರನೂ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಮರುದ್ಗಣ ಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಸುಗಳೂ, ವಾಸವನೂ, ಆದಿತ್ಯರೂ, ರುದ್ರರೂ, ಋಭುದೇವತೆಗಳೂ, ಯಜ್ಞಗುಹ್ಯಕರೂ, ಸಾಧ್ಯರೂ, ವಿಷ್ಣುವೂ, ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ನಿಷ್ಕುತಿಯೂ, ಐದರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕರವರೆಗೂ ಇರುವ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಚಂದ್ರನ ಹದಿನೈದನೆಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಪಿತೃದೇವತೆಗಳೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವರು. ॥೪೨-೪೩-೪೪-೪೫॥

ಚಂದ್ರನು ಅಂದಿನಿಂದ ಸಕಲ ವನಸ್ಪತಿಗಳನ್ನೂ, ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಕಲಾಪ್ರಸಾರದಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವನು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಂದ್ರನು ಸೋಮಲತೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಲೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವನು. ಆದರಿಂದಲೇ ಅದು ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧಕವಾಗಿರುವುದು. ಸೋಮರಸದ ಪಾನದಿಂದಲೇ ಆದಿತ್ಯರೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೂರ್ಯನೂ, ಭೂಮಿಯೂ, ಉಳಿದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳೂ

ಇತ್ಯೇಷಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾನಾಂ ಹಿ ಶ್ರುತಿರಾಹ ಮಹೇಶ್ವರಿ ।

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜನಿತಾ ಸೋಮುಃ ಶಕ್ರವಿಷ್ಣುನಿಲಾತ್ಮನಾಂ ||೪೮||

ತಸ್ಮಾತ್ತದಾವಿಷ್ಣುತಯಾ ಸೋಮನಲ್ಲಿಭಿರೇವ ಹಿ ।

ಪ್ರವರ್ತಯಂತಿ ಯಜ್ಞಾಂಶ್ಚ ಸೌಮ್ಯಾ ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತ್ಮಿನೇ ||೪೯||

ಸೋಮಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಮನ್ಯುನ ತನವ (ಯಾಃ) ಶಿನೇ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮಯಂ ರಾಜಾ ಸೋಮಸ್ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನಾಂತಕಃ ||೫೦||

ತನೇಷ ಸದನಂ ದೇವಿ ಅಗ್ನಿರ್ಮೇ ವದನಂ ಶಿನೇ ।

ತಸ್ಮಾದಗ್ನಿಶ್ಚ ಸೋಮಶ್ಚ ಜಗಜ್ಜಕ್ರಪ್ರವರ್ತಕೌ ||೫೧||

ಅಗ್ನೀಷೋಮಮಯಂ ಸರ್ವಂ ಜಗದೇತಚ್ಚರಾಚರಂ ।

ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಅಗ್ನೀಷೋಮಪಶುಃ ಸ್ತೃತಃ ||೫೨||

ಬಲಗೊಂಡಿರುವರೆಂದು ಋಗ್ವೇದವು ಸಾರುತ್ತಿರುವುದು. ಅಂದಿನಿಂದ ಚಂದ್ರನು ಸಕಲ ಸಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತನಾಗಿರುವನು ||೪೮-೪೯||

ಸೋಮರಸದಿಂದಲೇ ಇಂದ್ರನೂ, ವಿಷ್ಣುವೂ ವಾಯುವೂ ಜನಿಸಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಸೋಮಲತೆಯಿಂದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಜನಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸಾತ್ವಿಕರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸೋಮಲತೆಯಿಂದ ಸೋಮಯಾಗವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವರು. ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಸೋಮಪಾನಮಾಡುವರೋ ಅವರು ನನ್ನ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಸಮಾನರಾದವರು. ಅವರು ನನಗೆ ಶರೀರಪ್ರಾಯರು. ನನ್ನ ಅಂಶದಿಂದಿರುವ ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮಗೆ ರಾಜನೆಂದು ಹೇಳುವರು. ೪೮-೫೨-೫೦||

ದೇವಿಯೇ, ಈ ಸೋಮದೇವತೆಯು ನಿನ್ನ ದೇಹವು. ಅಗ್ನಿಯು ನನ್ನ ವದನ, ಇವೆರಡರಿಂದಲೇ ಈ ಜಗತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತು ಅಗ್ನೀಷೋಮಾತ್ಮಕವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿರುವರು. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಅಗ್ನೀಷೋಮಾತ್ಮಕವಾದ ಪಶುವು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ವಿಹಿತ ವಾಗಿದೆ. ಅಗ್ನೀಷೋಮಾತ್ಮಕವಾದ ಪಶುವಿನಿಂದಲೇ ನಾನು ಯಾಗದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದುವೆನು. ||೫೧-೫೨||

ತಸ್ಮಾದ್ವ್ರತಮಿದಂ ದೇವಿ ಸೋಮವಾರಂ ಮಮೇಶ್ವರಂ ।
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಸ್ಸೋಮವೈರೇವ ಕಾರ್ಯಂ ನಕ್ತಾಶನಾತ್ಮನಾ ||೫೩||
 ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಗೃಹೇನಾಪಿ ಅವಿಮುಕ್ತೇ ಚ ನೈತ್ಯಕಂ ।
 ಶ್ರಾವಣೇ ಕಾರ್ತಿಕೇ ವಾಪಿ ನಕ್ತಭೋಜನಮಾಚರೇತ್ ||೫೪||
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ವಿಧಿಶ್ಚಾಯಂ ಸೋಮಪಾನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ ।
 ಬೃಹಜ್ವಾ ಬಾಲಕಢಿತೋ ವಿಧಿರೇಷ ಸನಾತನಃ ||೫೫||
 ಪ್ರಶಸ್ತಂ ಮಮ ದೇವೇಶಿ ಸೋಮವಾರೇಷು ಸರ್ವತಃ ।
 ವರ್ಣಾನಾಮಾತ್ರಮಾಣಾಂ ಚ ಭಕ್ತಾನಾಂ ನಿಯತಾತ್ಮನಾಂ ||೫೬||
 ಶಕ್ತೋಽಪ್ಯುಪೋಷಣಾಹೀನಶ್ಚಿರಂ ವಿಷ್ಣುಸು ತಿಷ್ಠತಿ ।
 ಯೇ ಸೋಮವಾಸರೇ ಸ್ವೇಚ್ಛಂ ದಿನಾ ಕುರ್ವಂತಿ ಭೋಜನಂ||೫೭||

ಸೋಮದೇವತಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಸೋಮವಾರವ್ರತವು ನನಗೆ ಬಹುಪ್ರಿಯವಾದುದು. ಸೋಮಪಾನಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದಲೂ ಈ ವ್ರತವು ನಡೆಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ನಿತ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಶ್ರಾವಣ, ಕಾರ್ತಿಕ ಸೋಮವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಕ್ತವ್ರತದಿಂದಲೇ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ||೫೩-೫೪||

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಮಯಾಗ ಮಾಡಿದವರೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಲೇಬೇಕು. ಹೀಗೆಂದು ಬೃಹಜ್ವಾಬಾಲೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಯಾದ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಧವೆಯರು, ಪಕ್ಷಿಹೀನರು, ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು, ಯತಿಗಳು ಇವರು ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕು ಯಾವ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಗವೆನಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ವರ್ಣದವರಾಗಲಿ, ಯಾವ ಆಶ್ರಮದವರಾಗಲಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿದವರಿಗೆ ಈ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತವು ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವ್ರತವೆನಿಸಿರುವುದು. ||೫೫-೫೬-೫೭||

ಉಪವಾಸಮಾಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ಉಪವಾಸಮಾಡದೆ ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮುಖರಾದವರು ನರಕದಲ್ಲಿ ಅಮೇಧ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವರು. ಸೋಮ

ತಾನ್ವಾತಯಂತಿ ನರಕೇ ಕ್ರೂರಾಸ್ತೇ ಯಮಕಿಂಕರಾಃ ।

ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಯೇ ಕೇಚಿದ್ಧೃತಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಾನವಾಃ ॥೫೯॥

ತೇಪಿ ಮತ್ಪದಮಾಯಾಂತಿ ವಿಮಲಾಂಗಾಂಶ್ಚ ಸೋಮವತ್ ।

ನ ವಾರವ್ರತಮೇತದ್ಧಿ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಂ ವಿಧಿನಾ ಚರೇತ್ ॥೬೦॥

ಅಥ ಕಿಂ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ವಿಧಾನಂ ತಸ್ಯ ಕೀರ್ತಯೇ ॥೬೧॥

! ಶ್ರೀ ಪ್ತಂದ ಉವಾಚ !

ಏನಂ ಜಗಾದ ಗಿರಿಜಾಂ ಪ್ರತಿ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಃ ।

ಸೋಮವ್ರತಸ್ಯ ಮಹಿಮಾಮಸಮಾಂ ದ್ವಿಜಾನಾಂ ।

ಭಕ್ತೋಪಿ ನಕ್ತಹಿತಭಕ್ತವಿಶಿಷ್ಟಭುಕ್ ಸ್ಯಾ ।

ಲ್ಲಿಂಗಾರ್ಚನಸ್ತವನದರ್ಶನತೋತ್ರ ಮುಕ್ತಃ ॥೬೨॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಸೋಮವಾರವ್ರತಪ್ರಭಾವ

ವರ್ಣನಂ ನಾನು ಅಷ್ಟಾವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ವಾರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸದೆ, ದಿವಾ ಭೋಜನದಿಂದ ಜೀವಿಸು ವವರಿಗೆ ಯಮಭಟರು ಕ್ರೂರರೀತಿಯಿಂದ ನರಕದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆವಿಧಿಸುವರು. ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ನನ್ನ ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರೋ, ಅವರು ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರೆನಿಸಿ ನನ್ನ ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ ವಾರವ್ರತವು ಯಾವ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಅಚರಿಸಬೇಕು. ಇದರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ॥೫೯-೫೯-೬೦-೬೧॥

ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತದ ಅಪಾರ ಮಹಿಮೆ ಯನ್ನು ಸಕಲ ದ್ವಿಜರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು. ಜೈಗೀಷವ್ಯಮಹರ್ಷಿಯೇ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈಶ್ವರಭಕ್ತನೆನಿಸಿದವನು, ಸೋಮವಾರ ದಲ್ಲಿ ನಕ್ತಭೋಜನದಿಂದ ಈಶ್ವರಾರ್ಚನ, ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿ, ಈಶ್ವರಧ್ಯಾನ ಇವು ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದುದೇ ಆದರೆ ಆತನು ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ

ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಶಿಪೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ||೬೨||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಘ್ನೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಏಕೋನತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವ ಉವಾಚ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಮಾಸೇಷು ಶುಕ್ಲೇ ಸೋಮಸ್ಯ ವಾಸರೇ ।

ಶೌಚಂ ವಿಧಾಯ ನದ್ಯಾಂ ವೈ ಸ್ನಾಯಾದ್ಯುಷಸಿ ಸತ್ತಮೇ ॥೧॥

ಸ್ವಧರ್ಮವಿಹಿತಂ ಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ಥಾನೇ ಮನೋರಮೇ ।

ಸುಸಮೇ ಭೂಭವೇ ರಮ್ಯೇ ನ್ಯಸೇತ್ಕುಂಭಃ ಮನೋರಮಂ ॥೨॥

ಚೂತಪಲ್ಲವವಿನ್ಯಸ್ತಂ ಚಂದನೇನ ಮನೋರಮಂ ।

ಶ್ವೇತನಸ್ತ್ರಪರೀಧಾನಃ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತಃ ॥೩॥

ಇಪ್ರತ್ನೋಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದನು:—
ಎಲಾ ದೇವಿಯೇ, ಯಾವ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಸೋಮವಾರ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೌಚಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮತಲವಾದ ಮತ್ತು ಶುಚಿಯಾಗಿರುವ ಮನೋಹರವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನೇಲೆ ಒಂದು ಕಲಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ॥೧-೨॥

ಅದನ್ನು ಮಾವಿನ ಚಿಗುರು, ಚಂದನ ಇವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ತಾನು ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ, ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತನಾಗಿ ಆ ಕಲಶವನ್ನು

ಆದೌ ಪಾತ್ರಂ ಚ ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಆಧಾರಸಹಿತಂ ಶಿವಂ ।

ಅಷ್ಟೌ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರಾ ದೇವಾ ಸೋಮನಾಥಂ ಸ ಶಕ್ತಿಕಂ ||೪||

ವಾಸಸಾ ಸಹಿತಂ ತತ್ರ ಶ್ವೇತಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ।

ಲಿಂಗಂ ತುಂಗಂ ಚ ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಪಂಚಗವ್ಯೇನ ಸೇಚಯೇತ್ ||೫||

ಶಿವೇ ಫಲರಸೈಶ್ಚೈವ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಂಬುಸೇಚಯೇತ್ ।

ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ಪೂಜ್ಯ ರುದ್ರೇಣಾವರ್ತಿತೋಂಬಿಕೇ ||೬||

ವಿವಿಧೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯೈಃ ಭೋಜ್ಯೈಶ್ಚ ಫಲೈರ್ನೈವೇದ್ಯಮಾಚರೇತ್ ।

ಧೂಪದೀಪಾದಿಕಂ ದತ್ತಾ ನೀರಾಜನಪುರಸ್ಕರಂ ||೭||

ಸ್ತೋತ್ರೈಸ್ಸು-ವೀತ ದೇವೇಶಂ ಸೋಮವಾರೇ ವಿಶೇಷತಃ ||೮||

ಸೋಮಾಲಂಕೃತಮಸ್ತಕಾಯ ವಿಭವೇ ನಾಮಾದಿಸಾಮಸ್ತುತಿ ।

ಪ್ರಖ್ಯಾತಾಯ ಉನಾಥನಾಯ ಮಹತೇ ಭೂನಾಯ ದೇವಾಯ ತೇ ।

ಪೀಠದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನನ್ನೂ ಅವನ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನೂ ಆವಾಹನಮಾಡಬೇಕು. ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆದಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸಿ ಬಿಳಿಯ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಉನ್ನತವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ತಂದು ಅದರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಂಚಗವ್ಯದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ||೩-೪-೫||

ಹಾಗೆಯೇ ಫಲರಸ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀರು ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಅರ್ಚಿಸಿ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯ, ಭೋಜ್ಯ, ಫಲ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೀರಾಜನಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಆಗಲೇ ಈರಿತಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ||೬-೭-೮||

“ ಮಹಾದೇವನೇ, ನೀನು ಚಂದ್ರಕಲೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದವನು. ನೀನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯು, ಸಾಮವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ವೇದದಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವವನು. ಮಹಾಮಹಿಮಾಶಾಲಿಯಾಗಿ ಪಾರ್ವತೀಸತಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆ. ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿರುವೆ. ರುದ್ರಹೋಮದಿಂದ

ಕಾನಾಂಗಾಖಿಲದಾಹಕಾಯ ಭಗವನ್ ಹೋಮುಪ್ರಿಯಾಯಾದರಾತ್ ।

ನಾನಾರ್ಥಾಕೃತಯೇ ಸಮಾಯ ಜಗತಾಂ ಪಿತ್ರೇ ನಮಶ್ಯಂಭವೇ ॥೯॥

ಸ್ತುವೀತ್ಯೇವಂ ನುಹಾದೇವಂ ಸೋಮನಾರೇಷು ಪೂಜಕಃ ।

ಉಪೋಷ್ಯ ವಾ ನಕ್ತಭುಕ್ ಭವೇ ಭಕ್ಷೋ ದೃಢವ್ರತಃ ॥೧೦॥

ಏವಂ ಕೃತೇ ತು ಪ್ರಥಮೇ ಸೋಮನಾರೇ ಗದೋಜ್ವಿತಃ ।

ಆರೋಗ್ಯಮತುಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೧೧॥

ದ್ವಿತೀಯೇ ಸೋಮನಾರೇತು ಕರಂಜಂ ದಂತಧಾವನಂ ।

ದೇವಂ ಸಂಪೂಜಯೇದ್ರಾತ್ರೌ ಗಂಧಪುಷ್ಪೈರ್ಮನೋರಮೈಃ ॥೧೨॥

ಶತಪತ್ರ್ಯೈರ್ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ಯೈರ್ನಕ್ತಾಶೀ ಮುಕ್ತಿಭಾಗ್ಯವೇತ್ ।

ಸ ಗೋಲಕ್ಷ್ಯಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೧೩॥

ನೀನು ಪ್ರೀತಿಗೊಳ್ಳುವೆ. ನಿನ್ನ ಅರ್ಧಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ನೆಲಸಿರುವಳು. ಸಕಲ ಲೋಕಕ್ಕೂ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಖಪ್ರದನಾಗಿರುವ ನಿನಗೆ ಶತಶಃ ನಮಸ್ಕಾರವು.” ॥೯॥

ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಪುತಿ ಸೋಮವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಗಲುಪವಾಸದಿಂದಿದ್ದು ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನಮಾಡಿ ವ್ರತವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸೋಮವಾರದ ದಿನದ ವ್ರತವಿಧಾನ. ಇದರಿಂದ ಭಕ್ತನು ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವನು. ॥೧೦-೧೩॥

ಎರಡನೆಯ ಸೋಮವಾರದ ದಿನ ಹೊಂಗೆಯ ಮರದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಲ್ಲ ನ್ನುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ನಿಯಮದಿಂದಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕಮಲ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಿ ನಕ್ತಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ವ್ರತಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಲಕ್ಷಗೋದಾನಗಳ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಶಿವಲೋಕವಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು. ॥೧೨-೧೩॥

ತೃತೀಯೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ವಟಿಜಂ ದಂತಧಾವನಂ ।
 ಸಾಯಂಕಾಲೇ ಬಿಲ್ವಸತ್ವೈಃ ಜಾಜೀಭಿಃ ಪೂಜಯೇಚ್ಛಿವಂ ॥೧೪॥

ನೈವೇದ್ಯಂ ದಾಪಯೇದನ್ನಂ ತದತ್ತೀಯಾದ್ವಡಾವಿಧಿ ।
 ಏವಂ ಕೃತೇ ತೃತೀಯೇ ತು ಕನ್ಯಾದಾನಾಯುತಂ ಲಭೇತ್ ॥೧೫॥

ಚತುರ್ಥೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ಅಸಾಮಾನ್ಯಸಮುದ್ಭವಂ ।
 ರುದ್ರೇಣ ಪೂಜಯೇದ್ರಾತ್ರೈ ಬಿಲ್ವೈರ್ಮುಲ್ಲೇಸುಮೈಶ್ಚಿವಂ ॥೧೬॥

ಸ್ವಾದ್ವನ್ನಂ ಶರ್ಕರಾಕ್ಷೀರಂ ನಿವೇದ್ಯಾತ್ತೀತ ಸದ್ವಿಜೈಃ ।
 ಯಜ್ಞಾಯುತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೧೭॥

ಪಂಚಮೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ಅಶ್ವತ್ಥಂ ದಂತಧಾವನಂ ।
 ಶಿವಂ ಸಂಪೂಜಯೇದ್ರಾತ್ರೈ ಬಿಲ್ವೈಃ ಪದ್ಮೈರ್ಮುಹೇಶ್ವರಿ ॥೧೮॥

ಮೂರನೆಯ ಸೋಮವಾರವೂ ಅಲದ ಮರದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ದಂತಧಾವನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಿಲ್ವಸತ್ವೆ, ಜಾಜೀಪುಷ್ಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಾಂಗ ಗೊಳಿಸಿ, ನಕ್ಷಾಭೋಜನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕನ್ಯಾದಾನದ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ॥೧೪-೧೫॥

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೋಮವಾರವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಉತ್ತರಣೆಯ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ದಂತಧಾವನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ರುದ್ರನನ್ನು ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕದಿಂದಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಿಲ್ವ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವುಗಳಿಂದಲೂ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಲು ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶಾಲ್ಯನ್ನವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ತಾನು ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದುದಾದರೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಯಜ್ಞಾಚರಣೆಯ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿವಲೋಕ ವನ್ನು ಸೇರಬಹುದು. ॥೧೬-೧೭॥

ಐದನೆಯ ಸೋಮವಾರ, ಅರಳೇ ಕಾಷ್ಠದಿಂದ ದಂತಧಾವನಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ಅಭಿಷೇಕಾನಂತರ ಬಿಲ್ವ ಮತ್ತು ಕಮಲದಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ, ದಧ್ಯನ್ನವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ನಕ್ಷಾಭೋಜನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷವು

ದಧಿಭಕ್ತಂ ಶಿವೇ ದತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಹಾಪಿ ವಿಮುಚ್ಯತೇ |

ಸೋಮವಾರೇ ತು ಷಷ್ಠೇ ನೈ ದಂತಧಾವನಮಾರ್ಜುನಂ ||೧೯||

ಶಿವಂ ಸಂಪೂಜಯೇದ್ರಾತ್ರ ಮಂದಾರೈರ್ಬಿಲ್ಲಪಲ್ಲವೈಃ |

ನೈವೇದ್ಯಂ ಚ ಶಿವೇ ದದ್ಯಾತ್ಪಲಸಾಯಸನುಂಡಕಂ ||೨೦||

ಸ ಪಡಧ್ವಾಯುತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನು ಮಲ್ಲೋಕಮಾವ್ರಜೇತ್ |

ಸಪ್ತಮೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ಪ್ಲಕ್ಷಜಂ ದಂತಧಾವನಂ ||೨೧||

ಶ್ರೀಕಂಠಂ ಪೂಜಯೇದ್ರಾತ್ರ ಶ್ರೀಪತ್ನಿಃ ಕರವೀರಕೈಃ |

ವಿವಿಧೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜೈಶ್ಚ ನಾರಿಕೇಲಫಲೈರಪಿ ||೨೨||

ನೈವೇದ್ಯಂ ಚ ತತೋ ದತ್ತಾ ದೀಪಧೂಪಪುರಸ್ಕರಂ |

ಸಪ್ತಸಾಗರದಾನಸ್ಯ ಫಲಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಮಮಾಂಶಿಗಃ ||೨೩||

ಅಷ್ಟಮೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಂ ಯಜೇಚ್ಛಿವಂ |

ಪಂಚಾನ್ವತೈಃ ಫಲರಸೈರ್ಗಂಧಪುಷ್ಪಕುಶಾಂಬುಭಿಃ ||೨೪||

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಆರನೆಯ ಸೋಮವಾರವು ಅರ್ಜುನದಿಂದ (ಮತ್ತೀಮರದ ಕಡ್ಡಿ) ದಂತಧಾವನಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ವಿಶೇಶವಾಗಿ ಬಿಲ್ವ, ಮತ್ತು ಮಂದಾರಪುಷ್ಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನರ್ಚಿಸಿ, ಪಾಯಸ, ಹಣ್ಣು ಇವುಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ನಕ್ಷತ್ರತ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಪಡಧ್ವಯಾಗಗಳ ಫಲವೂ, ಶಿವಲೋಕವೂ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ||೧೮-೧೯-೨೦||

ಆದೇ ರೀತಿ ಏಳನೆಯ ಸೋಮವಾರವೂ ಬಸರಿಯ ಮರದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ದಂತಧಾವನಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ಬಿಲ್ವ, ಕಣಿಗಲುಹೂವು, ಇವುಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕಂಠನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ವಿಧವಿಧವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ದೀಪಧೂಪಾದಿಗಳಿಂದ ವ್ರತವನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿ ದರೆ ಏಳು ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳ ದಾನದ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದು ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವನು. ||೨೧-೨೨-೨೩||

ಎಂಟನೆಯ ಸೋಮವಾರ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ರಾತ್ರಿಯವೇಳೆ ಪಂಚಾನ್ವತದ್ರವ್ಯಗಳು, ಫಲರಸಗಳು ಗಂಧೋದಕ, ಕುಶೋದಕ,

ಸುಗಂಧಿಪುಷ್ಪೈರ್ಬಿಲ್ವೈಶ್ಚ ಯಕ್ಷ ಕರ್ದಮಾಲೇಪನೈಃ |

ಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಪಾಯಸಾಪೂಪಂ ಕದಲೀಫಲಸಂಯುತಂ || ೨೫ ||

ನಿವೇದ್ಯಾಶ್ಚೀತ ತದ್ರಾತ್ರ ಭವಭಕ್ತಿರ್ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |

ಗಜಾನಾಂ ಚ ಕಶೇ ದತ್ತೇ ಲಕ್ಷಂ ಚ ರಥವಾಜಿನಾಂ || ೨೬ ||

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ಮಹೇಶ್ವರಿ |

ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕೋಟಿಗುಣಿತಂ ಸೋಮವಾರಾರ್ಚಕೋ ಲಭೇತ್ || ೨೭ ||

ನವಮೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ಕುಟಿಜಂ ದಂತಧಾವನಂ |

ಬಿಲ್ವಪುನ್ನಾಗಕಾದಂಬೈಃ ಪೂಜಯೇನ್ಮಾಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ || ೨೮ ||

ಸಾಯಂ ಪೃತಾನ್ಮನೈವೇದ್ಯಂ ಧೂಪದೀಪಮನೋಹರಂ |

ಪೌಂಡರೀಕಾಯುತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಣುಕ್ಷಯೇ ವಸೇತ್ || ೨೯ ||

ತೇನೋದಿತಂ ಶಿವಜ್ಞಾನಂ ಲಬ್ಧ್ವಾಮಲ್ಲೋಕಮಾವ್ರಜೇತ್ |

ದಶಮೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ಬಿಲ್ವಜಂ ದಂತಧಾವನಂ || ೩೦ ||

ಪುಷ್ಪೋದಕ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಜಲಧಾರೆಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಿಸಿ, ಸುಗಂಧಯುತವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಿ, ಪವಿತ್ರವಾದ ಧೂಪವನ್ನಾಘ್ರಾಪಿಸಿ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಅನ್ನ, ಪಾಯಸ, ಒಬ್ಬಟ್ಟಿ, ಬಾಕೆಯಹಣ್ಣು ಇವುಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ, ರಾತ್ರಿ ತಾನೂ ಭೋಜನಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನೂರಾರು ಆನೆಗಳನ್ನೂ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರಥ, ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ಪಾಲು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು ಕ್ರಿಸ್ತೇರುವುದು. || ೨೪-೨೫-೨೬-೨೭ ||

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸೋಮವಾರ, ಕುಟಿಜ (ಕೊಡಸಿಗೆಮರ) ವೃಕ್ಷದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ, ಸುರಗಿ, ಕದಂಬ ಪುಷ್ಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ತುಪ್ಪಾನ್ನವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ, ನೀರಾಜನಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ನಕ್ಷತ್ರಭೋಜನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಪೌಂಡರೀಕಯಾಗಗಳ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವಾಸವು ಲಭಿಸಿ,

ಮಹಾದೇವಂ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈರ್ಯಜೇನ್ನಿಲೋತ್ಪಲೈಶ್ಚಿನೇ ।
 ನೈನೇದ್ಯಂ ವಟಿಕಾಪೂಪಂ ಸ್ವಾದ್ವತ್ಸಂ ವಿನಿನೇದಯೇತ್ ॥೩೦॥

ವಾಜಪೇಯಾಯುತಂ ಪ್ರಾಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ।
 ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪೂಜಿತಸ್ತತ್ರ ಜ್ಞಾನಂ ಲಬ್ಧ್ವಾತದಂತಿಕೇ ॥೩೧॥

ತೇನ್ವಿವ ಮುಚ್ಯತೇ ದೇವಿ ಸೋಪಿ ಮಯ್ಯೇವ ಲೀಯತೇ ।
 ಏಕಾದಶೇ ಸೋಮವಾರೇ ಕಾಷ್ಠಮೌದುಂಬರಂ ಭವೇತ್ ॥೩೨॥

ಪಾರ್ವತೀಶಂ ದೂರ್ವಯಾರ್ಚ್ಯ ಬಿಲ್ವೈಶ್ಚೈವಾಘ ಚಂಪಕೈಃ ।
 ಕೃಸರಂ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿ ನಿವೇದ್ಯಾಶ್ಚೀತ ಶಾಂಭವೈಃ ॥೩೩॥

ರಾಜಸೂಯಾದಿದಶಕಂ ಪ್ರಾಸ್ಯ ಮಲ್ಲೋಕನಾಮಸೇತ್ ।
 ದ್ವಾದಶೇ ಸೋಮವಾರೇ ತು ಶಿಗ್ರುಜಂ ದಂತಧಾವನಂ ॥೩೪॥

ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಶಿವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಅನಂತರ ನನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುವನು. ॥೨೮-೨೯-೩೦॥

ಹತ್ತನೆಯ ಸೋಮವಾರ ಬಿಲ್ವದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಲ್ಲನ್ನುಚ್ಚಿ, ರಾತ್ರಿ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ನೀಲೋತ್ಪಲಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಿ, ಒಡೆ, ಕಡಲು, ಸ್ವಾದ್ವತ್ಸಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ, ನಕ್ಷತ್ರಭೋಜನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವಾಜಪೇಯ ಯಾಗದ ಫಲವು ದೊರೆತು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವು ಲಭಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಸತ್ಯುತರಾಗಿ ಶಿವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ॥೩೧-೩೨-೩೩॥

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸೋಮವಾರದ ದಿನ ಅತ್ತೀಮರದ ಕಾಷ್ಠದಿಂದ ದಂತ ಧಾವನಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ಪಾರ್ವತೀಶನನ್ನು ಹುಲ್ಲುಗರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಸಂಪಿಗೆಹೂವು ಇವುಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿ, ಚಿಗುಳಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ, ಶಾಂಭವರೊಡನೆ ತಾನೂ ನಕ್ಷತ್ರಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹತ್ತು ರಾಜಸೂಯಯಾಗಗಳ ಫಲವು ದೊರೆತು, ನನ್ನ ಲೋಕವಾಸವು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸುವುದು. ॥೩೪-೩೫॥

ಶಿಗ್ರುಪುಷ್ಪೈರುಗ್ರಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಸಾಯಂ ತು ಬಿಲ್ವಕೈಃ |

ಮುದ್ದಾನ್ನಂ ಸಘೃತಂ ಭಕ್ಷ್ಯಂ ನಿವೇದ್ಯಾಶ್ನೀತ ಶಾಂಭವೈಃ ||೩೬||

ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ |

ಮಾಸಾಬ್ದಸಂಖ್ಯಯಾ ಕುರ್ಯಾತ್ಸೋಮವಾರವ್ರತಂ ಶಿವೇ ||೩೭||

ನಕ್ಶತ್ರನೀ ಭವೇದ್ವರ್ಷಂ ತ್ರಿವರ್ಷಂ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಕಂ |

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಪುಣ್ಯೇಷು ಅವಿಮುಕ್ತೇ ಚ ನೈತ್ಯಕಂ ||೩೮||

ಕುರ್ಯಾದುದ್ಯಾಪನಂ ಚಾಂತೇ ಪುನಃ ಪುನರ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ |

ಆಜನ್ಮಗ್ರಹಣೇ ದೇವಿ ನೈವೋದ್ಯಾಪನಮಾಚರೇತ್ ||೩೯||

|| ಸಾರ್ವತ್ಯವಾಚ ||

ಕೇದೃತಂ ತದ್ವ್ರತಂ ದೇವ ವಿಧಾನಂ ತಸ್ಯ ಕೇದೃತಂ |

ಕಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ತದಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಕಿಂ ದಾನಂ ಕಥಮರ್ಚನಂ ||೪೦||

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸೋಮವಾರ ನುಗ್ಗಿಯ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ದಂತಧಾವನಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ನುಗ್ಗಿಹೂವು, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿಇವುಗಳಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಹುಗ್ಗಿ, ತುಪ್ಪದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ಶಾಂಭವರೊಡನೆ ತಾನೂ ನಕ್ಷತ್ರಭೋಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದುದರ ಫಲವು ಲಭಿಸಿ, ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು: ಹೀಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸೋಮವಾರವೂ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಇದೇರೀತಿ ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮುಂದು ವರಿಸಬಹುದು. ||೩೬-೩೯||

ಅಥವಾ ಇದೇ ನಕ್ಷತ್ರವ್ರತವನ್ನು ಒಂದುವರ್ಷ, ಮೂರುವರ್ಷ, ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ನಡೆಸಬಹುದು. ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಅಥವಾ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರ ಇವು ಈ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸ್ಥಳಗಳು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದನಂತರ ವ್ರತಸಾಂಗತಾಫಲಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಮರಣಪರ್ಯಂತವೂ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿದರೆ ಉದ್ಯಾಪನೆಯು ಅನವಶ್ಯಕ, ಎಂದು ಮಹಾ ದೇವನು ಹೇಳಲು, ಆಗ ಸಾರ್ವತಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯವಲ್ಲಭನನ್ನು ಕುರಿತು ' ಸ್ವಾಮಿ ಆ ಉದ್ಯಾಪನೆಯೆಂದರೇನು? ಅದರ ಕ್ರಮವೆಂತು? ಯಾವಾಗ ಅದನ್ನು ನಡೆಸ

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ||

ಉದ್ಯಾಪನವಿಧಾನಂ ಚ ವಿಸ್ತರೇಣ ವದಸ್ಯ ಮೇ ||೪೦||

ಮಾಘೇ ಮಾಸ್ಯಷ್ಟಮೀ ಶುಕ್ಲೇ ಶಿನೇಂದುದಿನಸಂಯುತೇ |

ತದಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ವ್ರತಮಿದಂ ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ಶುಭಂ ||೪೧||

ಪ್ರಾತಶ್ಶುಕ್ಲತಿಲೈಸ್ಸನ್ಯಾ ಯಾದಾಚಾರ್ಯಸಹಿತೋ ವ್ರತೀ |

ಪೂರ್ವಾಹ್ನೇ ವಿಧಿವತ್ಕುರ್ಯಾದುಮಾಶಂಕರಪೂಜನಂ ||೪೨||

ತತಃ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ದತ್ತಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ |

ವಿಧಿನಾನೇನ ಗೃಹ್ಣೀಯಾದ್ವ್ರತಂ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕಂ ||೪೩||

ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ಭವರೋಗಾರ್ತಃ ಸೋಮವಾರವ್ರತಾಷಠಂ |

ವ್ರತೇನಾನೇನ ಸುಪ್ರೀತೋ ಭವೇತಾಂ ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರೌ ||೪೪||

ಬೇಕು. ಆಗ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ದಾನವಾವುದು ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ||೩೮-೩೯-೪೦||

ಆಗ ಮಹಾದೇವನು ದೇವಿಗೆ ಆವ್ರತೋದ್ಯಾಪನವಿಧಿಯನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು. ಮಾಘಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಾಷ್ಟಮಿಯು ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಈ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ದಿನ ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲ ಬಿಳಿಯ ಎಳ್ಳಿನ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಾನೂ ಅಚಾರ್ಯನೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆದಿನ ಪೂರ್ವಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ||೪೧-೪೨-೪೩||

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಪದೇ ಪದೇ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆಗಲೇ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ರತೋದ್ಯಾಪನೆಗೆ ಮನಸ್ಸುಮಾಡ ಬೇಕು. ' ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರೋಗದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ ನಾನು ಸೋಮವಾರವ್ರತವೆಂಬ ಔಷಧವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಮುಕ್ತನಾಗುವೆನು. ಮತ್ತು ನಾನು ಮಾಡುವ ಈ ವ್ರತದಿಂದ ಪಾರ್ವತೀಪರಶಿವರು ತೃಪ್ತರಾಗಲಿ ' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೪೪-೪೫||

ವಿಸರ್ಜನಂ ತತಃ ಕುರ್ವಾಣಾಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇತ್ತತಃ |

ಅಹಃಶೇಷಂ ತತೋ ನೀತ್ವಾ ಪುರಾಣಶ್ರವಣಾದಿಭಿಃ ||೪೬||

ಶಯಾನೋ ದರ್ಭಕೂರ್ಚೇಷು ಅಭುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವಾನ್ |

ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ದೇವಿ ಮದ್ದಿನೇ ವಾಸರೇ ಶುಭೇ ||೪೭||

ವ್ರತೇ ಕುರ್ವನ್ಮನಾಪ್ರೋತಿ ಮದ್ಭಾವಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |

ತಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿದ್ಭೋಮಂ ದಾನಂ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ||೪೮||

ವ್ರತಂ ವಾ ಪ್ರೀತಿದಂ ಸ್ಕಂದಮುಮಯಾ ಸಹಿತಸ್ಯ ನೇ |

ಅತಃ ಸೋಮಾಖ್ಯಯಾ ವಾರಃ ಪ್ರಶಸ್ತೋಯಂ ಮಮಪ್ರಿಯಃ||೪೯||

ಏನಂ ಸಮಾಪ್ತಕಂ ಕುರ್ವಾದ್ವ್ರತಸ್ಯೋದ್ವಾಪನಂ ಭವೇತ್ |

ನಾಘಾದ್ಯಪಂಚಕಂ ಕುರ್ವಾಚ್ಯುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ವಿಶೇಷತಃ ||೫೦||

ಶಿವಕ್ಷ್ಯತಿಥಿಯೋಗಾನಾಮೇಕೈಕೇನಾಪಿ ಸಂಯುತೇ |

ಸೋಮವಾರೇ ವಿಧಾತವ್ಯಂ ಚಂದ್ರತಾರಾಬಲಾನ್ವಿತೇ ||೫೧||

ಅನಂತರ ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಿ ಆಚಾರ್ಯಪೂಜೆಯಿಂದ ವ್ರತವನ್ನು ಸಾಂಗ ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಶಿವಪುರಾಣದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ, ಕಾಲ ಕಳೆದು ರಾತ್ರಿ ದರ್ಭಾಸನದಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆಯಿಂದಲೂ, ಉಪವಾಸ ದಿಂದಲೂ ನಿದ್ರಿಸಬೇಕು. ||೪೬-೪೭||

ಆದಿನದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಮ, ದಾನ, ಶಿವಾರ್ಚನೆ, ಶಿವವ್ರತ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕವುಗಳೇ. ಈ ಸೋಮವಾರವ್ರತವು ಉಮಾಸ್ವಂದಸಮೇತನಾದ ನನಗೆ ವಿಶೇಷಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮಾನವನು ನನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನೇ ಪಡೆಯುವನು. ಈರೀತಿ ಎಂಟುವರ್ಷ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ವ್ರತಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಉದ್ವಾಪನೆ ಸಲ್ಲುವುದು. ಈ ಉದ್ವಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಘಾದಿಯಾದ ಐದುತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಬೇಕು. ||೪೮-೪೯-೫೦||

ಸೋಮವಾರದ ದಿನ ಶಿವತಿಥಿಗಳಾದ ಅಷ್ಟಮೀ ಚತುರ್ದಶೀತಿಥಿಗಳಾಗಲಿ, ಶಿವನಕ್ಷತ್ರವಾದ ಆದ್ರಾ, ಕೃತ್ತಿಕೆಗಳಾಗಲಿ ಸೇರಿದ ದಿನ, ಚಂದ್ರಬಲ, ಮತ್ತು

ವಿಧಾಯ ರದನೋಲ್ಲೇಖಂ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನಾದ್ವಿಧಾನತಃ |

ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇದೇಕಂ ಶಿವಭಕ್ತಂ ಚಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ||೫೨||

ಪುರಾಣಸ್ತುತಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಂ ನಿಗಮಾಗಮವೇದಿನಂ |

ಉಪೋಷ್ಯ ಸೋಮವಾರೇ ಚ ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸ್ಯ ಚ||೫೩||

ಶಿವಾಲಯೇ ನದೀತೀರೇ ಶುಚೌ ದೇಶೇ ಗೃಹೇ ವ್ರತೇ |

ಅಷ್ಟಾಂಗುಲೋಚ್ಚ್ರಿತಾಂ ವೇದಿಂ ವಿತಸ್ತಿದ್ವಯವಿಸ್ತೃತಾಂ ||೫೪||

ತಸ್ಯಾಂ ಮೋಡತಪತ್ರಂ ಚ ತಂಡುಲೈಃ ಪರಿಪೂರಿತಂ |

ಪುಷ್ಪಮಂಡಪಿಕಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪತಾಕಾದ್ವೈರಲಂಕೃತಾಂ ||೫೫||

ವಿತಾನೈರ್ನಿವಿಧೈಶ್ಚಿತ್ರೈಃ ಫಲರಾಜಿವಿರಾಜಿತಾಂ |

ಏವಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇದ್ವೇದಿಂ ಚತುರಸ್ತ್ರಾಂ ಸಮಾಂ ತಥಾ ||೫೬||

ತಾರಾಬಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವಂತಹ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಾರ, ನಕ್ಷತ್ರ, ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದೆರಡಾದರೂ ಸೇರಿರಬೇಕು. ಅಂತಹದಿನದಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ದಂತಧಾವನಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾಗಿ, ಶಿವಭಕ್ತಿಭರಿತನೂ, ಚಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ, ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದವನೂ ಆಗಿರುವ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ಆಚಾರ್ಯನಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಸಾಯಂಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿಯೋ ಶುಚಿಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ||೫೧-೫೨-೫೩||

ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಂಗುಲ ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ ಎರಡು ಮೊಳ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರುದಳಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹರಡಬೇಕು. ಹೂವಿನಿಂದ ಮಂಟಪವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಧ್ವಜಗಳೇಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ನೆಡಿಸಿ, ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟು, ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಫಲವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಮನೋಹರವಾದದ್ದನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆ ವೇದಿಕೆಯು ಚಚ್ಚಾಕವಾಗಿ ಎತ್ತರತಗ್ಗುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ||೫೪-೫೫-೫೬||

ಅಚಾರ್ಯೇಣ ಸಮಂ ಕುರ್ವಾನ್ಮದಾರಾಧನಮುತ್ತಮಂ ।
 ಪದ್ಮಮಧ್ಯೇ ನನೀನಂ ಚ ಧಾತುಜಂ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಭುಟಂ ॥೫೭॥

ನಾಸಸಾ ಸಂವೃತೇ ದೇವಿ ಫಲಪಲ್ಲವಚಕ್ರಕಂ ।
 ಸಮಂತಾತ್ಕುಂಭಕೈರಷ್ಟೈಃ ಪಲ್ಲವಾಂಬುಪ್ರಪೂರಿತ್ಯೈಃ ॥೫೮॥

ಗಣೇಶಂ ಮಾತೃಕಾಂ ಚೈವ ದುರ್ಗಾಂ ಕ್ಷೇತ್ರಪತಿಂ ಹರಿಂ ।
 ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಥ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಇಂದ್ರಮೈರಾವತ್ಸಿತಂ ॥೫೯॥

ಪಂಚಾಮೃತೋದಕೈಃ ಸ್ನಾತ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈರ್ಜಲೈಃ ।
 ಗೃಹೀತ್ಯರ್ನುಧ್ಯಮೇ ಕುಂಭೇ ಧ್ಯಾಯೇನ್ಮದ್ರೂಪಮೀಶ್ವರಂ ॥೬೦॥

ಸಾಂಬಂ ಚಂದ್ರಕಲಾಜೂಟಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ನೀಲಕಂಠರಂ ।
 ವರದಾಭಯಹಸ್ತಂ ಚ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಂಬರಾವೃತಂ ॥೬೧॥

ತ್ವಯಾ ಚ ಸ್ತಂದಗಣಪನಂದಿಭೃಂಗೀಶಸೇವಿತಂ ।
 ಧ್ಯಾತ್ವಾನಾಹ್ಮಾಥ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶುದ್ಧಪಂಚಾಕ್ಷರೇಣ ಹಿ ॥೬೨॥

ಅಚಾರ್ಯನೊಡಗೂಡಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಮೋಡಶದಳ ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಸದಾದ ಲೋಹದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕಲಶವೊಂದನ್ನು ವಸ್ತ್ರದಿಂದಲೂ, ಫಲ ಪಲ್ಲವಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅದೇರಿತಿ ಇರುವ ಎಂಟು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು. (೫೭-೫೯)

ಆ ಎಂಟು ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಗಣಪತಿ, ಮಾತೃಕಾದೇವತೆಗಳು, ದುರ್ಗಾ, ಕ್ಷೇತ್ರಪತಿ, ಹರಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸಾವಿತ್ರಿ ಎರಾವತೋಪರಿಷ್ಠನಾದ ಇಂದ್ರ, ಈ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಆವಾಹನಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಲಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಪಂಚಾಮೃತಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಪೋಷಣಮಾಡಬೇಕು. (೫೯-೬೦)

ಸಾರ್ವತಿಯೊಡಗೂಡಿ, ಚಂದ್ರಕಲಾಧರನಾಗಿ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ನೀಲಕಂಠದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಅರಿಯಬೇಕು. ನರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಹಸ್ತಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧಮಾಲಾಭರಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ;

ತತ್ತದ್ವೇದಾದಿನುಂತ್ಯೈಶ್ಚ ಪೂರ್ವಾದಿಸು ದಲೇಷ್ವಥ |

ಮೂರ್ತಯೋಷ್ವೈ ನುದೀಯಾಶ್ಚ ಪೂಜನೀಯಾಃ ಕ್ರಮೇಣ ||೬೩||

ಅನಂತಾಯನಮಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶಿವಾಯಾಥ ತ್ರಿಮೂರ್ತಯೇ |

ಶ್ರೀಕಂಕಾಯ ಶಿಖಂಡಾಯ ಚಂದ್ರಚೂಡಾಯ ಶೂಲಿನೇ ||೬೪||

ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ರಮಯೋಗೇನ ತನವಃ ಪೂಜಯೇನ್ಮಮ |

ತದ್ಬಹಿರ್ಲೋಕಪಾಲಾಂಶ್ಚ ಪೂಜಯೇನ್ಮೂಲಮಂತ್ರತಃ ||೬೫||

ವಿಷ್ಣುರಾದ್ಭುಪಚಾರೈಶ್ಚ ಗಂಧಪುಷ್ಪಕ್ಷತ್ರೈರ್ಯಜೇತ್ |

ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾಕ್ಷತೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಧೂಪದೀಪೈಸ್ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ||೬೬||

ಮನೋರಥಾ ನಿಧಾತವ್ಯಾ ಪೂಜಾ ವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ |

ತತೋ ನೇದ್ಯಾಮಧೋಭೂಮೌ ಸರ್ವತೋ ಭದ್ರಮಂಡಲೇ ||೬೭||

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ ದೇವತಾಸ್ಸರ್ವಾಃ ಕ್ರಮೇಣೈವ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ |

ನೈವೇದ್ಯಾನಿ ಸುಹೃದ್ಯಾನಿ ತಾಂಬೂಲಾನಿ ಚ ಕಲ್ಪಯೇತ್ ||೬೮||

ಪಾರ್ವತೀ, ಸ್ತುಂದ, ಗಣಪ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಇವರಿಂದಲೂ ಪರಿವೃತನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರದಿಂದ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಉಳಿದ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳ ನೇದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ||೬೨-೬೩-೬೪||

ಪ್ರಧಾನಕಲಶದಲ್ಲಿ ಆವಾಹಿತನಾದ ನನ್ನ (ಶಿವನ) ಸುತ್ತಲೂ ಪೂರ್ವಾದಿಯಾಗಿ, ಅನಂತ, ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿ, ಶಿವ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ, ಶ್ರೀಕಂಠ, ಶಿಖಂಡ, ಚಂದ್ರ, ಚೂಡ, ಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ ಎಂಟು ನಾಮಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಎಂಟು ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ, ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನು ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೬೪-೬೫||

ಅನಂತರ ಅಸನ್ನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾಕ್ಷತಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಧೂಪದೀಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಿ, ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಭದ್ರಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ

ರಾತ್ರೌ ಜಾಗರಣಂ ಕುರ್ವಾದ್ಗೀತಮಂಗಲವಾದನೈಃ |

ಪುರಾಣೈರಿತಿಹಾಸ್ಯಶ್ಚ ರಾತ್ರಿಶೇಷಂ ನಯೇದ್ವೈತಿಃ ||೬೯||

ಅಪರೇದ್ಯುಃ ಕೃತಸ್ನಾತಃ ಪ್ರಾತಸ್ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸ್ಯ ಚ |

ಪುನರ್ನೇದ್ಯಾಂ ಶಿವಂ ದೇವಾನ್ ಪೂಜಯೇದುಪಚಾರಕೈಃ ||೭೦||

ಹವನಾರ್ಥೇ ವಿಧಾತವ್ಯಂ ಕುಂಡಂ ವಾ ಸ್ತಂಧಿಲಂ ಶಿವೇ |

ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತವಿಧಾನೇನ ಉಪಲೇಪನಪೂರ್ವಕಂ ||೭೧||

ಅನಾಜ್ಞಾತಾ ಹವಿರ್ಹುತ್ವಾ ಮಹಾನ್ಯಾಹೃತಯಸ್ತಥಾ |

ಹೋತವ್ಯಾಃ ಸಘ್ನತಾಶ್ಚೈವ ಪಾಯಸಾದಿತಿತ್ವೈಶ್ಚ ||೭೨||

ತ್ವಂ ಸೋಮಾಸೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಹುನೇದಷ್ಟಾಹುತೀಶ್ಚತಂ |

ತತಸ್ತ್ರಿಷ್ಟ್ಯಕೃತಂ ಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ||೭೩||

ಹಿಂದೆ ಆವಾಹನಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಮನೋಹರವಾದ ನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ||೬೬-೬೭-೬೮||

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಾ ಈ ರೀತಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ಜಾಗರಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಗೀತ, ಮಂಗಳ ನಾಡ್ಯಗಳು, ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯ ಬೇಕು. ಮಾರನೆಯದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತೆ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆವಾಹಿತವಾಗಿರುವ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಮೋಡ ಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೬೯-೭೦||

ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನೂ ಗಲಿ, ಸ್ತಂಧಿಲವನ್ನೂ ಗಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅಗ್ನಿ ಸ್ತಾವನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಪಲೇಪನಾದಿ ಯಾಗಿ ಹವಿರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ನಡೆಸಿ, ಅನಾಜ್ಞಾತಗಳಾದ ದೋಷ ಪರಿ ಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಅನಾಜ್ಞಾತವೆಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೂ, ಮಹಾವ್ಯಾಹೃತಿಯಿಂದಲೂ ಆಜ್ಞಾ ಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪಾಯಸ, ಆಜ್ಞ, ತಿಲ, ಈ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ “ತ್ವಂ ಸೋಮಾಸಿ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಧಾನ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಾದಮೇಲೆ ಹೋಮ ಸಾದ್ಗುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ತಿಷ್ಟಕೃದಾದಿಗಳಿಂದ ಹೋಮ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ||೭೧ ೭೨-೭೩||

ತತೋ ಹೋಮಾವಸಾನೇ ಚ ಗಾಮೇಕಾಂ ಧವಲಾಂ ಶುಭಾಂ ।

ಪಯಸ್ವಿನೀಮರೋಗಾಂ ಚ ಸವತ್ಸಾಂ ಕಾಂಸ್ಯದೋಹನಾಂ ||೨೪||

ದದ್ಯಾದ್ವ್ರತಸಮೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಾಚಾರ್ಯಾಯ ಸದಕ್ಷಿಣಾಂ ।

ವಸ್ತ್ರೈರಾಭರಣೈರತ್ನೈರಾಚಾರ್ಯಂ ಪರಿತೋಷಯೇತ್ ||೨೫||

ತತಃಪೋಡಶಸಂಖ್ಯಾಕಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇದಥ ।

ತಾನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಯೇದ್ವಿಪ್ರಾಂಭಾಂಭನಾನ್ನಮುಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ ||೨೬||

ಸೋಮೇಶ್ವರಸ್ತಥೇಶಾನಃ ಶಂಕರೋ ಗಿರಿಜಾಧವಃ ।

ಮಹೇಶಸ್ವರ್ವಭೂತೇಶಃ ಶಂಕರಸ್ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಃ ||೨೭||

ಶಿವಃ ಪಶುಪತಿಶ್ಚಂಭುಶ್ಚಂಬಕಶ್ಚಂದ್ರಶೇಖರಃ ।

ಗಂಗಾಧರೋ ಮಹಾದೇವೋ ನಾಮದೇವ ಇತಿ ಕ್ರಮಾತ್ ||೨೮||

ಉಪಚಾರಾನ್ ಸಮಸ್ಕಾರ್ಥದದ್ಯಾತ್ಪುಂಭಾನ್ ಸದಕ್ಷಿಣಾನ್ ।

ವಸ್ತ್ರೈರಾಭರಣೈರನ್ಯೈರಾಚಾರ್ಯಂ ಪರಿತೋಷಯೇತ್ ||೨೯||

ಅನಂತರ ವ್ರತಸಾದ್ಗುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಗೂ, ರೋಗವಿಲ್ಲದೆಯೂ, ಹಾಲು ಕೊಡುವಂತೆಯೂ, ಕರುವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ಗೋವನ್ನೂ, ಅದರ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ, ಸದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯನಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ವಿಧವಿಧವಾದ ವಸ್ತ್ರಭರಣಗಳಿಂದ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಹದಿನಾರು ಜನ ಶೈವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಶಿವನಾಮಗಳಿಂದಚೀಸಿ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ||೨೪-೨೫-೨೬||

ಆ ಹದಿನಾರು ಜನ ಶೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಈಶಾನ, ಶಂಕರ, ಗಿರಿಜಾಪತಿ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಸರ್ವಭೂತೇಶ್ವರ, ಶಂಕರ, ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ, ಶಿವ, ಪಶುಪತಿ, ಶಂಭು, ತ್ರ್ಯಂಬಕ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ, ಗಂಗಾಧರ, ಮಹಾದೇವ, ನಾಮದೇವ ಎಂಬ ಹದಿನಾರು ಶಿವನಾಮಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಸರ್ವೋಪಚಾರಗಳಿಂದಲೂ ಅವರನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕಲಶ, ವಸ್ತ್ರ, ಅಭರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ||೨೭-೨೮-೨೯||

ತಥೈವ ಪೂಜಯೇದನ್ಯಾನ್ ದೀನಾನಾಥಾಂಶ್ಚ ತೋಷಯೇತ್ |
 ವ್ರತಂ ಮಮಾಸ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಾನ್ ಕ್ಷಮಾಪಯೇತ್ ||೮೦||

ವಿಸರ್ಜ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಶಿಷ್ಟೈರಿಷ್ಟೈಸ್ಸಮನ್ವಿತಃ |
 ಭುಂಜೀಯಾದ್ವ್ರತಶೇಷಂ ತು ಆಚಾರ್ಯಸಹಿತೋ ವ್ರತೀ ||೮೧||

ಏವಂ ಕೃತೇ ಮಹಾಪುಣ್ಯೇ ವ್ರತಸ್ಯೋದ್ಯಾಪನಂ ನಿಧೌ |
 ನಾರೀ ನಾ ಪುರುಷೋ ವಾಪಿ ಮಹೇಶಸ್ಯ ಪರಂ ಲಭೇತ್ ||೮೨||

ಅಪುತ್ರೋ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ನಿರ್ಧನೋ ಧನಮಾಪ್ನುಯಾತ್ |
 ಸೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ವ್ರತಾನ್ಯನ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚ ||೮೩||

ಸೋಮವಾರವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹಂತಿ ಪೋಡಶೀಂ ||೮೪||

ಅದೇರಿತಿ, ದೀನರಿಗೂ, ಅನಾಥರಿಗೂ, ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಗಳಿಂದಲೂ, ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ನನ್ನಿಂದ ಆಚರಿತವಾದ ವ್ರತವು ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಪ್ರದವಾಗಲಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಅವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವರವರ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅನಂತರ ಆಚಾರ್ಯಸಹಿತನಾಗಿ ತಾನು ಶಿವನೈವೇದ್ಯಶೇಷವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭುಂಜಿಸಬೇಕು. ||೮೦-೮೧||

ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಮಹಾಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದ ಸೋಮವಾರವ್ರತೋದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಹೆಂಗಸರಾಗಲಿ, ಪುರುಷರಾಗಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಿವಪದವು ದೊರೆಯುವುದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಏಕವಾಗಿ ಪುತ್ರಪ್ರೇಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪುತ್ರಸಮೃದ್ಧಿಯೂ, ಧನಾಪೇಕ್ಷಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಧನಸಮೃದ್ಧಿಯೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ರತಗಳಿವೆಯೋ, ಎಷ್ಟು ತೀರ್ಥಗಳಿವೆಯೋ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಸೋಮವಾರವ್ರತದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ರತವು ಅಷ್ಟು ಮಹಿಮಾಪೂರ್ಣವಾದುದು. ||೮೨-೮೩-೮೪||

"ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಶಿವೇ ನಾತಃ ಸ್ವಾತಃ ಕಮಲಮುಖಿಮೂತಸ್ತ್ರಿಜಗತಾಂ
ಜಗತ್ತಾಂತಂ ಭ್ರಾಂತಂ ಮಮ ಭಜನವೈಧುರ್ಯವಶತಃ |
ಕುತಸ್ಸೌಖ್ಯಂ ಸಖ್ಯಂ ಲಭತಿ ಚ ಫಲಂ ಪ್ರೇತ್ಯ ಸುಖದಂ
ನ ಜಾನೇತ್ಯಾಜಾನ್ಯಃ ಸುರವರನರೈಸ್ಸೇವಿತಪದಂ

||೮೫||

ಇತಿ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತೋದ್ಘಾತನವಿಧಿ
ನಿರೂಪಣಂ ನಾಮ ಏಕೋನಶ್ರುತೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಎಲೈ ದೇವಿಯೇ, ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ, ಕಮಲಮುಖಿಯೇ, ನನ್ನ ಭಜನೆಯಲ್ಲಿ
ಯಾರು ಉದಾಸೀನರಾಗಿರುವರೋ, ಅಥವಾ ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಯಾರು ನಾನಾದೇವತೆ
ಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವರೋ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವು ಹೇಗೆತಾನೇ ಲಭಿಸಿತು ?
ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಾನವರಿಂದಲೂ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುವ ಮಹಾದೇವನನ್ನು
(ನನ್ನನ್ನು) ಆರಾಧಿಸದವರಿಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದರಾದವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು
ನಾನು ತಿಳಿಯಲಾರೆ ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂದು
ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ||೮೫||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಸೋಮವಾರ

ವ್ರತೋದ್ಘಾತನವಿಧಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಸಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ ॥

ಪುನರನ್ಯದ್ವೈತಂ ಕಿಂ ತೇ ಪ್ರಿಯ ಶಾಂಕರ ಮೇ ವದ ।

ಯೇನ ಚೀರ್ಣೇನ ಜಗತಾಂ ಮುಕ್ತಿಸ್ಸಾಧಾರಣೇ ಭವೇತ್ ॥೧॥

॥ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಪ್ರದೋಷೋ ಮೇ ಪ್ರಿಯಕರಸ್ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ಮಹೇಶ್ವರಿ ।

ಸರ್ವಮಾಸೇಷು ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದೋ ಮಮ ॥೨॥

ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಂದನಾರೇಣ ಸಂಯುಕ್ತಃ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷಗಃ ।

ತತ್ರೋಪವಾಸಃ ಪೂಜಾ ಚ ಸಾಯಂ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾ ಮಮ ॥೩॥

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸೋಮವಾರವ್ರತದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಸಾರ್ವತಿಯು ಮತ್ತೆ ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಮತ್ತಾವುದಾದರೂ ವ್ರತವಿರುವುದೆ? ಇದ್ದರೆ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಅದನ್ನೂ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಅಗ ಪರಶಿವನು ಇಂತೆಂದನು :—“ ಮಹೇಶ್ವರಿ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ಉಭಯ ಪಕ್ಷದ ತ್ರಯೋದಶೀ ದಿವಸ ಬರುವ ಪ್ರದೋಷವು ನನ್ನ ಆರಾಧನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ತ್ರಯೋದಶಿಯು ಶನಿವಾರದ

ತದ್ವಿಧಾನಂ ತಚ್ಚ ಶಿವೇ ವದಾಮ್ಯದ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ।

ಶೃಣು ತ್ವಂ ಸಾವಧಾನೇನ ಚೇತಸಾ ಜಗದೀಶ್ವರಿ || ೪ ||

ಪಕ್ಷದ್ವಯೇ ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ನಿರಾಹಾರೋ ಭವೇತ್ಪಿವೇ ।

ಪ್ರದೋಷವ್ಯಾಪಿ ಸಾಯಂ ಯದ್ಭಟಿಕಾತ್ರಯಭಾಗ್ಯದಿ || ೫ ||

ತತ್ರ ಮೇ ಪೂಜನಂ ಶಸ್ತ್ರಮವ್ಯಾಪ್ತ ಚೋತ್ತರೇ ಭವೇತ್ ।

ನದ್ಯಾಂ ವಾ ದೇವಪಾತೇ ವಾ ಸ್ನಾನಂ ತತ್ರ ಸಮಾಚರೇತ್ || ೬ ||

ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರೋ ಭೂತ್ವಾ ವಾಗ್ಮತೋ ನಿಯಮಾನ್ವಿತಂ ।

ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಧ್ರರುದ್ರಾಕ್ಷಪರಿಮುಂಡಿತವಿಗ್ರಹಃ || ೭ ||

ಕೃತಸಂಧ್ಯಾಜಪವಿಧಿಃ ಶಿವಪೂಜಾಂ ಸಮಾರಭೇತ್ ।

ದೇವಸ್ಯ ಪುರತಃ ಸಮ್ಯಗುಪಲಿಪ್ಯ ನವಾಂಭಸಾ || ೮ ||

ದಿನ ಬಂದದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅಂದಿಗೆ ಶನಿಪ್ರದೋಷವೆಂದು ಹೆಸರು ಬರುವುದು. ಆದಿನ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ, ಉಪವಾಸ, ಸಾಯಂಕಾಲದ ಪೂಜೆ ಇವನ್ನು ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವೇ ಲಭಿಸುವುದು. ||೧-೨-೩||

ಆದರೆ ವಿಧಾನವನ್ನೂ, ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಈಗ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳು. ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತ್ರಯೋದಶೀ ತಿಥಿಯು ಮೂರು ಗಳಿಗೆಯಿಂದ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಆದಿನವೇ ಮಹಾಪ್ರದೋಷ ವೆನಿಸುವುದು. ಆ ದಿವಸ ನಿರಾಹಾರದಿಂದಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ||೪-೫||

ಪೂರ್ವದಿನದಲ್ಲಿ ತ್ರಯೋದಶೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರದೋಷಕಾಲಕ್ಕಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪರದಿನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಆದಿನ ನದಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕೆರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶುಭ್ರವಾದ ಮಡಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಮೌನದಿಂದಿದ್ದು, ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಧ್ರದಿಂದಲೂ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ, ಜಪ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಈಶ್ವರಾರಾಧನೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ||೬-೭-೮||

ವಿಧಾಯ ಮಂಡಪಂ ರಮ್ಯಂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾವಿರಾಜಿತಂ ।

ವಿತಾನಾದ್ವೈರಲಂಕೃತ್ಯ ಫಲಮೂಲನವಾಂಕುರೈಃ ॥೯॥

ವಿಚಿತ್ರಂ ಪದ್ಮಮಾಲಿಖ್ಯ ಪಂಚವರ್ಣಕಸಂಯುತಂ ।

ತತ್ರ ಪೀಠೇ ಚತುಷ್ಪಾದೇ ಸ್ತೋದ್ಧೃತೇ ಸ್ಥಾಪಯೇಚ್ಛಿವಂ ॥೧೦॥

ತತ್ತೋಪವಿತ್ಯ ಸುತುಭೇ ಚಾಸನೇ ವ್ಯಗ್ರಮಾನಸಃ ।

ಪಾದ್ಯಾಘ್ನಾಚಮನಾದೀನಿ ಸಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚ ನಿನ್ಯಸೇತ್ ॥೧೧॥

ಸಮ್ಯಕ್ಸಂಪಾದಿತಾಶೇಷಪೂಜೋಪಕರಣಶ್ಚುಚಿಃ ।

ಆಗಮೋಕ್ತೇನ ವಿಧಿನಾ ಪೀತಮಾಮಂತ್ರಯೇತ್ಸುಧೀಃ ॥೧೨॥

ತತಃ ಕೃತ್ವಾತ್ಮಶುದ್ಧಿಂ ಚ ಭೂತಶುದ್ಧಿಮನುಕ್ರಮಾತ್ ।

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮತ್ರಯಂ ಕುರ್ವಾದ್ವಿಜವರ್ಣೈಃ ಸ ಬಿಂದುಕೈಃ ॥೧೩॥

ಮಾತೃಕಾಂ ನೃಸ್ಯ ನಿಧಿವದ್ಭ್ಯಾತ್ವಾ ತಾಂ ದೇವತಾಂ ಪರಾಂ ।

ಸಮಾಪ್ಯ ಮಾತೃಕಾಂ ಭೂಯೋ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ದೇವಂ ಪರಂತಿವಂ ॥೧೪॥

ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆ ನೆಲವನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ಸ್ಥಳಶುದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಮಂಟಪವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪುಷ್ಪಮಾಲಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟು ತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಫಲವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೂ, ಕೋಮಲವಾದ ತಳಿರುಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಆ ಮಂಟಪಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ॥೯-೧೦॥

ಮಂಗಳಕರವಾದ ದಿವ್ಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕುಳಿತು, ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಅಚಮನೀಯ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಸಂಭಾರಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಆಗಮೋಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಪೀಠಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ॥೧೧-೧೨॥

ಅನಂತರ ಅಂಗನ್ಯಾಸಪೂರ್ವಕವಾದ ಮಂತ್ರಪಠನಗಳಿಂದ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ ಭೂತ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತೃಕಾಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾತೃಕಾಧ್ಯಾನವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪರಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ॥೧೩-೧೪॥

ವಾಮಭಾಗೇ ಗುರುಂ ನತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಗಣಪಂ ಯಜೇತ್ |

ಅಂಸೋರುಯುಗ್ಮೇ ಧರ್ಮಾದೀನ್ಯ ಸೇನ್ನಾಭೌ ಚ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ||೧೫||

ಅಧರ್ಮಾದೀನಂತಾದೀನ್ ಹೃದಿ ಪೀಠೇ ಚ ನಿನ್ಯಸೇತ್ |

ಆಧಾರಶಕ್ತಿನಾರಭ್ಯ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾನಮನುಕ್ರಮಾತ್ ||೧೬||

ಉಕ್ತಕ್ರಮೇಣ ನಿನ್ಯಸ್ಯ ಹೃತ್ಪದ್ಮೇ ಸಾಧು ಭಾವಿತೇ |

ನವಶಕ್ತಿಮಯೇ ರಮ್ಯೇ ಧ್ಯಾಯೇದ್ಧೇವಮುಮಾಪತಿಂ ||೧೭||

ಚಂದ್ರಕೋಟಿಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಸೋಮಚೂಡಂ ತ್ರಿಲೋಚನಂ |

ಆಸಿಂಗಲಜಟಾಜೂಟಿರತ್ನಮೌಳಿವಿರಾಜಿತಂ ||೧೮||

ನೀಲಗ್ರೀವಮುದಾರಾಂಗಂ ನಾಗಹಾರೋಪಶೋಭಿತಂ |

ವರದಾಭಯಹಸ್ತಂ ಚ ಹರಿಣಂ ಚ ಪರಶ್ವಧಂ ||೧೯||

ದಧಾನಂ ನಾಗವಲಯಂ ಕೇಯೂರಾಂಗದಮೌಕ್ತಿಕಂ |

ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮಪರೀಧಾನಂ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಿತಂ ||೨೦||

ಪೀಠದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುವನ್ನೂ, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನೂ ಸ್ತಂಭಭಾಗದಲ್ಲಿ, ತೊಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಧಿದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ನಾಭಿ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಶ್ವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಅನಂತನನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಆಧಾರಶಕ್ತಿದೇವತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನಾದ ಪರಮಾತ್ಮಪರೈತವಾಗಿ ಆ ದೇವತಾಪೀಠದಲ್ಲಿಯೂ, ತನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ನವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ದಿವ್ಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ಉಮಾಪತಿಯಾದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ||೧೫-೧೬-೧೭||

ಕೋಟಿ ಚಂದ್ರರುತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನೂ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ, ಲೋಚನ ತ್ರಯವಿಶಿಷ್ಟನೂ, ಪಿಂಗಲವರ್ಣದ ಜಟಾಭಾರದಿಂದಲೂ, ರತ್ನಮಯವಾದ ಕಿರೀಟ ದಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುವವನೂ, ವರದಹಸ್ತ, ಅಭಯಹಸ್ತಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸು ವವನೂ, ಜಿಂಕೆ, ಪರಕು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವವನೂ, ನಾಗಾಭರಣವನ್ನು ಕೈಬಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವನೂ ಆದ ಪರಶಿವನು ಶೋಕುಬಳೆ, ಬೆರಳುಂಗುರ, ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮ ಇವುಗಳಿಂದಲಂಕೃತನಾಗಿ ಸದಾ ರತ್ನ

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತದ್ವಾಮಭಾಗೇ ತ್ವಾಂ ಚಿಂತಯೇದ್ಗಿರಿಕನ್ಯಕಾಂ ।
ಭಾಸ್ವಜ್ಜನಾಪ್ರಸೂನಾಭಮುದಯಾರ್ಕಸಮಪ್ರಭಾಂ ||೨೧||

ವಿದ್ಯುತ್ಪುಂಜನಿಭಾಂ ತನ್ವೀಂ ಮನೋನಯನನಂದಿನೀಂ ।
ಬಾಲೇಂದುಶೇಖರಾಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಂ ನೀಲಕುಂಚಿತಕುಂತಲಾಂ ||೨೨||

ಭೃಂಗಸಂಘಾತರುಚಿರನೀಲಾಲಕವಿರಾಜಿತಾಂ ।
ಮಣಿಕುಂಡಲವಿದ್ಯೋತ ಮುಖಮಂಡಲವಿಭ್ರಮಾಂ ||೨೩||

ನವಕುಂಕುಮಪಂಕಾಂಕಕಪೋಲತಲದರ್ಪಣಾಂ ।
ಮಧುರಸ್ಮಿತವಿಭ್ರಾಜದರುಣಾಧರಪಲ್ಲವಾಂ ||೨೪||

ಕೆಂಬುಕೆಂಠೀಂ ಶಿವಾಮುದ್ಯುತ್ಕಚಪಂಕಜಕುಡ್ಮಲಾಂ ।
ಪಾಶಾಂ ಕುಶಾಭಯವರೈರ್ವಿಲಸತ್ಕರಪಲ್ಲವಾಂ ||೨೫||

ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿರುವನೆಂದು ಮನಸಾ ಭಾವಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.
||೧೮-೧೯-೨೦||

ಪರಮೇಶ್ವರನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಕೆಯು, ದಾಸವಾಳದ ಹೂವಿನಂತೆ
ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ, ಉದಯಕಾಲದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾ, ಮಿಂಚಿನ ರಾಶಿ
ಯಂತೆ ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತಾ, ಅಹ್ಲಾದಕರಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಮನಸಾ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.
ದೇವಿಯ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ, ಕಪ್ಪಾದ ಮುಂಗುರುಳೂ ಶೋಭಿಸುವು
ನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ||೨೧-೨೨||

ದೇವಿಯ ಕಪ್ಪುಮುಂಗುರುಳು ದುಂಬಿಗಳರಾಶಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿತವಾಗಿರು
ವುದು. ರತ್ನಮಯವಾದ ಕುಂಡಲಗಳಿಂದ ಮುಖಮಂಡಲವು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು.
ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿಯ ಪಂಕದಿಂದ ಕಪೋಲಭಾಗವು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರು
ವುದು. ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯ ಬಿಳುಪಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ದೇವಿಯ ಕೆಂಪುತುಟೆಯು
ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ||೨೩-೨೪||

ದೇವಿಯ ಕಂಠಭಾಗವು ಶಂಖದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಸ್ತನವು
ಕಮಲದ ಮೊಗ್ಗಿನಂತೆ ದುಂಡಾಗಿರುವುದು. ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಮವಾದ
ಸಾಶ್ಯ, ಅಂಕುಶ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ನರದಮುದ್ರೆಗಳು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವುವು.

ಅನೇಕರತ್ನವಿಲಸತ್ಕಂಕಣಾಂಗದಮುದ್ರಿಕಾಂ ।

ತ್ರಿವಲೀವಲಯಾಂ ಹೃದ್ಯಾಂ ರತ್ನಕಾಂಚೇಗುಣಾನ್ವಿತಾಂ || ೨೬ ||

ರತ್ನಮಾಲಾಂಬರಧರಾಂ ದಿವ್ಯಚಂದನಚರ್ಚಿತಾಂ ।

ದಿಕ್ಪಾಲವನಿತಾಮೌಲಿಸನ್ಮತಾಂಘ್ರಿಸರೋರುಹಾಂ || ೨೭ ||

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢಾಂ ಮಂದಸ್ಥಿತಮುಪಾಂಬುಜಾಂ ।

ವಿವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮಹಾದೇವಂ ಮಾಂ ದೇವೀಂ ತ್ವಾಂ ಮನೋರವಾಂ || ೨೮ ||

ನ್ಯಾಸಕ್ರಮೇಣ ಸಂಪೂಜ್ಯ ದೇವಂ ಗಂಧಾದಿಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ ।

ಪಂಚಭರ್ತೃಭಿಃ ಕುರ್ವಾತ್ಪೂಜ್ಯಾಕ್ತಸ್ಯಾನೇಷು ವಾ ಹೃದಿ || ೨೯ ||

ಪೃಥಕ್ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ದೇಹೇ ಮೂಲೇನ ಚ ಹೃದಿ ತ್ರಿಧಾ ।

ಪುನಃಸ್ವಯಂ ಶಿವೋ ಭೂತ್ವಾ ಮೂಲಮಂತ್ರೇಣ ಸಾಧಕಃ || ೩೦ ||

ಕೈಬೇರಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾರತ್ನಮಯವಾದ ಬಗೆಗಳೂ ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರಗಳೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುವು. ತ್ರಿವಳಿಗಳ ಪ್ರದೇಶವು ರತ್ನಮಯವಾದ ಒಡ್ಡಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ರತ್ನಮಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ದಿವ್ಯಚಂದನದಿಂದಲೂ, ದೇವಿಯ ದೇಹವು ಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದು. ಸಮಸ್ತ ದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಪತ್ನಿಯ ರಿಂದಲೂ ನಮಸ್ಕೃತವಾದ ಪಾದಕಮಲವುಳ್ಳವಳು ಪಾರ್ವತಿಯು. ಇಂತಹ ಪಾರ್ವತಿಯು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿ, ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಯ ವಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಮನಸಾ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನನ್ನನ್ನೂ (ಪರಶಿವನನ್ನೂ) ನಿನ್ನನ್ನೂ (ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನೂ) ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. || ೨೫-೨೬-೨೭-೨೮ ||

ಅನಂತರ ಅಂಗನ್ಯಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ಗಂಧಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಸದ್ವಿಜ್ಞಾನತಾದಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಾನುವಾಕಗಳಿಂದ ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿಯೂ, ದೇವತಾಪೀಠದ ಮೇಲೆಯೂ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶಿವಮೂಲಮಂತ್ರವುರಶ್ಚರಣೆಯಿಂದ 'ಶಿವೋಹಂ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. || ೨೯-೩೦ ||

ತತಸ್ಸಂಪೂಜಯೇದ್ವೇನಂ ಬಾಹ್ಯಪೀಠೇ ಪುನಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
 ಸಂಕಲ್ಪಂ ಚ ವದೇತ್ತತ್ರ ಪೂಜಾರಂಭೇ ಸಮಾಹಿತಃ ||೩೧||

ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇದಿಂದುಶೇಖರಂ |
 ಋಣಸಾತಕದೌರ್ಭಾಗ್ಯದಾರಿದ್ರ್ಯವಿವಿವೃತ್ತಯೇ ||೩೨||

ಅಶೇಷಾಘನಿನಾಶಾಯ ಪ್ರಸೀದ ನುಮ ಶಂಕರ |
 ದುಃಖಶೋಕಾಗ್ನಿ ಸಂತಪ್ತಂ ಸಂಸಾರಭಯಸೀಡಿತಂ ||೩೩||

ಬಹುರೋಗಾಕುಲಂ ದೀನಂ ಸಾಹಿ ನೂಂ ವೃಷವಾಹನ |
 ಆಗಚ್ಛ ದೇವದೇವೇಶ ಮಹಾದೇವಾಭಯಂಕರ ||೩೪||

ಗೃಹಾಣ ಸಹ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ತವ ಪೂಜಾಂ ಮಯಾ ಕೃತಾಂ |
 ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ವಿಧಿವದ್ಬಾಹ್ಯಪೂಜಾಂ ಸಮಾಚರೇತ್ ||೩೫||

ಗುರುಂ ಗಣಪತಿಂ ಚೈವ ಯಜೇತ್ಸನ್ಯಾಸಸನ್ಮಯೋಃ |
 ಕ್ಷೇತ್ರೇಶಮೀಶಕೋಣೇ ಚ ಬಲೌ ಕಾತ್ಯಾಯನೀಂ ಯಜೇತ್ ||೩೬||

ಅನಂತರ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕ
 ವಾಗಿ ಪೂಜೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಋಣತ್ರಯಗಳೂ, ಮಹಾಪಾಪರಾಶಿಯೂ,
 ಬಡತನವೂ, ದುರದೃಷ್ಟ್ಯವೂ ನಾಶವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಪೂಜಾರಂಭಮಾಡ
 ಬೇಕು. ||೩೧-೩೬||

ಮಹಾದೇವನೇ, ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪರಾಶಿಯೂ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರ
 ಹಿಸು. ಶೋಕಮೋಹವೆಂಬ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ದಗ್ಧನಾಗಿಯೂ, ಸಂಸಾರಭಯದಿಂದ
 ಪೀಡಿತನಾಗಿಯೂ, ರೋಗಾದಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನನ್ನನ್ನು
 ವೃಷಭವಾಹನನೇ, ಪಾಲಿಸು. ಮಹಾದೇವನೇ, ಅಭಯಪ್ರದಾತನೇ, ದೇವ
 ದೇವನೇ, ಪಾರ್ವತಿಯೊಡಗೂಡಿ ಈಗ ನಾನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ
 ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು. ಎಂದು ಮೊದಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೩೩-೩೪-೩೫||

ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗುರು (ಗುಹ) ಗಣಪತಿಯರನ್ನೂ, ಈಶಾನ್ಯ
 ಕೋಣದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಕನನ್ನೂ, ಬಲಿಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯನ್ನೂ, ಅಗ್ನೇ

ಧರ್ಮಂ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಐಶ್ವರ್ಯಂ ಚ ನಮೋಂತಕೈಃ ।

ಸರ್ವೈರಗ್ನ್ಯಾದಿ ಕೋಣೇಷು ಪಾದಪೀಠೇಷ್ವನುಕ್ರಮಾತ್ ||೩೩||

ಅಧ್ಯಾಂ ಚ ಬಿಂದುವರ್ಗಾಭ್ಯಾಮಧರ್ಮಾದೀಂತ್ಸುಪೂಜಯೇತ್ ।

ಮಾತೃರೂಪಾಂ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಮಧ್ಯೇನಂತಂ ಸ ತಾರಕಂ ||೩೪||

ಸತ್ತಾದೀಂಸ್ತ್ರಿಗುಣಾಂಸ್ತಂತುರೂಪಾನ್ ಪೀಠೇಷು ವಿನ್ಯಸೇತ್ ।

ಅಥ ಉರ್ಧ್ವಚ್ಯವೇ ಮಾಯಾವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಯಾ ಶಿವೇನಚ ||೩೫||

ತದಂತೇ ಚಾಂಬುಜಂ ಭೂಯಃ ಸಕಲಂ ಮಂಡಲತ್ರಯಂ ।

ಪತ್ರಕೇಸರಕಿಂಜಲ್ಕವ್ಯಾಪ್ತಂ ತಾರಾಕ್ಷರೈಃ ಕ್ರಮಾತ್ ||೪೦||

ಪದ್ಮತ್ರಯಂ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ಮಂಡಲಮಾದರಾತ್ ।

ವಾಮಾಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂ ಚ ರೌದ್ರೀಂ ಚ ಭಾಗಾದ್ಯೈರ್ದಿಕ್ಷುಪೂಜಯೇತ್ ||೪೧||

ವಾಮಾದ್ಯಾ ನವಶಕ್ತೀಶ್ಚ ನವಾಕ್ಷರಯುತಾಂ ಯಜೇತ್ ।

ಹೃದಿಬೀಜತ್ರಯಾದ್ಯೇನ ಪೀಠಮಂತ್ರೇಣ ಚಾರ್ಚಯೇತ್ ||೪೨||

ಯಾದಿ ಕೋಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಧರ್ಮ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಈ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಮಶ್ಚಬ್ಧಂತವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಪಾದಪೀಠದಲ್ಲಿ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ||೩೩-೩೭||

ಬಿಂದು ಸಹಿತವಾದ ವರ್ಗಾದ್ಯಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಅಧರ್ಮವೇ ಮೊದಲಾದ ಪೀಠದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಪೀಠದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತೃದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಸಹಿತವಾಗಿ ಆನಂತನನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಸತ್ತರಜಪ್ತಮೋರೂಪಗಳಾದ ತಂತುತ್ರಯಗಳನ್ನೂ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಬೇಕು. ಅರ್ಧೋರ್ಧಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಯಾದೇವತೆಯನ್ನೂ ಉರ್ಧ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಂಡಲತ್ರಯಾತ್ಮಕವಾದ ಪತ್ರ, ಕೇಸರ, ಪರಾಗ ಇವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಪ್ರಣವಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಿವ್ಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೩೮-೩೯-೪೦||

ಆರತಿ ಮೂರು ಕಮಲಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ವಾಮಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ರೌದ್ರೀ, ವಾಮಾದಿಯಾದ

ಅವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಥಮಾಂಗೈಶ್ಚ ಪಂಚಭಿರ್ಮೂರ್ತಿಶಕ್ತಿಭಿಃ |

ತ್ರಿಂಶದ್ಭಿರ್ಮೂರ್ತಿಭಿಶ್ಚಾನ್ಯಾ ವಿಧಿದ್ವಯಸಮನ್ವಿತೈಃ ||೪೩||

ಅನಂತಾದ್ಯಾ ಪದಾ ಬಹ್ವೋ ಮಾತೃಭಿಶ್ಚ ವೃಷಾದಿಭಿಃ |

ಸಿದ್ಧಿಭಿಶ್ಚಾಣಿಮಾದ್ಯಾಭಿರಿಂದ್ರಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಶಿವೇ ಸುರೈಃ ||೪೪||

ವೃಷಭಃ ಕ್ಷೇತ್ರಚಂಡೇಶೌ ದುರ್ಗಾಂ ಚ ಸ್ತಂದನಂದಿನೌ |

ಗಣೇಶಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಶ್ಚಿಮ ಸ್ತಸ್ತಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಾಃ ||೪೫||

ಅಣಿಮಾ ಮಹಿಮಾ ಚೈವ ಗರಿಮಾ ಲಘಿಮಾ ತಥಾ |

ಈಶಿತ್ವಂ ಚ ವಶಿತ್ವಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯಮೇವ ಚ ||೪೬||

ಅಷ್ಟೈಶ್ಚರ್ಮಾಣಿ ಚೋಕ್ತಾನಿ ತೇಜೋ ರೂಪಾಣಿ ಕೇವಲಂ |

ಪಂಚಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಭಿಃಪೂರ್ವಂ ಹೃಲ್ಲೇಖಾದ್ಯಾಭಿರಪ್ಯನು ||೪೭||

ಅಂಗೈರುಮಾದ್ಯೈರಿಂದ್ರಾದ್ಯೈಃ ಪೂಜೋಕ್ತಾ ಮುನಿಭಿಶ್ಚಿವೇ |

ಉಮಾ ಚಂಡೇಶ್ವರಾದೀಂಶ್ಚ ಪೂಜಯೇದುತ್ತರಾದಿತಃ ||೪೮||

ನವಶಕ್ತಿಗಳು ಇವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಈ ನವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಧ್ಯಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಪುರ ಸ್ವರವಾಗಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಶಿವಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಮೂವತ್ತು ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ||೪೧-೪೨-೪೩||

ಅನಂತ, ಕೂರ್ಮ, ದಿಗ್ಗಜಗಳೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಾದಿ ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಗಳೂ, ವೃಷಭಾದಿ ವಾಹನಗಳೂ, ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳೂ, ಇಂದ್ರಾದಿ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರೂ, ವೃಷಭ, ಕ್ಷೇತ್ರವಾಲಕ, ಚಂಡೇಶ್ವರ, ದುರ್ಗಾ, ಸ್ತಂದ, ನಂದೀ, ಗಣಪತಿ, ಇವರನ್ನೂ ಆಯಾ ಮೂರ್ತಿಲಕ್ಷಣವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅಣಿಮಾ, ಮಹಿಮಾ, ಗರಿಮಾ, ಲಘಿಮಾ, ಈಶಿತ್ವ, ವಶಿತ್ವ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ ಈ ಎಂಟೂ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳು. ಇವನ್ನು ತೇಜೋರೂಪಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ||೪೪-೪೫-೪೬||

ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಾನುವಾಕಗಳಿಂದ, ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮರನ್ನೂ, ಹಾಗೆಯೇ, ಉಮಾದಿಯಾದ ಅಂಗದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಾಕಾಲ

ಏನಮಾವರಣೋಪೇತಂ ತೇಜೋರೂಪಂ ಸದಾ ಶಿವಂ ।

ಉಮಯಾ ಸಹಿತಂ ದೇವಮುಪಚಾರೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೪೯||

ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಶಂಬುಸ್ಯ ತೀರ್ಥೈಃ ಪಂಚಾಮೃತ್ಯೈರಪಿ ।

ಪಂಚಗನ್ಯೈಃ ಫಲರಸೈಃ ಕುಶಗಂಧಾಂಬುಹೇಮಜೈಃ ||೫೦||

ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ಮಹಾದೇವಮುಪಚಾರೈಃ ಸಮಾಹಿತಃ ।

ಕಲ್ಪಯೇದ್ವಿವಿಧೈರ್ಮಂತ್ರೈರಾಸನಾದ್ಯುಪಚಾರಕಾನ್ ||೫೧||

ಆಸನಂ ಕಲ್ಪಯೇದ್ಧೇಮಂ ಸ್ವಾಗತಂ ನಿಹಿತಾಂಜಲಿಃ ।

ಅರ್ಘ್ಯಮುಷ್ಣಗುಣೋಪೇತಂ ಪಾದ್ಯಂ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ತು ||೫೨||

ತೇನ್ಮನಾಚಮನಂ ದದ್ಯಾನ್ಮಧುಪರ್ಕಂ ಮಧುಾತ್ರರಂ ।

ಪುನರಾಚಮನಂ ದತ್ವಾ ಸ್ನಾನಂ ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ||೫೩||

ಉಪವೀತಂ ತಥಾವಾಸೋ ಭೂಷಣಾನಿ ನಿವೇದಯೇತ್ ।

ಗಂಧಮಷ್ಟಾಂಗಸಂಯುಕ್ತಂ ಭಸ್ಮನಾಪಿ ನಿವೇದಯೇತ್ ||೫೪||

ದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ತರಾದಿಯಾಗಿ ಉಮಾ, ಚಂಡೇಶ್ವರಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೪೭-೪೮||

ಹೀಗೆ ಅವರಣದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಅನಂತರ ತೇಜೋರೂಪಿಯೂ, ಉಮಾಪತಿಯೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ, ಶಂಖೋದಕದಿಂದಲೂ, ಪಂಚಗವ್ಯ ಪಂಚಾಮೃತಗಳಿಂದಲೂ, ಕುಶೋದಕ, ಗಂಧೋದಕ, ಸುವರ್ಣೋದಕಗಳಿಂದಲೂ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ||೪೯-೫೦||

ಅನಂತರ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಸನಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಆಸನಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಪೀಠವೊಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟವಿಧವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಷ್ಟಾರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ಪಾದ್ಯವನ್ನೂ ಆಚಮನೀಯವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮಧುಮಯವಾದ ಮಧುಪರ್ಕವನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಿ ಅನಂತರ ಮಂತ್ರಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕು. ||೫೧-೫೨-೫೩||

ಅನಂತರ, ವಸ್ತ್ರ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಆಭರಣಗಳು, ಅಷ್ಟಾಂಗಯುಕ್ತವಾದ

ತತಸ್ತೀಲಾಕ್ಷತ್ಯೈರ್ಯುಕ್ತಾ ಧೌತಾ ಧವಳತಂಡುಲಾಃ ।

ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಬಿಲ್ವಮಂದಾರಕಲ್ಪಾರಸರಸೀರುಹಂ

||೫೫||

ಧತ್ತೂರಂ ಕರ್ಣಿಕಾರಂ ಚ ದ್ರೋಣಾರ್ಕಕುಶಮಲ್ಲಿಕಾಂ ।

ತುಲಸೀ ಮಾಧವೀ ಚಂಪಾಕಾಶಾಪಾಮಾರ್ಗದೂರ್ವಕಾಃ

||೫೬||

ಬೃಹತೀ ಕುಟಿಜಾದೀನಿ ಯಥಾ ಲಬ್ಧಾನಿ ಪೂಜಯೇತ್ ।

ನಿವೇದಯೇತ್ಸುಗಂಧೀನಿ ಮಾಲ್ವಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ

||೫೭||

ಧೂಪಂ ಕಾಲಾಗರುಂ ದೇವಿ ದೀಪಂ ಚ ಘೃತಸಂಯುತಂ ।

ಅಥ ಪಾಯಸಸ್ಮಿವೇದ್ಯಂ ಸಘೃತಂ ಸೋಪದಂತಕಂ

||೫೮||

ನೋದಕಾಪೂಪಸಂಯುಕ್ತಂ ಶರ್ಕರಾಘೃತಪಾಚಿತಂ ।

ಮಧುನೋಕ್ತಂ ದಧಿಯುಕ್ತಂ ಜಲತಾಂಬೂಲಸಂಯುತಂ

||೫೯||

ಪಾಯಸೇನೈವ ಹವಿಸಾ ಜುಹುಯಾಜ್ಞಾದನೇದಸಿ ।

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಹುತಾಶಂ ಚ ಭವಾದ್ವೈರಪ್ಯನಾಮುಭಿಃ

||೬೦||

ಗಂಧ, ಭಸ್ಮ, ಶುಭ್ರವಾದ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದಕೂಡಿದ ತಿಲಾಕ್ಷತೆ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ, ಮಂದಾರ, ಕಲ್ಪಾರೆ, ಕಮಲ ಮುಂತಾದ ಪುಷ್ಪಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡಬೇಕು.

||೫೪-೫೫||

ದತ್ತೂರಿ, ಕಂಚುನಾಳ, ತುಂಬೆ, ಎಕ್ಕ, ದರ್ಭೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ತುಲಸೀ, ಮಾಧವೀ, ಸಂಪಿಗೆ, ಕಾಶಪುಷ್ಪ, ಉತ್ತರೀಣೀ, ಗರಿಕೆ, ಬೃಹತೀ. ಕೊಡಸಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಸುಂದರವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸುಗಂಧಮಯವಾಗಿರುವ ಪುಷ್ಪಗಳ ಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೫೬-೫೭||

ಧೂಪ, ಅಗುರು, ಘೃತದೀಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿ, ಅನಂತರ ಪಾಯಸ, ತುಪ್ಪ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಕಡುಬು, ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಮುಂತಾದ ವಾಕವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಕ್ಕರೆ, ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಪಕ್ಷವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಜೀನು ತುಪ್ಪ, ನೊಸರು, ಶುದ್ಧೋದಕ, ತಾಂಬೂಲ, ಇವುಗಳನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಚರ್ಮಾಜ್ಯವಾಯಸಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ

ತತಸ್ಸಿಷ್ಟಕೃದಂತೇ ಹಿ ನೀರಾಜನಮಥಾಚರೇತ್ |

ಭಕ್ತಂ ಚ ಚಾನುರಂ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಂ ವ್ಯಜನಂ ತಥಾ ||೬೦||

ತಾರ್ಯತ್ರಿಕಂ ನೃತ್ಯಗೀತಂ ದದ್ಯಾದ್ಭಕ್ತ್ಯಾಥ ಶಂಭವೇ |

ಸಮರ್ಚಯಿತ್ವಾ ವಿಧಿವನ್ಮಂತ್ರೈರ್ವೈದಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕೈಃ ||೬೧||

ಯದ್ಯಶಕ್ತಃ ಸ್ವಯಂ ನಿಸ್ಸೋದೇ ಯಥಾವಿಭವಮರ್ಚಯೇತ್ |

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪುಷ್ಪೇಣ ದತ್ತೇನ ಪ್ರದೋಷೇ ತುಷ್ಯತೇ ಶಿವಃ ||೬೨||

ಅಥಾಂಗಭೂತಾಂ ಸಕಲಾಂ ಗಣೇಶಾದೀನ್ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |

ಋಕ್ಸಾನುಯಜುಷೋಽಥರ್ವಸ್ತುತಾಭಿಃ ಪೂಜಯೇತ್ಸಮಾಂ ||೬೩||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರೈರ್ನರ್ತನೈಶ್ಚ ಪ್ರಸಾದಯೇತ್ |

ಸ್ತುವೀತ್ಯವಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಪ್ರದೋಷೇಷು ಮಹೇಶ್ವರಿ ||೬೪||

ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ “ ಭವಾಯ ವೇವಾಯ ” ಎಂಬಿವೇ ನೊದಲಾದ ಎಂಟು ಶಿವನಾಮಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ||೫೨-೫೯-೬೦||

ಸ್ವಿಸ್ವಕೃತ್ವನ್ನು ಹೋಮಮಾಡಿದ ಅನಂತರ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಮಹಾ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿ, ಹಾಗೆಯೇ, ಭಕ್ತಿ, ಚಾನುರ, ದರ್ಶನ, ವ್ಯಜನ, ತುತ್ತೂರಿ, ನಾಟ್ಯ, ಗಾನ ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ವೈದಿಕರಿಂದ ವೇದವನ್ನೂ, ತಾಂತ್ರಿಕರಿಂದ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳನ್ನೂ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ||೬೧-೬೨||

ಒಂದುವೇಳೆ ವ್ರತಮಾಡುವವನು ದರಿದ್ರನಾಗಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟು ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬಹುದು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೂವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೂ ಪರಶಿವನು (ನಾನು) ತೃಪ್ತನಾಗುವನು. ಶಿವಪೂಜಾನಂತರ ಅಂಗದೇವತೆಗಳೆನಿಸಿದ ಗಣಪತ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಋಕ್ಯು, ಯಜುಸ್ಸು, ಸಾಮ ಮುಂತಾದ ವೇದವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರ, ನರ್ತನಾದಿಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ||೬೩-೬೪-೬೫||

ಜಯ ಜಯ ವಿಶ್ವವಿಧಾನ ದಕ್ಷ ಶಿಕ್ಷ
 ಜಯ ಜಯ ಸರ್ವಸುರಾಧಿನಾಥ ।
 ಜಯ ಜಯ ಚಾರುಶಶಾಂಕಫಾಲಮೌಲೀ
 ಜಯ ಜಯ ಕಾಲ ಕಲಾವಿಹೀನ ದೇಹ || ೬೬ ||

ಜಯ ಜಯ ಕಾಮಹರಾಂತಕಾರೀ
 ಜಯ ಜಯ ಸಾಮಗಣಾದಿಗಣ್ಯಮೂರ್ತೀ ।
 ಜಯ ಜಯ ಪುಣ್ಯಫಲಪ್ರದೋರು ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೀ
 ಜಯ ಜಯ ಸೋಮಗಭಸ್ತಿವಹ್ನಿದೃಷ್ಟೇ || ೬೭ ||

ಜಯ ಜಯ ನೀಲಗಲಪ್ರಸೀದ ಶಂಭೋ
 ಜಯ ಜಯ ದುರಿತಾಂಧಕಾಸುರಾರೇ ।
 ಜಯ ಜಯ ವಿಷ್ಣುಹರಾಜಮೃಗ್ಯಮೂರ್ತೀ
 ಜಯ ಜಯ ಜಹ್ನುಜಟೋರುಶೋಭಿಮೌಲೀ || ೬೮ ||

“ಪ್ರಪಂಚರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿರುವ ದೇವಾದಿದೇವನೇ ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ, ಕಾಲಾತೀತನೂ, ನಿರ್ಗುಣನೂ, ಮನ್ಮಥನಾಶಕನೂ, ಅಂತಕಾಂತಕನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನೇ ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ನಿಖಿಲ ಗಣದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತುತನಾಗಿ, ಪುಣ್ಯಫಲವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ, ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಶಿವನೇ ನಿನಗೆ ಜಯಕಾರವು. ನೀವು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿರು. || ೬೬-೬೮ ||

ನೀಲಕಂಠನೂ, ಪಾಪನಾಶಕನೂ, ಅಂಧಕಾಸುರಸೂದನನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನೇ. ನೀನು ವಿಷ್ಣು, ಹರ, ಬ್ರಹ್ಮ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದೊರೆಯುವವನಲ್ಲ. ಜಹ್ನುಮಹರ್ಷಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಗಂಗಾನದಿಯನ್ನೇ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ವಿಷದಿಂದ ಕಪ್ಪಾದ ಕಂಠಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಿನಗೆ ಜಯವಿರಲಿ. ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೂ, ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಭಕ್ತರ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವ ಮಹಾದೇವನೇ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಕರುಣಿಸುವೆಯಲ್ಲವೆ, ವಿಶ್ವಸತಿಯೇ, ಗಜಚರ್ಮಾಂಬರಧಾರಿಯೇ, ನನ್ನನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ, ಅನಾಥನಾದ ನನ್ನ ಸಕಲ ಪಾಪ

ಜಯ ಜಯ ಗರನೀಲ ಚಾರುಕಂಠ

ಜಯ ಜಯ ಪಂಕಜಾಸನಾಬ್ಜನೇತ್ರಪೂಜ್ಯ ।

ಜಯ ಜಯ ಪಾತಕಸಂತತಿಪ್ರಕಾಶಹೇತೋ

ಜಯ ಜಯ ಕಾಮಿತಸರ್ವದಸ್ತಮೀಶ

||೬೯||

ಜಯ ಜಯ ವಿಶ್ವಪತೇ ಪ್ರಸೀದ ಮಾಂ

ಜಯ ಜಯ ಸಾಮಜಚರ್ಮವಸ್ತ್ರ ಶಂಭೋ ।

ಜಯ ಜಯ ಮಾಮನಾಥಮೀಶ ಪಾಹಿ

ಅನ್ನಣಂ ಮಾಂ ಕುರು ದೇವ ಮಾನುಷಾದಿನಾರ್ಗೇ

||೭೦||

ಅಥೋ ವಾಘ ದರಿದ್ರೋವಾ ಸ್ತುವೀತ್ಯವಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।

ತಸ್ಯ ಯಚ್ಚಿಂತಿತಂ ಕಾಮಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ಮಹೇಶ್ವರಃ

||೭೧||

ನ ತಸ್ಯ ಪಾತಕಭಯಂ ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯಗದಾಘ್ರಯಂ ।

ಭಿಷಕ್ಪತಿಪದಾಬ್ಜಂ ಯಃ ಪ್ರಪನ್ನೋ ಯಾತಿ ಸದ್ಗತಿಂ

||೭೨||

ಏವಮಾರಾಧಯೇದ್ದೇವಂ ಪ್ರದೋಷೇ ಲಿಂಗರೂಪಿಣಂ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಘಾಂಭವಾಂಶ್ಚೈವ ಭೋಜಯೇದ್ವಾದಶಾವರಾನ್

||೭೩||

ರಾಶಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸು. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃಪುಣಗಳನ್ನೂ ನನಗೆ ಪರಿಹರಿಸು. ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ||೬೮-೭೯-೭೦||

ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಲಿ, ದರಿದ್ರನಾಗಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಯಾವನು ಪರಶಿವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವನೋ ಅವನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ನೆರವೇರುವುದು. ಪಾಪಭಯವಾಗಲಿ, ಪುಣ್ಯರೋಗಾದಿಗಳ ಭೀತಿಯಾಗಲಿ ಅವನಿಗೆ ತಟ್ಟಲಾರದು. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ವೈದ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಶಿವನ ಪಾದಾರವಿಂದದ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವೇ ದೊರಕುವುದು. ||೭೧-೭೨||

ಹೀಗೆ ಶಿವಲಿಂಗರೂಪಿಯಾದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಅನಂತರ ಶಿವಭಕ್ತಿಯುತರಾದ ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನಡೆಸುವ ಶಿವಾರಾಧನೆಯು ಭಕ್ತರ ಸರ್ವಾಭಿಷ್ಟವನ್ನೂ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಲ್ಲದೆ,

ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಶ್ಚ ತಾಂಬೂಲೈರ್ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ।

ಶಿವಪೂಜೇಯಮಾಖ್ಯಾತಾ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದಾ ||೭೪||

ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಕರೀ ಋಣದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶಿನೀ ||೭೫||

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಕೈಲಾಸೇ ತ್ರಿಜಗಜ್ಜನಿತ್ರಿ ಸುಮಹಾನ್ಯತ್ತಾದರಸ್ತೇಗ್ರತೋ

ಭ್ರಾಜತ್ಸನ್ನಗ ಮೌಲಿರತ್ನ ಸುಮಹಾಮಾಲಾಶದ್ಭಕ್ಷಸಂ ।

ನಂದಿಸ್ಕಂದಗಣೇಶ್ವರೋದ್ಗತಮಹಾತೌರ್ಯತ್ರಿಕಾಣಾಂ ಸ್ವನೈಃ

ಕೈಲಾಸೇಶ್ವರಪೂಜಯಾ ತ್ರಿಭುವನಂ ವಿಸ್ತಾಪಯನ್ನಾಸ್ಥಿತಃ ||೭೬||

ಪ್ರದೋಷೇಷು ಶೇಷಾಹಿಭೂಷಾವಿಶೇಷಂ

ವಿಷಂ ಧಾರಯಂತಂ ಸುಪೂಷೋರುನೇತ್ರಂ ।

ಸದೋಷಾಕರಾಕಾರಯೋಷಾರ್ಥಗಾತ್ರಂ

ಪ್ರದೋಷೇಣ ಸಂಪೂಜಯಂತೋ ಯೇ ತದಾ ಭಸ್ಮಭೂಷಾಃ||೭೭||

ಅವರ ಸರ್ವಪಾಪಗಳನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಸಾಲ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಾನವರ ಈತಿಬಾಧೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವುದು. ||೭೩-೭೪-೭೫||

ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಯಾದವನು ತ್ರಿಜಗಜ್ಜನನಿಯಾದ ನಿನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಅನಂದದಿಂದ ನರ್ತನಮಾಡುತ್ತಾ, ಸರ್ವಮಾಲಾಭರಣನೂ, ದಿವ್ಯ ಮಾಲಾಧಾರಿಯೂ ಆಗಿ ಸರ್ವದಾ ಸ್ತುಂದ, ಗಣಪತಿ, ನಂದೀಶ್ವರ ಇವರುಗಳಿಂದ ನಡೆಸುವ ತುತ್ತೂರಿಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಅನಂದಪಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೈಲಾಸೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಜಗದಾಶ್ಚರ್ಯಕರನಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೆಲೆಸುವನು. ||೭೬||

ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮಧಾರಿಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ಸರ್ವಮಾಲಾಭರಣನೂ, ಸೂರ್ಯನೇತ್ರನೂ, ವಿಷಧಾರಿಯೂ, ಉಮಾರ್ಥದೇಹಿಯೂ, ಚಂದ್ರ ಶೇಖರನೂ ಆದ ನನ್ನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯರೆನಿಸಿ ನನ್ನ ಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವರು. ||೭೭||

ಪ್ರದೋಷಪೂಜಾರಹಿತಾ ಸದೋಷಾ

ದುಃಶೇಫಜಾತಜನುಷಾ ವರಮಾನುಷಾಸ್ತೇ ।

ವಿದ್ರಾವಕಾ ಭುವಿ ಭವಂತಿ ಸುಸೌಖ್ಯಸಖ್ಯ

ನಿದ್ರಾನಿತಂದ್ರಿತ ಮನಸ್ತನವೋ ದರಿದ್ರಾಃ

॥೭೮॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ತ್ರಯೋದಶೀ ಪ್ರದೋಷಪೂಜಾ

ಮಹಿಮಾನುವರ್ಣನಂ ನಾಮ ತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪ್ರದೋಷಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾಸಕ್ತರೆನಿಸುವರೋ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುರ್ವಂಶದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರಿಂದ ಜನಿಸಿದವರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಂತಹವರು ಭೂಲೋಕದ ಯಾವ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕಗಳಾದ ನಾನಾದುಃಖಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವರು ಎಂದು ಮಹೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪ್ರದೋಷಾರಾಧನೆಯ ಫಲವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದನು. ॥೭೮॥

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ತ್ರಯೋದಶೀ ಪ್ರದೋಷ ಪೂಜಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮೂವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಏಕತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ॥

ತ್ರಯೋದಶೀಪ್ರದೋಷೇಷು ಮಂದವಾರೇಣ ಸಂಯುತಃ |

ಪ್ರದೋಷೋ ಮೇ ಮಹಾಪ್ರೀತಿದಾಯಕೋ ಲೋಕನಾರ್ಚನೇ ||೧||

ಶನಿಪ್ರದೋಷೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಶುಕ್ಲೇ ಕೃಷ್ಣೇ ಯಥಾ ಶಿನೇ |

ಪಕ್ಷದ್ವಯೇ ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ನಿರಾಹಾರೋ ಭವೇದಥ ||೨||

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಗೃಹೀ ಭಿಕ್ಷುರ್ವನೀ ಚ ನರನಾರ್ಕಹಿ |

ನಿತ್ಯಂ ನೈಮಿತ್ತಿಕಂ ಕಾಮ್ಮುಮಿತಿ ತ್ರೇಧಾಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ||೩||

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಮಹಾದೇವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ತ್ರಯೋದಶೀ ವ್ರತಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮತ್ತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಭಿಸುವ ಶನಿಪ್ರದೋಷಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸತೊಡಗಿದನು. “ ಲೋಕನಾಯಕಿಯೇ, ಶನಿವಾರಸಹಿತವಾಗಿ ಬರುವ ತ್ರಯೋದಶೀ ಪ್ರದೋಷವನ್ನು ಶನಿಪ್ರದೋಷವೆನ್ನುವರು. ಆ ದಿನವು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿದಾಯಕವಾದುದು. ಶುಕ್ಲ ಅಥವಾ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಶನಿವಾರಯುತವಾದ ತ್ರಯೋದಶೀಪ್ರದೋಷವು ಬಂದದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವಿನ ವ್ರತ ಮಾಡುವವನು ನಿರಾಹಾರದಿಂದಿರಬೇಕು. ಆ ದಿನ ನನ್ನ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅರ್ಚನೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದುದು. ||೧-೩||

ಈ ವ್ರತವನ್ನು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸಂನ್ಯಾಸಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಈ ವ್ರತವು, ನಿತ್ಯ,

ಯೋ ಯಥಾ ಕಾಮಯೇದ್ವಾಪಿ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಂ ಸಮಾಚರೇತ್ |
 ಉದ್ಯಾಪನಂ ಚಾಸ್ಯ ಶಿನೇ ಸೋಮನಾರಸನೋ ವಿಧಿಃ ||೪||

ಕಾಲೋ ಹಿ ಮಾಘಮಾಸೋಸ್ಯ ಶ್ರಾವಣೇ ವಾ ನುಹೇಶ್ವರಿ |
 ಶನಿಪ್ರದೋಷಯೋಗೇನ ಯದಾ ಸಂಪದ್ಯತೇ ತದಾ ||೫||

ಕುರ್ಯಾದ್ವಾಪನಂ ಚಾಸ್ಯ ಆಜನ್ಮೀ ನೈನಮಾಚರೇತ್ |
 ವಿಧಿಮಸ್ಯ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪೂಜಾಯಾಂ ಶೃಣು ಶೈಲಜೇ ||೬||

ನದ್ಯಾದೌ ಚ ನರಸ್ನಿಹ್ಯಾ ಶುಕ್ಲವಾಸಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
 ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಸಾದಾನಾಚಮ್ಯ ಯತನಾಕೃದ್ಧಮಾನಸಃ ||೭||

ಅಗ್ನಿರಿತ್ಯಾದಿಭಿರ್ಮಂತ್ರೈರ್ಭಸ್ಮನೋದ್ಬೂಲ್ಯ ವಿಗ್ರಹಂ |
 ತ್ರಿಯಾಯುಷತ್ರಪುಂಡ್ರಾಂಕೋ ರುದ್ರಾಕ್ಷೋರು ಸರಾವೃತಃ ||೮||

ಘಟೇತ್ರಯಾನಶೇಷೇಣ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಸಮಾಪ್ತೌ ಚ |
 ಲಿಂಗಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವಮಾಗತ್ಯ ಕುರ್ಯಾತ್ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕಂ ||೯||

ನೈಮಿತ್ತಿಕ, ಕಾಮ್ಯವೆಂದು ಮೂರುವಿಧವಾಗಿರುವುದು. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ
 ಲಾದರೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷ ಪಠ್ಯಂತ ನಡೆಸಿ, ಅನಂತರ ಉದ್ಯಾಪನೆ
 ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವ್ರತ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ವಿಧಿಯೆಲ್ಲವೂ ಸೋಮನಾರ
 ವ್ರತದಂತೆಯೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ||೩-೪||

ಉದ್ಯಾಪನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಶ್ರಾವಣ, ಮಾಘ ಈ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಶನಿ
 ಪ್ರದೋಷವು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಕಾಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಜನ್ಮಪಠ್ಯಂತ
 ವ್ರತಮಾಡುವವರಿಗೆ ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ಪೂಜಾವಿಧಿಯನ್ನು
 ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ||೫-೬||

ನದ್ಯಾದಿ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶುದ್ಧವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿ
 ಯನಾಗಿ, ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಲಮನಸ್ಸಿನಿಂದ 'ಅಗ್ನಿರಿತಿ ಭಸ್ಮ'
 ಇತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮಲೇಪನಮಾಡಿ, 'ತ್ರಿಯಾಯುಷಂ' ಎಂಬ
 ಮಂತ್ರದಿಂದ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರವನ್ನೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು
 ಪ್ರದೋಷಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರುಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು

ಸಂಸಾದ್ಯ ಪೂಜಾಸಂಭಾರಂ ಕಾಲಲಬ್ಧಂ ಚ ಯಚ್ಛಿವೇ |
 ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ದಿನಾ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ನಿರಾಹಾರೋ ಮಹೇಶ್ವರ ||೧೦||
 ನಕ್ತಂ ಭೋಜ್ಯಮಿ ದೇವೇಶ ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ಕೃಪಯಾ ಹರ |
 ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಕರೋ ಋಣದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶಕಃ ||೧೧||
 ದುರ್ಲಭತ್ಯನಿವಾರೇಣ ಯುಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದೋ ನೃಣಾಂ |
 ಪ್ರದೋಷೋ ದುರ್ಲಭತರಸ್ತತ್ರ ಪೂಜಾಸಿ ದುರ್ಲಭಾ ||೧೨||

|| ದೇವ್ಯವಾಚ ||

ಭಗವನ್ ಕೇನ ವಿಧಿನಾ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಂ |
 ಪ್ರದೋಷೇ ಚಾಸ್ತದೋಷೇ ಚ ಶನಿಯುಕ್ತೇ ಶಿವಾರ್ಚಕಃ ||೧೩||
 ಸರ್ವಪಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವಾನ್ಯಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೧೪||

ಶಿವಲಿಂಗದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
 ||೭-೮-೯||

ಆಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಪರಶಿವನೆದುರಿಗೆ “ ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ತ್ರಯೋದಶೀ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರಾಹಾರ ದಿಂದಿದ್ದು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಿ ನಕ್ತಭೋಜನಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪರಶಿವನೇ, ನೀನು ಸರ್ವಪಾಪನಾಶಕನು. ಶನಿವಾರಯುತವಾದ ಈ ಶನಿಪ್ರದೋಷವು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾದದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದವೂ ಎನಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೦-೧೧-೧೨||

ಎಂದು ಮಹೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, “ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ, ಶನಿವಾರ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಬೇಕು ? ಯಾವರೀತಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದ ರಿಂದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೂ ಒದಗಿ ಪಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತನಾಗುವನು ? ” ಎನ್ನಲು ಪರಶಿವ ನುಶನಿಪ್ರದೋಷವ್ರತವಿಧಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಿದನು. ||೧೩-೧೪||

|| ಶ್ರೀ ಶಿವ ಉವಾಚ ||

ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾ ಪ್ರದೋಷೇ ತು ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ಶನೇದಿನೇ |

ಲಬ್ಧಶ್ಚೈಚ್ಛುಕ್ಲೃಷ್ಟೇ ವಾ ಶಿವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಫಲಂ ||೧೫||

ಸ್ಥಾವರೇ ಜಂಗಮೇ ವಾಪಿ ಲಿಂಗೇ ತುಂಗೇ ಮಹೇಶ್ವರಿ |

ಉದಯೇ ದ್ವಾದಶೇಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರದೋಷೇಫ ತ್ರಯೋದಶೇ ||೧೬||

ಶಿವಾರ್ಚನೇನ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ನಾನ್ಯಧರ್ಮತಃ |

ನೇದವಾದೈರ್ನ ಯೋಗೈರ್ವಾ ಯಾಗೈರ್ವಾ ಕಿಂ ತಪಸ್ಸಯಾ ||೧೭||

ಶನಿಪ್ರದೋಷೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚಾ ಏಕಬಿಲ್ವಪ್ರಪೂಜನಾತ್ |

ಶನಿಪ್ರದೋಷಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ತೂತಃ ಕೃತ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಚ ||೧೮||

ಸ್ನಾತ್ವಾ ನದ್ಯಾಂ ತಟಾಕೇ ವಾ ಧೌತವಾಸಾ ಚಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |

ಉಪಾಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಸಂಧ್ಯಾಂ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಭೂಷಣಃ ||೧೯||

ಶುಕ್ಲ ಅಥವಾ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ತ್ರಯೋದಶಿಯ ದಿನ ಶನಿವಾರವು ಬಂದರೆ, ಆ ಪ್ರದೋಷವನ್ನು ಶನಿಪ್ರದೋಷವೆನ್ನುವರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಾಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶೀ ತಿಥಿಯಿದ್ದು, ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ತ್ರಯೋದಶೀ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದರೆ ಆ ದಿನ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು, ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೆನಿಸುವುದು. ಆ ದಿನ ಸ್ಥಿರಲಿಂಗವನ್ನಾಗಲಿ, ಜಂಗಮ (ಚರ) ಲಿಂಗವನ್ನಾಗಲಿ ಶಿವರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬಹುದು. ||೧೫-೧೯||

ಅಂಥ ದಿನವು ಮಾಡಿದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದೋ, ತತ್ಸದೃಶವಾದ ಪುಣ್ಯವು ವೇದಾಂತಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಯಾಗಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದಲೂ, ಉಗ್ರವಾದ ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯಿಂದಲೂ, ಲಭಿಸಲಾರದು. ಶನಿಪ್ರದೋಷದ ದಿನ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ವವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೂ ವಿಶೇಷ ಫಲವುಂಟು. ||೧೭-೧೮||

ಶನಿಪ್ರದೋಷದ ದಿನ ಸ್ತೂತಕಾಲ ನದಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕೆರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಚಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಶಿವಾಗಾರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಥ ವಿಶಾನಸಮಲಂಕೃತಂ ।

ಪುಷ್ಪಮಾಲಾವೃತಂ ಚಾರು ತೌರ್ಮತ್ರಿಕನಿನಾದಿತಂ ||೨೦||

ಉಪವಿಶ್ಯಾನೇ ಶುದ್ಧೇ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ನ ವಾಗ್ಮತಃ ।

ಭೂತಿಶುದ್ಧಿಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಮಾತೃಕಾಕ್ಷರಪೂರ್ವಕಂ ||೨೧||

ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಶಿವಪೀಠಂ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ।

ಆಧಾರಶಕ್ತಿಪೂಜಾಂ ಚ ಕುರ್ಮಾದಾಗಮಮಂತ್ರತಃ ||೨೨||

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಂ ಲಿಂಗೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೀಠೇ ಮನೋರಮೇ ।

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವಿಧಾನೇನ ದೇವಂ ಧ್ಯಾಯೇದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ ||೨೩||

ಮೂಲಮಂತ್ರಾತ್ಮಕಂ ದೇವಮುಂಬಿಕಾಸಹಿತಂ ಶಿವಂ ।

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಚಾವಾಹಯೇದ್ದೇವಪದ್ಮಸ್ಥಂ ಪದ್ಮಸನ್ನಿಭಂ ||೨೪||

ಚತುರ್ಭುಜಂ ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಥಂ ವರದಾಭಯಪಾಣಿನಂ ।

ಅಕ್ಷಮಾಲಾವೃತಕರಂ ಚಂದ್ರರೇಖಾವಿಭೂಷಿತಂ ||೨೫||

ಸಾಯಂಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಶಿವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ಆ ಶಿವಾಗಾರವನ್ನು ಮಂಟಪಗಳಿಂದಲೂ, ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಿರಬೇಕು. ||೧೯-೨೦||

ಶುದ್ಧವಾದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಮಾಡಿ, ಮೌನದಿಂದ ಭೂತಶುದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಾತೃಕಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸದಿಂದ ಶಿವಪೀಠವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಆಗಮಮಂತ್ರದಿಂದ ಆಧಾರಶಕ್ತಿಯಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೨೧-೨೩||

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಮನೋಹರವಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನಮಾಡಿ, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವಿಧಾನದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಾರ್ವತೀಸಹಿತನಾದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪದ್ಮಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ೨೩-೨೪||

ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಪದ್ಮಸದೃಶನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನವದನನಾಗಿ ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಾಣಿಪದ್ಮಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿರುವ ಮಹಾ

ನೀಲಕಂಠಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಮಾಂ ತ್ವಾಂ ಚ ಮದ್ವಾಮಸಾರ್ತ್ವಗಾಂ ।
ಸೋಮಧಾಮಾನನಾಂ ಚಾರುಚಂಚಚ್ಚಂದ್ರಕಲಾಧರಾಂ ॥೨೬॥

ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ತಾಂ ಸುದಂತೀಂ ಚ ತಾಟಿಂಕಪರಿಮಂಡಿತಾಂ ।
ಸರ್ವಾಭರಣಶೋಭಾಢ್ಯಾಂ ವಾಸಃ ಸ್ವಗ್ಗಂಧಭೂಷಿತಾಂ ॥೨೭॥

ಏವಂ ಧ್ಯಾರ್ಪಾರ್ಥಯೇದ್ಧೇವಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ।
ಅತ್ರಾಗಚ್ಛ ಮಹಾದೇವ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಸಹ ತಂಕರ ॥೨೮॥

ಗೃಹಾಣ ಮತ್ಪ್ರತಾಪ್ತಾಂ ಪೂಜಾಮಾಸನಂ ಪರಮಂ ಶುಭಂ ।
ಭವಾಯೇತಿ ಶಿನೇ ಪಾದ್ಯಂ ವಾಮಾಯೇತಿ ತಥಾಚಮಂ ॥೨೯॥

ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸದ್ಯೋತಿಮಂತ್ರೇಣ ಸಪುಷ್ಪಂ ವಿನಿನೇದಯೇತ್ ।
ಅಘೋರೇಣ ಶಿನೇ ಸ್ನಾನಂ ವಸ್ತ್ರಂ ತತ್ಪುರುಷೇಣ ಹಿ ॥೩೦॥

ದೇವನನ್ನು ನೀಲಕಂಠನೆಂದೂ, ತ್ರಿನೇತ್ರನೆಂದೂ ಉಮಾಸಹಿತನಾಗಿರುವನೆಂದೂ
ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮುಖದಿಂದಲೂ, ಶುಭ್ರವಾದ ದಂತಹಂಕ್ರಿ
ಯಿಂದಲೂ, ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಓಲೆಯಿಂದಲೂ, ಸರ್ವಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತ
ಳಾಗಿಯೂ, ದಿವ್ಯಗಂಧಮಾಲ್ಯಲಂಕೃತಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನೂ
(ನಿನ್ನನ್ನೂ) ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ॥೨೬-೨೭-೨೮॥

ಈ ರೀತಿ ಮೊದಲು ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರರೂಪಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ,
“ ಮಹಾದೇವನೇ, ಪಾರ್ವತೀಸಹಿತನಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ದಿವ್ಯಾಸನದಲ್ಲಿ
ಮಂಡಿಸಿ, ನಾನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಪೂಜೆಯನ್ನು ದಯೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸು ” ಎಂದು
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆಸನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಭವಾಯನಮಃ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ
ಪಾದ್ಯವನ್ನೂ, ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ಆಚಮನೀಯವನ್ನೂ, ‘ ಸದ್ಯೋ
ಪಾತಂಪ್ರಪದ್ಯಾಮಿ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪುಷ್ಪಸಹಿತವಾದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನೂ,
‘ ಅಘೋರೇಭ್ಯಃ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ನಾನವನ್ನೂ, ‘ ತತ್ಪುರುಷಾಯ
ವಿದ್ಮಹೇ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ॥೨೯-೩೦॥

ಈಶಾನೇತಿ ಚ ಮಂತ್ರೇಣ ಉಪವೀತಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ |
ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಮಂತ್ರೇಣ ದದ್ಯಾದುತ್ತರನಾಸಕಂ ||೩೧||
ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾಕ್ಷತಾನ್ ದದ್ಯಾನ್ಮಮಸ್ತೋಮಾಯ ಮಂತ್ರತಃ |
ತ್ರಿಯಂಬಕೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಬಿಲ್ವಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚಾರ್ಪಯೇತ್ ||೩೨||
ಇಮಾ ರುದ್ರೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಅಕ್ಷತಾಂಶ್ಚ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ |
ಮಾನಸ್ತೋಕೇತಿ ಧೂಪಂ ಚ ದೀಪಮಾತೇಪಿತೇತಿ ಚ ||೩೩||
ಯಚ್ಚುಂಚಯೋಶ್ಚ ಮಂತ್ರೇಣ ನೈವೇದ್ಯಂ ದಾಪಯೇಚ್ಛಿವೇ |
ಪರಿಣೇತೇ ಪರೀವಾರಾನ್ ಪೂಜಯೇನ್ನೇ ಯತವ್ರತಃ ||೩೪||
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಭಾಸ್ವರಂ ನಿಷ್ಕಂ ಜಯಂ ವಿಜಯಮೇವ ಚ |
ದುರ್ಗಾಂ ಗಣಪತಿಂ ಚೈವ ಯಜೇತ್ಸ್ರಚ್ಯಾದಿಯೋಗತಃ ||೩೫||
ಸಂದೀಶಂ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಂ ಚ ಚಂಡೀಶಂ ಭೈರವಂ ತಥಾ |
ಕೈಲಾಸಾದೀನಥಾದ್ರೀಂಶ್ಚ ಕಪಾಲಂ ಶೂಲಮೇವ ಚ ||೩೬||

‘ ಈಶಾನಸ್ವರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಉಪವೀತವನ್ನೂ
ಯಜ್ಞೋಪವೀತಮಂತ್ರದಿಂದ ಜನಿವಾರವನ್ನೂ, ‘ ನಮಃ ಸೋಮಾಯಚ ’
ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗಂಧಮಾಲ್ಯ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನೂ ‘ ತ್ರಿಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹಿ ’
ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೩೧-೩೬||

ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ‘ ಇಮಾರುದ್ರಾಯ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಧೂಪವನ್ನು
‘ ಮಾನಸ್ತೋಕೇ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೂ ದೀಪವನ್ನು ‘ ಆತೇಪಿತರ್ಮರುತಾಂ ’
ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೂ, ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ‘ ಯಚ್ಚುಂ ಚ ಯೋಶ್ಚ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರ
ದಿಂದಲೂ, ನೀರಾಜನಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳನ್ನು “ ಪರಿಣೇತೇ ಪುನಃ ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರ
ದಿಂದಲೂ ನಿಯಮವ್ರತವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಪೂರ್ವಾದಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ,
ಸೂರ್ಯ, ವಿಷ್ಣು, ಜಯ, ವಿಜಯ, ದುರ್ಗಾ, ಗಣಪತಿ ಮುಂತಾದ ಸಾದ್ಗುಣ್ಯ
ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ||೩೩-೩೪-೩೫||

ಹಾಗೆಯೇ ಸಂದೀಪ್ತರ, ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ, ಚಂಡೀಶ್ವರ, ಭೈರವ, ಕೈಲಾಸನೇ
ನೊದಲಾದ ಪರ್ವತಗಳು, ಕಪಾಲ, ಶೂಲ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ

ಅಥ ಸಂಪೂಜ್ಯ ವಿಧಿವನ್ನದಗ್ರೇ ವೃಷಭೇಶ್ವರಂ ।

ಸ್ತುಹಿ ಶ್ರುತೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ವೃಷಂ ಮೇ ಧರ್ಮರೂಪಿಣಂ ||೩೭||

ಮೀಢುಷ್ಯಮೇತಿ ಚ ಸ್ತಂದಂ ಗಣಾನಾಂತ್ಯಾ ಗಣಾಧಿಪಂ ।

ಸರ್ವೋಪಚಾರೈರ್ದೇವಸ್ಯ ದೇವ್ಯಾ ಸಹ ಸಮರ್ಚನಂ ||೩೮||

ಪರೀವಾರಾಂತ್ಸಮುಚ್ಚಚ್ಚ ತತ್ರ ಸ್ತಂತ್ರೈರ್ವಿಶೇಷತಃ ।

ಮಹಾನೈನೇದ್ಯಮೀಶಾಯ ದೇವಸ್ಯತ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ ||೩೯||

ಪ್ರಣಾಮಪ್ರಕ್ರಮಂ ಚೈವ ನೀರಾಜನಪುರಸ್ಕರಂ ।

ಭಕ್ತಚಾಮರದಾನಂ ಚ ಘಂಟಾತಾರ್ಯತ್ರಿಕಂ ಶಿವೇ ||೪೦||

ದದ್ಯಾತ್ಪ್ರಸಾದಯೇದ್ವೇವಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಮಿತಿ ಸತ್ತಮೇ ।

ಹೋಮಂ ಚ ನಾಗ್ಯತಃ ಕುರ್ವಾತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಹುತಾಶನಂ ||೪೧||

ಅಪ್ಪೋತ್ತರಸಮಿದ್ವಿತ್ವ ಬೈಲ್ಯಾಜ್ಯಚರುಣಾ ಶತಂ ।

ಶತರುದ್ರೇಣ ಜುಹುಯಾದ್ವಾಸ್ತೋಷ್ವತ್ಯಹಿ ಸ್ತಿಷ್ಠಕೃತ್ ||೪೨||

ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಶಿವಲಿಂಗದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ವೃಷಭೇಶ್ವರನನ್ನು ಅಂದರೆ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಬಸವನನ್ನು ' ಸ್ತುಹಿಶ್ರುತಂ ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ' ಮೀಢುಷ್ಯಮು ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ತಂದಸ್ವಾಮಿಯನ್ನೂ ' ಗಣಾನಾಂತ್ಯಾ ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗಣಪತಿಯನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಿ ಅವರೊಡನೆ ಉಮಾ ಪತಿಯಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಸರ್ವೋಪಚಾರಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೩೭-೩೮-೩೯||

ಪರಿವಾರದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಪೂಜಿಸಿ, ಮಹಾನೈನೇದ್ಯವನ್ನು ' ದೇವಸ್ಯತ್ವಾಪ್ರಸವೇ ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ನೀರಾಜನವನ್ನು ಬೆಳಗಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಭಕ್ತಿ, ಚಾಮರ, ಗಂಟೆ, ತುತ್ತೂರಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ||೪೦-೪೧||

ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ

ತತಸ್ತು ನೀತ ದೇವೇಶಂ ಶಂಕರಂ ತಶಿಶೇಖರಂ ।

ಭವಾಯ ಭವನಾಶಾಯ ಮಹಾದೇವಾಯ ಭೀಮಹಿ ||೪೩||

ಭದ್ರಾಯ ನೀಲಕಂಠಾಯ ಶರ್ವಾಯ ಶಶಿವಾಲಿನೇ ।

ಉಗ್ರಾಯೋಗ್ರಾಘನಾಶಾಯ ಭೀಮಾಯ ಭಯನಾಶಿನೇ ||೪೪||

ಈಶಾನಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪಶೂನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ ।

ಯಥಾ ಸಮಸ್ತಾಭಯದಃ ಪಶೂನಾಂ ಪಾಶಮೋಚಕಃ ||೪೫||

ತಥಾ ವ್ರತೇನ ಮೇ ತುಷ್ಯಃ ಋಣದಾರ್ಭಾಗ್ಯನಾಶಕಃ ।

ನನೋಗೌರೈ ಮಹಾದೇವೈ ಭವಾನ್ಮೈತೇ ಶಿವೇ ನಮಃ ||೪೬||

ಶಿವಪ್ರದಾಯೈ ಶರ್ವಾಣ್ಯೈ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತ್ಯಂತಹೇತವೇ ।

ನನೋಸ್ತಾರ್ತವಿನಾಶಿನೈ ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಭಯಾಪಹೇ ||೪೭||

ನಾನಂತರ, ಬಿಲ್ವ, ತುಪ್ಪ, ಚರು ಈ ಹೋಮದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ರುದ್ರಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಧಾನಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. 'ವಾಸ್ತೋಷ್ವತೇ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಂಗದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಹೋಮವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸ್ತಿಷ್ಟಕೃತ್ ಹೋಮಾನಂತರ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ||೪೮-೪೯||

ಅನಂತರ ಈರಿತಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ದೇವ ದೇವನೂ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಖಕರನೂ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸಂಸಾರರೂಪದಿಂದ ತೋರುವವನೂ, ಅದೇ ಸಂಸಾರದುಃಖವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವವನೂ ಆದ ಶಂಕರನಿಗೆ ವಂದನೆ. ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನೂ, ನೀಲ ಕಂಠನೂ, ಸುಖರೂಪಿಯೂ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ ಆದ ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಉಗ್ರರೂಪದಿಂದಿದ್ದು, ಭಯಂಕರವಾದ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವ ಭೀಮರೂಪಿಯಾದ ಈಶಾನನಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ಮಹಾದೇವನು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಪಶುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಪತಿಯೆನಿಸಿರುವವನು. ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಅಭಯಪ್ರದನು. ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಭವಬಂಧನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವವನು. ||೪೩-೪೪-೪೫||

ಮಹೇಶನೇ, ಈಗ ನಾನು ಆಚರಿಸಿರುವ ವ್ರತದಿಂದ ನೀನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ನನ್ನ ಋಣತ್ರಯಗಳನ್ನೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸು. ಮಹಾದೇವಿಯಾದ

ತುಭ್ಯಮಾನಂದರೂಪಿಣ್ಯೈ ನಮಃ ಕಮಲಲೋಚನೇ |

ವಿದ್ಯಾಯೈ ವೇದಮಾತ್ರೇ ಚ ವೇದಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿ ||೪೮||

ಅಂಬಿಕೇ ತೇ ನಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಮಾಸ್ತು ವರದಕ್ಷಿಣಃ |

ಇತ್ಯುಪಸ್ಮಾಯ ತಾಂ ದೇವೀಂ ಪುನಃ ಕುರ್ವಾತ್ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ||೪೯||

ಕೃತ್ವಾ ಸವ್ಯಾಪಸವ್ಯೇನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಿಧಾನತಃ |

ಶತಮುಷ್ಟೋತ್ತರಂ ತ್ವಾಂ ಚ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ||೫೦||

ಸವ್ಯಾಪಸವ್ಯಮಾನೇನ ಸೋಮಸೂತ್ರಂ ನ ಲಂಘಯೇತ್ |

ಶನೈಃ ಶನೈಃ ಕ್ರಮಾತ್ಕುರ್ಯಾತ್ತ್ವರಾಲಸ್ಯಾದಿವರ್ಜಿತಃ ||೫೧||

ದೇವಂ ಸಂಮುಖತಃ ಕೃತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ |

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕ್ರಮಾತ್ಕುರ್ವಾತ್ತ್ವಾಶೇಷಾಂ ಸಹಿತಂ ಶಿವಂ ||೫೨||

ಗೌರೀದೇವಿಯೇ, ಭವಾನಿಯೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಭಕ್ತರಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕರುಣಿಸು
ವವಳು ನೀನು. ಸುಖಪ್ರದಳು ನೀನು. ದೇವಿಯೇ, ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ
ಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಭೂತಳೂ ನೀನೇ. ಸರ್ವಭಯನಾಶಕಳಾಗಿ ನಮಸ್ತು ಪೀಡಾಪರಿಹಾರ
ಕಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾವು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುವೆವು. ||೪೮-೪೯||

ಅನಂತರೂಪಿಣಿಯೂ, ಕಮಲನೇತ್ರಿಯೂ ಆಗಿರುವ ದೇವಿಯೇ, ನೀನು
ವಿದ್ಯಾಸ್ವರೂಪಳು, ವೇದರಕ್ಷಕಳು, ವೇದಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಯು, ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ
ಇಂತಹ ನಿನಗೆ ನಾನು ನಿತ್ಯವೂ ವಂದಿಸುವೆನು. ಶಂಕರನು ನಿನ್ನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ
ನನಗೆ ವರಪ್ರದನಾಗಲಿ ಎಂದು ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ,
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಾರ್ವತೀಪರಶಿವರನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಾ ನೂರಂಟುಬಾರಿ ನಮಸ್ಕಾರ
ಮಾಡಬೇಕು. ||೪೮-೪೯-೫೦||

ಎಡಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಟು ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ನಿದಾನವಾಗಿ ಆತುರ ಜುಗುಪ್ಸೆ
ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಧಾರಾಪಾತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿದಂತೆ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದಿ
ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅದೇರೀತಿ ಸ್ವಾಮಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ರನ್ನೂ, ವೈಷ್ಣವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಬೇಕು.
||೫೧-೫೨||

ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಸಾಸಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರಕ್ಕೆತಾನಿ ಚ |

ತಾನಿ ತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾತ್ಪದೇಪದೇ ||೫೩||

ಏವಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಪುನಃ ಪುನಃ |

ಗಣಯಿತ್ವಾಪದಂ ಭೂಯೋ ತತ್ಕೋಟಿಗುಣಿತಂ ಭವೇತ್ ||೫೪||

ಅಂಗಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದ್ವೇನಿ ತತಃ ಕೋಟಿಗುಣೋತ್ತರಾ |

ಪ್ರತಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಮೇದ್ಭುವಿ ||೫೫||

ಶಿವಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಸಮೇ ದೇಶೇ ಭೂಮಿಸಂಲಗ್ನಮಸ್ತಕಃ |

ಬ್ರವೀತು ನಿಧಿವದ್ದದ್ಭಾದ್ಭೂಮಿಸಾಷ್ಟಾಂಗಸಂಯುತಂ ||೫೬||

ಗೋಕ್ಷೀರಂ ಚ ಕುಶಾಗ್ರಾಣಿ ಘೃತಂ ದಧಿ ಚ ತಂಡುಲಾನ್ |

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಕಾಸ್ತಥಾ ದೂರ್ವಾಃ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾಸ್ತಥಾ ||೫೭||

ಅಘೋಷಾಂಗ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ತದಭಾವೇ ಸುಮ್ನೇರ್ಚನಂ |

ಪಂಚಾಮೃತಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಕುಶೋದಕಂ ||೫೮||

ಆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳೂ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಜ್ಜೆಗೊಂದು ಸಾರಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಫಲವುಂಟು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಉರುಳುತ್ತಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೂ ವಿಶೇಷ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ಪ್ರತಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೂ ಒಂದುಸಾರಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವೆನಿಸಬೇಕು. ||೫೩-೫೪-೫೫||

ಈಶ್ವರನ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ತಲೆಯು ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ತಲೆಬಗ್ಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ, ಹಸುವಿನಹಾಲು, ದರ್ಭಾಗ್ರ, ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಅಕ್ಕಿ, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಕ (ಬಿಳೀಸಾಸವೆ) ಹುಲ್ಲುಗರಿಕೆ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಅಕ್ಷತೆ ಈ ಎಂಟು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಜಲವನ್ನು ಪರಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಪುಷ್ಪೋದಕವನ್ನೇ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಪಂಚಾಮೃತ, ಪಂಚಗವ್ಯ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ದರ್ಭೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಜಲ

ಫಲಜಾಲರಸಂ ಚಾಪಿ ಘೃತಾಭ್ಯಂಗಂ ತು ಕಾರಯೇತ್ |

ಭಯರೋಗಾದಿದಾರಿದ್ರ್ಯಪಾಪಂ ಕ್ಷುದ್ರಸಮೃತ್ಯವಃ ||೫೯||

ಋಣಂ ಶೋಕಂ ಮನಸ್ತಾಪಂ ನಶ್ಯಂತು ಮಮ ಸರ್ವದಾ |

ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ದತ್ತಾಘ್ನಂ ತ್ರಿವಾರಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇಚ್ಛಿವಂ ||೬೦||

ಪ್ರಸೀದ ದೇವದೇವೇಶ ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇಶ್ವರ |

ಪ್ರಸೀದ ಸೋಮಸರ್ವಜ್ಞ ಪ್ರಸೀದ ಕರುಣಾಕರ ||೬೧||

ಏವಂ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ದೇವೇಶಮುಮಾಂ ಚಾಪಿ ತತೋ ವ್ರತೀ |

ಶನಿಪ್ರದೋಷಯೋಗೇ ನೇ ವ್ರತಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾನಿಯಾತ್ ||೬೨||

ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ದೇವೇಶ ಯೇನ ಮುಚ್ಯೇ ಋಣಾರ್ಣವಾತ್ |

ಜನ್ಮಾಂತರಸಹಸ್ರೇಷು ಯದ್ವಣಂ ಚ ಕೃತಂ ಮಯಾ ||೬೩||

ಫಲೋವಕ. ಘೃತಧಾರೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಘ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬಹುದು. (೫೯-೫೭-೫೮)

ಅರ್ಘ್ಯಕೊಡುವಾಗ “ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನನಗೆ ಒದಗಿರುವ ಭಯ, ರೋಗ, ವಾರಿವ್ರ್ಯ, ಪಾಪ, ಹಸಿವು, ಅಸಮೃತ್ಯ, ಋಣಬಾಧೆ, ದುಃಖ, ಮನಸ್ಸಿನ ತಾಪ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಮೂರು ವೇಳೆ ಅರ್ಘ್ಯಸ್ತವಾನ ಮಾಡಬೇಕು. (೫೯-೬೦||

ಅನಂತರ ವ್ರತಮಾಡುವವನು “ದೇವದೇವನೇ, ಪರಶಿವನೇ, ಉಮಾ ಸಹಿತನಾಗಿದ್ದು ಸರ್ವಜ್ಞನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ದಯಾಸಮುದ್ರನೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು.” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಅದ್ವೈತವಾಗಿ ಶನಿಪ್ರದೋಷವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಈಗ ಆ ವ್ರತಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. (೬೧-೬೩||

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ದೇವದೇವನೇ, ಜನ್ಮಸಹಸ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಬಂದಿರುವ, ದೇವ ಋಣ, ಪಿತ್ತಋಣ, ಋಷಿಋಣ, ಮಾನುಷಋಣಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳಾದ ಋಣಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಋಣನಿರ್ಮುಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು. ನಾನು ಧನಾಢ್ಯನಾಗುವಂತೆ ವರಕೊಡು.” ಈ ರೀತಿ ಪುನಃ

ದೈವಂ ಸಿತ್ತ್ವಂ ಮಾನುಷಾರ್ಪಣಂ ಮುಚ್ಛೇದಿ ಋಣಜತುಸ್ತಯಾತ್ |
 ಅನ್ಯಜೋಹಂ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಧನಾಢ್ಯೋಹಂ ಭವಾನಿ ಚ ||೬೪||
 ಇತ್ಥಂ ಸಂಸ್ತಾಘ್ಯ ದೇವೇತಮಾಚಾರ್ಯಂ ಪೂಜಯೇಚ್ಛಿವೇ |
 ಹೋಮಶೇಷಂ ದಾಪಯೇಚ್ಛ ಗಾಂ ಚ ದದ್ಯಾತ್ಪಯಸ್ವಿನೀಂ ||೬೫||
 ಅರೋಗಾಂ ಚ ಸವತ್ಸಾಂ ಚ ಕಾಂಸ್ಯದೋಹೇನ ಸಂಯುತಾಂ |
 ಅಣುಮಾತ್ರಪ್ರದಾನೇನ ಪ್ರದೋಷೇಥ ತನೇರ್ದಿನೇ ||೬೬||
 ಇಹಾಮುತ್ರಾಕ್ಷಯಂ ಪುಣ್ಯಂ ಭೋಗಾನಾಸ್ತೋತಿ ಶಾಶ್ವತಾನ್ |
 ತತೋ ವೃಷಭಮಭ್ಯಚ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ||೬೭||
 ಧೂಪದೀಪೌ ಚ ನೈವೇದ್ಯಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಶ್ರೇತವಸ್ತ್ರಕಂ |
 ವೃಷಾಯ ಧರ್ಮರೂಪಾಯ ಶಿವಾಯ ಶಿವಮೂರ್ತಯೇ ||೬೮||
 ಇತ್ಯರ್ಘ್ಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ದತ್ತಾ ತು ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್ತಂ ಯತ್ಪ್ರತಃ |
 ಅಂಡಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಪೇನ್ಮಂತ್ರಮಿಹಂ ತಸ್ಯ ವೃಷಸ್ಯ ಚ ||೬೯||

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಆದಾದನಂತರ ಹೋಮಶೇಷವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಒಂದು ಗೋದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಗೋವು ಹಾಲುಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಯೂ, ರೋಗರುಜಿನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಎಳಗರುವಿಧಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕು. ||೬೩-೬೪-೬೫||

ಆದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಲುಕರೆಯಲು ಒಂದು ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ದಾನಕೊಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಶನಿಪ್ರದೋಷದ ದಿನ ಯಾವ ಒಂದು ಅಲ್ಪವಸ್ತುವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಐಹಿಕ ಮತ್ತು ಆಮುಷ್ಮಿಕ ಸುಖಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವುದು ಇದಾದಮೇಲೆ ವೃಷಭನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಗಂಧ, ಹೂವು, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ವಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳಿಂದ ಧರ್ಮರೂಪಿಯಾದ ವೃಷಭನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಧೂಪದೀಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ನೈವೇದ್ಯ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ವೃಷಭನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪವೂ ಧರ್ಮರೂಪಿಯೂ ಆದ ವೃಷಭನು ತೃಪ್ತನಾಗಲಿ ಎಂದು ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನಮಾಡಬೇಕು. || ೬೬-೬೭-೬೮||

ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ. ಆ ವೃಷಭನ ಅಂಡಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡುತ್ತಾ

ಶೃಂಗಮಧ್ಯೇ ಶಿವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಮನಾಶ್ಚಿವೇ |

ಧರ್ಮತ್ವಂ ವೃಷರೂಪೇಣ ಜಗದಾನಂದಕಾರಕಃ ||೨೦||

ಅಷ್ಟಮೂರ್ತೀರಧಿಷ್ಠಾನಮತಃ ಪಾಹಿ ಸಮಾಮುಖಾತ್ |

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಸಾಗರಾಂತಾನಿ ಯಾನಿ ವೈ ||೨೧||

ಅಂಡಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪ್ರದೋಷೇ ಗೋವೃಷಸ್ಯ ಚ |

ಕುರ್ವಾತದ್ವೃಷಣಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಂಕರಸ್ಯ ನಿಲೋಕನಂ ||೨೨||

ಪ್ರದೋಷೇ ಶಂಕರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೃಷಶೃಂಗಾಂತರೇ ಶಿವೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಯುತಂ ನಶ್ಯೇದ್ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ನಿಂದತಿ ||೨೩||

ಏವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಭುಂಜೀಯಾಚ್ಛಾಂಭವೈಃ ಕ್ಷಾರವರ್ಜಿತಂ |

ವ್ರತಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ ದೇವಾಯ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಶಾಂಭವಿ ||೨೪||

ಮೇಲಿನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಅಂಡವೃಷಮಾಡುತ್ತಾ ವೃಷಭನ ಕೋಡುಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಗ ಈರೀತಿ ವೃಷಭನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೨೦-೨೦||

“ಧರ್ಮದೇವನೇ, ನೀನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಈ ವೃಷಭರೂಪದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದ್ದೀಯೆ. ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪರಶಿವನಿಗೆ ನೀನು ಅವಾಸಸ್ಥಾನನಾಗಿರುವೆ. ಪೃಥಿವಿಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಕಲತೀರ್ಥಗಳೂ ನಿನ್ನ ಅಂಡಭಾಗವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನಿಂತಿವೆ. ಇಂತಹ ನೀನು ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪ ರಾಶಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸು.” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ವೃಷಭಾಂಡವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬೇಕು ||೨೧-೨೨||

ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೃಷಭದ ಶೃಂಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ನೋಡುವುದ ರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಮಹಾಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ಶಿವದರ್ಶನಮಾಡಿ ಅನಂತರ ವ್ರತಿಯು ಶಾಂಭವರೊಡಗೂಡಿ ನಕ್ಷತ್ರಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾನುಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪು, ಕಾರ ಇವುಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ||೨೩-೨೪||

ವ್ರತೇನಾನೇನ ಚೀರ್ಣೇನ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವ ಶಂಕರ ।

ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಪರಮಂ ಜ್ಞಾನಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚೈವ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ ||೨೫||

ಅಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನತೋ ವಾಸಿ ಯತ್ಕೃತಂ ಪೂಜನಂ ತವ ।

ಶನಿಪ್ರದೋಷಯೋಗೇಷ್ಠಿನ್ ತದಸ್ತು ಪ್ರೀತಿಕೃತ್ವವ ||೨೬||

ಏವಂ ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಿವಮಂಚಿಕಾಂ ।

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಮವಾಪ್ನೋತಿ ಮಮ ಲೋಕಂ ಸ ವಿಂದತಿ ||೨೭||

ಇದಂ ವ್ರತಂ ಸಪ್ತಕೃತ್ನೋ ಯಃ ಕರೋತಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।

ಮಹತ್ಪಲಮವಾಪ್ನೋತಿ ಯುಗಕೋಟ್ಯಾ ನಿಮುಚ್ಯತೇ ||೨೮||

ಏಕನಿಂಶತಿಕೃತ್ವಸ್ತು ವ್ರತಮೇತತ್ಸದುರ್ಲಭಂ ।

ಪುತ್ರಾದೀನ್ ಲಭತೇ ಸದ್ಯೋ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ||೨೯||

ವ್ರತಸಂಪೂರ್ಣತಾರ್ಥಾಯ ಗಾಮೇಕಾಂ ವೃಷಭಂ ಶಿವೇ ।

ಶಿವಾಯ ನಾ ದ್ವಿಜಾಯಾಥ ದತ್ತಾ ಚಾಶೀಃ ಪ್ರಯೋಜಯೇತ್ ||೩೦||

ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ಈಗ ನಾನು ಆಚರಿಸಿದ ವ್ರತದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನೀನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ನನಗೆ ಕರುಣಿಸು. ತಿಳಿದೋ, ತಿಳಿಯದೆಯೋ ನಡೆಸಿದ ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಅಪರಾಧವನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ನನ್ನ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಶನಿಪ್ರದೋಷ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರಗಳಾಗಲಿ. ಎಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಾರ್ವತಿ ಪರಶಿವ ರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ವ್ರತವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ವ್ರತಮಾಡಿ ದವನು ಸರ್ವಜ್ಞನಾಗುವನ್ನಲ್ಲದೆ ಕೈಲಾಸವನ್ನೂ ಸೇರುವನು. ||೨೫-೨೬-೨೭||

ಈ ಶನಿಪ್ರದೋಷವ್ರತವನ್ನು ಏಳು ಸಾರಿ ಮಾಡಿದವನು ಋಣಬಾಧೆ ಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಮಹಾಸುಕೃತವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದವರು ಪೌತ್ರಾದಿ ಸಕಲ ಐಹಿಕಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು, ಸದ್ಯೋಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ವ್ರತಸಂಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ವ್ರತಿ ಯಾದವನು, ಒಂದು ಹಸುವನ್ನಾಗಲಿ, ಎತ್ತನ್ನಾಗಲಿ, ಶಿವಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ, ಶಿವಾಳು

|| ಈಶ್ವರ ಭವಾಚ ||

ಅಸಿ ಪ್ರಹೀಣಸ್ಯ ಸಮಸ್ತಲಕ್ಷಣೈಃ
 ತ್ರಿಯಾವಿಹೀನಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಪ್ಪಜನ್ಮನಃ |
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಶಶಾಂಕಶೇಖರಂ
 ಪ್ರಯಾಸ್ಯತಃ ಕಸ್ಯ ನ ಸಿದ್ಧಿರಗ್ರತಃ

||೮೦||

ಶತ್ಸದ್ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸದಂ ಪ್ರದೋಷೇ
 ನಾನ್ಯಂ ಸುರಂ ಚಿಂತಯತೇ ಸ ಧನ್ಯಃ |
 ಮಾನ್ಯಃ ಸ ಸಾಮಾನ್ಯನರೋಪಿ ವಾ ಶಿನೇ
 ಮನ್ಯೇ ನ ಚಾನ್ಯಂ ಕಿಲ ಶೈಲಕನ್ಯೇ

||೮೧||

ಸಂತಪ್ತಶೂಲೇ ನಿವಸೇತ್ಸಮಾಃ ಶತಂ
 ಮಾಂ ವಿಷ್ಣುತುಲ್ಯಂ ತನುತೇ ಪ್ರದೋಷೇ |
 ಸ ದೋಷ ಏವೇಹ ಭವೇತ ಪಾತಕೀ
 ಸ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಯುತಪಾತಕಂ ನರಃ

||೮೨||

ಯಕ್ಕೋಃ ಅಥವಾ ಶೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೋ ದಾನಮಾಡಿ, ಅವನಿಂದ ಅಶೀರ್ವಾದ
 ವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ೭೮-೭೯-೮೦||

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದವನು ಲಕ್ಷಣವಿಹೀನನಾಗಿ, ತ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯನಾಗಿ
 ನಿಶ್ಚಪ್ಪವಾದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೂ. ಈ ವ್ರತಾಂಗವಾಗಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರನೆನಿಸಿದ
 ಪರಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿದವೇಲಿ ಅಂತಹವನಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಸಿದ್ಧಿ
 ಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು. ||೮೧||

ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾರಿ ಈಶ್ವರನ ಪಾದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸುತ್ತಾ,
 ಮತ್ತಾವ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸದೆ ಕೇವಲ ಶಿವಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಸಕ್ತ
 ನಾಗಿರುವವನೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯನು. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತರನು. ಅವನಿಗಿಂತಲೂ
 ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿದವನು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ||೮೨||

ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ನನ್ನನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮನೆಂದು ತಿಳಿದು
 ಧ್ಯಾನಿಸುವನೋ ಅವನು ಮಹಾಸಾಹಸ್ಯನಿವನು. ಅಂತಹವನು ನರಕಲೋಕ

ಸಂದರ್ಶನಂ ಸಂಸ್ತವಮಂಬಿಕೇ ಮುದಾ

ಪ್ರದೋಷಕಾಲೇಷು ಸುರೇತರಾಣಾಂ ।

ಕುರ್ವನ್ಮಹಾಪಾತಕಮುಭ್ಯುಪೈತಿ

ತಸ್ಮಾತ್ತದಾ ನಾನ್ಯಮನಾ ಭವೇದ್ಧೃತಿಃ

||೮೪||

ದಧಿಕ್ಷೀರಮಧ್ವಾಜ್ಯ ಸಶರ್ಕರಾಭಿಃ

ಶಿನೇ ನಾರಿಕೇಲಾಮ್ರಜಂಬೀರಸಾರೈಃ ।

ಸುಗಂಧೋದಕೈಃ ಪುಷ್ಪಬಿಲ್ವಾದಿಭಿರ್ಮಾಂ

ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಮುಕ್ತಃ ಶಿನೇ ಧೂಪದೀಪೈಃ

||೮೫||

ವರಾನ್ಮೈಃ ಶಿನೇ ಪಾಯಸಾಪೂಪಶಾಕೈಃ

ಸುತಾಂಬೂಲ ನೀರಾಜನಭತ್ತದಾನ್ಯೈಃ ।

ಪ್ರಣಾಮಸ್ತವಪ್ರಕ್ರಮ್ಯೈರ್ವೃತ್ತಗೇಯೈ

ವರೈಶ್ಚಾನುರೈರ್ವಿಜಕೋ ಮಪ್ಪ್ರಿಯಸ್ಸ್ಯಾತ್

||೮೬||

ದಲ್ಲಿ ನೂರಾರುವರ್ಷ ಶಾಲದ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವನು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವನೇ ವಾಪಿಯು. ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ಪಾಪವು ಸಂಘಟಿಸುವುದು. ||೮೩||

ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ದೇವರನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡುವುದೂ, ಸ್ತುತಿಸುವುದೂ ಮಹಾಪಾತಕಪ್ರದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ದೇವರನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬಾರದು. ||೮೪||

ದೇವಿಯೇ, ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಎಳನೀರು, ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ರಸ, ಶಿತ್ಕಲೇರಸ, ಗಂಧೋದಕ, ಪುಷ್ಪೋದಕ, ಬಿಲ್ವೋದಕ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವನೋ ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ||೮೫||

ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವನಿಗೆ ಪಾಯಸ, ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಶಾಕಪಾಕಾದಿಗಳು, ತಾಂಬೂಲ, ನೀರಾಜನ, ಭತ್ತಿಚಾಮರಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರ, ನಾಟ್ಯ ಗಾನಾದಿಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವವನೂ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನು. ||೮೬||

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲಗತಾನಿ ಸುತೀರ್ಥಪಂಡಾ
 ನ್ಯಾಯಾಂತಿ ತದ್ವ್ಯಪವರಾಂಡಗತಾನಿ ತತ್ರ ।
 ಶೃಂಗಾಂತರೇ ತು ನಿವಸೇದಥ ಧರ್ಮಜಾಲಂ
 ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರದೋಷಸಮಯೇ ಕ್ಷಣಕೃತ್ಸ್ಮರೇನ್ನಾಂ ||೪೩||

ಭೂಮೌ ಪುತ್ರಕಲತ್ರಮಿತ್ರಸಹಿತಾಃ ಸತ್ಕಾರಾತ್ರಾದಿಭಿ
 ಯುಷ್ಣಾರೋತ್ರ ಭವಂತಿ ಧಾನ್ಯಧನಕ್ಕೆಗೋಭಿಶ್ಚ ನಾಗಾಶ್ವಕೈಃ ।
 ಪ್ರಾಸಾದಾಂಬರಭೂಷಣಂ ಮಮ ಶಿನೇ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಸಾದೋಚ್ಚಯಾ
 ತ್ತಸ್ಮಿನ್ ತಾಂ ಪ್ರದಿತಾಮಿ ಸಂಪದಧಿಕಾಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಪ್ರದೋಷಾರ್ಚಕೇ ||೪೪||

ಅನಂದಾಂಬುಜಕಂದ ನಿಷ ಗಿರಿಜೇ ಮಂದಪ್ರದೋಷೋ ಮಮ
 ಮಂದಾರೋತ್ತಮಮಾಲಯಾ ಸುಮಗಣೈರ್ವಂದಾರವೃಂದೋತ್ತಮಾಃ ।
 ಸಾನಂದಾಂಬುಧಿನೀಚಿಮಗ್ನಾ ಹೃದಯಾಃ ಸಂಪೂಜಯಂತಿ ದ್ರುತಂ
 ಕುಂದಾಮಂದಮರಂದಮಿಂದುತಕಲಾಲಂಕಾರಮೀಶೇ ತವಾ ||೪೫||

ದೇವಿಯೇ, ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಜದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಗಳೂ
 ವೃಷಭನ ಅಂಡಭಾಗವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವುತ್ತು ಧರ್ಮಪುರುಷನು ಆ ವೃಷಭದ
 ಎರಡು ಕೋಡುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವನು. ಇದರಿಂದಲೇ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ
 ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಸ್ವರ್ಶಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಬೇಕು. ||೪೬||

ಸತ್ಯ, ಅತಿರಾತ್ರವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಯಾಗಾಚರಣೆಯಿಂದ ಮಹಾ
 ಮಹಿಮರಾದವರು, ಅವರ ಫಲವಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಪತ್ನಿಯರು,
 ಬಂಧುಮಿತ್ರರು ಇವರಿಂದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾ, ಧನಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು
 ದಿವ್ಯಹವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು, ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಿದವರು, ಆ ಎಲ್ಲಾ
 ಐಹಿಕಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದಿನ ಮೋಕ್ಷಸುಖವನ್ನೂ ಸಹ
 ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೊಂದುವರು. ||೪೭||

ಶನಿಪ್ರದೋಷವೆಂಬುದು ಅನಂದವೆಂಬ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಮೊಳಕೆಯಂತಿರುವುದು.
 ಅದರಿಂದಲೇ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಸಹ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಂದಾರಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ,
 ಆ ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷಿಯಿಂದಲೂ ಚಂದ್ರಶೇಖರನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನೂ ಅನಂದಾಂಬುಧಿ

ಶಶಿಖಂಡಶಿಖಂಡಖಂಡಪರಶುಂ

ವಿಧಿಮುಂಡಾಮಲಕುಂಡಲೀಶಮಾಲಂ ।

ನಗಕೋದಂಡಧರಂ ತ್ವಖಂಡಬಿಲ್ವೈಃ

ಪ್ರಕಟೋಚ್ಚಂಡನತಾಂಡನಂ ಶಿವೇಚ್ಛೇ ನೇನುಃ ||೯೦||

ಶತಮುಖಮುಖಮುಖ್ಯಲೇಖಜಾಲಾಃ

ಸುಮುಖಾ ಏನ ಸಮಂತಿ ಶಂಕರಾಂಘ್ರಿಂ ।

ಸಕಲಾಘಾಘಹರೇ ಪ್ರದೋಷಕಾಲೇ

ಪ್ರಮಥಾ ಯಲ್ಲಕಲಿಂಗಲೋಕನಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಃ ||೯೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಸುಕಾದಶಾಂಶೇ ಶನಿಪ್ರದೋಷಮಹಿಮಾ

ವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಏಕತ್ರಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಮಗ್ನರಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವರು. ಆದರ ಫಲವನ್ನೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೊಂದುವರು.

||೮೯||

ಅರ್ಧಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಖಂಡಪರಶುವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ, ಬ್ರಹ್ಮಶಿರವೇ ಮೊದಲಾದ ರುಂಡಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಿಯೂ ಧರಿಸಿರುವ ಮಹಾದೇವನು, ಮಹಾಮೇರುವೆಂಬ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನೆಂದು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ, ನಾಟ್ಯಚಾರ್ಯನೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಅಖಂಡವಾದ ಬಿಲ್ವದಳಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು. ||೯೦||

ಇಂದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸಕಲ ಪಾಪನಾಶಕರವಾದ ಈ ಪ್ರದೋಷಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನ ಪಾದಪದ್ಮವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಧ್ಯಾನಿಸಿ ತಾವು ಆನಂದವನ್ನೈದುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಈಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗದರ್ಶನಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸಕಲವಿಧವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರಲ್ಲದೆ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಂದುವರು. ಪ್ರಮಥಗಣಗಳಂತೂ ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲಾ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಪ್ರದೋಷಕಾಲವೇ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾಲವು. ಶನಿಪ್ರದೋಷ

ವಂತೂ ನನ್ನ ಅರ್ಚನೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಬೇಡ.
ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು- ||೯೧||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶನಿಪ್ರದೋಷ ಮಹಿಮಾ
ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

|| ಶ್ರೀಃ ||

|| ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ತೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಶಿವರಾತ್ರಿವ್ರತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಮಮೈವ ಪ್ರೀತಿದಂ ಪರಂ |

ಶಿವೋ ಲಿಂಗತಯೋದ್ಭುತಸ್ತಸ್ಯಾಂ ರಾತ್ರೌ ಮಹೇಶ್ವರಿ ||೧||

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣೋರ್ಬೋಧನಾರ್ಥಂ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ನಿಶಿ ಪ್ರಿಯೇ |

ಮಾಘೇ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಸೋಮಪಾತಾದ್ರ್ಯಯುಷ್ತಕೇ ||೨||

ಸಾ ತಿಥಿರ್ದುರ್ಲಭತರಾ ಯೋಗಯುಕ್ತಾ ವಿಶೇಷತಃ |

ಮಾಘಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಪೂಜ್ಞೋಹಂ ಲಿಂಗಮಧ್ಯಮೇ ||೩||

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ವ್ರತಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ
ವಿವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಶಿವರಾತ್ರಿಯೆಂಬುದು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ದಿನ. ಆ
ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಶಿವಲಿಂಗಾಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದೆನು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು,
ಇವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಬೋಧನೆಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆದಿನ ಲಿಂಗಾಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದ
ಬೇಕಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಮಾಘಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿಯಾದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಆ ದಿನವು ಸೋಮವಾರ, ವೃತ್ತೀಪಾತ,
ಅದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೂ ಪ್ರಶಸ್ತವೆನಿಸುವುದು. ||೧-೨||

ಅಂತಹ ಶುಭಯೋಗವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ದಿನವು ದೊರೆಯುವುದೇ ದುರ್ಲಭ. ಆದಿನ
ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಗಳೂ ನಿದ್ರೆ, ಆಹಾರ, ಇವುಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಶಿವಲಿಂಗ

ರಾತ್ರೌ ಯಾಮುಚತುಷ್ಟಯೇ ಅನಿದ್ರೋಪೋಷಣಾದಿಭಿಃ |
 ನೈತ್ಯಕಂ ಪ್ರತಮೇತದ್ಧಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸರ್ವದಾ ಶಿವೇ || ೪ ||
 ತ್ರಯೋದಶ್ಚರ್ಧಘಟಿಕಾ ಯದಿ ತಸ್ಯಾಂಗತಾ ಭವೇತ್ |
 ಪ್ರದೋಷಪೂಜಾ ತತ್ತ್ವೈವ ಕಾರ್ಯಾ ಸಾ ಪ್ರಹರಾದಿಮೇ || ೫ ||
 ನಿಶೀಥಸಮಯೇ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ಮಾಘಾಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶೀ |
 ತಸ್ಯಾಂ ಸಮಸ್ತಪುಣ್ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನ್ಯಾಯತನಾನಿ ಚ || ೬ ||
 ಸ್ಥಾನರೇ ವಾ ಚರೇ ಲಿಂಗೇ ಸಂಕ್ರಾಮಿಷ್ಯಂತಿ ಪಾರ್ವತಿ |
 ಉಪವಾಸಪ್ರಭಾವೇನ ಅತಂದ್ರನಿಶಿಜಾಗರಾತ್ || ೭ ||
 ಚತುರ್ಯಾಮಾರ್ಚನಾದ್ಧೀನಿ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೇಣ ಕೇವಲಂ |
 ಅಕ್ಷಯ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮುತ್ನತೇ || ೮ ||
 ಶಿವೇ ಮೇ ಶಿವರಾತ್ರಿಂ ಯಃ ಪೂಜಾಜಾಗರಣೈರ್ನಯೇತ್ |
 ಅಖಂಡಿತವ್ರತೀ ಸಃ ಸ್ಯಾದಾಖಂಡಲಶತಂ ವಸೇತ್ || ೯ ||

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಿತ್ಯವ್ರತವೆಂದು ತಿಳಿ. ಎಲ್ಲರೂ
 ಇದನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ||೩-೪||

ಆ ಚತುರ್ದಶೀತಿಥಿಗೆ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಗಳಿಗೆತ್ರಯೋದಶೀ ವೇಧೆ
 ಇದ್ದರೂ ಚತುರ್ದಶೀ ದಿನವೇ ಪ್ರದೋಷಪೂಜೆಯನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಆ ಚತು
 ರ್ದಶಿಯರಾತ್ರಿ ಮೊದಲನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೋಷಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸ
 ಬಹುದು. ಮಾಘಾಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿಯ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ
 ದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲತೀರ್ಥಗಳೂ, ದೇವತಾಂಶಗಳೂ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ.
 ಸ್ಥಾನರ ಆಥವಾ ಚರಾತ್ಮಕ ಲಿಂಗವಾಗಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ||೫-೬||

ಆ ದಿವಸ ಹಗಲು ಉಪವಾಸಮಾಡಿ, ಸೋಮಾರಿತನವಿಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣೆ
 ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಗಳೂ ಬಿಲ್ವದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾಶರಹಿತ
 ವಾದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಮತ್ತು ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಈರಿತಿ
 ತಪ್ಪದೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ ಯಾವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಾಗರಣಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆ

ಶಿವಲೋಕೇ ಸರ್ವಭಾಗೈಃ ಸುರಾಸುರನಮಸ್ಕೃತಃ |

ನಿತ್ಯಂ ಚ ಕಾಮಿಕಂ ದೇವಿ ಶಿವರಾತ್ರಿವ್ರತಂ ಮಮ ||೧೦||

ಮಮೈವ ಭಕ್ತೋ ಯೋ ದೇವಿ ಶಿವರಾತ್ರ್ಯರ್ಚಕೋ ಭವೇತ್ |

ಪೂಜಾಜಾಗರಣೋಪೇತೋ ರಾತ್ರೌ ಯಾನುಚತುಷ್ಟಯಂ ||೧೧||

ಗಣತ್ವಮಕ್ಷಯಂ ತಸ್ಯ ಮಮ ಕೈಲಾಸಮೂರ್ಧನಿ |

ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಮಹಾದೇವಿ ನರನಾರ್ಯೋ ದ್ವಿಜಾಂತ್ಯಜಾಃ ||೧೨||

ಶಿವರಾತ್ರೌ ಮಹಾದೇವಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ತಾ ಯಜಂತಿ ಹಿ |

ದೇವಾ ವಿಧೀಂದ್ರವಿಷ್ಣಾದ್ವಾ ಸದಾರಾಶ್ಚಾಸುರಾದ್ವಿಜಾಃ ||೧೩||

ಶಿವರಾತ್ರ್ಯಾಂ ಮಹಾದೇವಂ ಪೂಜಯಂತಿ ದೃಢವ್ರತಾಃ |

ಶಿವರಾತ್ರಿವ್ರತಾದ್ದೇವಿ ತ್ರಿಸ್ಸತ್ಯಂ ನ ಪರಾತ್ಪರಂ ||೧೪||

ಮಾಡುವನೋ, ಅವನು ನೂರಾರು ಇಂದ್ರರಿರುವ ಸರ್ವಂತ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವನು. ||೭-೮-೯||

ಹಾಗೆಯೇ ಆತನು ದೇವರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ವಂದಿತನಾಗಿ ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವನು. ಶಿವರಾತ್ರಿವ್ರತವು ನಿತ್ಯವ್ರತವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಮ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಯಾವನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆತಿಯಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟು ಪೂಜಾ ಜಾಗರಣಾದಿಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಗಳೂ ನನ್ನನ್ನು ಶಿವರಾತ್ರಿಯದಿನ ಪೂಜಿಸುವನೋ ಅವನು ನನ್ನ ಗಣಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗುವನು. ||೧೦-೧೧||

ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಕೈಲಾಸಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು. ದೇವಿಯೇ, ಈರಿತಿ ಶಿವರಾತ್ರಿವ್ರತವನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪದೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿದ ಪುರುಷರು, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಚಂಡಾಲರು, ಯಾವ ಭೇದಭಾವವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪೂಜಿಸುವರು. ಇದೇರಿತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ದೇವತೆಗಳೂ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇಂದ್ರ, ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೂಡಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಆಚರಿಸುವರು. ರಾಕ್ಷಸರೂ ಸಹ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುವರು. ||೧೨-೧೩||

ಈ ಶಿವರಾತ್ರಿವ್ರತಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ರತವು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಿ ಹೇಳುವೆನು. ಯಾವನು ಆ ದಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆ

ನ ಪೂಜಯತಿ ಭಕ್ತೇಶಂ ರುದ್ರಂ ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಂ ।

ಯೋನ್ನ ಭುಕ್ ಕ್ರಮಿಭುಕ್ ಸಸ್ಯಾತ್ ನಿದ್ರೋಪ್ಯಜಾಗರೋಭವೇತ್ ॥೧೫॥

ನಾನಾಯೋನಿಸಹಸ್ರೇಷು ಭ್ರಮತೇ ಸೋಧನೋ ನರಃ ।

ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಕವೇವಂ ಸ್ಯಾಚ್ಚ ತುರ್ವಿಂಶಾಬ್ದಿಕಂ ತು ವಾ ॥೧೬॥

ಯಾವಜ್ಜನ್ಮ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಕುರ್ವನ್ ಮದ್ಗುಣಪೋ ಭವೇತ್ ।

ಮಾಘಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಭೌಮಃ ಸೋಮಃ ಪ್ರಶಸ್ತತೇ ॥೧೭॥

ಭೌಮವಾರೇಣ ಸಂಯುಕ್ತಾ ಕೃಷ್ಣಾಂಗಾರ ಚತುರ್ದಶೀ ।

ಯದ್ವಾದ್ರಾಸಾತಯುಕ್ತಾ ಚೇಚ್ಛಿವಯೋಗಂ ಸುದುರ್ಲಭಃ ॥೧೮॥

ಸ ಜನ್ಮಾಯುತಸಾಪಘ್ನೋ ತಸ್ಯಾಂ ಬಿಲ್ವೈಕಪೂಜನಾತ್ ।

ಶಿವಯೋಗಸ್ಯ ಯೋಗೋ ವೈ ತದ್ಭವೇದುತ್ತಮೋತ್ತಮಂ ॥೧೯॥

ತ್ರಯೋದಶೀ ಕಲಾಪ್ತೇಕಾ ಮಥ್ಯೇ ಚೈವ ಚತುರ್ದಶೀ ।

ಅಂತೇ ಚೈವ ಸಿನೀವಾಲೀ ತ್ರಿಪ್ಪಶ್ಯಾಂ ಶಿವಮರ್ಚಯೇತ್ ॥೨೦॥

ಮಾಡದೆ, ಅನ್ನವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವನೋ, ಅವನು ಆದಿನ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ತಿಂದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣೆಮಾಡದೆ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಯಾವನು ಕಾಲಕಳೆಯುವನೋ, ಅವನು ನಾನಾಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥಮಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಸುತ್ತುವನು॥೧೪-೧೫-೧೬॥

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷ, ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕುವರ್ಷ ಅಥವಾ ತಾನು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಯಾರು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಾರಾಧಿಸುವರೋ, ಅಂತಹವರು ನನ್ನ ಗಣಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿ ನನ್ನ ಸಮೀಪವನ್ನೈದುವರು. ಮತ್ತು ಆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯು ಸೋಮ ಅಥವಾ ಮಂಗಳವಾರದದಿನ ಬಂದರೆ ಅದು ಯೋಗವೆನಿಸುವುದು. ಮಾಘಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶಿಯು ಮಂಗಳವಾರದಿಂದ ಕೂಡಿ, ಆದ್ರಾ, ವೈಶಾಖಾಶರದಿಂದ ಸಹಿತವಾದರೆ ಅದು ಶಿವಯೋಗವೆನಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದುರ್ಲಭ. ॥೧೭-೧೮॥

ಶಿವತಿಥಿಯೇಗಾತ್ರಕವಾದ ಪುಣ್ಯದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಿಲ್ವಪತ್ನಿಯಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೂ, ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಪಾಪವು ನಾಶಹೊಂದುವುದು. ಅದು ಅಷ್ಟು ಮಹಿಮಾಪೂರ್ಣವಾದುದು. ೪

ಅರ್ಧರಾತ್ರಾದಧಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಾ ಯುಕ್ತಾ ಯಾ ಸ್ಯಾಚ್ಚ ತುರ್ದಶೀ ।

ತಸ್ಯಾನ್ವೇನ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಸೋಶ್ವನ್ವೇಧಫಲಂ ಲಭೇತ್ ॥೨೧॥

ಪ್ರದೋಷವ್ಯಾಪಿನೀ ಚಾಪಿ ಗ್ಯಾಹ್ಯಾ ಸೇಯಂ ಶಿವಾರ್ಚಕೈಃ ।

ಪ್ರದೋಷವತ್ಕಲಾವ್ಯಾಪ್ತೋ ಪರೈಷಾ ಸಂಪ್ರತಸ್ಯತೇ ॥೨೨॥

ಪೂರ್ವಾಪರೇಹ್ನಿ ದೇವೇಶಿ ನಿಶೀಥವ್ಯಾಪ್ಯಗೋತ್ರಮಾ ।

ಜಾಗರಂ ಚೋಪವಾಸಂ ಚ ತಸ್ಯಾಂ ಕುರ್ವ್ಯಾಚ್ಛಿವಾರ್ಚಕಃ ॥೨೩॥

॥ ದೇವ್ರವಾಚ ॥

ಶಿವರಾತ್ರಾಂ ನುಹಾದೇವ ಕಥನುರ್ಚಂತಿ ಸಾಧಕಾಃ ।

ಕೋ ವಿಧಿಪ್ರಸ್ಯ ನಿಯಮಃ ತತ್ಸರ್ವಂ ವದ ಮೇ ವಿಭೋ ॥೨೪॥

ಯೋಗವು ಚತುರ್ದಶಿತಿಥಿಗೆ ತ್ರಯೋದಶೀತಿಥಿ ಯೋಗವಾಗುವ ಒಂದು ಕಲಾತ್ಮಕ ವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಚತುರ್ದಶೀ ಅನುಸಂಬಂಧವಾಗುವ ಒಂದು ಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಚತುರ್ದಶೀ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂದರೆ ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ, ಅಂತ್ಯಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ॥೧೯-೨೦॥

ಚತುರ್ದಶೀತಿಥಿಯು ಯಾವ ರಾತ್ರಿಯ ಅರ್ಧಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆಯೂ, ಮುಂದೆಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿರುವುದೋ, ಆ ರಾತ್ರಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ದಶೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ಅದಿನ ಶಿವರಾತ್ರಿಯನ್ನಾಚರಿಸಬಹುದು. ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯು ಹಿಂದಿನ ದಿನದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾರನೆಯ ದಿನದಪೂರ್ವಾಹ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಾದರೆ ಅದೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವೆನಿಸುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೂ, ಜಾಗರಣೆಗೂ ಮಾರನೆಯದಿನದ ಪಾರಣೆಗೂ ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವುದು. ॥೨೧-೨೨-೨೩॥

ಹೀಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ 'ಸಾಧಕರಾದವರು ಶಿವರಾತ್ರಿಯದಿನ ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅದರ ವಿಧಾನವೆಂತು? ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ

|| ಮಹೇಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಕಥಯಾಮಿ ವಿಧಿಂ ತೇದ್ಯ ಶಿವರಾತ್ಮ ಸಮರ್ಚನೇ ।

ಶೃಣ್ವಪರ್ಣೇ ನ ಪ್ರಕಾತ್ಯಂ ರಹಸ್ಯಂ ಪರಮಂ ಮನು || ೨೫ ||

ಸ್ಥಾವರೇ ವಾ ಚರೇ ವಾಪಿ ಮೃದ್ಬಾಣಸ್ಥೈರೀಕೇಪಿ ಚ ।

ಧಾತುಜೇ ವಾ ಯಥಾ ಜೋಷಂ ಪೂಜಾ ಯಾಮುಚತುಷ್ಟಯೇ || ೨೬ ||

ಸಂಪಾದ್ಯ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರೀಂ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಗೃಹೇಪಿ ವಾ ।

ಪ್ರಾತಃ ಕೃತ್ಯಂ ಚ ನಿರ್ವತ್ಯ ದುಷ್ಟ್ಯಲಾಪವಿವರ್ಜಿತಃ || ೨೭ ||

ಸ್ನಾತ್ವಾ ನದ್ಯಾಂ ತಟಾಕೇ ವಾ ಧೌತವಸ್ತ್ರಧರಶ್ಚುಚಿಃ ।

ಸಿತಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರಾಂಕೋ ರುದ್ರಾಕ್ಷಾ ಭರಣಾನ್ವಿತಃ || ೨೮ ||

ಗಾಂ ಗೋಮಯೇನೋಪಲಿಪ್ಯ ರಂಗವಲ್ಮಾದಿಮಂಡಿತಾಂ ।

ವಿತಾನಮಂಡಪೈರ್ಯುಕ್ತಾಂ ವೇದಿಕಾಸ್ತರಣಾವೃತಾಂ || ೨೯ ||

ಕಲ್ಪಯೇದ್ವೀರಮುತ್ಕೃಷ್ಟಂ ಸಮಾಸೀನಃ ಕುಶಾಸನೇ ।

ಪಂಚಾನ್ವತಂ ಘೃತರಸಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಸುಮಾನ್ಯಪಿ || ೩೦ ||

ದಳು. ಆಗ ಶಂಕರನು ಹೀಗೆಂದನು. ' ದೇವಿಯೇ ' ಆದನ್ನೇ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನು ಈಗ ಕೇಳು. ಈ ಶಿವಾರ್ಚನವಿಧಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಗೂಢವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿ. || ೨೪-೨೫ ||

ಆ ದಿವಸ ಸ್ಥಿರಲಿಂಗ, ಚರಲಿಂಗ, ಮೃತ್ತಿಕಾಲಿಂಗ, ಬಾಣಲಿಂಗ, ಸ್ಥೈರಕಲಿಂಗ ಆಥವಾ ಮತ್ತಾವ ಲೋಹಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನಾಗಲಿ ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಗಳ ಪೂಜೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಶಿವಾರಾಧನೆಯನ್ನು, ಶಿವಾಲಯ ದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ನೆರವೇರಿಸ ಬಹುದು ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಕತೆ ಗಳನ್ನು ಆಡದೆ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಪರನಾಗಿರಬೇಕು. || ೨೬-೨೭-೨೮ ||

ನದಿ ಆಥವಾ ಕೆರೆ, ಬಾವಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರವನ್ನೂ ಧರಿಸಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಾ ಭರಣದಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ ನೆಲವನ್ನು ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿ, ರಂಗವಲ್ಲಿಯಿಟ್ಟು ಮಂಟಪ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು

ಬಿಲ್ವಪದ್ಮಾರ್ಕಕಲ್ಪಾರ ನವನೀಲೋತ್ಪಲಾನಿ ಚ |
 ದಮನೋಶೀರಕಾದೀನಿ ಸಂಸಾದ್ಯಾಂಬುಜಚಂದನಂ ||೩೧||

ಧೂಪದೀಪೌ ಫಲಾನೀಶೇ ವಾಗ್ಗತೋ ಹವಿರೇವ ಚ |
 ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ಸುವಾಸಾಂಸಿ ಸಂಸಾದ್ಯ ನಿಯಮಾನ್ವಿತಃ ||೩೨||

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಚ ಶಿವಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಧ್ಯಾಯನ್ಮಾಮೇವ ಕೇವಲಂ |
 ಜಾಗರೇಣೋಪವಾಸೇನ ಪೂಜಾಂ ಯಾಮಚತುಷ್ಟಯೇ ||೩೩||

ಕರೋಮಿ ತವ ದೇವೇಶ ಗೃಹಾಣಾಂಬಾಸಮನ್ವಿತಃ |
 ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಜಪೇತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಶಿವೇ ||೩೪||

ಸಾಂಗಂ ನ್ಯಾಸಂ ಸಹಸ್ರಂ ಮೇ ಯಾಮೇ ಯಾಮೇಛ ಪೂಜಕಃ |
 ಧ್ಯಾಯೇದ್ವೇನಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಶಿವರಾತ್ರಾಂ ಶಿವಾರ್ಚಕಃ ||೩೫||

ಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೀಠವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ತಾನು ದರ್ಭಮಂತ್ರವಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪಂಚಾಮೃತ, ಪಂಚಗವ್ಯ, ನಾನಾಜಾತಿಯ ಪುಷ್ಪಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮಾಪದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೨೯-೩೦||

ಶಿವಪೂಜೆಗಾಗಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ, ಕಮಲ, ಎಕ್ಕದಹೂವು, ಕಲ್ಪಾರ ಪುಷ್ಪ, ನೀಲೋತ್ಪಲಗಳು, ದವಸ, ಲಾಮಂಚ, ಚಂದನ, ವಿಧವಿಧವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳು, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಹುಗ್ಗಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳು, ತಾಂಬೂಲಾರ್ಥವಾದ ಅಡಕೆ ಎಲೆಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸಂಸಾದಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೩೧-೩೨||

ಅನಂತರ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ನನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಬೇಕು. ಜಾಗರಣೆ, ಉಪವಾಸಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪದೆ ಪೂಜೆಮಾಡುವೆನೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಮೇತವಿದ್ದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನೊದಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಶಾಗೆಯೇ ಆಚಮನಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಾ ಯಾಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಕರನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಮಾಡಬೇಕು. ||೩೩-೩೪-೩೫||

ದೇವಂ ನಿತ್ಯಂ ಮಹೇಶಂ ರಜತಗಿರಿವಶಂ ಚಾರುಚಂದ್ರಾವತಂಸಂ
ರತ್ನಾಕಲೋಜ್ವಲಾಂಗಂ ಪರಶುನ್ಮಗವರಾಭೀತಹಸ್ತಾಂತರಂಗಂ ।
ಪದ್ಮಾಸೀನಂ ಸಹಾಂಬಂ ವೃತಗಣಪಗಣೈರ್ವ್ಯಾಘ್ರಕೃತ್ತಿಂ ನಸಾನಂ
ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂ ವಿಶ್ವವಂದ್ಯಂ ನಿಖಿಲಭಯಹರಂ ಸರ್ವಪಾಪಾಹಿಹಾರಂ ॥೩೬॥

ಧ್ಯಾತ್ಯಾ ವಾಹ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗೇ ಸಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿರೀಶ್ವರಿ ।
ಸಾದ್ಯಾ ಘೃತಚಮನಾದೀನಿ ದದ್ಯಾತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರೇಣ ಹಿ ॥೩೭॥

ಪಂಚಾಮೃತೈಃ ಪಂಚಗವ್ಯೈಃ ಶಿವೇ ಫಲರಸೈರಪಿ ।
ಗಂಧಪುಷ್ಪಕುಶಾಂಬುನಿ ದದ್ಯಾದ್ಬುದ್ರೇಣ ಭಾಮಿನಿ ॥೩೮॥

ಘೃತದೀಪಾವಲಿಂ ದದ್ಯಾದ್ಬೂಪಂ ಗುಗ್ಗುಲುಸಂಯುತಂ ।
ಕುರ್ಮಾದ್ಧಾರಾಭಿಷೇಕಂ ನೇ ರುದ್ರೈಕಾದಶಸಂಖ್ಯಯಾ ॥೩೯॥

ಅನಂತರ ಈ ರೀತಿ ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. “ ಮಹೇಶ್ವರನು, ನಿತನು, ಶಾಶ್ವತನು. ರಜತಾದ್ರಿವಾಸಿಯು. ಚಂದ್ರಶೇಖರನು, ಅವನ ದೇಹವು ಸದಾ ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿರುವುದು. ಪರಶುವಿನಿಂದಲೂ, ಜಿಂಕೆಯಿಂದಲೂ ಶಂಕರನ ಪಾಣಿಪದ್ಮವು ವಿಭೂಷಿತವಾಗಿರುವುದು. ಶಂಕರನು ದೇವಿಯೊಡನೆ ಸದಾ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವನು. ಗಣಪತಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಗಣನಾಯಕರಿಂದ ಸದಾ ಪರಿವೃತನಾಗಿರುವನು. ಸದಾ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮವನ್ನೇ ಧರಿಸಿ, ಲೋಕಪೂಜ್ಯನೂ, ಲೋಕರಕ್ಷಕನೂ, ಅನಾದಿಸಿದ್ಧನೂ ಆಗಿ ಸಮಸ್ತ ಭಕ್ತರ ಸಾಸುರಾಶಿಯನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸಮರ್ಥನೆನಿಸಿರುವನು. ಸಮಸ್ತ ಪಾಪರಾಶಿಯೆಂಬ ಸರ್ಪವನ್ನೇ ಮೆಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನು..” ॥೩೬॥

ಹೀಗೆಂದು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನೆಮಾಡಿ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಾ, ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಪಂಚಾಮೃತ, ಪಂಚಗವ್ಯ, ಫಲರಸ, ಗಂಧೋದಕ, ಪುಷ್ಪೋದಕ, ಕುಶೋದಕ ಇವೇ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಧಾರೆಯಿಂದ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಠನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ತುಪ್ಪದ ದೀಪಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ

తౌర్మత్రికృత్సదా దేవి శివరాత్నాం శివే ముదా ।

శ శూర్జితే తర్పయేదంతే భవాయేత్కృష్ణనామభిః ॥౪౦॥

శంబద్ధత్వాథ నృవేద్యం పరిమృజ్వాథ వాససా ।

పిలేతే సంస్థాప్య దేవేశం గంధపుష్పాక్షత్యేయజేత్ ॥౪౧॥

భస్మనా బిల్వశుశుమనాలికాభిర్మహేశ్వరి ।

భూషణ్యేభూషయేదితం పద్మకల్పారచంపకైః ॥౪౨॥

మందారైః శనకైశ్చైవ తథా దవనకాదిభిః ।

తతాశ్చనామభిర్వాపి నామసాహస్రత్రోషి వా ॥౪౩॥

మూర్తయోశ్చైవ శివస్మృతాః పూర్వాదిక్రమయోగతః ।

పూజయేత్సంధా నందితా గణశండేశ్వరాదికాన్ ॥౪౪॥

అభిషేకమధ్యదర్శి శంకరనన్న పూజింపజేకు. ఏకాదశసంఖ్యయన్తే రుద్ర పారాయణమాడుతూ రుద్రాభిషేకనన్న నేరవేరింపజేకు. ॥౩౭-౪౦-౪౧॥

ఒందువార అభిషేకానంతర మంగళవాద్యగళన్న మోళగిసి, అనంతర దర్భశూర్జితసహితంగా “ భవాయదేవాయనమః ” ఎంబ ఎంటునామ గళింద శివతృప్త్యర్థంగా తర్పణమాడజేకు. వారవారక్కూ నివేదన మాడి, బట్టియింద శివలింగవన్న ఒరేసి, పిలేతదల్లిట్టు మత్తే గంధపుష్పాక్షతే గళింద అర్చింపజేకు. ॥౪౦-౪౧॥

అనంతర శివలింగకృ భస్మ, బిల్వపత్ర, ఊవు, మాలిక, ఒడవెగళు ఇవే నోదలవాడువుగళిందలూ, శమల, కల్పార, సంపిగే, మందార, దవన ముంతాద పత్రపుష్పగళిందలూ, అష్టోత్తరశతనామగళు, సహస్రనామగళు ఇవన్న శ్చేరిసుత్తా పూజింపజేకు. ॥౪౨-౪౩॥

ఈశ్వరన అష్టమూర్తిగళన్నా ఎంటు నామగళింద పూర్వాది యాగి ధ్యానిసి అవాహింపజేకు. అక్షపక్వగళల్లి స్తుంద, నందిశ్వర, గణపతి, శండిశ్వర ఇవరన్నా, ఎడభాగదల్లి వావాయన్నా ఆరాధింపజేకు. భూస్వరూపదింద శర్వనేనిసియూ, జలరూపదింద భవనేనిసియూ, తేజో

ಉಮಾಂ ಚ ಭವಪಾರ್ಶ್ವೇ ಚ ಪೂಜಯೇದುಪಚಾರಕ್ಕೆ : |
 ಶರ್ವಾಯ ಸ್ತೀರೂಪಾಯ ಭವಾಯ ಜಲನೂರ್ತಯೇ ||೪೫||
 ರುದ್ರಾಯ ತೇಜೋರೂಪಾಯ ಉಗ್ರಾಯ ಪವನಾತ್ಮನೇ |
 ಭೀಮಾಯಾಕಾಶರೂಪಾಯ ಯಾಜ್ಞಾಯ ಪಶುಪಾಯ ಚ ||೪೬||
 ಮಹಾದೇವಾಯ ಸೋಮಾಯ ಈಶಸೂರ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ |
 ಇತಿ ಸಂಪೂಜ್ಯ ದೇವೇತಮಷ್ಟಮೂರ್ತಿಂ ಸಿನಾಕಿನಂ ||೪೭||
 ಗಣೇಶಂ ಭೈರವಂ ದುರ್ಗಾಂ ಸ್ಕಂದನಂದೀಶ್ವರಾವುಭೌ |
 ಚಂಡೇಶಂ ಚ ಗಣೇಶಾಂಶ್ಚ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈರ್ಯಜೇಚ್ಛಿವಾಂ ||೪೮||
 ಮೂಲಮಂತ್ರೇಣ ತಾಂ ಕಕ್ರಿಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ |
 ಧೂಪಂ ದೀಪಂ ತತೋ ದದ್ಯಾನ್ಮೈವೇದ್ಯಂ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಕಂ ||೪೯||
 ತಾಂಬೂಲಂ ಫಲಜಾಲಂ ಚ ಪಾನೀಯಂ ಮುಖನಾಸಕಂ |
 ನೀರಾಜನಂ ತತೋ ದದ್ಯಾಚ್ಛತಸಾಹಸ್ರವರ್ತಿಕಂ ||೫೦||

ರೂಪದಿಂದ ರುದ್ರನೆನಿಸಿಯೂ, ವಾಯುರೂಪದಿಂದ ಉಗ್ರನೆನಿಸಿಯೂ, ಆಕಾಶ
 ರೂಪದಿಂದ ಭೀಮನೆನಿಸಿಯೂ, ಯಜಮಾನರೂಪದಿಂದ ಪಶುಪತಿಯೆನಿಸಿಯೂ
 ಇರುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೪೪-೪೫-೪೬||

ಚಂದ್ರಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಮಹಾದೇವನೆನಿಸಿಯೂ, ಸೂರ್ಯರೂಪದಿಂದ ಈಶ್ವರ
 ನೆನಿಸಿಯೂ ಇರುವ ಆಷ್ಟಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮನಸಾ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ,
 ಗಣಪತಿ, ಭೈರವ, ದುರ್ಗಾ, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ನಂದೀಶ್ವರ, ಚಂಡೇಶ್ವರ,
 ಗಣನಾಯಕರು, ಇವರನ್ನು ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸ
 ಬೇಕು. ||೪೭-೪೮||

ದೇವಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಆವಾಹಿಸಿ, ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿ
 ಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಆವಾಹಿತಗಳಾದ ಸಕಲ ದೇವರಿಗೂ, ಧೂಪ,
 ದೀಪ, ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಗಳ ನಿವೇದನ, ಪೂರ್ಣಫಲ, ತಾಂಬೂಲ ಮುಂತಾದುವು
 ಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಬತ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀರಾಜನ
 ವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಬೆಳಗಬೇಕು. ||೪೯-೫೦||

ಚಾಮರಂ ದರ್ಪಣಂ ಭಕ್ತಂ ವಿತಾನಂ ಧ್ವಜಮೇವ ಚ ।

ವ್ಯಜನಂ ಭಾಜನಂ ದೇವಿ ದದ್ಯಾದ್ವಿತ್ತಮವಂಚಯನ್ ||೫೦||

ನಮೋತ್ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಋಕ್ಸಾಮಾಥರ್ವಯಾಜುಷಾಂ ।

ಕುರ್ಯಾನ್ನೃತ್ಯಂ ಗೀತವಾದ್ಯವೀಣಾನೇಣುಮೃದಂಗಕಾನ್ ||೫೧||

ನಿನೇದಯಿತ್ವಾ ದೇವಾಯ ಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ಪಠೇನ್ನರಃ ||೫೨||

ವಿಶ್ವಾಧಿಕ ತ್ರಿದಶನಾಯಕ ದೇವದೇವ

ವಂದಾರುವಂದಿತಪದಾಬ್ಜಮಹೇಶ ಶರ್ವ ।

ಪಾಹ್ಯಂಬಯಾ ಶಕಿಕಲಾಮಲಚಾರುಮಾಲೇ

ಮಾಮಾತು ಲೋಕಯ ಭವಾಂಬುಧಿವೀಚಿಲಗ್ನಂ ||೫೪||

ವಿಶ್ವೇಶ ವಿಶ್ವಜನಕಾವ್ಯಯ ಸೋಮಧಾಮ

ಭೂಮಾವಶೇಷಮಹಿಮಾಗಮ ವಾಮದೇವ ।

ಅನಂತರ ಭಕ್ತಿ, ಚಾಮರ, ಕನ್ನಡಿ, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಧ್ವಜ, ಬೀಸಣಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ವೇದಪಾರಾಯಣ, ಸ್ತೋತ್ರಪಠನ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಾನಾವಿಧವಾದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ನಾಟ್ಯಸೇವೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ||೫೦-೫೨-೫೩||

“ ಲೋಕಾಂತಿನೇ, ದೇವದೇವನೇ, ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿಯೇ, ನೀನು ಭಕ್ತಜನರಿಂದ ವಂದಿತವಾದ ಪಾದಕಮಲವುಳ್ಳವನಲ್ಲವೆ! ಮಹೇಶನೇ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮೌಳಿಭಾಗವುಳ್ಳವನೇ, ನೀನು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಘೋರಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕರುಣಾಪಾಂಗದಿಂದ ನೋಡು. ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು. ||೫೪||

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೇ, ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಶರಹಿತನಾಗಿರುವವನೇ, ನೀನು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅಶ್ರಯವಿತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ. ಅತಿಶಯವಾದ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವ

ಕಾಮಾಂಗನಾಶನ ಗರಾಶನ ಕಾಲಕಾಲ

ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಜಗದ್ಗತಮಾಶು ಚೇತ

||೫೫||

ಕಂದರ್ಪದರ್ಪಹರಸರ್ಪವಿಶೋಭಿತಾಂಗ

ಗರ್ತಾಸನಸ್ಥ ಗಜಚರ್ಮಪರೀತದೇಹ |

ಕರ್ತಾ ತ್ವಮೇವ ಜಗತಾಃ ಪರಮೇಶಹರ್ತಾ

ಪಾತಾ ತ್ವಮೀಶ ಪರಿಸಾಹಿ ಭವಾಬ್ಧಿಮಗ್ನಂ

||೫೬||

ಹೇ ವಿಶ್ವನಾಥ ಗಣನಾಥ ಸುಮನ್ಮಥಾರೇ

ಮನ್ನಾಥ ನಾಶಿತಮಹಾಘಚಯಾನ್ಯಯ ಚಂದ್ರಚೂಡ |

ಪಾಹೀಶ ಮಾಮಕಥಿಯಾ ಭವಪಾಶಲಗ್ನಂ

ಮಗ್ನಂ ಮಹಾಭವಸಮುದ್ರಸುಪಂಕಿಲಂ ಮಾಂ

||೫೭||

ನಾಗಿ, ವಾಮದೇವಾದಿ ಮುಖಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಮಹೇಶ್ವರನಾದ, ನೀನು ಕಾಮನ ದೇಹವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದವನು. ವಿಷವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದವನು. ಕಾಲ ಕಾಲನು. ನಾನಾದರೋ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವೆನು. ಇಂತಹ ನನ್ನನ್ನು ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸು. ||೫೫||

ಮನ್ಮಥನ ದರ್ಪವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದವನೂ, ಸರ್ಪಾಭರಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವವನೂ, ಪಾತಾಳವಾಸಿಯೂ, ಆನೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದಿರುವವನೂ ಆದ ನೀನು ಜಗತ್ಕರ್ತನಲ್ಲವೆ! ಪರಮವಾದ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸಮರ್ಥನು. ಇಂತಹ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರು. ||೫೬||

ಲೋಕದೊಡೆಯನೇ, ಗಣಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯೇ, ಮನ್ಮಥಾರಿಯೇ, ನೀನು ನನಗೆ ಒಡೆಯನೆನಿಸಿದ್ದು ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸು. ಚಂದ್ರಶೇಖರನೇ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಹಾಪಾಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮತ್ತು ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕೆಸರುಹತ್ತಿ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿರುವ ಅನಾಥ ನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕರುಣಾಪಾಂಗದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸು. ||೫೭||

ತ್ಯಕ್ತಾಕ್ಷಯಫಲಪ್ರದಾವ್ಯಯ ವಿಭೋ ದಕ್ಷಾದಿದೀಕ್ಷಾಪಹ
ಉಕ್ತೋಧಾರ್ಥಂಗಗತಾಮಿತಮಹಾ ವೀಕ್ಷಾದಿದಿಗ್ಧಾಸುರ ।
ಕಕ್ಷಾದಿಸ್ಥಿತಪಕ್ಷಪಾತಸುದೃಶಾ ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯನಾಮೀಶ್ವರ
ಪಕ್ಷೇಂದ್ರಪ್ರಿಯವಾಹಪೂಜಿತಪದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮುಕ್ತಿಪ್ರದ ||೫೮||

ಇತ್ಯಂ ಯಾಮುಚತುಷ್ಟೇವಂ ಸಂಸ್ತುವೀತ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।
ಪ್ರತ್ಯೇಕಮರ್ಘ್ಯಂ ದದ್ವಾದ್ವೈ ಸ ಪುಷ್ಪಾಂಬುಜಿಮಿಶ್ರಿತಂ ||೫೯||

ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಸರ್ವಸಾಪಹರಾಯ ಚ ।
ಶಿವರಾತ್ರೌ ಮಯಾ ದತ್ತಮರ್ಘ್ಯಂ ಪ್ರೀತಿಕರೋಸ್ತುತೇ ||೬೦||

ಮಯಾ ಕೃತಾನ್ಯನೇಕಾನಿ ಪಾತಕಾನಿ ಚ ಶಂಕರ ।
ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಮುಮಾಕಾಂತ ಶಿವರಾತ್ರೌ ಪ್ರಸೀದ ಮಾಂ ||೬೧||

ಲೋಚನತ್ರಯಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರನ್ನು ನೋಡಿ ಅಕ್ಷಯವಾದ ಫಲವನ್ನು
ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಮಹಾದೇವನೇ, ನೀನು ಗರ್ವಿತರಾದ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾ
ದವರ ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಮಾಡಿದೆ. ಕೇವಲ ದೃಷ್ಟಿಪಾತ
ದಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ರಾಕ್ಷಸರ ಕುಲವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದೆ. ಗಮಡವಾಹನನಾದ
ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತನಾಗಿರುವೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಸುಖವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನಿನಗಿರುವುದಲ್ಲವೆ! ಮಹಾದೇವನೇ, ಇಂತಹ ದಯಾಶಾಲಿಯಾದ
ನೀನು ವಿಶ್ವಾಸಪೂರಿತವಾದ ನಿನ್ನ ಆಪಾಂಗದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಉದ್ಧರಿಸು.”||೫೮||

ಹೀಗೆ ಯಾಮುಚತುಷ್ಟಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ,
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಾಸಾದ್ಗುಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಪುಷ್ಪಮಿಶ್ರಿತ
ವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಸುಖಕರನೂ, ಶಾಂತನೂ, ಸರ್ವ
ಸಾಪನಾಶಕನೂ ಆದ ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಈ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಘ್ಯ
ವಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ವರಪ್ರದನಾಗು. ||೫೯-೬೦||

ಶಂಕರನೇ, ನನ್ನಿಂದ ಆಚರಿತವಾದ ಸಮಸ್ತ ಪಾತಕಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ,
ಈ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯೇ, ಸಾಂಸಾರಿಕ
ರಿಕವಾದ ದುಃಖ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಿಂಸೆಗಳಿಂದ ನಾನು ಪರಿತಾಪ ಪಟ್ಟೆ

ದುಃಖದಾರಿದ್ರ್ಯಭಾರೈಶ್ಚ ದಗ್ಧೋಹಂ ಪಾರ್ವತೀಪತೇ |
 ಮಾಮುಘ್ನಾದಾನಾತ್ನುಪ್ರೀತಃ ಸುಖಿನಂ ಕುರು ಶಂಕರ ||೬೨||
 ಮಯಾ ಕೃತಾನ್ಯಘಾಘಾನಿ ಹರ ಶಂಕರ ಶಂಕುರು |
 ಶಿವರಾತ್ರೌ ದದಾಮ್ನುಘ್ಯಂ ಶಿವರಾತ್ರೌ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ||೬೩||
 ಪ್ರತಿಪ್ರಹರಮೇವಂ ಸ್ಯಾದಘ್ಯಂ ದತ್ತಾ ವಿಚಕ್ಷಣಃ |
 ದಂಡವತ್ಪ್ರಣತೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ತುತ್ವಾ ದತ್ತಾಘ್ಯಮಾದರಾತ್ ||೬೪||
 ಏಕಾಗ್ರಪ್ರಣತೋ ಭೂತ್ವಾ ತತೋ ದೇವಂ ಕ್ಷಮಾಪಯೇತ್ |
 ಅಂಗಹೀನಂ ತ್ರಿಯಾಹೀನಂ ವಿಧಿಹೀನಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ ||೬೫||
 ಪೂಜಿತೋಸಿ ಮಹಾದೇವ ತತ್ತ್ವಮಸ್ತು ಘ್ನಾಣಿನಿಧೇ |
 ಯಜ್ಞಾಪ್ತುಪಹತ್ಯೈಃ ಪುಷ್ಪೈರಶಸ್ತ್ರೈರ್ಭಾವದೂಷಿತೈಃ ||೬೬||
 ಕೇಶಕೀಟಾಪವಿದ್ವೈಶ್ಚ ಪೂಜಿತೋಸಿ ಮಯಾ ಪ್ರಭೋ |
 ಅನ್ಯಥಾಸಕ್ತಚಿತ್ತೇನ ತ್ರಿಯಾಹೀನೇನ ವಾ ವಿಭೋ ||೬೭||

ವೆನು. ಈಗ ನನ್ನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಘ್ಯದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು
 ಸುಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ||೬೮-೬೯||

ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನಾನು ಅನೇಕ ಪಾಪಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಆಚರಿಸಿರುವೆನು.
 ಈ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ ಕೊಡುವ ಅರ್ಘ್ಯದಿಂದ ನೀನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು
 ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕಾಪಾಡು ಎಂದು ಪ್ರತಿಯಾವುದಲ್ಲೆಯೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನ
 ಮಾಡಿ, ದಂಡಪ್ರಣಾಮಮಾಡುತ್ತಾ ಭಗವಂತನನ್ನು ನಾನಾರೀತಿ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು.
 ||೬೪-೬೫||

ಅನಂತರ ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಈ ರೀತಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ
 ಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಬೇಕು. “ ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನಾನು ಮಾಡಿದ ಈ ನಿನ್ನ ಅರಾಧನಾ
 ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜಾಂಗಗಳು, ಪೂಜಾಕ್ರಿಯೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಉಪ್ಪವಾಗಿರಬಹುದು.
 ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದಯಾಶಾಲಿಯಾದ ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ
 ಗಳಿಂದಲೂ, ಕೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲದ ಹೂವುಗಳನ್ನೇ
 ನಿನ್ನಗೆ ನಾನು ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು

ನಿದ್ರಾತಂದ್ರಾಹೃತಾಂಗೇನ ಕ್ಷುತ್ಕಾಮಫಲಭಕ್ಷಣೈಃ |

ತಾಮಸೇನ ಚ ಭಾವೇನ ಹೀನಮಂತ್ರಾಕ್ಷರೇಣ ಚ ||೬೮||

ಪೂಜಿತೋಸಿ ಮಯಾ ದೇವ ತತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಮಮ |

ವ್ರತಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತು ಫಲಂ ಚಾಕ್ಷಯಮಸ್ತು ಮೇ ||೬೯||

ಏನಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಪೂಜಾಸ್ಥಾನಂ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ |

ನೈವೇದ್ಯಾದಿ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಭಸ್ಕಾಂಗಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್ ||೭೦||

ಪರೇದ್ಯುಃ ಕೃತಕರ್ಮಾಥ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಿವಮನ್ಮಯಂ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇಚ್ಛಕ್ತ್ಯಾ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾರ್ಪಣೈಃ ||೭೧||

ಏವಮೀಶೇ ವ್ರತಂ ಕುರ್ವಾನ್ನೈತ್ಯಕಂ ಪ್ರತಿವರ್ಷಕೇ |

ಮಾಘಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಂ ||೭೨||

ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಾದಿಗಳಿಂದ ನೀನು ಅತ್ಯಪ್ರಸಾದದ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಡು. ||೬೫-೬೬-೬೭||

ಮಹೇಶನ, ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ, ತೂಕಡಿಗೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ನಾನು ಅನ್ಯ ಮನಸ್ಸುನಾಗಿರಬಹುದು. ಹಸಿವು, ಸೀನು ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದಲೂ, ಫಲಭಕ್ಷಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾದರವಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಲೋಪವಾಗಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಕಲಾಪರಾಧಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸಿ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸು. ನನ್ನಿಂದ ಅಚರಿತವಾದ ಈ ಶಿವರಾತ್ರಿ ವ್ರತವು ನಿನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಅದರಿಂದ ಅಕ್ಷಯಫಲವು ನನಗೆ ಲಭಿಸಲಿ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಅನಂತರ ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವನಿವೇದಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿರುವ ಶಾಂಭವನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ||೬೮-೬೯-೭೦||

ಮಾರನೆಯ ದಿನವೂ ನಿತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಮಾಘ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದವಾದ ಈ ಶಿವರಾತ್ರಿ ವ್ರತವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಅಚರಿಸಬೇಕು. ||೭೧-೭೨||

ಚತುರ್ವಿಂಶದ್ವಾದಶಾಬ್ದೇ ಕುರ್ಮಾದುದ್ವಾಪನಂ ಬುಧಃ |
 ಅಜನ್ನೀ ತು ನ ತತ್ಕುರ್ಯಾತ್ಸೋಕ್ಷಯಾಂ ಲಭತೇ ಗತಿಂ ||೨೩||

ಮಾಘಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಪೂಜ್ಯ ಲಿಂಗಂ ಪಿನಾಕಿನಃ |
 ಚತುರ್ದಶೀ ದರ್ಶಯುಕ್ತಾ ಅಷ್ಟಮಿಾ ನವಮಿಯುತಾ ||೨೪||

ಪಾರಣಂ ತತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಂ ರೌದ್ರಕ್ಷೇ ವಾ ಪುನರ್ವಸೌ |
 ಕಲಶಾ ದಶ ಚಾಷ್ಟೌ ವಾ ಸೋದಕಾನಭಿಪೂರ್ಯ ಚ ||೨೫||

ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಫಲಂ ಋತ್ವಿಜೋನ್ಮಾನಿ ಮಂತ್ರಯೇತ್ |
 ಅಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇದೇಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವೇದಪಾರಗಂ ||೨೬||

ಗಣೇಶಂ ಸ್ತಂದನಂದೀಶಂ ಕಾಲೀಂ ಭದ್ರಂ ಸರಸ್ವತೀಂ |
 ವೃಷಭಂ ತ್ವಾಮುಮಾಂ ದೇವಿ ಕಲಶೇಷ್ಟಭಿತೋ ಯಜೇತ್ ||೨೭||

ಮೃತ್ಯುಂಜಯೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ವಹ್ನೌ ಹುತ್ವಾ ಶತಾಷ್ಟಕಂ |
 ಚರುಣಾ ಸಘೃತೇನೇಶಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇಚ್ಛತಂ ||೨೮||

ಹನ್ನೆರಡು ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಈರಿತಿ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದ
 ಮೇಲೆ ಉದ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರಣಸಂಭವವಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು
 ವುದಾದರೆ ಉದ್ಯಾಪನೆಯೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾದ
 ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವದು. ಆಮಾತಿಥಿವೇಧಿಯಿರುವ ಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ,
 ನವಮೀವೇಧಿಯುಳ್ಳ ಅಷ್ಟಮಿತಿಥಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪುನರ್ವಸೂಯುತವಾದ ಆದ್ರಾ
 ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ರತಾಂಗವಾದ ಪಾರಣೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ||೨೩-೨೪||

ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನೂ ಅದೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು
 ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಅಕ್ಷತೆ, ಉದಕ, ಫಲ ಇವುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಅಷ್ಟ
 ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ, ಎಂಟುಜನ ಋತ್ವಿಕ್ಯುಗಳನ್ನು
 ಆಹ್ವಾನಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಂಗತನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
 ನನ್ನು ಆಚಾರ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೨೫-೨೬||

ಅನಂತರ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತಂದ, ನಂದೀಶ್ವರ, ಕಾಲಿ, ಭದ್ರ, ಸರಸ್ವತಿ, ವೃಷಭ,
 ಪಾರ್ವತಿ ಈ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ

ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾ ಭೇನುವಸ್ತ್ರಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ವ್ರತದಕ್ಷಿಣಾಂ ।

ಆಚಾರ್ಯಾಯಾಥ ಋತ್ವಿಗೈಘ್ನೀ ದದ್ಯಾದುದ್ಯಾಪನಂ ಸ್ಪೃತಂ ||೨೯||

ಏತದ್ವೈ ಸಂಗ್ರಹೇಣೈವ ಕುರ್ವಾದುದ್ಯಾಪನಂ ಶಿವೇ ।

ಶಿವರಾತ್ರೀವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರಪೂರಣಂ ||೩೦||

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಭೂತಾಯಾಮಥ ಭೂತನಾಥಮಗಜೇ ಮಾಘ್ಯಾಂನುಮುರ್ಕ್ಷೇ ನರಃ ।

ಪಾಪಾಘಾನ್ಬಿಭೇತಿ ಶಂಕರಪದಧ್ಯಾನಾನುರಕ್ತಸ್ತದಾ ।

ಮುಕ್ತಸ್ಸಂಸ್ಕೃತಿಘೋರಪಾಶತ ಇನಾಂ ಗಾಂ ಸರ್ವದಾನಾಧಿಕಾಂ ।

ದತ್ತಾ ಯತ್ಪಲಮಾಪ್ನುಯಾತ್ಸುನಿಶಿತಂ ತತ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಾನುತಿ ಚ ||೩೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ ವಿಕಾಸಶಾಂತೇ ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರೀಮಹಿಮಾ

ಕಲ್ಪೋದ್ಯಾಪನಾದಿ ಕಥನಂ ನಾಮ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಸ್ವಶಾಮೋಕ್ತವಾಗಿ ಆಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವೃತ್ಯಂಜಯಮಂತ್ರ ದಿಂದ ನೂರೆಂಟು ಹೋಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಮಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು. ತದಂಗವಾಗಿ ನೂರುಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ||೨೭-೨೮||

ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ, ಗೋದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಹಿರಣ್ಯದಾನ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯೊಡನೆ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಆಚಾರ್ಯರು, ಋತ್ವಿಕ್ಕುಗಳು ಇವರಿಗೆ ಯಥೋಚಿತವಾದ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ಕ್ರಮ. ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿನಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವೆನು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಶಿವರಾತ್ರೀ ವ್ರತಾಚರಣೆಯು ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದವಾದದ್ದು. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಭಕ್ತರ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೂ ನೆರವೇರುವುವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೨೯-೩೦||

ಎಲಾ ದೇವಿಯೇ, ಮಾಘಮಾಸದ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಆದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರದ ದಿನದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಯಾರು ಭೂತಪತಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವರೋ, ಅಥವಾ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ನನ್ನ ಪಾದಘ್ರಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗುವರೋ, ಅಂತಹವರು ಪಾಪರಾಶಿಯಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಸಾಪಭಯವು

ಅವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಖಂಡವಾದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ದಾನಮಾಡಿ ದವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಸುಕೃತವು ದೊರಕುವುದೋ, ಅಷ್ಟು ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯೂ ಈ ಶಿವರಾತ್ರಿ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಆ ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ಐಹಿಕಸುಖಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಎಂದು ಮಹಾದೇವನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದನೆಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದನು. ||೮೧||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ ವ್ರತಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ತ್ರಯಸ್ತಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವ ಉವಾಚ ॥

ಮಾಸಿ ಮಾಸ್ಯಪಿ ದೇವೇಶಿ ಕುರಾಚ್ಛಿವ ಚತುರ್ದಶೀಂ ।

ಸಾ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀತಿ ಕಥಿತಾ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಗಾ

॥೧॥

ಚೈತ್ರಾದಿ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇಷು ತತ್ರನ್ಮಾಸಿ ಚತುರ್ದಶೀಂ ।

ಪ್ರಾಶ್ನ ಸಂಪೂಜಯೇದ್ಧೇವಂ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಂ ಸದಾಶಿವಂ

॥೨॥

ರಾತ್ರೌ ಯಾಮಚತುಷ್ಟಯೇ ಪೂಜಯೇದ್ವಿಲ್ಪಪತ್ರಕೈಃ ।

ಏಕಭುಕ್ತೇನ ನಕ್ತೇನ ಸೋಪವಾಸೇನ ವಾ ಶಿವೇ

॥೩॥

ಮೂವತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದನು. “ ದೇವಿಯೇ, ಪ್ರತಿಮಾಸದ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿರುವುದು. ಆ ದಿನಗಳು ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದವುಗಳು. ॥೧-೨॥

ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕುಯಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬಹುದು. ಆದಿನ ನಕ್ತಭೋಜನದಿಂದಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಉಪವಾಸದಿಂದಾಗಲಿ ಇದ್ದು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶಿಯ

ತತ್ರ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಸಾಯಂ ಶೌಚಂ ನಿವರ್ತ್ಯ ಚ |
 ನದ್ಯಾಂ ವಾ ದೇವಖಾತೇ ವಾ ಸ್ನಾನಮಂತ್ರೈಃ ಕುಶೈರ್ಯುತಃ ||೪||
 ಭೃತವಾಸಾಃ ಭಸ್ಮಯುತಸ್ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಾಕ್ಷಧರೋ ಭವೇತ್ |
 ಸಂಶೋಧ್ಯ ಕಲಶಂ ಶುದ್ಧಂ ಸ್ವಯಮುಂಬು ಪ್ರಸಾಧಯೇತ್ ||೫||
 ವಸ್ತ್ರಪೂತಂ ತದಾ ದೇವಿ ಸುಪ್ರಸ್ಪೃಣಿ ತದಾ ವ್ರತೀ |
 ಗೃಹೀತ್ವಾ ನಿಯಮೋಪೇತೋ ಗೃಹೇ ವಾಪಿ ಶಿವಾಲಯೇ ||೬||
 ಸಂಶೋಧ್ಯ ಗೋಮಯಾಂಭೋಭಿಃ ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ಶಿವಪೂಜನೇ |
 ವಿಶಾನಪುಷ್ಪಜಾಲಾಡ್ಯಂ ಮಂಡಪಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ ||೭||
 ಪೀತಂ ತತ್ರ ನಿಧಾಯೈವ ಪ್ರಾಣ್ಣುಖೋದಜ್ಞುಖೋಪಿ ವಾ |
 ಏಷಾಜಿನಕುಶೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಂಸಾಧ್ಯಾಘ್ನಾಚಮಂ ಶಿನೇ ||೮||

ಸಾಯಂಕಾಲ, ಕೆರೆ, ನದಿ ಅಥವಾ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಶೌಚ, ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೩-೪||

ದರ್ಭಪವಿತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು, ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ, ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ, ಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಶೋಧಿತವಾದ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಕಲಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ದೇವಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಪೂಜೆಗಾಗಿ ಸುಗಂಧಮಯವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸಂವಾದಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಪೂಜೆಗೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೫-೬||

ಗೋಮಯಸಹಿತವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಂಡಿಲವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಂಟಪವನ್ನು ಪುಷ್ಪಮಾಲಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೇ, ಅಥವಾ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪೀಠವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರ ಮುಂದೆ ತಾನೂ ಸಹ ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ ಅಥವಾ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಅಘ್ನಾಚಮನಾದಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೭-೮||

ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಧಾತುಪಾತ್ರಾಣಿ ನವಾನಿ ಕಲಶಂ ತಥಾ ।
 ಶಂಖಂ ಚ ಧೂಪದೀಪೈಶ್ಚ ಸಪುಷ್ಪಾಂಬುನಿ ಸಾಧಯೇತ್ ||೯||

ಪಂಚಾಮೃತಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ತಥಾ ಫಲರಸಂ ಶಿನೇ ।
 ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾಸ್ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಾಥ ನಿವೇದನಂ ||೧೦||

ತಾಂಬೂಲಂ ಚೈವ ವಾಸೋಥ ರತ್ನಾಲಂಕರಣಾನಿ ಚ ।
 ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ನಿಯಮೋಪೇತೋ ಮಾಸಿಕೀಂ ಶಿವರಾತ್ರಿಕೀಂ ||೧೧||

ತತೋಥ ಪ್ರಥಮೇ ಯಾಮೇ ಸಂಪೂಜ್ಯೈವ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।
 ಪಂಚಾಕ್ಷರತತಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಸಾಂಗನ್ಯಾಸಂ ಮಹೇಶ್ವರಿ ||೧೨||

ಕಲಶಂ ಪೂಜ್ಯ ಶಂಖಂ ಚ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ।
 ಅಂಗೇಷು ಭಾವಯೇದ್ದೇವಾನ್ ತತಃ ಪ್ರಜನನೇತಿ ಚ ||೧೩||

ಲಿಂಗಸಂಸ್ಥಂ ಮಹಾದೇವಮೇವಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ತ್ವಯಾ ಸಹ ।
 ಸಾಂಬಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಚಂದ್ರಾಂಕಂ ನೀಲಕಂಠಂ ಪಿನಾಕಿನಂ ||೧೪||

ಆರ್ಘ್ಯಾಚಮನಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿರುವ ಲೋಹಮಯವಾದ ಪಾತ್ರೆ
 ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ಶಂಖ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಹೂವು,
 ಗಂಧ, ನೀರು, ಪಂಚಗವ್ಯ, ಪಂಚಾಮೃತ, ಫಲರಸ, ಅಕ್ಷತೆ, ನಿವೇದನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ
 ವಸ್ತುಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೯-೧೦||

ಹಾಗೆಯೇ, ತಾಂಬೂಲ, ಮುಖವಾಸಸ್ಸು, ರತ್ನಾಲಂಕಾರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು
 ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರಿ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ
 ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಥಮಯಾಮದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ನೂರು
 ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಿಮಂತ್ರಜಪಮಾಡಿ ಅಂಗನ್ಯಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು.
 ||೧೧-೧೨||

ಆ ಮೇಲೆ ಕಲಶಪೂಜೆ, ಶಂಖಪೂಜೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ಶಿವಲಿಂಗ
 ದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯಾದ ನನ್ನ (ಶಿವನ) ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮನಸಾ ಧ್ಯಾನಮಾಡ
 ಬೇಕು. ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಡಗೂಡಿ, ನೇತ್ರತ್ರಯಗಳಿಂದಲೂ, ಚಂದ್ರಕಲೆ

వరదాభయకత్తం జన్మగటంకధరం శివం ।

నాగయజ్ఞోపవీతాధ్యం దివ్యాలంకారభూషితం ॥౧౫॥

శోణమధామసమానాస్యాం నిలలేందీవరలీలజనాం ।

పుల్లకల్హారసంకాశాం సర్వాభరణభూషితాం ॥౧౬॥

మదంకశంస్కాం త్వాం ధ్యాయేత్సాధకః పరమేశ్వరం ।

తత్ర నాన్యమనా దేవి పంచాక్షరపురస్కరం ॥౧౭॥

శమవాక్య తతో లింగే వామనాసాపుటేన హి ।

సాద్యాఘోరజమనాదిని మూలమంత్రేణ దాపయేత్ ॥౧౮॥

పంచగవ్యైర్విశోధ్యేతం తతః పంచామృత్యేరపి ।

పునః ఫలరస్యేదేవి గంధపుష్పకుశోదకం ॥౧౯॥

యిందలూ, నిలకంతదందలూ, పినాకాయుధదందలూ శోభిస్తురువను. ॥౧౫-౧౯॥

వరద మరియు అభయ ముద్రేగళన్న తన్న కృగళింద తోర్పడిమ త్తిరువను. జింకె మరియు టంకాయుధగళన్న కృయల్లి ధరిసిరువను. సర్వ వన్నే యజ్ఞోపవీతవన్నాగి మాడికొండు దివ్యాలంకారభూషితనా గిరువనెందు నన్న స్వరూపవన్న మనస్సినల్లి ధ్యానిసబేళు. అదే రీతి దేవియాద నిన్న ఆకారవన్న, వ్రతమాడువవను ఈ రీతి అనుసంధాన మాడబేళు. “దేవియు జంద్రనంతే హేళియువ ముఖవుళ్ళవళు. నిలు వాద కమలదంతే లోణజనవుళ్ళవళు. అరళిద కల్హారపుష్పదంతే విరాజిమ వవళు. దివ్యాలంకారభూషితళు. ఇంతక దేవియు సర్వదా పరశివన తోడియవేలీ మండిసిరువళు.” హిగేందు’ సాధకను దేవియన్నా ధ్యానిసుత్తా అనన్యమనస్సనాగి కుళితు శివపంచాక్షరేమంత్రవన్న జపిస బేళు. ॥౧౫-౧౬-౧౭॥

అనంతర విధివత్తాగి శివలింగదల్లి పరశివనన్న ఆవాహనేమాడి, వాద్య, ఆర్ఘ్య, ఆజమన ఇవుళగళన్న మూలమంత్రదంద సమర్పిసబేళు. హాగీయే పంచగవ్య, పంచామృత, ఫలరసగళు, గంధపుష్ప

ದದ್ಯಾದನುಕ್ರಮೇಣೈವ ರುದ್ರೇಣೈವಾಭಿಷೇಚಯೇತ್ |

ತದಂತೇ ತರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಮ್ಯಾದ್ಯವಾದ್ಯೈರಪ್ತನಾಮಭಿಃ ||೨೦||

ನಾಸಸಾ ಪರಿವೃಜ್ಯೇತಂ ಪೀಠೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

ಭಸ್ಮನಾ ಚಂದನೇನಾಪಿ ಅಕ್ಷತಾಭಿರ್ಮಹೇಶ್ವರಂ ||೨೧||

ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಶ್ಚಿವೇ ಪುಷ್ಪೈರ್ವಾ ಸೋಲಂಕಾರಭೂಷಣೈಃ |

ನಿಧನೇತ್ಯಾದಿಭಿರ್ಮಂತ್ರೈರ್ಬಿಲ್ವೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೨೨||

ಶತಾಪ್ತನಾಮಭಿರ್ವಾಪಿ ಪೂಜಯೇದಿಂದುಶೇಖರಂ |

ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ತಥಾ ದೇವಿ ನಾಮಾಭಿಶ್ಚ ಚತುರ್ದಶ ||೨೩||

ಪೂಜಯೇದ್ವಿಲ್ವಪತ್ರಾದ್ಯೈರ್ನಮೋಂತ್ಯೈರೇವಮೇಶ್ವರಂ |

ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ನೃಗಕರಂ ಅಪಾಮಾರ್ಗೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೨೪||

ಅಜೈಕಸಾದಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಾ ಭವಶ್ಚರ್ವ ಉಮಾಪತಿಃ |

ರುದ್ರಃ ಪಶುಪತಿಶ್ಚಂಭುರ್ಮಹೇಶಃ ಶಿವ ಈಶ್ವರಃ ||೨೫||

ಕುಶೋದಕಗಳು ಇವುಗಳಿಂದಲೂ, ರುದ್ರಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದಲೂ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಾದಮೇಲೆ ಭವಾದಿ ಶಿವನಾಮಗಳನ್ನು ಜ್ಞರಿಸುತ್ತಾ ತರ್ಪಣ ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೮-೧೯-೨೦||

ಅನಂತರ ಶುದ್ಧವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಒರಸಿ ಪೀಠದಮೇಲಿಟ್ಟು ಭಸ್ಮದಿಂದಲೂ, ಚಂದನ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ ಇವುಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. 'ನಿಧನಪತಯೇ ನಮಃ' ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಬಿಲ್ವದಳ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ಪುಷ್ಪಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು. ||೨೧-೨೨||

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಗಳು, ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳು, ಅಜಾದಿಚತುರ್ದಶನಾಮಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ನಮಶ್ಚಬ್ಧಾಂತಗಳಾದ ಶಿವನಾಮಗಳಿಂದ ಚತುರ್ದಶೀತಿಥಿಯನ್ನು ಅಪಾಮಾರ್ಗಪತ್ರ (ಉತ್ತರಣೀ ಚಿಗುರು) ಗಳಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ||೨೩-೨೪||

ಅಜೈಕಪಾತ್, ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಾ, ಭವ, ಶರ್ವ, ಉಮಾಪತಿ, ರುದ್ರ, ಪಶುಪತಿ, ಶಂಭು, ಮಹೇಶ್ವರ, ಶಿವ, ಈಶ್ವರ, ಮಹಾದೇವ, ಹರ, ಭೀಮ ಎಂಬ ಈ

ಮಹಾದೇವೋ ಹರೋ ಭೀನೋ ನಾಮಾನ್ಯೇವಂ ಚತುರ್ದಶ ।

ಏಭಿರ್ನಾಮಭಿರೀಶಾನಂ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೨೬||

ಸಾಪೂಸಾಜ್ಞಂ ಹವಿದೇವಿ ವಿನಿನೇದ್ಯ ಪ್ರಣವೇನ ಹಿ ।

ತಾಂಬೂಲಂ ದೀಪಧೂಪಂ ಚ ನೀರಾಜನಮಥಾಚರೇತ್ ||೨೭||

ಕರ್ಪೂರಖಂಡದೀಪಂ ಚ ಘೃತದೀಪೌ ನಿವೇದಯೇತ್ ।

ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಸ್ತುವೀತ್ಯೆವಮೀಶೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕೃತಿಃ ||೨೮||

ಭಕ್ತಂ ಚ ಚಾಮರಂ ಚೈವ ಧ್ವಜಂ ವ್ಯಜನಮೇವ ಚ ।

ದದ್ಯಾಚ್ಛಿವಾಯ ದೇವೇಶಿ ವಾದ್ಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ||೨೯||

ನರ್ತನಂ ಕರತಾಲಂ ಚ ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಾಥರ್ವಕೈಃ ।

ಪೌರಾಣೈರಿತಿಹಾಸೋತ್ಥೈಃ ಸ್ತೋತ್ರವರ್ಯೈಃ ಸ್ತುವೀತ ಚ ||೩೦||

ನಮಸ್ತ್ರಿವಾಯಾಥ ನಮಸ್ತ್ರಿವಾಯೈ

ನಮೋಸ್ತು ಗೌರೈಃ ಶಶಿಶೇಖರಾಯ ।

ನಮೋಸ್ತು ದೇವೈಃ ಚ ನಮೋಸ್ತು ಶಂಭವೇ

ನಮೋಸ್ತು ದೇವಾಯ ನಮೋಸ್ತು ದೇವೈಃ ||೩೧||

ಹದಿನಾಲ್ಕುನಾಮಗಳಿಂದ ನಮಶ್ಚಬ್ರಾಂತವಾಗಿ ಅಪಾರ್ನಾಗಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿ
ಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಂಕರನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ||೨೫-೨೬||

ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ, ತುಪ್ಪ, ಹುಗ್ಗಿ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಣವಮಂತ್ರದಿಂದ
ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಬೇಕು. ತಾಂಬೂಲ, ಧೂಪದೀಪಗಳು. ಮಂಗಳಾರತಿ, ಕರ್ಪೂರ
ರಾರತಿ, ಘೃತದೀಪಾರತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸ್ತುತಿವಚನ
ಗಳಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ||೨೭-೨೮||

ಭಕ್ತಿ, ಚಾಮರ, ಧ್ವಜ, ಬೀಸಣಿಗೆ, ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮ
ರ್ಪಿಸಿ ಶಿವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನಾನಾವಿಧವಾದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ನರ್ತನ,
ತಾಳವಾದ್ಯ, ವೇದತ್ರಯಪಾರಾಯಣ ಇವುಗಳಿಂದ ದೇವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಬೇಕು.
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸ್ತುತಿಪಾಠಗಳಿಂದ ಶಂಕರ
ಸಾರ್ವತಿಯರನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ||೨೯-೩೦||

ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ಪ್ರಣತಾರ್ಥಿಹಾರಿಣೇ
ನಮೋ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಗತಿಪ್ರದಾಯೈ ।
ನಮೋಸ್ತು ವೇದ್ಯಾಯ ಮಹೇಶ್ವರಾಯ
ನಮೋಸ್ತು ಗಂಧರ್ವಗಣಸ್ತುತಾಯೈ

||೩೨||

ನಮಶ್ಚಿವಾಯಾದಿವಿಹಾರಕಾರಿಣೇ
ನಮೋ ಜನಿತ್ಕೃತ್ಯ ಭವಮಂಗಳಾಯೈ ।
ನಮೋಸ್ತು ವಿಷ್ಣಾದಿವರಪ್ರದಾಯ
ನಮೋಸ್ತು ವಾಣೀಸ್ತುತಿಸಂಸ್ತುತಾಯೈ

||೩೩||

ನಮಶ್ಚಿವಾಯಾಂತಕಗರ್ವಹಾರಿಣೇ
ನಮೋಸ್ತು ಭಂಡಾಸುರಖಂಡನಾಯೈ ।
ನಮೋಸ್ತು ವೇದಾಂತವಚಸ್ತುತಾಯ
ನಮೋಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಾದಿ ಸುಸಂಸ್ತುತಾಯೈ

||೩೪||

“ ಮಂಗಳಕರನೂ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ, ದೇವದೇವನೂ ಸುಖಕರನೂ ಆದ ಶಂಕರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಮಂಗಳಪ್ರದಳೂ, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವಳೂ ಆದ ಜಗನ್ಮತೆಯಾದ ಗೌರೀದೇವಿಗೆ ವಂದನೆ. ||೩೫||

ಭಕ್ತರ ಪೀಡೆಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ, ವೇದಪ್ರತಿಪಾದಿತನೂ, ಮಹೇಶ್ವರನೂ ಆದ ಶಂಕರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ, ರಕ್ಷಣೆಗೂ ಮೂಲ ಕಾರಣಳಾದ, ದೇವಗಂಧರ್ವಾದಿಂದ ಸ್ತುತ್ಯುಳಾಗಿರುವ ಮಹಾದೇವಿಗೂ ಪುಣಾ ಮಗಳು. ||೩೬||

ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲಕಾರಣನೂ, ವಿಷ್ಣಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ವರ ವಿತ್ತವನೂ ಆದ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೆ ವಂದನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣಳೂ, ಸರಸ್ವತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತ್ಯುಳಾದವಳೂ, ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪಳೂ ಆದ ದೇವಿಗೆ ಪುಣಾಮಗಳು. ||೩೭||

ಯಮನ ಗರ್ವವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದವನೂ ಉಪನಿಷದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಂದ ಸಂಸ್ತುತನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ಅದೇ ರೀತಿ ಭಂಡಾಸುರ

ನಮಸ್ಕಿನಾಯ ಪ್ರಮಥಾಧಿನಾಯ
 ನಮೋಸ್ತು ರುದ್ರಾಣಿವರಪ್ರದಾಯೈ ।
 ನಮೋಸ್ತು ದೇವಾದಿಗಣಸ್ತುತಾಯ
 ನಮೋಸ್ತು ಭದ್ರಪ್ರದಮಂಗಳಾಯೈ

|| ೩೫ ||

ಏವಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಶಿವೋ ದೇವಿ ಚತುರ್ದಶಾಂ ಸದಾಶಿವಂ ।

ಪ್ರಹರೇ ಪ್ರಹರೇ ಚಾಪಿ ಏವಮೇವ ಯಥಾವಿಧಿ

|| ೩೬ ||

ದದ್ಯಾದ್ಭ್ಯಂ ಕ್ರಮೇಣೈವಂ ಪೂಜಾಂತೇ ಚ ಮಹೇಶ್ವರಿ ।

ಅಧಿನ್ಯಾಧಿಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಋಣದೌರ್ಭಾಗ್ಯಸೀಡಿತಂ

|| ೩೭ ||

ದದಾಮ್ಯಾಭ್ಯಂ ಮಹೇಶಾಯ ಸುಪ್ರೀತಸ್ತೇನ ಮೇ ಭವೇತ್ ।

ಏವಮೇವಾಭ್ಯದಾನಂ ಚ ರಾತ್ರೌ ಯಾಮಚತುಷ್ಟಯೇ

|| ೩೮ ||

ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ಮಹೇಶಾನಿ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ವಿಶೇಷತಃ ।

ಚೈತ್ರಾದಿಪರ್ವಮಾಸೇಷು ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ಸಿತಾಸು ಚ

|| ೩೯ ||

ನನ್ನ ನಾಶಗೊಳಿಸಿದವಳೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಾದಿ ದೇವಿಯರಿಂದ ಸಂಸ್ತುತಳೂ ಆದ ಮಹೇಶ್ವರಿಯೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. || ೩೪ ||

ಪ್ರಮಥಗಣಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯೂ, ದೇವಾದಿಗಣವಂದಿತನೂ ಆದ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೂ, ರುದ್ರಾಣಿಯರೆಂಬ ರುದ್ರಗಣಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವರಪ್ರದಾಯಕಿಯೂ ಸಪೂರ್ಣ ಮಂಗಳಪ್ರದಳೂ ಆದ ಗೌರೀದೇವಿಗೂ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.” || ೩೫ ||

ಈರೀತಿ ಪ್ರತಿಯಾಮಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರ್ವತೀಪರಶಿವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನಾನು ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಅರ್ಘ್ಯವು ಮನೋವೃಥೆ, ದೇಹವೃಥೆ ಇವುಗಳಿಂದಲೂ, ಋಣ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ನರಳುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹವಿಡು’ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪುಷ್ಪಸಹಿತವಾದ ಜಲವನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. || ೩೬-೩೭-೩೮ ||

ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಹೀಗೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಶಾಸದ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನವಾದರೂ ಈ

ಏಕಂ ವಾ ಪ್ರಹರಂ ಪೂಜಾಂ ಯದಿ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚ ನಕ್ತಭುಕ್ ।

ಏವಂ ನರೋ ವಾ ನಾರೀ ವಾ ವಿಧವೋಪವಸೇನ್ನಿತಿ ||೪೦||

ಸುಕೃತ್ಪೂರ್ವಭೃತೇ ಭೂತಾ ತಸ್ಯಾನುರ್ಚನಮೇವ ಮೇ ।

ಪುಣ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀತ ನ ವಿನಾಮುಕ್ತಸಾದತಃ ||೪೧||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ವಯಂ ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರಃ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ ।

ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕೇ ಫಲಂ ತಸ್ಯ ವಕ್ತುಂ ಶಕ್ತೋ ನ ಪಾರ್ವತಿ ||೪೨||

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋದರನುಧಾನಿ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಸಂತಿ ವೈ ।

ಸಂಸ್ಥಿತಾನಿ ಭವಂತೀಹ ಭೂತಾಯಾಂ ಸಾರಣೇ ಕೃತೇ ||೪೩||

ಪರೇದ್ಭ್ಯಃ ಪೂಜ್ಯ ಮಾಂ ದೇವಿ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾ ದ್ವಿಜಾರ್ಚನಂ ।

ಏವಂ ತ್ರ್ಯಬ್ಧಂ ದ್ವಾದಶಾಬ್ಧಂ ವ್ರತಂ ಕುರ್ವ್ಯಾದ್ಧಿಧಾನತಃ ||೪೪||

ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ನಾಲ್ಕು ಯಾಮಗಳು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಯಾಮವಾದರೂ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ನಕ್ತಭೋಜನಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ರೆಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಆಚರಿಸಬಹುದು. ವಿಧವೆಯಾದರೆ ರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡ ಬೇಕು. ||೩೯-೪೦||

ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿಯು ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷಪುಣ್ಯದಿಂದ. ಅದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವು ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆಯ ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷದಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಲಭಿಸುವುದು. ನಾಲ್ಕು ಮುಖದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಐದುಮುಖದ ವಿಷ್ಣುವೂ ಇದರ ಪುಣ್ಯಫಲವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ||೪೧-೪೨||

ತ್ರಯೋದಶೀವಿದ್ವಾದ ಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ಅದೇ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಣೆಯನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಿದರೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಂತರ್ಗತವಾದ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾಶನಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಮಾರನೆಯದಿನವೂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಈಶ್ವರಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ, ದ್ವಿಜಾರ್ಚನಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ವ್ರತವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸ ಬೇಕು. ಈರೀತಿ ಮೂರುವರ್ಷ, ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷ ನಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ||೪೩-೪೪||

ಸಂವತ್ಸರಂ ವಾ ದೇವೇಶಿ ಅಜನ್ಮೀ ಮದ್ಗಣೋ ಭವೇತ್ |
ಉದ್ಯಾಪನವಿಧಿಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಭೂತಾಯಾಂ ಮಾಸಿ ಮಾಸಿಕೇ ||೪೫||

ವ್ರತಸ್ಯೋದ್ಯಾಪನಂ ದೇವ ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಚ ಮಾನವೈಃ |
ಕೋ ವಿಧಿಃ ಕಾನಿ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಕಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ವದ ಪ್ರಭೋ ||೪೬||

|| ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಶೃಣು ಕಾಮ್ಯವಿಧಿಂ ಭದ್ರೇ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ |
ಚತುರ್ದಶಾಬ್ದಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಾಸಭೂತಾವ್ರತಂ ಶಿವೇ ||೪೭||

ಏಕಭುಕ್ತಂ ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಮುಪೋಷಣಂ |
ಸಂಪಾದ್ಯ ಸರ್ವಸಂಭಾರಾನ್ಮಂಡಪಂ ತತ್ರ ಕಾರಯೇತ್ ||೪೮||

ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಜನ್ಮಾವಧಿ ಮಾಡುವವನು ನನ್ನ ಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿಬಿಡುವನು. ಈಗ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಉದ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಕೇಳು, ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ನುಡಿಯಲು ಪ್ರೀತ್ಯಾತುರಗಳಿಂದ ದೇವಿಯು ಶಂಕರನನ್ನು ಕುರಿತು "ಮಹಾದೇವನೇ, ಈ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾನವರು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳಾವುವು? ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಳು. ||೪೫-೪೬||

ಆಗ ಈಶ್ವರನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು "ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು, ಈ ಕಾಮ್ಯರೂಪವಾದ ಉದ್ಯಾಪನಾವಿಧಿಯನ್ನು ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳುವೆನು. ಈ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀ ವ್ರತವನ್ನು ಹದಿನಾಲ್ಕುವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಆಚರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು. ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನೂ ಚತುರ್ದಶೀತಿಥಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ತ್ರಯೋದಶಿಯದಿನ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ಚತುರ್ದಶಿಯದಿನ ಪೂರ್ಣ ಉಪವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಉದ್ಯಾಪನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಆ ದಿನವೇ ಸಂಪಾದಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೪೭-೪೮||

ವಸ್ತ್ರೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಫಲಪಲ್ಲವಶೋಭಿತಂ ।

ತನ್ನಧ್ಯೇ ನಿಲಿಖೇತ್ವದ್ಧಂ ಸರ್ವತೋಭದ್ರಮುಂಡಪಂ ||೪೯||

ಧೂಪದೀಪಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಕುಂಭಾಷ್ಟಕವಿರಾಜಿತಂ ।

ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇತ್ಸತ್ರ ಋತ್ವಿಗ್ನಿಸ್ಸಹಿತಂ ಶಿವೇ ||೫೦||

ಶಿವರೂಪಾಶ್ಚ ತೇ ವಿಪ್ರಾಃ ಪೂಜ್ಯಾಶ್ಚಂದನಪುಷ್ಪಕೈಃ ।

ಅನುಜ್ಞಾತಶ್ಚ ತೈರ್ವಿಪ್ರೈಃ ಶಿವಮಾವಾಹ್ಯ ಕುಂಭಕೈಃ ||೫೧||

ಅಮ್ರಣಂ ಸಜಲಂ ಕುಂಭಂ ಮೃನ್ಮಯಂ ಹೇಮತಾಮ್ರಜಂ ।

ಕುಂಭೋಪರಿ ನೃಸೇದ್ಧೇವಮುಮಯಾ ಸಹಿತಂ ಶಿವಂ ||೫೨||

ಸೌವರ್ಣಂ ಚಾಪಿ ರೌಪ್ಯಂ ವಾ ತಾಮ್ರಂ ಮೃನ್ಮಯಮೇವ ವಾ ।

ರತ್ನಾಲಂಕಾರಕೈರ್ಯುಕ್ತಂ ವಸ್ತ್ರೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೫೩||

ಒಂದು ಮಂಟಪವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ವಸ್ತ್ರ, ಪುಷ್ಪ, ಚಿಗುರು, ತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಭದ್ರ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕಲಶಗಳನ್ನೂ, ಧೂಪ ದೀಪಾದಿ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಋತ್ವಿಕ್ಯಗಳಿಗೂ ಆಚಾರ್ಯ ನಿಗೂ ವರಃಣಕೊಡಬೇಕು. ||೪೯-೫೦||

ಅವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛೇವರೂಪಿಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆಪಡೆದು, ಆ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಆ ಕಲಶಗಳು, ಒಡಕೆಲ್ಲದೆ, ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿರಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನದಾಗಲಿ, ಚಿನ್ನ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರ ಇವುಗಳದ್ದಾಗಲಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಕಲಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾರ್ವತೀಸಹಿತನಾದ ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೫೧-೫೨||

ಆ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಮೂರ್ತಿಯು ಕೂಡ ಸುವರ್ಣ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಿಂದಲಾದರೂ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ರತ್ನಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದಲೂ, ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈಶ್ವರನನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀಸಾನಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಸುತ್ತಲೂ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯಾರ್ಚಯೇನ್ನೂರ್ತಿಂ ಸೋಮಾಂ ದಿಕ್ಪಾಲಕಾನಪಿ ।
ಪರಿತೋಷ್ಯ ಸುಕುಂಭೇಷು ಪೂಜಯೇನ್ನೂಲಮಂತ್ರತಃ ॥೫೪॥

ಪೂರ್ವೇದ್ಯುರ್ಗಂಧಪುಷ್ಪೈಶ್ಚ ಸೋಪವಾಸಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ।
ಧೂಪದೀಪೈಶ್ಚ ನೈವೇದ್ಯೈಃ ಪರ್ತ್ಯರ್ಥಾನಾವಿಧೈರಪಿ ॥೫೫॥

ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾತ್ವಾ ಪರೇದ್ಯುರ್ನಾರ್ಗಂ ಪೂಜಯೇತ್ಕೃತನೈತ್ಯಕಃ ।
ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯಸಹಿತೋ ಮೂರ್ತಿಂ ದಿಕ್ಪಾಲಸಂಯುತಾಂ ॥೫೬॥

ಪೂಜಯೇದ್ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈರ್ಧೂಪಂ ದೀಪಂ ನಿನೇದಯೇತ್ ।
ನೈವೇದ್ಯಂ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಂ ಚ ಅಪೂಪಾಂಶ್ಚ ಚತುರ್ದಶ ॥೫೭॥

ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸಘೃತಾಕ್ತಂ ತು ಸಂಖ್ಯಯಾ ಚ ಚತುರ್ದಶ ।
ಸ್ವಶಾಖೋಕ್ತೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಹುತಾಶನಂ ॥೫೮॥

ಪರಿಸ್ತೀರ್ಥ ವಿಲಾಪ್ಯಾಜ್ಯಂ ಹವಿಸ್ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಹಾನಯೇತ್ ।
ಆಚಾರ್ಯಯುಕ್ತಿಕ್ಲಹಿತಃ ಸಪತ್ನೀಕಃ ಸ್ವಯಂ ಶುಚಿಃ ॥೫೯॥

ಇರುವ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇರೀತಿ ಶಿವಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಈಶ್ವರನನ್ನು
ಅವಾಹಿಸಬೇಕು. ||೫೩-೫೯||

ಈ ದಿವಸ ಉಪವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಧಪುಷ್ಪಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ
ಶಿವಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯರೊಡನೆ
ಸ್ನಾನಾದಿನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ದಿಕ್ಪಾಲಕಸಹಿತವಾದ ಅವಾಹಿತವಾದ
ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೫೩||

ಗಂಧಪುಷ್ಪಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು.
ಹದಿನಾಲ್ಕು ತುಪ್ಪದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಒಬ್ಬಟ್ಟಿನ್ನಾಗಲಿ ನಿನೇದನಮಾಡಬೇಕು.
ಪೂಜಾನಂತರ ಸ್ವಶಾಖೋಕ್ತಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕು. ||೫೭-೫೮||

ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಪುರಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಅಜ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಿಸ್ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂ
ದಲೂ ಪ್ರಥಾನ ಹೋಮವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ನಮಶ್ಯಬ್ದಾಂತಗಳಾದ ರುದ್ರಮಂತ್ರ

ರುದ್ರೇಣೈವ ನಮೋಂತೇನ ಜುಹುಯಾಜ್ಞಾತವೇದಸಿ ।

ತತಸ್ಸಿಷ್ಟೈಶ್ಚೈತಂ ದತ್ತಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ||೬೦||

ಆಚಾರ್ಯಂ ಋತ್ವಿಜಶ್ಚೈವ ಪೂಜಯೇದ್ವಕ್ಷಿಣಾದಿಭಿಃ ।

ಗಾಂ ಸವತ್ಸಾಂ ಸವಸನಾಮಾಚಾರ್ಯಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್ ||೬೧||

ತತಸ್ಸ ಕುಂಭಾಂ ತಾಂ ಮೂರ್ತಿಮಾಚಾರ್ಯಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್ ।

ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಶಿನೌ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಯಾತಾಂ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದೌ ಮನು ||೬೨||

ದಿಕ್ಪಾಲಮೂರ್ತಿಃ ಕುಂಭಾಂಶ್ಚ ಋತ್ವಿಗೈಘ್ನೋದಾಪಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್ ।

ನತ್ವಾ ತಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ದೇವಿ ಗಂಧಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೬೩||

ವಿತ್ರಶಾತ್ಮಮಕುರ್ವಾಣೋ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ।

ಪುನಸ್ಸಂಪೂಜ್ಯ ಮಾಂ ಲಿಂಗೇ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇದ್ವ್ರತಸಿದ್ಧಯೇ ||೬೪||

ವ್ರತಮೇತತ್ಕೃತಂ ಯನ್ನೇ ಪೂರ್ಣಂ ವಾಪೂರ್ಣಮೇವ ವಾ ।

ರೋಗಪೀಡಾರ್ತಿತೋ ದೇವಿ ದಿನಾ ಭುಕ್ತಂ ತು ಯನ್ಮಯಾ ||೬೫||

ಗಳಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷದಿಂದ ಹೋಮಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ||೫೯-೬೦||

ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ, ಕರುವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗೋದಾನವನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರದಾನವನ್ನೂ ಆಚಾರ್ಯನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಬೇಕು. ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಈ ಕಲಶ ವಸ್ತ್ರಪ್ರತಿಮಾದಾನದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಆಚಾರ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಕಲಶವನ್ನೂ ಶಿವಮೂರ್ತಿಯೊಡನೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ||೬೧-೬೨||

ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನು ಆವಾಹನಮಾಡಿದ್ದ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಋತ್ವಿಜರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ದ್ರವ್ಯಲೋಭಮಾಡದೆ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ದಕ್ಷಿಣತಾಂಬೂಲಗಳಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಶಿವನಿಗೆ ಪುನಃ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು. ||೬೩-೬೪||

ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಈರೀತಿ ನನ್ನ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಾಸತಿವರಾತ್ರೀವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ವಾಗಿಯೇ, ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರತಿ ಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಕದಾಚಿತ್ವಾಪಯೋಗತಃ |

ಸರ್ವಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತು ತತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಹೇಶ್ವರಿ ||೬೬||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ತತ್ರ ಪರೇದ್ಯುಕ್ತ ಚತುರ್ದಶ |

ಸಪತ್ನೀಕಾನ್ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯೈರ್ಗಂಧಪುಷ್ಪಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ||೬೭||

ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಃ ಪ್ರತೋಷ್ಯೈವ ಸ್ವಯಂ ಭುಂಜೀತ ಬಂಧುಭಿಃ |

ಏವಂ ನರೋ ವಾ ನಾರೀ ವಾ ವಿಧವಾಪಿ ಚತುರ್ದಶೀ ||೬೮||

ಮಾಸಿಕೀ ಯಚ್ಚ ಲಭ್ಯೇತ ತದೇಕಾಗ್ರಮನಾಃ ತೃಣ |

ಅಪುತ್ರೋ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ಕುಮಾರೀ ಸತ್ಪತಿಂ ಲಭೇತ್ ||೬೯||

ನಿರ್ಧನೋ ಧನವಾನ್ ಭೂಯಾದಾಯುರ್ಹೀನಸ್ತಥಾಯುಷಂ |

ಭಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಮವಾಪ್ನೋತಿ ವಿಧವಾ ಪತಿಲೋಕಗಾ ||೭೦||

ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲಪ್ರದವಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಿಯಿಂದ ದಿನಾಭೋಜನಮಾಡುವವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ||೬೫-೬೬||

ಈ ವ್ರತಪೂರ್ತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಹದಿನಾಲ್ಕುಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ, ತಾನೂ ಬಂಧುಗಳೊಡನೆ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಭುಂಜಿಸಬೇಕು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡ ಬಹುದು. ವಿಧವೆಗೂ ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ||೬೭-೬೮||

ಏಕಾಗ್ರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಮಾಸತಿವರಾತ್ರೀ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದವರಿಗೆ ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರು ಸತ್ಪುತ್ರ ರನ್ನೂ, ಪತಿಯನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುವವಳು ಸತ್ಪತಿಯನ್ನೂ, ಧನಾಪೇಕ್ಷಿಯು ಐಶ್ವರ್ಯ ವನ್ನೂ, ಆಯುಷ್ಯಾಮಿಯು ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನೂ, ಭಕ್ತನು ಶಾಶ್ವತಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಫಲಿಹೀನಳಾದವಳು ಪತಿಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ||೬೯-೭೦||

ಭಕ್ತೋ ಮದ್ಗಣಪೋ ಭೂಯಾನ್ಮಾಸಿ ಭೂತಾರ್ಚನೇನ ಮೇ ।

ಕಿಂ ಪುನರ್ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಸರ್ವಾನ್ಯಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೨೦||

ಏವಂ ಮಾಸಚತುರ್ದಶೀಷು ನಿಯತಃ ಸಂಪೂಜಯನ್ಮಾಂ ಹರಂ

ಶರ್ವಾಣೀಸಹಿತಂ ಸ ಶರ್ಮ ಲಭತೇ ಸರ್ವೇಷು ಲೋಕೇಷ್ವಪಿ ।

ಪೂರ್ವೋದ್ಯಚ್ಛತಿಸುಂದರಂ ನಗವರಂ ಕೈಲಾಸಮಾಪ್ಯಾದರಾತ್

ಪಶ್ಚಾನ್ನೇ ಗಣಪುಂಗವೇಂದ್ರತಾಮುಪಗತೋ ಜ್ಞಾನಾದ್ವಿಲೀನೋ ಭವೇತ್ ||೨೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ವಿಕಾದಶಾಂಶೇ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀ

ವ್ರತೋದ್ಯಾಪನವಿಧಿನಿರೂಪಣಂ ನಾಮ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತರಿಗೆ, ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಗಾಣಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು. ಹೆಚ್ಚೇನು! ಅವನ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಪಲ್ಲಿಸುವೆನೆಂದೇ ತಿಳಿ. ಎಲೆ ದೇವಿಯೇ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಸಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಮಾಸಹಿತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ವ್ರತರೂಪದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವವನು ಐಹಿಕವಾದ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಪೂಜ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳಿ, ಆ ಜನ್ಮವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡನಂತರ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಚಂದ್ರನಿಂದ ಸುರಂಜಿತವಾಗಿರುವ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗಣಶ್ರೇಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದು, ಸುಜ್ಞಾನಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಕ್ತಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಮಾಸ ಶಿವರಾತ್ರೀ ವ್ರತಮಹಿಮಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು. ||೨೦-೨೧||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ

ಮಾಸಶಿವರಾತ್ರೀವ್ರತೋದ್ಯಾಪನೆಯ ವಿಧಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ

ಮೂವತ್ತುಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಮಹಾದೇವಿ ಪೂಜಯೇನ್ಮಾಂ ಯತವ್ರತಃ ।

ದೃಢವ್ರತೋ ಮಹಾದೇವಿ ಬೋಧಾಯನವಿಧಾನತಃ ॥೧॥

ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಗೃಹಸ್ಥಾಃ ಪುರುಷಾ ವರ್ಣನೋಪಿ ಮಹೇಶ್ವರಿ ।

ಸರ್ವಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀಷ್ಟೀಶೇ ಉಪೋಷ್ಯಾಹಃ ಪ್ರದೋಷಕೇ ॥೨॥

ನದ್ಯಾಂ ತಟಾಕೇ ಸಂಸ್ನಾಯಾದ್ಧೌತವಸ್ತ್ರಧರಶ್ಚುಚಿಃ ।

ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಧ್ರಸಹಿತೋ ರುದ್ರಾಕ್ಷಾಭರಣೈರ್ಯುತಃ ॥೩॥

ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಈಗ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಶಿವವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವನು:—ದೇವಿಯೇ, ಕೇಳು. ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಲಿ, ಗೃಹಸ್ಥರಾದ ಪುರುಷರಾಗಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಸಗಳ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೃಢಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ಹಗಲು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಬೋಧಾಯನಯುಷಿಪೋಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ॥೧ ೨॥

ಆ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ನದಿಯಲ್ಲಿಯೋ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿಯೋ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಧ್ರದಿಂದಲೂ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ

ಬಿಲ್ವಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಂಸಾದ್ಯ ಧೌತಕುಂಭೋಂಭಸಾಯುತಃ ।

ಕುಶಾಂಕ್ಷಸಾಗ್ರಾಂತ್ಸಂಸಾದ್ಯ ಕೃತನಿತ್ಯಕ್ರಿಯೋ ದ್ವಿಜಃ

॥೪॥

ಪೂಜಾಸ್ಥಾನಂ ಸಮಾಲಿಪ್ಯ ಗೋಮಯೇನ ನನಾಂಭಸಾ ।

ರಂಗವಲ್ಲಿಶೋಭಿತಂ ಚ ಪುಷ್ಪಮಂಡಪಕೈರ್ಯುತಂ

॥೫॥

ವಿತಾನಪಲ್ಲವೋಪೇತಂ ತೋರಣಾವಲಿಭೂಷಿತಂ ।

ತಸ್ಮಿಂತ್ಸಂಸ್ಥಾಪಿತೇ ಪೀಠೇ ಸಮಾನಾಹ್ಯ ವೃಷಧ್ವಜಂ

॥೬॥

ಸಾಂಬಂ ಸಗಣಮವ್ಯಗ್ರೋ ಉಗ್ರಾರ್ಚನಪರಾಯಣಃ ।

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ದೇಶಕಾಲಾದಿಪಂಚಾಕ್ಷರಜಪಾದರಃ

॥೭॥

ಸಾದ್ವ್ಯಾಘ್ನಾಚಮನಾದೀನಿ ಶಂಖಂ ಕುಂಭಂ ಚ ಸಾಂಬುಯುಕ್ ।

ಲಿಂಗಾಗ್ರೇ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ದೇವಿ ಸ ಕೂರ್ಚಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಯುಕ್ ॥೮॥

ಪಂಚಾಮೃತಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ತಥಾ ಫಲರಸಾನಿ ಚ ।

ಮಧುಪರ್ಕಂ ಚ ಪಾತ್ರೇಷು ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಗಂಧಪುಷ್ಪಕಂ

॥೯॥

ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ, ಶುಭ್ರವಾದ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧೀದಕವನ್ನೂ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಅಗ್ರಸಹಿತಗಳಾದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನೂ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ॥೩-೪॥

ಪೂಜಾಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗೋಮಯಾದಿಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು, ರಂಗವಲ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಹೂವಿನ ಮಂಟಪವನ್ನು ಮೇಲ್ಕಟ್ಟಿ, ತೋರಣಾದಿಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನ ಆನಾಹನೇಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಪೀಠವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ॥೫-೬॥

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಿ, ಗಣಸಹಿತನಾದ ಸಾಂಬನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವಾಡಿ, ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಕಲಶವನ್ನು ಜಲಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗದಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ದರ್ಭಕೂರ್ಚ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಇವುಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ॥೭-೮॥

ಪಂಚಾಮೃತ, ಪಂಚಗವ್ಯ, ಫಲರಸ, ಮಧುಪರ್ಕದ್ರವ್ಯ ಇವೇ ಮೊದಲಾ

ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ಹವಿದೇವಿ ಸಂಸಾದ್ಯಾಖಂಡಿತಾಕ್ಷತಾನ್ |
 ಘೃತದೀಪಾನ್ ತತೋ ದಿಕ್ಷು ಪೈಷ್ಪಾನ್ ಕುರ್ವ್ಯಾತ್ಸವರ್ತಿಕಾನ್ ||೧೦||
 ಆತ್ವಾವಹೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಶಿವಮಾನಾಹಯೇತ್ಸುಧೀಃ |
 ಸಾಂಬಂ ಚ ಸಗಣಂ ದೇವಂ ಲಿಂಗೇಭ್ಯರ್ಚೇತ್ಪಿನಾಕಿನಂ ||೧೧||
 ಪಾದ್ಯಾರ್ಘ್ಯಾರ್ಚಮನಾದೀನಿ ದದ್ಯಾದ್ಧೇವಿ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್ |
 ಮೂಲಮಂತ್ರೇಣ ವಿಧಿಸನ್ಮಧುಸರ್ಕಂ ತತಶ್ಶಿವೇ ||೧೨||
 ಪಂಚಾಮೃತಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ತಥಾ ಫಲರಸೈಶ್ಶಿವೇ |
 ಗಂಧಫುಪ್ಪಕುತಾಗ್ರಾಂಬು ಲಿಂಗೇ ದದ್ಯಾತ್ ಷಡಕ್ಷರೈಃ ||೧೩||
 ಶತರುದ್ರೇಣ ವಿಧಿಸದ್ಗೋಶ್ವಂಗೇಣಾಭಿಷೇಚಯೇತ್ |
 ಇಮಾ ಆಪ ಇತೀತ್ಯೇವಮಾಪೋಃ ದದ್ಯಾಚ್ಛಿವಾಯ ತು ||೧೪||

ದುವುಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಧ, ಹೂವು, ತಾಂಬೂಲ, ಹುಗ್ಗಿ, ನುಚ್ಚಾಗದಿರುವ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದಬತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೀಪಗಳ ಸಾಲುಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು. ||೯-೧೦||

“ಆತ್ವಾವಹೇ” ಎಂಬ ಯಾಜುಷಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಅಂಬಾ ಸಹಿತನಾಗಿಯೂ ಪರಿವಾರಪರಿವೃತನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪಿನಾಕಿಯನ್ನು ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಶಿವಮೂಲಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೂ, ವಿಧಿಸತ್ತಾಗಿ ಮಧುಸರ್ಕವನ್ನೂ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೧೧-೧೨||

ಪಂಚಾಮೃತ, ಪಂಚಗವ್ಯ, ಫಲರಸ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಕುಶ, ಇವುಗಳಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಅಗ್ನೋದಕವನ್ನು ಷಡಕ್ಷರೀಮಂತ್ರಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ರುದ್ರಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ಗೋಶ್ವಂಗದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ‘ಇಮಾ ಆಪಶ್ಶಿವತಮಾ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ||೧೩-೧೪||

ಅಪೋಹಿಷ್ಣೇತಿ ಮನುಭಿರಭಿಷಿಂ ಚೇತ್ತತಃ ಪರಂ ।

ಬ್ರಹ್ಮಜಜ್ಞೈಃ ಸಾವನಾನೈಃ ಕದ್ರುದ್ರಾಯೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ ॥೧೫॥

ಸರ್ವೋಹ್ಯೇಷ ಮಹಾರುದ್ರಃ ಪುರುಷೋ ರುದ್ರ ಇತ್ಯಪಿ ।

ವಿಶ್ವಂಭೂತಮಿತಿಶಾನಿ ವಾಮದೇವಾದಿನಾಮುಭಿಃ ॥೧೬॥

ಯಜುಃ ಪವಿತ್ರಮಾಪೋಸ್ತಾದ್ಯೋ ರುದ್ರೋಗ್ನಾನಿತಿ ಮಂತ್ರತಃ ।

ಅಭಿಷಿಜ್ಯ ಮಹಾದೇವಂ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಣಂ ॥೧೭॥

ದೇವಸ್ಯ ತ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸ ಕೂರ್ಚೇಣಾಭಿಷೇಚಯೇತ್ ।

ಭವಾಯೇತ್ಯಪ್ಯಭಿರ್ವಿದ್ವಾನ್ ತರ್ಪಯೇನ್ನಾಮುಭಿಃ ಪೃಥಕ್ ॥೧೮॥

ಸಂಶೋಧ್ಯ ವಾಸಸಾ ಲಿಂಗಂ ಪೀಠೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ।

ಸಿತಭಸ್ಮಗಂಧವಸ್ತ್ರಂ ಸಾಕ್ಷತಂ ಚೋಪವೀತಕಂ ॥೧೯॥

ಸುವರ್ಣರತ್ನಾ ಕಲ್ಪೈಶ್ಚ ಬಿಲ್ವೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ।

ಕಮಲೋತ್ಪಲಕಲ್ಪಾರಮಂದಾರಕಂಠೀರವೈಃ ॥೨೦॥

ಅಪೋಹಿಷ್ಣಾ, ಬ್ರಹ್ಮಜಜ್ಞಾನಂ, ಸವನಾನಸೂಕ್ತ, ಕದ್ರುದ್ರಾಯ ಪ್ರಚೇತಸೇ, ಸರ್ವೋಹ್ಯೇಷರುದ್ರಸ್ತಸ್ಮೈ, ಮಹಾರುದ್ರ, ಪುರುಷಸೂಕ್ತ, ವಿಶ್ವಂ ಭೂತಂ ಭುವನಂ, ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪುರಸ್ಕರ ವಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ॥೧೫-೧೬॥

ಪವಿತ್ರಂತ್ವೇ, ಅಪೋ ಅಸ್ತಾನ್ಮಾತರಃ, ಯೋ ರುದ್ರೋ ಅಗ್ನಿ ಯೋ, ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡ ಬೇಕು. ದೇವಸ್ಯ ತ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕೂರ್ಚಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಭವಾಯ ದೇವಾಯ ನಮಃ ಇತ್ಯಾದಿಯಾದ ಎಂಟು ಶಿವ ನಾಮಗಳನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ ತರ್ಪಣಮಾಡಬೇಕು. ॥೧೭-೧೮॥

ಅನಂತರ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಶುದ್ಧವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒರಸಿ, ಪೀಠದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಶುಭ್ರವಾದ ಭಸ್ಮ, ಗಂಧ, ವಸ್ತ್ರ, ಅಕ್ಷತೆ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಸುವರ್ಣಭರಣ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ, ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಮಲ, ನೈದಿಲೆ,

ಕರ್ಣಕಾರಾರ್ಕದಮನ್ವೈಃ ಕನಕೈದ್ರೋಣಸಂಭವೈಃ ।

ಶತಾಪ್ಯನಾಮುಭಿದೇವಿ ನಿಧನೇತ್ಯಾದಿಮಂತ್ರತಃ ॥೨೧॥

ಧೂಪಂ ಚ ಗುಗ್ಗುಲೋಪೇತಂ ಘೃತದೀಪಾನ್ಮನೋಹರಾನ್ ।

ಗಣಾಂಶ್ಚ ಪರಿತಃ ಪೂಜ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ॥೨೨॥

ಮಹಾಕಾಲಾಯ ಪೂರ್ವೇ ತು ಶಂಕುಕರ್ಣಾಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ।

ನಂದಿಕೇಶಾಯ ಪಶ್ಚಾತ್ತ ವಕ್ರತುಂಡಾಯ ಚೋತ್ತರೇ ॥೨೩॥

ಈಶಾನೇ ಚಂಡಿಕೇಶಾನಂ ಧರ್ಮಂ ಚೈವ ಶಿವಾಗ್ರತಃ ।

ಉತ್ತರೇ ಚ ಮಹಾದೇವೀಂ ಪೂಜಯೇದುಪಚಾರಕೈಃ ॥೨೪॥

ತತ್ರನ್ನಾಮುಭಿರೇವೇತಿ ಶಿವಸ್ಯ ಪರಿತೋ ಯಜೇತ್ ।

ಉದ್ದೀಪ್ಯಸ್ತೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಚಾಪ್ಯಪೃಷ್ಟಿಕದೀಪತಃ ॥೨೫॥

ಕಲ್ಪಾರ, ಮಂದಾರ, ಕಣಿಗಲು ಮುಂತಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.
||೧೯-೨೦||

ಕರ್ಣಕಾರ (ಗಿಡಕರ್ಣಕೆ) ಎಕ್ಕ, ದವನ, ಸಂಪಿಗೆ, ತುಂಬೆ ಮುಂತಾದ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಾರ್ಚನೆಮಾಡಬೇಕು. “ನಿಧನ ಪತಯೇ ನಮಃ” ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಮಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಶಂಕರನ ಸುತ್ತಲೂ ಗಣದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೨೧-೨೨||

ಮಹಾಕಾಲ, ಶಂಕುಕರ್ಣ, ನಂದಿಕೇಶ, ವಕ್ರತುಂಡ, ಚಂಡಿಕೇಶ್ವರ ಈ ಗಣದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಪೂರ್ವ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ, ಈಶಾನ್ಯ ಈ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಈಶ್ವರನ ಮುಂದೆ ಧರ್ಮದೇವತೆ ಯನ್ನೂ, ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನೂ, ಆಯಾ ನಾಮಗಳಿಂದಲೇ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಎಂಟು ಹಿಟ್ಟಿನ ಸೊಡಲುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ನೀರಾಜನ ವನ್ನು ‘ಉದ್ದೀಪ್ಯಸ್ತುಜಾತವೇದಃ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಬೆಳಗಬೇಕು. ||೨೩-೨೪-

ಹವಿಸ್ಸಾಂ ಚ ತಾಂಬೂಲಂ ಶಿವೇ ದದ್ಯಾದ್ಗಣೇಷು ಚ ।

ನೀರಾಜನಂ ತತೋ ದದ್ಯಾದ್ಯಾಧ್ಯಾಧ್ಯಾಘೋಷಪುರಸ್ಕರಂ ॥೨೬॥

ಭಕ್ತಂ ಚ ಚಾಮರೇ ದೇವಿ ವ್ಯಜನಾದರ್ಶಕೇ ತಥಾ ।

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪ್ರಣಾಮಂ ಚ ಸ್ತವನೋತ್ಪ್ರಯೋಜಯೇತ್ ॥೨೭॥

ಜಯ ಶಂಕರ ಪಾರ್ವತೀಪತೇ

ವಿಧಿವಿಷ್ಟಂ ದ್ರುಸುಸೇವಿತಾಬ್ಜಪಾದ ।

ಉರಗೇಂದ್ರಾಭರಣ ಪ್ರಸೀದ ಶಂಭೋ

ಪ್ರಸಭಂ ಪಾಪಮಪಾಕುರುಷ್ವ ಸದ್ಯಃ ॥೨೮॥

ಜಯ ಸೋಮಾನಲಸೂರ್ಯಲೋಚನಾಚ್ಚ ಶಂಭೋ

ಧೃತಚಂದ್ರಾಂಕಜಟಾಕುಟೀರಗಂಗ ।

ಪರಿಸಾಹಿ ಪತಂಗಮಧ್ಯವಾಸ

ವಿಧಿಮುಂಡಾಭರಣ ಪ್ರಸೀದ ದೇವ ॥೨೯॥

ಅನಂತರ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಪಕ್ವವಾಗಿರುವ ಹವಿಸ್ಸನ್ನೂ, ತಾಂಬೂಲವನ್ನೂ ಗಣದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ವೇದವಾದ್ಯಘೋಷಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ನೀರಾಜನಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಭಕ್ತಿ, ಚಾಮರ, ವ್ಯಜನ, ಅದರ್ಶ ಮುಂತಾದಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಿ ಈರೀತಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ॥೨೬-೨೭॥

‘ಶಂಕರನೇ, ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯೇ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಇಂದ್ರ ಇವರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಪಾದಪದ್ಮವುಳ್ಳವನೇ, ನಾಗಾಭರಣನೇ, ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಬೀರುವವನಾಗು. ॥೨೮॥

ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೇ ನೇತ್ರತ್ರಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಾದೇವನೇ, ನೀನು ಚಂದ್ರಬಿಂಬವನ್ನೂ ದೇವಗಂಗೆಯನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಜಟಾಕುಹರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ! ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲಮಾಲೆಯಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿರುವ ನೀನು ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸು. ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಅಪರಾಧವನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸುವವನಾಗು. ॥೨೯॥

ಜಯ ಸೋಮಕಲಾವತಂಸ ಶೂಲಸಾಣೇ

ಗಣವೃಂದಾನುಲಸೇವನ ಪ್ರಸೀದ ।

ಹರಭರ್ಗೋತ್ತಮ ನಂದಿ ಚಂಡಿಕೇಶ

ಗಣಸ್ಕಂದಾತುಲ ಶಂಕುಕಾಲಕಾಲೈಃ

॥೩೦॥

ಪರಿತಸ್ತೇವಿತಪಾರ್ಶ್ವ ವಿಶ್ವನಾಥ

ಸ್ಥಿರಧನ್ಯನ್ನ ಮಸಾ ಪ್ರತುಷ್ಟಿಮೇಹಿ ।

ಜಯ ಸಾಂಬ ಮಹೋರಗೇಂದ್ರಹಾರ

ಪ್ರಸಭಂ ಮನ್ಮಥನಾಶನ ಪ್ರಸೀದ ಭರ್ಗ

॥೩೧॥

ಭವ ಭೀಮ ಮಹೇಶ್ವರಾವ ಶಂಭೋ ।

ಮಯಿ ದೃಷ್ಟಿಂ ಕರುಣಾಂ ಕುರುಷ್ವ ಶಂಭೋ

॥೩೨॥

ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ಮಹಾದೇವಂ ಕಾಲಾಷ್ಟ್ಯಮ್ನಾಂ ತದಾ ವ್ರತೇ ।

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ತತೋ ವಹ್ನಿಂ ಸ್ವಸ್ತಶಾಖೋಕ್ತನಾರ್ಗತಃ

॥೩೩॥

ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನೇ ಶಿರೋಭೂಷಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಮಸ್ತ ಗಣನಾಯಕರಿಂದಲೂ ಸೇವಿತನಾಗಿರುವ ಮಹಾದೇವನೇ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ಹರ, ಭರ್ಗ, ನಂದಿ, ಚಂಡಿಕೇಶ್ವರ, ಗಣನಾಥ, ಸ್ಕಂದಸ್ವಾಮಿ, ಶಂಕು, ಕಾಲಕಾಲ ಮುಂತಾದ ಗಣದೇವತೆಗಳು ಸದಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರಲ್ಲವೆ! ಇಂತಹ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಪಾಡು. ॥೩೦॥

ಗಣನಾಯಕರಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ಆವೃತನಾಗಿರುವ ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೇ, ಸ್ಥಿರವಾದ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನೇ, ಈ ನನ್ನ ಅಲ್ಪಸೇವೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದು. ಮಹಾದೇವನೇ, ಉರಗಾಭರಣನೇ, ಮನ್ಮಥನಾಶಕನೇ, ನೀನು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವನಾಗಿರು. ನನ್ನ ಸರ್ವಾಪರಾಧವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ದ್ಧರಿಸು. ॥೩೧॥

ಸಂಸಾರದುಃಖನಾಶಕನೇ, ಭಯಂಕರನೇ, ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕರುಣಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರುವವನಾಗು. ನನ್ನನ್ನು ಸಲಹು' ಎಂದು ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ದಿವಸ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಮಾರನೆಯದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಸ್ವಶಾಖೋಕ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಆಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ॥೩೨-೩೩॥

ಅಶನೀಯಂ ಹವಿರ್ಯತ್ಸ್ಯಾ ಜ್ಞು ಹುಯಾಶ್ವೇನ ಸರ್ಪಿಷಾ |

ಇಮಾ ರುದ್ರೇತ್ಯಾದಿಭಿರ್ಮಾಂ ಪೂರ್ವಂ ತು ಜುಹುಯಾಚ್ಛಿವೇ || ೩೪ ||

ಶತಂ ಹಿಮೇತ್ಯಾದಿಭಿಶ್ಚ ಅರ್ಹಂ ಬಿಭರ್ಷಿ ಇತ್ಯಪಿ |

ಮಾನ ಆಯುಷಿ ಇತ್ಯೇತದಾತೇ ಪಿತರಿತಿ ಕ್ರಮಾತ್ || ೩೫ ||

ಮಾನಸ್ಸೂರ್ಯ ಏವಾಹೀತಿ ಮಾನೋ ಮಹಾಂತಮಿತ್ಯಪಿ |

ಮಾನಸ್ತೋಕೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ಹವಿಷ್ಠಂತ ಇತಿಕ್ರಮಾತ್ || ೩೬ ||

ವಾಸ್ತೋಷ್ವತೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಆದ್ರಾಢ್ಯಾ ರುದ್ರ ಇತ್ಯಪಿ |

ಪ್ರಮುಂಚಂತು ದುರಿತಾನೀತಿ ಮಂತ್ರಾಸ್ತೇ ಸಮಿದಾನಕೇ || ೩೭ ||

ಭವಾಯೀತ್ಯಪ್ಯಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಸ್ವಾಹಾಂತೈರ್ಜು ಹುಯಾಚ್ಛಿವೇ |

ಭವಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಪತ್ನೈಶ್ಚ ಇತ್ಯಪ್ಯಾಭಿರ್ಜುಹೋತ್ಯಪಿ || ೩೮ ||

ದೇವಸ್ಯ ಚ ಸುತಾಯೇತಿ ಜುಹುಯಾಜ್ಞಾತವೇದಸಿ |

ತತಸ್ತಿಸ್ತ್ವಕೃತಂ ಹುತ್ವಾ ಅಜೈರ್ಹೋಮಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ || ೩೯ ||

ಪುನರಪ್ಯಸುಮ್ಯುಃ ಪೂಜ್ಯ ಹೋಮಾಂತೇತಂ ಪ್ರಸಾದಯೇತ್ |

ಪ್ರೀಯತಾಂ ಭಗವಾನೀಶಃ ಸಾಂಬಃ ಸಗಣ ಈಶ್ವರಃ || ೪೦ ||

ತಾನು ಉಟಮಾಡುವ ಹವಿಸ್ಸನ್ನೇ ಹೋಮಕೃಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ' ಇಮಾರುದ್ರಾಯ ' ' ಶತಂಹಿಮೇ ' ' ಅರ್ಹಂ ಬಿಭರ್ಷಿ ' ' ಮಾನಸ್ತೋಕೇ ' ' ಅತೀಪಿತರ್ಮರುತಾಂ ' ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಅದ್ವೈತಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. || ೩೪-೩೫ ||

' ಮಾನಸ್ಸೂರ್ಯ ' ಮಾನೋಮಹಾಂತಮುತಮಾನೋ ' ' ಮಾನಸ್ತೋಕೇತನಯ ' ' ವಾಸ್ತೋಷ್ವತೇತಿಪ್ರತಿಜಾನೀಪ್ಯಸ್ವಾನ್ ' ' ಪ್ರಮುಂಚಂತು ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ' ಇತ್ಯಾದಿಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸಮಿದಾಧಾನಮಾಡಬೇಕು. || ೩೬-೩೭ ||

' ಭವಾಯ ದೇವಾಯಸ್ವಾಹಾ ' ಎಂಬ ಭವಾದಿಯಾದ ಎಂಟು ಶಿವನಾಮಗಳಿಂದಲೂ ' ಭವಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಪತ್ನೈಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ' ಎಂಬ ಭವಪತ್ನಾದಿ ಎಂಟು ನಾಮಗಳಿಂದಲೂ ಅಜ್ಯಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸ್ವಪ್ನ ಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಪರಶಿವನು ಗಣಸಮೇತನಾಗಿ

ಅನಯಾ ಪೂಜಯಾ ಹೋಮೈಸ್ತೃಪ್ತೋ ಮಾಂಸಂಪ್ರಸೀದತು ।

ದದ್ಯಾದಘ್ನಂ ಮಹೇಶಾಯ ಸಪುಷ್ಪಾಂಬುಮಹೇಶ್ವರಿ ||೪೧||

ದುಃಖದಾರಿದ್ರ್ಯಾದಿಮಗ್ನಂ ಮಾಮುದ್ಧರ ಮಹೇಶ್ವರ ।

ಅಷ್ಟಮ್ಯಾಮಘ್ಯದಾನೇನ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತೇ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ||೪೨||

ಇತ್ಯಘ್ನಂ ಚ ತತೋ ದತ್ತಾ ಪೂಜಾಮುದ್ಧಾಸ್ಯ ಸತ್ತಮೇ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಹಿರಣ್ಯಂ ಗಾಂ ಶಾಂಭವಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್ ||೪೩||

ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವಾ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ದದ್ಯಾದೀಶಾನತುಷ್ಟಯೇ ।

ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾನ್ನಸಂಯುಕ್ತಂ ಭುಂಜೀಯಾಚ್ಛಾಂಭವೈಸ್ಸಹ ||೪೪||

ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಶ್ಚ ತಾನ್ ಪುಷ್ಪೈರ್ಗಂಧತಾಂಬೂಲಪೂರ್ವಕಂ ।

ಭೋಜನವೇಚ್ಛ ಸ್ವಯಂ ಭುಂಜನ್ನಕ್ತಂ ಶಕ್ತೋಽಥ ವರ್ಜಯೇತ್ ||೪೫||

ತೃಪ್ತನಾಗಲಿ ಎಂದು ಮನಸಾಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. |೩೮-೩೯-೪೦|

ಈ ಪೂಜೆಯಿಂದಲೂ ಹೋಮದಿಂದಲೂ 'ಪರಶಿವನು ತೃಪ್ತನಾಗಲಿ, ಅದರಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯು ನನಗೆ ಒದಗಲಿ' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಪರಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ದಃಖ, ಬಡತನ, ಇವುಗಳಿಂದ ವೃಥೆಪಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಅರ್ಘ್ಯದಾನದಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ನೀನು ಉದ್ಧರಿಸು. ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಯೇ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮತ್ತೂ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ||೪೧-೪೨||

ಹೀಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಶಾಂಭವನೆನಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಿರಣ್ಯಸಹಿತವಾದ ಗೋವನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಈಶ್ವರ ತೃಪ್ತಾರ್ಥವಾಗಿ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ಹಿರಣ್ಯವನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಸಹಿತವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಶಾಂಭವರೊಡನೆ ಕುಳಿತು ತಾನೂ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ||೪೩-೪೪||

ಭೋಜನಾನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ, ಗಂಧ, ತಾಂಬೂಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಾನೂ ತೃಪ್ತನಾಗಬೇಕು. ಇದೇ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ವ್ರತವಿಧಾನ. ಈರೀತಿ

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಾಷು ನಿಯತಮೇಷಾ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ವಿಧಿಃ ।

ಏಕಾಬ್ದಂ ತ್ರೀಣಿ ವಾ ದೇವಿ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಮಥಾಪಿ ವಾ ||೪೬||

ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತೋದ್ಧಾಪನಂ ಚ ನಕ್ತಾಶೀ ವಾ ಭವೇತ್ತತಃ ।

ಸಿತಾಸಿತಾಸ್ವಷ್ಟಮೀಷು ಅವಿಮುಕ್ತೇ ತು ನೈತ್ಯಕಂ ||೪೭||

ಉಪೋಷ್ಯೈವಾವಿಮುಕ್ತೇತಂ ಪೂಜ್ಯ ಬಿಲ್ವೈಸ್ಸುಮ್ನೈರಪಿ ।

ಶಿವೇ ಗಂಗಾಂಬುಭಿಶ್ಚೀತೈರಭಿಷಿಜ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಂ ||೪೮||

ಧೂಪದೀಪಾದಿನೈವೇದ್ಯೈಸ್ಸುವೀತ್ಯೇವಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।

ಕಾಲಾಷ್ಟಮಿಾಷು ನಿಯತಮವಿಮುಕ್ತೇಶ್ವರಂ ಹಿ ಮಾಂ ||೪೯||

ಗಂಗಾಧರಾಂಧಕರಿಪೋ ಪ್ರಮಥಾಧಿನಾಥ

ವಿಶ್ವೇಶ ವಿಶ್ವಗತ ಸರ್ವಕ ಭರ್ಜಕಾಂತ ।

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ವಿಷ್ಣುಸುರವರ್ಗಸುಪೂಜಿತಾಂಘ್ರೇ

ಮಾಮಾಶ ಪಾಹಿ ದಯಯಾ ಸ್ಮರ ಕಾಲನಾಶ ||೫೦||

ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಮೂರುವರ್ಷ, ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅನಂತರ ಉದ್ಧಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ||೪೫-೪೬||

ಶುಕ್ಲ ಅಥವಾ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತೀಗತವಾದ ಗಂಗಾನದಿ ಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಅದಿನ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಕಾರ್ತೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಶೀತಲವಾದ ಗಂಗೋದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯಾದಿ ಗಳಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಈರೀತಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೪೭-೪೮||

“ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅಂಧಕಾಸುರಸೂದನನೇ, ನೀನು ಪ್ರಮಥನಾಥನೂ, ವಿಶ್ವಪತಿಯೂ, ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿನಾಶಕನೂ ಆಗಿರುವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದಲೂ ನೀನು ಪೂಜಿತನಾಗಿರುವೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲ ಕಾಲನಾದ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ದಯೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸು. ” ||೪೯-೫೦||

ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ವಿಮುಕ್ತೇಶಂ ಕಾಲರಾಜಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |
 ಕಾಲಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ತು ನಿಯತಂ ಕಾಶೀನಾಸೀ ಮಹೇಶ್ವರಿ ||೫೦||

ಕುಲಸ್ತಂಭಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಂಬುಭಿಸ್ಸದಾ |
 ಅಪೂಪಹವಿಷಾ ಚೈವ ವಟಿಕೈರ್ಲಡ್ಡುಕೈರಪಿ ||೫೧||

ಪೂಜಯೇದ್ಗ್ಲೂಪದೀಪೈಶ್ಚ ಕಾಲಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಸ್ತುವೀತ ಚ |
 ಭೈರವಂ ಭೀಷಣಾಕಾರಂ ವಾಸನಿರ್ವಿಘ್ನಹೇತವೇ ||೫೨||

ಸ್ತೋತ್ರೇಣಾನೇನ ದೇವೇಶಿ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಕಾಲಾಷ್ಟಮೀಷು ಚ |
 ಸ್ತುವೀತ ಪದ್ಮೈರ್ಹೃದ್ಯೈಸ್ತಂ ಮಮಾದ್ಯ ಗಣಪೋತ್ತಮಂ ||೫೩||

ದೇವರಾಜಸೇವ್ಯಮಾನ ಪಾನನಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜಂ
 ವ್ಯಾಲಯಜ್ಜ ಸೂತ್ರಮಿಂದುಶೇಖರಂ ಕೃಪಾಕರಂ |
 ನಾರದಾದಿಯೋಗಿಬೃಂದವಂದಿತಂ ದಿಗಂಬರಂ
 ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥ ಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ ||೫೪||

ಹೀಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅನಂತರ ಕಾಲಭೈರವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
 ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಒಬ್ಬಟ್ಟಿ, ಹುಗ್ಗಿ, ಒಡೆ,
 ಲಾಡು ಮುಂತಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೫೦-೫೩||

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು ಧೂಪದೀಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ
 ಭೀಷಣಾಕಾರನಾದ ಆ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕಾಶೀನಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ
 ಬರದಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಆ ಕಾಲಭೈರವನು ನನ್ನ ಗಣಪ
 ಶ್ರೇಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯನೆನಿಸಿದವನು. ||೫೩-೫೪||

ಕಾಲಭೈರವಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ದೇವೇಂದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠ
 ರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಚರಣಗಳುಳ್ಳವನು. ನಾಗವನ್ನೇ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನಾಗಿ
 ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವನು. ನಾರದನೇ ಮೊದಲಾದ ಯೋಗಿಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ
 ವಂದಿತನಾಗಿರುವೆ. ಸಮಸ್ತ ದಿಕ್ಕುಗಳೇ ನಿನಗೆ ವಶವಾಗಿರುವುದು. ಕಾಶೀನಗರಕ್ಕೆ
 ಮುಖ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾಗಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಸೇವಿಸುವೆನು. ||೫೪||

ಭಾನುಕೋಟಿಭಾಸ್ವರಂ ಭವಾಬ್ಧಿತಾರಕಂ ಪರಂ
ನೀಲಕಂಠಮೀಸ್ವಿತಾರ್ಥದಾಯಕಂ ತ್ರಿಲೋಚನಂ ।

ಕಾಲಕಾಲಮಂಜುಜಾಹ್ನಕಂಧರಂ ಹರಂ ಶಿವಂ

ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥ ಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ

||೫೬||

ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದಾಯಕಂ ಪ್ರಶಸ್ತಚಾರುವಿಗ್ರಹಂ

ಭಕ್ತವತ್ಸಲಂ ಶಿವಂ ಸಮಸ್ತಲೋಕಪಾಲಕಂ ।

ನಿಕ್ಷಣನ್ಮನೋಜ್ಞ ಹೇಮಕಿಂಕಣೀಲಸತ್ಯಟಿಂ

ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ

||೫೭||

ಶೂಲಟಿಂಕ ಪಾಶದಂಡ ಪಾಣಿನಾದಿಕಾರಣಂ

ಶ್ಯಾಮಕಾಯಮಾದಿದೇವಮಕ್ಷರಂ ನಿರಾಮಯಂ ।

ಭೀಮವಿಕ್ರಮಂ ಪ್ರಭುಂ ವಿಚಿತ್ರತಾಂಡವಪ್ರಿಯಂ

ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥ ಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ

||೫೮||

ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನೀನು ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನು. ನಿನ್ನಿಂದ
ಘೋರವಾದ ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರವನ್ನು ನಾವು ದಾಟಬಹುದು. ನೀಲಕಂಠದಿಂದ
ಕೋಭಿಸುತ್ತಾ ಭಕ್ತರ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಿರುವೆ. ಕಾಲಕಾಲನೂ,
ಕಮಲಾಕ್ಷನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ವಂದಿತನೂ, ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನೂ, ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿ
ಪತಿಯೂ ಆದ ನಿನಗೆ ವಂದಿಸುವೆನು. ||೫೬||

ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಫಲಪ್ರದಾತನೂ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಮತ್ತು ಮನೋಹರವಾದ
ದೇಹವುಳ್ಳವನೂ, ಭಕ್ತರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವನೂ, ಸಮಸ್ತಲೋಕಪಾಲಕನೂ,
ಇಂಚರಗೊಡುವ ಸುವರ್ಣದ ಕಿರುಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರು
ವವನೂ ಆದ ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆಯು. ||೫೭||

ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನೀನು ನಿನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶೂಲ, ಟಿಂಕ,
ಪಾಶ, ದಂಡಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ದೇಹವು ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣವಾಗಿರುವುದು.
ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆದಿಕಾರಣನೂ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆದಿಭೂತನೂ, ನಾಶರಹಿತನೂ,
ರೋಗಾದಿವಿರಹಿತನೂ, ಭೀಮಕೂಕ್ರಮಿಯೂ, ಜಗದೊಡೆಯನೂ ಆದ ನೀನು

ರತ್ನಪಾದುಕಾಪ್ರಭಾವಿರಾಜಪಾದಯುಗ್ಮಕಂ
ನಿತ್ಯಮದ್ವಿತೀಯಮಿಷ್ಟದೈವತಂ ನಿರಂಜನಂ ।
ಮೃತ್ಯುದರ್ಪನಾಶನಂ ಕರಾಳದಂಷ್ಟ್ರಭೀಷಣಂ
ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥ ಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ

||೫೯||

ಧರ್ಮಸೇತುಪಾಲನಂ ತ್ವಧರ್ಮಮಾರ್ಗನಾಶನಂ
ಕರ್ಮಪಾಶನಾಶನಂ ಸುಕರ್ಮದಾಯಕಂ ಪ್ರಭುಂ ।
ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಕೇಶಪಾಶ ಶೋಭಿತಾಂಗ ನಿರ್ಮಲಂ
ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥ ಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ

||೬೦||

ಅಟ್ಟಿಹಾಸ ಭಿನ್ನಪದ್ಮಜಾಂಡಕೋಶಸಂತತಿಂ
ದೃಷ್ಟಿಪಾತ ಸಪ್ತಪಾಪಜಾಲಮುಗ್ರಶಾಸನಂ ।

ನಾಟ್ಟಿಪ್ರಿಯನೆನಿಸಿರುವೆ. ಹೀಗೆ ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಯಾಗಿ ಕಾಶೀನಗರರಕ್ಷಕನಾದ
ನಿನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. ||೫೮||

ರತ್ನಮಯವಾದ ಪಾದುಕೆಗಳ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಯುಗ್ಮಗಳನ್ನು
ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸ್ವಯಂಮಹಿಮಾಶಾಲಿಯಾಗಿ, ದ್ವಿತೀಯವಸ್ತುರಹಿತವಾಗಿ,
ಪಾಪಶೂನ್ಯನಾಗಿರುವ ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೈವವು. ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯ ದರ್ಪವು
ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ನಾಶವಾಯಿತಲ್ಲವೇ! ಭಯಂಕರವಾದ ಕೋರಿದಾಡೆಗಳಿಂದ ನೀನು
ಅತಿಭಯಂಕರನಾಗಿ ಕಾಣುವೆ. ಇಂತಹ ಕಾಶಿಕಾನಗರಾಧಿಪತಿಯಾದ ನಿನಗೆ
ವಂದನೆಗಳು. ||೫೯||

ಧರ್ಮವೆಂಬ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವನು ನೀನು. ಅಧರ್ಮಮಾರ್ಗ
ವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವವನೂ ನೀನೇ. ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾನವರಿಗೆ
ಬರುವ ವಿಪತ್ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸುಕರ್ಮಲಭ್ಯವಾಗಿ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು
ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಸಮರ್ಥನು. ನಿನ್ನ ಕೇಶಪಾಶವು ಸುವರ್ಣದಂತೆ ಸರ್ರದಾ
ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿಪನಾದ ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
||೬೦||

ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನಿನ್ನ ಅಟ್ಟಿಹಾಸದ ಪಾದನಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ
ಕೋಶವೆಲ್ಲಾ ನಡುಗಿಹೋಗುವುದು. ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಪಾತದಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತಪಾಪ

ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಂ ಕಪಾಲಮಾಲಿಕಾಧರಂ

ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ

||೬೦||

ಭೂತಸಂಘನಾಯಕಂ ವಿಶಾಲಕೀರ್ತಿದಾಯಕಂ

ಕಾಶಿವಾಸಿಪುಣ್ಯಲೋಕಪಾಪಶೋಧನಪ್ರಭುಂ ।

ನೀತಿಮಾರ್ಗಕೋವಿದಂ ಪುರಾತನಂ ಜಗತ್ಪತಿಂ

ಕಾಶಿಕಾಪುರಾಧಿನಾಥ ಕಾಲಭೈರವಂ ಭಜೇ

||೬೧||

ಕಾಲಭೈರವಾಷ್ಟಕಂ ಪತಂತಿ ಯೇ ಮನೋಹರಂ

ಜ್ಞಾನಮುಕ್ತಿಸಾಧನಂ ಪವಿತ್ರಪುಣ್ಯವರ್ಧನಂ ।

ಶೋಕಮೋಹದೈನ್ಯಲೋಭಕೋಪತಾಪನಾಶನಂ

ತೇ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಕಾಲಭೈರವಾಂಘ್ರಿಸನ್ನಿಧಿಂ ಧ್ರುವಂ

||೬೨||

ರಾಶಿಯೂ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ಶಾಸನವಾದರೋ ಅತಿಭಯಂಕರವಾದುದು. ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವವನಾದರೂ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಕಪಾಲಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವೆ. ಕಾಶಿಕಾನಗರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನೀನೇ ನನಗೆ ರಕ್ಷಕನು. ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಿರುವೆನು. ||೬೦||

ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾದ ಕೀರ್ತಿಬರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವೆ. ಕಾಶೀನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಲೋಕದ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಮಾಡುವ ಸಮಸ್ತಪಾಪಕಾರ್ಯಗಳ ಫಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವೆ. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನೀತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೀನೇ ನಿಪುಣನು. ಅಧ್ಯಂತ ರಹಿತನಾಗಿ ಜಗತ್ಪತಿಯೆನಿಸಿರುವ ಮಹೇಶ್ವರಗಣಾಗ್ರಣಿಯೇ, ನೀನೇ ನನಗೆ ರಕ್ಷಕನು. ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಸದಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. ||೬೧||

ಕಾಶಿಕಾನಗರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಕಾಲಭೈರವನೇ, ನಿನ್ನ ಈ ಕಾಲಭೈರವಾಷ್ಟಕವೆಂಬ ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಸ್ತುತಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವೂ ಮುಕ್ತಿಯೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಪವಿತ್ರವಾದ ಪುಣ್ಯವು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವುದು. ಶೋಕ, ಮೋಹ, ದೈನ್ಯ, ಲೋಭ, ಕೋಪ, ತಾಪ ಇವು ನಿನ್ನ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠನೆಯಿಂದ

ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ಯೋಷ್ಯಥಾನ್ಯತ್ರ ವಸನ್ನೇತಂ ಸ್ತವಂ ಜಪೇತ್ |
ಪುನಃ ಕಾಶೀಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತತ್ರ ನಷ್ಟತನುರ್ಭವೇತ್ ||೬೪||

ಕಾಲಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಕಾಲರಾಜಂ ಸ್ತುನೀತ್ಯೈವಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಚ |
ಕಾಶ್ಯಾಮೇವ ನಿವಸೇತ್ಸಃ ನ ಪಾಪೇ ರಮತೇ ಹಿ ಸಃ ||೬೫||

ಕಿಂ ಪುನರ್ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಕಾಲಾಷ್ಟಮ್ಯಾರ್ಚಕೋ ನರಃ |
ಸರ್ವಾನ್ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ನಿಂದತಿ ||೬೬||

ಯಜ್ಞಾಯುತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಮ ಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ |
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪಾಪೈರ್ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೬೭||

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಮಧ್ಯಾಷ್ಟಮೀ ಪ್ರಥಿತಸೋಮಕಲಾವತಂಸಂ
ಸರ್ವಾಷ್ಟಮೀಷು ನಗಜೇ ಪರಿಪೂಜಯಂತಿ |

ನಾಶಹೊಂದುವು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಭೈರವನೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸು
ವವನು ನಿನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ||೬೩||

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗಲೂ ಈ ಕಾಲ
ಭೈರವಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಾಶೀವಾಸದ ಸುಕೃತವು
ಲಭಿಸಿ ಅವನ ಪಾಪವು ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯಾದಿನ ತಪ್ಪದೆ ಕಾಲಭೈರವ
ನನ್ನು ಈ ಸ್ತುತಿವಚನಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವನು ಕಾಶೀವಾಸವನ್ನು ಅನಾಯಾಸ
ವಾಗಿ ಹೊಂದುವನು. ಅವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಪಾಪಸಂಘಟನೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ||೬೪-೬೫||

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯಾದಿನ ಯಾರು ಈರಿತಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು
ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅವರು ಸಕಲ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕ
ಸೌಖ್ಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಯಾಗಗಳ
ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳೆಂದಲೂ
ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೬೬-೬೭||

ಅಷ್ಟಮೀ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಅಂದರೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ
ಕೊಂಡಿರುವ ಚಂದ್ರತೇಜೋವರನನ್ನು ಯಾರು ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರತಿ ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ನಷ್ಟಾನಿ ತೇಷು ದುರಿತಾನಿ ಭವಂತಿ ಸದ್ಯೋ

ಹೃಷ್ಣಾನಿ ತೇಷು ಸಹಿತಾನಿ ವಿಮುಕ್ತಿದಾನಿ

||೬೮||

ಯೋ ವಾವಿಮುಕ್ತೇ ಸಿತಭಸ್ಮಫಾಲಃ

ಕಾಲಾಷ್ಟಮೀಷು ನಿಯತಂ ಮಮ ಕಾಲರಾಜಂ ।

ಸಂಪೂಜಯನ್ನ ಘಗಣೈರ್ನ ಬಿಭೇತಿ ಸದ್ಯೋ

ಹೃದ್ಯೋ ಭವೇದತಿತರಾಂ ಸ ನರೋತಿಥನ್ಯಃ

||೬೯||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಅಷ್ಟಮೀವ್ರತವಿಧಾನಂ

ಭೈರವಸ್ತುತಿಕಥನಂ ನಾನು ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಅರಾಧಿಸುವರೋ, ಅವರ ಸಮಸ್ತಪಾಪರಾಶಿಯೂ ನಾಶಹೊಂದುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮುಕ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸುವುದು. ||೬೮||

ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಯಾರು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಭಸ್ಮಭೂಷಿತಗಾತ್ರನಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ನನ್ನ ಗಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕಾಲಭೈರವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅವರು ಸರ್ವಪಾಪಮುಕ್ತರಾಗಿ ಸುಕೃತಿಯನಿಸುವರು. ಅದರಿಂದ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ||೬೯||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮೀವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನೂ,

ಭೈರವಸ್ತುತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ತಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಘ್ನೇ

ಏಕಾದಶಾಂಕೇ

ಪಂಚತ್ರೀಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ದೇವ್ಯುವಾಚ ॥

ಉದ್ಯಾಪನವಿಧಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕೃಪಯಾ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ।

ಕಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ಚ ಕಿಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಮಹೇಶ್ವರ ॥೧॥

ತನ್ನೇ ವದ ಮಹಾದೇವ ವ್ರತಸಾದ್ಗುಣ್ಯಹೇತವೇ ॥೨॥

॥ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ॥

ಪೂರ್ಣಾಂ ತಿಥಿಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಿತ್ತವಿತ್ತಾದಿಸಂಯುತಃ ।

ನಿಶೀಘ್ರವ್ಯಾಪಿನೀ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ಸಿತಾ ವಾ ಪೃಸಿತಾ ತಿಥಿಃ ॥೩॥

ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪಾರ್ವತಿಯು ಪರಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು “ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಮಹಾದೇವನೇ, ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ನೀನು ಬೋಧಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡೆನು. ಆದರೆ ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ವಿಧಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವವನಾಗು. ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಆ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು? ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ವ್ರತದ ಪೂರ್ಣಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು ? ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಆಗ ಪರಶಿವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು. ॥೧-೨॥

ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು, ಇದರ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿರುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿಯು, ಶುಕ್ಲ ಅಥವಾ

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ವಿಶೇಷೇಣ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲಹೇತವೇ |
 ಸಪ್ತಮ್ಯಾಮೇಕಭುಕ್ತಸ್ಸನ್ ಭವಭಕ್ತೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ||೪||
 ಮಾಮುಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ವಿಧಾನೇನ ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಭೂಷಣಃ |
 ನಿರ್ವತ್ಯಾವತ್ಯಕಂ ಕರ್ಮ ವ್ರತಾಂತೇ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಕೇ ||೫||
 ವರ್ಷೇ ತ್ರಿವರ್ಷೇ ದೇವೇಶಿ ಕೃತ್ವಾ ನಕ್ರಾಷ್ಟಮೀವ್ರತಂ |
 ಪೂರ್ವೋಕ್ತವಿಧಿನಾ ದೇವಿ ಕಾಮೀ ತೂದ್ಯಾಪನಂ ಚರೇತ್ ||೬||
 ಅಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಬುಧವಾರೇಣ ಯುತಾಯಾಮ್ನಂದವೇ ದಿನೇ |
 ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಮತಿಮಾನ್ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸ್ಯ ಚ ||೭||
 ಮಂಡಪಂ ರಚಯೇತ್ತತ್ರ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾವಿರಾಜಿತಂ |
 ವಿತಾನತೋರಣೋಪೇತಂ ಕದಲೀಸ್ತ್ರಂಭಮಂಡಿತಂ ||೮||

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಅರ್ಧರಾತ್ರಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ಆ ತಿಥಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಸಪ್ತಮೀದಿನವ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ಉದ್ಯಾಪನಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ||೩-೪||

ಈ ಉದ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಪೂರ್ವೋಕ್ತವಾದ ನಕ್ರಾಷ್ಟಮೀವ್ರತ ವನ್ನು ಮೂರು ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನದಿಂದ ನಡೆಸಿ, ಅನಂತರ ಉದ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಪ್ತಮೀ ದಿನವ ತನ್ನ ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೫-೬||

ಸೋಮ ಅಥವಾ ಬುಧವಾರದಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿಯೇ ಉದ್ಯಾ ಪನೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದುದು. ಆ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಎದ್ದು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪುಷ್ಪಮಾಲಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಳಿಕೆಂಬದಿಂದಲೂ, ಅಲಂಕೃತವಾದ ದಿವ್ಯಮಂಟಪಗಳಿಂದಲೂ, ಬಾಳಿಕೆಂಬ ದಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತವಾದ ದಿವ್ಯಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ದೇವತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೭-೮||

ತಸ್ಮಿನ್ ಸುಗೋಮಯೇ ನೈವಮುಪಲಿಪ್ತಂ ನವಾಂಭಸಾ ।

ರಂಗವಲ್ಗಾದಿ ಶೋಭಾಢ್ಯಂ ಪದ್ಮಂ ಕುರ್ಮಾತ್ಮಕೇಸರಂ ॥೯॥

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಗೃಹೇವಾಪಿ ನದ್ಯಾಂ ವಾ ವಿಪಿನೇ ಗಿರೌ ।

ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾಥ ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧಂ ವಿಧಾಯ ಚ ॥೧೦॥

ಋತ್ವಿಜೋ ವರಯೇದಷ್ಟೈ ಆಚಾರ್ಯಸಹಿತಾನ್ನವ ।

ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಸಂಪನ್ನಾಃ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚಕಾಶ್ಚಿನೇ ॥೧೧॥

ವೇದಾಗಮಪುರಾಣಜ್ಞಾಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸ್ಸಂಶ್ರಿತವ್ರತಾಃ ।

ತಾನ್ ಗಂಧಪುಷ್ಪೈರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಚೈವ ಸದಾರಕಃ ॥೧೨॥

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಂ ಜಾಪಿ ಸೌವರ್ಣೇನ್ನೈವ ಕಾರಯೇತ್ ।

ಪಲೇನ ವಾ ತದರ್ಥೇನ ಕುರ್ಮಾದ್ರಾಹ್ಮೇಣ ವಾ ಶಿವೇ ॥೧೩॥

ಗೋಮಯ ಮತ್ತು ರಂಗವಲ್ಲಿ ಇವೇ ನೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಭೂಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇಸರಸಹಿತವಾದ ಪದ್ಮವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವತಾಸ್ಥಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರ, ಗೃಹಮಧ್ಯ ಅಥವಾ ನದೀತೀರ, ಅರಣ್ಯ, ಬೆಟ್ಟ ಮುಂತಾದ ಪವಿತ್ರಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಆ ದಿವಸ ನದ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪುಣ್ಯಾಹ ಮತ್ತು ನಾಂದೀ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ॥೯-೧೦॥

ಅನಂತರ ಆಚಾರ್ಯ ಸಹಿತರಾದ ಋತ್ವಿಜರನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ವರಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ಸದಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿರಬೇಕು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮಮಾರ್ಗಾನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪಕ್ಷೀಸಮೇತನಾಗಿ ನಿಂತು ಅರ್ಚಿಸಿ ವರಣಕೊಡಬೇಕು. ॥೧೧-೧೨॥

ಒಂದು ಪಲ (ಮೂರು ತೊಲ) ತೂಕದ ಅಥವಾ ಅರ್ಧ ಪಲ ತೂಕದ ಚಿನ್ನ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ನಂದೀಶ್ವರ, ಸ್ಕಂದಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಾಕಾಲೇಶ್ವರ, ಶಂಕುಕರ್ಣ,

ನಂದಿಂ ಸ್ಯಂದಂ ಮಹಾಕಾಲಂ ಶಂಕುಕರ್ಣಂ ಗಣೇಶ್ವರಂ ।
 ಚಂಡೇಶ್ವರಂ ಚ ವೃಷಭಂ ದುರ್ಗಾಂ ಚೈವ ಯಥಾವಿಧಿ ||೧೪||
 ಮೃನ್ಮಯೈಸ್ತಾಮ್ರಜೈರ್ವಾಪಿ ಕುಂಭೈರಂಬುಪ್ರಪೂರಿತೈಃ ।
 ಫಲಪಲ್ಲವಸಂಯುಕ್ತೈಸ್ತೇಷು ತಾಂ ಪ್ರತಿನಾಂ ನೃಸೇತ್ ||೧೫||
 ಮಧ್ಯಮೇ ಚ ಮಹಾಕುಂಭೇ ಸಾಂಬಂ ಪುಷ್ಪಫಲೈರ್ಯುತೇ ।
 ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯಾರ್ಚಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್ ||೧೬||
 ದಿಗಾದಿಕ್ರಮಯೋಗೇನ ಅನ್ಯಮೂರ್ತೀರ್ಯಜೇಚ್ಛಿವೇ ।
 ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ವಿಧಿವತ್ಕೃತ್ವಾ ಸಂಕಲ್ಪಮಾದರಾತ್ ||೧೭||
 ಉದ್ಯಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇಹಂ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾರ್ಚನಸ್ಯ ಚ ।
 ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪೂಜಯೇತ್ತತ್ರ ಅಂಗಮೂರ್ತಿಂ ಸದಾಶಿವಂ ||೧೮||
 ಪಂಚಾಮೃತೈಃ ಪಂಚಗವ್ಯೈಸ್ತಥಾ ಫಲರಸೈರಪಿ ।
 ಗಂಧಪುಷ್ಪಕುಶಾದೀಂಶ್ಚ ಮಂತ್ರಪೂತ್ಯೈರ್ಯಜೇಚ್ಛಿವಂ ||೧೯||

ಗಣೇಶ್ವರ, ಚಂಡೇಶ್ವರ, ವೃಷಭೇಶ್ವರ, ದುರ್ಗಾ ಮುಂತಾದ ದೇವತಾವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ
 ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ||೧೪-೧೯||

ಮಣ್ಣು ಆಥವಾ ತಾಮ್ರ ಇವುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು
 ತುಂಬಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಫಲ, ಪಲ್ಲವ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳ
 ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಧಾನ
 ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಫಲಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ,
 ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಆವಾಹನ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೧೫-೧೭||

ಶಿವನ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಎಂಟುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವರಿತು ಆವಾಹನ
 ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನೆ
 ಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿ
 ಯಾದ ಸದಾಶಿವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೧೭-೧೮||

ಪಂಚಾಮೃತ, ಪಂಚಗವ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಫಲರಸ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ದರ್ಭೆ,
 ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ರುದ್ರಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ

ರುದ್ರೇಣೈವಾಭಿಷಿಚ್ಛೇತಂ ತರ್ಪಯೇದಪ್ಪನಾಮುಭಿಃ ।

ವಾಸೋ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಚ ಭಸ್ಮಚಂದನಸಾಕ್ಷತಂ ॥೨೦॥

ಬಿಲ್ವಪಂಕಜಪುನ್ನಾಗಸಾಗಂಧಿಕುಸುಮಾನಿ ಚ ।

ಪೂಜಯೇತ್ಪಾರ್ವತೀಕಾಂತಂ ನಿಧನೇತ್ಯಾದಿಮಂತ್ರತಃ ॥೨೧॥

ಧೂಪಂ ದೀಪಂ ತತೋ ದತ್ತಾ ನಿವೇದ್ಯ ಹವಿರಂಬಿಕೇ ।

ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ತತೋ ದದ್ಯಾನ್ನೀರಾಜನಮತಃಪರಂ ॥೨೨॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರೈಃ ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಸ್ತುತ್ವಾ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।

ವಿಸರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಚ ತತೋ ಕುಂಭೇ ಮೂರ್ತೀಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ॥೨೩॥

ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈರ್ದೇವಿ ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯವಸ್ತ್ರತಃ ।

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಂ ದೇವಮಾಚಾರ್ಯಃ ಪೂಜಯೇಚ್ಛಿವೇ ॥೨೪॥

ರುದ್ರದುರ್ಗಾದಿಗಾಯತ್ರಾ ಪೂಜ್ಯ ಸರ್ವೋಪಚಾರಕೈಃ ।

ಋತ್ವಿಜೋಷ್ಠೌ ತಥಾ ಮೂರ್ತೀಃ ಪೂಜಯೇಯುರ್ಯತನ್ತ್ರತಃ ॥೨೫॥

ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಭವಾದಿ ಎಂಟು ನಾಮಗಳಿಂದ ತರ್ಪಣಮಾಡಿ, ವಸ್ತ್ರ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಚಂದನ, ಭಸ್ಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೧೯-೨೦||

ಬಿಲ್ವದಳದಿಂದಲೂ, ಕಮಲ, ಸುರಗಿ, ಕಲ್ಹಾರ ಮುಂತಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ 'ನಿಧನಪತಯೇ ನಮಃ' ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಮಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜ್ಞರಿಸುತ್ತಾ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲ, ನೀರಾಜನ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಬೇಕು. ||೨೧-೨೨||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಗಳಿಂದಲೂ, ನಾನಾವಿಧವಾದ ಸ್ತುತಿವಚನಗಳಿಂದಲೂ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಅನಂತರ ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಬೇಕು. ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಂಧಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾದುಮಾಮಹೇಶ್ವರರೂಪಿಯೆಂದೇ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ||೨೩-೨೪||

ಎಂಟು ಜನ ಋತ್ವಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಶಿವನ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ,

ದಿಕ್ಕುಂಭೇಷು ಸಮಂತಾಂಶ್ಚ ತತೋ ಗಾಯತ್ರೀಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
 ಸಂಪೂಜ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈರ್ನಿವೇದ್ಯ ಹವಿರೀಶ್ವರಿ ||೨೬||
 ನೀರಾಜನಬಲಿಂ ಕುರುಃ ತತ್ರನ್ಮಂತ್ರೈರ್ದಿಶಾಮುಖೇ |
 ಮಂಟಪಾತ್ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ಸ್ಥಂಧಿಲಿಂ ಚತುರಸ್ರಕಂ ||೨೭||
 ಕೃತ್ವಾ ಚೋಲ್ಲೇಖನಾದೀನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯಾಗ್ನಿಮೀಶ್ವರಿ |
 ಇಧ್ಮಾನ್ ದರ್ಭಾನ್ ಸರಿಸ್ತೀರ್ಷ ಪಾತ್ರಾಸಾದನಮಾಚರೇತ್ ||೨೮||
 ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಪುರಸ್ಸರಂ |
 ಇಧ್ಮಾಧಾನಾದಿ ಚಾಘಾರಂ ಹುತ್ವಾ ಚೈವ ತು ಚಕ್ಷುಷೀ ||೨೯||
 ಅಪಾನಾರ್ಗಸಮಿದ್ಧಿಶ್ಚ ಬಿಲ್ವೈರ್ವಾಪಿ ಮಹೇಶ್ವರಿ |
 ಹವಿಶ್ಚ ಸರ್ಪಿಷಾ ಯುಕ್ತಂ ಸತಿಲಿಂ ಜುಹುಯಾಚ್ಛಿವೇ ||೩೦||

ರುದ್ರಗಾಯತ್ರೀ, ದುರ್ಗಾಗಾಯತ್ರೀ ಈ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಟ್ಟಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಕಲಶದ ಮುಂದೆಯೂ ಗಂಧಾದಿ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಹವಿರ್ನಿವೇದನಮಾಡಬೇಕು. ||೨೬-೩೦||

ಅನಂತರ ನೀರಾಜನ, ಬಲಿ, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ದೇವ ಮಂಟಪದ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚತುರಸ್ರಾಕಾರವಾದ ಒಂದು ಸ್ಥಂಧಿಲವನ್ನು ಅಂದರೆ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಸಾಕಾದ ಪೀಠವನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖನಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ, ಇಧ್ಮಗಳು, ದರ್ಭೆಗಳು ಇವು ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾತ್ರಾಸಾದನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ||೨೭-೨೮||

ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಸ್ಥಾಪನೆ, ಬ್ರಹ್ಮತ್ವವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲಿ ಅವಾಹಿಸುವುದು, ಹದಿನೈದು ಸಮಿತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇಧ್ಮವನ್ನು ಅಗ್ನಿಗೆ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸುವುದು, ಆಘಾರಾಜ್ಯ ಹೋಮ, ಚಕ್ಷುಷೀಹೋಮ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಶಾಖೋಕ್ತವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿ ಅನಂತರ ಪ್ರಧಾನಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ತರಣೀಸಮಿತ್ತು, ಅಥವಾ ಬಿಲ್ವಸಮಿತ್ತು, ಹವಿಸ್ಸು, ಅಜ್ಯ, ತಿಲ ಈ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಧಾನಹೋಮ ನನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ||೨೯-೩೦||

ರುದ್ರೈರ್ನಮೋಂತ್ಯೈಸ್ಸಾಹೇತಿ ಶತಾಷ್ಟಂ ಸ್ತಿಷ್ಟಕೃತ್ತತಃ ।

ಗಣಪಾಂಶ್ಚ ಹುನೇತ್ತತ್ರ ಸ್ವಾಹಾಕಾರೇಣ ಚಾನಲೇ ||೩೧||

ಹ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ।

ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಂ ಚ ಜುಹುಯಾದಖಂಡಘೃತಧಾರಯಾ ||೩೨||

ರುದ್ರಸೂಕ್ತೇನ ದೇವೇಶಿ ಔದುಂಬರಸ್ಪೃಶಾ ಹುತಾ ।

ಮಧುಮಿಶ್ರೇಣ ಚಾಜ್ಯೇನ ಶಾಂತ್ಕರ್ಥಂ ಚಮಕಂ ಹುನೇತ್ ||೩೩||

ತದಂತೇ ಚಾಗ್ನಿಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಪೂಜಯೇನ್ಮಾಂ ತ್ರಯಾ ಸಹ ।

ಗಂಧೈಃ ಪುಷ್ಪೈಸ್ತಥಾ ಬಿಲ್ವೈರ್ವಾಸಸಾ ಹವಿಷಾ ತಥಾ ||೩೪||

ಧೂಪಂ ದೀಪಂ ತತೋ ದತ್ತಾ ನೀರಾಜ್ಯಾಗ್ನಿಂ ದ್ವಿಜೈಸ್ಸಹ ।

ಶ್ರೀ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾವೃತ್ಯ ಸಮಿಧಂ ಚಾತನೇದಸಂ ||೩೫||

ಪ್ರೋಕ್ಷಣಾಮಧ್ಯಗಾಂಭೋಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇಚ್ಛ ಸದಾರಕಾನ್ ।

ವಾಸೋಲಂಕಾರಗೋಭಿಸ್ತಾನ್ ಪೂಜಯೇಚ್ಛಾಂಭವಾಂಛಿನೇ ||೩೬||

ನಮಶ್ಚಬ್ಜಾಂತವಾದ ರುದ್ರಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಹಾಂತವಾಗಿ ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಧಾನಹೋಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಅನಂತರ ಸ್ತಿಷ್ಟಕೃದ್ಭೋಮ, ಕ್ರತುಸಾದ್ಗುಣ್ಯ ದೇವತಾಹೋಮ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಹೋಮ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅಖಂಡವಾದ ತುಪ್ಪದ ಧಾರೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ||೩೧-೩೬||

ಆ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಮಧುಮಿಶ್ರವಾದ ಆಜ್ಯಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರುದ್ರ ಸೂಕ್ತ, ಚಮಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಅತ್ತಿಯಮರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸ್ಪ್ರಕೈ ನಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಅಗ್ನಿಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರನು. ನೆಲಸಿರುವ ನೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಅಗ್ನಿಪುರುಷನನ್ನು ಗಂಧಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರ, ವಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಲೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೩೩-೩೪||

ಹಾಗೆಯೇ ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೀರಾಜನ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಮೂರುಸಾರಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರಸ್ತವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ತಾನು ಪಶ್ಚೀಸಹಿತನಾಗಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನಂತರ

ಪೃಥಕ್ ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯಂ ಪೂಜಯೇದ್ವಕ್ಷಣಾದಿಭಿಃ |

ವಿತ್ತಶಾತ್ಯಮಕುರ್ವಾಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಯಜೇತ್ ||೩೭||

ದೀನಾನಾಥಾನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಃ ಪೂಜ್ಯಾನ್ನೈರ್ಭೋಜಯೇದಪಿ |

ಪ್ರತಿಮಾಸ್ತಾ ಸಕುಂಭಾಂಶ್ಚ ದೇಯಾ ಋತ್ವಿಕ್ಕುಮೂರ್ತಿಕಾಃ ||೩೮||

ಕುಂಭಸ್ತೈಸ್ತಜ್ಜಲೈಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸದಾರೋ ಧಾತವಸ್ತದ್ಭುಕ್ |

ಗಂಧಪುಷ್ಪಧರೋ ವಿಪ್ರೋ ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯಪೂರ್ವಕಂ ||೩೯||

ಭುಂಜೇಯಾಧ್ಯಕ್ಷೈರ್ಭೋಜ್ಯಾನ್ ಶಿವಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ವಾಗ್ಮತಃ |

ನವಮ್ಯಾಂ ಪಾರಣಂ ಕುರ್ವ್ಯಾಧ್ವಂಧುಭಿಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ ||೪೦||

ಆಚಾರ್ಯಂ ಚ ಸಪತ್ನೀಕಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ |

ಪ್ರತಿಮಾವಸ್ತ್ರಕಲಶಾನ್ ಗಾವೋ ವತ್ಸವಿಶೋಭಿತಾಃ ||೪೧||

ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಘಂಟಾವ್ಯಾಃ ಕಾಂಸ್ಯದೋಹಾಃ ಪಯಸ್ಸಿನೀಃ |

ದತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿವಿಪ್ರೇಭ್ಯಃ ಕಲಶಪ್ರತಿಮಾಸ್ತಥಾ ||೪೨||

ಶ್ರೀವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ, ಅಲಂಕಾರ, ಗೋವು ಇವುಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ||೩೫-೩೬||

ಋತ್ವಿಕ್ಕುಗಳು, ಆಚಾರ್ಯರು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇವರಿಗೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಪಣ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಶೇಷ ಧನಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ದೀನರಿಗೂ, ಅನಾಥರಿಗೂ, ಅನ್ನ ದಾನನಡೆಸಬೇಕು. ಕಲಶವಸ್ತ್ರಪ್ರತಿಮಾದಾನಗಳನ್ನು ಋತ್ವಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ||೩೭-೩೮||

ಕಲಶೋದಕಗಳಿಂದ ಪತ್ನೀಸಹಿತನಾಗಿ ಕುಳಿತು ಮಾರ್ಜನೆಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಋತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯರೊಡನೆ ಭೋಜನಮಾಡಬೇಕು. ಭೋಜನವನ್ನೂ ನವಮಿಯ ದಿನ ಭವ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳೊಡನೆ ಪಾರಣಿಯಂತೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ||೩೯-೪೦||

ಭೋಜನಾನಂತರ ಪತ್ನಿ ಸಹಿತನಾದ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕಲಶ ವಸ್ತ್ರಪ್ರತಿಮಾದಾನಗಳನ್ನೂ, ಗೋದಾನವನ್ನೂ, ಅದರೊಡನೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು, ಗಂಟೆ, ಕಂಚಿನಪಾತ್ರೆ, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೂ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇದನ್ನೈರ್ಗೃಹ್ಣೀಯಾದಾಶಿಷಃ ಶಿವೇ |
 ಶಿವೋ ಮೇ ಪ್ರಿಯತಾಂ ದೇವಃ ಸಾಂಬಃ ಸಗಣ ಈಶ್ವರಃ ||೪೩||
 ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಮರ್ಚನೇನ ವ್ರತೇನೋದ್ಯಾಪನೇನ ಚ |
 ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ಮೇ ಭಕ್ತಿಂ ದದಾತು ಪರಮೇಶ್ವರಃ ||೪೪||
 ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತು ಪ್ರಸಾದ್ಯೇಶಂ ವ್ರತೋದ್ಯಾಪನಕರ್ಮಣಿ |
 ಉದ್ಯಾಪನಮಿದಂ ದೇವಿ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ವ್ರತಸ್ಯ ಚ ||೪೫||
 ಯತ್ಕೃತ್ವಾ ನ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ವಿಂದತೇ ಮನುಜಃ ಕ್ಷಚಿತ್ |
 ಗಾಣಾಪತ್ಯಮವಾಪ್ನೋತಿ ಮಮ ಕೈಲಾಸಮೌಲಿಗಃ ||೪೬||
 ಏವಂ ನರೋ ವಾ ನಾರೀ ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಮಧ್ಯಾಷ್ಟಮೀವ್ರತಂ |
 ಯಾನ್ಯಾನ್ ಚಿಂತಯತೇ ಕಾಮಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ ಪ್ರೇತ್ಯಮಾಂ
 ವ್ರಜೇತ್ ||೪೭||

ಭೋಜನಾನಂತರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು, ನಾನು ಆಚರಿಸಿದ ಈ ವ್ರತದಿಂದ
 ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯಾದ ಶಂಕರನು ಸುಪ್ರೀತನಾಗಲಿ ಎಂದು ಸರ್ವವನ್ನೂ ಶಿವಾರ್ಪಣೆ
 ಮಾಡಬೇಕು. ||೪೩-೪೭-೪೮||

ದೇವಿಯೇ, ಈರಿತಿ ನಡೆಸಿದ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನೆಯಿಂದ
 ಪರಶಿವನು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ನನಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ ಎಂದು
 ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತೃಪ್ತನಾಗುವೆನು.
 ದೇವಿಯೇ, ಇದೇ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ವಿಧಾನ. ||೪೪-೪೫||

ಈ ಮಧ್ಯಾಷ್ಟಮೀವ್ರತ ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ
 ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಮಾನವರು ನನ್ನ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಗಾಣಾಪತ್ಯಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದು
 ವರು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಯಾರುಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.
 ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೂ ದೊರೆತು ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ನನ್ನ
 ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ||೪೬-೪೭||

ಉದ್ಯಾಪ್ಯ ಚ ಪುನರ್ದೇವಿ ಗೃಹ್ಣೀಯಾದಥ ಭಕ್ತಿತಃ |

ಕಿಂ ಪುನರ್ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ನಾನೇನ ಸದೃಶಂ ವ್ರತಂ

||೪೬||

ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದಂ ಪುಂಸಾಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಾರೋಗ್ಯವರ್ಧನಂ |

ಪಾಪಾಪಹಂ ಪುಣ್ಯದಂ ಚ ಪ್ರತಸ್ತಂ ಮಮ ಪೂಜನಂ

||೪೭||

ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಂ ಪುತ್ರೈವಪುತ್ರಾಣಾಂ ವಿಶೇಷತಾ |

ಸರ್ವೋ ಭದ್ರಮವಾಪ್ನೋತಿ ದುರ್ಗಾಣ್ಯಾತು ತರತ್ಯಪಿ

||೫೦||

ಏವಂ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀಷು ವ್ರತಮಶುಭಹರಂ ಪುತ್ರೈವಾರೋಗ್ಯದಂ ಮೇ

ಕೃತ್ವಾ ಜನ್ಮಶತಾಯುತಾಘಸುಮಹಾಪಾಪೈರ್ನ ಬಿಭ್ನೇದ್ಯಥಾ |

ಪಶ್ಚಾನ್ನೇ ಗಣಪುಂಗವೇಂದ್ರತಾಮುಪಗತೋ ನಾಸೌ ಶಿವೇ ದುರ್ಗತಿಂ

ನಾಪ್ನೋತೀಶ್ವರಚಿಂತಕಃ ಸ ಸುಕೃತಾಂ ರಾಶಿಂ ಚ ವಿಂದೇದಪಿ

||೫೦||

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಯಾಪನೆಮಾಡಿ ವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಐಹಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಆಮುಷ್ಮಿಕವಾದ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಆರೋಗ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಪಾಪನಾಶಕವಾಗಿ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೆನಿಸುವ ಈವ್ರತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ? ||೪೮-೪೯||

ಈವ್ರತವು ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಅಮಂಗಳಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು. ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು, ಈ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಮಾನವರು ಶತಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಐಹಿಕವಾದ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವರು. ಅನಂತರ ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಗಣಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೆನಿಸುವರು. ಈಶ್ವರಧ್ಯಾನನಿರತನಾದವನಿಗೆ ಎಂದೂ ನರಕವಾಸವಾಗಲಿ, ಅನಿಷ್ಟವ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಕೃತರಾಶಿಯನ್ನೇಪಡೆದು ಬಹುಕಾಲಜೀವಿಸುವನು. ಅಷ್ಟು ಪರಮ ಪವಿತ್ರವೂ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೂ ಆದ ಈ ವ್ರತದ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಈಗ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿರುವೆನು. ಎಂದು ಮಹಾದೇವನು ದೇವಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ||೫೦-೫೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀತೀವರಹಸ್ತೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಾವ್ರತೋದ್ಯಾಪನ
ವಿಧಾನಕಥನಂ ನಾಮ ಪಂಚತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ ವ್ರತೋದ್ಘಾತನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಷಟ್ತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವ ಉವಾಚ ॥

ಶಿವವ್ರತಾನಿ ವಿಧಿವತ್ತವ ಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ಶೈಲಜೇ ।

ಕಿಂ ಪುನರ್ದೇವಿ ಮಾಂ ಪೃಚ್ಛ ತತ್ತೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ ॥೧॥

॥ ದೇವ್ಯುವಾಚ ॥

ದೇವದೇವ ಮಹಾದೇವ ಕರುಣಾಲಯ ಶಂಕರ ।

ಶ್ರುತಾನಿ ನಿಶ್ರುತಾನ್ಯದ್ಯ ವ್ರತಾನಿ ಪ್ರೀತಿದಾನಿ ತೇ ॥೨॥

ಅವಿಮುಕ್ತೇ ನಿವಸತಾಂ ನಿಯತಂ ನಿಯಮುಕ್ತ ಕಃ

ಶಿವಾರ್ಚನಾದ್ಯಕರಣೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಶ್ರುತಿಶ್ರುತಂ ॥೩॥

ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಶಿವನು ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ ದೇವಿ, ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ಸಕಲವಿಧವಾದ ಶೈವವ್ರತಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿರುವೆನು. ಮತ್ತೇನನ್ನಾದರೂ ನನ್ನಿಂದ ಕೇಳಬಯಸುವೆಯಾ ! ” ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಆಗ ಗೌರೀದೇವಿಯು “ ದಯಾಸಾಗರ ನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೆ ಎಂದೂ ಕೇಳದಿದ್ದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವೆನು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ॥೧-೨॥

ಆದರೆ ಕಾರೀಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು? ಶಿವಾರ್ಚನೆ ನಡೆಸದಿದ್ದವರಿಗೆ ಇರುವ

ತನ್ನೇ ವಿಸ್ತರಯಾದ್ಯೇಶ ವಿಸ್ತಾರಯ ಸ್ವಕಾಮಿಹ

||೪||

|| ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಪ್ತಂ ತ್ವಯಾ ದೇವಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಹೇತವೇ |
ರಹಸ್ಯಂ ಸರ್ವವೇದಾನಾಂ ನೋಕ್ತಂ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾಂಬಿಕೇ ||೫||

ಬೃಹಜ್ಞಾಬಾಲಕಥಿತಂ ತತ್ತೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್
ಕಾಶೀನಾಸಿಜನಾಚಾರಂ ಬೃಹಜ್ಞಾಬಾಲದರ್ಶಿತಂ ||೬||

ಶಿವಾರ್ಚನಪರಿತ್ಯಾಗೇ ಚೈಕಾಹ್ನಾಸಿ ಚ ಸತ್ತಮೇ |
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ವದಾಮ್ಯದ್ಯ ಶೃಣು ಶ್ರವಣಭೂಷಣಂ ||೭||

ಏತದರ್ಥಂ ಹಿ ಮುನಯೋ ಮುಕ್ತಮಂಟಪಮಧ್ಯಮೇ |
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಭೂಷಣಃ ||೮||

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೇನು? ಅದನ್ನು ನನಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವವನಾಗು. ನನ್ನ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೂ ಅದು ತಿಳಿದಂತಾಗುವುದು ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಆಗ ಈಶ್ವರನು ಹೀಗೆಂದನು. ||೩-೪||

ದೇವಿಯೇ, ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ನೀನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ಉತ್ತರವು ಕೇವಲ ನೇದದ ಸಾರವೆನಿಸಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅತ್ಯಂತ ರಹಸ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿನ ವರೆಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿಗಳ ಆಚಾರವಿಚಾರವು ಬೃಹಜ್ಞಾಬಾಲೋಪ ನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಈಗ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನು ಕೇಳು. ||೫-೬||

ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಹಗಲು ಬಿಟ್ಟವನಿಗೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವುಂಟು, ಅದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು. ಕರ್ಣಭೂಷಣದಂತೆ ಅದನ್ನು ಅವಧಾರಿಸು. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಂಶಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಷಿಗಳು ಮುಕ್ತಿಮಂಟಪದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಮುಂದುಗಡೆ ನಿಂತು ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಈಶ್ವರಪಾದಪೂಜಕ ನಾದ ಭುಸುಂಡನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಈರೀತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು. ||೭-೮||

ప్రణమ్యాదుభూసుండం తం చంద్రబుండశివార్చనం ॥౯॥

॥ మునయ బూజుః ॥

శం కార్కం బ్రాహ్మణానాం జ శం జ ధార్కం క్ష సంస్థితః ।
కః పూజనియో ధ్యేయశ్చ తన్నో బ్రూహి శివార్చకే ॥౧౦॥

ఇతి శృష్ణో భుసుండోఽసౌ బృహజ్ఞాబాలసంభవం ।
రహస్యం తానవోజన్మే కర్తవ్యం బ్రాహ్మణేషు యత్ ॥౧౧॥

ప్రథమం భస్మరుద్రాక్షధారణే మహిమాం శినే ।
త్రిపుండ్రం తన్మూఖానాం జ ధారణే మహిమాం వదత్ ॥౧౨॥

॥ భుసుండ బూజ ॥

సన్మృచ్ఛ్యం మునిశ్రేష్ఠాః బ్రాహ్మణానాం హితాయ తం ।
కృతాసే యన్మహాదేవ్యే బృహజ్ఞాబాలగం వృషం ॥౧౩॥

మహేశ్వరభక్తనాద భుసుండనే, బ్రాహ్మణరేనిసినదవర ముఖ్య
కర్తవ్యవాపుదు ? అవరు ధరిశికోళ్ళు వుదాదరూ ఏను ? అవరు ఎల్లి వాసి
బేకు ? అవరిగే పూజ్యవాద మత్తు ధ్యేయనాద వస్తువాపుదు ? ఇదన్నే ల్లా
విస్తరిసి హేళబేకెందు ప్రార్థిసికోళ్ళలు, ఆగ భుసుండను బృహజ్ఞాబా
లోపనిపత్తి న సారభూతవాగిరువ శివరహస్యవన్న ఆ బ్రాహ్మణిగే విశద
వాగి తిళియవడిసిదను. ॥౯-౧౦-౧౧॥

ఆ భుసుండను మోదలు భస్మరుద్రాక్షధారణే. మత్తు భస్మత్రిపుండ్ర
ధారణఫల ఇవుగళన్న వివరిసుత్తా హిగెందను. “ మునిశ్రేష్ఠరీరా,
కేళిరి. బ్రాహ్మణర హితకాగి ఈ విషయవన్న ఈగ హేళిరువేను. హిందే
మహాదేవను కృతాసదల్లి వావ్తిగే హేళిద బృహజ్ఞాబాలగతవాద
ధర్మవన్న వివరిసి హేళిద్దన్నే ఈగ నాను నిమగే తిళియహేళువేను.
సావధానమనశ్శురాగి లాలిసిరి. ॥౧౨-౧౩॥

ಪ್ರೋಕ್ತಾನ್ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವೋ ದೇವೈ ಯಚ್ಚುತಿವರ್ತನಂ ।

ತದ್ಭವದ್ಭ್ಯೋ ವದಾಮ್ಯಸ್ಯ ತ್ವಣುಧ್ವಂ ಸಾವಧಾನತಃ ॥೧೪॥

ಭಾಸುರಂ ಭೂಸುರಾಣಾಂ ಚ ಶಿವಾಚಾರಂ ಶ್ರುತೀರಿತಂ ।

ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಅಪ್ಪಚತ್ವಾರಿ^೧ ಸಂಸ್ಕೃತಃ ॥೧೫॥

^೨ ಶೌಕ್ಲ ಸಾವಿತ್ರ ಸೋಮಾದ್ಯ ದೀಕ್ಷಾಭಿಃ ಪೂತಜನ್ಮಭಿಃ ।

ಸ ತು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರೀ ಸ್ಯಾನ್ನೇತರಃ ಸಾರ್ವವರ್ಣಿಕಃ ॥೧೬॥

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರರತಾ ದ್ವಿಜಾಸ್ತ್ರೈವರ್ಣಿಕಾ ಅಪಿ ।

ತೇಷೂಕ್ತಮ್ಬಶ್ವರಾಚಾರಂ ಶ್ರುತ್ಯಾ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಂ ದ್ವಿಜಾಃ ॥೧೭॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನಾರೂಪಗಳೆನಿಸಿದ ಶಿವ ಧರ್ಮವೇ ಅನುಷ್ಠೇಯವಾದದ್ದು. ಶಿವಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾದವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಲವತ್ತೆಂಟು ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿರಬೇಕು. ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣ (ಸೋಮ) ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧನಾದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು ಯಾವನೋ, ಅವನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ. ॥೧೪-೧೫-೧೬॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವ್ರತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯರೆಂಬ ಮೂರು ಜಾತಿಯ ದ್ವಿಜರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವರೋ, ಅವರಿಗೆ

1 ದಯಾ, ಕ್ಷಾಂತಿ, ಅನಸೂಯಾ, ಶೌಚ, ಅನಾಯಾಸ, ಮಂಗಳ, ಅಕಾರ್ಪಣ್ಯ, ಅಸ್ಪೃಹ ಎಂಬ ಎಂಟು ಆತ್ಮಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿ ವಿವಾಹಾಂತವಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿ, ಪಾಕ, ಹವಿ, ಸೋಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂಬ ಸಪ್ತವಿಧಾತ್ಮಕವಾದ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥಾಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಪಂಚಯಜ್ಞಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುವುದೇ ಅಪ್ಪಚತ್ವಾರಿ ರಿತಿತ್ವಂಸ್ಕಾರಗಳು. (ಗೌತಮಧರ್ಮಸೂತ್ರ)

2 ಅಗ್ನಿ, ಸೂರ್ಯ ಮುಂತಾದ ತೇಜೋರಾಶಿಗಳ ಮೂಲಕ ದೊರಕುವ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಮಾರ್ಗವೇ ಶುಕ್ಲಮಾರ್ಗ. ಇದನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವವರಿಗೆ ದೇವಯಾನಮಾರ್ಗ ಗಾಮಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆ ವೃತ್ತಿರಹಿತವಾದ ಶಾಶ್ವತ ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರಕುವುದು. ಇನ್ನು ಚಾಂದ್ರಮಸವಾದ ಜ್ಯೋತಿಯಿಂದ ಕರ್ಮಯೋಗಿಯು ಪಿತೃಯಾನ ಮಾರ್ಗಗಾಮಿಯಾಗಿ ಆವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆದು ಕ್ಷೇಣಪುಣ್ಯನಾದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಜನ್ಮತಾಳುವನು. ಇದು ಸೋಮವ್ಯ ಮಾರ್ಗ. ಈ ಎರಡು ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತವನು ಪರಿಬ್ರಾಹ್ಮಣ. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಆ. ೮, ಶ್ಲೋ ೨೫)

ವಾಸ್ತವ್ಯಂ ಸಾನಧಾನೇನ ಅವಿಮುಕ್ತೇಫ ಚೋತ್ತಮಂ ।

ತಚ್ಚಿನಾಗಾರಮತುಲಂ ಕ್ಷೇತ್ರೇಷ್ವನೇಷು ವಾ ರುಚಿ ॥೧೮॥

ಪ್ರಶಸ್ತಂ ತುಣಿಕಾಷ್ಠಾದೇಃ ಸರ್ವದಾರ್ಯಸಮಷ್ಟಿತೇ ।

ಅಗ್ನಿರಿತ್ಯಾ ರಿಭಿರ್ಭಸ್ಮ ಧಾರ್ಯಂ ಶ್ರೇತಾನಲೋದ್ಭವಂ ॥೧೯॥

ಅಷ್ಟಷೋಡಶಕಾಂಗೇಷು ಮಂತ್ರೈರ್ವಿಪ್ರಾಸ್ತ್ರಿಯಾಯುಷ್ಯಃ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೈರ್ವೈಶ್ಯೈಶ್ಚಾಪ್ಯೈಶ್ಚಪ್ತವನಾಗ್ನಿ ಜಂ ॥೨೦॥

ನರ್ಣೇ ನನೀ ಗೃಹಸ್ಥೋನಾ ಯತಿರ್ವಾ ವಿಧವಾಃಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ।

ಪ್ರಣವೇನ ಯತೇಃ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರೇಣ ತು ॥೨೧॥

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಭಿರೇವೇವ ಭಸ್ಮನಾಪ್ಯವಗುಂಠನಂ ।

ಅತ್ಯಾಶ್ರಮೇ ಪ್ರಕಥಿತಂ ತ್ರಿಪುಂಧ್ರಸ್ಯ ಚ ಧಾರಣಂ ॥೨೨॥

ಈಶ್ವರಾಚಾರವೇ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ಮವೆನಿಸುವುದು. ಅಂತಹವರು ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸಿದ ಕಾಶೀನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬಹುದು. ||೧೭-೧೮||

ಹುಲ್ಲು, ಕಡ್ಡಿ, ಜಲ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶವೇ ಇವರ ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯರೆಂಬ ಮೂರು ವರ್ಣದವರೂ ಶ್ರೇತಾಗ್ನಿಯಿಂದ (ಯಾಗದ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡ) ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಮ್ಮ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹದಿನಾರು ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ' ತ್ರಿಯಾಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನಿ ' ರಿತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಧರಿಸಬೇಕು. ಶೂದ್ರರು ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಅಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ಧರಿಸಬಹುದು. ||೧೯-೨೦||

ದ್ವಿಜರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸಂನ್ಯಾಸಿ, ಸುಮಂಗಲಿಯರು ವಿಧವೆಯರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭಸ್ಮಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಯತಿಗಳು ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೂ, ಭಸ್ಮ ತ್ರಿಪುಂಧ್ರವನ್ನಿಡಬೇಕು. ಸದ್ವ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಾನುವಾಕಗಳಿಂದ ಭಸ್ಮೋದ್ಘೂಲನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಅತ್ಯಾಶ್ರಮಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೂ ಭಸ್ಮ ತ್ರಿಪುಂಧ್ರಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವುಂಟು ಇದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದವರಿಗೆ ವಿಕೇಷವಾಗಿ ಪಾಪ ಸಂಘಟಿಸುವುದು. "೨೧-೨೨||

ಶಿರೋವ್ರತಮಿದಂ ಶೌತಂ ಧಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಾಶ್ರಮೈರಪಿ ।

ತೃಕ್ಷೈತತ್ಪತಿತಾ ಯಾಂತಿ ನರಕಂ ಸ್ತುತಾಮಹೈಃ ॥೨೩॥

ಭಿಕ್ಷುರ್ಭಕ್ಷೋ ಭವೇದೇವ ಸಾಲಾವ್ಯಕಗಣೇ ದ್ವಿಜಾಃ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಸಂಭವಾಃ ಶ್ವೇತಾಃ ರುದ್ರಾಕ್ಷನರಕ್ತಪೀತಕಾಃ ॥೨೪॥

ಕೃಷ್ಣಾಶ್ವಾ ನುಕ್ರಮೇಣೈವ ವರ್ಣೈರ್ಧಾರ್ಯಾಶ್ವ ಮಂತ್ರತಃ ।

ಸರ್ವಾಶ್ರಮೈಸ್ತಥಾ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ತ್ರ್ಯಂಬಕೇನೈವ ಮಂತ್ರತಃ ॥೨೫॥

ತತ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಧಾರಣಿಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಉಪೋಷ್ಯಾಸಾಯಮೇವ ಹಿ ।

ಯತಿಃ ಪ್ರಣವಸಾಹಸ್ರಂ ಜಪನ್ಮುಕ್ತಾಘಕೋ ಭವೇತ್ ॥೨೬॥

ಧಾರಣಸ್ವರ್ತನೇ ದೃಷ್ಟೇ ಗೋದಾನಫಲಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।

ಪರ್ವಣ್ಯಪಿ ಚ ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ತತ್ತದ್ವರ್ಣೈಶ್ಚ ಧಾರಿತಂ ॥೨೭॥

ಈರಿತಿ ಭಸ್ಮೋದ್ಘೂಲನ ಮತ್ತು ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಧ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಿರೋವ್ರತವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಸರ್ವಾಶ್ರಮದವರಿಗೂ ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಡೆಸದವರು ಪತಿತರಾಗುವರು. ವಂಶಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನರಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ದರಿದ್ರರಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವರು. ಇನ್ನು ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣೆಯೂ ಒಂದು ಶಿವಧರ್ಮ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಳುಪು, ಹಳದಿ, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ನಾಲ್ಕು ತರಹ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳಿವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯದವರಿಗೂ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಯ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳೆನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಸರವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಧರಿಸಬಹುದು. ‘ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ’ ಎಂಬುದೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣೆಯ ಮಂತ್ರ. ॥೨೩-೨೪-೨೫॥

ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾದವನು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆದಿನ ಆತನು ಸಾಯಂಕಾಲ ಪಶ್ಯಂತ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಸಾವಿರ ಪ್ರಣವವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು ಆಗ ಅವನ ಪಾಪವು ನಾಶವಾಗುವುದು. ಈ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವರನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿದರೂ, ಸ್ಪರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೂ ಗೋದಾನದ ಪುಣ್ಯವು

ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂ ಚ ಫಲಂ ಸರ್ವಂ ದದ್ಯಾತ್ಸರ್ವೇಷು ಸರ್ವದಾ ।

ಧೈಯಃ ಸರ್ವೈರ್ಮಹಾದೇವಃ ಶಿವ ಏಕಶ್ಚಿವಂಕರಃ ॥೨೮॥

ಉನಾಸಹಾಯೋ ವಿಶ್ವೇಶೋ ನೀಲಗ್ರೀವಸ್ತ್ರೀಲೋಚನಃ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರನ್ಯವರ್ಣೈಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀಭಿಶ್ಚ ಯತಿಭಿಸ್ತಥಾ ॥೨೯॥

ಜಪ್ಯಃ ಪ್ರಣವ ಏವೇಹ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಮಮ ।

ಶ್ರಿಕಾಲಂ ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವೈಃ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಾಣಾಂ ನಮೋಂತಕಃ ॥೩೦॥

ನಾತಃ ಪರಂ ತಾರಕೋ ಮೇ ಮಂತ್ರಃ ಪಂಚಾಕ್ಷರಃ ಪರಃ ।

ಕಾಶ್ಯಾಮಂತೇ ಚ ಶೈವಾನಾಂ ಕರ್ಣೇ ತೂರ್ಣಂ ವಿಮುಕ್ತಿದಂ॥೩೧॥

ದವಾಮೃಹಂ ಸಪ್ರಣವಂ ಪುನರ್ಭವನಿನ್ಯತ್ತಯೇ ।

ಗಂಗಾಂ ವಾ ಸಹ್ಯಜಾಂ ವಾಪಿ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವಸೇದ್ವಿಜಾಃ ॥೩೨॥

ಲಭಿಸುವುದು ಎಂತಹ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಕೂಡದು. ॥೨೬-೨೭॥

ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣೆಮಾಡಿದವನಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು ಇನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಆರಾಧ್ಯದೈವವೆಂದರೆ ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ. ಆತನು ಸದಾ ಪಾರ್ವತೀಸಹಿತನಾಗಿರುವನೆಂದೂ, ನೀಲವರ್ಣದ ಕಂಠದಿಂದಲೂ, ಲೋಚನ ತ್ರಯಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಜಗತ್ಪತಿಯಾಗಿರುವನೆಂದೂ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಲಿ ಇತರ ಯಾವ ವರ್ಣದವರೇ ಆಗಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಣವಸಹಿತವಾದ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಶ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಡದೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರರು ಮಾತ್ರ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುರಶ್ಚರಣೆಮಾಡಬೇಕು ॥೨೮-೨೯-೩೦॥

ದೇವಿಯೇ, ಕಾಶೀವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಶ್ರವಣವಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ತಾರಕಮಂತ್ರವೇ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಸಹ ಅದೇ ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಅವರ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸುವೆನು. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ದುಃಖಗಳು ಮತ್ತೆ ಒದಗಲಾರವು ಇನ್ನು ಶಿವ ಧರ್ಮನಿರತರಾದವರು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಾವೇರೀ ತೀರದಲ್ಲಾಗಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬಹುದು. ॥೩೧-೩೨॥

ಅವಿಮುಕ್ತೇ ತು ನಿಯಮಾದ್ವಾಸಃ ಕಷ್ಟತರೋ ನೃಣಾಂ ।

ಸಹ್ಯಜಾಯಾಸ್ತಟೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಸನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಮುಚ್ಯತೇ ||೩೩||

ಪೂಜನೀಯೋ ಮಹಾದೇವಃ ಸ್ವರ್ತನ್ಯಕ್ತ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ।

ಕಾವೇರ್ಯಾಂ ವಾಪಿ ಗಂಗಾಯಾಂ ನದೀಷ್ಟನ್ಯಾಸು ವಾ ದ್ವಿಜಾಃ ||೩೪||

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಮಂತ್ರಮುಷಸಿ ಕೃತ್ವಾ ಶೌಚಂ ನಿಧಾನತಃ ।

ಸಂತರ್ಪ್ಯ ದೇವಪಿತೃರ್ಷೀನ್ ರುದ್ರಸೂಕ್ತೈಶ್ಚ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ||೩೫||

ವಾಸೋಥ ಪರಿಧಾರ್ಯೈವ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಮಂಡಿತಃ ।

ಸಂಧ್ಯಾಂ ಕುರ್ಯಾದಪ್ರಮಾದಂ ದತ್ತಾಘ್ನಂ ಸಂಧ್ಯಾಯೋರ್ಧ್ವಯೋಃ ||೩೬||

ಉದ್ಯಂತಮಂಕುಮಂತಂ ಚ ಧ್ಯಾಯೇತ್ತಿಷ್ಠಂಸ್ತೃತಂದ್ರಿತಃ ।

ಸಹಸ್ರಪರಮಾಂ ದೇವೀಂ ಶತಮಧ್ಯಾಂ ದಶಾಪರಾಂ ||೩೭||

ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಕಾವೇರೀ ತೀರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಅವನು ವಾರಾಗುವನು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಾದವರು ಮಹಾದೇವನನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಸದಾ ಅವನ ಗುಣರಾಶಿಯನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೩೩-೩೪||

ಉಷಃಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎದ್ದು ಶೌಚಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿಯೋ, ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿಯೋ, ಅಥವಾ ಮತ್ತಾವ ನದಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ದೇವಋಷಿ ಪಿತೃತರ್ಮಣಮಾಡಿ, ರುದ್ರ ಸೂಕ್ತಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರ, ಭಸ್ಮ, ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನಮಾಡಬೇಕು ||೩೫-೩೬||

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ, ಸಾವಿರ, ಅಥವಾ ನೂರು ಅಥವಾ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲದ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರಪುರಶ್ಚರಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಥವಾ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನೂರುಸಾರಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪಮಾಡಬಹುದು.

ಗಾಯತ್ರೀಂ ಪ್ರಜಪೇದ್ವಿದ್ವಾನ್ ಮಧ್ಯಂ ಸಾಯಂ ಶತಂ ಭವೇತ್ |
 ಶ್ರೋತೇ ಸ್ಮಾರ್ತಾನಲೇ ವಾಪಿ ಜುಹುಯಾದ್ವೇದಮಂತ್ರತಃ ||೩೮||
 ಜಪೇತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಮಂತ್ರಮೋಂಕಾರಾದ್ಯಂ ಷಡಕ್ಷರಂ |
 ಸಹಸ್ರಪರಮಂ ವಿಸ್ತೃತತಾಪ್ಸಂ ವಾಭಿಭಾವತಃ ||೩೯||
 ಸಂಭಾರ್ಯ ಪೂಜಾಸಂಧಾರಂ ಕಾಪಿಲಂ ಪಂಚಗವ್ಯಕಂ |
 ಅನ್ಯಸ್ಮಾದುತ್ತಮಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಫಲಾನಿ ಚ ||೪೦||
 ಉಪಲಿಪ್ತೇ ತದಾ ಪೀಠೇ ಲಿಂಗಮಭ್ಯರ್ಚಯೇದ್ವಿಜಃ |
 ಸಂಸಿಚ್ಛೈಸ್ತ್ವೈಶ್ಚ ಸಂಭಾರೈರ್ಗಂಧಚಂದನವಾರಿಭಿಃ ||೪೧||
 ಏತ ಏಕೇ ಗುಣೋ ರುದ್ರೋ ಜಪೋಪೇಕ್ಷೇಕಾದಶಾವೃತಃ |
 ಸ ಕೂರ್ಚಂ ವಾಸಸಾ ಮೃಜ್ಯ ಪರಿವೇಷ್ಟ್ಯ ಸುವಾಸಸಾ ||೪೨||

ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರ್ತಾಗ್ನಿ (ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ) ಅಥವಾ ಶ್ರೋತಾಗ್ನಿ ಯಲ್ಲಾಗಲಿ ವೇದ
 ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು (ಔಪಾಸನಾದಿ) ನೇರವೇರಿಸಬೇಕು.
 ||೩೭-೩೮||

ಪಾಗೆಯೇ, ಸಾವಿರ, ಅಥವಾ ಎಂಟುನೂರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರಾದಿ
 ಯಾದ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ
 ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಶಿವಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಹಸುವಿನ ಪಂಚಗವ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರ
 ಪೂಜಾಮುಗ್ಧಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಹಸುವಿನ
 ಪಂಚಗವ್ಯಗಳೂ, ಮಧುಪರ್ಕ, ಫಲಗಳೂ ಶಿವಾರಾಧನೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳೆಂದು ಹೇಳ
 ಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ||೩೯-೪೦||

ಗೋಮಯಾದಿಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪೀಠವನ್ನಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ
 ಶಿವದೇವತಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನಿರಿಸಬೇಕು. ಗಂಧೋದಕವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ
 ಮೊದಲು ಅಭಿಷೇಕಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಅನಂತರ ಹನ್ನೊಂದುಬಾರಿ ರುದ್ರಮಂತ್ರ
 ವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ಶುದ್ಧವಾದ ಕೂರ್ಚಸಹಿತವಾದ ವಸ್ತ್ರ
 ದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಒರಿಸಿ, ಶುದ್ಧವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿಸಬೇಕು. ||೪೧-೪೨||

ಪೀಠೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ತದಾ ಲಿಂಗಂ ಭಸ್ಮನಾ ಭೂಪಯೇತ್ರತಃ |

ಗಂಧಾಕ್ಷತೋಪವೀತಾದೀನ್ ದದ್ಯಾತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರೇಣ ಹಿ ||೪೩||

ತ್ರಿಶಾಖೈರ್ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ಪ್ರಶ್ನ ತಥಾ ಚಾದ್ರೈರನಾರ್ದ್ರಕೈಃ |

ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ಪ್ರಸ್ಥನುಭ್ಯಚ್ಚ ಕುಸುಮೈರ್ವಾ ಯಥಾಬಲಂ ||೪೪||

ನ ತು ಬಿಲ್ವಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸರ್ವದಾ ಸಾವಧಾನತಃ |

ಭೂಪಂ ದೀಪಂ ಚ ನೈವೇದ್ಯಂ ದದ್ಯಾತ್ಪ್ರಕ್ರಮನರ್ತನಂ ||೪೫||

ಪ್ರಣಾಮಂ ಚ ಸ್ತುತಿಶ್ಲೋಕಿ ಪೂಜೇಯಂ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಪರೋ ಧರ್ಮಃ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಯ ಪೂಜನಂ ||೪೬||

ತ್ರಿಕಾಲಮಪ್ರಮಾದೇನ ವರ್ಣಾನಾಮಾತ್ರನೇಷು ಚ |

ಯತೇಸ್ತು ಪ್ರಣವೇನೈವ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಾಣಾಂ ಚ ಸಾರ್ಥವೇ ||೪೭||

ಪ್ರಮಾದಾದೇಕದಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಉಪೋಷ್ಯೈವ ಪರೇಹನಿ |

ಕೃತ್ವಾಸೌ ಶಿರಸೋವಾಪಂ ಪೂಜಾಂ ತದ್ವಿಗುಣಾಂ ಚರೇತ್ ||೪೮||

ಪೀಠಸ್ಥವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಇವೇ ನೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮೂರು ದಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಹಸಿಯದಾದ ಅಥವಾ ಒಣಗಿದ ಬಿಲ್ವದಳಗಳಿಂದಲೂ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹೂವುಗಳಿಂದಾದರೂ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಹುದು. ||೪೩-೪೮||

ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸಕೂಡದು. ಭೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಸ್ತೋತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದೇ ಶಿವಪೂಜೆಯು. ಈ ವಿಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆನಿಸಿದವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಧರ್ಮವು. ||೪೫-೪೬||

ವರ್ಣತ್ರಯದವರೂ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿ ಸರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವವರೂ ಶಿವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಸಬೇಕು. ಯತಿಯು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರರು ಕೇವಲ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದಲೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ ಶಿವಾರಾಧನೆಯು ನಿಂತುಹೋದರೆ, ಮುಂದಿನ

ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಮಾದಾದೀಶಾರ್ಚಾಮುಕ್ಯತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯದಿ |
ತದುದ್ಧೀರ್ಘಮುಪೋಷ್ಯೈವ ಪಂಚಗವ್ಯೇನ ಶೋಧಿತಃ ||೪೯||

ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಾಂಭವಾನ್ ಪೂಜ್ಯ ದ್ವಿಗುಣಂ ಮುಕ್ತಕಲ್ಪಿಷಃ |
ಜಪೇದ್ಬ್ರಹ್ಮಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ದಿನಾನಕ್ತಂ ಚ ಭಸ್ಮಧೃಕ್ ||೫೦||

ದಿನಾ ಸೂರ್ಯಂ ಚ ಪತ್ಯನ್ಯೈ ರಾತ್ರೌ ಚಂದ್ರಂ ಚ ವಹ್ನಿಕಂ |
ಪ್ರಮಾದಾದೇಕದಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶಿವಲಿಂಗೇ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ||೫೧||

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮಕುರ್ವನ್ ವೈ ನರಕಂ ಪಂಚವತ್ಸರಂ |
ಅನ್ಯಥಾ ತು ಪರೇತೋಸೌ ನಿಷ್ಕಾಭಕ್ಷೇಷು ತಿಷ್ಠತಿ ||೫೨||

ಯತಿಶ್ಚಕ್ಷುರ್ದೇಹದಾ ಪೂಜಾಂ ಪ್ರಣವಂ ತು ಸಹಸ್ರಕಂ |
ಪ್ರಣವೈರ್ವಿಗುಣಾಂ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ವಾನ್ಮಾಸ್ಮಾವಗುಂತಿತಃ ||೫೩||

ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು, ಕ್ಷೈರಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಡುಸಾರಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಯನ್ನಾಡಬೇಕು. ||೪೯-೪೯||

ಒಂದುವೇಳೆ ಮರೆತು ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನಾಡದೆ ಉಟಮಾಡಿದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅದನ್ನು ವಾಂತಿಮಾಡಿ ಉಪವಾಸವಿದ್ದಿದ್ದು ಪಂಚಗವ್ಯದಿಂದ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಶಾಂಭವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಎರಡರಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಆ ದಿನ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ತಿ ಭಕ್ತಧಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ರುದ್ರಪಾರಾಯಣಮಾಡಬೇಕು. ||೪೯-೫೦||

ಹಗಲು ಸೂರ್ಯನನ್ನೂ, ರಾತ್ರಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನನ್ನೂ ದರ್ಶನಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿಗಳನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸದೆ ಮೃತನಾದವನು ಐದು ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ನರಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ಅನಂತರ ಪ್ರೇತರೂಪವಿದ್ದಿದ್ದು, ಮಲಭಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾಗುವನು. ||೫೧-೫೨||

ಯತಿಯು ಶಿವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತರೂಪವಾಗಿ ಸಹಸ್ರ ಪ್ರಣವಜಪಮಾಡಿ, ಭಸ್ಮೋದ್ರೂಲಿತಗಾತ್ರನಾಗಿ ಎರಡುಸಾರಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನಾಡದೆ ಫಲ, ಮೂಲ, ನೀರು ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವವನು

తివప్రజాం న కుర్వన్మోః భటమూలాంబుభోజనః ।
 రేతోభక్షే పరేతోః హి అంబుపః భటభుక్ క్రమిః ॥౫౪॥
 అన్న భుగ్గుది విశ్వాపీ తిష్ఠత్కత్కంకసంకటే ।
 వర్ణానామాత్రమాణాం జ విధిక్మత్కా ప్రదర్శితః ॥౫౫॥
 కాశీవాసిః కు నియమాద్దశేదానురణం సదా ।
 సర్వక్షేత్రోత్తమం తజ్జ యత్ర విశ్వేశ్వరః స్థితః ॥౫౬॥
 తివోద్వ్యతత్కతుర్థోత్త్ర సాక్షాల్లింగే ప్రకాశతే ।
 విశ్వేశ్వరాఖ్యం యల్లింగం వేదవేదాంతసంస్తుతం ॥౫౭॥
 తత్పూజ్యం సర్వదా సర్వేభిర్వృత్తైశ్చ సాక్ష్యేః ।
 స్నాపయిత్వా కాశీలేన పయసా లింగమృత్పరం ॥౫౮॥
 విశ్వేశ్వరాఖ్యం మునయోః బ్రహ్మహాసి విముచ్యతే ।
 సురాపానీ కాశీలేన దధ్వాజ్జేన హిరణ్యవృత్ ॥౫౯॥

రేతస్సన్న కుడియువ ప్రేతవాగువను. జలదల్లి, కణ్ణినల్లి నానారీతియ
 క్రిమియాగి కుట్టవను ॥౫౪-౫౪॥

తివార్జనేమాడదే అన్నవన్న భుక్తిదవను మలభక్షకనాగి యేజ్ఞు
 వ్యభేషడువను. ఈ నియమవు ఎల్లా జాతియవరిగూ ఎల్లా ఆశ్రమ
 దవరిగూ అన్వయిసువుదు. కాశీక్షేత్రదల్లి వాసిసువను నియమదిన
 మరణపర్వతవాగియూ అల్లియే నేలసిరబేకు. కాశీక్షేత్రవు ఉత్కృత్తమ
 వాదుదు. ఏకందరే అల్లి సాక్షాద్విశ్వేశ్వరనే వాసిసుత్తిరువను. ॥౫౫-౫౬॥

అల్లి ద్వితియవస్తురహితనాగియూ తురియవస్తువాగియూ ఇరువ
 శంకరను సాక్షాల్లింగరూపియాగియే తోభిసువను. వేదవేదాంతగళల్లి
 సంస్తుతనాదద్దు విశ్వేశ్వరలింగ. అంతక తివలింగవన్న బిల్వపత్రిగళిందలూ
 మంత్రాక్షతగళిందలూ సర్వదా పూజిసదేకు. అదే తివలింగవన్న కపిల
 వర్ణద గోక్షేరదిన అభిషేకమాడదేకు. ॥౫౭-౫౮॥

విశ్వేశ్వరలింగవన్న పూజిసువుదరింద బ్రహ్మహత్యాదోషపూ నివారణ
 యాగువుదు. సురాపానీయ కపిలవర్ణద హసువిన్ ఖేరదిన అభిషేక

ಮಧುನಾ ಗುರುದಾರಾಘಾಚ್ಛಿತಯಾ ಸರ್ವಜೀವಹೃತ್ |
 ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾದಿಮಾನೇನ ಸ್ನಾಪಯೀತ್ಸರ್ವಣಿ ಕ್ರಮಾತ್ || ೬೦ ||
 ತಂಡುಲ್ಪಿತ್ಯ ಯವೈರ್ಬಿಲ್ವೈಸ್ತಿಲ್ವೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಂಕರಂ |
 ಸರ್ವಾನ್ಯಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ಸುರಲೋಕೇಷು ಮೋದತೇ || ೬೧ ||
 ನಿತ್ಯಾಂತರ್ಗೃಹಯಾತ್ರಾಂ ಚ ಕುರ್ಯಾಧ್ಯಸ್ಥಾಕ್ಷಧಾರಕಃ |
 ತತ್ರ ಮೂತ್ರಪುರೀಷಾದಿ ನ ಕುರ್ಯಾನ್ಮೂಹತೋಪಿ ಚ || ೬೨ ||
 ತತ್ರ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ಚ ಭೈರವಾಶ್ಚೂಲಪಾಣಯಃ |
 ರಕ್ಷಂತಿ ಪರಿತಃ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪಾಪಿಷ್ಠಂ ದಾರಯಂತಿ ತೇ || ೬೩ ||
 ಯನುಸ್ಯ ಸದನೇ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಯದ್ವಿಃಖಂ ಸಮವಾಪ್ನೋತೇ |
 ತತೋಪಿ ಬಹುಧಾ ದುಃಖಂ ಭೈರವೇ ಘಟಿಕಾತ್ರಯಂ || ೬೪ ||

ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಪಾಪಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಸುನರ್ಣಹೌರ್ದದ ವಾಪವು. ಮೊಸರು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದಲೂ, ಗುರುದಾರಾ ಸಮಾಗಮದ ದುರಿತವು ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದಲೂ, ಪ್ರಾಣೇಹತ್ಯಾ ದೋಷವು ಸಕ್ಕರೆಯು ಅಭಿಷೇಕದಿಂದಲೂ ಪರಿಹೃತವಾಗುವುದು. ಪರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಭಿಷೇಕದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳತೆಯ ಸೇರುಗಳಿಂದ ಸುರಿದು ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ||೫೯-೬೦||

ಅಲ್ಲಿ ತಿಲಾಕ್ಷತೆ, ಯವಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವನು ಸಕಲ ಅಭಿಷ್ಠಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನಂದವನ್ನನುಭವಿಸುವನು. ಕಾಶಿ ಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವನು ನಿತ್ಯ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಲಯದ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಮೂತ್ರಪುರೀಷಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಕೂಡದು ||೬೧-೬೨||

ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭೈರವಗಣಗಳು ತ್ರಿಶೂಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವರು ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಸೀಳಿಬಿಡುವರು. ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಾಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸುವ ದುಃಖಾನುಭವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈ ಭೈರವಗಣಗಳಿಂದ ಮೂರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸುವ ದುಃಖವು ಕ್ರೂರತರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ||೬೩-೬೪||

ತಸ್ಮಾದ್ವಸೇತ್ಸುನಿಯತಂ ಕಾಶ್ಯಾಂ ವಿಪ್ರಾ ನಿಮುಕ್ತಯೇ |
 ಧ್ಯಾನಾರ್ಚನವಿಹೀನಾನಾಂ ತತ್ರ ವಾಸೋ ನ ಶಸ್ಯತೇ ||೬೫||
 ಪಂಚಾಕ್ಷರವಿಹೀನಾನಾಂ ತತ್ರ ವಾಸೋ ನ ಶಸ್ಯತೇ |
 ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಹೀನಾನಾಂ ತತ್ರ ವಾಸೋ ನ ಶಸ್ಯತೇ ||೬೬||
 ಪ್ರದೋಷಾರ್ಚನವಿಹೀನಾನಾಂ ತತ್ರ ವಾಸೋ ನ ಶಸ್ಯತೇ |
 ಭೂತಾಷ್ಟಮೀ ಸೋಮವಾರವಿಹೀನಾನಾಂ ದುರಾತ್ಮನಾಂ ||೬೭||
 ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಸ್ಯಂದವಿಘ್ನೇಶಭೈರವಾನ್ |
 ಪೂಜಯೇನ್ನಿಯತಂ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಪಂಚಕ್ರೋಶಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ||೬೮||
 ಕುರ್ಯಾದಂತರ್ಗೃಹಾದೀನಾಂ ಪಾತಕೈಶ್ಚ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ |
 ಸ್ನಾಯಾದ್ಗಂಗಾಂಭಸಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಮಣಿಕರ್ಣ್ಯಾಮಥ ದ್ವಿಜಃ ||೬೯||
 ಪಶ್ಯೇಚ್ಛ ನಿಯತಂ ತತ್ರ ವಿಶ್ವೇಶಂ ಚಾನ್ನ ಪೂರ್ಣಕಾಂ |
 ಏವಂ ನಸಂಸ್ತಥಾ ತೇ ವೈ ಮುಕ್ತಿಂ ವಿಂದತಿ ಚೋತ್ತಮಾಂ ||೭೦||

ಅದ್ದರಿಂದ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು, ನಿಯಮಬದ್ಧರಾಗಿಯೇ ಜೀವಿಸಬೇಕು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾರ್ಚನೆ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಧ್ಯಾನ, ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಜಪ, ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣೆ, ಪ್ರದೋಷಕಾಲದ ಶಿವಪೂಜೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರಿಗೆ ಕಾಶೀವಾಸವು ಶುಭವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ||೬೫-೬೬||

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮೀವ್ರತ, ಸೋಮವಾರವ್ರತ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಶೀವಾಸಿಗಳು ಬಿಡಕೂಡದು. ಅನ್ನ ಪೂರ್ಣಾದೇವಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ, ಸ್ತಂದ, ಗಣಪತಿ, ಭೈರವ ಇವರನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕಾಶೀವಾಸಿಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ಐದು ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೬೭-೬೮||

ಈರಿತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಂತರಂಗವಾದ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪರಾಶಿಯು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಣಿಕರ್ಣಕಾಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದವನು ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ನಿತ್ಯವೂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನೂ ಅನ್ನ ಪೂರ್ಣಾದೇವಿಯನ್ನೂ ತಪ್ಪದೆ ದರ್ಶನಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

|| ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದ ಉವಾಚ ||

ವಿಕಾಹಮಪ್ಯುಜ್ಜಿತಶಂಕರಾರ್ಚಕೋ
ವಿಷ್ಣಾಸು ತಿಷ್ಠೇಚ್ಛ ಕತಂ ಸಮಾ ನರಃ |
ಯೋಂಬ್ಯಾಶನೋ ರೇತಪಸಾತಕೀ ಭವೇ
ದನ್ನಾಶನೋ ವಿಹೃತ್ರಿಮಿಭುಕ್ವರೇತಃ

||೭೦||

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚ ಚಿತ್ತೇ ಕಲಯತಿ ತದುದೀರ್ಘನಿವಸೇತ್
ಸ್ವಕಂ ಮುಂಡಂ ದಂಡೋ ನ ಭವತಿ ಪರೇತೋ ಯಮಭಟ್ಟಿಃ |
ಉಪೋಷ್ಯವಾಸಾಯಂ ಶಿವನುಥ ಯಜೇತ ದ್ವಿಗುಣಿತಂ
ಅಹೋ ಭಕ್ತೇಷ್ಟರ್ಥಂ ದದತಿ ಹಿ ಭವೇತ್ಸೋತ್ರ ನಿಯತಃ ||೭೧||

ಈ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವನು ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನೂ
ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಕೈವಲ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೭೦-೭೧||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಪರಶಿವನ ಮಾತನ್ನೇ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಅನುವಾದ
ಮಾಡುತ್ತಾ ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು.—“ ಮುನಿಗಳಿರಾ, ಕಾಶೀ
ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವೂ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇರಕೂಡದು. ಹಾಗೆ ಒಂದು ದಿನ
ವಾಸಿಸಿದರೂ ಅವನು ನರಕದ ಮಲಕೂಪದಲ್ಲಿ ನೂರಾರುವರ್ಷ ಬೀಳಬೇಕಾಗು
ವುದು. ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೀರುಕುಡಿದವನು ನರಕದಲ್ಲಿ ರೇತಸ್ಸನ್ನು ಪಾನಮಾಡ
ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದವನು ಮಲರಾಶಿಗತವಾದ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನ
ಬೇಕಾಗುವುದು. ||೭೧||

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಆಚರಿಸಿದ ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿ
ನಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಪಶ್ಯಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟರೂ ಒಂದು
ವೇಳೆ ಅವನಿಗೆ ಯಮಭಟರ ಹೊಡೆತವು ತಪ್ಪಿಹೋದೀತು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ
ರೂಪವಾಗಿ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸಮಾಡಿ, ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಗಿ ಶಿವನಿಗೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು
ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತೃಪ್ತನಾದ ಶಂಕರನು ಸಕಲವಿಧವಾವ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ
ಕರುಣಿಸುವನು. ಅದಲ್ಲವೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ||೭೨||

ಯೋ ಕಾಲಕಾಲಂ ನಿಯಮಾಸ್ತಿಕಾಲಂ

ದ್ವಿಕಾಲಮುಚ್ಯೇಕತರಂ ಚ ಕಾಲಂ ।

ಸಂಪೂಜ್ಯ ಕಾಶ್ಯಾಂ ತು ಶಿವಾರ್ಚಕಾ ದ್ವಿಜಾಃ

ಕುರುಸ್ತು ಜಾಬಾಲಗನಿಷ್ಠ್ಯತಿಂ ದ್ವಿಜಾಃ ||೭೩||

ಉಮಾಧವಂ ಮಾಧವಮಂಬಿಕಾಂ ಗಣಂ

ಸ್ಕಂದಂ ದ್ವಿಜಾ ಭೈರವದಂಡಪಾಣಿನಂ ।

ಗಂಗಾಂ ಚ ದುರ್ಗಾಂ ನ ನಮಂತಿ ಯೇ ನರಾ

ಸ್ತೇ ಪಾಮರಾ ಭೈರವಯಾತನಾರತಾಃ ||೭೪||

ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಕಾಶ್ಯಾಂ ವಿಧಿನಿಯತನಕ್ರಾಶನರತಾ

ಶಿವೇ ಭೂತ್ಯಾಯುಕ್ತಾ ಶಿವಭಜನಸಸಕ್ತಾ ಹಿ ಸುನರಾಃ ।

ದ್ವಿಜಾಃ ಕಾಲಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಶಶಿಕಲಚೂಡಾರ್ಚನರತಾಃ

ಲಭಂತೇ ದೇಹಾಂತೇ ಶಿವಸದನಮಧ್ಯೇ ಶಿವಜನಾಃ ||೭೫||

ಯಾರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಕಾಲ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲನೆನಿಸಿದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಮೂರ್ತಿಯನ್ನೂ ನಿಯಮಬದ್ಧರಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅವರು ಜಾಬಾಲೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸುಕೃತರಾಶಿಯನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಗಳಿಸುವರು. ||೭೩||

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಮೂರ್ತಿ, ಮಾಧವಮೂರ್ತಿ, ಅಂಬಿಕೆ, ಸ್ಕಂದ, ದಂಡಪಾಣಿಯಾದ ಭೈರವ, ಗಂಗಾಮಾತೆ, ದುರ್ಗಾದೇವಿ ಇಷ್ಟು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ವಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಅಷ್ಟಾನಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ ಭೈರವನ ಹಿಂಸೆಯು ಎಂದೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ||೭೪||

ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶೀ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಭಜನಾಸಕ್ತರಾದ ಜನರು ಭೂತಿರುದ್ರಾಕ್ಷಯುಕ್ತರಾಗಿ, ನಿಯಮಾನುಸಾರದಿಂದ ಚಂದ್ರತೇಜರನೆನಿಸಿದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಷ್ಟಾಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ನಕ್ಷತ್ರತದಿಂದ ಶಿವಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ದೇಹಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಲಯದ ವಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವರು ಶಿವಸ್ವರೂಪರೇ ಆಗುವರು. ||೭೫||

ಯೋ ವಾ ಪ್ರದೋಷೇ ನಿಶಿ ಸೋಮವಾರೇ

ತ್ರಿಲೋಚನಂ ಪೂಜಯತೇ ಸ ಧನ್ಯಃ |

ವನ್ಯೈಃ ಕಿಮನ್ಯೈರ್ನರಜನ್ಮಗಾರ್ಧಭೈಃ

ಕಾಶ್ಯಾಂ ಚ ಸಾಮಾನ್ಯನರೈರ್ಭರ್ತೃಭೂವಃ

||೭೬||

ಕಾಶ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತ್ವಾಪಿ ಪಾಪಾಃ ಶಿವಭಜನಹೀನಾ ಹಿ ಕುನರಾಃ

ಮಹೇಶಂ ವಿಶ್ವೇಶಂ ಯದಿ ಸ್ವಕದಶಾಂ ನೈವ ಕಲಯೇತ್ |

ಕೃಪಾಪಾತ್ರಂ ಯಾತ್ರಾಂ ಪ್ರತಿದಿನಮಥಾಂತರ್ಗೃಹವರೇ

ತ್ರಿನೇತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೀತಾಂ ನ ಹಿ ಚರತಿ ಯಾಂತ್ಯಂಥತಮಸಿ

||೭೭||

ತೇ ಮಜ್ಜಯಂತ್ಯಘಗಿರಿಂ ವರಗಾಂಗನೀರೇ

ಮಜ್ಜಂತಿ ನೌದಯವಿಧೈಃಕಿಲ ಮಜ್ಜನಾಸ್ತೇ

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಚ ಮುಕ್ತಿಸದವೀಮದವೀಯಸೀಂ ತೇ

ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೃವಂತಿ ಗಿರಿಜೇ ವಿರಜಾ ಭವಂತಿ

||೭೮||

ಯಾರು ಸೋಮವಾರ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲೋಚನನೆನಿಸಿದ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರೋ ಅವರು ಧನ್ಯರು. ಹಾಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡದವರು ನರಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದ ಕತ್ತಿಗಳಂತಾಗುವರು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರವೆನಿಸುವರು. ಅವರ ಜೀವನವೇ ವೃಥಾವೆನಿಸುವುದು. ||೭೬||

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾರು ಶಿವಸೇವೆಮಾಡದೆ, ಮಹೇಶ್ವರನೂ, ಜಗತ್ಪತಿಯೂ, ಕರುಣಾಸಮುದ್ರನೂ ಆದ ಶಿವನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸದೆ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಶಿವಾಲಯದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದಿ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸದೆ ಇರುವರೋ, ಅವರು ಘೋರತಮವಾದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುವರು. ||೭೭||

ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿದವರು ಕಾಶಿಯ ಗಂಗಾಜಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿದುದೇ ಆದರೆ, ಅವರು ತನ್ನ ಪಾಪಪರ್ವತವನ್ನೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವು ಅತಿ ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದು. ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳೂ ಅವರಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಅವರು ಪುಣ್ಯಶರೀರಗಳೆನಿಸುವರು. ||೭೮||

ಶಶ್ವದ್ವಿಶ್ವೇತಪಾದೌ ಯದಿ ಭಜತಿ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಚ ನಿವಸನ್
 ತಥಾನ್ನೈಃ ಪೂರ್ಣಾಂ ತ್ವಾಂ ಭಜತಿ ಚ ಕೃಪಾಪೂರ್ಣಕಲನಾಂ |
 ಸಮಭ್ಯರ್ಣಾ ಭೂಯಾತ್ಕಿಲ ಕಲಿಜಜಾತೇಪಿ ಸುಜನೇ
 ಮುಕ್ತ್ಯಾ ಖ್ಯಾಸಾ ಕಾಂತಾ ಭಜತಿ ತಮುಮಾಕಾಂತಕೃಪಯಾ ||೭೯||

ಪ್ರದೋಷೇ ವಿಶೇಷೇಣ ಲೋಕೋತ್ತರೋಷೇ
 ಮಹಾಶೇಷಭೂಷಾಂಗಲಿಂಗಾರ್ಚಕಶ್ಚೇತ್ |
 ವಿಶೇಷೇಣ ದೋಷಜ್ಞ ಏವ ಪ್ರದೋಷೋ
 ನ ತಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಬುದ್ಧೀರಶೇಷಾಮರೇಡ್ಯಃ ||೮೦||

ಶಕ್ತಾವಿಮುಕ್ತೇಪಿ ಚ ದೇಹಸೌಖ್ಯ
 ಯುಕ್ತಾ ವಿರಕ್ತಾ ನ ಮಹೇಶಭಕ್ತಾಃ |
 ಸಕ್ತಾಂಧಧರ್ಮೇಷು ನ ನಕ್ತಭಕ್ತಾ
 ವಸುಮನಾತ್ರ ನರಾ ನ ಮುಕ್ತಾಃ ||೮೧||

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ, ಒಂದು ಸಾರಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಪಾದಗಳನ್ನೂ, ಹಾಗೆಯೇ ದಯಾಕಟಾಕ್ಷವುಳ್ಳ ಅಂಬಿಕೆಯ ಚರಣದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನೂ ಯಾವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿ ಸೇವಿಸುವನೋ, ಅಂತಹವನಿಗೆ ಈಶ್ವರಾನುಗ್ರಹವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒದಗಿ, ಅವನು ಎಂತಹ ನೀಚನೇ ಅಗಿದ್ದರೂ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯುವನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೭೯||

ದೋಷಸಾಮಾನ್ಯರಹಿತವಾದ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆದಿಶೇಷಭೂಷಣನಿಸಿದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ವಿಶೇಷರೀತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವನೋ, ಅಂತಹವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಭ್ವಾಂಸನೇ ಸರಿ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಲ್ಮಷಗಳೂ ನಿಲ್ಲಲಾರವು. ಅವನು ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಿಸುವನು. ತತ್ಸದೃಶನಾದ ಮಾನವನೇ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯಲಾರನು. ||೮೦||

ಶಕ್ತರಾಗಿ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಶರೀರಸುಖಾಭಿಲಾಷಿಗಳಾಗಿ ಮಹೇಶಾರ್ಚನಮಾಡದೆ ಯಾರು ಕಾಲಕಳೆಯುವರೋ ಮತ್ತು ಶಿವಧರ್ಮಾತಿರಕ್ತಗಳಾದ ಅನ್ಯಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುವರೋ, ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಕ್ತರೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಪಭೂಯಿಷ್ಯವಾದ ನರಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸದಾ ಬಿದ್ದು ನರಕುವರು. ಇದು ನಿಜ. ||೮೧||

ನಿವಸೇನ್ನಿಯಮಶೋತ್ರ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತೈಃ
ಶಿವನಿಖೋ ಹಿ ಗರಿಷ್ಠ ಏಷ ಧರ್ಮಃ |
ಶ್ರುತಿಸೋಮಂ ನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಕ್ಯಮೇತ
ನ್ನವಿಮುಂಚೇದವಿಮುಕ್ತಗೋ ವರಿಷ್ಠಃ

||೪೨||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರವಾಸನಿಯಮ
ಕಥಾನುವರ್ಣನೇ ಪಟ್ಟಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಠಿಕಸುಖಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ನಿಯಮಬದ್ಧರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಶೀವಾಸವೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮ. ಇದು ವೇದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾದದ್ದು. ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಣಿಯಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಯಾವನು ನಿಯಮಬದ್ಧನಾಗಿ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಹುಕಾಲ ನೆಲಸಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾರಾಧನೆ, ಗಂಗಾಸ್ನಾನ, ಶಿವಗಣಗಳ ಆರಾಧನೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವನೋ, ಅವನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನರಿತು ಮಾನವರು ಕಾಶೀವಾಸವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಶೀವಾಸಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಕಾಶೀವಾಸದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ, ಶಿವಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನೆಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗಿಷವ್ಯಾದಿ ಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿದನು. ||೪೨||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರೋಕ್ತವಾದ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವಾಸದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ, ಕಾಶೀವಾಸದ ನಿಯಮವನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

|| ಶ್ರೀ ||

|| ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

|| ಶ್ರೀ ಶಿವ ಉವಾಚ ||

ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಾನ್ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮಾಹಿತಮನಾಶ್ರಿವೇ |
ರಾಜಚೋರಾಗ್ನಿಸೀಡಾಸು ಗ್ರಹಭೂತಗ್ರಹಾದಿಭಿಃ ||೧||

ಪೀಡಿತಾನಾಂ ಶಿವೇ ಶಾಂತ್ಯೈ ಮಯ್ಯೇವ ಮನಸಾ ಕೃತಾಃ |
ತತಶ್ಚೈವ ವದಾನ್ಮುಢ್ಯ ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಾಯ ಚ ||೨||

ಅತಃ ಪರಮಿದಂ ಗುಹ್ಯಂ ರುದ್ರೋದ್ಗೀತಂ ಮಹೋದಯಂ |
ಮಹಾವಿಘ್ನಪ್ರಶಮನಂ ಮಹಾಶಾಂತಿಕರಂ ಶುಭಂ ||೩||

ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ರಾಜಪೀಡೆ, ಜೋರಪೀಡೆ, ಅಗ್ನಿಪೀಡಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಗ್ರಹಗಳ ಉಪಸ್ಥವಗಳಿಗೂ ಶಾಂತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು. “ ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು. ರಾಜ, ಅಗ್ನಿ, ಕಳ್ಳರು, ಗ್ರಹಗಳು, ಪಿಶಾಚಾದಿಗಳು ಇವುಗಳ ಪೀಡೆಗೆ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾದ ಕೆಲವು ಶಾಂತಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಅದರ ಶ್ರವಣದಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತಪಾಪವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ||೧-೩||

ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಲಿರುವ ಶಾಂತಿಕರ್ಮಸ್ವರೂಪವು ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯ ವಾದದ್ದು. ರುದ್ರನಿಂದ ಉಕ್ತವಾದುದರಿಂದಲೇ ಇದು ಸಮಸ್ತ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನೂ

ಅಕಾಲಮೃತ್ಯುಕಮನಂ ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿನಿವಾರಣಂ ।

ಪರಚಕ್ರಪ್ರಮಥನಂ ಸದಾ ವಿಜಯವರ್ಧನಂ ॥೪॥

ಸ್ತಂಭನಂ ಪರಸೈನ್ಯಸ್ಯ ರಿಪುನಾಶಕರಂ ಸದಾ ।

ವಿಷಗ್ರಹಕ್ಷಯಕರಂ ಸಮಸ್ತಾಭೀಷ್ಟಸಾಧಕಂ ॥೫॥

ಸರ್ವಶಾಂತ್ಯಧಿಕಾರಾಖ್ಯಂ ಧರ್ಮಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶೃಣುಷ್ವ ತಂ ।

ಶಶಾಂಕಧಾರಕಸ್ತ್ಯಕ್ತೋ ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತವಾನ್ ॥೬॥

ಚತುರ್ಮುಖಶ್ಚತುರ್ಬಾಹುಃ ಸಿತಭಸ್ಮಾವಗುಂಠಿತಃ ।

ವರೋ ವರೇಣ್ಯೋ ವರದೋ ವಾಮದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥೭॥

ಶ್ರೈಲೋಕ್ಯನಮಿತಃ ಶ್ರೀನಾನ್ ಶಾಂತಿನಾಶು ಕರೋತು ಮೇ ।

ಸರ್ವಾನಯವಮುಖ್ಯೇನ ಗಾತ್ರೇಣ ತನುಮಧ್ಯಮಾ ॥೮॥

ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದು. ಶಾಂತಿಪ್ರದವಾದದ್ದು. ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲದು. ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನೂ ಹೋಗಿಸಬಲ್ಲದು. ಶತ್ರುರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ ವಿಜಯವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲದು. ಪರಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸ್ತಂಭನಮಾಡಿ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಬಲ್ಲದು. ವಿಷಭಯ, ಗ್ರಹಭಯ ಇವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲದು. ||೩-೪-೫||

ಸಕಲವಿಧವಾದ ಶಾಂತಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಮೂಲವಾದ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈಗ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. “ ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ, ತ್ರಿಲೋಚನನೂ, ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತಿಯೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನು ಚತುರ್ಮುಖಗಳಿಂದಲೂ, ನಾಲ್ಕು ಬಾಹುಗಳಿಂದಲೂ, ಶುಭ್ರಭಸ್ಮಧಾರಣೆಯಿಂದಲೂ ವರಪ್ರದನಾಗಿರುವನು. ಅವನೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿರುವನು. ವಾಮದೇವ, ಮಹೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತ್ರಿಲೋಕವಂದ್ಯನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ ಮಹಾದೇವನು ನಮಗೆ ಮನಃ ಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ” ಎಂದು ಸರ್ವಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಮೊದಲು ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೬-೭-೮||

ಪೀತತ್ಯಾಮಾತಿಸೌಮ್ಯೇನ ಶಿವರೂಪೇಣ ಶೋಭಿತಾ |

ಲಲಾಟತಲಕೋಪೇತಾ ಚಂದ್ರರೇಖಾರ್ಧಧಾರಿಣೀ ||೯||

ದಿವ್ಯಾಂಬರಧರಾ ದೇವೀ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ |

ವರಸ್ತ್ರೀ ಸರ್ವಸಾರೀಷಾಂ ಶೋಭಾಗುಣಮಹಾಸ್ವದಾ ||೧೦||

ಭಾವನಾಮಾತ್ರಸಂತುಷ್ಟಾ ಉಮಾದೇವೀ ವರಪ್ರದಾ |

ಸಾಕ್ಷಾದಾಗತ್ಯ ರೂಪೇಣ ಶಾಂತೇನಾಮಿತತೇಜಸಾ ||೧೧||

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ಪ್ರೀತಾ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾ |

ಪದ್ಮರಾಗದ್ಭುತಿಸ್ಸಮೋ ರಕ್ತಮಾಲಾನುಲೇಪನಃ ||೧೨||

ಅಬಾಲೋ ಬಾಲರೂಪೇಣ ಪಣ್ಣುಖಶೈಖಿವಾಹನಃ |

ಪೂರ್ಣೇಂದುವದನಸ್ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರತಿಪಾಶಕ್ತಿಸಂಯುತಃ ||೧೩||

ಶಾಂತಿಮೂರ್ತಿಯೆಂಬ ಒಂದು ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯು ಸರ್ವಾವಯವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಶ್ಲೇಣವಾಗಿರುವ ಸೊಂಟದಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವಳು. ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತಲಕವೂ, ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಕಲೆಯೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಶರೀರವು ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದಲೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದಿಂದಲೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ದಿವ್ಯಾಂಬರಗಳನ್ನು ಟ್ಟು, ಸಕಲಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿರುವಳು. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳೆನಿಸಿ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಸೌಂದರ್ಯ, ಗುಣ, ಕಾಂತಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಶ್ರಯಸ್ಥಾನಳಾಗಿರುವಳು. ||೯-೧೦||

ಆ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯೇ ಉಮಾರೂಪದಿಂದಿರುವಳು. ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿಭಾವವೊಂದಕ್ಕೇ ಅಧೀನಳಾಗುವಳು. ಅಂತಹ ತೇಜಸ್ವಿನಿಯಾದ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯು ಭಕ್ತವತ್ಸಲೆಯಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಒಂದು ಭಕ್ತನಾದ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಪಣ್ಣುಖನು ಪದ್ಮರಾಗದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನು. ಕೆಂಪುಮಾಲೆ, ಕೆಂಪಾದ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವನು. ||೧೧-೧೨||

ಸ್ತುಭಾವತಃ ಬಾಲನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಾಲನಂತೆ ಕಂಡುಬರುವವನು. ನವಿಲನ್ನೇ ವಾಹನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಂತೆ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಗ್ನಿ

ಕೃತ್ತಿಕೋಮಾಗ್ನಿರುದ್ರಾಣಾಂ ಗಂಗೋದ್ಭೂತಸ್ವರಾರ್ತಿತಃ |

ಕಾರ್ತಿಕೇಯೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವರದಾನೈಕತತ್ಪರಃ

||೧೪||

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ಪ್ರೀತೋ ಬಲಂ ಸೌಖ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವದಾ |

ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಪರೀಧಾನಸ್ತ್ರಿಕ್ಷಃ ಕನಕಸತ್ಪ್ರಭಃ

||೧೫||

ಶೂಲಪಾಣಿರ್ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ನಂದೀಶಶ್ಚೈವಧಾವಿತಃ |

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ಶಾಂತೋ ಧರ್ಮೇ ಚ ಮತಿಯುಕ್ತವಾನ್ ||೧೬||

ಮಹೋದರೋ ಮಹಾಕಾಯೋ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಂಜನಸಮಪ್ರಭಃ |

ಏಕದಂಷ್ಟ್ರೋತ್ಕಟೋ ದೇವೋ ಗಜವಕ್ತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ

||೧೭||

ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತಿಶ್ಚ ನಾಗಾಭರಣಭೂಷಿತಃ |

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂಪದಾಧಾರೋ ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ವರಪ್ರದಃ

||೧೮||

ರುದ್ರಸ್ಯ ತನಯೋ ದೇವೋ ನಾಯಕೋಽಥ ವಿನಾಯಕಃ |

ಕರೋತು ಮೇ ಮಹಾಶಾಂತಿಂ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಂ ಚ ಸರ್ವದಾ

||೧೯||

ಯಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಪಾರ್ವತಿ, ಅಗ್ನಿ, ರುದ್ರ ಇವರ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದವನು, ಗಂಗಾದೇವಿಯಿಂದ ಬೆಳೆದವನು, ಸಕಲ ದೇವ ವಂದ್ಯನು, ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯು. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನು. ಇಂತಹ ಪಣ್ಣುಖನು ನನಗೆ ಬಲವನ್ನೂ, ಸುಖವನ್ನೂ, ಶಾಂತಿ ಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೧೩-೧೪||

ಹಾಗೆಯೇ, ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಸುವರ್ಣ ದಂತೆ ರಂಜಿಸುವ ದೇಹದಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ, ಶೂಲಪಾಣಿಯಾಗಿ ಮಹಾ ಪ್ರಾಜ್ಞನೆನಿಸಿದ ನಂದೀಶ್ವರನು ನನಗೆ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಮನಶ್ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ನಂದೀಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೧೫-೧೬||

ದೊಡ್ಡ ಉದರದಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಹಾಕಾಯನೆನಿಸಿ, ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪುದೇಹವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮತ್ತು ಏಕದಂತದಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ, ಗಜ ಮುಖನೆನಿಸಿದ ಮಹಾಗಣಪತಿಯು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನಂಟುಮಾಡಲಿ. ನಾಗ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಿಯಾಗಿ ನಾಗಾಭರಣಭೂಷಿತನಾಗಿರುವ ವಿನಾಯಕನು ಸರ್ವ

ಇಂದ್ರನೀಲನಿಭಸ್ತ್ರಿಕೋ ದೀಪ್ತಶೂಲಾಯುಧೋತ್ತಮಃ
ರಕ್ತಾಂಬರಧರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಾಂಗೋ ನಾಗಭೂಷಣಃ ||೨೦||

ಪಾಪನೋದನಸಂಶುದ್ಧಃ ಸ್ಥಲಕ್ಷ್ಮೀಮಲನಾಶನಃ |

ಕರೋತು ಮೇ ಮಹಾಶಾಂತಿಂ ಮಹಾಕಾಲೋ ಮಹಾಬಲಃ ||೨೧||

ಪೀತಾಂಬರಪರೀಧಾನಾ ಕನ್ಯಾರೂಪಾಸ್ತಲಂಕೃತಾ |

ಗಣನಾಥಾಂಬಿಕಾ ತ್ರೈಕ್ಷಗುಣ್ಯಾ ಗೌರೀ ಸುರೇಶ್ವರೀ ||೨೨||

ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾ ದೇವಿ ಪ್ರಸಾದಪರಮಾ ಪರಾ |

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ಶಾಂತಿಃ ಸಿದ್ಧಿಮಾತು ಪ್ರಯಚ್ಛತು ||೨೩||

ಸ್ನಿಗ್ಧಾಸ್ಯಾ ಮೀನವರ್ಣೇನ ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನೀ |

ಧನುಶ್ಚಕ್ರಪ್ರಹರಣಾ ತಂಖಯಷ್ಟ್ಯಸಿಧಾರಿಣೀ ||೨೪||

ವಿಧವಾದ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಆಧಾರಭೂತನಾಗಿರುವನು. ಸಕಲಗಣಗಳಿಗೂ ಅಧಿಪತಿಯೆನಿಸಿರುವನು. ವರಪ್ರದನಾದ ಗಣಪತಿಯು ನನಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೧೭-೧೮-೧೯||

ಮಹಾಕಾಲನು ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವವನು. ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ. ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಶೂಲಾಯುಧದಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನು. ನಾಗಾಭರಣದಿಂದಲೂ ಪಾಪನಿರ್ಧೂತನಾಗಿ, ಅಮಂಗಳನಿವಾರಕನಾಗಿಯೂ ರಂಜಿಸುವ ಮಹಾಕಾಲನು, ನನಗೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ, ಎಂದು ಮಹಾಕಾಲನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೨೦-೨೧||

ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಟ್ಟು ಸರ್ವದಾ ಕನ್ಯಕೆಯಂತೆಯೇ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿರುವ ಗಜಾನನನ ಮಾತೃನಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ತ್ರಿಲೋಚನಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುವವಳಲ್ಲವೆ! ಅಂತಹ ಸುರೇಶ್ವರಿಯೂ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕರೂ, ಪ್ರಸಾದದಾತೆಯೂ ಆದ ಪರಮೇಶ್ವರಿಯು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ ||೨೨-೨೩||

ಮಧುರವಾದ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಸುಂದರಿಯಾದ ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿಯು, ಧನುಸ್ಸು, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಶಂಖ, ಚಾವಟಿ, ಕತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸೌಮ್ಯರೂಪದಿಂದ ಗೋಚರಿಸುವಳು. ಜಗನ್ಮಾತೆ

ಅತರ್ಜನೋದ್ಯತಾಕಾರಾ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶಿನೀ |
 ಸರ್ವಮಂಗಳಮಾತಾ ಮೇ ಶಿವಮಾತು ಪ್ರಯಚ್ಛತು ||೨೫||
 ನಿರ್ಮಾಂಸೇನ ಶರೀರೇಣ ಸುಸ್ನಾಯ್ವಸ್ಥಿನಿಬಂಧನಂ |
 ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮೋತಿವಿಕ್ರಾಂತಸ್ತ್ಯಕ್ಷೋ ಭೃಂಗಿರಿಟರ್ಮಹಾನ್ ||೨೬||
 ರುದ್ರಾತ್ಮಜೋ ರುದ್ರವೀರೋ ರುದ್ರೈಕಗತಮಾನಸಃ |
 ಸೋಪಿ ಶಾಂತಾತ್ಮಭಾವೇನ ಶಾಂತಿಮಾತು ಕರೋತು ಮೇ ||೨೭||
 ಪ್ರಚಂಡಗಣಸೈನ್ಯೇಶೋ ಮಹಾಟಂಕಾಸ್ತ್ರಧಾರಕಃ |
 ಅಕ್ಷಮಾಲಾರ್ಪಿತಕರಸ್ತ್ರಕ್ಷಶ್ಚಂಡೇಶ್ವರಭುಃ ||೨೮||
 ಸ್ವಚಂದಸಾಪಹರಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಶೋಧಕಃ |
 ಕರೋತು ಮೇ ಮಹಾಯೋಗೀ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಮಂ ಶುಭಂ ||೨೯||

ಯಾದ ಚಾಮುಂಡಾಂಬೆಯು ಸರ್ವರ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಾ,
 ಸರ್ವಮಂಗಳದಾಯಿನಿಯಾಗಿರುವಳು. ಇಂತಹ ಮಹಾಜನನಿಯು ನನಗೆ
 ಮಂಗಳವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ ಎಂದು ಚಾಮುಂಡಾಂಬೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.
 ||೨೪-೨೫||

ಮಾಂಸವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಮೂಳೆ, ನರ ಇವುಗಳಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ
 ತೋರಿಬರುವ ಭೃಂಗಿಯು, ಬಹುಸುರಾಕ್ರಮಿಯಾಗಿ ತ್ರಿಲೋಚನಗಳಿಂದ ತೋರಿಬಿಡು
 ವನು. ರುದ್ರಪುತ್ರನಾಗಿ, ರುದ್ರನಷ್ಟೇ ಶೂರನಾಗಿ, ರೌದ್ರಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಆಸಕ್ತ
 ನಾಗಿರುವನು. ಅಂತಹ ಭೃಂಗಿಯು ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದಿಂದ ನನಗೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯ
 ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ ||೨೬-೨೭||

ಪ್ರಚಂಡಗಣಪರಿವೃತನಾಗಿ ಮಹಾಟಂಕಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಅಸ್ತ್ರಸಮೂಹ
 ದಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ, ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಚಂಡೀಶ್ವರನು ಸಮಸ್ತ
 ಪಾಪನಾಶಕನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ಮಹಾಪಾಪಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲ
 ಗೊಳಿಸುವ ಮಹಾಯೋಗಿ ಚಂಡೀಶ್ವರನು ನನಗೆ ಅಮಿತವಾದ ಮಂಗಳವನ್ನಂಟು
 ಮಾಡಲಿ. ||೨೮-೨೯||

ಪದ್ಮಾಸನಃ ಪದ್ಮನಿಭಶ್ಚತುರ್ವದನಸಂಕಜಃ ।

ಕಮಂಡಲುಧರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಗಂಧರ್ವಪೂಜಿತಃ ॥೩೦॥

ಶಿವಧ್ಯಾನೈಕನಿರತಃ ಶಿವಸದ್ಭಾವಭಾವಿತಃ ।

ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೇನ ದಿವ್ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ॥೩೧॥

ಶಂಖಕುಂದೇಂದುವರ್ಣಾಭಃ ಕಂಠೇ ಮರಕತಪ್ರಭಃ ।

ಅಕ್ಷಮಾಲಾಸರೋಗ್ರಸ್ತಶಿವಜ್ಞಾನೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥೩೨॥

ಚತುರ್ಮುಖಶ್ಚತುಷ್ಪಾದಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರಃ ಸರ್ವತೋಜ್ವಲಃ ।

ಕ್ಷಿತೇಃ ಪತಿರ್ವ್ಯಷೋ ದೇವೋ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮೋತ್ತಮೋತ್ತಮಃ ॥೩೩॥

ಈಶಂ ವಹತಿ ಪೃಷ್ಠೇನ ತಸ್ಮಾದ್ಧರ್ಮೋ ಜಗತ್ಪ್ರಭುಃ ।

ವ್ಯಷೋ ವೃಷಪತಿಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಗಂಧರ್ವಪೂಜಿತಃ ॥೩೪॥

ಶಿವಧ್ಯಾನೈಕಸಂಪನ್ನಃ ಶಿವಸದ್ಭಾವಭಾವಿತಃ ।

ವೃಷಶಬ್ದೇನ ದಿವ್ಯೇನ ವೃಷಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ॥೩೫॥

ಕಮಲಾಸನನಾಗಿ, ಕಮಲದಂತಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ ಕಮಂಡಲುಧಾರಿಯಾಗಿ, ದೇವಗಂಧರ್ವಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾ ತಾನು ಸದಾ ಶಿವಧ್ಯಾನ, ಶಿವೋಹಂಭಾವ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಿವಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೩೦-೩೧॥

ಶಂಖ. ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಚಂದ್ರ ಈ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಶುಭ್ರದೇಹಿಯಾಗಿ, ಮರಕತ (ಪಚ್ಚೆ) ದ ವರ್ಣದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಕಂಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಸದಾ ಶಿವನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವ ವೃಷಭೇಶ್ವರನು, ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಿಂದಲೂ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನು. ಹೀಗೆ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯೂ, ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪಿಯೂ, ಶಿವನನ್ನು ಸದಾ ಹೊತ್ತಿರುವವನೂ, ಅದರಿಂದಲೇ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮಧರ್ಮಸ್ವರೂಪಿಯೆನಿಸಿರುವವನೂ ಆದ ವೃಷಪತಿಯು ದೇವಗಂಧರ್ವಪೂಜಿತನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ ಶಿವಧ್ಯಾನ, ಶಿವ

ತಾಕ್ಷಾ, ಸನತ್ಕುಮಾರಾಃ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ ।

శ్లోమః పీఠాంబరధర్యో వనమాలావిభూషితః ॥౩౬॥

ಯಜ್ಞೋ ದೇವೋತ್ತಮೋ ದೇವೋ ಮಾಧವೋ ಮಧುಸೂದನಃ ।

ಶಿವಪ್ರಸಾದಸಂಪನ್ನಃ ಶಿವಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಃ ॥೩೭॥

ಶಿವಾರ್ಜನರತೋ ನಿತ್ಯಂ ನಿಷ್ಕುತ್ಯಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ।

ಹದ್ದುರಾಗಪ್ರಭಾ ದೇವೀ ಚತುರ್ವದನಸಂಕಜಾ || ೩೪ ||

ಅಕ್ಷಮಾಲಾರ್ಪಿತಕೇರಾ ಕಮಂಡಲುಧರಾ ಶುಭಾ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಸೌಮ್ಯವದನಾ ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣಾ || ೩೯ ||

ಶಾಂತಿ ಕರೋತು ಮೇ ಪ್ರೀತಾ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೇನ ನಿರ್ಮಲಾ ।

ಮಯೂರವಾಹನಾ ದೇವೀ ಸಿಂಧೂರಾರುಣವಿಗ್ರಹಾ

ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ವೃಷಭವಾಚ್ಛನಾಗಿರುವ ವೃಷಭರಾಜನು ನಾನಗೆ ಸನ್ನಿಗಡಗಳನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೨೨-೨೩-೨೪-೨೫||

ಗರುಡವಾಹನನಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಕಮಲ
ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಶ್ವಾಮಲವರ್ಣದವನಾಗಿ, ಪೀಠಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ, ವಸನಾಲೇ
ಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಯಜ್ಞಪುರುಷನಾಗಿ, ದೇವೋತ್ತಮನೆನಿಸಿದ ಮಧುಸೂದನನು
ಸದಾ ಶಿವಧ್ಯಾನತತ್ಪರನಾಗಿರುವನು. ಶಿವಪೂಜೆ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ
ನೆಟ್ಟು ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಅಂತಹ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ನನಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ,
ಎಂದು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ||೩೬-೩೭-೩೮||

ಪದ್ಮರಾಗಮಣಿಗಳಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ, ನೂಲ್ಪು ಮುಖಿಕಮಲಗಳಿಂದಲೂ
ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ ಜಪಮಾಲೆ, ಕಮಂಡಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಶಿವ
ಪೂಜಾಪರಾಯಣಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮೀದೇವಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡಲಿ. ||೩೯||

ಕೆಂಪುವರ್ಣದ ದೇಹದಿಂದ ನವಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಷ್ಕಾರಿಣಿ
ಯಾಗಿ, ಸರ್ವಾ ಭರಣಭೂಷಿತಳಾಗಿ ಸದಾ ರುದ್ರಾರ್ಚನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾಪುಣ್ಯ

ಶಕ್ತಿಹಸ್ತಾ ಮಹಾರೂಪಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ ।

ಝದ್ರಭಕ್ತಾ ಮಹಾಪುಷ್ಪಾ ರುದ್ರಾರ್ಚನರತಾ ಸದಾ ||೪೧||

ಕೌಮಾರೀ ವರದಾ ದೇವೀ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಂ ದದಾತು ಮೇ ।

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಹಸ್ತಾ ತ್ಯಾಮಾ ಪೀತಾಂಬರಪ್ರಿಯಾ ||೪೨||

ಚತುರ್ಭುಜಾ ತಾಕ್ಷ್ಯರಥಾ ವೈಷ್ಣವೀ ಸುರಪೂಜಿತಾ ।

ಶಿವಾರ್ಚನರತಾ ಭಕ್ತಾ ರುದ್ರೈಕಗತಮಾಸಸಾ ||೪೩||

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಾಸುರವಿಮುರ್ದಿನೀ ।

ಹಿಮಶೈಲನಿಭಾ ದೇವೀ ಮಹಾವೃಷಭವಾಹಿನೀ ||೪೪||

ತ್ರಿಶೂಲಹಸ್ತಾ ವರದಾ ನಾನಾಭರಣಶೋಭಿತಾ ।

ಝದ್ರಭಕ್ತಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ರುದ್ರಾರ್ಚನರತಾ ಸದಾ ||೪೫||

ಚತುರ್ಭುಜಾ ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರಾ ತ್ರಿನೇತ್ರಾ ಪಾಸಹಾರಿಣೀ ।

ಅರ್ತಿಂ ಹರತು ಮೇ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಮಾಹೇಶೀ ನಿತ್ಯಮುಜ್ಜ್ವಲಾ ||೪೬||

ಶರಣಿಣಿಯಾಗಿರುವ ಕೌಮಾರೀದೇವಿಯು ನಮಗೆ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ||೪೦-೪೧||

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದಿಂದ ರಂಜಿತವಾಗಿ, ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಟ್ಟು, ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ, ಗರುಡಾರೂಢಳಾಗಿ ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಮಗ್ನಳಾದ ಸರ್ವಾಸುರನಾಶಕಳಾದ ವೈಷ್ಣವೀದೇವಿಯು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೪೨-೪೩-೪೪||

ಹಿಮಾಚಲದಂತೆ ಶುಭ್ರವರ್ಣವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ವೃಷಭವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ನಾನಾಭರಣಶೋಭಿತಳಾದ ಮಾಹೇಶ್ವರಿಯು, ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ, ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಿಂದಲೂ ನೇತ್ರತ್ರಯಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಸದಾ ರುದ್ರಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರುವಳು. ಇಂತಹ ಮಾಹೇಶ್ವರಿಯು ಸರ್ವದಾ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಪೀಡಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿ. ||೪೫-೪೬||

ವರಾಹಘೋಷಾ ವಿಳಟಾ ವರಾಹವರವಾಹನಾ ।

ಶ್ಯಾಮಾಂಗಾ ವರದಾ ದೇವೀ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಾ ॥೪೭॥

ತರ್ಜಯಂತೀ ಸದಾವಿಘ್ನಾನರ್ಜಯಂತೀ ಸದಾಶಿವಂ ।

ವಾರಾಹೀ ವರದಾ ದೇವೀ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಂ ದದಾತು ಮೇ ॥೪೮॥

ಐರಾವತಗಜಾರೂಢಾ ವಜ್ರಹಸ್ತಾ ಮಹಾಬಲಾ ।

ನೇತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರೇಣ ಭೂಷಿತಾ ಕನಕಪ್ರಭಾ ॥೪೯॥

ಐಂದ್ರೀ ದೇವೀ ಸದಾ ಕಾಲೀ ಶಾಂತಿಮಾತು ಕರೋತು ಮೇ ।

ದೀರ್ಘಕೇತೋತ್ಕಟಾ ಕ್ಷಾಮಾ ಮಾಂಸಹಸ್ತಾಸುಬಂಧನಾ ॥೫೦॥

ಕರಾಳವದನಾ ಘೋರಾ ಖಡ್ಗಘಂಟಾವರೋದ್ಭವಾ ।

ಕಪಾಲಮಾಲಿನೀ ದೇವೀ ಕ್ರೂರಖಟ್ಟಾಂಗಧಾರಿಣೀ ॥೫೧॥

ಅರಕ್ತಪಿಂಗನಯನಾ ಗಜಚರ್ಮಾವಗುಂತಿತಾ ।

ನಾನಾನಾಗಪರೀತಾಂಗೋ ಪ್ರೇತೋಪರಿನಿವಾಸಿನೀ ॥೫೨॥

ವರಾಹ (ಹಂದಿ) ದ ಧ್ವನಿಯಂತೆ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ವರಾಹದ ಮುಖದಂತೆ ಮುಖವುಳ್ಳ, ನೋಡಲು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುವ, ಶ್ಯಾಮಲ ದೇಹದಿಂದ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಹೆದರಿಸುತ್ತಾ, ಸದಾಶಿವ ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ವಾರಾಹ(ದೇವಿಯು) ನನಗೆ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಲಿ. ||೪೭-೪೮||

ಐರಾವತವೆಂಬ ಅನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠಳಾಗಿ, ಸಹಸ್ರನೇತ್ರಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ ಇಂದ್ರಾಣಿನಾಮಕಳಾದ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ನ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೪೯||

ಚಾಮುಂಡಾದೇವಿಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆದರಿದ ಕೇಶವುಳ್ಳವಳು. ಕೆಂಪುವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವಳು. ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಕ್ರೂರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವಳು. ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ, ಗಂಟೆ ಇವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಭಯಂಕರವಾದ ಕಪಾಲಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. ಖಟ್ಟಾಂಗವೆಂಬ ಕ್ರೂರಾಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಕ್ತ

ಶಿವರೂಪೇಣ ಘೋರೇಣ ಶಿವಾರಾವಭಯಂಕರೀ ।

ಚಾಮುಂಡಾ ಚಂಡರೂಪೇಣ ಚಿತ್ರಾಯಂತ್ರಾಸನೇನ ತು ||೫೩||

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚೇಭ್ಯೋ ಮಮ ರಕ್ಷಾಂ ಕರೋತು ಸಾ ।

ಅಕಾಶಮಾತರೋ ದೇವ್ಯಸ್ತಥಾ ಭೂಲೋಕಮಾತರಃ ||೫೪||

ಭೂತಾನಾಂ ಮಾತರಃ ಸರ್ವಾಸ್ತಥಾನ್ಯಾಃ ಪಿತೃಮಾತರಃ ।

ಸರ್ವಮಾತ್ಮಗಣಾ ದೇವ್ಯಃ ಸ್ವಾಯುಧವ್ಯಗ್ರಹಾಣಯಃ ||೫೫||

ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತಾ ವತಿಸ್ತ್ವಂತ್ಯೋ ಬಲಿಕಾಮಾ ಮಹೋದಯಾಃ ।

ರುದ್ರಭಕ್ತಾ ಮಹಾವೀರಾ ರುದ್ರಾರ್ಚನಪರಾಸ್ಸದಾ ||೫೬||

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಮಾತರಶ್ಚ ಸುಪೂಜಿತಾಃ ।

ಯೇ ರುದ್ರಾ ರೌದ್ರಕರ್ಮಾಣೋ ರುದ್ರಸ್ಥಾನನಿವಾಸಿನಃ ||೫೭||

ಮತ್ತ ಹಳದಿಯವರ್ಣವುಳ್ಳ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ, ಅನೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದ್ದು, ಅನೇಕ ಹಾವುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರವುಳ್ಳವಳಾಗಿರುವಳು. ಸದಾ ಪ್ರೇತದಮೇಲೆಯೇ ಸಂಚರಿಸುವಳು. ಭಯಂಕರನಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನಡುಗಿಸಿಬಿಡುವಳು. ಇಂತಹ ದೇವಿಯು ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಿಗಳಿಂದ ಒದಗುವ ಭಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನೊದಗಿಸಲಿ, ಎಂದು ಚಾಮುಂಡಾಂಬೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೫೦-೫೧-೫೨-೫೩||

ಅಕಾಶಮಾತೃದೇವತೆಗಳು, ಭೂಲೋಕಮಾತೃಗಣಗಳು, ಭೂತಮಾತೃಗಳು, ಪಿತೃಮಾತೃದೇವತೆಗಳು. ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಮಾತೃದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಯುಧ ಪಾಣೆಯರಾಗಿ ಪ್ರಸಂಚನನ್ನೇ ಅವರಿಸಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ, ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ರುದ್ರದೇವನನ್ನೇ ಭಜಿಸುತ್ತಾ ಸದಾ ಶಿವಾರಾಧನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರು. ಇಂತಹ ಮಾತೃದೇವತೆಗಳು ನನಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೫೪-೫೫-೫೬||

ಭಯಂಕರಾಕಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಭಯಜನಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದು, ರುದ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಕ್ರೂರದೇವತೆಗಳೂ, ಸೌಮ್ಯಕಾರ್ಯಚರಣಿಗಳಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಸೌಮ್ಯವೇಷದಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಾ, ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನ

ಸೌಮ್ಯಶ್ಚೈವ ತು ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಸೌಮ್ಯಸ್ಥಾನನಿವಾಸಿನಃ |

ಮಾತರೋ ರುದ್ರರೂಪಾಶ್ಚ ಗಣಾನಾಮಧಿಸಾಶ್ಚಯೇ ||೫೮||

ವಿಘ್ನ ಭೂತಾಸ್ತಥೈವಾನ್ಯೇ ದಶದಿಕ್ಷು ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ |

ಸರ್ವೇ ಸುಪ್ರೀತಮನಸಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಂತಿಮಂ ಬಲಿಂ ||೫೯||

|| ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಮಹ್ಯಾಂ ಮಹ್ಯಂ ಚ ಶಾಂತಿಂ ಸುತತತಿಥನಗೋವಾಜಿಮಾತಂಗಯೂಥೇ

ರಾಷ್ಟ್ರೇ ಗ್ರಾಮೇ ಪುರೇ ವಾ ಸುವಿಹಿತಮಧುನಾ ಶಾಂತಿದಾಸ್ಸಂತು ಸರ್ವಾಃ |

ಸರ್ವೇ ಶರ್ವಾರ್ಚನಾಯಾಂ ಯಮನಿಯಮರತಾಃ ಪಾಂತು ಮಾಂ

ಸರ್ವಕಾಲೇ

ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರೀತಾಸ್ಸದಾ ಮಾಂ ಶಿವಪದನಿರತಾಃ ಪಾಂತು ಮಾಂ ಸರ್ವದೇವಾಃ

||೬೦||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಸಪ್ತತ್ರಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ಸೌಮ್ಯದೇವತೆಗಳೂ, ರುದ್ರಾಣೀದೇವಿಯರೂ, ಗಣಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯರೆನಿಸಿದವರೂ, ಇನ್ನೂ ದಶದಿಕ್ಪುಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ನಾನಾದೇವತೆಗಳೂ, ವಿಘ್ನ ರೂಪವಾಗಿ ತೋರುವ ದೇವದೇವಿಯರೂ, ನನಗೆ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿದ್ದು ನಾನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನಗೆ ಮನಶ್ಚಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ, ಎಂದು ಸಕಲ ರಕ್ಷಾದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೫೭-೫೮-೫೯||

ಸಂತಾನ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಗ್ರಾಮ, ಪಟ್ಟಣ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ವಾಸಿಸುವ ನನಗೆ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ. ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು, ಯಮನಿಯವಾದಿಗಳಿಂದ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗಿರುವ ಸಕಲ ಮಹಿಮಾಸ್ವದವಾದ ಭೂತವರ್ಗವೂ, ನನಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನತತ್ಪರನಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಟ್ಟಿಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ನನ್ನನ್ನು ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಎಂದು ಸಕಲ ದೇವತೆ

ಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಬಯಸಬೇಕು, ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನು
ಪಾರ್ವತಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು. ||೬೦||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಏಕಾದಶಾಂಶದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೀಳನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ವಿಕಾದಶಾಂತೇ

ಅಷ್ಟತ್ರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಸ್ತಂಧ ಉವಾಚ ॥

ಸಿದ್ಧಿಂ ಪುಷ್ಪಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಭಯೇಭ್ಯಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಸದಾ ।

ಐಂದ್ರಾಂ ದಿಶಿ ಗಣಾ ಯೇ ತು ವಜ್ರಹಸ್ತಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥೧॥

ಸುಪೀತಾಕ್ಷಾ ಪೀತನಿಭಾಸ್ತಥಾ ನೈ ಪೀತಲೋಹಿತಾಃ ।

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲನಾಸಿನಃ ॥೨॥

ರುದ್ರಾರ್ಚನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ।

ಆಗ್ನೀಯಾಂ ಯೇ ಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಶಕ್ತಿಹಸ್ತಾ ನಿಷಂಗಿಣಃ ॥೩॥

ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪೂರ್ವದಿಕ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ ನನಗೆ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಿ ಎಂದು ಆವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆಂಪುಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ದೇಹದಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುವ, ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮದೇವತೆಗಳೆನಿಸಿದ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿಗಳಾದ ರುದ್ರಾರ್ಚನಮಾಡುವ ಗಣದೇವತೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹಲಿ, ನಮಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ॥೧-೨॥

ಕೆಂಪುವರ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಸುವರ್ಣಭಾಯೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ದೇಹದಿಂದಲೂ, ಭೂಮಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಪಾತಾಲ ಮುಂತಾದ ಲೋಕ

ಸುರಕ್ಷಾಕ್ಷಾಸ್ವರ್ಣನಿಭಾಸ್ತಥಾ ವೈ ಹೀತಲೋಹಿತಾಃ ।

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭಾಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ

||೪||

ರುದ್ರಾರ್ಚನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ

||೫||

ಶಿವಪ್ರಣಾಮಪರಮಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ।

ಯಾಮ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಗಣಾ ಯೇತು ಸತತಂ ದಂಡಪಾಣಯಃ

||೬||

ಸುಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷಾಃ ಕೃಷ್ಣನಿಭಾಸ್ತಥಾ ವೈ ಕೃಷ್ಣಲೋಹಿತಾಃ ।

ಪರಮೇಶಾರ್ಚನರತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ

||೭||

ನೈಋತ್ಯಾಂ ಯೇ ಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಖಡ್ಗಪಾಣಯಃ ।

ಸುನೀಲಾಕ್ಷಾ ನೀಲನಿಭಾಸ್ತಥಾ ವೈ ನೀಲಲೋಹಿತಾಃ

||೮||

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭಾಮಾಶ್ಚ ಪರಮೇಶಾರ್ಚನೇ ರತಾಃ ।

ಸದೇಶಧ್ಯಾನನಿರತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ

||೯||

ವಾರುಣ್ಯಾಂ ಯೇ ಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಸತತಂ ಪಾಶಪಾಣಯಃ ।

ಸಂಶ್ಯಮಾಃ ಶ್ಯಾಮನಿಭಾಸ್ತಥಾ ವೈ ಶ್ಯಾಮಲೋಹಿತಾಃ

||೧೦||

ಗಗಳಿ ವಾಸಿಸುವ ರುದ್ರಾಭಿಮಾನದೇವತೆಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ.

||೩-೪-೫||

ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ವೇಷದಿಂದಲೂ, ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷದಿಂದಲೂ, ದಂಡಪಾಣಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಕೆಂಪು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದಿಂದ ಕಾಂತಿಯನ್ನೆರಚುತ್ತಲೂ ಈಶ್ವರಾರ್ಚಕರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಗಣದೇವತೆಗಳು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ||೬-೭||

ನೈರುತ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀಲವರ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ ಖಡ್ಗಪಾಣಿಗಳಾಗಿ ನೀಲಲೋಹಿತರಾದ, ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭಾಮದೇವತೆಗಳೆನಿಸಿದ ಈಶ್ವರಾರ್ಚನೆ, ಈಶ್ವರಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ನೈರುತ್ಯದಿಗಭಿಮಾನದೇವತೆಗಳು ನನಗೆ ಸರ್ವದಾ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೮-೯||

ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭಾಮಾಂತರಿಕ್ಷದಿವ್ಯನಿವಾಸಿಗಳಾದ, ಪಾಶಾಯುಧಧಾರಿ

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ |

ಪರಮೇಶಾಚ್ಛನರತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೧೧||

ವಾಯವ್ಯಾಂ ಯೇ ಗಣಾಸ್ಸರ್ವೇ ಸತತಂಧ್ವಜಪಾಣಯಃ |

ಸುಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಾ ಧೂಮ್ರನಿಭಾಸ್ತಥಾ ವೈ ಧೂಮ್ರಲೋಚನಾಃ ||೧೨||

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ |

ಶಿವಭಕ್ತಿಪರಾಃ ಸರ್ವೇ ಕ್ಷೇಮಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೧೩||

ಕೌಬೇರ್ಯಾಂ ಯೇ ಗಣಾಸ್ಸರ್ವೇ ಸತತಂ ನಿಧಿಪಾಣಯಃ |

ಸುಪೀತಾಕ್ಷಾಃ ಪೀತನಿಭಾಃ ತಥಾ ವೈ ಪೀತಲೋಹಿತಾಃ ||೧೪||

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ |

ಶಿವಭಕ್ತಿಪರಾಸ್ಸರ್ವೇ ಕ್ಷೇಮಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೧೫||

ಐಶಾನ್ಯಾಂ ಯೇ ಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಶಾಂತಾಶ್ಚೂಲಪಾಣಯಃ |

ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕ್ಷಾಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮನಿಭಾಸ್ತಥಾ ವೈ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲೋಹಿತಾಃ ||೧೬||

ಗಳಾದ, ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ ಪಶ್ಚಿಮದಿಗಭಿಮಾನಿ ಶಿವಾರ್ಚಕಗಣದೇವತೆಗಳು ನಮಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೧೦-೧೧||

ವಾಯವ್ಯದಿಕ್ಪಿನಲ್ಲಿ, ಧೂಮ್ರವರ್ಣದ ಲೋಚನಗಳಿಂದಲೂ, ಧೂಮ್ರವರ್ಣದ ಶರೀರದಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ ಧ್ವಜವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿಗಳಾಗಿ ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಗಳೆನಿಸಿದ ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ನಮಗೆ ಸರ್ವದಾ ಕ್ಷೇಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ||೧೨-೧೩||

ಉತ್ತರದಿಕ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ನಿಧಿಯನ್ನೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಅದೇವರ್ಣದ ದೇಹಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿಗಳಾದ ಮತ್ತು ಶಿವಭಕ್ತಿನಿರತರಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ನಮಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ||೧೪-೧೫||

ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದಿಂದ ತ್ರಿಶೂಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾ ಲೋಕತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚರಿಸುವ ಸ್ವಭಾವ

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಳತಲವಾಸಿನಃ ।

ರುದ್ರಪ್ರಣಾನುಪರಮಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ನೇ ಸದಾ ||೧೬||

ಉರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಗಣಾ ಯೇ ತು ಸತತಂ ಚಕ್ರಪಾಣಯಃ ।

ಸುಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಾ ಧೂಮ್ರನಿಭಾಸ್ತಥಾ ವೈ ಧೂಮ್ರಲೋಹಿತಾಃ ||೧೭||

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ ।

ರುದ್ರಪ್ರಣಾನುಪರಮಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ನೇ ಸದಾ ||೧೮||

ಅಧೋಭಾಗೇ ಗಣಾ ಯೇ ತು ಸತತಂ ಚಕ್ರಪಾಣಯಃ ।

ಸುಪದ್ಮಾಕ್ಷಾಃ ಪದ್ಮನಿಭಾಃ ತಥಾ ವೈ ಪದ್ಮಲೋಹಿತಾಃ ||೧೯||

ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ ।

ಶಿವಪೂಜಾಸಮಾಯುಕ್ತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ನೇ ಸದಾ ||೨೦||

ಏತೇ ಗಣಾ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಮಹಾಬಲಪರಾಕ್ರಮಾಃ ।

ಶಿವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯತ್ನೇನ ಸ್ಥಂ ಸ್ಥಂ ಪದಮವಾಪಿರೇ ||೨೧||

ತತಸ್ಸುಪ್ರೀತಮನಸಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ನೇ ಸದಾ ।

ತತಸ್ಸುಪ್ರೀತಮನಸಃ ಶಾಂತಿಮಾಯುರ್ಬಲಂ ಶ್ರಿಯಂ ||೨೨||

ವುಳ್ಳ ಪಾತಾಳತಲವಾಸಿಗಳಾದ ರುದ್ರಾರ್ಚನಾಸಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ನಮಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ||೧೬-೧೭||

ಚಕ್ರಪಾಣಿಗಳಾಗಿ ಧೂಮ್ರವರ್ಣದಿಂದಲೂ, ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷದಿಂದಲೂ ಧೂಮ್ರ ಲೋಹಿತವರ್ಣದಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುವ ರುದ್ರಾರ್ಚನಪರರಾದ ಉರ್ಧ್ವಲೋಕದ ಗಣದೇವತೆಗಳು ನನಗೆ ಸರ್ವಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೧೮-೧೯||

ಇದೇರೀತಿ ಅಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಪಾಣಿಗಳಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ, ಪದ್ಮವರ್ಣದಿಂದಲೂ, ಪದ್ಮದಂತಿರುವ ಲೋಚನದಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ, ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿಗಳಾದ ಶಿವಪೂಜಾಸಮಾಯುಕ್ತರಾದ ಗಣದೇವತೆಗಳು ನನಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೨೦-೨೧||

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಸಕಲ ಶಿವಗಣಗಳೂ ನನಗೆ ಸರ್ವಮಂಗಳವನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. ಈ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈಶ್ವರಾರಾಧನೆಮಾಡಿಯೇ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಗ

ಪ್ರಯಚ್ಛಂತ್ವಾಶು ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ತದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ |
 ನಾಮ್ನಾ ಮರಾವತೀ ಪೂಜ್ಯಾ ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ನ್ಯವಸ್ಥಿತಾ ||೨೪||
 ವಿದ್ಯಾಧರಗಣಾಕೀರ್ಣಾ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಸೇವಿತಾ |
 ರತ್ನಪ್ರಾಕಾರರಚಿತಾ ಮಹಾರತ್ನೋಪಶೋಭಿತಾ ||೨೫||
 ತತ್ರ ದೇವಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಜ್ಜಹಸ್ತೋ ಮಹಾಬಲಃ |
 ನೇತ್ರಾಣಾಂ ತು ಸಹಸ್ರೇಣ ಶೋಭನೇನ ವಿರಾಜಿತಃ ||೨೬||
 ಐರಾವತಗಜಾರೂಢೋ ಹೇಮವರ್ಣೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
 ದೇವೇಂದ್ರಃ ಪರನೋ ಹೃಷ್ಯಃ ಪರಮೇಶಾರ್ಚನೇರತಃ ||೨೭||
 ಶಿವಧ್ಯಾನೈಕಸಂಪನ್ನಃ ಶಿವಭಕ್ತಿಪರಾಯಣಃ |
 ಶಿವಭಕ್ತ್ಯಸ್ತಥಾ ಚಾನ್ಯೈರ್ದೇವೈರಿಹ ಸಹಾನುಜೈಃ ||೨೮||

ಇನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಇವರಿಂದ ನನಗೆ ಸಮಸ್ತಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ದೊರಕಲಿ ' ಎಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೨೨-೨೩||

ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತರಾದ ಆ ದೇವತೆಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಮಂಗಳಗಳನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಮರಾವತಿಯೆಂಬ ನಗರವಿರುವುದು. ಅದು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾಧರರಿಂದಲೂ, ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಕಿಂಪುರುಷರೆಂಬ ದೇವತಾವಿಶೇಷಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ರತ್ನಮಯವಾದ ಪ್ರಾಕಾರವೂ ನವರತ್ನಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಪ್ರಾಸಾದಾದಿಗಳೂ ಅಲಂಕಾರಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವುವು. ||೨೩-೨೪-೨೫||

ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಆತನು ಸದಾ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠನು. ಸಹಸ್ರನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವವನು. ಐರಾವತನೆಂಬ ಆನೆನುಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಸುವರ್ಣ ಛಾಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಸದಾ ಸಂತೋಷ ಭರಿತನಾಗಿ ಪರಶಿವನನ್ನೇ ಆರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವನು. ||೨೬-೨೭||

ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾಗಿ, ಶಿವಭಕ್ತಿಪರಾಯಣನೆನಿಸಿ, ಈಶ್ವರ ಭಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾ, ಶಿವಪ್ರಾಣಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ದಯವಾಲಿಸಲಿ. ||೨೮||

ಶಿವಪ್ರಣಾಮಪರಮಃ ಕರೋತು ನಮಃ ಶಾಂತಿಕಂ ।

ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ತು ದಿಶೋ ಭಾಗೇ ಪುರೀ ತೇಜೋವತೀ ಶುಭಾ ॥೨೯॥

ನಾನಾದೇವಸಮಾಕೀರ್ಣಾ ರತ್ನಜ್ವಾಲಾಕ್ಷಮಾಕುಲಾ ।

ತತ್ರ ಜ್ವಾಲಾಪರೀತಾಂಗೋ ದೀಪ್ತಾಂಗಾರಸಮದ್ಭುತಿಃ ॥೩೦॥

ಭೂತಿಕೃದ್ಬೇಹಿನಾಂ ದೇವೋ ಜ್ವಲನಃ ಪಾಪನಾಶನಃ ।

ಶಿವಪೂಜಾಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಶಿವಧಾರಣಭಾವಿತಃ ॥೩೧॥

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ನೋ ದೇವಸ್ತಥಾ ಪಾಪಪರಿಕ್ಷಯಂ ।

ವೈವಸ್ವತಪುರೀ ನಾಮ್ನಾ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ ॥೩೨॥

ಲೋಹಪ್ರಾಕಾರಸಂಯುಕ್ತಾ ಪ್ರಾಸಾದೈರ್ಗೋಪುರೈಶ್ಶುಭಾ ।

ಸುರಾಸುರತತಾನೀಕಪಿತ್ವಯಕ್ನೋರಗಾಲಯಃ ॥೩೩॥

ತತ್ರೇಂದ್ರನೀಲಸಂಕಾಶೋ ರತ್ನಸ್ರಗ್ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಃ ।

ದಂಡಹಸ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪಾಪಿನಾಂ ಭಯದಾಯಕಃ ॥೩೪॥

ಅಂತಕೋ ಮಹಿಷಾರೂಢಃ ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।

ಕರೋತು ನೋ ಮಹಾಶಾಂತಿಂ ಶಿವಭಕ್ತಸುಖಪ್ರದಃ ॥೩೫॥

ಆಗ್ನೇಯದಿಕ್ಪಿನಲ್ಲಿ ತೇಜೋವತಿಯೆಂಬ ನಗರವಿರುವುದು. ಅದು ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ರತ್ನಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ಅಗ್ನಿಯ ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಕೆಂಡದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವರ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೂ ಧ್ವಂಸಮಾಡುವ ಅಗ್ನಿ ಪುರುಷನು ಶಿವಪೂಜಾಸಕ್ತನಾಗಿ, ಶಿವಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿರುವನು. ಅಂತಹ ಅಗ್ನಿದೇವನು ನನ್ನ ಸರ್ವಪಾಪವನ್ನೂ ನಾಶಗೈದು ಸ್ಥಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೨೯-೩೦-೩೧॥

ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಾಗದಲ್ಲಿ ವೈವಸ್ವತಪುರಿಯಿರುವುದು. ಅದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಪ್ರಾಕಾರಗಳು, ಅನೇಕ ಗೋಪುರಗಳುಳ್ಳ ಸೌಧಗಳು, ಇವುಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೂ, ರಾಕ್ಷಸರು, ಪಿತೃಗಳೂ, ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರೂ ನೆಲಸಿರುವರು. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೀಲವರ್ಣದಿಂದಲೂ ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುವ ಯಮನು ಮಹಿಷಾರೂಢನಾಗಿ ಸರ್ವದಾ ಶಿವಪೂಜೆ,

ರಕ್ಷಾ ವತೀ ಪುರೀ ನಾಮ್ನಾ ವಿದಿಕ್ ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ ।

ತತ್ರ ಜೀಮೂತಸಂಕಾಶಃ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಃ ॥೩೬॥

ಅಸನ್ಮಂತೇತಿ ಮಂತ್ರಾಪ್ತಃ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯೋ ನೃವಾಹನಃ ।

ಖಡ್ಗಪಾಣಿರ್ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕರಾಳವದನೋಜ್ಜ್ವಲಃ ॥೩೭॥

ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರತ್ವ ನಿರ್ಘುತಿಃ ಶಿವಾರ್ಚನರತಸ್ಸದಾ ।

ಕರೋತು ಮೇ ಮಹಾಶಾಂತಿಂ ಶಿವಭಕ್ತಿಸಮುತ್ಪುಕಃ ॥೩೮॥

ಶಶ್ವಿಮೇ ತು ದಿಶೋಧಾಗೇ ಪುರೀ ಶುದ್ಧವತೀ ಶುಭಾ ।

ನಾನಾರತ್ನ ಸಮಾಕೀರ್ಣಾ ನಾನಾಕಿನ್ನರಸೇವಿತಾ ॥೩೯॥

ತೇಜಃಪ್ರಕಾಶಪರ್ಮಂತಾ ಗಿರೌಶಮ್ಯಾ ಸದೋಜ್ಜ್ವಲಾ ।

ತತ್ರ ಮೌಕ್ತಿಕಸಂಕಾಶಃ ಪರಿಪಿಂಗಲಲೋಚನಃ ॥೪೦॥

ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಪರೀಧಾನಃ ಪಾಶಹಸ್ತೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।

ವರುಣಃ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶಿವೇನಾಹಿತಮಾನಸಃ ॥೪೧॥

ಶಿವಭ್ಯಾನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ ಯಮುದೇವನು ನಮಗೆ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೩೬-೩೭-೩೮||

ನೈರುತ್ಪದಿಕ್ರಿಸ್ತನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಾವತಿಯೆಂಬ ದಿವ್ಯನಗರವಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಮೇಘದಂತೆ ನೀಲವರ್ಣವಿಶಿಷ್ಟನಾಗಿ, ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತನಾಗಿ, 'ಅಸನ್ಮಂತ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾಗಿ, ನರವಾಹನನೇನಿಸಿದ ನಿಖುಖತಿಯು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಅವನು ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯು. ಉಗ್ರಮುಖಿಯು. ರಾಕ್ಷಸರಾಜನಾದ ಅವನು ಸದಾ ಶಿವಾರ್ಚನಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಇಂತಹ ಮಹಾತ್ಮನು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಿ. ||೩೬-೩೭-೩೮||

ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಪಾಗದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವತಿಯೆಂಬ ಪುರವಿರುವುದು. ಅದು ನಾನಾರತ್ನಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾ, ಕಿನ್ನರರಿಂದಲೂ, ಸುಂದರನಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಶುಭವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ. ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರದಿಂದಲೂ, ಪಾಶಾಯುಧದಿಂದಲೂ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ವರುಣದೇವನು ಸದಾ ಶಿವಭ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ

ರೋಗಶೋಕಾರ್ತಿಸಂತಾಪಂ ವಿನಾಶಯತು ಮೇ ಸದಾ |

ವಾಯವ್ಯೇ ತು ದಿಶೋಭಾಗೇ ಪುರೀ ಗಂಧವತೀ ಶುಭಾ ||೪೨||

ಋಷಿಸಿದ್ಧಗಣಾಕೀರ್ಣಾ ಹೇಮಪ್ರಾಕಾರತೋರಣಾ |

ತಥಾ ಧೂಮ್ರೇಣ ದೇಹೇನ ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗಲಲೋಚನಃ ||೪೩||

ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಪರೀಧಾನಃ ಸಾತ್ಯಹಸ್ತೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |

ಪಟವ್ಯಾಸ್ತ್ರಾಂತರಾಲೀನೋ ಧ್ವಜಯಷ್ಟ್ವಾಯುಧೋಜ್ವಲಃ ||೪೪||

ಪವನಃ ಪರಮೋ ದೇವಃ ಪರಮೇಶ್ವರಧಾವನಃ |

ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಂ ಬಲಂ ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮಮ ಸರ್ವದಾ ||೪೫||

ಮಹೋದಯಾ ನಾಮ ಪುರೀ ಉತ್ತರೇಣ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ |

ಅನೇಕಯಕ್ಷಸಂಕೀರ್ಣಾ ನಾನಾರತ್ನೋಪಶೋಭಿತಾ ||೪೬||

ತತ್ರ ದೇವೋ ಗದಾಹಸ್ತಶ್ಚಿತ್ರಸುಗ್ಧಸ್ತಭೂಷಣಃ |

ಹ್ರಸ್ವಬಾಹುರ್ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪರಿಸಿಂಗಲಲೋಚನಃ ||೪೭||

ವರಃಣನು, ನನಗೆ ಆಗಾಗ ಒದಗುವ ರೋಗ, ಶೋಕ, ಪೀಡೆ, ಸಂತಾಪ ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೪೬-೪೭-೪೮||

ವಾಯವ್ಯದಿಗ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧವತಿಯೆಂಬ ನಗರವಿರುವುದು. ಅದು ಋಷಿ ಜನರಿಂದಲೂ, ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ರತ್ನಮಯವಾದ ತೋರಣಪ್ರಾಕಾರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಧೂಮ್ರವರ್ಣದ ದೇಹದಿಂದಲೂ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಲವರ್ಣದ ಲೋಚನಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾ, ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರ ಧಾರಿಯಾಗಿ ಪಾಶಾಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಪಟವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದವನಾಗಿ ಧ್ವಜ, ಯಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವವನಾಗಿ ವಾಯುವು ಸದಾ ಪರಶಿವಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಅಂತಹ ವಾಯುದೇವನು ನನಗೆ ಸಕಲ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಾದಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೪೨-೪೩-೪೪-೪೫||

ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಹೋದಯವೆಂಬ ನಗರವಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯಕ್ಷರು ವಾಸಿಸುವರು. ನಾನಾರತ್ನಗಳಿಂದ ಅದು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಗದೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ವಸ್ತ್ರಮಾಲ್ಯಾದಿಭೂಷಣವಿಶಿಷ್ಟನಾಗಿ, ಚಿಕ್ಕತೋಳು

ಕುಬೇರಃ ಶ್ರೀಮುಖಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರಪಾದಾರ್ಚನೇ ರತಃ |
 ತಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ಪ್ರೀತಃ ತಾಂತಃ ತಾಂತ್ಯವ ತೇಜಸಾ ||೪೮||
 ಯಶೋವತೀ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಈಶಾನ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾ |
 ನಾನಾಗಣಸಮಾಕೀರ್ಣಾ ನಾನಾಶೈತಸುರಾಲಯಾ ||೪೯||
 ತೇಜಃ ಪ್ರಾಕಾರಪರ್ಮಂತಾ ನಿರೌಪಮ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಾ |
 ತತ್ರ ಮೌಕ್ತಿಕಸಂಕಾಶಃ ತಶಾಂಕಕೃತಶೇಖರಃ ||೫೦||
 ತ್ರಿನೇತ್ರಃ ಶಾಂತರೂಪಾತ್ಮಾ ಹೃಷ್ಮಮಾಲಾಧರೋ ಹರಃ |
 ಈಶಾನಃ ಪರಮೋ ದೇವಃ ಶಿವಧ್ಯಾನೈಕತತ್ಪರಃ ||೫೧||
 ಸೋಮಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವೇನ ಶಾಂತಿಮಾತು ಕರೋತು ಮೇ ||೫೨||

ಶಾಂತಾತ್ಮಿವಾರ್ಚನರತಾಃ ಶಿವಪಾದಸಕ್ತಾಃ
 ಶಕ್ತಾಸ್ತು ಏವ ಭುವನೇಷು ಸದೈವಮುಕ್ತಾಃ |

ಗಳಿಂದಲೂ, ಪಿಂಗವರ್ಣದ ನೇತ್ರದಿಂದಲೂ ಕುಬೇರನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿ
 ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ ಕುಬೇರದೇವನು ನನಗೆ
 ಸ್ಥಿರಶಾಂತಾಧಿಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೪೮-೫೨-೪೯||

ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಯಶೋವತಿಯೆಂಬ ನಗರವಿರುವುದು. ಅದು ಅನೇಕ
 ಶಿವಗಣಗಳಿಂದಲೂ, ನಾನಾವಿಧವಾದ ಸುರಗಣಗಳಿಂದಲೂ, ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಪ್ರಾಕಾರ
 ಗಳಿಂದಲೂ, ಹೋಲಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಗುಣಗಣಗಳಿಂದಲೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರು
 ವುದು. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ
 ಶಿರೋಭಾಗವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ ಈಶಾನದೇವನು
 ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವನು. ||೪೯-೫೦||

ಶಾಂತರೂಪಿಯಾಗಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈಶಾನ
 ದೇವನು ಸದಾ ಶಿವಧ್ಯಾನತತ್ಪರನಾಗಿ ಕಾಣುವನು. ಅಂತಹ ಈಶಾನದೇವನು
 ನನಗೆ ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವದಿಂದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ, ಎಂದು ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕ
 ರನ್ನೂ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಬೇಕು. ದೇವಿಯೇ, ಕೇಳು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
 ಶಿವಪಾದಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪಾದಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ, ಭಕ್ತರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳಿಂದ

ಯುಕ್ತಾ ಮಖಾಯುತಫಲ್ಕಿದರಭಸ್ಯಭೂಷಾ

ರುದ್ರಾಕ್ಷವಕ್ಷಸ ಇಮೇ ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತಾಃ

|| ೫೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಕಥನಂ

ನಾನು ಅಷ್ಟತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಶೋಭಿಸುವ ವಕ್ಷಸ್ಸುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮರೇ, ಸರ್ವಪಾಪನಿವಾರಕರಾಗಿ ಸದಾ ಶಿವಪೂಜಾ ಸಕ್ತರಿಗೆ ಶಾಂತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರೆನಿಸುವರು. ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮಾಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು. ಎಂದು ಸೂತಮಹರ್ಷಿಗಳು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದರು. || ೫೧-೫೨-೫೩ ||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯ

ನಿರೂಪಣೆಯೆಂಬ ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಷ್ಟೇ

ವಿಕಾಶಶಾಂಶೇ

ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಭೂಲೋಕೇ ಚ ಭುವಲೋಕೇ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕೇ ಚ ವಸಂತಿ ಯೇ ।

ದೇವದಿವ್ಯಪ್ರಭಾಯುಕ್ತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ॥೧॥

ಮಹರ್ಗೋಕೇ ಜನೋಲೋಕೇ ತಪೋಲೋಕೇ ಚ ಯೇಷ್ಠಿತಾಃ ।

ತೇ ತು ಪ್ರಮುದಿತಾ ದೇವಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ॥೨॥

ಸತ್ಯಲೋಕೇ ಚ ಯೇ ದೇವಾಃ ಪ್ರಭಾಜ್ವಲಿತನಿಗ್ರಹಾಃ ।

ಶಿವಭಕ್ತಾಃ ಸುಮನಸೋ ಭಯಾರ್ತೀರ್ನಾಶಯಂತು ಮೇ ॥೩॥

ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಮೇಶ್ವರನು ದೇವಿಯೊಡನೆ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಈರ್ತಿ ನುಡಿದನು :-- ಭೂಲೋಕ, ಭುವಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಹರ್ಗೋಕ, ಜನಲೋಕ, ತಪೋಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ವಿ ನಿಂದ ಸಂಚರಿಸುವ ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳೂ ನನಗೆ ಸರ್ವದಾ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ॥೧-೩॥

ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವ ದೇಹವುಳ್ಳ ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳೂ, ಹಾಗೆಯೇ ತಪೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸ್ಪಟಿಕದಂತಿ ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ, ಜನಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಭಾಯಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ

ತಪೋಲೋಕೇ ಚ ಯೇ ದೇವಾಃ ಶುದ್ಧಸ್ಥಟಿಕವಿಗ್ರಹಾಃ |
 ರುದ್ರಭಕ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಶಿವಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೪||

ಜನೋಲೋಕೇ ಚ ಯೇ ದೇವಾಃ ಧೌತಚಾಮೀಕರಪ್ರಭಾಃ |
 ಈತಾನಪ್ರಣತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೫||

ಮಹರ್ಲೋಕೇ ಚ ಯೇ ದೇವಾ ನಿಮಾನೋಜ್ಜ್ವಲಸಂಸ್ಥಿತಾಃ |
 ಭವಪ್ರಣಾಮಪರಮಾ ನಾಶಯಂತು ಭಯಂ ಸದಾ ||೬||

ಭುವರ್ಲೋಕೇ ಚ ಯೇ ದೇವಾ ದೀಪ್ತಿಸುಂತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ |
 ಶಂಕರಪ್ರಣತಾ ನಿತ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತು ವಿಜಯಂ ಮನು ||೭||

ಭೂರ್ಲೋಕೇ ಚ ಯೇ ದೇವಾ ಭಾಸಯಂತಿ ದಿಶೋದಶ |
 ಶಿವೈಕಶರಣಾ ದೇವಾಃ ಸಾಪಂ ಪ್ರಶಮಯಂತು ಮೇ ||೮||

ಗಿರಿಕಂದರದುರ್ಗೇಷು ಮುನಯೋ ನಿವಸಂತಿ ಯೇ |
 ರುದ್ರಾರ್ಚನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೯||

ಶರಜ್ಞಂಧ್ರಾಂಶುಗೌರೇಣ ದೇಹೇನಾಮಿತತೇಜಸಾ |
 ಸರಸ್ವತೀ ಶಿವೇ ಭಕ್ತಾ ಶಾಂತಿಮಾಶು ಕರೋತು ಮೇ ||೧೦||

ಈಶ್ವರಾರಾಧಕರಾಗಿರುವ ದೇವತೆಗಳು ನನಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಶಾಂತಿಸುಖಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ||೩-೪-೨||

ದಿವ್ಯವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈಶ್ವರನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಚರಿಸುವ ಮಹರ್ಲೋಕವಾಸಿಗಳೂ, ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿ ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ತೋಭಿಸುವ ಭುವರ್ಲೋಕ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ ನನಗೆ ವಿಜಯವನ್ನಂಟುಮಾಡಲಿ. ||೬-೭||

ಹತ್ತುದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವಷ್ಟು ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂರ್ಲೋಕದ ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ ನನ್ನ ದುರಿತರಾಶಿಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಲಿ. ಗಿರಿ, ಗುಹೆ, ದುರ್ಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ರುದ್ರಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಸಕಲ ಮುನಿಗಳೂ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಶುಭ್ರವರ್ಣದಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಳಾದ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಿಯು ನಮಗೆ ಸ್ಥಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೪-೯-೧೦||

ಚಾರುಣಾಮೀಕರಪ್ರಖ್ಯಾ ಸರೋಜಕರಪಲ್ಲವಾ ।

ಶಿವಭಕ್ತಾ ಚ ಶ್ರೀದೇವೀವೀ ಶ್ರೀಮದ್ಭೂತಿಂ ದದಾತು ಮೇ ||೧೦||

ಚಾರುಣಾ ಮುಖಚಂದ್ರೇಣ ವಿಚಿತ್ರಕನಕೋಜ್ವಲಾ ।

ಜಯಾ ದೇವೀ ಶಿವೇ ಭಕ್ತಾ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ದದಾತು ಮೇ ||೧೧||

ಹಾರೇಣ ಸುವಿಚಿತ್ರೇಣ ಭಾಸ್ವತ್ಕನಕಮೇಖಲಾ ।

ಪರಾಜಿತಾ ರುದ್ರಭಕ್ತಾ ಕರೋತು ವಿಜಯಂ ಸದಾ ||೧೨||

ಸಿಂಧೂರಾರುಣವರ್ಣೇನ ದೇಹೇನಾಯತಲೋಚನಾ ।

ಸಹಸ್ರಕಿರಣಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಪ್ತಸಪ್ತಿಕವಾಹನಃ ||೧೩||

ಗಭಸ್ತಿಮಾಲೀ ಭಗವಾಂಛಿವಸಾದಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।

ಕರೋತು ಮೇ ಮಹಾತಾಂತಿಂ ಗ್ರಹಪೀಡಾನಿವಾರಣಂ ||೧೪||

ಜಗದಾಸ್ತ್ರಾಯನಕರೋಪ್ಸವ್ಯತಾಂತುಸ್ಸುತೀತಲಃ ।

ಸೋಮಃ ಸೌಮ್ಯೇನ ಭಾವೇನ ಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವ್ಯಪೋಹತು ||೧೫||

ಸುಂದರವಾದ ಸುವರ್ಣದಂತೆ ತೋಳಿಸುವ, ಕಮಲವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಈಶ್ವರಪೂಜಕಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ನನಗೆ ಸಕಲಮಂಗಳವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಲಿ. ಮುಖಚಂದ್ರದಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಾ, ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕನಕಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಜಯಾದೇವಿಯು ನನಗೆ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ಒದಗಿಸಿ ಸಲಹಲಿ. ||೧೧-೧೨||

ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಚಿನ್ನದ ಡಾಬನ್ನು ಧರಿಸಿ, ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಹಾರವನ್ನು ಕಾಕಿಕೊಂಡು ರುದ್ರಭಕ್ತಳಾದ ಪರಾಜಿತಾ ಶಕ್ತಿಯು ಸಿಂಧುರವರ್ಣದಿಂದ ನಿರಾಜಿಸುವ ದೇಹದಿಂದಲೂ, ವಿಶಾಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ. ಆದೇರಿತೆ ಕಿರಣಮಾಲಿಯಾಗಿ, ಸಪ್ತಾಶ್ವರಥಯುಕ್ತನಾದ ಸೂರ್ಯಭಗವಂತನು ಶಿವಸಾದಾರ್ಚನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಗ್ರಹಪೀಡಾನಿವಾರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ||೧೩-೧೪-೧೫||

ಅಮೃತಮಯವಾದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆಹ್ಲಾದಗೊಳಿಸಿ ತಪಸ್ಸುಂಟುಮಾಡುವ ಚಂದ್ರನು ಸೌಮ್ಯಭಾವದಿಂದ ಗ್ರಹಪೀಡೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿ.

ಪದ್ಮರಾಗೇಣ ದೇಹೇನ ದೇವಃ ಪಿಂಗಲಲೋಚನಃ ।

ಅಂಗಾರಕಸ್ತು ಸತತಂ ರುದ್ರಪೂಜಾಪರಾಯಣಃ ॥೧೭॥

ರುದ್ರಸದ್ಭಾವಸಂಪನ್ನೋ ರುದ್ರಧ್ಯಾನ್ಯೈಕತತ್ವರಃ ।

ಗ್ರಹಪೀಡಾಭಯಂ ಸರ್ವಂ ವಿನಾಶಯತು ಮೇ ಸದಾ ॥೧೮॥

ಕುಂಕುಮಭವಿನಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇಹೇನ ಶೀತಲಃ ।

ಬುಧೋಪಿ ಶಿವಧಾಮಾತ್ಮಾ ಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವ್ಯಪೋಹತು ॥೧೯॥

ತಪ್ತಜಾಮೀಕರಾಭಾಸಃ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಸುಧಾಲಯಃ ।

ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ಸದಾ ಕಾಲಮೀಶ್ವರಾರ್ಚನತತ್ವರಃ ॥೨೦॥

ಸೋಪಿ ಶಾಂತಾತ್ಮಚಿತ್ತೇನ ಪರಮೇಣ ಸಮಾಧಿನಾ ।

ಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಕರೋತು ವಿಜಯಂ ಮಮ ॥೨೧॥

ಹಿಮಕುಂದೇಂದುತುಲ್ಯಾಭೋ ಸುರದೈತ್ಯೇಂದ್ರಪೂಜಿತಃ ।

ಶುಕ್ರಶ್ಯವಾರ್ಚಕೋ ನಿತ್ಯಂ ಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವ್ಯಪೋಹತು ॥೨೨॥

ಪದ್ಮರಾಗದಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ದೇಹದಿಂದಲೂ, ಪಿಂಗಳವರ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣನಾದ ಅಂಗಾರಕನು ನಮಗೆ ಶುಭವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ॥೧೭-೧೭॥

ಸದಾ ರುದ್ರನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಂಗಾರಕನು ನಮಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ. ಕುಂಕುಮವರ್ಣದಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ ಶೀತಲಾಂಗನಾದ ಶಿವಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾದ ಬುಧನೂ ಗ್ರಹಪೀಡೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿ ॥೧೮-೧೮॥

ಅಪರಂಜಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ದೇಹಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸರ್ವಜ್ಞನೆನಿಸಿ, ಸದಾಶಿವಾರ್ಚನಾತತ್ವರನಾಗಿರುವ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಶಾಂತಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಕಲ ಗ್ರಹಪೀಡೆಯನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಲಿ ಮತ್ತು ನನಗೆ ವಿಜಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ॥೨೦-೨೧॥

ಹಿಮದಂತೆಯೂ, ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂವಿನಂತೆಯೂ ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ, ಸದಾ ದೇವರಾಕ್ಷಸ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತನಾದ ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಕ್ತ

ಭಿನ್ನಾಂಜನಸಮಚ್ಛಾಯಃ ಸುರಕ್ಷನಯನದ್ಭುತಿಃ ;
 ಶನೈಶ್ಚರಃ ಶಿವೇ ಭಕ್ತೋ ಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವ್ಯಪೋಹತು . ||೨೩||
 ಧೂಮ್ರಾಯಮಾಣಸ್ಸತತಂ ಸರ್ವೋತ್ಪಾತಸಮನ್ವಿತಃ ;
 ನೀಲಾಂಜನಸಮಶ್ರುಮಾನ್ ಸೈಂಹಿಕೇಯೋ ಮಹಾದ್ಭುತಿಃ ||೨೪||
 ಶಿವಪೂಜಾರತೋ ರಾಹುಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವ್ಯಪೋಹತು ;
 ಧೂಮ್ರಾಯಮಾಣಸ್ಸತತಂ ಸರ್ವೋತ್ಪಾತಸಮನ್ವಿತಃ ||೨೫||
 ನೀಲಾಂಜನನಿಭಶ್ಶ್ರೂಮಾನ್ ಸೈಂಹಿಕೇಯೋ ಮಹಾದ್ಭುತಿಃ ;
 ಶಿವಾರ್ಚನರತಃ ಕೇತುಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವ್ಯಪೋಹತು ||೨೬||
 ಏತೇ ಗ್ರಹಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಶಿವಾರ್ಚನಪರಾಯಣಾಃ ;
 ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಹೃಷ್ವಾಃ ಸದಾ ಕಾಲಂ ಹಿತೈಷಿಣಃ ||೨೭||
 ಮುಖೇ ಯಸ್ಯ ಸ್ಥಿತೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಪುಷ್ಪಿನಾಮ ಮಹಾಬಲಃ ;
 ಸುಮುಖೀ ವಿಘ್ನಕಾರೀ ಚ ಪುಚ್ಛೇ ಚ ವಿಜಯಂಕರೀ ||೨೮||

ವಾದ ಶುಕ್ರಗ್ರಹವು ಗ್ರಹಪೀಡೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿ. ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ದೇಹದಿಂದಲೂ, ಕೆಂಪಾದಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುವ ಶನೈಶ್ಚರನು ಗ್ರಹಪೀಡೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ನಮಗೆ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೨೩-೨೮||

ಧೂಮ್ರವರ್ಣದಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಾ, ಅನೇಕ ಉತ್ಪಾತಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ನೀಲವರ್ಣದ ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಸಿಂಹಕಾಪುತ್ರರಾದ, ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಪೂಜಾರಂಭರಾದ ರಾಹುಕೇತುಗಳು, ಸಮಸ್ತಗ್ರಹಗಳ ಪೀಡೆಯನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಲಿ. ಹೀಗೆಂದು ಆದಿತ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ||೨೪-೨೫-೨೬||

ಈ ಗ್ರಹಗಳು ಸದಾ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದು ಸರ್ವದಾ ನಮಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ಪುಷ್ಪಿಯೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಅತಿಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಮೃತ್ಯು ದೇವತೆಯೂ ರುದ್ರಪ್ರಣಾಮನಿರತಳಾಗಿ ನಮಗೆ ಸ್ಥಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ದ್ವಿತಿಯಾ ತಿಥಿಗೆ ದೇವತೆಯಾದ ವಿಜಯಾದೇವಿಯೂ ಶಾಂತಿಪ್ರದಳಾಗಲಿ. ||೨೭-೨೮||

ರುದ್ರಪ್ರಣಾಮಪರಮಾ ಶಾಂತಿನಾಮಾ ಕರೋತು ನೇ |

ತೃತೀಯಾ ಸಪ್ತಮೀ ಚೈವ ದಶಮೀ ಚ ಚತುರ್ದಶೀ ||೨೯||

ಚತುರ್ಥೀ ಚಾಷ್ಟಮೀ ಚೈವ ಏಕಾದಶೀ ಚ ಪೂರ್ಣಮಾ |

ಏತಾ ವಿಘ್ನಕರಾ ಭಕ್ತಾ ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣಸಮುದ್ಭವಾಃ ||೩೦||

ಭವಂತು ನೇ ಶ್ರಿಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತು ವಿಜಯಂ ಸದಾ |

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ಮಹಾಪುಣ್ಯಾ ಪಿತೃದೇವಸಮನ್ವಿತಾ ||೩೧||

ಪ್ರಿಯಾಹ್ನೇಷಾ ತು ಪರಮಾ ಶಿವಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |

ಶಿವತೇಜಃಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ ||೩೨||

ಪ್ರತಿಪದ್ವಿಂಶತಿಯುಕ್ತಾ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಧಿದೇವತಾ |

ತೃತೀಯಾ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾ ಧನದೇನ ಸಮನ್ವಿತಾ ||೩೩||

ಚತುರ್ಥೀ ಚ ಮಹಾಪುಣ್ಯಾ ಗಜವಕ್ತ್ರಾಧಿದೈವತಾ |

ಪಂಚಮೀ ನಾಗದೈವತ್ಯಾ ಷಷ್ಠೀಸ್ಯಂದಾಧಿದೈವತಾ ||೩೪||

ಶುಕ್ಲ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ, ತದಿಗೆ, ಸಪ್ತಮೀ, ದಶಮೀ, ಚತುರ್ದಶೀ, ಚೌತಿ, ಅಷ್ಟಮೀ, ಏಕಾದಶೀ, ಪೂರ್ಣಮಾ ಮುಂತಾದ ವಿಘ್ನಕಾರಿಗಳಾದ ತಿಥಿಗಳು ನಮಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೨೯-೩೦||

ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ತಿಥಿಯು ನಮಗೆ ವಿಜಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಆ ತಿಥಿಯು ಶಿವತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು. ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶಂಕರನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿದುದು. ಇಂತಹ ಶಿವತಿಥಿಯು ನನಗೆ ಸದಾ ಶುಭವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ||೩೧-೩೨||

ಅಗ್ನಿದೇವತಾಕವಾದ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಥಿಯೂ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವತಾಕವಾದ ಬಿದಿಗೆ ತಿಥಿಯೂ, ಧನಪ್ರದಾತೆಯಾದ ಗೌರೀ ದೇವತಾಕವಾದ ತದಿಗೆ ತಿಥಿಯೂ, ವಿನಾಯಕ ದೇವತಾಕವಾದ ಚೌತಿ ತಿಥಿಯೂ, ನಾಗದೇವತಾಪ್ರೀತಿಪ್ರದವಾದ ಪಂಚಮಿಯೂ, ಸ್ಕಂದಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ಷಷ್ಠೀ ತಿಥಿಯೂ, ಸೂರ್ಯಾಭಿಮಾನ ಪಾತ್ರವಾದ ಪಂಚಮಿಯೂ, ಸ್ಕಂದಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ಷಷ್ಠೀತಿಥಿಯೂ, ಸೂರ್ಯಾಭಿಮಾನಪಾತ್ರನಾದ ಸಪ್ತಮಿಯೂ, ರುದ್ರದೇವತಾಕವಾದ ಅಷ್ಟಮಿಯೂ, ಉಗ್ರದುರ್ಗಾದೇವತಾ

ಸಪ್ತಮೀ ರವಿಸಂಯುಕ್ತಾ ಅಷ್ಟಮೀ ರುದ್ರಸಂಯುತಾ |
 ನವಮೀ ತಿಥಿರತ್ಯುಗ್ರಾ ದುರ್ಗಾದೇವ್ಯಧಿದೈವತಾ ||೩೫||
 ದಶಮೀ ಧರ್ಮಸಂಯುಕ್ತಾ ರುದ್ರೇಣೈಕಾದಶೀ ಯುತಾ |
 ದ್ವಾದಶೀ ವಿಷ್ಣುಸಂಯುಕ್ತಾ ಮದನೇನ ತ್ರಯೋದಶೀ ||೩೬||
 ಚತುರ್ದಶೀ ಮಹೇಶೇನ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ತು ಹಿಮಾಂಶುನಾ |
 ಏತಾಸ್ತು ತಿಥಯಸ್ಸರ್ವಾಃ ಈಶಾನಾರ್ಚನತತ್ಪರಾಃ ||೩೭||
 ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಸದಾಕಾಲಂ ಹಿತೈಷಿಣಃ |
 ವಿಸ್ತಂಭಃ ಪ್ರೀತಿರಾಯುಷ್ಮಾನ್ ಸೌಭಾಗ್ಯಶ್ಲೋಭನಸ್ತಥಾ ||೩೮||
 ಅತಿಗಂಡಸ್ಸುಕರ್ಮಾಚೆ ಧೃತಿಶ್ಶೂಲಸ್ತಥೈವ ಚ |
 ಗಂಡೋವೃದ್ಧಿಧ್ರುವಶ್ಚೈವ ವ್ಯಾಘಾತೋ ಹರ್ಷಣಸ್ತಥಾ ||೩೯||
 ವಪ್ರಂ ಸಿದ್ಧಿವ್ಯತೀಪಾತೋ ವರೀಯಾನ್ ಪರಿಘೃತಿವಃ |
 ಸಿದ್ಧಸ್ಸಾಧ್ಯಶ್ಶುಭಂ ಶುಕ್ಲಂ ¹ ಬ್ರಹ್ಮವಂದ್ರಂ ಚ ವೈಧೃತೀ ||೪೦||

ಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ನವಮೀ ತಿಥಿಯೂ ನನಗೆ ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳಗಳನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ.
 ||೩೩-೩೪-೩೫||

ಧರ್ಮದೇವತಾಪ್ರಧಾನವಾದ ದಶಮೀ ತಿಥಿಯೂ, ರುದ್ರಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಏಕಾದಶಿಯೂ, ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ದ್ವಾದಶಿಯೂ, ಮನ್ಮಥಪ್ರೀತಿಪ್ರದವಾದ ತ್ರಯೋದಶಿಯೂ, ಈಶ್ವರದೇವತಾಕವಾದ ಚತುರ್ದಶಿಯೂ, ಚಂದ್ರಪ್ರೀತಿಪ್ರದವಾದ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯೂ ನನಗೆ ಸದಾ ಹಿತವನ್ನೇ ಕೋರುತ್ತಾ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ||೩೬-೩೭||

ವಿಸ್ತಂಭ, ಪ್ರೀತಿ, ಆಯುಷ್ಮಾನ್, ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಶೋಭನ, ಅತಿಗಂಡ, ಸುಕರ್ಮಾ, ಧೃತಿ, ಶೂಲ, ಗಂಡ, ವೈದಿ, ಧ್ರುವ, ವ್ಯಾಘಾತ, ಹರ್ಷಣ, ವಪ್ರ, ಸಿದ್ಧಿ, ವೈತೀಪಾತ, ವರೀಯಾನ್, ಪರಿಘ, ಶಿವ, ಸಿದ್ಧ, ಸಾಧ್ಯ, ಶುಭ, ಶುಕ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಂದ್ರ (ಮಾಹೇಂದ್ರ) ವೈಧೃತಿ ಎಂಬ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಯೋಗಗಳೂ

1 ಬ್ರಾಹ್ಮೋ ಮಾಹೇಂದ್ರ ಇತಿ ಸಾಧಾಂತರ.

ಇಂದ್ರಸ್ಯ ಭಾನೋರುತ್ಪನ್ನಾಹ್ಯೇತೇ ಯೋಗಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |

ಶಿವತಕ್ತಿಯುತಾಸ್ಸರ್ವೇ ಶಿವಭಕ್ತಿವಿಧಾಯಿನಃ ||೪೦||

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಶಿವಭ್ಯಾ ನಪರಾಯಣಾಃ |

ಕೃತ್ತಿಕಾ ಪರಮಾ ದೇವೀ ರೋಹಿಣೀ ರುಚಿರಾನನಾ ||೪೧||

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೃಗಶಿರಾ ಭದ್ರಾ ಆದ್ರಾಚ ಪರಮೋಜ್ವಲಾ |

ಪುನರ್ವಸುಸ್ತಥಾ ಪುಷ್ಯಾ ಅಶ್ಲೇಷಾ ಚ ಮಹೋಜ್ವಲಾ ||೪೨||

ನಕ್ಷತ್ರಮಾತರೋ ಹ್ಯೇತಾಃ ಪ್ರಭಾಮಾಲಾವಭಾಸ್ವರಾಃ |

ಮಹಾದೇವಾರ್ಚನರತಾ ಮಹಾದೇವಾನುಭಾವಿತಾಃ ||೪೩||

ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ಸ್ಥಿತಾಶ್ಲೇತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ |

ಮಖಾ ಸರ್ವಗುಣೋಪೇತಾ ಪೂರ್ವಾಚ್ಛಿವ ತು ಫಲ್ಗುನೀ ||೪೪||

ಉತ್ತರಾಫಲ್ಗುನೀಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಹಸ್ತಾ ಚಿತ್ರಾ ತಥೋತ್ತಮಾ |

ಸ್ವಾತೀ ವಿಶಾಖಾ ವರದಾ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಾನಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ||೪೫||

ಅರ್ಚಯಂತ್ಯಸ್ಸದಾಕಾಲಂ ದೇವಂ ತ್ರಿನಯನಂ ಪ್ರಭುಂ |

ಮಮಾಪಿ ಶಾಂತಿಂ ಚೈವೈತಾಃ ಕುರ್ವಂತು ಶಿವಚೋದಿತಾಃ ||೪೬||

ಶಿವತಕ್ತಿಯುತಗಳಾಗಿ, ನನಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಶಾಂತಿಯನ್ನು
ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ||೩೮-೩೯-೪೦-೪೧||

ಮಹಾಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾ, ನಕ್ಷತ್ರಮಾತೃಗಳೆನಿಸಿದ ಕೃತ್ತಿಕಾ,
ರೋಹಿಣೀ, ಮೃಗಶಿರ, ಆದ್ರಾಚ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯ, ಅಶ್ಲೇಷ, ಈ ಏಳು
ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಸದಾ ಈಶ್ವರಸೇವಾತತ್ಪರರಾಗಿರು
ವುವು. ಇಂತಹ ಮಹಾದೇವ ಪ್ರೀತಿಕರಗಳಾದ ಸಪ್ತನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ನನಗೆ ಶಾಂತಿ
ಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೪೨-೪೩-೪೪-೪೫||

ಹಾಗೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾರ್ತೇಜಸ್ವಿ
ಗಳೆನಿಸಿದ, ಮಖಾ, ಪೂರ್ವಫಲ್ಗುನೀ, ಉತ್ತರಫಲ್ಗುನೀ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ರಾ, ಸ್ವಾತೀ,
ವಿಶಾಖಾ ಈ ಸಪ್ತನಕ್ಷತ್ರಗಳು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ||೪೬-೪೭||

ಅನೂರಾಧಾ ತಥಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಮೂಲಾ ಬುದ್ಧಿಸಮನ್ವಿತಾ |
 ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ ಮಹಾವೀರಾ ಆಷಾಢಾ ಚೋತ್ತರಾ ಶುಭಾ ||೪೮||
 ಅಭಿಜಿನ್ನಾ ಮು ನಕ್ಷತ್ರಂ ಶ್ರವಣಂ ಪರಮೋತ್ತಮಂ |
 ಏತಾಃ ಪಶ್ಚಿಮತೋ ದೀಪ್ತಾ ರಾಜಂತ್ಯಶ್ಚಾರುಮೂರ್ತಯಃ ||೪೯||
 ಈಶಾನಂ ಪೂಜಯಂತ್ಯಸ್ತಾಃ ಸಾರ್ವಕಾಲಂ ಸುನೈಶ್ಚಿನೇ |
 ಪ್ರಶಾಂತಿಂ ಮಮ ಕುರ್ವಂತು ವಿಭೂತಿಂ ಚ ಸಮಾಹಿತಾಃ ||೫೦||
 ಶ್ರವಿಷ್ಠಾ ಶತತಾರಾ ಚ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಪದಾ ತಥಾ |
 ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾರೇವತ್ಯಶ್ಚಿನೀ ಚಾಥ ಮಹಾರ್ಥಿಕಾ ||೫೧||
 ಭರಣೀ ಚ ಮಹಾವೀರಾ ಸಿತ್ಯಮುತ್ತರತಸ್ತ್ರಿತಾಃ |
 ಶಿವಾರ್ಚನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಿವಧ್ಯಾನೈಕಮಾನಸಾಃ ||೫೨||
 ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಸಾರ್ವಕಾಲಂ ಸುಖೋದಯಾಃ |
 ಅಥ ಮೇಷೋ ಮೃಗಾಧೀಶೋ ಧನುರ್ದೀಪ್ತಿನುಶಾಂ ವರಃ ||೫೩||
 ಪೂರ್ವೇಣ ಭಾಸಯಂತ್ಯನೈಶ್ಚ ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣಾಃ |
 ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಬಲಸಾಧಾಗ್ನ್ಯಮೇವ ಚ ||೫೪||

ಇದೇರೀತಿ ಸದಾ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತರಾಗಿ, ಬಹುತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ
 ಶೋಭಿಸುವ, ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಶಿವಾರಾಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ, ಅನೂರಾಧ,
 ಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಮೂಲ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಅಭಿಜಿತ್, ಶ್ರವಣ, ಈ ಏಳು
 ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ನನಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ||೪೮-೪೯-೫೦||

ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ
 ನಿರತರಾಗಿ, ಶಿವಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತಗಳಾಗಿರುವ ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷಾ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ,
 ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರ, ರೇವತಿ, ಆಶ್ವಿನೀ, ಭರಣೀ ಎಂಬ ಈ ಏಳುನಕ್ಷತ್ರಗಳು ನನಗೆ
 ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೫೧-೫೨||

ಮೇಷಾದಿ ದ್ವಾದಶರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮೇಷ, ಸಿಂಹ, ಧನುಸ್ಸೆಂಬ ಮೂರು
 ರಾಶಿಗಳು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಸದಾ ಶಿವಪೂಜಾನಿರತಗಳಾಗಿರುವು. ಇಂತಹ
 ರಾಶಿತ್ರಯಗಳು ನನಗೆ ಬಲವನ್ನೂ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ||೫೩-೫೪||

ವೃಷಃ ಕನ್ಯಾ ಚ ವರದಾ ಮಕರಶ್ಚ ಮಹಾರ್ಥಿಕಃ ।

ಹರಪಾದರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಿವಭಾವೇನ ಭಾವಿತಾಃ

||೫೫||

ಏತೇ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಪಂಕ್ತಾಃ ಪೂಜಯಂತಿ ಸದಾಶಿವಂ ।

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪರಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೫೬||

ಮಿಥುನಂ ಚ ತುಲಾಕುಂಭೌ ಪಶ್ಚಿಮಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಸ್ಥಿತಾಃ ।

ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನರತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ

||೫೭||

ಕರ್ಕಟೋ ವೃಶ್ಚಿಕೋ ಮೀನೋ ಹೈತಾ ಉತ್ತರತಸ್ಥಿತಾಃ ।

ಯಜಂತೈತೇ ಸದಾ ಕಾಲಂ ರುದ್ರಂ ಭುವನನಾಯಕಂ

||೫೮||

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಶಿವಜ್ಞಾನವಿಧಾಯಿನಃ ।

ಋಷಯಸ್ಸಪ್ತ ವಿಖ್ಯಾತಾ ಧ್ರುವಾಂತಾಃ ಪರಮೋಜ್ವಲಾಃ

||೫೯||

ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಭೂಷಾಢ್ಯಾಸ್ತ್ರಿಪುಂಧ್ರಪರಿಮಂಡಿತಾಃ ।

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಪರಾಸ್ತ್ರಿಕಾಲಮಮಿತೌಜಸಃ

||೬೦||

ಇದೇ ರೀತಿ, ವೃಷಭ, ಕನ್ಯಾ, ಮಕರ ಎಂಬ ಮೂರು ರಾಶಿಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಹರವಾದಾರ್ಚನಾಸಕ್ತಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ರಾಶಿಗಳು ನನಗೆ ಸರ್ವದಾ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ||೫೫-೫೬||

ಮಿಥುನ, ತುಲಾ, ಕುಂಭರಾಶಿಗಳು ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಕರ್ಕಟಕ ವೃಶ್ಚಿಕ, ಮೀನರಾಶಿಗಳು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಶಿವಪೂಜಾಬಲದಿಂದ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ಇಂತಹ ಶಿವಪೂಜಾಧುರಂಧರರಾದ ದ್ವಾದಶರಾಶಿಗಳೂ ನನಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೫೭-೫೮||

ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ನಕ್ಷತ್ರರೂಪದಿಂದ ಸಂಚರಿಸುವ ಸಪ್ತರಶ್ಮಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು, ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಭಸ್ಕೃತ್ರಿಪುಂಧ್ರಧಾರಣೆಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವವರಾಗಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವರು. ಅವರು ಸದಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತ್ರಿಕಾಲಗಳನ್ನೂ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಗಳಾದ ಋಷಿಗಳೆಂದರೆ, ಕಶ್ಯಪ, ಗಾಲವ, ಗಾರ್ಗ್ಯ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಮಹಾಮುನಿ, ಭೃಗು, ದಕ್ಷ, ವಸಿಷ್ಠ, ಮೃಕಂಡು, ಪುಲಹ, ಕೃತು, ನಾರದ, ಮನು,

ಕಶ್ಯಪೋ ಗಾಲವೋ ಗಾಗೋ ಮಿಶ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
 ಭೃಗುರ್ದಕ್ಷೋ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಮೃಕೇಂಡುಃ ಪುಲಹಃ ಕೃತುಃ ||೬೦||
 ನಾರದೋ ಮನುರತ್ರಿಶ್ಚ ಭರದ್ವಾಜೋಂಗಿರಾಮುನಿಃ |
 ವಾಲ್ಮೀಕಿಃ ಕೌಶಿಕಃ ಕಣ್ವಶ್ಚಾಕಲ್ಯಾಣಃ ಪುನರ್ವಸುಃ ||೬೧||
 ಶಾಲಂಕಾಯನ ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ಮುನಯೋಽಥ ತಪಸ್ವಿನಃ |
 ಶಿವಾರ್ಚನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೬೨||
 ಋಷಿಪತ್ನೋ ಮಹಾಭಾಗಾಃ ಋಷಿಕನ್ಯಾಃ ಕುಮಾರಕಾಃ |
 ಶಿವಾರ್ಚನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೬೩||

ಕುರ್ವಂತು ಶಾಂತಿಂ ವಿವಿಧಾಃ ಸುರೋತ್ತಮಾಃ
 ಶಿವಾರ್ಚಕಾ ಭಕ್ತಪ್ರಪುಂಡ್ರಘೋಷಿತಾಃ |
 ಲಿಂಗಾರ್ಚಕಾಶ್ಚಾಶ್ವತಥರ್ಮಯುಕ್ತಾಃ
 ಪೂಜ್ಯಾ ಭವಂತೈವ ಶಿವಪ್ರಸಾದಾತ್ ||೬೪||

ಅತ್ರಿ, ಭರದ್ವಾಜ, ಅಂಗಿರಸ್ಸು, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಕೌಶಿಕ, ಕಣ್ವ, ಶಾಕಲ್ಯ, ಪುನರ್ವಸು, ಶಾಲಂಕಾಯನ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರು. ಇಂತಹ ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣರೂ, ತಪಸ್ವಿಗಳೂ ಆದ ಋಷಿಜನರು ನನಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ, ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. (೫೯-೬೦-೬೧-೬೨-೬೩)

ಇದೇ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದಲೂ, ಶಿವಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ, ಶಾಂಭವರೆ ಸತ್ಪುರಾಡಿಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾಮಹಿಮೆನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಋಷಿಪತ್ನಿಯರೂ, ಋಷಿಕನ್ಯೆಗಳೂ, ಮುನಿಕುಮಾರಕರೂ ನನಗೆ ಸರ್ವದಾ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರಲಿ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಗ್ರಹ, ನಕ್ಷತ್ರ, ರಾಶಿ, ಋಷಿಗಣಗಳಲ್ಲದೆ ದೇವಯೋಗಿಗಳನ್ನಿಸಿ, ಸದಾ ಭಕ್ತಪ್ರಪುಂಡ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದಲೂ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಧರ್ಮಚರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ಮಹಾತ್ಮರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಕಲರೂ, ನಮಗೆ ಶಾಶ್ವತವೂ ಮಂಗಳಕರವೂ ಆದ ನಿತ್ಯಾನಂದವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಿಸಲಿ ಎಂದು ಸಕಲ ಶೈವ

ಇತಿ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯ ನಿರೂಪಣಂ ನಾಮು
ಏಕೋನ ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನವರು ಶಾಂತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು” ಎಂದು
ಶಂಕರನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಭಾಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ||೬೪-೬೫||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯ
ನಿರೂಪಣೆಯೆಂಬ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಘ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಶುದ್ಧತಪಸೋ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಾಂ ಗಣಾಃ ।

ವಿದ್ಯಾಧರಾ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಗರುಡಶ್ಚ ಮಹಾರ್ಥಿಕಾಃ ॥೧॥

ಸಿದ್ಧಿಮಾತು ಪ್ರಯಚ್ಛಂತು ಶಿವಧರ್ಮಪರಾಯಣಾಃ ॥೨॥

ನಮುಚಿದೈತ್ಯರಾಜೇಂದ್ರಃ ಶಂಭುಪೂಜಾಪರಾಯಣಃ ।

ಮಹಾನಾದೋಪಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ದೈತ್ಯಃ ಪರಮವೀರ್ಮನಾನ್ ॥೩॥

ಹಾಟಿಕೇಶ್ವರದೇವಸ್ಯ ನಿತ್ಯಂ ಪೂಜಾಪರಾಯಣಃ ।

ಬಲಂ ವೀರ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತು ಮಹಾರ್ಥಿಕಾಃ ॥೪॥

ನಲವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಶಿವನು ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಂದುವರಿ
ಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು. “ ಶುದ್ಧವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ತಪಸ್ಸಿದ್ದಿಯನ್ನು ಪಡೆದು
ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಗಳಾದ ಸಿದ್ಧವುರುಷರೂ. ಗಂಧರ್ವರೂ, ಅಪ್ಸರಸ್ಸುಗಳೂ, ವಿದ್ಯಾ
ಧರರೂ, ಗರುಡರೂ, ಇನ್ನೂ ಮಹೇಶ್ವರಾರ್ಚಕರಾದ ಮಾಹೇಶ್ವರರೂ, ಶಿವಧರ್ಮ
ಪರಾಯಣರಾದವರೆಲ್ಲರೂ ನಮಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೧-೨॥

ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲಿ ಶಂಭುಪೂಜಾಪರಾಯಣನಾದ ನಮುಚಿಯೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸರೂ,
ದೈತ್ಯವೀರನಾದ ಮತ್ತು ಹಾಟಿಕೇಶ್ವರ ಪೂಜಾಸಕ್ತನಾದ ಮಹಾನಾದನೂ, ನನಗೆ

ಮಹಾಜಂಭೋ ಹಯಗ್ರೀವೋ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ಭೈತ್ಯಪುಂಗವಃ ।

ತಾರಕಾಗ್ನಿಮುಖಾ ದೈತ್ಯಾಃ ಕಾಲನೇಮೀ ಮಹಾಬಲಃ ॥೫॥

ಏತೇ ದೈತ್ಯಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಶಿವಸದ್ಭಾವಭಾವಿತಾಃ ।

ಪುಷ್ಪಿಂ ಬಲಂ ತಥಾ ವೀರೈಃ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತು ಚ ಮೇ ಸುಖಂ ॥೬॥

ವೈರೋಚನೋ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಃ ಸುಸರ್ವಾ ಚ ಸುಲೋಮಕಃ ।

ಮುಚುಕುಂದ ಸ್ವಕಂಸತ್ವ ದೈತ್ಯೋರೋಚನಕಸ್ತಥಾ ॥೭॥

ಭಾವೇನ ಪರಮೇಣಾಶು ಯಜಂತಸ್ಸರ್ವದಾ ಶಿವಂ ।

ಸತತಂ ಶಿವಭಾವೇನ ಪುಷ್ಪಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ॥೮॥

ಆರಕ್ತೇನ ಶರೀರೇಣ ರಕ್ತಾಂತಾಯತಲೋಚನಃ ।

ಮಹಾಭಾಗಕ್ಕೆ ತಾಟೋಪಶಂಖಾಬ್ಜ ಕೃತಲಾಂಛನಃ ॥೯॥

ಅನಂತೋ ನಾಗರಾಜೇಂದ್ರಃ ಶಿವಸಾದಾರ್ಜನೇ ರತಃ ।

ಮಹಾಪಾಪವಿಷಂ ಹತ್ವಾ ಶಾಂತಿಮಾಶು ಕರೋತು ಮೇ ॥೧೦॥

ಬಲ, ಶೌರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಲಿ, ಎಂದು ಶಾಂಭವ ರಾದ ದೈತ್ಯರನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ॥೩-೪॥

ಮಹಾಜಂಭ, ಹಯಗ್ರೀವ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ತಾರಕಾಸುರರು, ಕಾಲನೇಮಿ, ಮಹಾಬಲ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಶಿವಸದ್ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರು ನನಗೆ ಪುಷ್ಪಿ, ಬಲ, ಶೌರ್ಯ, ಸುಖ ಇವುಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ॥೫-೬॥

ವೈರೋಚನ, ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ, ಸುಸರ್ವಾ, ಸುಲೋಮ, ಮುಚುಕುಂದ, ಸುಕಂಸ, ರೋಚನಕ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಶಿವಪೂಜಕರಾದ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠರು ನನಗೆ ಸರ್ವದಾ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಾದಿಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ॥೭-೮॥

ಕೆಂಪಾದ ದೇಹದಿಂದಲೂ, ರಕ್ತವರ್ಣದ ಲೋಚನಗಳಿಂದಲೂ, ಶಂಖ, ಕಮಲ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಪಾತಾಳಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಶಿವನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಗರಾಜನಾದ ಅದಿಶೇಷನು, ಮಹಾಪಾಪವೆಂಬ ವಿಷವೇಗವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ ನಮಗೆ ಮನಶ್ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೯-೧೦॥

ಸುಶ್ವೇತೇನ ಶರೀರೇಣ ಸುಶ್ವೇತೋತ್ಪಲಶೇಖರಃ ।

ಚಾರುಭೋಗಕ್ಕೆ ತಾಟೋಪಶ್ಚಾರುಹಾರವಿಭೂಷಣಃ ॥೧೧॥

ವಾಸುಕಿನಾಗರಾಜೇಂದ್ರಃ ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।

ಸರ್ವರೋಗವಿಷಂ ಹತ್ವಾ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಂ ದಮಾತು ಮೇ ॥೧೨॥

ಅತಿಹೀತೇನ ದೇಹೇನ ಪ್ರಸ್ಫುರದ್ಭೋಗಸಂಪದಾ ।

ತೇಜಸಾ ಚಾತಿದೀಪ್ತೇನ ಕೃತಸ್ತಸ್ತಿಕಲಕ್ಷಣಃ ॥೧೩॥

ನಾಗೇಂದ್ರಸ್ತಕ್ಷಕಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಕೋಟ್ಯಾ ಸಮನ್ವಿತಃ ।

ಕರೋತು ಮೇ ಮಹಾಶಾಂತಿಂ ಸರ್ವಸರ್ಪವಿಷಾಪಹಂ ॥೧೪॥

ಅತಿಕ್ರೋಧೇನ ದೇಹೇನ ಸ್ಫುರದ್ವಿಕಟಮಸ್ತಕಃ ।

ಕಂಠರೇಖಾತ್ರಯೋಪೇತೋ ಘೋರದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧೋದ್ಯತಃ ॥೧೫॥

ಕರ್ಕೋಟಿಕೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಷದರ್ಪಸಮನ್ವಿತಃ ।

ವಿಷ ಶಸ್ತ್ರಾದಿಸಂತಾಪಂ ಹತ್ವಾ ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ॥೧೬॥

ಶುಭ್ರವಾದ ಶರೀರದಿಂದಲೂ, ಬಿಳಿಯ ನೈದಿಲೆಹೂವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರನಾದ ನಾಗರಾಜನಾದ ವಾಸುಕಿಯು ಹಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ, ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮನೆನಿಸಿರುವನು. ಅಂತಹ ವಾಸುಕಿಯು ಸರ್ವರೋಗವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ನನಗೆ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೧೧-೧೬॥

ಹೊಂಬಣ್ಣದ ನೀಳವಾದ ದೇಹದಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಸ್ಪ್ರಸ್ತಿಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ತಕ್ಷಕನೆಂಬ ನಾಗರಾಜನು ತನ್ನ ಅನೇಕ ನಾಗ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಹಾವಿಷನಿವಾರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಮಹಾಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೧೩-೧೪॥

ಕಪ್ಪಾದ ಶರೀರದಿಂದಲೂ, ಭಸುಂಕರವಾದ ಮುಖದಿಂದಲೂ, ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರೇಖಾತ್ರಯದಿಂದಲೂ ಆಯುಧಗಳಂತಿರುವ ಕೋರಿ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಕೋಟಿಕವೆಂಬ ಮಹಾವಿಷಸರ್ಪವು ನನಗೆ ವಿಷಶಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೧೫-೧೬॥

ಪದ್ಮವರ್ಣೇನ ದೇಹೇನ ಪದ್ಮಸತ್ಯಾಯತೇಕ್ಷಣಃ ।

ಪದ್ಮಬಿಂದುಕೃತಾಭಾಸೋ ಗ್ರೀವಾಯಾಮೇಕರೇಖಯಾ ॥೧೭॥

ಖ್ಯಾತಃ ಪದ್ಮೋ ಮಹಾನಾಗೋ ಹರಪಾದಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।

ಕರೋತು ಮೇ ಮಹಾಶಾಂತಿಂ ಮಹಾಪಾಪವಿಷಕ್ಷಯಂ ॥೧೮॥

ಪುಂಡರೀಕನಿಭೇನಾಪಿ ದೇಹೇನಾಮಿತತೇಜಸಾ ।

ಶಂಖಕೂಲಾಬ್ಜರುಚಿರೈರ್ಭೂಷಿತೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಬಿಂದುಭಿಃ ॥೧೯॥

ಮಹಾಪದ್ಮೋ ಮಹಾನಾಗೋ ಹರಪಾದಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।

ವಿನಿಹತ್ಯ ವಿಸಂ ಘೋರಂ ಶಾಂತಿಮಾತು ಕರೋತು ಮೇ ॥೨೦॥

ಅತಿಗೌರೇಣ ದೇಹೇನ ಚಂದ್ರಾರ್ಧಕೃತಶೇಖರಃ ।

ದೀಪ್ತಭೋಗಕೃತಾಟೋಪಃ ಶಂಭುಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಃ ॥೨೧॥

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಮಹಾನಾಗಶ್ಚಾನ್ಯದಾನಧುರಂಧರಃ ।

ಪಾಪಾಪಹಾಲೋಕಪೂಜ್ಯಃ ಸದಾಶಿವಪದಾರ್ಚಕಃ ॥೨೨॥

ಕಮಲದಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿ, ಕಮಲದ ಎಲೆಯಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಪದ್ಮದ ಬಿಂದು ಗಳಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ, ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಪದ್ಮನಾಮಕವಾದ ಮಹಾನಾಗವು ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿ ನನಗೆ ಮಹಾಪಾಪನಾಶಕವಾದ ಸ್ಥಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ॥೧೭-೧೮॥

ಬಿಳಿಯ ಕಮಲದಂತೆ ಶುಭ್ರದೇಹದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಶಂಖ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಕಮಲ ಇವುಗಳ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಳೆದು, ಬಿಂದುಭರಿತವಾದ ದೇಹದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಮಹಾಪದ್ಮನಾಮಕನಾದ ನಾಗಶ್ರೇಷ್ಠವು ಪಾಪವೆಂಬ ಘೋರವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೧೯-೨೦॥

ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಬಿಳುಪಾಗಿರುವ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ತೋರಿಕೊಳ್ಳುವ, ಶಿವಲಿಂಗದ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಅನ್ಯದಾನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೀಸರನೆನಿಸಿದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಾಮಕನಾದ ನಾಗರಾಜನು ಪಾಪನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿ ನನ್ನ ಘೋರ ಪಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ॥೨೧-೨೨॥

ವಿನಿಹತ್ಯ ವಿಷಂ ಘೋರಂ ಶಾಂತಿಂ ಮಮ ಕರೋತ್ಸಲಂ ।
 ತ್ಯಾಮೇನ ದೇಹರಾಗೇಣ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಮಲಲೋಚನಃ ।
 ವಿಷದರ್ಪಬಲೋಪೇತೋ ಗ್ರೀವಾಯಾಮೇಕರೇಖಯಾ ॥೨೩॥

ಕಂಬಪಾಲಃ ಶ್ರಿಯಾ ದೀಪ್ತಾ ಶಿವಪಾದಾಬ್ಜ ಪೂಜಕಃ ।
 ಮಹಾವಿಷಂ ಮಹಾಘೋರಂ ಶಾಂತಿಮಾತು ಕರೋತು ಮೇ ॥೨೪॥

ಗುಲಿಕೋ ನಾಗರಾಜೇಂದ್ರೋ ನಿತ್ಯಂ ಹರಪರಾಯಣಃ ।
 ಆಪಹೃತ್ಯ ವಿಷಂ ಘೋರಂ ಕರೋತು ವಿಷಶಾಂತಿಕಂ ॥೨೫॥

ಅಂತರಿಕ್ಷಚರಾ ನಾಗಾಃ ಯೇ ನಾಗಾ ಭುವಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।
 ಪಾತಾಲೇ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ನಾಗಾಃ ಸರ್ವೇಶ್ವತ್ರ ಸಮನ್ವಿತಾಃ ॥೨೬॥

ರುದ್ರಪಾದಾರ್ಚನೋದ್ಯುಕ್ತಾಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ।
 ನಾಗಿನೋ ನಾಗಕನ್ಯಾಶ್ಚ ತಥಾ ನಾಗಕುಮಾರಕಾಃ ॥೨೭॥

ಶಿವಭಕ್ತಾಃ ಸುಮನಸಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ।
 ಯ ಇದಂ ನಾಗಸಂಸ್ಥಾನಂ ಕೀರ್ತಯೇದ್ವಾ ಶ್ರುತೋ ತು ವಾ ॥೨೮॥

ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ ಶರೀರರಾಗದಿಂದಲೂ, ಕಮಲದಂತೆ ವಿಶಾಲವಾದ ನೇತ್ರದಿಂದಲೂ, ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಏಕರೇಖೆಯಿಂದಲೂ, ವಿಷದರ್ಪಬಲದಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುವ ಶಂಬಪಾಲನು ಶಿವಪಾದಪೂಜೆಯಿಂದ ಪೂಜ್ಯನೆನಿಸಿ ಘೋರವಿಷಭಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ದ್ವರಿಸಲಿ. ॥೨೩-೨೪॥

ಗುಲಿಕವೆಂಬ ನಾಗರಾಜನು ನಿತ್ಯವೂ ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣನೆನಿಸಿರುವನು. ಅಂತಹ ದೇವದೇವನು ನನಗೆ ವಿಷಭಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಪಾತಾಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಸಮಸ್ತ ನಾಗದೇವತೆಗಳೂ ಶಿವಪಾದಸೇವೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ನನಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೨೫-೨೬॥

ಹಾಗೆಯೇ ನಾಗಲೋಕದಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ಕುಮಾರಕರೂ, ಸದಾ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಶಿವಸೇವೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿ. ಅದೂಅಲ್ಲದೆ ಈ ನಾಗಪ್ರಾರ್ಥನಾರೂಪವಾದ ಈ ಸ್ತುತಿರತ್ನವನ್ನು ಯಾವನು

ನ ತಂ ನಾಗಾ ವಿಹಿಂಸಂತಿ ವಿಸಂ ನಾಕ್ರಮತೇ ತಥಾ |

ಗಂಗಾ ಪುಣ್ಯಾ ಮಹಾದೇವೀ ಯಮುನಾ ನರ್ಮದಾ ನದೀ ||೨೯||

ಗೋಮತೀ ಚಾಪಿ ಕಾವೇರೀ ವರುಣಾ ದೇವಿಕಾ ತಥಾ

ಸರ್ವಭೂತಪತಿಂ ದೇವಂ ಪರಮೇಶಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ |

ಪೂಜಯಂತಿ ಸದಾ ನದಃ ಸದಾ ತದ್ಭಾವನಾಸ್ಥಿತಾಃ

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಸದಾ ಪಾಪಪರಿಕ್ಷಯಂ ||೩೦||

ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ಮಹಾಪುಣ್ಯಾ ನದೀ ಗೋದಾವರೀ ಶುಭಾ |

ಸರಯೂರ್ಗಂಡಕೀ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಕೌಶಿಕೀ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ||೩೧||

ಪಂಪಾ ವೇಗವತೀ ಪುಣ್ಯಾ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ವಿಷ್ಣುನದೀ ತಥಾ |

ಏತಾ ನದ್ಯೋ ಮಹಾಭಾಗಾ ಶಿವಪಾದಾರ್ಚನೇ ರತಾಃ ||೩೨||

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಪ್ರೀತಾಃ ಶಿವಭಾಗ್ಯೈಕಮಾನಸಾಃ |

ನೈರಂಜನಾ ನಾಮ ನದೀ ಶೋಣಶ್ಶಾಪಿ ಮಹಾನದಃ ||೩೩||

ಮಂದಾಕಿನೀ ಚ ಪರಮಾ ತಥಾ ಸನ್ನಿಹಿತಾಶ್ಶುಭಾಃ |

ಏತಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ಮಹಾನದ್ಯೋ ಭೂಮಿದಿವ್ಯಂತರಿಕ್ಷಗಾಃ ||೩೪||

ಪರಿಸಿದರೂ, ಅಥವಾ ಕೇಳಿದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸರ್ವಭವ ವಾಗಲಿ, ವಿಶಭಯವಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜ ||೨೯-೩೨-೩೪||

ಇದರಂತೆಯೇ. ಗಂಗಾ, ಮಹಾನದಿ, ಯಮುನಾ, ನರ್ಮದಾ, ಗೋಮತೀ, ಕಾವೇರೀ, ವರುಣಾ ಮುಂತಾದ ಮಹಾನದಿಗಳು ಶಂಕರನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವುವು. ಇಂತಹ ಭಕ್ತಿಶುದ್ಧಗಳಾದ ನದಿಗಳು ನನ್ನ ಸರ್ವ ಪಾಪವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಿ ನನಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ||೩೦||

ಚಂದ್ರಭಾಗಾ, ಗೋದಾವರಿ, ಸರಯೂ, ಗಂಡಕೀ, ಕೌಶಿಕೀ, ಸರಸ್ವತಿ, ಪಂಪಾ, ವೇಗವತೀ, ವಿಷ್ಣುನದೀ, ಇಂತಹ ಶಿವಪಾದಾರ್ಚಕಗಳಾದ ಮಹಾನದಿಗಳು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಿ. ||೩೧-೩೨||

ನಿರಂಜನಾನದಿ, ಶೋಣಾ, ಮಂದಾಕಿನಿ, ಮುಂತಾದ ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಗಾಮಿಗಳಾದ ಸಕಲ ಮಹಾನದಿಗಳೂ ರುದ್ರಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪವಿತ್ರಗಳಾಗಿ ನನಗೆ

ರುದ್ರಾರ್ಚನಶರಾ ನದ್ಧ: ಕುರ್ವಂತು ಮನು ಶಾಂತಿಕಂ ।

ಗುಪ್ತಾನಿ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಆಸಮುದ್ರಾತ್ಸರಾಂಸಿ ಚ ||೩೫||

ಕುರ್ವಂತು ಶಾಂತಿಕಂ ತಾನಿ ಕೀಕಟಾಧಿಷ್ಠಿತಾನಿ ಚ ।

ಮಹಾವೈಶ್ರವಣೋ ದೇವೋ ಯಕ್ಷರಾಜೋ ಮಹಾರ್ಥಿಕ: ||೩೬||

ಯಕ್ಷಕೋಟಿಪರೀವಾರೋ ಯಕ್ಷಸಂಖ್ಯೇಯಸಂಯುತ: ।

ಮಹಾವಿಭವಸಂಪನ್ನೋ ಹರಸಾದಾರ್ಚನೇ ರತ: ||೩೭||

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ಪ್ರೀತ: ಪದ್ಮಪತ್ರಾಯಶೇಷ್ಠಣ: ।

ಮಣಿಭದ್ರೋ ಮಹಾಯಕ್ಷೋ ಮಣಿರತ್ನವಿಭೂಷಿತ: ||೩೮||

ಮನೋಹರೇಣ ಹಾರೇಣ ಕಂಠಲಗ್ನೇನ ರಾಜತೇ ।

ಶಿವಧ್ಯಾನಪರೋ ನಿತ್ಯಂ ಶಿವಸಾಸಾಬ್ಜಪೂಜಕ: ||೩೯||

ಶಾಂತಿಂ ಕರೋತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವರೋಗನಿವಾರಣಂ ।

ಯಕ್ಷಿಣೀ ಯಕ್ಷಕನ್ಯಾಭಿ: ಪರಿವಾತವಿಗ್ರಹಾ ||೪೦||

ರುದ್ರಾರ್ಚನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಕರೋತು ಮನು ಶಾಂತಿಕಂ ।

ಮನೀರೋ ನಾನು ಯಕ್ಷೇಂದ್ರೋ ಮಣಿಕುಂಡಲಭೂಷಣ: ||೪೧||

ಕಲ್ಪಾಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮುದ್ರ, ಸರೋವರ, ಕ್ಷೇತ್ರಾದಿಗಳು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡವಾಗಿ ಅಡಗಿರುವ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಗಳೂ ನನಗೆ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿ. ನನ್ನ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಲಿ. ||೩೩-೩೪-೩೫-೩೬-೩೭||

ಮಣಿಮಯವಾದ ವಿಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ರತ್ನಹಾರಗಳಿಂದಲೂ ರಂಜಿಸುವ ಮಣಿಭದ್ರನೆಂಬ ಮಹಾಯಕ್ಷನು ಸಮಾಶಿವಧ್ಯಾನದಿಂದ ಕೂಡಿ, ಸರ್ವರೋಗ ನಿವಾರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೩೮-೩೯||

ಯಕ್ಷಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಪರಿವೃತಳಾದ ಯಕ್ಷಿಣಿಯು ರುದ್ರಾರ್ಚನನಿರತಳಾಗಿ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಪ್ರದಳಾಗಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ, ರತ್ನಕುಂಡಲಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ ಚಿನ್ನದಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅನೇಕ ಯಕ್ಷರಿಂದ ವಂದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾ

ಲಲಾಲಹೇಮಪಟ್ಟೀನ ಶೋಭನೇನ ವಿರಾಜಿತಃ

ಬಹುಯಕ್ಷಸಮಾಕೀರ್ಣೋ ಯಕ್ಷೈರ್ನಮಿತವಿಗ್ರಹಃ ||೪೨||

ಶಿವಪೂಜಾರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ

ಪಂಚಗೋನಾಮ ಯಕ್ಷೇಂದ್ರಃ ಕರ್ಣಕಾಕಟಿಕೋಜ್ಜ್ವಲಃ ||೪೩||

ಮುಕುಟೇನ ವಿಚಿತ್ರೇಣ ಕೇಯೂರಾಭ್ಯಾಂ ವಿರಾಜಿತಃ |

ಯಕ್ಷಕನ್ಯಾಸಮಾಯುಕ್ತೋ ಯಕ್ಷಕೋಟಿಸಮನ್ವಿತಃ ||೪೪||

ಹರಾರ್ಚನರತಶ್ಚ್ರೀಮಾನ್ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ |

ಶ್ರೀಮಾನ್ವಿಭಾಂತಕೋ ಯಕ್ಷೋ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಃ ||೪೫||

ಚಾರುಕುಂಡಲಯುಗ್ಮೇನ ಕರ್ಣೇ ನಿತ್ಯಂ ವಿರಾಜಿತಃ |

ಯಕ್ಷೇಂದ್ರೋ ಯಕ್ಷನಮಿತೋ ಯಕ್ಷಸೇನಾಪತಿರ್ಬುಧಃ ||೪೬||

ಹರಪಾದಾರ್ಚನರತಃ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ |

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಯಕ್ಷೋ ಯಕ್ಷಾಧಿಪಃ ಪ್ರಭುಃ ||೪೭||

ದಿವ್ಯಪಟ್ಟಂತುಕಚ್ಚನ್ನೋ ಮಣಿಕಾಂಚನಭೂಷಣಃ |

ಶಿವಭಕ್ತಶ್ಶಿವಧ್ಯಾನಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣಃ ||೪೮||

ಯಕ್ಷಗಣಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ಶಿವಪೂಜಾನಿರತನಾದ ಸುವೀರನೆಂಬ ಯಕ್ಷರಾಜನು ನನಗೆ ಪಾಪನಿವಾರಕನಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿ. ||೪೦-೪೧-೪೨||

ಕರ್ಣಕಾ (ಮೊಗ್ಗು) ರೂಪವಾದ ಬಳೆಯಿಂದಲೂ, ಕಿರೀಟ, ತೋಳುಬಳೆ ಇವುಗಳಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುವ ಪಂಚಗೋ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಯಕ್ಷರಾಜನು ಯಕ್ಷ ಕನ್ಯೆಯರೊಡಗೂಡಿ ಹರಾರ್ಚನ ಮತ್ತು ಹರಧ್ಯಾನಪರನಾಗಿ ನನಗೆ ಸರ್ವಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಿ. ||೪೩-೪೪-೪೫||

ವಿಭಾಂಡಕನೆಂಬ ಯಕ್ಷರಾಜನು ನಾನಾರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ ಚಾರುಕುಂಡಲ ಯುತವಾದ ಕರ್ಣಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ ಯಕ್ಷಸೇನಾಪತಿಯೆನಿಸಿ ಪರ ಮೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಅಂತಹ ವಿಭಾಂಡಕನು ನನಗೆ ಸಕಲಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. ||೪೬||

ದಿವ್ಯಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ ರತ್ನಮಯವಾದ ಸುವರ್ಣಾಭರಣಗಳಿಂದ

ಶಿವಪ್ರಸಾದಸಂಪನ್ನಃ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ ।

ಪೂರ್ಣಭದ್ರೋ ಮಹಾಯಕ್ಷಸ್ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತಃ ॥೪೯॥

ರಕ್ತದೀಪ್ತೇನ ದೇಹೇನ ಪಟ್ಟೇನಾತಿವಿರಾಜಿತಃ ।

ಯಕ್ಷಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಣ ಪರಿವಾರಿತವಿಗ್ರಹಃ ॥೫೦॥

ರುದ್ರಪ್ರಣಾಮಪರಮೋ ರುದ್ರಭಕ್ತಿರತಸ್ತದಾ ।

ರುದ್ರಾರ್ಚನಸಮುದ್ಯುಕ್ತಃ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ ॥೫೧॥

॥ ಸೂತ ಉವಾಚ ॥

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಹರಪದಕಮಲೋದಾರಧಾವ್ಯಕಭೃಂಗಾ

ಯಕ್ಷಾಸ್ತೃಕ್ಷಪದಾಂಬುಜಾರ್ಚನರತಾಃ ನಾಗಾ ನಗಾಃ ಪಾಂತು ಮಾಂ ।

ಸದ್ಗೋಜಾತಪ್ರಿಯಾಸ್ತಾ ವರಗಿರಿಜನಿತಾಃ ಪುಣ್ಯನದ್ಯೋಪಿ ಸದ್ಗಃ

ಪಾಪಂ ಮೇ ಪ್ರವಿನಾಶಯಂತು ಸತತಂ ಶರ್ವಾರ್ಚನಾಸೂದ್ಯತಾಃ ॥೫೨॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯನಿರೂಪಣಂ

ನಾಮ ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ರಂಜಿಸುತ್ತಾ, ಶಿವಭಕ್ತಿ, ಶಿವಧ್ಯಾನ, ಶಿವಪೂಜೆ, ಶಿವಪ್ರಸಾದಭಕ್ಷಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ
ನಿರತನಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೆಂಬ ಯಕ್ಷರಾಜನು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಪ್ರದನಾಗಲಿ. ॥೪೭-೪೮॥

ಕೆಂಪು ದೇಹದಿಂದಲೂ, ರಕ್ತವಸ್ತ್ರದಿಂದಲೂ, ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದಲೂ
ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಯಕ್ಷಕೋಟಿಗಳಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿ ರುದ್ರಪೂಜಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತ
ನಾಗಿರುವ ಪೂರ್ಣಭದ್ರನೆಂಬ ಯಕ್ಷನು ನನಗೆ ಸರ್ವಮಂಗಳವನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ.
॥೪೯-೫೦-೫೧॥

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶೌನಕಾದಿಗಳೇ, ಈಶ್ವರಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಭೃಂಗಗಳಂತೆ ಹಾರಾ
ಡುತ್ತಿರುವ, ಅಂದರೆ ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣರಾದ ಸಕಲ ಯಕ್ಷರೂ, ಶಿವಪ್ರೀತಿಕರ
ಗಳಾದ ಸಕಲ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳೂ, ಪರಶಿವಪಾದಸೇವಕರೂ ನಾಗದೇವತೆಗಳೂ
ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಸರ್ವದಾ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಿರಲೆಂದು ಸರ್ವದಾ

ವ್ರಾಹ್ಮಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇವೇ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಶಿವ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸೂತಮಹರ್ಷಿಗಳು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ||೫೨||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವನ್ನು
ನಿರೂಪಿಸುವ ನಲವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದ ಉವಾಚ ॥

ಪೂರ್ಣಭದ್ರೋ ಮಹಾಯಕ್ಷಸ್ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತಃ ।

ರಕ್ತದೀಪ್ತೇನ ದೇಹೇನ ಪಟ್ಟೀನಾತಿವಿರಾಜಿತಃ ॥೧॥

ಯಕ್ಷಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಣ ಪರಿವಾರಿತಪಿಗ್ರಹಃ ।

ರುದ್ರಪ್ರಣಾಮಪರಮೋ ರುದ್ರಭಕ್ತಿರತಸ್ಸದಾ ॥೨॥

ರುದ್ರಾರ್ಚನಸಮುದ್ಯುಕ್ತಃ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ ।

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶ್ಚ ಯಶ್ಚೇಂದ್ರಃ ಶ್ವೇತವಾಸಾ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥೩॥

ಚಾರುಕಾಂಚನಮಾಲಾಭಿಃ ಕಿಂಕಿಣೀರವಕಾಂಚಿತಃ ।

ವಿಭೂಷಿತಸ್ಸದಾ ಕಾಲಂ ವರದಾನ್ಯೈಕತತ್ಪರಃ ॥೪॥

ನಲವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಶಿವಪ್ರೋಕ್ತವಾದ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಮುಂದು
ವರಿಸಿ ಹೀಗೆಂದನು — ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತನಾಗಿ ರಕ್ತವರ್ಣದ ದೇಹದಿಂದಲೂ,
ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯ ಯಕ್ಷರಿಂದಲೂ ಪರಿವೃತನಾಗಿ, ಸದಾ ರುದ್ರನಮಸ್ಕಾರ, ರುದ್ರ
ಭಕ್ತಿ, ರುದ್ರಾರ್ಚನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವ ಪೂರ್ಣಭದ್ರನೆಂಬ ಮಹಾಯಕ್ಷನು
ನಮಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೧-೨॥

ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರವುಟ್ಟು, ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಸರದಿಂದ ಅಲಂಕೃತ

ರುದ್ರಪೂಜಾಕರೋ ನಿತ್ಯಂ ಕರೋತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕಂ ।

ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಚ ಯೇ ಯಕ್ಷಾ ಯೇ ಯಕ್ಷಾಸ್ಸರ್ವಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ॥೫॥

ಗಿರಿಕಂದರದುರ್ಗೇಷು ಯೇ ಯಕ್ಷಾ ಭುವಿ ವಾಸಿನಃ ।

ಸಾತಾಲವಾಸಿನೋ ಯಕ್ಷಾಃ ನಾನಾರೂಪಾಯುಧೋದ್ಯತಾಃ ॥೬॥

ಶಿವಭಕ್ತಾಃ ಸುಮನಸಃ ಶಿವಪೂಜಾಸಮುತ್ಸುಕಾಃ ।

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಹೃಷ್ಯಾಃ ಶಾಂತಾಶ್ಚಾಂತೇನ ಚೇತಸಾ ॥೭॥

ಯಕ್ಷಿಣ್ಯೋ ವಿವಿಧಾಕಾರಾಸ್ತಥಾ ಯಕ್ಷಕುಮಾರಕಾಃ ।

ಯಕ್ಷಕನ್ಯಾಮಹಾಧಾಗಾಃ ಶಿವಧ್ಯಾನೈಕತಪ್ತರಾಃ ॥೮॥

ಶಾಂತಿಂ ಸ್ತುತ್ಯಯನಂ ಕ್ಷೇಮಂ ಬಲಂ ಕಲ್ಪಾಣಮೇವ ಚ ।

ಸಿದ್ಧಿಮಾಶು ಪ್ರಯಚ್ಛಂತು ನಿತ್ಯಮೇವ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥೯॥

ಪರ್ವತಾಃ ಸರ್ವತಸ್ಸರ್ವೇ ಪಾರ್ವತೃಶ್ಚ ಮಹಾರ್ಥಕಾಃ ।

ಶಿವಭಕ್ತಾಃ ಸುಮನಸಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ॥೧೦॥

ಸಮುದ್ರಾಸ್ಪರಿತಸ್ಸರ್ವೇ ಸಾಗರಾಶ್ಚ ಮಹಾರ್ಥಕಾಃ ।

ರತ್ನಗರ್ಭಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾ ಯೇ ಚಾನೈಃ ಸಾಗರಾ ಭುವಿ ॥೧೧॥

ನಾಗಿ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಾ, ವರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಶಿವ ಪಾದಸೇವಾನಿರತನಾಗಿರುವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೆಂಬ ಯಕ್ಷನು ಶಾಂತಿಪ್ರದನಾಗಲಿ. ॥೨-೪॥

ಭೂವ್ಯಂತರಿಕ್ಷಪಾತಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗಿರಿದುರ್ಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ನಾನಾರೂಪ ವಿಕಾರದಿಂದಲೂ, ನಾನಾವಿಧವಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಿವ ಪೂಜಾಸಕ್ತರಾದ ಶಾಂತಯಕ್ಷದೇವತೆಗಳು ನನಗೆ ಶಾಂತಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ.

॥೫-೬-೭॥

ಹಾಗೆಯೇ ಉಪಾಸಕರಾದ ಯಕ್ಷಿಣೀ ದೇವತೆಗಳೂ, ಯಕ್ಷಕುಮಾರಕರೂ, ಕುಮಾರಿಯರೂ ಶಿವಧ್ಯಾನತಪ್ತರರಾಗಿದ್ದು ನಮಗೆ ಶಾಂತಿ, ಕ್ಷೇಮ, ಸಿದ್ಧಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ॥೮-೯॥

ಪರ್ವತರಾಜರೂ, ಪರ್ವತಸ್ತ್ರಿಯರೂ, ಸಮುದ್ರಗಳೂ, ಮಹಾನದಿಗಳೂ,

ರುದ್ರಪೂಜಾಪರಾ ನಿತ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತು ಮಮ ಶಾಂತಿಕೆಂ |
 ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವತಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಘೋರರೂಪಿಣಃ ||೧೨||
 ರಾಕ್ಷಸಾ ಯೇ ಮಹಾವೀರಾ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ |
 ಸ್ಥೂಲಸ್ಥಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಯೇ ಚ ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ||೧೩||
 ಪಾತಾಲೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಯೇ ತು ನಿತ್ಯಂ ರುದ್ರಾರ್ಚನೇ ರತಾಃ |
 ಭೈರವಂ ಯಸ್ಯ ರೂಪಂ ತು ಪ್ರೇತಭಸ್ಮಾವಗುಂಠಿತಂ ||೧೪||
 ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ
 ಅನೇಕರೂಪಧಾರಿಣ್ಯೋ ಡಾಕಿನ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ |
 ಅಂತರಿಕ್ಷಗತಾಯಾಶ್ಚ ಡಾಕಿನ್ಯಃ ಸ್ವರ್ಗಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ||೧೫||
 ಪಾತಾಲೇ ಭೂತಲೇ ಯಾಶ್ಚ ಗಿರಿದುರ್ಗೇಷು ಯಾ ಸ್ಥಿತಾಃ |
 ರುದ್ರಪ್ರಣಾಮಪರಮಾ ರುದ್ರಪೂಜಾಪರಾಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ||೧೬||
 ತುರೀಯಂ ಲೋಚನಂ ಯಸ್ಯ ತ್ರಿಶೂಲಂ ಕರಪಲ್ಲವೇ |
 ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ||೧೭||

ಅಗಾಧಸಾಗರಗಳೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸುಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತವರ್ಯರಾದುದರಿಂದ
 ನಮಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಸ್ಥಿರಶಾಂತಿಯು ದೊರಕಲಿ. ||೧೦-೧೧||

ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಗಳಾಗಿ, ಮಹಾವೀರರಾದ, ಮಹಾಘೋರಾಕಾರದಿಂದಿರುವ,
 ಭೂಮಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಪಾತಾಲ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವ
 ಸಕಲ ರಾಕ್ಷಸರೂ, ರುದ್ರಪೂಜಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದು ನನಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ.
 ಪ್ರೇತಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿ ಭಯಂಕರಾಕಾರದಿಂದಿರುವ ಭೈರವನು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು
 ನೀಡಲಿ. ||೧೨-೧೩-೧೪||

ನಾನಾರೂಪದಿಂದ ತಿರುಗುತ್ತಾ, ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿರುವ ಭೂವ್ಯಂತರಿಕ್ಷ
 ಪಾತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಡಾಕೀನೀ ದೇವತೆಗಳು ರುದ್ರಪೂಜಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದು
 ನಾಲ್ಕು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಹಸ್ತಗತವಾದ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂದಲೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ
 ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರಲಿ.
 ||೧೫-೧೬-೧೭||

ಸರ್ವತೋ ಭೂತರೂಪಾಢ್ಯಾಃ ಮಹಾಭೂತಾ ಮಹೋಜ್ವಲಾಃ ।

ಸರ್ವಭೂತಸ್ಥಿತಾಃ ಸೌಮ್ಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಭೂತಾ ಮನೋಹರಾಃ ॥೧೯॥

ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಚ ಯೇ ಭೂತಾ ಯೇ ಭೂತಾ ದಿವಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।

ಪಾತಾಲೇ ಭೂತಲೇ ಭೂತಾಃ ಯೇ ಚ ಭೂತಾ ಸ್ತ್ರೀಧಾಮುಕಾಃ ॥೨೦॥

ಖಟ್ಟಾಂಗಂ ಯಸ್ಯ ವಿಮಲಂ ಕಪಾಲಂ ಕರಪಲ್ಲವೇ ।

ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ॥೨೦॥

ಪ್ರೇತಾಃ ಪ್ರೇತಗಣಾಸ್ಸರ್ವೇ ಯೇ ಪ್ರೀತಾಸ್ಸರ್ವತೋಮುಖೇ ।

ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಚ ಯೇ ಪ್ರೇತಾಃ ಯೇ ಪ್ರೇತಾ ದಿವಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ॥೨೧॥

ಪಾತಾಲೇ ಭೂತಲೇ ಚೈವ ಯೇ ಪ್ರೇತಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।

ತ್ಮತಾನಂ ನಿಲಯೋ ಯಸ್ಯ ವೃಷಭೋ ಯಸ್ಯ ವಾಹನಃ ॥೨೨॥

ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ

॥೨೩॥

ಯೇ ಪಿತಾಚಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ಯೇ ಪಿತಾಚಾ ಮಹಾರ್ಥಿಕಾಃ ।

ಯೇ ಪಿತಾಚಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಾಃ ಪಿತಾಚಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥೨೪॥

ಭೂಮಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಪಾತಾಲ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ಭೂತಗಳೂ ಮಹಾ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಮನೋಹರಾಕಾರದಿಂದಿರುತ್ತಾ, ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣರಾಗಿ, ಹೊಳೆಯುವ ಖಟ್ಟಾಂಗವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶೋಭಿಸುವ ಭೂತಾಭಿಮಾನದೇವತೆಗಳು ನಮಗೆ ಸ್ಥಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೧೮-೧೯-೨೦॥

ಭೂಮಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಪಾತಾಲ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ನಾನಾಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೇತಗಣಗಳು ಸ್ಮಶಾನವಾಸಿಯೂ, ವೃಷಭ ವಾಹನನೂ ಆದ ಸರಶಿವನ ತೇಜಸ್ವಿನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೨೧-೨೨-೨೩॥

ಮಹಾಬಲಿಸ್ವರಾಗಿ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿ, ಇಷ್ಟಬಂದ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸು ವಂತಹ ಸ್ಪರ್ಗ, ಮರ್ತ್ಯ, ಪಾತಾಲವಾಸಿಗಳಾದ ಪಿತಾಚಗಣಗಳು, ಅರ್ಧಚಂದ್ರ

ನಾನಾರೂಪಧರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ತತ್ತ್ವಗುಣೋತ್ತರಾಃ ।

ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಪಿಶಾಚಾ ಯೇ ಸ್ವರ್ಗೇ ಯೇ ಚ ಪಿಶಾಚಕಾಃ ॥೨೫॥

ಭೂತಲೇ ಯೇ ಪಿಶಾಚಾ ಯೇ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ ।

ಚಂದ್ರಾರ್ಧಮಸ್ತಕೇ ಯಸ್ಯ ಭಸ್ಮ ಯಸ್ಯ ವಿಭೂಷಣಂ ॥೨೬॥

ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ।

ಅಪಸ್ಮಾರಗ್ರಹಾಸ್ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ಚಾಪಿ ಜ್ವರಗ್ರಹಾಃ ॥೨೭॥

ಗರ್ಭಬಾಲಗ್ರಹಾ ಯೇ ತು ನಾನಾರೋಗಗ್ರಹಾಶ್ಚ ಯೇ ।

ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಗ್ರಹಾ ಯೇ ಚ ಸ್ವರ್ಗೇ ಯೇ ಚ ಗ್ರಹೋತ್ತರಾಃ ॥೨೮॥

ಪಾತಾಲೇ ಭೂತಲೇ ಯೇ ಚ ಯೇ ಗ್ರಹಾಸ್ಸರ್ವತೋದಿತಃ ।

ಕಂಠೇ ಯಸ್ಯ ಮಹಾನೀಲಂ ಭೂಷಣಂ ಯಸ್ಯ ಪನ್ನಗಃ ॥೨೯॥

ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮೇ ಸದಾ ।

ಇತಿ ದೇವಾದಯಸ್ಸರ್ವೇ ಶಿವಜ್ಞಾನವಿಧಾಯಿನಃ ॥೩೦॥

ಕುರ್ವಂತು ಶಾಂತಿಂ ಜಗತಃ ಶಿವಭಕ್ತೇಷು ಸರ್ವದಾ ।

ಶಿವಜ್ಞಾನಪರಾ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ತುತ್ವೈವಂ ಶಿವಭಕ್ತಕಾನ್ ॥೩೧॥

ಶಿವಧ್ಯಾನಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ಏತತ್ಸೋತ್ರಮುದೀರಯೇತ್ ।

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದೇವದೇವಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ನಂದಿಕೇಶ್ವರಃ ॥೩೨॥

ಧಾರಿಯೂ, ಭಸ್ಮವಿಭೂಷಣನೂ ಆದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ನಮಗೆ ಸರ್ವದಾ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ॥೨೪-೨೫-೨೬॥

ಅಪಸ್ಮಾರಗ್ರಹಗಳೂ, ಜ್ವರಪ್ರದವಾದ ಗ್ರಹಗಳೂ, ಗರ್ಭವಿನಾಶಕರಗಳಾದ ಬಾಲಗ್ರಹಗಳೂ, ಇನ್ನೂ ಇತರ ಗ್ರಹಗಳೂ, ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಪಾತಾಲವಾಸಿಗಳಾದ ಇತರ ಸಕಲ ಗ್ರಹಗಳೂ, ನೀಲಕಂಠನಾದ, ನಾಗಾಭರಣನಾದ ಪರಶಿವನ ಅನುಗ್ರಹ ಬಲದಿಂದ ನನಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ॥೨೭-೨೮-೨೯॥

ಹೀಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಿಗೂ ಸಮಸ್ತ ಮಂಗಳವನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಲಿ. ಈ ವಿಧವಾದ ಶಾಂತಿ

ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತ್ವಾ ದೇವಂ ತುಷ್ಪಾವ ಹೃಷ್ಪಧೀಃ ||೩೩||

ಜಯಾತ್ಮಯೋಗಸಂಸ್ಥಾಯ ಜಯಸಂಶುದ್ಧಚೇತಸೇ ।

ಜಯ ದಾನ್ಯೈಕರೂಪಾಯ ಜಯೇಶಾಯ ನಮೋಸ್ತುತೇ ||೩೪||

ಜಯೋತ್ತಮಾಯ ದೇವಾಯ ಜಯಕಲ್ಯಾಣರೂಪಿಣೇ ।

ಜಯ ಪ್ರಸಷ್ಟನೋಹಾಯ ಜಯಾಜಯ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೩೫||

ಜಯ ಶರ್ವಾಯ ದೇವಾಯ ಸರ್ವೇಶಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।

ಜಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಧಾನಾಯ ಜಯ ಕಾಂತಿವಿಧಾಯಿನೇ ||೩೬||

ಜಯ ವಾಕ್ಯನಿಶುದ್ಧಾಯ ಅತೀಶಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ಜಯ ವಿಷ್ಣ್ವಂದ್ರವಂದ್ಯಾಯ ಶಿವಶಾಂತಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೩೭||

ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಾದವರು, ತದೇಕಧ್ಯಾನಚಿತ್ತರಾಗಿ ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ನಂದೀಶ್ವರನು ಮತ್ತೆ ಅಂಜಲಿಬದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತು ಸಂತುಷ್ಟಾಂತರಂಗವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪರಶಿವನ ಮುಂದೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈರಿತ ಸ್ತುತಿ ಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ||೩೦-೩೧-೩೨-೩೩||

“ ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನೀನು ಆತ್ಮಯೋಗಗಮ್ಯನು. ಶುದ್ಧವಾದ ಅಂದರೆ ಮಾಯಾಸಂಖಂಧವಿಲ್ಲದ ಚೇತಸ್ವರೂಪಿಯು. ಭಕ್ತರಿಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡುವ ಮಹಾಪ್ರಭುವು, ದೇವದೇವನೂ, ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣನೂ, ಅಜ್ಞಾನದೂರನೂ, ಯಾರಿಂದಲೂ ಜಯಿಸಲಸಾಧ್ಯನೂ ಆಗಿರುವ ನೀನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ||೩೪-೩೫||

ಸುಖಪ್ರದನೂ, ಸರ್ವಲೋಕಾಧಿಪತಿಯೂ, ಮಹಾತ್ಮನೂ ಆದ ಮಹಾ ದೇವನೇ, ನೀನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ನಿಯಾಮಕನು. ಸರ್ವರಿಗೂ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವನು. ವಿಶುದ್ಧವಾದ ವಾಕ್ಯರೂಪಿಯು. ಸಕಲ ಗುಣಾತೀತನು, ಹರಿ, ಇಂದ್ರ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯೆನಿಸಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಕೊಡುವವನು. ಅಂತಹ ನೀನು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟನೆನಿಸು. ||೩೬-೩೭||

ಜಯ ವಿಜ್ಞಾನಕುಡ್ಡಾಯ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನ್ ನಮೋನಮಃ ।
 ಜಯ ಕಾಂತಾರ್ಥದೇಹಾಯ ಜಯ ಚಂದ್ರಾರ್ಥಧಾರಿಣೇ ॥೩೮॥
 ಜಯ ದೇವಾದಿದೇವಾಯ ಜಯ ರುದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
 ಜಯ ತ್ರಿಭುವನೇಶಾಯ ಜಯ ವಿಖ್ಯಾತಮೂರ್ತಯೇ ॥೩೯॥
 ಜಯಾಧಾರಾಯ ಕರ್ನಾಯ ಜಗತ್ಕರ್ತ್ರೇ ನಮೋಸ್ತುತೇ ।
 ಜಯ ನಿರ್ಮಲದೇಹಾಯ ಜಯ ಸರ್ವಾರ್ಥದಾಯಿನೇ ॥೪೦॥
 ಜಯ ಭಕ್ತ್ರೇ ಜ ಹಂತ್ರೇ ಜ ಜಯ ತ್ರಿಪುರಭೇದಿನೇ ।
 ಜಯ ಮನ್ಮಥನಾಶಾಯ ಈಶಾನಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥೪೧॥

॥ ಶ್ರೀ ಸ್ತಂಧ ಉವಾಚ ॥

ಜೈಗೀಷವ್ಯ ಮಹಾಭಾಗ ಶಿವಪ್ರೋಕ್ತಾಶ್ಚ ಶಾಂತಯೇ ।
 ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶಾಂತಿಕಾಢ್ಯಾಯಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಯುತಾಶ್ಚಯೇ॥೪೨॥
 ಇತ್ಯೇವಂ ಶಾಂತಿಕಾಢ್ಯಾಯಂ ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛ್ರವಣಯಾದಪಿ ।
 ವಿಧೂಯ ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೪೩॥

ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನೂ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ಆದ ಉಮಾರ್ಥದೇಹಿಯೇ, ಅರ್ಥಚಂದ್ರತೇಜರನೇ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆ. 'ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆದಿದೇವನೆನಿಸಿ, ಲೋಕ ಭಯಂಕರನಾಗಿ, ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರನೆನಿಸಿ ಪುಸಿದ್ದಿಗೊಂಡಿರುವ ಮಹಾಪ್ರಭುವೇ, ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಸಕಲಲೋಕಕರ್ತನೂ, ಲೋಕಾಶ್ರಯನೂ, ನಿರ್ಮಲ ದೇಹಿಯೂ ಆಗಿರುವವನು ನೀನು. ಸರ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವವನು ನೀನು. ಲೋಕರಕ್ಷಕನಾಗಿಯೂ, ಲೋಕಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿಯೂ, ತ್ರಿಪುರಾಸುರರನ್ನೂ ಮನ್ಮಥನನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸಿದವನಾಗಿರುವ ಮಹಾದೇವನೇ ನಿನಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ನೀನು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿರು. ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಿರುವೆನು. ” ॥೩೮-೩೯-೪೦-೪೧॥

ಈ ಶಿವಪ್ರೋಕ್ತವಾದ ಶಾಂತ್ಯಾಢ್ಯಾಯವನ್ನು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯನಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾ ಇದರ ಫಲವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಈ ಲೋಕಶಾಂತಿ

ಕನ್ಯಾರ್ಥೇ ಲಭತೇ ಕನ್ಯಾಂ ಜಯಾರ್ಥೇ ಜಯನಾಪ್ನುಯಾತ್ |

ಅರ್ಥಕಾಮೋ ಲಭೇದರ್ಥಂ ಪುತ್ರಕಾಮೋ ಬಹೂನ್ ಸುತಾನ್ ||೪೪||

ವಿದ್ಯಾರ್ಥೇ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಯೋಗಾರ್ಥೇ ಯೋಗನಾಪ್ನುಯಾತ್ |

ರಾಜ್ಯಾರ್ಥೇ ಲಭತೇ ರಾಜ್ಯಂ ಗ್ರಾಮಾರ್ಥೇ ಗ್ರಾಮನಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೪೫||

ಗರ್ಭಿಣೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ಕನ್ಯಾವಿಂದತಿ ಸತ್ವತಿಂ |

ಯೋ ಯಾನ್ ಕಾಮಯತೇ ಕಾಮಾನ್ ಮಾನಸಶ್ಚ್ರವಣಾದಿಹ ||೪೬||

ತತ್ಸರ್ವಂ ಶೀಘ್ರಮಾಪ್ನೋತಿ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಿಯೋ ಭವೇತ್ |

ಶ್ರುತ್ವಾಧ್ಯಾಯಮಿಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸಂಗ್ರಾಮಂ ಶ್ರವಿಶೇನ್ನರಃ ||೪೭||

ಸ ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಭಯಂ ಶತ್ರುನ್ ಕಲ್ಯಾಣೈಃ ಪರಿಪುಣ್ಯತೇ |

ಅಕ್ಷಯ್ಯಂ ಮೋದತೇ ಕಾಲಂ ಅತಿರಸ್ಕೃತಶಾಸನಃ ||೪೮||

ಗಾಗಿ ಈಶ್ವರನಿಂದ ವಿವೃತವಾದ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಯಾವನು ಓದುತ್ತಾನೆಯೋ, ಕೇಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಸರ್ವಪಾಪಮುಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವನು. ||೪೨-೪೩||

ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠನೆಯಿಂದ ಕನ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಸುಲಕ್ಷಣಕನ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಜಯಾಭಿಲಾಷೆಯು ವಿಜಯವನ್ನೂ, ಅರ್ಥಾಪೇಕ್ಷೆಯು ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಯನ್ನೂ, ಪುತ್ರಕಾಮಿಯು ಸುಪುತ್ರಗಣವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವನಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೂ, ಯೋಗಫಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವವನು ಯೋಗಿಯಾಗಿಯೂ, ರಾಜ್ಯ, ಗ್ರಾಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದಿರುವವನು ಅವುಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪದೆ ಹೊಂದುವರು. ||೪೪-೪೫||

ಈ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯ, ಶಿವಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿದರೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯು ಸುಪುತ್ರನನ್ನೂ, ಅವಿವಾಹಿತಕನ್ಯೆಯು ಸತ್ವತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವಳು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವಯಾವ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಅವು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗುವುವು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠಕನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯನೆನಿಸುವನು. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಯೋಧನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ರಣರಂಗವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಜಯವನ್ನು

ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿವಿಧಿಮುಕ್ತಃ ಪುತ್ರಪುತ್ರೈಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ |
ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಮಿಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯಮುದ್ವಿತ್ಯ ಸಕೃತ್ಪಠೇತ್ ||೪೯||
ತಸ್ಯ ರೋಗಾ ನ ಬಾಧಂತೇ ನಾತಪಿತ್ರಾದಿಸಂಭವಾಃ |
ನಾಕಾಲಮರಣಂ ತಸ್ಯ ಸರ್ವೈಶ್ಚಾಪಿ ನ ದಂತ್ಯತೇ ||೫೦||
ವಿಷಂ ನಾಕ್ರಮತೇ ದೇಹೇ ನ ಜಡತ್ವಂ ನ ಮೂಕತಾಃ |
ನೋಪಸರ್ಗಭಯಂ ತಸ್ಯ ನ ಚೋತ್ಪಾತಭಯಂ ತಥಾ ||೫೧||
ನಾಭಿಚಾರಕೃತ್ಯೋಷ್ಠೈರ್ಲಿಪ್ಯತೇ ಸ ಕದಾಚನ |
ಸರ್ವಕಾಮಸಮೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ತು ದಿನೇದಿನೇ ||೫೨||
ನಿತ್ಯಮೂರ್ಜಿತಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ದುರ್ವ್ಯಾಘಾತಾದಿವರ್ಜಿತಃ |
ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಾಂ ಗಂಗಾದೀನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ ||೫೩||
ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕೋಟಿಗುಣಿತಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶ್ರವಣಾದಿಹ |
ದಶಾನಾಂ ರಾಜಸೂಯಾನಾಮಗ್ನಿಷ್ಠೋಮಕತಾನಿ ಚ ||೫೪||

ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಬಹುಕಾಲ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜನಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸುವನು. ||೪೬-೪೭-೪೮||

ಈ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಪಾಠಕರಿಗೆ ಯಾವ ವ್ಯಾಧಿಗಳೂ ತೊಂದರೆಪಡಿಸಲಾರವು. ಅಕಾಲಮರಣವು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಗಳೂ ಸಹ ಅವನನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಪುತ್ರಪುತ್ರಾದಿಗಳೊಡನೆ ಅವನು ಚಿರಕಾಲ ಬಾಳುವನು. ||೪೯-೫೦||

ಅಂತಹವರಿಗೆ ವಿಷಭಯವಾಗಲಿ, ಜಡತ್ವ, ಮೂಕತ್ವ ಮುಂತಾದ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ಮತ್ತಾವ ಈತಿಬಾಧೆಗಳೂ ಉತ್ಪಾತಭಯಗಳೂ ಒದಗಲಾರವು. ಅಭಿಚಾರಿಕದೋಷವಂತೂ ಅವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಸಂಭವಿಸಲಾರದು. ಸರ್ವಕಾಮ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಪಡೆದು ಸುಖಿಯಾಗುವನು. ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವುದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವುದು. ||೫೧-೫೨||

ಈ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿದವನಿಗೆ, ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಏಳಿಗೆಯೂ ಭಕ್ತಿವೃದ್ಧಿಯೂ, ಗ್ರಹೋಪಪ್ಲವಾದಿಗಳೂ ನಿಲ್ಲಲಾರವು. ಗಂಗಾದಿ ಸರ್ವತೀರ್ಥಗಳ ಪ್ರಾಶನದಿಂದಲೂ, ರಾಜಸೂಯ, ಅಗ್ನಿಷ್ಠೋಮ ಮುಂತಾದ ಯಾಗಗಳ ಅಚರಣೆ

ಶ್ರವಣಾತ್ಮಲವನಾಪ್ನೋತಿ ಕೋಟಿಕೋಟಿಗುಣೋತ್ತರಂ ।

ಕೋಟಿಜನ್ಮಸು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಜನಾರ್ದನಸುಪೂಜಯಾ ||೫೫||

ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕೋಟಿಗುಣಿತಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶ್ರವಣಾದಿಹ ।

ಅವಧ್ಯಸ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಚ ನಿಶೇಷತಃ ||೫೬||

ಜೀವೇದ್ವರ್ಷಶತಂ ಸಾಗ್ರಂ ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿವಿವರ್ಜಿತಃ ।

ಗೋಘ್ನಶ್ಚೈವ ಕೃತಘ್ನಶ್ಚ ಭ್ರೂಣಹಾ ಗುರುತಲ್ಪಗಃ ||೫೭||

ಶರಣಾಗತಘಾತೀ ಚ ಮಿತ್ರನಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಃ ।

ದುಷ್ಪಸಾಪಸಮಾಚಾರೋ ಮಾತೃಹಾ ಪಿತೃಹಾ ತಥಾ ||೫೮||

ಶ್ರವಣಾದಸ್ಯ ಭಾವೇನ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಸಾತಕ್ಯಃ ।

ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಮಿಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ನ ದೇಯಂ ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ||೫೯||

ಶಿವಭಕ್ತಾಯ ದಾತವ್ಯಂ ಶಿವೇನ ಕಥಿತಂ ಪುರಾ ।

ನಿತ್ಯಮೂರ್ಜಿತಭಕ್ತಿಶ್ಚ ಭಕ್ತಿವ್ಯಾಘಾತವರ್ಜಿತಃ ||೬೦||

ಯಿಂದಲೂ ಜನಾರ್ದನನ ಪೂಜೆಯಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವು ಸೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಟಿಪಾಲು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಈ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಶ್ರವಣದಿಂದ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು ದೊರಕುವುದು ||೫೩-೫೪-೫೫||

ಮತ್ತೂ ಇದರ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದಲೂ ವಧಿಸಲಾಗದಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ರೋಗಾದ್ಯುಪದ್ರವಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಗೋಹತ್ಯೆ, ಉಪಕಾರಸ್ಮರಿಸದಿರುವುದು, ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ಗುರುಪತ್ನಿಗಮನ, ಶರಣಾಗತರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತುಕತನ, ಪಾಪಕಾರ್ಯಪ್ರವರ್ತನೆ, ಮಾತಾಪಿತೃವಧೆ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ಮಹಾಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವನು. ||೫೬-೫೭-೫೮||

ಈ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಶ್ರವಣಾದಿಗಳಿಂದ ಸರ್ವವಾಪವೂ ನಿವೃತ್ತಿಹೊಂದುವುದು. ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತನಲ್ಲದವನಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದು ಈಶ್ವರನ ಕಟ್ಟಿಪ್ಪಣೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಇದನ್ನು ಓದಿ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದವನಿಗೆ ಸರ್ವಕಾಮ್ಯಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸಿ, ಅವ್ಯಾಹತವಾದ ಶಿವಭಕ್ತಿಯು ದಯಿಸುವುದು.

ಸರ್ವಕಾಮಸನ್ಮದ್ಭೋಗೋ ಯಃ ಪಶೇತ್ಪು ದಿನೇದಿನೇ ।

ತಸ್ಮಾದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪುಣ್ಯಮಿದಂ ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಶಿವಮಿಚ್ಛಯಾ ||೬೦||

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಯಶ್ಚಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವರಾ ಶಿವೇ ಹೃದಿಗತಾ ಕುರ್ವಂತ್ಸಶಾಂತಿಂ ಲಭೇತ್
ರೋಗಾಣಾಮಯುತಾತ್ ತಥಾ ನೃಪಭಯಾತ್ ಭೂಯೋಽಪಿ ಮುಕ್ತೋ
ಭವೇತ್ ।

ಚೋರಾರಿಪ್ರಭವಾದಯೋ ಗೃಹಭವಾಪಸ್ಮಾರಬಾಲಗ್ರಹೈಃ
ಸದ್ಯೋ ಮುಚ್ಯತ ಏವ ಶಾಂತಿಕಜಪಾದ್ಭಕ್ತೋಽಥ ಮುಕ್ತೋ ಭವೇತ್
||೬೧||

ಯುಕ್ತಾ ಏವ ಭವಂತಿ ಸಕ್ತಹೃದಯಾ ಮಯ್ಯೇವಭಕ್ತಾ ಶಿವೇ
ಶಾಂತಾಸ್ತೇ ಭುವನಾವನೇ ದ್ವಿಜವರಾ ಸ್ವಾಲೋಕನೇ ಕಿಂ ಪುನಃ ।
ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಗತೇಷು ತೇಷು ಸುಲಭೋ ಮೋಕ್ಷೋಕ್ಷತಾಂಗೇಷು ನೈ
ವಕ್ತವ್ಯಂ ಕಿಮುಮಾಸಹಾಯಚರಣಾಂಭೋಜಪ್ರಭಾ ಭಾಸುರೇ ||೬೨||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ
ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಕಥನಂ ನಾಮ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅದ್ವರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಶ್ರವಣ ಮತ್ತು ಮನನ ಮಾಡಬೇಕು.
||೫೯-೬೦-೬೧||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯಪಾಠಕನು,
ಆತ್ಮಶಾಂತಿಯನ್ನೂ, ರೋಗ, ಜೋರ, ರಾಜ, ಶತ್ರು, ಬಾಲಗ್ರಹಾದಿ ಸಕಲ
ವ್ಯಾಧಿಪ್ರದವಾದ ಗೃಹಗಳು, ಇವರುಗಳಿಂದ ಆಗಾಗ ಬದಗುವ ಯಾವ ತೊಂದರೆ
ಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಾರನು. ಕೊನೆಗೆ ಇದರಿಂದ ಸುಜ್ಞಾನರಾಶಿಯು ಲಭಿಸಿ
ಸಮೋಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೬೨||

ಗೌರೀದೇವಿಯೇ, ಕೇಳು. ಈ ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ
ಪಠಿಸಿ ಮನನಮಾಡುವವನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವನು.
ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಲೋಕರಕ್ಷಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವೂ ಲಭಿಸಿ,
ಏಕಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಗಳೆರಡು ಸುಖಗಳೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುವು. ಅವರು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ

ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೋ ಜೀವಿಸಿದ್ದು, ಅಕ್ಷತಾಂಗವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ
ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಹೀಗಿರುವ (ನನ್ನ) ಈಶ್ವರನ ಪಾದಕಮಲದ
ಪ್ರಭೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ವಿವರಿಸಲಿ ಎಂದು ಪರಶಿವನೇ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷ
ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದನು. ||೬೩||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ
ನಲವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಸ್ವಂದ ಬುವಾಚ ॥

ಯೇ ಸ್ಮರಂತಿ ಸದಾಕಾಲಂ ಈಶಾನಂ ಪೂಜಯಂತಿ ನಾ |

ರುದ್ರಲೋಕಾತ್ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾಃ ವಿಜ್ಞೇಯಾಸ್ತೇ ಗಣೇಶ್ವರಾಃ ||೧||

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾತ್ ನೇದಾತ್ ಯಜ್ಞಾತ್ ಬಹುದಕ್ಷಿಣಾಃ |

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಸ್ಯೈತೇ ಕೋಟ್ಯಂತೇನಾಪಿ ನೋ ಸಮಾಃ ||೨||

ಸದಾ ಯಜತಿ ಯಜ್ಞೇನ ಸದಾ ದಾನಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ |

ಸದಾ ಸ ವಾಯುಭಕ್ಷಸ್ಸಾತ್ಸದಾ ಯೋರ್ಚಯತೇ ಶಿವಂ ||೩||

ನಲವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಹೀಗೆಂದನು.
ಮಹರ್ಷಿಯೇ, ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸರ್ವದಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರಾಧನೆಮಾಡುತ್ತಾ,
ಸದಾ ಶಿವಧ್ಯಾನದಿಂದಲೇ ಕಾಲಕಳೆಯುವರೋ, ಅಂತಹವರು ರುದ್ರಲೋಕವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಸಾಮಾನ್ಯರೂಪವಾದ ಗಣಾಧೀಶರಾಗಿ ನೆಲಸುವರು. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ
ನಡೆಸುವ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ, ವೇದಪಠನೆ, ಯಾಗಾರ್ಚನೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪುಣ್ಯಪ್ರದಗಳಾ
ದರೂ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂಶವೂ ಅವು
ಗಳಿಂದ ಲಭಿಸಲಾರದು. ||೧-೩||

ಯಾವನು ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವನೋ, ಅವನು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು
ಆಚರಿಸಿದಂತೆಯೂ, ದಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಂತೆಯೂ, ವಾಯುಭಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಶಿವ

ಯಶ್ಶಿವಂ ಪೂಜಯೇತ್ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಣಮೇದ್ವಾಪಿ ಭಕ್ತಿತಃ |

ತಸ್ಯ ಯೋಗಂ ಚ ನೋಜ್ಞಂ ಚ ಶಿವಃ ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ||೪||

ಯಃ ಕುರ್ವಾನ್ವರ್ಚನಂ ಮಾಸಮೇಕಾಹಾರೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |

ಸ ಚ ಯತ್ಪಲಮಾಪ್ನೋತಿ ನ ತತ್ಸರ್ವೈರ್ಮಹಾನುಭೈಃ ||೫||

ಪಾರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಮಮಾನಾಸ್ಯಾಂ ಚತುರ್ದಶಸ್ವಮೀಷು ಚ |

ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾಂಭಸಾ ಲಿಂಗಂ ಸರ್ವಯಜ್ಞಫಲಂ ಲಭೇತ್ ||೬||

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಮುಪೋಷ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರಂ |

ಪ್ರಾತರ್ಮಧ್ಯಾಹ್ನಯೋಃ ಪೂಜಾಂ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಸಮಾರಭೇತ್ ||೭||

ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಸಕೃತ್ಪ್ರೀತ್ವಾ ಹವಿರ್ಭುಂಜೀತ ವಾಗ್ಮತಃ |

ದಶಾನಾಮಶ್ವಮೇಧಾನಾಂ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ ||೮||

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮ್ಯಾಮುಪೋಷ್ಯಾಥ ಶಂಕರಂ ಯೋರ್ಚಯೇತ್ಪ್ರ ಸಃ |

ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ಯತ್ರ ದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ||೯||

ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಆಗುವುದು. ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವನ ಅಥವಾ ಅವನನ್ನು ವಂದಿಸುವವನ ಸಕಲ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವನು. ||೩-೪||

ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಏಕಭುಕ್ತದಿಂದಿದ್ದು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಸಕಲ ಯಜ್ಞಾಚರಣೆಯ ಫಲವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಚತುರ್ದಶೀ, ಅಷ್ಟಮೀ ಈ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವವರು ಸರ್ವಯಜ್ಞಗಳ ಫಲವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ||೫-೬||

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ತ್ರಯೋದಶಿಯ ದಿನ ಉಪವಾಸದಿಂದಿದ್ದು ಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ಪಂಚಗವ್ಯ ಭಕ್ಷಣಮಾಡಿ ಶಿವನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭುಂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ದಶಾಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೭-೮||

ಹಾಗೆಯೇ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ದಿವಸ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಶಂಕರಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ದವನಿಗೂ ಪರಮಪದವು ಲಭಿಸುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದವನು ತನ್ನದೆ ತ್ರಿಕಾಲ

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಶುಚಿಭರ್ತಾ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಯೋರ್ಚಯೇಜ್ಞಿವಂ ।

ತ್ರಿಸ್ಸಪ್ತಕುಲಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೧೦॥

ದಾನೋಪವಾಸನಿಯಮ್ನಃ ಪೂಜಾ ಜಾಗರಭೋಜನೈಃ ।

ಮಹಾಸ್ನಾನಾದಿವಿಧಿನಾ ಶಿವಂ ಪರ್ವಸು ಪೂಜಯೇತ್ ॥೧೧॥

ಯಾವಚ್ಚ ಸರ್ವಕಾಲೇಷು ಯಾವದರ್ಚಯತೇ ಶಿವಂ ।

ತಾನತ್ಯಾಲಾರ್ಚನಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯಾವತ್ಪರ್ವಾರ್ಚಕೋ ಲಭೇತ್ ॥೧೨॥

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪರ್ವಸು ಯತ್ನೇನ ಯಥಾ ವಿಭವವಿಸ್ತರೈಃ ।

ಪೂಜನೀಯಶ್ಶಿವೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಪುಣ್ಯಜಿಗೀಷಯಾ ॥೧೩॥

ನೈರಂತರೈಣಿ ಪಕ್ಷಾಸಾನ್ನಿಧಿನಾ ಪೂಜ್ಯ ಶಂಕರಂ ।

ಪುಣ್ಯಂ ತದೇವ ಲಭತೇ ಸಕಾಲಂ ವಿಧಿನಾರ್ಚನಾತ್ ॥೧೪॥

ವಿವರ್ಮೇನ ಫಲಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಗೃಹಣಾಯನಯೋರಪಿ ।

ಸಂಕ್ರಾಂತೌ ಚ ದಿನೇ ಛಿದ್ರೇ ಪಡಶೀತಮುಪೇಷು ಚ ॥೧೫॥

ಗಲಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಕುಲದವರೂ ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಹೊಂದುವರು. ॥೧-೧೦॥

ಪರ್ವತಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದಾನ, ಉಪವಾಸ, ಪೂಜೆ, ನಿದ್ರೆ ಮಾಡದೆ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು, ವಾರಣೆಮಾಡುವುದು, ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಶಿವಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಯಾವಕಾಲವೇ ಆಗಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವ ಪರ್ಮಂತವೂ ಅದು ಪರ್ವಕಾಲವೇ ಸರಿ. ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಆ ಕಾಲವು ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೆಂದೇ ಭಾವನೆಯಿರಬೇಕು. ॥೧೧-೧೨॥

ಆದರೆ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನಂತವೈಭವದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ನಡೆಸಿದುದೇ ಅದರೆ ಅತಿಶಯವಾದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂಟು. ಆರುತಿಂಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪುಣ್ಯವು ಆ ಪರ್ವಕಾಲದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಒದಗುವುದು. ಪರ್ವಕಾಲದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯು ಅಷ್ಟು ಪುಣ್ಯಫಲಪ್ರದವಾದುದು. ॥೧೩-೧೪॥

ಗೃಹಣಕಾಲ, ಆಯನದಿನಗಳು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಿನಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಿಥುನ,

ಮಾಸೈಕ್ಯ ತುರ್ಭಿಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ವಿಧಿನಾ ಪೂಜ್ಯ ಶಂಕರಂ ।

ತತ್ಪಾರ್ತಿಕ್ಕಾಂ ಭವೇತ್ಪುಣ್ಯಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಶಿವಾರ್ಚನಾತ್ ||೧೬||

ಪುಣ್ಯಂ ತದೇತತ್ಪಾಲ್ಗುನ್ಯಾಮಾಸಾಡ್ಯಾಮೇವಮೇವ ಚ ।

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಾರ್ಚನಾದೇತನ್ಮಹಾಪುಣ್ಯಫಲಂ ಲಭೇತ್ ||೧೭||

ಮಾಘಮಾಸೇ ಸಮುದ್ದಿತ್ಯ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಯೋರ್ಚಯೇಚ್ಛಿವಂ ।

ಲಭೇತ್ ಪಾಣಾಸ್ತಿಕಂ ಪುಣ್ಯಂ ಮಾಸೇನ್ಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೧೮||

ಯಥಾ ಮಾಘೇ ತಥಾಪಾಡೇ ಮಾಘೇ ಚೈವ ತು ಕಾರ್ತಿಕೇ ।

ತ್ರಿಷು ಪುಣ್ಯಂ ಸಮಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಮಾಸೇಷ್ಟೇತೇಷು ಯತ್ಕೃತಂ ||೧೯||

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಕೃತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪುಷ್ಯಮಾರ್ಚನೇ ಭವೇತ್ ।

ಚೈತ್ರಫಾಲ್ಗುನಯೋಃ ಪುಣ್ಯಂ ದ್ವಿಮಾಸಜನಿತಂ ಭವೇತ್ ||೨೦||

ಕನ್ಯಾ, ಧನುಸ್ಸು, ಮೀನಸಂಕ್ರಮಣಗಳೆಂಬ ಪಡಶೀತಿ ಪುಣ್ಯಕಾಲಗಳು ಇವು ಪರ್ವತಿಧಿಗಳೆನಿಸುವುವು. ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಪೂರ್ಣಮಾತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೧೫-೧೬||

ಫಾಲ್ಗುಣ, ಅಷಾಢ ಈತಿಂಗಳಿನ ಪೂರ್ಣಮಾತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಫಲವೆಲ್ಲಾ ದೊರಕುವುದು. ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಾರಾಧನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆರುತಿಂಗಳು ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೧೭-೧೮||

ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಮಾಘ, ಅಷಾಢ, ಕಾರ್ತಿಕ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳೂ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದವುಗಳು. ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಸಮವಾದ ಪುಣ್ಯವು ದೊರಕುವುದು. ಪುಷ್ಯಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಮಾಡಿದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಚೈತ್ರ ಮತ್ತು ಫಾಲ್ಗುನ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳು ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ||೧೯-೨೦||

ಚತುರ್ದಶ್ಯಾನುಮಾನಾಸ್ಯಾಂ ಪೂರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಚ ಪಾಕ್ಷಿಕಂ |
 ಪುಣ್ಯಮಷ್ಟಗುಣಂ ಜ್ಞೇಯಮಷ್ಟವ್ಯಾನುಚರ್ಯೇಚ್ಛಿನಂ ||೨೦||
 ಯಃ ಪ್ರದದ್ಯಾಗ್ನವಾಂ ಲಕ್ಷಂ ದೋಗ್ಧೋಷಾಂ ವೇದಪಾರಗೇ |
 ಏಕಾಹಂ ಯೋರ್ಚಯೇಲ್ಲಿಂಗಂ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ತತೋಧಿಕಂ ||೨೧||
 ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ತು ಯೋಶ್ವೀಯಾದ್ಯಾವಜ್ಜೀವಂ ಸಕೃನ್ನರಃ |
 ಯಶ್ಚಾರ್ಚಯೇತ್ಸಕೃಲ್ಲಿಂಗಂ ಸಮಮೇವ ನ ಸಂತಯಃ ||೨೨||
 ಏತೇನ ಕ್ರಮಯೋಗೇನ ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಿರ್ದಿನೇದಿನೇ |
 ಜ್ಞೇಯಾ ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯಾಪಿ ಯಾವದ್ವಾ ಕಾಲಮರ್ಚಯೇತ್ ||೨೩||
 ಯಃ ಪುನಸ್ಸಂಗಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಇದಮಬ್ಧಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |
 ನೈರಂತರಾಚ್ಛತಗುಣಂ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ವಿವರ್ಧತೇ ||೨೪||

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮೀ ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಪೂರ್ಣಮಾ, ಅಮಾತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಂಟು ರಷ್ಟು ವಿಶೇಷವಾದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ವೇದಪಾರಂಗತನಾದ ವೈದಿಕನಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕರೆಯುವ ಗೋವುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಪುಣ್ಯವು ಒಂದು ದಿನ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ದೊರಕುವುದು. ||೨೦-೨೩||

ಮಾನವನು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದುದಿನ ಊಟಮಾಡುತ್ತಾ ಉಳಿದ ದಿನಗಳು ಶಿವಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಉಪವಾಸಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಒದಗುವುದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪುಣ್ಯವು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಲಭಿಸುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅವನಿಗೆ ಸಂವತ್ಸರಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ ಸುಕೃತವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ||೨೩-೨೪||

ಯಾವನು ಈ ರೀತಿ ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸುವನೋ, ಅವನ ಪುಣ್ಯವು ಶತಾಧಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಅಥವಾ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನತ್ತರಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ

ಪಂಚಾಶದ್ಗುಣಿತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಅಬ್ಧಾರ್ಥಂ ಯೋರ್ಚಯೇಚ್ಛಿನಂ ।

ಋತಾವೃತೌ ತದರ್ಥಂ ಸ್ವಾನ್ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ತದರ್ಥಕಂ || ೨೬ ||

ಮಾಸಾರ್ಥಮಪಿ ಯೋ ಲಿಂಗಂ ನೈರಂತರೇಣ ಪೂಜಯೇತ್ ।

ಪುರುಷೋತ್ತಮಸ್ಸ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ನೈರಂತರಂ ಹಿ ದುಷ್ಕರಂ || ೨೭ ||

ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಯೋ ಲಿಂಗಂ ಸಕೃದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ।

ಕಸಿಲಾನಾಂ ಶತಂ ದತ್ತಾ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ತದನಾಪ್ನುಯಾತ್ || ೨೮ ||

ಮಧ್ಯಂದಿನಕರೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯೋ ಲಿಂಗಂ ಪೂಜಯೇನ್ನ ರಃ ।

ಸಂಪೂರ್ಣಾಂ ಪೃಥಿವೀಂ ದತ್ತಾ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ತದನಾಪ್ನುಯಾತ್ || ೨೯ ||

ವಾರುಣೇಮಾಶ್ರಿತೇ ಸೂರ್ಯೇ ಯಶ್ಚಿನಂ ಸಂಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ।

ಗನಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಸ್ಯ ದತ್ತಸ್ಯ ಫಲಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || ೩೦ ||

ಯೋ ಲಿಂಗಮರ್ಧರಾತ್ರೇ ತು ಶುಚಿಭೂತಾ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ।

ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಲಭತೇ ಫಲಂ || ೩೧ ||

ಒಂದೊಂದು ಋತುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಪೂಜೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದಲೂ, ತದರ್ಥ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸುಕೃತವು ದೊರೆಯುವುದು. || ೨೫-೨೬ ||

ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳು ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಆತನು ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಹಾಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದರೂ ಆತನು ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಹಾಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದು ಅತಿಕಷ್ಟ. ಯಾವನು ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಎದ್ದು ಶಿವಲಿಂಗದರ್ಶನಮಾಡುವನೋ ಅವನಿಗೆ ನೂರು ಗೋದಾನಗಳ ಪುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. || ೨೭-೨೮ ||

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಕಲ ಭೂದಾನಮಾಡಿದ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೋಟಿ ಗೋದಾನಗಳ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. || ೨೯-೩೦ ||

ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಸಹಸ್ರ ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ ಯಾಗಾಚರಣೆಯ ಫಲವು ದೊರಕುವುದು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವ

ಸಂಪೂಜಯನ್ನರೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವಾನ್ಯಮಾನವಾಪ್ತುಯಾತ್ || ೩೨ ||

ಶಿವಲಿಂಗಂ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕೃತಂ ।

ಯಃ ಸ್ತುತೇದಸಿ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ನ ಸ ಪಾಪೈಃ ಪ್ರಲಿಪ್ಯತೇ || ೩೩ ||

ನ ತೇ ಭೂಯಃ ಪ್ರಯಾಸ್ಯಂತಿ ಯೋನಿಮಾರ್ಗಂ ಸಕಂಟಿಕಂ ।

ಕ್ರಮಾನೋಕ್ಷಂ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಯೇ ನರಾ ಲಿಂಗಮಾಶ್ರಿತಾಃ || ೩೪ ||

ಕಾಂಚನಂ ಮೇರುಮಾತ್ರಂ ಚ ಸರ್ವಾನ್ ದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾಂ ।

ಸಾಗರಾನ್ ರತ್ನಪೂರ್ಣಾಂಶ್ಚ ನ ಲಿಂಗಾರ್ಚಯಿತುಸ್ಸಮಂ || ೩೫ ||

ಮೇರುಮಂದರಮಾಸ್ತೋತಿ ರಾಶಿಃ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ।

ಈಶ್ವರಂ ವೈದ್ಯಮಾಸಾಂ ನಶ್ಯತೇ ದುಷ್ಪರೋಗವತ್ || ೩೬ ||

ಶಿವಾರ್ಚನರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಪಾತಕಸಂಯುತೈಃ ।

ದೋಷೈಃ ಕೃತ್ಯೈರ್ನ ಲಿಖ್ಯೇತ ಪದ್ಮಪತ್ರಮಿವಾಂಭಸಾ || ೩೭ ||

ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಹುದು.
||೩೧-೩೭||

ಶಿವಲಿಂಗವು ಸರ್ವದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಜಿತವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು; ಸಕಲ ಪಾಪಹರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದಾರಾಧಿಸಿದವರಂತೂ ಮತ್ತೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳದೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ||೩೩-೩೪||

ಮೇರುಪರ್ವತಸಮಾನವಾದ ಸುರ್ವರಾಶಿಯನ್ನೂ, ಅಖಂಡಭೂಮಂಡಲವನ್ನೂ, ರತ್ನಭರಿತವಾದ ಸಾಗರಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿದರೂ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸಲಾರದು. ಶಿವಾರ್ಚಕನು ಮೇರುಮಂದರಗಳಷ್ಟು ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ವೈದ್ಯನು ಸದೌಷಧಿಯಿಂದ ರೋಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ, ಅದು ಕ್ಷಯಿಸಿಹೋಗುವುದು. ||೩೫-೩೬||

ತಾವರೆಯ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೇಗೆ ಅಂಟುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನಾ ನಿರತನಿಗೆ ಯಾವ ಮಹಾಪಾಪವೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಕಡಿದು, ಕತ್ತರಿಸಿ ನಾಶಮಾಡಿದರೂ, ಆ ಪಾಪಶೇಷವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ಛಿತ್ತಾ ಕ್ಷೇಪ್ತಾ ಚ ಭೂತಾನಿ ಹತ್ವಾ ಸರ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್ |
 ಯಜೇದೇಕಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ನ ಸ ಪಾಮೈಃ ಪ್ರಲಿಪ್ಯತೇ ||೩೬||
 ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂಗತೋ ವಾಪಿ ಯುಕ್ತೋ ವಾ ಸರ್ವಪಾತಕೈಃ |
 ಶಿವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನರಸೋಪಿ ಪ್ರಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ ||೩೭||
 ಶಿವಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸವಿಶೇಷಂ ಸವಿಸ್ತರಂ |
 ಅಶ್ವಮೇಧಾಯುತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೩೮||
 ಸರಿಶ್ವಮುದ್ರತೀರೇಷು ಪರ್ವತೇಷು ವನೇಷು ಚ |
 ಗಿರಿಕಂದರದುರ್ಗೇಷು ಗಹ್ವರೇಷು ವನೇಷು ಚ ||೩೯||
 ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯಾಂ ತಟಾಕೇಷು ತೀರ್ಥಾಯತನಸಂಕ್ರಮೇ |
 ಯತ್ರ ವಾ ರಮತೇ ಬುದ್ಧಿಸ್ತತ್ಪ್ರೇಮ ಶಿವನುರ್ಚಯೇತ್ ||೪೦||
 ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ತಲ್ಲಭೇನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
 ಯಸ್ಸನುರ್ಚಯತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಸ್ಯಪುಣ್ಯಂ ತತೋಧಿಕಂ ||೪೧||

ಒಂದು ಸಾರಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗುವುದು.
 ||೩೭-೩೮||

ಮಹಾವಾಪಶೇಷದಿಂದ ಮಾನವನು ಎಂತಹ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದರೂ
 ಶಿವಪೂಜೆಯಿಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದರೆ ಅವನು ಸುಲಭವಾಗಿ
 ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ವಿಶೇಷ ವೈಭವದಿಂದ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದವರು ಹತ್ತು
 ಸಾವಿರ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗಗಳ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.
 ||೩೯-೪೦||

ನದೀತೀರ, ಸಮುದ್ರತೀರ, ಪರ್ವತಪ್ರದೇಶ, ಅರಣ್ಯ, ಬೆಟ್ಟ, ಗುಹೆ, ಕಡೆವೆ
 ಉದ್ಯಾನಾದಿಗಳು, ಪುಷ್ಕರಿಣೀ, ಕೆರೆ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಅಥವಾ ನಯನ ಮನೋ
 ಹರವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮತ್ತಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಲಿ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಳ
 ಗಳೆನಿಸುವುವು. ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರ್ವಯಜ್ಞಾ
 ಚರಣೆಯ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಭಕ್ತಿ ವೈಭವದಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿದವರಿಗೆ ತತೋಧಿಕ
 ವಾದ ಸುಕೃತವೂ ಒದಗುವುದು. ||೪೧-೪೨-೪೩||

ಅರ್ಚೇದ್ವಿನಾಪಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
 ಸ್ಯಾದಯಂ ಮಂತ್ರಸಂಯುಕ್ತಃ ಪುಣ್ಯಂ ಶತಗುಣಾಧಿಕಂ ||೪೪||
 ತಸ್ಯಾನ್ಮಂತ್ರೇಣ ಶರ್ವಾಯ ಸ್ನಾನಂ ಗಂಧಫಲಾದಿಕಂ |
 ಭೂಮ್ನುತ್ಪರಥವಸ್ತ್ರಂ ಚ ಹೇಮಾದ್ಯಪಿ ನಿವೇದಯೇತ್ ||೪೫||
 ಜಪೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯೇತಿ ಮಂತ್ರಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕಃ |
 ಸರ್ವಮಂತ್ರಾಧಿಕತ್ವಾಯಂ ಓಂಕಾರಾದ್ಯಷ್ಟ ಡಕ್ಷರಃ ||೪೬||
 ಶಿವೇನಾಂತರ್ಬಹಿರ್ಯಸ್ಯಾದ್ಯಾಪ್ತಂ ಸರ್ವಂ ಚರಾಚರಂ |
 ಜಗದೋಮಿತಿ ಯದ್ಭೂತೇ ತಸ್ಯಾದೋಮಿತಿ ಸ ಸ್ತುತಿಃ ||೪೭||
 ಆಯನುರ್ಭೇನ ತಿಸ್ತುಭಿರ್ನಾರತ್ರಾಭಿಃ ಪರಿಗೀಯತೇ |
 ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹರಿಶ್ಚ ರುದ್ರಶ್ಚ ಮಾತ್ರಾಸ್ತಿಸ್ತಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ||೪೮||
 ದಕ್ಷಿಣಾಂಗೇ ಭವದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹರಿರ್ನಾಮಾಂಗಸಂಭವಃ |
 ಹೃದಯೇ ನಿರ್ಗತೋ ರುದ್ರೋ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠು ಪ್ರಬೋಧಕಃ ||೪೯||

ಅಮಂತ್ರಕನಾಗಿಯೂ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಬಹುದು ಆದರೆ ಮಂತ್ರಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶತಾಧಿಕವಾಗಿ ಪುಣ್ಯವು ಸಂಭವಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಶಿವನಿಗೆ ಸ್ನಾನ, ಗಂಧ, ಫಲ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಮಂತ್ರ ವತ್ತಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಭೂಮಿ, ಅಶ್ವ, ರಥ, ವಸ್ತ್ರ, ಸುವರ್ಣಾಭರಣಗಳನ್ನು ಶಿವನಿಗಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವಾಗ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಜಪಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಅರ್ಪಣೆಮಾಡ ಬೇಕು. ||೪೪-೪೯||

ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರವು ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕವಾದುದು. ಓಂಕಾರಾದಿಯಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರವೇ ಪಡಕ್ಷರಮಂತ್ರವೆನಿಸುವುದು. ಶಿವನನ್ನು ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತು ಹೇಗೆ ನ್ಯಾಪಿಸಿ ನಿಂತಿರುವದೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವನ್ನು ಓಂಕಾರವು ಆವರಿಸಿರುವುದು. ||೪೬-೪೮||

ಓಂಕಾರವು ಮೂರು ಮಾತ್ರಾಕಾಲವುಳ್ಳದ್ದು. ಅ ಮಾತ್ರಾತ್ರಯಗಳಿಗೂ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಹರಿ, ರುದ್ರ ಇವರು ಅಧಿದೇವತೆಗಳು ಓಂಕಾರಾತ್ಮಕ ಸರಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವಿನ ಬಲಭಾಗದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಎಡಭಾಗದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವೂ, ಮೃದಯದಿಂದ ರುದ್ರನೂ

ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕವಿನೋಹನಃ ।

ಅನುಗ್ರಹಪರೋ ನಿತ್ಯಂ ನೀಲರುದ್ರಶಿವಾತ್ಮಕಃ ॥೫೦॥

ತ್ರಿಭಿರೇತೈರ್ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಕಾರಣೈರಾತ್ಮಮೂರ್ತಿಭಿಃ ।

ತಿಸ್ರೋ ಮಾತ್ರಾಶ್ಚಿವಸ್ಯೈತಾಃ ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಪೂಜಿತಾಃ ॥೫೧॥

ಏತಾ ಏವ ತ್ರಯೋವೇದಾಸ್ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾ ಸ್ತ್ರಯೋಗುಣಾಃ ।

ತ್ರಯೋಗ್ನಯಸ್ತ್ರಿವರ್ಗಾಶ್ಚ ಯಜ್ಞಾನ್ಯಜ್ಞಗತಿ ಸ್ಥಿತಂ ॥೫೨॥

ಅರ್ಥಮಾಸಪರೋ ರುದ್ರಃ ಶಿವಃ ಪರಮಕಾರಣಂ ।

ತಸ್ಮಾದೇತತ್ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಜಗತಃ ಕಾರಣತ್ರಯಂ ॥೫೩॥

ಸರ್ವಯಜ್ಞಾತ್ಪರಶ್ಚುದ್ಧೋ ನಮಸ್ಕಾರೋ ಮಹಾಮುಖಃ ।

ನಮಸ್ಕಾರಾತ್ಮಯಜ್ಞೇನ ತಸ್ಮಾತ್ಸಂಪೂಜಯೇಚ್ಛಿವಂ ॥೫೪॥

ಉತ್ಪನ್ನರಾದರು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾಗಿಯೂ, ವಿಷ್ಣುವು ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವವನಾಗಿಯೂ, ರುದ್ರನು ಅನುಗ್ರಹಪ್ರದನಾಗಿಯೂ ಇರುವರು. ||೪೯-೫೦||

ಜಗತ್ತಾರಣಗಳಾದ ಈ ಮಾತ್ರೆಗಳೇ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿರುವುವು. ಇವರೇ ಲೋಕಪೂಜಿತರು. ಈ ಹಿಂಕಾರದ ಮಾತ್ರಾತ್ರಯವೇ ವೇದತ್ರಯಗಳು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾಗಿರುವ, ಅಗ್ನಿತ್ರಯ(ಆಹವನೀಯ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಗಳು) ವರ್ಗತ್ರಯ (ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮಗಳು) ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಹಿಂಕಾರದ ಮಾತ್ರಾಂಶಗಳೇ. ||೫೧||

ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಆವಿರ್ಭಾವಕ್ಕೆ ಶಿವನೇ ಪರಮಕಾರಣನು. ಅವನಿಂದಲೇ ಈ ಕಾರಣತ್ರಯವೂ ಜನಿಸಿರುವುದು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಮೂಲಭೂತನಾದ ಈ ಶಿವನೇ ಸರ್ವ ಯಜ್ಞಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನನು. ಇವನಿಗೆ ವಂದಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಮಹಾಯಜ್ಞ. ಅದರಿಂದಲೇ ಶಂಕರನನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ||೫೨-೫೩-೫೪||

ಅಜ್ಞಾನಮಶಿನತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವದುಃಖಾಲಯಂ ಯತಃ |

ಸ್ವಭಾವಾತ್ಪದಸಾತ್ರಂ ಹಿ ತಸ್ಯಾದ್ರುದ್ರಃ ಪರಶ್ಶಿವಃ ||೫೫||

ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಕಾರಣತ್ರಯಹೇತವೇ |

ನಿವೇದಯಾಮಿ ಜಾತ್ಮಾನಂ ಮುಕ್ತೈಶ್ಚ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ||೫೬||

ಉಕ್ತ್ವಾ ನಮಶ್ಶಿವಾಯೇತಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಬಂಧನಾತ್ |

ಯಸ್ಯಾತ್ಮಸ್ಯಾತ್ಮದಾ ಮಂತ್ರನೋಂಕಾರಾದ್ಯಮನುಸ್ಮರೇತ್ ||೫೭||

ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ಜ್ಞಾತನಿಷ್ಠೀವನಾದಿಷು |

ಧನ್ಯೋ ನಮಃ ಶಿವಾಯೇತಿ ಗಿರಮುಕ್ತ್ವಾ ಶಿವಂ ಪದಂ ||೫೮||

ಯತ್ಸರ್ವವಿತ್ಪ್ರಬುದ್ಧಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಣಾಂತೇ ತು ಸಕೃತ್ ಸ್ಮರೇತ್ |

ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಮಶ್ಶಿವಾಯೇತಿ ಸ ಗಚ್ಛೇತ್ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ ||೫೯||

ನಾಥ್ಯೇನಾಪಿ ನಮಸ್ಕಾರಃ ಪ್ರಯುಕ್ತಶ್ಚೂಲಪಾಣಯೇ |

ಸಂಸಾರಸ್ಥೂಣಬಂಧಾನಾಂ ಉದ್ವೇಷ್ಯನಕರೋ ಭವೇತ್ ||೬೦||

‘ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಶಿವತ್ವವೇ ಅಜ್ಞಾನ ಅದೇ ಸರ್ವದುಃಖಕಾರಣ. ಶಿವ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನು ಸರ್ವಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಅಪಾತ್ರನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶಿವನು ಪರಮ ಕಾರಣನೆನಿಸಿದವನು. ಶಿವನೂ, ಶಾಂತನೂ, ಜಗತ್ತುಗಳ ಕಾರಣತ್ರಯಗಳಿಗೂ ಮೂಲಕಾರಣನೂ ಆದ ಪರಶಿವನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಸ್ವಿರಮುಕ್ತಿಯು ಸಂಭವಿಸಲಿ’ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು ||೫೫-೫೬||

‘ನಮಶ್ಶಿವಾಯ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹಿಂಕಾರಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಸರ್ವಬಂಧನದಿಂದಲೂ ಅವನು ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಸೀನು ಅಕಳಿಕೆ ಮುಂತಾದ ದೈಹಿಕಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ‘ನಮಶ್ಶಿವಾಯ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಶಿವಸಾನ್ನಿಧ್ಯವೇ ದೊರಕುವುದು. ||೫೭-೫೮||

ಯಾವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಾಗೃತನಾಗಿದ್ದು ಶಿವಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಾಂತೈಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ‘ನಮಶ್ಶಿವಾಯ’ ಎಂದು ಶಿವಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವನೋ ಅವನು ವೇದೇಕ್ಷಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು ಶ್ರೀಮಂತ್ರನಾದವನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ

ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂಗತೋಪಿ ವಾ ।

ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ಸಂಯತೋ ರುದ್ರಂ ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಶ್ಚುಚಿಃ ॥೬೧॥

ಸ್ಮರಣಾದೇವ ರುದ್ರಸ್ಯ ಪಾಪಸಂಘಾತಜಂ ಪರಂ ।

ಶತಧಾ ಭೇದನಾಪ್ರೋತಿ ಗಿರಿರ್ವಜ್ರಹತೋ ಯಥಾ ॥೬೨॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶಿವಭಕ್ತಾನಾಮಶೇಷಾರ್ಥಪ್ರಸಿದ್ಧಯೇ ।

ಮಂತ್ರಮಾಹ ಶಿವಸ್ತಾನ್ಮದಶೇಷಾರ್ಥನಿಬಂಧನಂ ॥೬೩॥

ಸದ್ವೀಜಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಮಾದ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಾತ್ಪರಂ ।

ಸರ್ವಸಾಧನಕಂ ಮಂತ್ರಂ ಶಿವಸೂತ್ರಂ ಷಡಕ್ಷರಂ ॥೬೪॥

ಭಾಷಾನುಂತ್ಯೈವ ಕೂದ್ರಸ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞೇನಾತಿಶಂಭುನಾ ।

ಪಶ್ಚಾತ್ಪರಾಪರಾಣೀಹ ವ್ಯಕ್ತಾರ್ಥಂ ಗದಿತಾನಿ ತು ॥೬೫॥

ಕೂಡಿ ಕೂಲಪಾಣಿಯಾದ ಶಂಕರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರಿಕನಾದ ಎಡರುತೊಡರುಗಳು ಅವನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡಲಾರವು. (೫೯-೬೦)

ಯಾವನು ಸ್ಮರಮಂತ್ರವನ್ನಿಂದ ಕೂಡಿ ಸರ್ವದಾ ಈಶ್ವರನನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವನೋ ಅವನು ಪವಿತ್ರನೇ ಆಗಲಿ, ಜಾತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಪವಿತ್ರನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಎಂತಹ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವನು ಪವಿತ್ರತಮನೆನಿಸುವನು ಕೇವಲ ಶಿವನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಿಂದಲೇ ಅವನ ಪಾಪರಾಶಿಯೆಲ್ಲವೂ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಸರ್ವತವು ನುಚ್ಚು ನೂರಾಗುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುವುವು. (೬೧-೬೨)

ಈಶ್ವರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗುವ ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಶಿವಮಂತ್ರವನ್ನು ದೇವದೇವನು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವನು. ಈ ಶಿವಮಂತ್ರವು ಸರ್ವವಿದ್ಯೆಗೂ ಮೂಲವೆನಿಸಿರುವುದು. ಇದೇ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವು. ಓಂಕಾರಸಹಿತವಾದ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವಾದರೋ ಸರ್ವಸಾಧನಕರವೆನಿಸಿರುವುದು. (೬೩-೬೪)

ಕೂದ್ರನಾದವನು 'ಶಿವಾಯನಮಃ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ಅವನು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಹುದು. ಅದೇ ಅವ

ತಸ್ಮಾದನೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ।

ತತ್ರ ದೇಶೇನ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂ ನ ಚ ಮಾರೀ ಪ್ರವರ್ತತೇ ||೬೬||

ನಾಕಾಲೇ ವ್ರಿಯತೇ ಕಶ್ಚಿತ್ಪೂಜ್ಯತೇ ಯಶ್ಚ ಶಂಕರಃ ।

ದೀಕ್ಷಿತಸ್ತೂತ್ರಮಂತ್ರಜ್ಞೋ ಯೋರ್ಚಯೇತ್ಸು ಸದಾಶಿವಂ ||೬೭||

ಸ ಚ ಯತ್ಕಲಮಾಪ್ನೋತಿ ತದೇಕಾಗ್ರಮನಾತ್ಮ್ಯಣು ||೬೮||

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಯಃ ಪೂಜಯೇತ್ಕೃತಿಕಲಾಮಲಮಾಲಿಲಿಂಗಂ

ಭಸ್ಮಾಕ್ಷಧೃಕ್ಪ್ರತಿಭವರ್ವಸು ಶರ್ವಮೇಕಂ ।

ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಪಾತಕವರೈಃ ಸ ತು ಮುಕ್ತ ಈಶೇ

ಸಂಸಾರಘೋರವಿಷಸರ್ಪಮುಖಾಭಿಲಗ್ನಃ ||೬೯||

ಇತಿ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ ವಿಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಿವಪೂಜಾಮಹಿಮಾನುವರ್ಣನಂ

ನಾಮ ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ನಿಗೆ ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವು. ಹೀಗೆಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಂಕರನೇ ತಿಳಿಸಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಶಿವಮಂತ್ರದಿಂದ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಹೀಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವಾಗಲಿ ದುರ್ವ್ಯಾಧಿಗಳ ಭಯವಾಗಲಿ ದುಷ್ಟದೇವತೆಗಳ ಪೀಡೆಯಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ೬೫-೬೬||

ಹಾಗೆ ಶಿವಸೂತ್ರಮಂತ್ರವನ್ನರಿತ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅಕಾಲ ಮರಣವೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈರಿತಿ ಮಂತ್ರಜ್ಞನಾಗಿ ಶಂಕರಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಯಾವ ಫಲವು ಲಭಿಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು ಕೇಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಮತ್ತೆ ಶಿವೋಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಅನುವಾದಿಸುವನು. ||೬೭-೬೮||

ಭಸ್ತುರದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಖಪ್ರದನೂ ಆಗಿರುವ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಯಾರು ಪರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಆರಾಧಿಸುವರೋ, ಅಂತಹವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಪಾಪರಾಶಿಯಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಂತಹವರು ಮತ್ತೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಘೋರ ವಿಷಸರ್ಪದ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಗೋಳಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದ ಶಾಶ್ವತ

ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಿಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ ನಾಣಿಯನ್ನೇ ಪಣ್ಣುಬಿಟ್ಟಾಮಿಯು ಜೈಗೀಶವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ||೬೯||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ನಲವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

|| ಶ್ರೀ ||

|| ಶ್ರೀ ಶಿನಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇನಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

|| ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಋಷಿಃ ||

ಸರ್ವನೇದೇಷು ಯತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ಯತ್ಪಲಂ |

ತತ್ಪಲಂ ಕೋಟಿಗುಣಿತಂ ಲಭತೇ ಶಿವಪೂಜಯಾ ||೧||

ಯಶ್ಚಿವಂ ಪೂಜಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಅಂತ್ಯಜೋಽಪಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |

ಧಾವೇನ ತು ಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಸ ಗಚ್ಛೇತ್ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ ||೨||

ಸೋಪವೀತಸಹಸ್ರೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವಿಶಿಷ್ಠತೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಸಹಸ್ರೇಭ್ಯೋ ವೇದಾಧ್ಯಾಯಾ ವಿಶಿಷ್ಠತೇ ||೩||

ನಲವತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಈಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶಿವಪೂಜಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂ
ದನ್ನು ದೇವಿಯೇ. ಕೇಳು. ಸಕಲ ಯಜ್ಞಾಚರಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಂತಹ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು
ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಸಕಲ ವೇದಗಳು ಸರ್ವದಾ ಘೋಷಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ, ಅಷ್ಟು
ಸುತ್ಕೃತವು ಕೇವಲ ಶಿವಪೂಜಾಚರಣೆಯಿಂದಲೇ ಲಭಿಸುವುದು. ಪಾತಿಯಿಂದ
ಅದನ್ನು ಅಂತ್ಯಜನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಶಿವಾ
ರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದುದೇ ಅದರೆ ಅವನಿಗೆ ಪರಮಪದವು ಒದಗುವುದರಲ್ಲಿ
ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೧-೩||

ಯಜ್ಞೋಪವಿತಧಾರಿಗಳಾದ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗಿಂತ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠನು.
ಸಹಸ್ರಮಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿದವನು ಸಮನಿಸುವನು.

ನೇದಾಧ್ಯಾಯಾ ಸಹಸ್ರೇಭ್ಯೋಪ್ಯಗ್ನಿಹೋತ್ರೇ ವಿಶಿಷ್ಠತೇ |
 ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಸಹಸ್ರೇಭ್ಯೋ ಯಜ್ಞಯಾಜೀ ವಿಶಿಷ್ಠತೇ || ೪ ||
 ಯಜ್ಞಯಾಜಿಸಹಸ್ರೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾರ್ಥಪಾರಗಃ |
 ಸರ್ವವಿದ್ಯಾರ್ಥವಿತ್ಯೇಭ್ಯಃ ಶಿವಭಕ್ತೋ ವಿಶಿಷ್ಠತೇ || ೫ ||
 ತಸ್ಮಾದೇವಂ ಶಿವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಯೇಚ್ಛಂತಮಾನಸಃ |
 ಶಿವಭಕ್ತೋ ಜಿತಕ್ರೋಧಃ ಶಿವಭಕ್ತಿಪರಾಯಣಃ || ೬ ||
 ಮೃತ್ರಿ ಕಾರುಣಿಕೋಜಕ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸತತಂ ಶಿವಂ |
 ಕ್ಷಣಾರ್ಥೇನಾಪಿ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕುರ್ಮಾನ್ಮೃತ್ರಿಷು ಭಾವಿತಃ || ೭ ||
 ನ ತದ್ವರ್ಷತತೇನಾಪಿ ತಪೋಯಜ್ಞಶತ್ಪರಪಿ |
 ಸರ್ವಪ್ರಾಣೇಷು ಕಾರುಣ್ಯಂ ದೀನಾನಾಥೇಷು ಭಾವಯೇತ್ || ೮ ||

ಅಂತಹ ಸಹಸ್ರಮಂದಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ ಯಾಗಮಾಡುವ ಸೋಮಯಾಜಿಯು
 ಪೂಜ್ಯನೆನಿಸುವನು. ಅಂತಹ ಸಾವಿರಮಂದಿ ಸೋಮಯಾಜಿಗಳಿಗಿಂತ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ
 ಯನ್ನರಿತವನೊಬ್ಬನು ಪರಮ ಪೂಜ್ಯನು. ಇಂತಹವರ ಗುಂಪಿಗೆ ಪೂಜ್ಯತಮನೆಂದರೆ
 ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುವವನು. || ೪-೮ ||

ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲೌ ದೇವಿಯೇ, ಮಾನವನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೂರ
 ಮಾಡಿದರೂ, ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ಶಾಂತಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶಿವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ
 ಬಿಡಬಾರದು. ಈಶ್ವರಭಕ್ತನೆನಿಸಿದವನು, ದೃಢಮನಸ್ಸುನಾಗಿ, ಕೋಪತಾಪಗಳನ್ನು
 ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೃತ್ರಿಯಿಂದ
 ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎಕೆಂದರೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಷಣ ಸ್ನೇಹದಿಂದ
 ವರ್ತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪಕಾರಮಾಡಿದರೂ, ಅದು ಅನಂತಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗು
 ವುದು. ತಪಸ್ಸು, ಯಜ್ಞ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಪಠ್ಯಂತ
 ನಡೆಸಿದರೂ ಅವು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸಲಾರದು. || ೬-೭ ||

ದೀನರೂ, ಅನಾಥರೂ ಆದವರಲ್ಲಿ ದಯೆಯಿಡುವುದು, ಸುಖದಿಂದಿರುವವರಲ್ಲಿ
 ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಿಳಿಸುವುದು, ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವುದು,
 ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು,

ಸುಖಸ್ರಾಣಿಷು ಮೈತ್ರಿಸ್ಥಾನುದಿತಾ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಷು :
 ಅಪುಣ್ಯವತ್ಸು ಚೋಪೇಕ್ಷಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ವದೇಚ್ಛಿವಂ ||೯||
 ಅತ್ಯೇವಂ ಪಂಚಧಾ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವಯಿತ್ವಾ ಯಜೇಚ್ಛಿವೇ |
 ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪಶುಭರ್ತಾರಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಯೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ ||೧೦||
 ಧ್ಯಾನಂ ಕುರಾದ್ಯಥಾದಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವಪಾಪನಿಕ್ಕೃಂತನಂ |
 ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ತೋತ್ರಮೇತಜ್ಞಹೇನ್ಮರಃ ||೧೧||
 ಸ್ತುತಾಯ ಸ್ತುತಿರೂಪಾಯ ಸ್ತುತಯನೂನಾಯ ಸರ್ವದಾ |
 ಸ್ತುತಿಹೇತುನಿಧಾನಾಯ ನಮಸ್ತ್ರಿನಯನಾಯ ತೇ ||೧೨||
 ದೇವಾಯ ದಿವ್ಯರೂಪಾಯ ಸರ್ವದೇವೈಕಹೇತವೇ |
 ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಸ್ತಾನಾಮಪಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯ ನಮಸ್ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮಾಯ ಶೇ||೧೩||
 ದಿವ್ಯಾಯ ದಿವ್ಯರೂಪಾಯ ದಿವ್ಯರೂಪೈಕಹೇತವೇ |
 ದಿವ್ಯಾನಾಮಪಿ ದಿವ್ಯಾಯ ನಮೋ ದಿವ್ಯತಮಾಯ ತೇ ||೧೪||

ಈ ಐದು ಕರ್ಮಗಳು ನಿಜವಾದ ಈಶ್ವರಭಕ್ತನ ಕರ್ತವ್ಯಾಂಶಗಳು. ಅವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ನನಗೆ (ಈಶ್ವರನಿಗೆ) ತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೂ ಆ ಭಕ್ತನು ಅಂಜಲಿಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದು ಸರ್ವಪಾಪನಾಶಕರವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸದಾ ಪಠಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೯-೯-೧೦-೧೧||

ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ ಪರಶಿವನೇ, ನೀನು ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಸ್ತುತೃನೆನಿಸಿದವನು. ಸ್ತುತಿರೂಪನು ನಾನಾರೀತಿ ಹೊಗಳಿಸಲ್ಪಡುವವನು ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೂ ಕಾರಣನೆನಿಸಿದವನು. ಇಂತಹ ದಿವ್ಯರೂಪದಿಂದಲೂ, ಸಕಲ ದೇವತಾಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಶಕ್ತಿರೂಪದಿಂದಲೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮನೆನಿಸಿ, ಪರಮಾಣುರೂಪದಿಂದಿರುವ ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. ||೧೨-೧೩||

ದೇವರೂಪದಿಂದಲೂ, ದೇವತೆಗಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕನಾಗಿಯೂ, ದಿವ್ಯವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದೆನಿಸಿರುವ ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆ ಪರಮೇಶ್ವ

ಪರಾಯ ಪರಮೇಶಾಯ ಪರಮಾರ್ಥೈಕಹೇತವೇ ।

ಪರಾಪರವಿಮುಕ್ತಾಯ ನಮಃ ಪರತರಾಯ ತೇ ||೧೫||

ಪೂಜ್ಯಾಯ ಪೂಜ್ಯಪೂಜ್ಯಾಯ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯೈಕಹೇತವೇ ।

ಪೂಜ್ಯಾನಾಮುಪಿ ಪೂಜ್ಯಾಯ ನಮಃ ಪೂಜ್ಯತಮಾಯ ತೇ ||೧೬||

ನಿತ್ಯಾಯ ನಿತ್ಯನಿತ್ಯಾಯ ಸರ್ವನಿತ್ಯೈಕಹೇತವೇ ।

ನಿತ್ಯಾನಾಮುಪಿ ನಿತ್ಯಾಯ ನಮೋ ನಿತ್ಯತಮಾಯ ತೇ ||೧೭||

ದೀಪ್ತಾಯ ದೀಪ್ತದೀಪಾಯ ಸರ್ವದೀಪೈಕಹೇತವೇ ।

ದೀಪ್ತಾನಾಮುಪಿ ದೀಪ್ತಾಯ ನಮೋ ದೀಪ್ತತಮಾಯ ತೇ ||೧೮||

ಸಾರಾಯ ಸಾರರೂಪಾಯ ಸರ್ವಸಾರೈಕಹೇತವೇ ।

ಸಾರಾಣಾಮುಪಿ ಸಾರಾಯ ನಮಸ್ಸಾರತರಾಯ ತೇ ||೧೯||

ಶಾಂತಾಯ ಶಾಂತರೂಪಾಯ ಸರ್ವಶಾಂತೈಕಹೇತವೇ ।

ಶಾಂತಾನಾಮುಪಿ ಶಾಂತಾಯ ನಮಶ್ಶಾಂತತಮಾಯ ತೇ ||೨೦||

ರನೇ, ನೀನು ಪರಮೋತ್ಕೃಷ್ಟರೂಪಿಯು ಪೂಜ್ಯರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯತಮನೆನಿಸಿದವನು. ಸರ್ವರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವನು. ಲೋಕೈಕಪೂಜ್ಯನಾದ ಮಹಾದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ||೧೪-೧೫-೧೬||

ದೇವದೇವನೇ, ನೀನು ನಿತ್ಯವಸ್ತುವು ನಿತ್ಯವಸ್ತುಗಳೆಂದು ತೋರಿಬರುವುವುಗಳೆಲ್ಲಾ ನೀನು ನಿತ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿತ್ಯತಮನೆನ್ನುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ನೀನು ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನು. ನಿನ್ನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ಈಗ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ದೀಪ್ತವಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ದೀಪದಂತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸದಾ ವಂದಿಸುವೆನು. ||೧೭-೧೮||

ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾರರೂಪಿಯಾಗಿ, ಸಾರವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಜನಕನಾಗಿ, ಸಾರಕ್ಕೂ ಸಾರವಾಗಿ, ಕಂಡುಬರುವ ಮಹಾಸಾರವಸ್ತುವೇ ನೀನು ಶ್ವೇತಂತಹ ನಿನಗೆ ವಂದನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಶಾಂತಿಕರಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿ, ಶಾಂತಿಗೂ

ಶುದ್ಧಾಯ ಶುದ್ಧರೂಪಾಯ ಸರ್ವಶುದ್ಧೈಕಹೇತವೇ ।

ಶುದ್ಧಾನಾಮಪಿ ಶುದ್ಧಾಯ ನಮಶ್ಚುದ್ಧತಮಾಯ ತೇ ||೨೦||

ಕಾಲಾಯ ಕಾಲರೂಪಾಯ ಸರ್ವಕಾಲೈಕಹೇತವೇ ।

ಕಾಲಾನಾಮಪಿ ಕಾಲಾಯ ನಮಃ ಕಾಲತಮಾಯ ತೇ ||೨೧||

ಸರ್ವಮಂತ್ರಶರೀರಾಯ ಸರ್ವಮಾತ್ಮೈಕಹೇತವೇ ।

ಮಂತ್ರಾಣಾಮಪಿ ಮಂತ್ರಾಯ ನಮೋ ಮಂತ್ರತಮಾಯ ತೇ ||೨೨||

ವ್ಯೋಮಪ್ರಮಾಣರೂಪಾಯ ಈಶಾನಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ವ್ಯೋಮಪ್ರಮಾಣಯೋಗಾಯ ಪುರುಷಾಯ ನಮೋನಮಃ ||೨೩||

ವ್ಯೋಮಪ್ರಮಾಣರೂಪಾಯ ಅಘೋರಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ವ್ಯೋಮಪ್ರಮಾಣವಾಮಾಯ ವಾಮೇಶಾಯ ನಮೋನಮಃ ||೨೪||

ವ್ಯೋಮಪ್ರಮಾಣಸತ್ಯಾಯ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ತೇ ನಮಃ ।

ವ್ಯೋಮಪ್ರಮಾಣವಿದ್ಯಾಯ ವಿದ್ಯೇಶಾಯ ನಮೋನಮಃ ||೨೫||

ಶಾಂತಿಪ್ರದನಾಗಿ, ಶಾಂತಿಗುಣಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣನಾಗಿ ಶಾಂತವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಸದಾ ನಮಸ್ಕಾರವು. ||೨೬-೨೦||

ಶುದ್ಧನೂ, ಶುದ್ಧಕಾರನೂ, ಶುದ್ಧಿಕಾರಣನೂ, ಶುದ್ಧವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಪರಿ ಶುದ್ಧನೆನಿಸಿರುವ ಶುದ್ಧತಮನಾಗಿರುವ ದೇವದೇವನಿಗೆ ವಂದನೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಕಾಲ ಸ್ವರೂಪನೂ, ಕಾಲರೂಪನೂ, ಸಕಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣಕರ್ತನೂ, ಯಮನಿಗೂ ಯಮನಂತಿರುವವನೂ ಆದ ಮಹಾಕಾಲನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ||೨೧-೨೧||

ಸರ್ವಮಂತ್ರಶರೀರಿಯೂ, ನಿಖಿಲಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣನೂ, ಗುಹ್ಯ ತರವಾದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯೂಪ ದಿಂದಿರುವ, ಮಂತ್ರಾತ್ಮನೇ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆ. ಅಂತರಿಕ್ಷವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಈಶಾನಾತ್ಮಕ ನಾಗಿರುವ, ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಕನಾದ ತತ್ಪುರುಷರೂಪದಿಂದಿರುವ ಮಹಾದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆ. ||೨೨-೨೪||

ಶಾಂತವಾದ್ದ ಅೂರ್ಘೇಶ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಾಮದೇವ, ಸತ್ಯ, ವಿದ್ಯೆ ಕಾಲ, ಧರ್ಮ, ಭೋಗ, ಮೋಕ್ಷ, ಪ್ರಪಂಚ ಮುಂತಾದ ಗುಣವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆ

ವೋಮುಪ್ರಮಾಣಕಾಲಾಯ ಕಾಲೇತಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ವೋಮುಪ್ರಮಾಣಧರ್ಮಾಯ ಧರ್ಮೇತಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥೨೭॥

ವೋಮುಪ್ರಮಾಣಭೋಗಾಯ ಭೋಗೇತಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ವೋಮುಪ್ರಮಾಣಮೋಕ್ಷಾಯ ಮೋಕ್ಷೇತಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥೨೮॥

ವೋಮುಪ್ರಮಾಣವಿತ್ತಾಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ನಮೋಸ್ತುತೇ ।

ಏಕದೇಹದ್ವಿದೇಹಾಯ ಬಹುದೇಹಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥೨೯॥

ದೇಹಾಸಂಖ್ಯೇಯರೂಪಾಯ ವಿಶ್ವೇತಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ಏಕಕಾಲದ್ವಿಕಾಲಾಯ ಬಹುಕಾಲಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥೩೦॥

ಕಾಲಾಸಂಖ್ಯೇಯರೂಪಾಯ ಶ್ರಿನೇತ್ರಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ಏಕವಕ್ರದ್ವಿವಕ್ರಾಯ ಬಹುವಕ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥೩೧॥

ನಕ್ರಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ವರೇತಾಯ ನಮೋನಮಃ ।

ಏಕನೇತ್ರದ್ವಿನೇತ್ರಾಯ ಬಹುನೇತ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥೩೨॥

ವೋಮುಪ್ರಮಾಣವಿಶಾಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ನೆಲೆಸಿರುವವನೂ, ಹಾಗೆಯೇ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕರುಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೂ ಆಗಿರುವ ಮಹಾದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೇಹವಿದ್ದರೂ, ಅನೇಕ ದೇಹಗಳನ್ನು ಲೀಲಾರ್ಥವಾಗಿ ಧರಿಸಿರುವ ನಿನಗೆ ಸರ್ವದಾ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು. ॥೨೫-೨೬-೨೭-೨೮-೨೯॥

ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ದೇಹಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ವಿಶ್ವಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ, ಅಖಂಡ ಕಾಲಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಹೋರಾತ್ರರೂಪದಿಂದಲೂ, ವರ್ಷಮಾಸಾತ್ಮಕ ರೂಪದಿಂದಲೂ ನಾನಾವಿಧವಾಗಿ ಕಾಣುವ, ಅಪರಿಮಿತ ಕಾಲರೂಪನೆನಿಸಿ, ನೇತ್ರ ತ್ರಯಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದು, ಎರಡು, ಬಹುಮುಖಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಮಹಾದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ॥೩೦-೩೧॥

ಅನೇಕ ಆಕಾರದ ಮುಖಗಳಿಂದಲೂ, ಒಂದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ನಾಗುವಷ್ಟು ನೇತ್ರ, ಕಂಠ, ನಾಸಿಕ ಈ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬಹುನೇತ್ರ

ನೇತ್ರಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ತ್ರೈಲೋಕಾಯ ನಮೋನಮಃ :

ಏಕಕಂಠದ್ವಿಕಂಠಾಯ ಬಹುಕಂಠಾಯ ತೇ ನಮಃ : ||೩೩||

ಕಂಠಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ನೀಲಕಂಠಾಯ ತೇ ನಮಃ :

ಏಕನಾಸದ್ವಿನಾಸಾಯ ಬಹುನಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ : ||೩೪||

ನಾಸಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ನಿತ್ಯಂ ಶರ್ವಾಯ ತೇ ನಮಃ :

ಏಕಜಿಹ್ವದ್ವಿಜಿಹ್ವಾಯ ಬಹುಜಿಹ್ವಾಯ ತೇ ನಮಃ : ||೩೫||

ಜಿಹ್ವಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ವೇದಜಿಹ್ವಾಯ ತೇ ನಮಃ :

ಏಕಹಸ್ತದ್ವಿಹಸ್ತಾಯ ಬಹುಹಸ್ತಾಯ ತೇ ನಮಃ : ||೩೬||

ಹಸ್ತಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ಶಂಕರಾಯ ನಮೋನಮಃ :

ಏಕಶಾಸ್ತ್ರದ್ವಿಶಾಸ್ತ್ರಾಯ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ : ||೩೭||

ಶಸ್ತ್ರಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ಈಶಾನಾಯ ನಮೋನಮಃ :

ಏಕಪಾದದ್ವಿಪಾದಾಯ ಬಹುಪಾದಾಯ ತೇ ನಮಃ : ||೩೮||

ಪಾದಾಸಂಖ್ಯೇಯಯುಕ್ತಾಯ ಮಹಾದೇವಾಯ ತೇ ನಮಃ :

ಅನ್ಯಕ್ತಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶಾಶ್ವತಾಯ ನಮೋನಮಃ : ||೩೯||

ರೂಪಿಯಾಗಿಯೂ, ತ್ರೈಲೋಕನಾಗಿಯೂ, ನೀಲಕಂಠನಾಗಿಯೂ, ಬಹುನಾಸಿಕನಾಗಿಯೂ ತೋರಿಬರುವ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿವನ್ನೇ, ನಿನಗೆ ನಾನಾನಂದನೆಗಳು. ||೩೯-೩೩-೩೪||

ನಾಲಿಗೆ, ಹಸ್ತ, ಶಸ್ತ್ರಸಮೂಹ ಇವು ಒಂದು, ಎರಡು, ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತೋರಿಬರುವುವು. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಅವಯವ ಸ್ವರೂಪವೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಾರದು. ಶರ್ವನೇ, ಸುಖಕರನೇ, ಶಸ್ತ್ರಸಮುದಾಯಾತ್ಮಕನೇ, ನೀನು ವೇದರಾಶಿಗೆ ನಾಲಿಗೆಯಂತಿರುವೆ. ಇದೋ ನಿನಗೆ ಆನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳು. ||೩೫-೩೬-೩೭||

ಒಂದು, ಎರಡು, ಮತ್ತು ಬಹು ಪಾದಗಳಿಂದಲೂ, ಅನ್ಯಕ್ತವಾದ ರೂಪಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿರುವ ಈಶಾನನೇ, ಮಹಾದೇವನೇ, ಶಾಶ್ವತನೇ, ಮಹಾಯೋಗಿಯೇ, ನಿನಗೆ ಆನಂತ ವಂದನೆಗಳು, ನಿನ್ನ ಆಕಾರವೋ ಮಹೋತ್ಸಮವೆನಿ

ಮಹೇಶ್ವರ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಮಹಾಯೋಗಿನ್ನ ಮೋಸ್ತುತೇ ।

ಮಹೋತ್ತಮನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಮಹಾರೂಪನಮೋಸ್ತುತೇ ||೪೦||

ಸದಾಶಿವ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಸದಾಶುದ್ಧ ನಮೋಸ್ತುತೇ ।

ಸದೋಜ್ಜ್ವಲ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಮಹಾದೇವ ನಮೋಸ್ತುತೇ ||೪೧||

ನಮಸ್ತೇ ಭಗವಂಭಾಂತ ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ಧ್ರುವ ।

ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ದೀಪ್ತ ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ಹರ ||೪೨||

ಅಜಿತಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಭಸ್ಕಾಂಗಾಯ ನಮೋಸ್ತುತೇ ।

ಅನಂತಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಗಾಯ ನಮೋಸ್ತುತೇ ||೪೩||

ಸ್ತವೇನಾನೇನ ದಿವ್ಯೇನ ಯಃಸ್ತೌತಿ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ।

ಸ ವಿಧೂಯಾಶು ಪಾಪಾನಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೪೪||

ಭೋಗಾರ್ಥೇ ಲಭತೇ ಭೋಗಾನ್ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥೇ ರಾಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।

ಕನ್ಯಾರ್ಥೇ ಲಭತೇ ಕನ್ಯಾಂ ಯೋಗಾರ್ಥೇ ಯೋಗಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೪೫||

ಸಿರುವುದು. ನಿನ್ನ ಧೈರ್ಯವಾದರೋ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹಾ ಮಹಿಮನಾದ ನಿನಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ||೩೮-೩೯-೪೦||

ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನೂ. ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೂ, ತೇಜೋರಾಶಿಯೂ ಆದ ಮಹಾ ದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ಅನಂತಾನಂತವಂದನೆಗಳು. ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪರಶಿವನೇ ನೀನು ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನು. ಸ್ಥಿರನಾದವನು. ತೇಜೋರೂಪಿಯು. ಸರ್ವ ವಾಪಹರನು. ||೪೧-೪೨||

ಯಾರಿಗೂ ಸೋಲದಿರುವ, ಭಕ್ತಭೂಷಿತಗಾತ್ರನಾಗಿರುವ, ನಾಶರಹಿತನಾದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಯಾರು ನಿನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಸ್ತುತಿಸುವರೋ ಅಂತಹವರು ಸಕಲ ವಾಪರಾಶಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು(ನಿನ್ನ) ಶಿವ ಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರೆಗೆ ಭೋಗ ವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸುವವರೆಗೆ ಸಕಲ ಸುಖವೂ, ರಾಜ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ವಿಶಾಲರಾಜ್ಯವೂ, ಕನ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಕ್ಷಣಯುತರಾದ ಕನ್ಯೆಯೂ, ಯೋಗಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುವು. ||೪೩-೪೪-೪೫||

ಮುಚ್ಯತೇ ವ್ಯಾಧಿತೋ ವ್ಯಾಧೀ ದುಃಖೀ ದುಃಖಾಪ್ತಮುಚ್ಯತೇ |

ಬಂಧನಾನ್ಮುಚ್ಯತೇ ಬಂಧೀ ಯಶೋರ್ಥೀ ಚ ಯಶೋಲಭೇತ್ ||೪೬||

ಯಾನ್ ಯಾಂಶ್ಚಿಂತಯತೇ ಕಾಮಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ |

ಶಿವಸ್ಯ ಪದಮಾಪ್ನೋತಿ ನಿತ್ಯಂ ಪತತಿ ಯೋ ನರಃ ||೪೭||

ತಸ್ಯಾರ್ಚನಾದಪಿ ತಥಾ ಶ್ರವಣಾದಪಿ ಮಾನವಃ ||೪೮||

ಇತ್ಥಂ ಸ್ತುವೀತ ಭಗವಂತಮುಮಾಸಹಾಯಂ

ದುಃಖಂ ವಿಹಾಯ ಸತತಂ ಉರುಗಾಯಮೀಶಂ |

ತಸ್ಯಾಯಮೀಶ್ವರಪದಂ ಪ್ರದದಾತಿ ದೇವಿ

ಪಾಪಾಘಾತಾಪಮಪಹಾಯ ಗತಿಂ ಲಭೇತ ||೪೯||

ಅಧ್ಯಾಯಂ ಯಸ್ತು ಪತತೇ ಶೃಣೋತಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾನ್ |

ಸೋಪಿ ಶೈವಂ ಪದಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪ್ರಯಾತಿ ಪರಮಾಂಗತಿಂ ||೫೦||

ರೋಗಗ್ರಸ್ತನಾದವನಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ, ದುಃಖಿಗೆ ಸಂತೋಷವೂ, ಬಂಧನ ದಲ್ಲಿರುವವನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯೂ, ಯಶಸ್ವಾಮಿಗೆ ಚಿರಕೀರ್ತಿಯೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಿಲ್ಲವೂ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠನೆ ಯಿಂದಲೇ ಲಭಿಸುವುದು. ನಿತ್ಯವೂ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ||೪೬-೪೭||

ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಅದೇ ಸುಕೃತ ವೀತೇಷವು ಈ ಸ್ತುತಿಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ ದೊರಕುವುದು. ಎಲಾ ದೇವಿಯೇ, ಈ ರೀತಿ ನಿನ್ನಿಂದೊಡಗೂಡಿ, ಪದ್ಮಾಕ್ಷೈಶ್ವರಸಂಪನ್ನನಾದ ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾರು ಧ್ಯಾನಿಸುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡುವೆನು. ಮತ್ತು ಅವರು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಸಂಪಾದಿ ಸಿದ್ದ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಗೊಳಿಸುವೆನು. ಅವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣೆ ಸುವೆನು. ||೪೮-೪೯||

ಯಾರು ಶಿವಭಕ್ತಿಯುತರಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೋ, ಅಥವಾ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ, ಅಂತಹವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವ ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಿವದಿವ್ಯಸ್ತುತಿನಿರೂಪಣಂ ನಾಮ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಹೊಂದುವರಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಿರಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಶಾಶ್ವತಾನಂದವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು,
ಎಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತರು
ವಾಜಶ್ರವಸಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ||೫೦||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಿವದಿವ್ಯಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು
ವಿವರಿಸುವ ನಲವತ್ತುಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

|| ಶ್ರೀಃ ||

|| ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

|| ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಪುಣ್ಯಾನ್ಯಾಯತನಾನಿ ಚ |

ಲೀಯಂತೇ ತಾನಿ ಲಿಂಗೇ ತು ತಸ್ಮಾಲ್ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೧||

ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ದೀಕ್ಷಿತಃ |

ಪೂಜಯೇಚ್ಚ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಲಿಂಗಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದಂ ||೨||

ಕತೇನ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ದೇವಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ತು ಚಾಲಯೇತ್ |

ದುಃಸ್ಥಿತಂ ಸುಸ್ಥಿತಂ ವಾಪಿ ಶಿವಲಿಂಗಂ ನ ಚಾಲಯೇತ್ ||೩||

ನಲವತ್ತುನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶಿವಲಿಂಗಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಸುಕೃತವಿಶೇಷವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದನು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಮಸ್ತ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. (ಲೀಯಂತೇ ಸರ್ವ ತೀರ್ಥಾನಿ ಅಸ್ಥಿನ್ನಿತಿ ಲಿಂಗಂ) ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಸಮಸ್ತಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸರ್ವಯಜ್ಞಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾಪುಣ್ಯಪ್ರದವೆಂದೂ, ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೧-೩||

ಶಿವಲಿಂಗವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ದೇವತಾ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ನೂರು ಅಥವಾ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಾದನಂತರ ಕುಲುಗಿಸಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ

ಘೃತಾಭಿಷೇಕಂ ಯಃ ಕುರ್ವಾದಹೋರಾತ್ರಂ ಶಿವಸ್ಯ ತು |
 ಪುಷ್ಯಮಾಸೇ ಸಮುದ್ಯುಕ್ತ್ಯರ್ನಿಯತಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಧಾರಯಾ ||೪||

ಗೀತಸ್ತತ್ಪೋಪಹಾರೇಣ ಶಂಖವಾದಿತ್ರನಿಶ್ಚಯೈಃ |
 ಕುರ್ವಾಜ್ಜಾಗರಣಂ ತತ್ರ ಪ್ರದೀಪಾದಿಸಮಾಕುಲಂ ||೫||

ಸಮಸ್ತಪಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸಮಸ್ತಗುಣಸಂಯುತಃ |
 ಸಮಸ್ತಕಾಮಸಂಪೂರ್ಣಃ ಸಮಸ್ತಕುಲಸಂಯುತಃ ||೬||

ಚಲದ್ವಿಸ್ಸಮಹಾಯಾಸ್ತೈರಸಂಖ್ಯೇಯೈರನೂಪಮೈಃ |
 ಯುಕ್ತಶ್ಚಿವಪುರೇ ನಿತ್ಯಂ ಮೋದತೇ ಶಿವನತ್ಸುಖೇ ||೭||

ಗೃಹಣೇ ವಿಷುವೇ ಚೈವ ಪುಣ್ಯೇಷು ದಿವಸೇಷು ಚ |
 ಘೃತಾಭಿಷೇಕಂ ಯಃ ಕುರ್ವಾನ್ಮಹಾಪುಣ್ಯಮನಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೮||

ಘೃತಾಭಿಷೇಕಂ ಯಃ ಪಶ್ಯೇದಾಸನಾಪ್ತೈರುಪೋಷ್ಯ ತು |
 ವಿಘ್ನಾಯ ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೯||

ಬಹುದು. ಆದರೆ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಭದ್ರವಿಲ್ಲ ದಿರಲಿ, ಎಂದೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಪುಷ್ಯ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ, ಗೀತವಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ನೈವೇದ್ಯನೀರಾಜನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಿದರೆ ಅವನ ಸಕಲವಿಧವಾದ ಪಾಪಗಳೂ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುವು. ||೩-೪-೫||

ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಅವನಿಗೆ ದೊರಕುವುವು. ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೂ ಲಭಿಸುವುವು. ಸತ್ಕುಲಪ್ರಸೂತಿತ್ವವೂ ಕುಲಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಒದಗುವುದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ವಿಮಾನಗಳ ನಡುವೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಸುಕೃರಾಶಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿವಪುರವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛಿವನಂತೆಯೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸತೊಡಗುವನು. ||೬-೭||

ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ ಗೃಹಣಕಾಲ, ಮೇಷ ತುಲಾಸಂಕ್ರಮಣ ದಿನಗಳು ಇನ್ನೂ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದ ದಿನಗಳು, ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ

ಏಕಃ ಪೂಜಯತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚಾನ್ಯಃ ಪ್ರಪತ್ಯತಿ |
 ತುಲ್ಯಮೇವ ಫಲಂ ತಾಥ್ಯಾಂ ಭಕ್ತಿರೇವಾತ್ರ ಕಾರಣಂ ||೧೦||
 ಯಃ ಕುರ್ವಾತ್ಪರ್ವಕಾಲೇಷು ಮಹಾಪೂಜಾಪ್ರವರ್ತನಂ |
 ಶಿವಸ್ಯ ರಥಯಾತ್ರಾಂ ವಾ ನಗರಾಂತಃ ಪರಿಭ್ರಮಾತ್ ||೧೧||
 ಮಹಾಚಿತ್ರಧ್ವಜೈಶ್ಚತ್ವೈಃ ಕಂಕಿಣೀರವಕಾನ್ವಿತೈಃ |
 ವಿಶಾನಧ್ವಜಮಾಲಾಭಿರ್ಘಂಟಾಚಾಮರದರ್ಪಣೈಃ ||೧೨||
 ಶಂಖಭೇರ್ಯಾದಿನಿರ್ಘೋಷೈರ್ಗೀತವಾದಿತ್ರಸಂಕುಲೈಃ |
 ಲೇಖ್ಯದಾರುಮಯೈರ್ಯಂತ್ರೈರ್ಮಾರ್ಗತೃಪ್ತವೃಕ್ಷಗಣಾದಿಭಿಃ ||೧೩||
 ಉದಗಾಯನಪಾಶ್ಚೈಶ್ಚ ಬಹ್ವಾಶ್ಚರ್ಮರನೇಕಶಃ |
 ಸ್ತ್ರೀದೋಲಾಚಕ್ರಯಂತ್ರೈಶ್ಚ ರಥಮಂದಿರಶೋಭಿತೈಃ ||೧೪||

ಘೃತಾಭಿಷೇಕ ನಡೆಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಮಹಾಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದು. ಮತ್ತು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಘೃತಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಯಾರು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುವರೋ ಅವರಿಗೂ ಸರ್ವಪಾಪನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಶಿವಲೋಕವು ದೊರಕುವುದು. ||೮-೯||

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೂ, ಅದೇ ರೀತಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಚಿತವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡುವವನಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಗೇ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ. ಪರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು, ಪೂಜಿತವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡುವುದೂ, ನಗರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಚಿತ್ರಧ್ವಜಪಟಾಕಿಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಟೆ, ಗಂಜೆ, ತೋರಣ, ಮೋಟುಟ್ಟು, ಚಾಮರ, ಕನ್ನಡಿ ಮುಂತಾದ ಆಲಂಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುವ ರಥದಲ್ಲಿ ಶಿವವಿಗ್ರಹವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡುವುದೂ ಮಹಾಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು. ||೧೦-೧೧-೧೨||

ಶಿವರಥದ ಮುಂದೆ ಶಂಖ, ಭೇರಿ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯೂ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯಾದಿಗಳೂ, ಮರದಿಂದ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಶಿವಗಣಗಳ ಜೊಂಬೆಗಳೂ, ಇನ್ನೂ ವಿಧವಿಧವಾದ ಶಿವಮರ್ಯಾದಾಸೂಚಕಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಗಳಾದ ಚಕ್ರಯಂತ್ರಾದಿಗಳೂ ಸುತ್ತುವರಿದು, ಶಿವೋತ್ಸವವು ನಡೆಯು

ದಧ್ಯನ್ನ ಪಾನಕಾದ್ವೈತ್ಯ ಮಹಾಸತ್ಯಸಮಾಹಿತೈಃ ।

ಮಹಾಜನ ಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ಯಥಾವಿಭವವಿಸ್ತರಂ ||೧೫||

ಸರ್ವದಾನಾನಿ ಪುಣ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಯಜ್ಞಫಲಾನಿ ಚ ।

ಅತ್ಯುಗ್ರತಪಸಾ ಪೂರ್ಣಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಫಲಾನಿ ಚ ||೧೬||

ಲಬ್ಧ್ವಾ ನರವರಶ್ಚ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಯಾತ್ರಾಪ್ರವರ್ತನಾತ್ ।

ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹಾಭೋಗೈಃ ಶಿವವನ್ನೋದತೇ ಜಿರಂ ||೧೭||

ತಸ್ಯಾಂತೇ ದೇವರಾಜತ್ವಂ ಸ್ಥಿರಕಾಲಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ।

ಜಂಬುದ್ವೀಪಾದಯಸ್ಸರ್ವಾನ್ ತಸ್ಯಾಂತೇ ಚ ಮಹೀಪತಿಃ ||೧೮||

ತ್ರಿಲಿಂಗವೇದಿಪರ್ಮಂತಂ ಯೋ ದದ್ವಾದ್ವೈತಕಂಬಲಂ ।

ಘೃತಧಾರಾಫಲಂ ತಸ್ಯ ಮಾಘೇ ಪೂರ್ಣೇತು ಪರ್ವಣಿ ||೧೯||

ಜಾಗರಂ ಗೀತಸ್ತತ್ಕಾದ್ಯೈಃ ಸಕ್ಯೈಶ್ಚ ಕೃತ್ವಾ ತು ಪರ್ವಣಿ ।

ಮನ್ವಂತರತತಂ ಸಾಗ್ರಂ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೨೦||

ಶ್ರೀರೂಪ, ಧರ್ಮಾತ್ಮರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಸರನ್ನು, ಪಾನಕ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ತಾನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕು. ||೧೫-೧೮-೧೯||

ಅಂತಹ ಶಿವೋತ್ಸವವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರ್ವಯಜ್ಞಾಚರಣೆಯ ಫಲವೂ, ಸರ್ವದಾನಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಸುಕೃತವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಶಿವಯಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಒದಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವು ದೊರೆತು ಅವನು ಶಿವರೂಪದಿಂದಲೇ ಆನಂದಪಡುವನು. ||೧೬-೧೭||

ಅಂತಹ ಶಿವಯಾತ್ರೋತ್ಸವಾದಿಗಳ ದರ್ಶನಮಾಡಿದವರಿಗೂ ದೇವರಾಜ ಪದವಿಯು ಲಭಿಸುವುದು. ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಾಣಿಬಟ್ಟಲು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚುವಂತಹ ಘೃತಕಂಬಲ (ತುಪ್ಪದ ಹೊದಿಕೆ) ವನ್ನು ಮಾಘಮಾಸದ ಪರ್ವತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ವರ್ಷಕಾಲ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿದ ಘೃತಾಭಿಷೇಕದ ಫಲವೇ ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸುವುದು. ||೧೯-೧೯-೨೦||

ಬಿತ್ತಾಭಿರಾಮನಾಟ್ಯಾಥಂ ಶಿವಸ್ಯಾಯತನಾಗ್ರತಂ ।
 ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರೇಕ್ಷಣಕಂ ದತ್ತಾ ರುದ್ರಲೋಕಮನಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥೨೦॥
 ಸುರೂಪಸ್ಸುಭಗಕ್ರಿಯಾನ್ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟೋತ್ರ ಜಾಯತೇ ।
 ಸಪ್ತದ್ವೀಪಸಮುದ್ರಾಯಾಃ ಕ್ಷಿತೇರಧಿಪತಿರ್ಭವೇತ್ ॥೨೧॥
 ರೂಪಂ ಪಿಷ್ಪಮಯಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಂ ।
 ಶುಕ್ಲೋಪವೀತಸಂಯುಕ್ತಮೇಕಪಾದಂ ವಿಭೂಷಿತಂ ॥೨೨॥
 ದಂತೇಷು ಮೌಕ್ತಿಕಂ ತಸ್ಯ ಪ್ರನಾಲಂ ಚ ತಥೋಷ್ಠಯೋಃ ।
 ದದ್ಯಾದ್ಧಕ್ತೇ ಚ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೈಡೂರ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಮಸ್ತಕೇ ॥೨೩॥
 ಹೇಮರೂಪಂ ಚ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ತಾಮ್ರಂ ಪಾದೇ ಚ ಕಲ್ಪಯೇತ್ ।
 ಅಂಡಚ್ಛಿವಿವಿಧೈರ್ವಸ್ತ್ರೈರ್ವಿಚಿತ್ರ್ಯಃ ಪರಿನೇಷ್ವಯೇತ್ ॥೨೪॥

ಘೃತಕಂಬಲವನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗೀತ
 ನರ್ತನಾದಿಗಳಿಂದ ಜಾಗರಣೆಮಾಡಿದವರು, ನೂರಾರು ಮನ್ವಂತರಪರ್ಮಂತ ಶಿವ
 ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವರು. ಶಿವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ
 ವಾದ ನಾಟ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೂ ರುದ್ರಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು.
 ಮತ್ತು ಅವನು ರೂಪ, ಗುಣ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾಧಿ
 ಪತಿಯೆನಿಸುವನು. (೨೦-೨೪)

ಶಿವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಶಿವರೂಪವನ್ನು ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಚಿಸಬೇಕು.
 ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮೂರರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ರತ್ನಗಳ
 ನಿಡಬೇಕು. ಶುದ್ಧವಾದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾದಿಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ
 ಪಾದವನ್ನು ಒಡವೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ದಂತಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನೂ,
 ತುಟೆಯಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹವಳವನ್ನೂ, ಮುಖ, ಕಣ್ಣು, ಹಣೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಡೂರ್ಯವನ್ನೂ
 ಇರಿಸಬೇಕು. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ, ತಾಮ್ರದಿಂದ
 ಕಾಲನ್ನೂ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ನಾನಾವಿಧವಾದ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ
 ದೀಹವನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು (೨೩-೨೪)

ಸುಗಂಧೈಶ್ಚಿತ್ರವರ್ಣೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಪೈಶ್ಚಾಪಿ ವಿಭೂಷಯೇತ್ |
 ವಿವಿಧೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯೈಶ್ಚ ಬಲಿಂ ತತ್ರೋಪಕಲ್ಪಯೇತ್ ||೨೬||
 ಭೋಜಯೇಚ್ಛಿವಭಕ್ತಾಂಶ್ಚ ವಿಸ್ತಾಂಚ್ಛಕ್ತಾಃ ಚ ತರ್ಪಯೇತ್ |
 ಪ್ರಿಯಕಾಮಃ ಶಿವೋ ನಿತ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತೋತ್ಥಾಪಯೇದ್ವಿಜಾನ್ ||೨೭||
 ತೈರೇವ ಸಾರ್ಥಂ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರೈಸ್ತದ್ರೂಪಂ ತು ಶಿವಾಲಯೇ |
 ನೀತ್ವಾ ಸಮರ್ಪಯೇದ್ವೇದ್ಯಾಂ ಶಿವಲಿಂಗಸಮೀಪತಃ ||೨೮||
 ಸರ್ವಯಜ್ಞಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸರ್ವದಾನಫಲಾನಿ ಚ |
 ಸುರೂಪೋ ರೂಪದಾನೇನ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೨೯||
 ಭೋಜನಂ ಘೃತಸಂಕೀರ್ಣಂ ಮಧುನಾ ಪರಿಶೋಭಿತಂ |
 ದದ್ಯಾತ್ಕೃಷ್ಣತಿಲಾನಾಂ ತು ಪ್ರಸ್ಮಮೇಕಂ ತು ಮಾಗಧಂ ||೩೦||
 ದ್ವಿಗುಣಂ ತಂಡುಲಾನಾಂ ತು ಪೃಥಕ್ಪ್ರಸ್ಮಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ |
 ಅಂಡಜೈಃ ಕ್ರಿಮಿಜೈರ್ವಸ್ತ್ರೈರ್ವಿಚಿತ್ರೈಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಯೇತ್ ||೩೧||

ನಾನಾಬಣ್ಣದ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ. ವಿಧವಿಧವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿ
 ಗಳನ್ನು ಬಲಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಾದ
 ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಯಥೋಚಿತವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡ
 ಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪರಶಿವನು ತೃಪ್ತನಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಶಿವಪ್ರೀತಿಯನ್ನು
 ಕೋರಬೇಕು ||೨೫-೨೬-೨೭||

ಅನಂತರ ಆ ಶಿವಾಕಾರವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡಗೂಡಿ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ
 ಶಿವಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ವಯಜ್ಞದ
 ಫಲವೂ ಸರ್ವದಾನದ ಫಲವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಇಂತಹ ಶಿವರೂಪದಾನದಿಂದ
 ಮನುಷ್ಯನು ಸುರೂಪಿಯಾಗಿ ಜನಿಸುವನು. ಮತ್ತು ತದಂಗವಾಗಿ ಮಧು, ಘೃತ
 ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಪ್ರರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಬಳ್ಳ
 ಕರೇಎಳ್ಳು, ಎರಡು ಬಳ್ಳ ಅಕ್ಕಿ ಇವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಟ್ಟು ದಾನಮಾಡ
 ಬೇಕು. ||೨೮-೨೯-೩೦||

ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗರಿಗಳಿಂದಲೂ, ರೇಷ್ಮೆಯ ಹುಳುವೇ ಮೊದಲಾದ
 ಹುಳುಗಳಿಂದಲೂ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ

ಸುಗಂಧೈಶ್ಚಿ ತ್ರವರ್ಣೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಪೈಶ್ಚಾಪಿ ವಿಭೂಷಯೀತ್ |

ಲಿಂಗಂ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಬಲಿನೇತಂ ನಿವೇದಯೇತ್ ||೩೨||

ಅರ್ಚಯಿತ್ವಾ ವಿಮಾನೇನ ಪೂರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ವಿಶೇಷತಃ |

ಯುಗಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೩೩||

ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯಾದಿಹಾಗತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧೇ ಜಾಯತೇ ಕುಲೇ |

ಮೇಧಾವೀ ಸುಭಗಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಗಃ ||೩೪||

ತಾಮ್ರಪಾತ್ರೇ ಪಯಃಪೂರ್ಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಂಕೃತ್ಯ ಕಾಂಚನಂ |

ಪ್ರಚ್ಛದ್ಯೋಪರಿ ಯತ್ನೇನ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾರ್ಚಿತಂ ಮಹತ್ ||೩೫||

ಶಿವಭಕ್ತಂ ದ್ವಿಜಂ ಸಮಗೃಹ್ಯೋಪಯಿತ್ವಾ ಸದಕ್ಷಿಣಂ |

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಸಮುದ್ಗತೇ ಸೋಮೇ ಪ್ರತೀಚೀಂ ಚ ರಮಾ ಗತೇ ||೩೬||

ಪೂರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಸ ವೈಶಾಖ್ಯಾಂ ನೀತ್ಯಾಪಾತ್ರಂ ಶಿವಾಗ್ರಹಃ |

ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಮಹಾದೇವಃ ಸೋಮಮೂರ್ತಿರ್ಜಗತ್ಪತಿಃ ||೩೭||

ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಗಂಧಮಯವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ವಸ್ತ್ರಯುಕ್ತಗಳಿಂದಲೂ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಬಲಿಪ್ರದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ||೩೨-೩೭||

ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ವಿಮಾನಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಮಾ ದಿನವ ಅರ್ಚಿಸಿದರೆ ಕೋಟಿಯುಗಪರ್ಯಂತ ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು. ಮತ್ತು ಪ್ರೀಣಪುಣ್ಯನಾಗಿ ಬಂದು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿಯೂ, ವೇದ ವೇದಾಂಗಪಾರಂಗತನಾಗಿಯೂ ಜನಿಸುವನು. ||೩೩-೩೪||

ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮರ್ಣ ವನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಈಶ್ವರಭಕ್ತನನ್ನು ಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ವೈಶಾಖಮಾಸದ ಪೂರ್ಣಮಾ ದಿನ ಅವನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಸೋಮಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತೃಪ್ತನಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಶಿವ ಭಕ್ತಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ||೩೫-೩೬-೩೭||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಧ್ಯಾಯೇದ್ದೇವದೇವಸುಮಾಪತಿಂ ।

ತಸ್ಮೈ ವಿಪ್ರಾಯ ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಅರ್ಪಯೇದ್ಭಕ್ತಿತಃ ಶನೈಃ ||೩೮||

ಏತತ್ತೋಮವ್ರತಂ ನಾನು ಕೃತ್ವಾ ರುದ್ರಾಂತ್ರಿಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ।

ರುದ್ರಲೋಕಾತ್ಪರಿಭ್ರಷ್ಟೋ ಭವೇಜ್ಜಾತಿಸ್ತುರೋ ನರಃ ||೩೯||

ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸೇನ ತೇನೈವ ಪುನಸ್ತ್ರಿವಸದಂ ವ್ರಜೇತ್ ।

ಪೂರ್ಣಮಾಯಾಮನಾಮಾಸ್ಯಾಂ ಶಿವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯತ್ನತಃ ||೪೦||

ಉಪವೀತಂ ಶಿವೇ ದದ್ಯಾಚ್ಛಿವಭಕ್ತಾಂಶ್ಚ ಪೂಜಯೇತ್ ।

ಪುನರೇವ ತು ಕಾರ್ತಿಕಾಂ ಪೂಜ್ಯ ಶಂಭುಂ ಕ್ಷಮಾಪಯೇತ್ ||೪೧||

ಯತೀನಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ಸುತ್ರವಸ್ತ್ರಾದಿಪೂರ್ವಕಾಂ ।

ಯಃ ಕುರ್ವಾತ್ಸಕೃದಪ್ಯೇವಂ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯೈ ಪವಿತ್ರಕಂ ||೪೨||

ಈ ರೀತಿ ಶಿವಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ತಾಮ್ರಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡುವ ವ್ರತವನ್ನು ಸೋಮವ್ರತವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಈ ಸೋಮವ್ರತ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿವಸಾಮೀಪ್ಯವು ದೊರೆಯುವುದು. ಕ್ಷೇಣಪುಣ್ಯನಾಗಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದವೇಲೂ ಅವನಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆಯು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ||೩೮-೩೯||

ಹಾಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಸ್ಮರಣೆಯೊದಗಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಶಿವಪೂಜಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಮೂಡಿ, ಅದರಿಂದ ಪುನಃ ಶಿವಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಪೂರ್ಣಮಾ ಮತ್ತು ಅಮಾಮಾಸ್ಯಾ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನೂ, ಈಶ್ವರಭಕ್ತರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ದಾನಮಾಡಬಹುದು. ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಪೂರ್ಣಮಾ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸ್ತುತಿಸಿ ಯತಿಗಳಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ, ಸೂತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆಷಾಢಾದಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಯತಿಗಳಿಗೆ ದಾನಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ||೪೦-೪೧||

ಈ ರೀತಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂನ್ಯಾಸಾದಿಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದಾನಮಾಡುವರೋ, ಅವರು ಕಲ್ಪಕೋಟಿಪರಾಂತ

ಕಲ್ಪಕೋಟಿತತಂ ದಿವ್ಯಂ ರುದ್ರಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ |

ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯಾಪ್ತರಿಭ್ರಷ್ಟಶ್ಚತುರ್ವೇದೀ ಚ ಜಾಯತೇ ||೪೩||

ಇಚ್ಛಯಾ ವಾ ಭವೇದ್ರಾಜಾ ಗುಣರೂಪಸಮನ್ವಿತಃ |

ಭೂಮಿದಾನಸ್ಯ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕನ್ಯಾದಾನಸ್ಯ ಯತ್ಫಲಂ ||೪೪||

ಮುಖವಾದ್ಯೇನ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಉಭಯಂ ಲಭತೇ ನರಃ |

ತದೇವ ಪುಣ್ಯಂ ಗೀತಸ್ಯ ನೃತ್ಯಸ್ಯ ಚ ಪಿಶೇಷತಃ ||೪೫||

ತದೇವ ಜಾಯತೇ ಶಬ್ದಃ ಹಸ್ತಕಾಲಘ್ನನೇಸ್ತಥಾ |

ಯೋ ಗಾಂ ಪಯಸ್ವಿನೀಂ ದದ್ಯಾತ್ತರುಣೀಂ ವೃಷಸಂಯುತಾಂ ||೪೬||

ಶಿವಾಯ ತೇನ ದತ್ತಂ ಸ್ಯಾಜ್ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಚರಾಚರಂ |

ವೃಷಂ ಚ ಪರಿಪೂರ್ಣಾಂಗಂ ಉದಾರಂ ಚ ಶಶಿಪ್ರಭಂ ||೪೭||

ಗೋಪತಿಂ ಭೂರ್ಮಹಂ ವಾಪಿ ಶಿವಾಯ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ |

ಯಾವಂತಿ ದೇಹೇ ರೋಮಾಣಿ ತತ್ಪ್ರಸೂತಿಕುಲೇಷು ಚ ||೪೮||

ವಾಗಿ ರುದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವರು. ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚತುರ್ವೇದಿಯನ್ನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜನ್ಮ ತಾಳುವರು. ||೪೩-೪೫||

ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಾದರೆ ಗುಣರೂಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಜನಾಗುವನು. ಮುಖವಾದ್ಯದಿಂದ ಶಿವಸ್ತುತಿಮಾಡುತ್ತಾ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದನು, ಭೂದಾನ ಮತ್ತು ಕನ್ಯಾದಾನಗಳ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಶಾಗೆಯೇ ಗೀತವಾದ್ಯನರ್ತನಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ವಿಧವಾದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೪೪-೪೫||

ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆಯಿಂದ ನರ್ತನಮಾಡಿದವನಿಗೂ ಇದೇ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಹಸುವನ್ನು ಒಂದು ಗೂಳಿಯೊಡನೆ, ಶಿವಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಪಣೆಮಾಡಿದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತಹ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೪೬-೪೭||

ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೃಷಭವನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದುದೇ ಆದರೆ ಆ ವೃಷಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೋಮಗಳಿವೆಯೋ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂತಾನವು ಎಷ್ಟು ರೋಮಾದಿಗಳಿಂದ

ತಾನದ್ಭುಗಸಹಸ್ರಾಣಿ ರುದ್ರಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ

||೪೯||

|| ಸೂತ ಉವಾಚ ||

ಯೋ ಧರ್ಮವಾಹಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮೀಶಿತಾರಂ

ಸಂಪೂಜಯೇದ್ಯ ಇಹ ಭೂಮಿಗತಃ ಸುಭಕ್ತಾಃ |

ತಸ್ಯಾಯುರುತ್ತಮಸುಸೌಧ ಕಲತ್ರಪುತ್ರ

ಮಿತ್ರಾತಿರಾತ್ರಕರಣಂ ಲಭತೇ ಶಿವೇತ್ರ

||೫೦||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ರೂಪದಾನಸೋಮವ್ರತಾದಿ

ಶಿವಸದ್ಧರ್ಮಕಥನಂ ನಾಮ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವುದೋ ಅಷ್ಟು, ಯುಗಸಹಸ್ರಪರ್ಮಂತ ರುದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೪೮-೪೯||

ಯಾವನು ಈ ರೀತಿ ಧರ್ಮರೂಪಿಯೂ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದನೂ ಆದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಸ್ಥಿರಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವನೋ, ಅಂತಹವನಿಗೆ ಆಯುಸ್ಸು, ಪತ್ನೀಪುತ್ರಾದಿಗಳು, ಗೃಹಾರಾಮಾದಿ ಸಕಲ ಭೋಗಸಾಧನಗಳೂ ದೊರೆತು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಖದಿಂದ ಜೀವಿಸುವನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ಸೂತಮಹರ್ಷಿಗಳು ವಾಚಶ್ರವಸಾದಿಗಳಿಗೆ ಶಿವಪೂಜಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ||೫೦||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ

ನಲವತ್ತುನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ವಿಕಾಡಶಾಂಶೇ

ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಶಿವಾಗ್ನಿಕಾರ್ಯಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಸುರೂಪಾಂ ಚ ಪಯಸ್ವಿನೀಂ ।

ಕುಲೀನಾಂ ಕಪಿಲಾಂ ದತ್ತಾ ದತ್ತಂ ಭವತಿ ಗೋಶತಂ ॥೧॥

ಗಿರಿಕಾಂತಾರದುರ್ಗೇಷು ಸದಾ ಮಾತೇನ ರಕ್ಷತಿ ।

ಯತ್ನೇನ ಕಪಿಲಾಂ ಯತ್ನಾ ಜೈವಾಯ ನಿವಿವೇದಯೇತ್ ॥೨॥

ಶಿವಸ್ಥಾನಾಗ್ನಿಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಕಪಿಲಾ ಯಥಾ ।

ತಸ್ಮಾತ್ತತ್ತ್ವೈವ ಸಾ ಯೋಜ್ಯಾ ಕಪಿಲಾ ಶುಭಮಿಚ್ಛತಾ ॥೩॥

ನಲವತ್ತ್ವದನೆಯು ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಹೀಗೆಂದನು :--ಶಿವಹೋಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಘೃತಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷಣಯುತವಾದ ಹಸುವನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೆ ಒಂದು ಗೋವನ್ನು ದಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೂರಾರು ಗೋದಾನಮಾಡಿದಷ್ಟು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಅಂತಹ ಗೋದಾನಪುಣ್ಯವು ಗಿರಿಕಾಂತನಾದಿ ಅಪಾಯಪ್ರದವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಂತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಹಸುವನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ॥೧-೩॥

ಶಿವೋದ್ದೇಶಕವಾದ ಹೋಮದ್ರವ್ಯಗಳಾಗಿಯೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಗೋವು ಸೃಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು. ಅಂತಹ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಗೋವನ್ನು

ಕಪಿಲಾಯಾಃ ಪಿಬೇಚ್ಛಾದ್ರಃ ಶಿವಸಂಸಾರವರ್ಜಿತಃ ।

ಸ ಪ್ರಯಾತಿ ಮಹಾಘೋರಂ ನರಕಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥೪॥

ಹುತಶೇಷಂ ಪಿಬೇದ್ವಿಪ್ರಃ ಸ್ವರ್ಗೀ ಸ್ಯಾದನ್ಯಥಾ ಪತುಃ ।

ಸಂಸ್ಕಾರೇಣ ವಿಮುಕ್ತಶ್ಚೇತ್ಸಂಸ್ಕಾರೋ ದುರ್ಲಭಶ್ಚಿವಃ ॥೫॥

ಗಾಮಾಲಭ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಃ ಕುರ್ಮಾತ್ಮಾಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ।

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇಕೃತಾ ತೇನ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾ ॥೬॥

ಗವಾಂ ಹುಂಕಾರಶಬ್ದೇನ ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನೇನ ಚ ।

ಪಾಪಂ ಪ್ರಣಶ್ಯತೇ ಯತ್ನಾತ್ಸತ್ಸಾತ್ಸರ್ವಂ ಚ ಗೋಃ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ॥೭॥

ಕುತಸ್ತೇಷಾಂ ಹಿ ಸಾಪಾನಿ ಯೇಷಾಂ ಗೃಹಮಲಂಕೃತಂ ।

ಸತತಂ ಬಾಲವತ್ಸಾಭಿರ್ಗೋಭಿಶ್ಚೀಭಿರಿವ ಸ್ವಯಂ ॥೮॥

ಶೂದ್ರನು ಸ್ವಂತಃಖಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಕೂಡದು. ಹಾಗೆ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಗೋವಿನಿಂದ ತಾನು ಪ್ರಯೋಜನಪಡೆದನಾದರೆ, ಅವನು ಭಯಂಕರವಾದ ನರಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ||೩-೪||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೂ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಗೋವಿನ ಕ್ಷೀರಾದಿಗಳನ್ನು ಶಿವಹೋಮಾನಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸದೆ ತಾನು ಆ ಹಸುವಿನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಪಶುಜನ್ಮವು ಲಭಿಸುವುದು. ಅಸಂಸ್ಕಾರಿಯಾದವನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಮತ್ತೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಯಾರು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಗೋಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಅಖಂಡ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಸುಕೃತವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ||೫-೬||

ಗೋವುಗಳ ಹುಂಕಾರಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ, ಅವುಗಳ ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಕಲ ಪಾಪರಾಶಿಯೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಸುಕರುಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಯಾರ ಮನೆಯು ಅಲಂಕೃತವಾಗಿರುವುದೋ ಅವರೆಂತಹ ಧನ್ಯರು! ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವಳಲ್ಲವೆ? ||೭-೮||

ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಮೇದಿನ್ಯಾಮಾಸಮುದ್ರಾತ್ಸರಾಂಸಿ ಚ |
 ಗವಾಂ ಶೃಂಗೋದಕಸ್ನಾನಾತ್ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹಂತಿ ಪೋಡಶೀಂ ||೯||
 ನ ಲಂಘಯೇದ್ಗವಾಮಸ್ಥಿ ಮೃತಂ ಗಂಧಂ ನ ವರ್ಜಯೇತ್ |
 ಯಾವಜ್ಜಿಘ್ರತಿ ತದ್ಗಂಧಂ ತಾವತ್ಪುಣ್ಯೈಃ ಸ ಪ್ರಾರ್ಯತೇ ||೧೦||
 ಗವಾಂ ಕಂಡೂಯನಂ ಧೂಪಂ ಗೋಪ್ರದಾನಸಮಂಭವೇತ್ |
 ತುಲ್ಯಂ ಚ ಗೋಪ್ರದಾನೇನ ಹೇಯರೋಗಾದಿಪಾಲನಂ ||೧೧||
 ತೃಣೋದಕಾದಿ ಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಯಃ ಪ್ರದದ್ಯಾದ್ಗವಾಂ ಮಹೀಂ |
 ಸ ಗೋಮೇಧಫಲಂ ಪುಣ್ಯಂ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೧೨||
 ಬಹುನಾತ್ರ ಕಿಮುಕ್ತೇನ ಗಾವಃ ಪಾಲಾಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
 ಗಾವೋ ದೇಯಾಃ ಸದಾ ರಕ್ಷಾಃ ಸ್ತೃಶ್ಯಾ ದೃಶ್ಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ||೧೩||
 ಯಸ್ತಾಡಯತಿ ಗಾಂ ಪಾದಾತ್ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಮಾತರಂ |
 ಆಕ್ರೋಶಯತಿ ಯೋ ನೋಹಾದಾಕೃಷ್ಣಂ ತಾಡಿತಂ ಜಗತ್ ||೧೪||

ಭೂಮಿಯು, ಹಾಗೂ ನದೀ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸಕಲ ತೀರ್ಥ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಎಂತಹ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು ಲಭಿಸುವುದೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಅತಿ ಶಯವಾಗಿ ಗೋಶೃಂಗೋದಕ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಹಸುವಿನ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ದಾಟಬಾರದು. ಅದರ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆ ತೋರ ಬಾರದು. ಗೋಮಯ ಗಂಧ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ||೯-೧೦||

ಗೋವಿನ ವೈವ್ಯನ್ನು ತುರಿಸೋಣಾದಿಂದ ಗೋದಾನಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವೇ ಲಭಿಸುವುದು. ಅದರಿಂದ ಸಕಲ ವ್ಯಾಧಿಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ಹುಲ್ಲು ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೋವುಗಳಿಗಾಗಿ ದಾನಮಾಡುವವನು ಗೋಮೇಧ ಯಾಗದ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೧೧-೧೨||

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹಸುವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಅವನ್ನು ಸದಾ ದರ್ಶನಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆಗಾಗ ಗೋದಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಯಾರು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಲೋಕಮಾತೆಯೆನಿಸಿದ ಗೋ

ತಾಡಯೇದ್ಯದಿ ಗಾಂ ಮೋಹಾದ್ಯೋ ಗಾಂ ಕ್ರೋಧೇನ್ನ ರಾಧಮಃ ।

ನರಕಾಗ್ನಿ ಸ ಪಚ್ಯೇತ ಗೋನಿಶ್ವಾಸಪ್ರಪೀಡಿತಃ

||೧೫||

ಸ ಸಾಲಾಶದಂಡೇನ ತಾಡಯಂಸ್ತಂ ನಿವಾರಯೇತ್ ।

ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛೇತಿ ತಾಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಮಾ ಮಾ ತಾಮಿತಿವಾರಯೇತ್ ||೧೬||

ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಂ ತು ಯಃ ಕುರ್ವಾತ್ಪಕ್ಷಯೋ ರುಭಯೋರಪಿ ।

ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ವಾ ಚತುರ್ದಶ್ಯಷ್ಟಮೀಷು ಚ ||೧೭||

ತಸ್ಯ ಗಾವೋ ವೃಷೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಶಿವೋನಾ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।

ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಸುಪ್ರೀತಾಃ ಸ್ವರ್ಗಮಾಯುಶ್ಚೈಯಂ ಬಲಂ ||೧೮||

ದಾಸ್ಯಂತಿ ಚ ಸದಾ ನಿತ್ಯಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಭದ್ರಮೇವ ಚ ।

ಯೋ ನರೋ ವರ್ತತೇ ಗೋಷು ತಾಡನಾಕ್ರೋಧವರ್ಜಿತಃ ||೧೯||

ವನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆಯುವರೋ ಅವರು ಸಕಲಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದಂತೆ ಆಗಿ ಪರಮಪಾಪಿಷ್ಠರೆನಿಸುವರು. ||೧೩-೧೪||

ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದರಿಂದಲೂ, ಗದರಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಮಾನವರಿಗೆ ನರಕವು ಲಭಿಸುವುದು. ದುಃಖದಿಂದ ಹಸುವು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟರೆ ಅದು ನರಕ ಪ್ರದವಾದೀತು. ಒಂದುವೇಳೆ ಗೋವನ್ನು ಹೆದರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮುತ್ತುಗದ ಕೋಲಿನಿಂದ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹೋಗು, ಹೋಗು, ಬೇಡ, ಬೇಡ, ಎಂಬ ಉಪಚಾರೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹಸುವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬೇಕು. ||೧೫-೧೬||

ಯಾರು ಎರಡುಪಕ್ಷಗಳ ದ್ವಾದಶೀ, ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಅಷ್ಟಮೀ ಚತುರ್ದಶೀ ಮುಂತಾದ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಮಾಡುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳು ಸುಪ್ರೀತರಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮೈಪುದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರು. ||೧೭-೧೮||

ಅಂತಹವನಿಗೆ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸದಾ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನೇ ಕರುಣಿಸುವರು. ಯಾರು ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯದೆ, ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ರಕ್ಷಿಸುವರೋ ಅಂತಹವರು ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಪರಿವೃತನಾಗಿ ರುದ್ರಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಗೋವು, ಮತ್ತು

ಮಹತೀಂ ಶ್ರಿಯಮಾಪ್ನೋತಿ ರುದ್ರಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ।
 ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥಮುದ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಾಣೈರ್ಯದಿ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥೨೦॥
 ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ಯತ್ರ ದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ।
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚೈವ ಗಾವಶ್ಚ ಕುಲಮೇಕಂ ದ್ವಿಧಾ ಕೃತಂ ॥೨೧॥
 ಏಕತ್ರ ಮಂತ್ರಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಹವಿರನ್ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ।
 ನ ಚ ಮಂತ್ರೈರ್ವಿನಾ ಯಜ್ಞೋ ಹವಿಷಾ ಚ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥೨೨॥
 ತಸ್ಮಾದ್ವಿಪ್ರಾಶ್ಚ ಗಾವಶ್ಚ ಪುಣ್ಯಾತ್ಪುಣ್ಯತರಾವುಭೌ ।
 ಗೋಭಿರ್ಯಜ್ಞಾಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಗೋಷು ದೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ ॥೨೩॥
 ಗೋಭಿರ್ವೇದಾಃ ಸಮುತ್ಕೀರ್ಣಾಃ ಸ್ವರ್ಷಿಸಂಘಾಃ ಪದಕ್ರಮಾಃ ।
 ಶೃಂಗಮೂಲೇ ಗವಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಸಂಸ್ಥಿತೌ ॥೨೪॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಯಾರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸುವರೋ ಅಂತಹವರು ಪರಮಪದವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊನೆಗೆ ಶಿವಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಪ್ರಸಂಜೆ ದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪವಿತ್ರಕುಲವು ಗೋ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಎರಡಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ॥೧೯-೨೦-೨೧॥

ಯಜ್ಞ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಮಂತ್ರವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧೀನವಾಗಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಸ್ತುಗಳಾದ ಹವಿರ್ವ್ಯಗಳು ಗೋವುಗಳ ಅಧೀನವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಹವಿಸ್ಸು, ಮಂತ್ರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಯಜ್ಞವೂ ಸಾಂಗವಾಗಲಾರದು. ಅಂತಹ ಪವಿತ್ರವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಿತ್ತು ಈ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದವುಗಳೇ. ಮತ್ತು ಪುಣ್ಯತರವಾದವುಗಳೇ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಗೋವುಗಳಿಂದ ಯಾಗಾದಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕು. ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಗೋವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸಿರುವುವು. ॥೨೨-೨೩॥

ಸಮಸ್ತ ವೇದಗಳೂ, ಪುಷ್ಪಜನರೂ ಗೋವುಗಳಿಂದಲೇ ಜನಿಸಿರುವರು. ಪದ, ಕ್ರಮ ಮುಂತಾದ ವೇದಭಾಗಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ತೋರಿಬಂದಿವೆ. ಗೋಶೃಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಇವರು ವಾಸಮಾಡುವರು. ಗೋವಿನ

ತ್ಯಂಗಾಗ್ರೇ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಿ ಸ್ಥಾನರಾಣಿ ಚರಾಣಿ ಚ ।

ಶಿರೋಮುಧ್ಯೇ ಮಹಾದೇವೋ ಮುಖೇ ಸರ್ವಪತಿಃ ಸ್ಥಿತಃ ॥೨೫॥

ಸರಸ್ವತೀ ಚ ಹುಂಕಾರೇ ಯಮುಯುಕ್ತ್ವಾ ಚ ಗಂಡಯೋಃ ।

ಸಂಧ್ಯಾದ್ವಯಂ ತಥೈವೋಷ್ಠೌ ಗ್ರೀವಾಮಿಂದ್ರಸ್ಸನಾತ್ರಯತ್ ॥೨೬॥

ಲಲಾಟಾಗ್ರೇ ಸ್ಥಿತಾ ದೇವೀ ನಾಸಾವಂಸೇ ಚ ಷಣ್ಮುಖಃ ।

ಕಂಬಲಾಶ್ವತರೌ ನಾಗೌ ನಾಸಾಪುಟಸಮಾಸ್ಥಿತೌ ॥೨೭॥

ಕರ್ಣಯೋರಶ್ವಿನೌ ದೇವೌ ಚಕ್ಷುಷೀ ಶಶಿಭಾಸ್ಕರೌ ।

ದಂತೇಷು ವಾಯವಸ್ಸರ್ವೇ ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ವರುಣಸ್ಥಿತಃ ॥೨೮॥

ಯುಕ್ತ್ವಾಣಿ ಚ ಕಕುದ್ದೇಶೇ ಸಾಧ್ಯಾಶ್ಚೋರಸಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।

ಚತುಷ್ಪಾದಾಸ್ತಥಾಗ್ನಿಶ್ಚ ಧರ್ಮೋ ಜಂಘಾನವಸ್ಥಿತಃ ॥೨೯॥

ಖುರಮುಧ್ಯೇಷು ಗಂಧರ್ವಾಃ ಖುರಾಗ್ರೇಷು ಚ ಪನ್ನಗಾಃ ।

ಖುರಾಣಾಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗೇಷು ಗಣಾಶ್ಚಾಪ್ಸರಸಾಂ ಸ್ಥಿತಾಃ ॥೩೦॥

ಕೊಂಬಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಗಳೂ ನೆಲಸಿವೆ. ಮತ್ತು ಚರಸ್ಥಾನರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲನೂ ಗೋವಿನ ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಪಡೆದಿವೆ. ಮಹಾದೇವನು ಗೋವಿನ ಶಿರೋಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವನು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರನು ಕಂಡುಬರುವನು. ||೨೪-೨೫||

ಗೋವಿನ ಹುಂಕಾರಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯೂ, ಕೆನ್ನೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಮ ಮತ್ತು ನಿಖೃತಿಗಳೂ, ತುಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃ ಮತ್ತು ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯೆಗಳೂ, ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೂ, ಹಣೆಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯೂ, ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖನೂ, ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಬಲ ಮತ್ತು ಅಶ್ವತರರೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ನಾಗದೇವತೆಗಳೂ, ಕಿವಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳೂ, ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರೂ, ಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರೂ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವರುಣನೂ ನೆಲಸಿರುವರು. ||೨೬-೨೭-೨೮||

ಸಮಸ್ತ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಹಸುವಿನ ಹಿಳಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಧ್ಯರು ಉರೋಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗ್ನಿಯು ನಾಲ್ಕುಪಾದಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಧರ್ಮವು ಮೊಳಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗಂಧರ್ವರು ಗೊರಸುಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಸರ್ವದೇವತೆ

ಸಾಕ್ಷಾದ್ಗಂಗಾ ಚ ಗೋಮೂತ್ರಂ ಗೋಮಯೇ ಯಮುನಾ ಸ್ಥಿತಾ ।
 ಋಷಯಶ್ಚ ಸದಾ ಸರ್ವೇ ರೋಮಕೂಪೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ॥೨೦॥

ಉದರೇ ಪೃಥಿವೀ ದೇವೀ ಸ ಶೈಲವನಕಾನನಾ ।
 ಚತ್ವಾರಸ್ನಗರಾಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಗವಾಂಗೇ ಚ ಪಯೋಧರಾಃ ॥೨೧॥

ಜತರೇ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯೋಗ್ನಿಹೃದಯೇ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಕಃ ।
 ಮುಖೇ ಚಾಹವನೀಯಾಗ್ನಿಸ್ತಥಾ ಚಾಂಗೇ ಪತಿವ್ರತಾಃ ॥೨೨॥

ಅಸ್ತಿ ತುಕ್ಲೇಸ್ತಿಸಂಘೇಷು ಹೃತ್ಪ್ರಮೇಧತಿಥಿಕ್ರತುಃ ।
 ಯಚ್ಚ ತೇ ಕಥಿತಂ ಪೂರ್ವಂ ಯಚ್ಚ ಗೋಷು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ॥೨೪॥

ಗೋಷು ದತ್ತಂ ಹುತಂ ಭುಕ್ತಂ ಗೋಷು ಸರ್ವಚರಾಚರಂ ।
 ತಸ್ಮಾದ್ಗಾವೋ ನ ಹಿಂಸ್ಯಾಸ್ತುಃ ಪಾಲನೀಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ॥೨೫॥

ಗಳು ಗೊರಸುಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅಪ್ಸರಸ್ಸುಗಳು ಗೊರಸುಗಳ ಹಿಂಭಾಗ
 ದಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲಸಿರುವರು. ॥೨೯-೩೦॥

ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯೂ, ಗೋಮಯದಲ್ಲಿ ಯಮುನೆಯೂ, ರೋಮ
 ಕೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳೂ, ಉದರದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿಯೂ
 ನಾಲ್ಕು ಸಾಗರಗಳೂ ಆಡಗಿರುವುವು. ॥೩೧-೩೨॥

ಗೋವಿನ ಜತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಗ್ನಿಯೂ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಮುಖದಲ್ಲಿ,
 ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿ, ಅಹವನೀಯಾಗ್ನಿಗಳೂ, ಉಳಿದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿವ್ರತಾರೋಮಣಿ
 ಯರೂ, ಮೂಳೆ, ಮಜ್ಜೆ, ಮಾಂಸ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇಧಾದಿ ಯಜ್ಞಾಭಿಮಾನಿ
 ದೇವತೆಗಳೂ, ವಾಸವಾಗಿರುವುವು. ಒಂದು ಗೋಸೇವೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಹಿಂದೆ
 ಹೇಳಿದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸತ್ಕಾರಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ॥೩೩-೩೪

ಗೋವುಗಳಿಗಿತ್ತ ಆಹಾರವೆಲ್ಲಾ ಹೋಮದ್ರವ್ಯವಾಗುವುದು. ಸಕಲ ಚರಾ
 ಚರವಸ್ತುಗಳೂ ಗೋವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಗಿರುವುವು. ಅದ್ದರಿಂದ ಹಸುಗಳನ್ನು ಯಾವ
 ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಹಿಂಸಿಸಕೂಡದು, ಸರ್ವವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
 ಗೋವುಗಳು ಸರ್ವದಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿರಲೆಂದು ನಾವು ನಾನಾಸ್ತುತಿವಚನ
 ಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆನಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾ,

ಗಾವಸ್ತುತ್ವಾತ್ಮ ವಂದ್ಯಾತ್ಮ ಗಾವೋ ಮಾಂ ಪಾಂತು ನಿತ್ಯತಃ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಹ್ಮತಬ್ದೇನ ಸ್ತಾಯತೇ ಪ್ರಣವೇನ ಯಃ ||೩೬||

ಸ ಶಿವಶ್ಚಾತ್ಮತೋ ದೇವೋ ಗೋಷು ಮಾರೀಂ ವ್ಯಪೋಹತು |

ಲಂಬೋದರೇಣ ದೇವೇನ ಗಜವಕ್ತ್ರೇಣ ಯೋರ್ಚಿತಃ ||೩೭||

ಶ್ರೀಮತಾ ರುಚಿರಾಂಗೇಣ ಘಂಟಾಕರ್ಣನರೇಶ್ವರಃ |

ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹೃಷ್ಯೇನಾದ್ಯೇನ ಚೇತಸಾ ||೩೮||

ಸ ಶಿವಶ್ಚಾತ್ಮತೋ ದೇವೋ ಗೋಷು ಮಾರೀಂ ವ್ಯಪೋಹತು |

ನಿತ್ಯಂ ರುದ್ರಬಲೋಪೇತೋ ರುದ್ರಶಕ್ತಿ ಸಮನ್ವಿತಃ ||೩೯||

ಘಂಟಾಕರ್ಣಗಣೋದ್ದೇಶಃ ಶಿವಧ್ಯಾನನಿಧಾಯಕಃ |

ಶಿವತೇಜೋನುಭಾವೇನ ಗೋಷು ಮಾರೀಂ ವ್ಯಪೋಹತು ||೪೦||

ಶಿವಾಯ ದೇವದೇವಾಯ ಮಹಾದೇವಾಯ ಯೋಗಿನೇ |

ರುದ್ರಾಯ ಸ್ಥಾಣವೇ ನಿತ್ಯಂ ಹರಾಯೋಗ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೪೧||

ಪ್ರಣವಜಾಪಿಯಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮನೆನಿಸಿದವನಿಗೂ ಗೋವು ಪರಮಪೂಜ್ಯವಸ್ತುವು. ಶಾತ್ವತನೂ ದೇವದೇವನೂ ಆದ ಪರಶಿವನು ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಪರಿಹರಿಸಲಿ. ||೩೫-೩೬||

ಲಂಬೋದರನೂ, ಗಜಾನನನೂ ಆದ ವಿನಾಯಕನು ನಿತ್ಯವೂ ಗೋಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಧನ್ಯನಾಗಿರುವನು. ಅಂತಹ ಗಜಮುಖನೂ, ಘಂಟಾಕರ್ಣನೆಂಬ ಶಿವಗಣನಾಯಕನೂ ಸದಾ ಸಂತುಷ್ಟಾಂತರಂಗರಾಗಿ ಗೋಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅಂತಹ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಒದಗುವ ಉಪದ್ರವಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪರಿಹರಿಸಲಿ. ||೩೭-೩೮||

ರುದ್ರಬಲದಿಂದಲೂ, ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ, ಸದಾ ಶಿವಧ್ಯಾನಪರನಾದ ಘಂಟಾಕರ್ಣನು ಶಿವತೇಜಸ್ಸಿನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಒದಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವನಾಗಲಿ. ||೩೯-೪೦||

“ ದೇವ ದೇವನೂ, ಮಹಾದೇವನೂ, ಯೋಗನಿಷ್ಠನೂ ಆದ ರುದ್ರನಿಗೂ, ಉಗ್ರರೂಪಿಯಾದ ಮಹಾಪಾಪನಾಶಕವಾದ ಸ್ಥಾಣವಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಸಕಲ

ಪರಮೇಶಾಯ ಸಿದ್ಧಾಯ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಿನೇ ।

ತ್ಯಂಬಕಾಯ ಮಹೇಶಾಯ ಅತಿಶಾಂತಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥೪೩॥

ಅಭಿಮಂತ್ರ ಸದಾ ತೋಯಂ ಏತ್ಯಮಂತ್ರೈರ್ಯಥಾಕ್ರಮಂ ।

ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ತು ಗವಾಂ ದೇಹಂ ತತಶ್ಯಾಂತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥೪೪॥

ಯ ಇಮಾಂ ಪಠತೇ ಗೋಷು ರೋಗಾರ್ತಾಸು ವಿಶೇಷತಃ ।

ಗೋಸಾವಿತ್ರೀಂ ಮಹಾಪುಷ್ಕಾಂ ಗವಾಂ ಶಾಂತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥೪೫॥

ಯಃ ಸಮುತ್ಸಾಯ ಸತತಂ ಗೋಸಾವಿತ್ರೀಮಿಮಾಂ ಪಠೇತ್ ।

ಗವಾಂ ಚೋತ್ಸರ್ಗಕಾಲೇಷು ಪ್ರಸ್ಮಾನೇ ವಾ ಸಮಾಗಮೇ ॥೪೬॥

ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಬಲವಾನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಮಾನರ್ಥಪತಿರ್ಭವೇತ್ ।

ದೇಹಾಂತೇ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯಂ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥೪೭॥

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಯೋಲಂಕೃತ್ಯ ಶಿವೇ ಗಾಂ ವೈ ಸವತ್ಸಾಂ ಚ ನಿವೇದಯೇತ್ ।

ಗೋಶ್ವಮೇಧಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಪುಷ್ಕಲಂ ॥೪೮॥

ಜಗತ್ಪತಿಯೂ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದನೂ, ಸಿದ್ಧಿಪುರುಷನೂ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವವನೂ ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯೂ ಆದ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಶಂಕರನೇ ನಿನಗೆ ವಂದನೆ'' ಈ ಅರ್ಥಪ್ರದವಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜ್ಞರಿಸುತ್ತಾ ಗೋವುಗಳಮೇಲೆ ಜಲಪ್ರೋಕ್ಷಣಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯು ಲಭಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಉಪದ್ರವವು ನಾಶವಾಗುವುದು. ||೪೧-೪೨-೪೩॥

ಯಾರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಈ ರೀತಿ ಗೋಸಾವಿತ್ರೀದೇವಿಯನ್ನು ಗೋಶಾಂತಿಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸುವದೋ ಮತ್ತು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಾಗಲೂ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಬಿಡುವಾಗಲೂ, ಒಟ್ಟಿಗೂಡಿಸುವಾಗಲೂ, ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪುರಶ್ಚರಣಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಆಯುಸ್ಸು, ಬಲ, ಸಂಪತ್ತು, ಗೋಧನ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೪೪-೪೫-೪೬॥

ಎಲೈ ದೇವಿಯೇ, ಇಂತಹ ಗೋವನ್ನು ಕರುಸಹಿತವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿ

ಪ್ರಭೂತತೋಯೇಷು ಬೃಹತ್ಪ್ರಣೇಷು
 ಸುಪುಂಗವಾ ನಿತ್ಯಮರೋಗವತ್ಸಾಃ |
 ಚರಂತು ಗಾವಃ ಸುಖಿತಾ ವನೇಷು
 ಕ್ಷೀರಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತು ಸುಖಂ ಹೃದಂತು

||೪೬||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಗೋಮಹಿಮಾ ಗೋಸಾವಿತ್ರೀ
 ಮಂತ್ರಕಥನಂ ನಾಮ ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ನನಗಾಗಿ ಯಾವನು ಅರ್ಪಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವು
 ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರಮಪುಣ್ಯವಾದ ಗೋವುಗಳು ಸದಾ
 ನೀರು, ಹುಲ್ಲು ಇವುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಸಂಚರಿ
 ಸುತ್ತಾ, ಎತ್ತು, ಗೂಳಿ ಮತ್ತು ಕರುಗಳೊಡನೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರಲಿ.
 ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಗೋವುಗಳು ಸದಾ ಪ್ರೇರಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು
 ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿ ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಗೋಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ
 ಶ್ರುತಪಡಿಸಿದನು. ||೪೭-೪೮||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೈದನೆಯ
 ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಷಟ್ಪತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಸುವಿನೀತಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ವಾಸೀಂ ಭೃತ್ಯಂ ಮನು ನಿವೇದಯೇತ್ |

ನರಮೇಧಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪುಷ್ಕಲಂ ||೧||

ನಿವೇದಯತಿ ಯೋ ನಾಗಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭದ್ರಮಲಂಕೃತಂ |

ಶಿವಾಯ ಪರ್ವದಿವಸೇ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ಶೃಣು ||೨||

ಸಮನ್ವೇರಾವತಪ್ರಪ್ತ್ಯರ್ಗಜೈರ್ಯುಕ್ತ್ಯುಕ್ತೋಭನ್ಯಃ |

ಪ್ರಕ್ರೀಡತೇ ಮಹಾಯಾನೈಶ್ಚತಸಂಖ್ಯೈರನೇಕಶಃ ||೩||

ಸಲವತ್ಪಾರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯಃ

ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು, ವಿನಯವತಿಯಾದ ವಾಸಿಯನ್ನೂ, ವಿಘ್ನೇಯನಾದ ಸೇವಕನನ್ನೂ, ಯಾರು ನನಗಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ನರಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವು ಒದಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಶಿವತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆನೆಯನ್ನು ಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ನನಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವವನಿಗೆ ಅನಂತಾನಂತ ಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದು. ಅದನ್ನೇ ಈಗ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ||೧-೩||

ಅವನು ಈ ಜನ್ಮವು ಕಳೆದನಂತರ ಕಲ್ಪಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರುದ್ರರೋಕದ ಲ್ಲಿದ್ದು ಅನಂತರ ದೇವೇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಐರಾವತ

ಕಲ್ಪಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತಾನಿ ಚ |

ರುದ್ರಲೋಕಂ ಗತಶ್ಚಾಂತೇ ಭವೇದಿಂದ್ರಸ್ಸುರಾಧಿಪಃ ||೪||

ಚತುರ್ಯುಗಸಹಸ್ರಾಂತೇ ಸ ಗಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನರಾಧಿಪಃ |

ಭವೇದಿಂದ್ರಸಮಶ್ಚಿಮಾನ್ ರೂಪವೀರ್ಯಶ್ಚತಾನ್ವಿತೈಃ ||೫||

ಯಶ್ಚಿವಾಯ ಜಲೋಪೇತಾಂ ಸರ್ವಸಸ್ಯಪುರೋಹಿಣೀಂ |

ಮಹೀಂ ಮಹೀಪತಿರ್ದದ್ಯಾತ್ಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ಶೃಣು ||೬||

ಯಾವದ್ಗಂಗಾ ಭವೇದ್ಭೂಮಿಧಿರ್ಯಮಾಣಾ ಸಮಂತತಃ |

ತಾವತ್ಕಲ್ಪಸಹಸ್ರಾಣಿ ರುದ್ರಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೭||

ಏವಂ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಫಲಂ ದಂಡಪ್ರಮಾಣತಃ |

ಗ್ರಾಮಾಪೇಟಿಪುರಕ್ಷೇತ್ರವಿಷಯಾದಿನಿವೇದನೇ ||೮||

ಸರ್ವಸಸ್ಯಜಲೋಪೇತಂ ಸರ್ವಬಾಧಾವಿವರ್ಜಿತಂ |

ಗ್ರಾಮಂ ಶಿವಾಯ ಯೋ ದದ್ಯಾತ್ಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ಶೃಣು ||೯||

ಸಮಾನವಾದ ನೂರಾರು ಅನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ದೇವಲೋಕದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ||೩-೪||

ಹಾಗೆ ಸಹಸ್ರ ಮಹಾಯುಗ ಪರ್ಯಂತ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು, ರೂಪ, ಶೌರ್ಯ, ವಿದ್ಯೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಇಂದ್ರ ಸಮನಿಸಿ ರಾಜನಾಗಿ ಬಾಳುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಫಲವತ್ತಾದ ಮತ್ತು ನೀರು ಸಸ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಿವಪ್ರೀತಿಯಾಗ ಲೆಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಯಾರು ದಾನಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಒದಗುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ||೫-೬||

ಗಂಗಾನದಿಯು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಪ್ರವಹಿಸುವುದೋ ಅಷ್ಟು ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳೂ ರುದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವನು ವಾಸಿಸುವನು. ಇದೇ ರೀತಿ ಶಿವಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮ, ಕೋಟಿ, ಕೊತ್ತಲ, ಊರು, ಗದ್ದೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಸುಕೃತರಾಶಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವರು. ||೭-೮||

ವೈರುಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ, ಜಲಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಈಶ

ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ;
 ಸರ್ವದಾನೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಗ್ರಾಮದಾನೇನ ತದ್ಭವೇತ್ ||೧೦||
 ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಪ್ರತೀಕಾಶೈರ್ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀಕೋಟಿಸಂಯುತೈಃ ;
 ಸಂಯುತೈಃ ಕೋಟಿಕೋ ಯಾನೈಸ್ಸರ್ವಕಾಮಸಮನ್ವಿತೈಃ ||೧೧||
 ಸೋನೇನ ಗ್ರಾಮದಾನೇನ ತ್ರಿಸಪ್ತಕುಲಸಂಯುತಃ ;
 ಯಥೇಷ್ಟಮೈಶ್ವರೇ ಲೋಕೇ ಕ್ರೇಡತೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ||೧೨||
 ಪುಣ್ಯಂ ನಗರದಾನಸ್ಯ ಗ್ರಾಮದಾನಾಚ್ಛತಾಧಿಕಂ ;
 ದೇಶದಾನೇನ ಚಾನಂತ್ಯಂ ನ ಶಕ್ಯಂ ತತ್ರ ಕೀರ್ತಿತುಂ ||೧೩||
 ರತ್ನದಾನಂ ತು ಗೋರ್ವಾರ್ಧಸರ್ವಂ ಭೂಮೌ ಪ್ರಜಾಯತೇ ;
 ತಸ್ಮಾದ್ಭೂಮಿಪ್ರದಾನೇನ ನರೋ ಭವತಿ ಸರ್ವದಾ ||೧೪||

ಬಾಧಾವಿವರ್ಜಿತವಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ದಾನಮಾಡುವವರಿಗೆ. ಸಮಸ್ತ
 ಯಜ್ಞಾಚರಣೆಯಫಲವೂ, ಸರ್ವತೀರ್ಥಸ್ನಾನದ ಸುಕೃತವೂ, ಸಕಲವಸ್ತುದಾನದ
 ಪುಣ್ಯವೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ||೯-೧೦||

ಗ್ರಾಮದಾನಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ನಾನಾ
 ವಾಹನಲಾಭವೂ, ಸುಂದರಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಸೌಖ್ಯವೂ, ಇನ್ನೂ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳ
 ಅತಿಶಯಲಾಭವೂ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದೇ ಸೌಖ್ಯವು ತನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು
 ಕುಲದವರಿಗೂ ಅವರವರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ
 ಬಹುಕಾಲ ಈಶ್ವರಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಆನಂದವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಜೀವಿಸುವರು.
 ||೧೧-೧೨||

ಗ್ರಾಮದಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಗರದಾನವು ವಿಶೇಷಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದುದು. ಅದ
 ಕ್ಕಿಂತ ದೇಶದಾನವು ಮತ್ತೂ ವಿಶೇಷವು. ಅದರಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಫಲವನ್ನು
 ವರ್ಣಿಸುವುದೇ ಅಸದೃಶ. ರತ್ನದಾನ, ಹಾಗೆಯೇ ಅದನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ
 ಭೂದಾನ, ಅಶ್ವದಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಮಾನವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ
 ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೧೩-೧೪||

ಯೋನ್ಮದತ್ತಾಂ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ವಾ ಹರೇದ್ಭೂಮಿಂ ನರಾಧಿಪಃ ।

ಸಂಪಚ್ಛತೇಃಕ್ಷಯಂ ಕಾಲಂ ನರಕೇಷು ಕ್ರಮೇಣ ಸಃ ||೧೫||

ಸರ್ವಂ ವಾ ಭೂಮಿಹರಣೇ ಹೃತಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ।

ಭೂಮಿಹರ್ತಾ ವಸೇತ್ತಸ್ಮಾನ್ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ಷಯಂ ||೧೬||

ದೇವಸ್ಥಾನಿ ಹರಂತೀಹ ನರಾ ನರಕನಿರ್ಭಯಾಃ ।

ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನಿ ಚ ಯೇ ಮೋಹಾತ್ಪಚ್ಛಂತೇ ನರಕೇಷು ತೇ ||೧೭||

ದೇವಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಪುಷ್ಪಾನಿ ವಾಹನಾನಿ ಮಹೀಪತೇಃ ।

ಯುದ್ಧಕಾಲೇ ವಿಶೀರ್ಷಂತೇ ಸೈಕತಾಸ್ಸೇತವೋ ಯಥಾ ||೧೮||

ಭೂಮಿಪ್ರದೋ ವಸೇತ್ಸರ್ಗೇ ಯಾವತ್ಕಾಲಸ್ಯ ಸಂಖ್ಯಯಾ ।

ತಸ್ಮಾಚ್ಛತಗುಣಂ ಕಾಲಂ ತದ್ಧರ್ತಾ ನರಕೇ ಪ್ರಜೇತ್ ||೧೯||

ವಿಂಶತ್ಸೌ ತ್ರಯಃ ಕೋಟ್ಯೋ ನರಕಾಣಾಂ ಸುದಾರುಣಾಃ ।

ಕ್ರಮೇಣ ತಾಸು ಪಚ್ಛಂತೇ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಹಾರಿಣಃ ||೨೦||

ರಾಜನಾದವನು ದೇವರಿಗಾಗಿ ತನ್ನಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅನ್ಯರಿಂದಲೋ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಮ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದುದೇ ಆದರೆ ಅವನು ಬಹುಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವನು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದವನು ಸರ್ವವನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮ್ಯಪಹಾರಕನು ಬಹುಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ನಾನಾಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ ||೧೫-೧೬||

ನರಕಲೋಕದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಯಾರು ದೇವಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವರೋ ಅವರು ಬಹುಕಾಲ ವಿಶೇಷನಾರಕಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರಮಪಡುವರು. ದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುಗಳ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದ ರಾಜರ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಶಹೊಂದುವುವು. ಮರಳುಸೇತುವೆಯು ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗುವಂತೆ ಅವನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಎದುರಿಗೇ ಧ್ವಂಸವಾಗುವುವು. ||೧೭-೧೮||

ಭೂದಾನಮಾಡಿದವನು ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಪಡುವನೋ ಅದರ ಶತಾಧಿಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದವನು ನರಕದಲ್ಲಿ ವೈಫೇಕಪಡುವನು. ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ಕುಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನರಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ಕಲ್ಪಾಂತೇ ಚ ಸಮುತ್ಪೀರ್ಣಾ ವ್ಯಕೇರಾದಿಯೋನಿಷು ।

ಭ್ರಮಂತಿ ಚಿರಕಾಲಂ ತು ಕ್ಷುಪ್ತಪಾಪಾದಿಪೀಡಿತಾಃ ॥೨೦೩॥

ಕೇನಚಿಚ್ಛಿವಭಕ್ತೇನ ಶಿವಾರ್ಚಾಯತನಾದಿಷು ।

ಉಪಯುಕ್ತಾ ಭವಂತೀಹ ಯಾವತ್ತಾನಜ್ಞಪಾದಪಾಃ ॥೨೦೪॥

ತತೋ ನಿರ್ಧೂತಪಾಪಾಶ್ಚ ತೇ ನರಾಃ ಶಿವತೇಜಸಾ ।

ದಿವಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಸಂತ್ಸಜ್ಯ ಶರೀರಂ ಯಾತನಾತ್ಮಕಂ ॥೨೦೫॥

ದೇವಬ್ರಹ್ಮಪರಂ ದ್ರೋಹಂ ತಸ್ಮಾತ್ಸಂತ್ಸಜ್ಯ ಶಂಕರಂ ।

ಯೇ ಪೂಜಯಂತಿ ಭೂದೇವಾಸ್ತೇಯಾಂತಿ ಪರಮಂಪದಂ ॥೨೦೬॥

ಯ ಇದಂ ಪಠತೇಧ್ಯಾಯಂ ಶೃಣುಯಾನ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಃ ।

ಸ ನಿರ್ಧೂಯಾಶುಪಾಪಾನಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೨೦೭॥

ಪುತ್ರೈಕವಾಗಿ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ, ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೂಮ್ಯುಪಹಾರಕರು ಸದಾ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವರು. ||೧೯-೨೦||

ಹಾಗೆ ನರಕದಿಂದ ದುಃಖಾನುಭವವಾದಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೋಳ, ಕೀರ ಮುಂತಾದ ತಿರ್ಭಗ್ವಂತುಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ನರಳುವರು. ತಾನು ದಾನಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮರಗಿಡಗಳಿಂದ ಶಿವಾಲಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ಪರ್ಯಂತ ಶಿವಾರ್ಚನಾದಿಗಳು ನಡೆಯುವುವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ದಾನಮಾಡಿದವರು ಪಾಪರಹಿತರಾಗಿದ್ದು ಯಾತನಾದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿತಿ ಅನಂದಮಯರಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವರು. ||೨೧-೨೨||

ಶಿವತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ಯಾರು ತಮ್ಮ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರೋ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಯಾತನಾದೇಹದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವರು ಯಾರೇ ಆದರೂ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬಾರದು. ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧಕರು ಪರಮಪದವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಯಾರು ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದುವರೋ ಮತ್ತು ಕೇಳುವರೋ ಅವರು ಸಕಲಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳುವರು. ||೨೩-೨೪-೨೫||

ಅತಃ ಪರಮಿದಂ ಗುಹ್ಯಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮುನಿಸತ್ತಮ |

ಪುಣ್ಯಾತಿಶಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವದೇವೈರನುಷ್ಠಿತಂ ||೨೬||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಷ್ಣುನಾ ದೇವ್ಯಾ ಸ್ಕಂದೇಂದುಭ್ಯಾಂ ಯಮೋನ ಚ |

ವರುಣಾದಿತ್ಯಸೋಮಾಗ್ನಿ ಮರುದ್ಧನದನಾರದೈಃ ||೨೭||

ಧರ್ಮಶ್ರೀಶುಕನಕ್ಷತ್ರನಿಲೋಹಿತಶನೈಶ್ಚರೈಃ |

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಸಿಷ್ಠಾತ್ರಿಬೃಹಸ್ಪತಿಬುಧಾದಿಭಿಃ ||೨೮||

ಶ್ವೇತಾಗಸ್ತ್ಯದಧೀಜಾದೈಃ ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಮುನಿಸತ್ತಮೈಃ |

ಭೃಂಗಿಮಾತ್ರಮಹಾಕಾಲಚಂಡೇಶ್ವರಗಣಾಧಿಪೈಃ ||೨೯||

ಶೇಷವಾಸುಕಿಕರ್ಕೋಟಿಗುಲಿಕಾನಂತಕ್ಷಕೈಃ |

ಪದ್ಮಶಂಖಮಹಾಶಂಖೈರನ್ಯೈಶ್ಚಾಪಿ ಮಹೋರಗೈಃ ||೩೦||

ಅನುಷ್ಠಿತಂ ಶಿವಪ್ರೀತಿಜನಕಂ ಸರ್ವದಾ ಮುನೇ |

ಶಿವೇ ಗತಿಯುಥಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಸರ್ವಗತ್ಯತಿಶಾಯಿನೀ ||೩೧||

ಈಗ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಹ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಅತಿಶಯಪುಣ್ಯವ್ರದವಾದ ಹಾಗೂ ಸರ್ವದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಅನುಷ್ಠಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿವವ್ರತವೊಂದನ್ನು ಈಗ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆನು. ಈವ್ರತವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ದೇವಿ, ಸ್ಕಂದ, ಚಂದ್ರ, ಯಮ, ವರುಣ, ಸೂರ್ಯ, ಸೋಮ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಕುಬೇರ, ನಾರದ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿರುವರು. ||೨೬-೨೭||

ಹಾಗೆಯೇ, ಧರ್ಮದೇವತೆ, ಶುಕಮುನಿ, ನಕ್ಷತ್ರದೇವತೆಗಳು, ಅಂಗಾರಕ, ಶನೈಶ್ವರ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ವಸಿಷ್ಠ, ಅತ್ರಿ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಬುಧ, ಶ್ವೇತ, ಅಗಸ್ತ್ಯ, ದಧೀಚಿ, ಭೃಂಗಿ, ಮಹಾಕಾಲ, ಚಂಡೇಶ್ವರ, ಗಣನಾಯಕರು, ಆದಿಶೇಷ, ವಾಸುಕಿ, ಕಾರ್ಕೋಟಿಕ, ಗುಲಿಕ, ಅನಂತ, ತಕ್ಷಕ, ಪದ್ಮ, ಶಂಖ, ಮಹಾಶಂಖ, ಮುಂತಾದ ಮಹಾಸರ್ವದೇವತೆಗಳು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಈವ್ರತವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಿ ಧನ್ಯರಾಗಿರುವರು. ||೨೯-೩೦||

ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ, ಹಾಗೂ ಸರ್ವಮಾರ್ಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿಶಯವಾದ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ, ಆ ಉತ್ತಮ ಶೈವವ್ರತವು

ಮಯಾ ಚೇತಪ್ರಸಾದೇನ ತಥಾ ಶೃಣು ವಿಧಿಂ ಪರಂ ।

ಶೀತಚಂದನತೋಯೇನ ಸ್ನಾಪ್ಯ ಲಿಂಗಂ ವಿಲಿಪ್ಯ ಚ ||೩೨||

ಶ್ವೇತೈರ್ವಿಕಸಿತ್ಯೈಃ ಪದ್ಮೈಸ್ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಚ ।

ತತ್ರ ಪದ್ಮಾಸನೇ ಸೌನ್ಯೇ ನ ಭಿದ್ರೇ ಪುಷ್ಪಿತೇ ಸಿತೇ ||೩೩||

ಮಧ್ಯೇ ಕೇಸರಜಾಲಸ್ಯ ಸ್ನಾಪ್ಯ ಲಿಂಗಂ ಕನೀಯಸಂ ।

ಅಂಗುಷ್ಠಪ್ರಮಿತಂ ಲಿಂಗಂ ಸರ್ವಗಂಧಮಯಂ ಕುಭಂ ||೩೪||

ಸ್ನಾಪ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮೂರ್ತೌ ತು ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಃ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ।

ಅಗರುಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಪಶ್ಚಿಮೇ ತು ಮನಶ್ಶಿಲಾಂ ||೩೫||

ಉತ್ತರೇ ಚಂದನಂ ದದ್ಯಾತ್ಸಗುರುಂ ಚಾಪಿ ಗುಗ್ಗುಲಂ ।

ವಾಸಾಂಸಿ ಚಾಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣಿ ವಿಕೋಶಾನಿ ನವಾನಿ ಚ ||೩೬||

ಪಾಯಸಂ ಘೃತಸಂಮಿಶ್ರಂ ಘೃತದೀಪಾಂಶ್ಚ ದಾಪಯೇತ್ ।

ಸರ್ಪಂ ನಿವೇದ್ಯ ಮಂತ್ರೇಣ ತತೋ ಗಚ್ಛೇತ್ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ||೩೭||

ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಶಿವಾನುಗ್ರಹಬಲದಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿರುವೆನು. ಅದೇ ಪೂಜಾವಿಧಿಯನ್ನು ನಿನಗೂ ಈಗ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಲಿರುವೆನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳು. ಮೊದಲು ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಶೀತಲವಾದ ಗಂಧೋದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ||೩೨-೩೭||

ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಳಿಯಕಮಲಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಸ್ತುತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪದ್ಮಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ರಂಧ್ರಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೇಸರಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಿಳಿಯಕಮಲಪೀಠದಲ್ಲಿ ಅಂಗುಷ್ಠಪರಿಮಿತವಾದ ಚಿಕ್ಕಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ದಿವ್ಯಗಂಧಗಳಿಂದ ಲೇಪನಮಾಡಿರಬೇಕು. ||೩೩-೩೪||

ದಕ್ಷಿಣಮೂರ್ತಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗುರುವನ್ನೂ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಮನಶ್ಶಿಲೆಯಗಂಧವನ್ನೂ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಂದನವನ್ನೂ, ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಗ್ಗುಲುವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊಸದಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊದಿಸಬೇಕು. ಘೃತಮಿಶ್ರಿತವಾದ

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದೇವೇಶಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಚಾಂಡೇ ಕ್ಷಮಾಪಯೇತ್ |
ಸರ್ವೋಪಹಾರಸಂಯುಕ್ತಂ ತತೋ ಲಿಂಗಂ ನಿವೇದಯೇತ್ ||೩೯||

ಶಿವಾಯ ಶಿವಮಂತ್ರೇಣ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿನಾಶ್ರಿತಃ |
ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ದೇವತ್ವಮಾಗತಾಃ ||೪೦||

ದೇವೀ ದೇವೀತ್ವಮಾಪನ್ನಾ ಸ್ಕಂದಸ್ಕಂದತ್ವಮಾಗತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮಾಪನ್ನೋ ಹರಿರ್ವಿಷ್ಣುತ್ವಮಾಗತಃ ||೪೧||

ಇಂದ್ರಶ್ಚ ದೇವರಾಜಶ್ಚಂ ಗಣಾಶ್ಚ ಗಣತಾಂ ಗತಾಃ |
ಏವಂ ಯೋರ್ಚಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಪದ್ಮಗಂಧಮಯಂ ಶುಭಂ ||೪೨||

ಸರ್ವಸಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ |
ಏತದ್ಧಿತತಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ಶಿವಲಿಂಗಂ ಮಹಾವ್ರತಂ ||೪೩||

ಪಾಯಸವನ್ನೂ, ಘೃತದೀಪವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಶಿವನಿಗೆ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿವೇದಿಸಿ ಅನಂತರ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಬೇಕು. ||೩೫-೩೬-೩೭||

ದೇವದೇವನಾದ ಪರಶಿವನನ್ನು ನಾನಾವಿಧವಾದ ಸ್ತುತಿವಚನಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸರ್ವೋಪಹಾರಗಳನ್ನೂ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿವೇದಿಸಿ ಶಿವಮಂತ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಸಕಲದೇವತೆಗಳ್ಲೇಶಂಕರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ದೇವತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ||೩೮-೩೯||

ದೇವಿಯು ದೇವೀಪದವಿಯನ್ನೂ, ಸ್ಕಂದಸ್ವಾಮಿಯು ನಿಖಿಲ ಗಾಣಾಪತ್ಯವನ್ನೂ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನೂ, ವಿಷ್ಣುವು ಲೋಕಪಾಲಕತ್ವವನ್ನೂ, ಇಂದ್ರನು ದೇವರಾಜಪದವಿಯನ್ನೂ, ಸಕಲಗಣಗಳೂ ಗಣನಾಯಕಪದವಿಯನ್ನೂ ಈರಿತಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿಯೇ ಪಡೆದರು. ಹೀಗೆ, ಯಾರು ಪದ್ಮ ಮತ್ತು ಗಂಧಗಳಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವರೋ, ಅವರು ಸಕಲಪಾಪಮುಕ್ತರಾಗಿ ಶಿವಸನ್ನಿಧಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಈ ಶಿವಲಿಂಗ ಮಹಾವ್ರತವು ಭಕ್ತುಹಿತವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ನಿಗೂಢವಾದುದು. ||೪೦-೪೧-೪೨||

ಭಕ್ತಸ್ಯ ತೇ ಮಯಾಖ್ಯಾತಂ ನ ದೇಯಂ ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ।

ಶಿವಭಕ್ತೇ ಸದಾ ದೇಯಂ ಶಿವೇನ ಕಥಿತಂ ಪುರಾ ||೪೩||

ಚಿರೇಣ ಗ್ರಥಿತಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಶಿವಸ್ಯೋಪನಯೇತ್ತು ಯಃ ।

ಗೋಸಹಸ್ರಫಲಂ ತಸ್ಯ ಭವತೀತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ||೪೪||

ರಹಸ್ಯಾಧ್ಯಾಯಮೇತತ್ತು ಪಠತೇ ಶೃಣುತೇ ಚ ಯಃ ।

ಅಚಿರಾಲ್ಪಭತೇಭೀಷ್ಟಂ ಶಿವಲೋಕಂ ಚ ವಿಂದತಿ ||೪೫||

ಯತ್ಪೂಜಯೇಜ್ಯಶಿಕಲಾಕಲೋತ್ತಮಾಂಗಂ

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೇನ ಸತತಂ ಕಿಲ ಶಾಂಗಚರಾಃ ।

ಪಾಪಾನುಷಂಗಮತಿಭಂಗಮತಂಗಕುಂಭ

ವಿದ್ರಾವಣೈಕಸುಧಿಯಃ ಪ್ರಭವಂತಿ ರುದ್ರಾಃ ||೪೬||

ಇತಿ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯೇ ವಿಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಿವದ್ರೋಹಿನರಕಯಾತನಾ

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನವಿಧಿನಿರೂಪಣ ರಹಸ್ಯಾಧ್ಯಾಯೋ ನಾಮ

ಷಟ್ಪತ್ನಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಈ ವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹೇಳಬಾರದು. ಹೀಗೆಂದು ಈಶ್ವರನೇ ಹೇಳಿರುವನು. ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಾವು ಧರಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಹಸ್ರ ಗೋದಾನಗಳ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ||೪೩-೪೪||

ಈಭಾಗವನ್ನು ರಹಸ್ಯಾಧ್ಯಾಯವೆನ್ನುವರು. ಇದನ್ನು ಓದುವವರಿಗೂ ಕೇಳುವವರಿಗೂ ಸಕಲಇಷ್ಟಾರ್ಥವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶಿವಲೋಕವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಯಾರು ಚಂದ್ರಶೇಖರನೆನಿಸಿದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅಂತಹವರು ತಮ್ಮ ಪಾಪರಾಶಿಯೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ನಾಶಗೈದು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ವರೂಪರಾಗಿ ಮೆರೆಯುವರು. ಅಂದರೆ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನೇ ಹೊಂದುವರು. ಎಂದು ಶಿವೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂತಮಹರ್ಷಿಗಳು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದರು. ||೪೫-೪೬||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನ

ವಿಧಿನಿರೂಪಣೆಯೆಂಬ ನಲವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ॥

ಅ ಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ಅನ್ಯನೀರೈಸ್ತಥಾ ಮರ್ತ್ಯೈರಲ್ಪಸತ್ತ್ವೈರ್ನಭಿಶ್ಶಿವೇ ।

ಸಂವತ್ಸರಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ಸದಾ ಮಾಂ ಪೂಜಯನ್ಮುನೇ ॥೧॥

ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸುರಾಸ್ಸರ್ವೇ ನರಾ ಯೇ ನಾ ನರೋಪಮಾಃ ।

ಕಥಂ ಮಾಂ ಭಕ್ತಿರಹಿತಾ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಾಃ ಪೂಜಯಂತ್ಯಪಿ ॥೨॥

ತಥಾಪಿ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ದೃಶ್ಯಃ ಪೂಜ್ಯೋಹಂ ಸರ್ವಭಾವತಃ ।

ಪ್ರಸಂಗಾಚ್ಚೈವ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಿಹೀನೈರಪಿ ದ್ವಿಜೈಃ ॥೩॥

ನಲವತ್ತೇಳಿನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು, ಮನುಷ್ಯರು ಸ್ವಯಂಕರಾಕ್ರಮಿಗಳಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸತ್ತ್ವವೂ ದೇವತಾಂಶಗಳಿಂದಲೇ ಲಭಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಅಶಕ್ತಮಾನವರು ನನ್ನನ್ನು ಸಹಸ್ರಾರುಂವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರೂ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ! ಈ ಮಾನವ ಸದೃಶರಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಹ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲಾರದೆ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿರುವರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭಕ್ತಿಶೂನ್ಯರಾದ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಪುರುಷರು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಹೇಗೆ? ॥೧-೨॥

ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಕ್ತಿಶೂನ್ಯರಾಗಿ ಅಲ್ಪಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಿದರೂ ಅಂಥ ದ್ವಿಜರಿಗೆ ನಾನು

ಭಾವಾನುರೂಪಫಲದೋ ಭಗವಾನಿತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ ।

ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಃ ಪೂಜಯನ್ ಯಾತಿ ಪೈಕಾಚಂ ಚ ದ್ವಿಜಾಧಮಃ ॥೪॥

ಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಸ್ಥಾನಂ ಅಲಸ್ಯಾನ್ಮಹ್ಯಕಂ ಶಿವೇ ।

ಅಭಕ್ಷಭಕ್ಷಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯಕ್ಷಮಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ ॥೫॥

ಗಾನಶೀಲಶ್ಚ ಗಾಂಧರ್ವಂ ನೃತ್ಯಶೀಲಸ್ತಥಾಪ್ನರಾಃ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಹಿ ಪ್ರಣವೇನ್ಮೈವ ವೈಷ್ಣವಂ ಚಾಭಿನಂದಕಃ ॥೬॥

ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಸಕೃದೇವಾಪಿ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।

ಗಾಯತ್ರಾಚ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸೋಮಸ್ಥಾನಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥೭॥

ಪಂಚಾಕ್ಷರೇಣಾಭಿಪೂಜ್ಯ ರುದ್ರಲೋಕೇ ವಸೇನ್ನರಃ ।

ಕಲ್ಪಮೇಕಂ ದಿವ್ಯದೇಹಃ ಶಿವರೂಪೇಣ ಸಂಗತಃ ॥೮॥

ಅವರವರ ಶ್ರದ್ಧಾನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಭಾವಾನುರೂಪವಾದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವವನಾದುದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಭಗವಾನೆಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಾಗ ಯಾರು ಎಂಜಲುಮಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವರೋ ಅವನಿಗೆ ಪಿತಾಚತ್ವವು ದೊರಕುವುದು. ॥೩-೪॥

ಕೋಪದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೈದವನಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸಜನ್ಮವೂ, ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವನಿಗೆ ಗುಹ್ಯಕಪದವಿಯೂ, ಅಭಕ್ತಭಕ್ತನಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದವನಿಗೆ ಯಕ್ಷಜನ್ಮವೂ, ಗಾನಶೀಲನಾದವನಿಗೆ ಗಾಂಧರ್ವಪದವಿಯೂ, ನಾಟ್ಯಶೀಲನಿಗೆ ಅಪ್ಸರೋಜನ್ಮವೂ ದೊರಕುವುದು. ಪ್ರಣವಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದವನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜನ್ಮವೂ, ಸ್ತುತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದವನಿಗೆ ವೈಷ್ಣವಜನ್ಮವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ॥೫-೬॥

ಶ್ರದ್ಧಾಳುವಾಗಿ ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರಪಠನದಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಸೋಮಸ್ಥಾನವೇ ದೊರಕುವುದು. ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರು ರುದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ ಕಲ್ಪಪರ್ಮಂತ ದಿವ್ಯದೇಹಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಶಿವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ॥೭-೮॥

ಪಂಚಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಭಿಃ ಪೂಜ್ಯ ಶಿವಂ ಶಿವಗಣೋ ಭವೇತ್ |

ಸಂಶೋಧ್ಯ ಚ ಶುಭಂ ಲಿಂಗಂ ಮಮ ಪೀಠಂ ಶುಭೋದಕೈಃ ||೯||

ಅದ್ಭಿಃ ಪೂತೇ ತಥಾ ಪೀಠೇ ಲಿಂಗೇ ಚಾನಾಹ್ಯ ಶಂಕರಂ |

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೈವಂ ತದಾ ಲಿಂಗೇ ಸ ಪುಷ್ಪಂ ಮಾಸ್ತಕೇ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ||೧೦||

ಕಲ್ಪಿತೇ ಚಾಸನೇ ತತ್ರ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮಪನೋದ್ಯ ಚ |

ಸಾಧ್ಯಮಾಚಮನಂ ಚಾಘ್ನಂ ದತ್ತಾ ರುದ್ರಾಯ ಶಂಭವೇ ||೧೧||

ಸ್ನಾ ಪಯೇದ್ಗಂಧಸೋಯೇನ ಪಾಟಿಲೀಮಿತ್ರತೇನ ಚ |

ಕ್ಷೀರೇಣ ಚ ಗವಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಘೃತೇನ ಚ ಸುಗಂಧಿನಾ ||೧೨||

ದಧ್ನಾ ಚ ಮಧುನಾ ಜೈವ ಕೀಟಿಹೀನೇನ ಶಾಂಕರಿ |

ಐಕ್ಷನ್ಯಾ ಸಿತಯಾ ಚಾಪಿ ಸ್ನಾ ಪಯೇದ್ವೇವಮೀಶ್ವರಂ ||೧೩||

ನಾರಿಕೇಲೋದಕೈಃ ಸ್ನಾ ಸ್ಯ ಯಶ್ಚಾಮ್ರಕಸುಪಾನಸೈಃ |

ಜಂಬೀರಸಾರೈರ್ಗಂಧಾದ್ಯೈಃ ಕುಶಪುಷ್ಪಹಿರಣ್ಯಜೈಃ ||೧೪||

ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಾನುವಾಕಗಳಿಂದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿದವರು ಶಿವಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗುವರು. ಹಾಗೆ ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ, ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ತಿರಸಾ ಧಾರಣೆಮಾಡಬೇಕು. ||೯-೧೦||

ಅನಂತರ ಶಿವಪೀಠದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಲಿಪೀಠದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಶಿವಲಿಂಗರೂಪಿಯಾದ ಶಂಕರನಿಗೆ ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನೀಯ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಗಂಧೋದಕ, ಪಾಟಿಲೀಕುಸುಮೋದಕ, ಗೋಕ್ಷೀರ, ಸುಗಂಧಕೊಡುವ ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, (ಇರುವೆ ಮೊದಲಾದ ಹುಳುಗಳಿಲ್ಲದ) ಶುಭ್ರವಾದ ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಶುದ್ಧಗಳಾಗಿದ್ದು ಅಭಿಷೇಕವು ಮಂತ್ರವತ್ತಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ||೧೧-೧೨-೧೩||

ಪರಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನಂತರ ಎಳನೀರು, ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು,

ಅಖಂಡನೀರಧಾರಾಭಿಃ ಸ್ನಾ ಪಯೇತ್ಪರಮೇಶ್ವರಂ ।

ರುದ್ರೇಣ ಚಮುಕೇನೈವ ಚಿತ್ಸಾ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಕೈಃ ॥೧೫॥

ಕದ್ರುದೈಃ ಪಾವನಾನೈಶ್ಚ ವಾಮದೇವಾದಿಸಾಮಭಿಃ ।

ರಥಂತರೈಸ್ತಥಾ ರೌದ್ರೈಃ ಶಿವೇಥರ್ವಶಿಖಾದಿಭಿಃ ॥೧೬॥

ಸ್ನಾ ಪಯೇದ್ದೇವದೇವೇಶಂ ತರ್ಪಯೇದಪ್ಸನಾಮಭಿಃ ।

ವಾಸಸಾ ಮೃಜ್ಯಪೀತೇ ತು ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಲಿಂಗಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ ॥೧೭॥

ಭಸ್ಮನಾ ಚಂದನಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಲೇಪಯೇತ್ಸಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ।

ರೋಚನಾದ್ಯೈಸ್ತು ಸಂಪೂಜ್ಯ ಚಂದ್ರೈಶ್ಚೈವ ಮಹೇಶ್ವರಂ ॥೧೮॥

ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ಪ್ರೀತಖಂಡೈಶ್ಚ ದೂರ್ವಾಸಾಮಾರ್ಗದರ್ಭಕೈಃ ।

ನೀಲೋತ್ಪಲೈಶ್ಚತಥಾ ಪದ್ಮೈರ್ನಂದ್ಯಾವರ್ತಶಿರೀಷಕೈಃ ॥೧೯॥

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೈಶ್ಚ ಜಾರ್ಜೀ ಬಕುಲಾರ್ಕಶಮೀಸುಮೈಃ ।

ಕರವೀರೈಶ್ಚ ಕುಟಿಜೈಃ ಪಾಟಿಲೀದ್ರೋಣಸಂಭವೈಃ ॥೨೦॥

ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಇವುಗಳ ರಸ, ಗಂಧೋದಕ, ಕುಶೋದಕ, ಪುಷ್ಪೋದಕ, ಹಿರಣ್ಯೋದಕ, ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಶುದ್ಧೋದಕ ಇವುಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಭಿಷೇಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರುದ್ರ, ಚಮುಕ, ಪುರುಷಸೂಕ್ತ, ರುದ್ರಸೂಕ್ತ, ಪವನಾನಸೂಕ್ತಗಳು ವಾಮದೇವ ರಥಂತರ ಸಾಮಗಳು, ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷಾದ್ಯುಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೧೪-೧೫-೧೬||

ದೇವದೇವನೆನಿಸಿದ ಪರಶಿವನಿಗೆ ಭವಾದಿ ಎಂಟು ನಾಮಗಳಿಂದ ತರ್ಪಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಶುದ್ಧವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒರಸಿ, ಭಸ್ಮಚಂದನ, ಅಕ್ಷತೆ, ಗೋರೋಚನ, ಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ||೧೭-೧೮||

ಅನಂತರ, ತ್ರಿದಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಿಲ್ವ, ಹುಲ್ಲುಗರಿಕೆ, ಉತ್ತರಿಣೀ, ದರ್ಭೆ, ನೀಲೋತ್ಪಲ, ಕಮಲ, ನಂದೀಬಟ್ಟಲು, ಬಾಗೆಹೂವು, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂಪಿಗೆ, ಜಾಜೀ, ಬಕುಲ, ಎಕ್ಕ, ಶಮೀ, ಕಣಿಗಳು, ಕಾಡುಸೋಗೆ (ಕುಟಜ), ಪಾದರಿ, ತುಂಬೆ,

ಕನಕೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಹತೀಪುಷ್ಪೈಃ ಪುಷ್ಪೈರಾರಗ್ನಭೋಧ್ಯವೈಃ ।

ಪೂಜಯೇನ್ನಾಮಭಿದೇವಿ ನಿಧನೇತ್ಯಾದಿಭಿಶ್ಚಿವೇ ||೨೧||

ದತ್ತಾ ಪಂಚವಿಧಂ ಘೂಪಂ ತಗರಾಗರುಕೇಸರಂ ।

ದೇವದ್ರುಸಂಭವಂ ಬೈಲ್ಪಂ ಗುಗ್ಗುಲಂ ಸಘೈತಂ ಶಿವೇ ||೨೨||

ದೀಪಾನ್ ಪ್ರಚ್ಛಾಲ್ಯ ಘೃತಜಾನ್ ಪಾಯಸಂ ಚ ನಿವೇದಯೇತ್ ।

ದಧಿಭಕ್ತಂ ಚ ಮಧ್ವಾಜ್ಯಂ ಪರಿಪ್ಲುತಮುಮಾಪತೇ ||೨೩||

ಶುದ್ಧಾನ್ನಂ ಚೈವ ಮುದ್ಗಾನ್ನಂ ಮಾಷಾನ್ನಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ।

ಮಾಷಾಪೂಪಂ ಗುಡಾಪೂಪಂ ಗೋಧೂಮಾಪೂಪಮೇವ ಚ ||೨೪||

ಸಘೈತಾಡ್ಯಂ ಚೋಷ್ಠಪಾಕಜನ್ಯಾ ಶಸ್ಕುಲಿಕಾ ತಥಾ ।

ಖರ್ಜಿಕಾ ಲಡ್ಡುಕಾಶ್ಚೈವ ಮೋದಕಾಃ ಪೋಲಿಕಾಸ್ತಥಾ ||೨೫||

ಮಂಡಕಾ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಂ ಚ ನಿವೇದ್ಯಂ ಸ್ವಾತ್ಮದಾಶಿವೇ ।

ಶಾಕಸೂಪಾದಿದಿವ್ಯಾನ್ನಂ ಗುಡಾನ್ನಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ||೨೬||

ಸಂಪಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾಹತೀ, ರಾಜಪುಷ್ಪ ಮುಂತಾದ ವಿಧವಿಧವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ಸಹಸ್ರನಾಮಾದ್ಯರ್ಚನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ||೨೧-೨೦||

ನಿಧನಪತಯೇ ನಮಃ ಮುಂತಾದ ಶಿವನಾಮಗಳಿಂದ ನಾನಾವುಷ್ಟಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚವಿಧಗಳಾದ ಅಂದರೆ ತಗರ, ಅಗುರು, ಕೇಸರ, ದೇವದಾರು, ಬಿಲ್ವ, ಗುಗ್ಗುಲು, ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಂಚಧೂಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೨೨-೨೩||

ಅನಂತರ ತುಪ್ಪದ್ದೀಪಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ನೀರಾಜನವನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಅನಂತರ ಪಾಯಸ, ಮೊಸರನ್ನ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಉದ್ದಿನ ಅನ್ನ, ಶುದ್ಧಾನ್ನ, ಹೆಸರನ್ನ, ಒಡೆ, ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಗೋಧಿಯ ಪೂರಿ, ತುಪ್ಪದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸಜ್ಜಿಗೆ, ಉಂಡೆಗಳು, ಹಕ್ಕುಲಿ, ಖರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಲಾಡು, ಕಡುಬು, ಹೊಳಿಗೆ, ಮಂಡಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಗಳು, ತೊನ್ನೆ, ಹುಳಿ, ಮೊಸರನ್ನ, ಬೆಲ್ಲದ ಅನ್ನ ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಿವೇದನಮಾಡಬೇಕು. ||೨೩-೨೪-೨೫-೨೬||

ಕ್ರಮೇಣೈವಂ ಫಲಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪಾನಕಂ ತಕ್ರಕಂ ತಥಾ ।
 ತಾಂಬೂಲಮಷ್ಟಗಂಧಾಢ್ಯಂ ಸಕಲ್ಪಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ||೨೭||
 ನಿರಾಜಯೇತ್ತತೋ ದೀಪೈಃ ಶತಸಾಹಸ್ರವರ್ತಿಕಂ ।
 ವೃಷಕುಂಭಗಜಾಕಾರಂ ನಾಗಮಾನುಷರೂಪಕಂ ||೨೮||
 ನಾಷ್ಟತ್ರಂ ದೀಪಕಂ ದಹ್ಯಾತ್ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿಪಂಚಕಂ ।
 ದೀಪಂ ಪಾತ್ರೇಷು ದೇಯಂ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತಃ ಕರ್ಪೂರಖಂಡಜಂ ||೨೯||
 ರಕ್ಷಾಬಂಧಂ ತತಃ ಕುರ್ಮಾಢ್ಯಸ್ಮನಾ ತ್ರಿಃ ಕ್ರಮೇಣ ತು ।
 ಋಕ್ಸಾಮಯಜುಷಾಫರ್ವಮಂತ್ರೈಃ ಸ್ತುತ್ವಾ ಮಹೇಶ್ವರಂ ||೩೦||
 ಸೌರಾಣೈರ್ವಾ ತಥೈವಾರ್ಷೈಃ ಸ್ತುನೀತ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ।
 ಈಶಾನಂ ಪುರುಷಂ ಚೈವಮಘೋರಂ ವಾಸುಮೇವ ಚ ||೩೧||
 ಸದ್ಯೋಜಾತಂ ಜಪೇತ್ಪಠತ್ಪಂಚಭಿಃ ಪೂಜಯೇಚ್ಛಿವಂ ।
 ಭಕ್ತಂ ಚ ಜಾಮರೇ ದಿನ್ವೇ ವ್ಯಜನಾದರ್ಶಕಂ ಧ್ವಜಂ ||೩೨||

ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದಿವ್ಯವಾದ ಪಾನಕ, ಮಜ್ಜೆಗೆ, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಅಷ್ಟ
 ಗಂಧಸಹಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲಮೇಳನ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಸಹಸ್ರಬತ್ತಿಗಳಿಂದ
 ಉರಿಯುವ ದೀಪಗಳಿಂದ ನಿರಾಜನವನ್ನು ಬೆಳಗಬೇಕು. ಬಸವ, ಗಡಿಗೆ, ಅನೆ,
 ಪಾವು, ಮನುಷ್ಯ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಈ ಆಕಾರದ ನಿರಾಜನಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳನ್ನು
 ಹೊತ್ತಿಸಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಾನುವಾಕಗಳನ್ನು ಜ್ವರಿಸುತ್ತಾ ಆರತಿಯನ್ನು
 ಬೆಳಗಬೇಕು ಅನಂತರ ಕರ್ಪೂರಾರತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಮಂಗಳಾರತಿಮಾಡ
 ಬೇಕು ||೨೭-೨೮-೨೯||

ಅನಂತರ ವಿಭೂತಿಯಿಂದ ಮೂರು ಸುತ್ತು ರಕ್ಷಾಬಂಧವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ
 ಋಕ್ಯು, ಯಜುಸ್ಸು, ಸಾಮ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ
 ಪುರಾಣದ ಶ್ಲೋಕಗಳು, ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷೋಪನಿಷತ್ತು, ಈಶಾನಸ್ತವವಿದ್ಯಾನಾಂ,
 ಅಘೋರೇಭ್ಯಃ, ಸದ್ಯೋಜಾತಂ ಪ್ರಸದ್ಯಾಮಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವೇದವಾಕ್ಯ
 ಗಳಿಂದ ಸ್ತಾವಮಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಬೇಕು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿ, ಜಾಮರ,
 ಬೀಸಣಿಗೆ, ಕನ್ನಡಿ, ಧ್ವಜ, ವೀಣೆ, ಕೊಳಲು, ಮೃದಂಗ, ಶಂಖ, ನಗಾರಿ,

ವೀಣಾನೇಣುಮೃದಂಗಾದೀನ್ ಶಂಖದುಂದುಭಿಕಾಹಲಂ ।

ಚಾನುಂತಂತ್ರೀನುಯಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾಲಿಂಗಂ ಚ ಮುಖೋದ್ಭವಂ ॥೩೩॥

ವಾದ್ಯಂ ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠನಿತ್ಯಾಹುಃ ಶಿವಾರ್ಚಾಸು ಮಹೇಶ್ವರಿ ।

ಅಲಾಭೇ ಸರ್ವವಾದ್ಯಾನಾಂ ಘಂಟಾಘೋಷಃ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ॥೩೪॥

ರತ್ನಸ್ತರ್ಣೋದ್ಭವಂ ಸಾತ್ರಂ ರಾಜತಂ ತಾಮ್ರಜಂ ತು ಸಾ ।

ಕಾಂಸ್ಯಪೈತ್ತಲಸಂಭೂತಂ ದಾರವಂ ಚಾಶ್ಮಸಂಭವಂ ॥೩೫॥

ತೌಕ್ತಿಕಂ ಪತ್ರಸಂಭೂತಂ ಮೃನ್ಮಯಂ ನಾ ಅಲಾಭತಃ ।

ಕಲ್ಪಯೇಚ್ಛಿವಪೂಜಾಯಾಃ ಫಲಂ ಸ್ಯಾದುತ್ತರೋತ್ತರಂ ॥೩೬॥

ಪಂಚಾಮೃತಂ ಚಾನ್ಯಗವಾಂ ಕಾಪಿಲಂ ಸ್ಯಾತ್ತತೋಧಿಕಂ ।

ನಾರಿಕೇಳಂ ತಥೈವಾನ್ಯಾಶ್ವೀತಂ ತತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ॥೩೭॥

ಕಾಹಲೆ, ಚರ್ಮದ ಹಾಗೂ ತಂತಿಯ ವಾದ್ಯಗಳು, ಓಲಗ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಗಳಿಂದ ಶಿವಕೀರ್ತನಾದಿಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ||೩೦-೩೧-೩೨||

ಮುಖವೀಣೆ ಅಥವಾ ಓಲಗವು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಯಾವ ವಾದ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಘಂಟಾವಾದನ ದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಡೆಸಬಹುದು. ಅದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದು. ಇನ್ನು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪಾತ್ರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರತ್ನ, ಸುವರ್ಣ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಹಿತ್ತಾಳೆ, ಮರ, ಕಲ್ಲು, ಮುತ್ತಿನಚೆವ್ವುಗಳು, ಎಲೆ, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳು. ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿರುವುದು. ಯಾವ ಪಾತ್ರೆಯೂ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಪಾತ್ರವಿಶೇಷಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಫಲವು ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ||೩೩-೩೪-೩೫-೩೬||

ಪಂಚಗವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಗೋವಿನಿಂದ ದೊರೆತ ವಸ್ತುಗಳು ಬಹು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಫಲರಸಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರವಾದ ಎಳನೀರಿನ ಅಭಿಷೇಕವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾ

ರಂಭಾ ಸುವೃತ್ತಪೀಠಾಚ್ಛಾ ಪ್ರಶಸ್ತಾಸ್ತುಭಿಷೇಚನೇ ।

ಇಕ್ಷುಂಭಃ ಪಾಂತ್ರಕಂ ಚೇಕ್ಷು ಪ್ರಶಸ್ತಂ ಸ್ತುಪನೇ ಶಿವೇ ॥೩೮॥

ಗುಣವಲ್ಪೀಕಸಂಭೂತಾನ್ಮಧು ಪಾರ್ವತಮುತ್ತಮಂ ।

ಕೃಷ್ಣಂ ನಿಷಿದ್ಧಃ ದೇವೇಶಿ ಪೈತ್ಯಕೇ ವಿನಿಯೋಜಯೇತ್ ॥೩೯॥

ತಟಾಕಂ ಕೂಪಮುತ್ಕೃಷ್ಟಂ ತತಃ ಕುಲ್ಯೋದ್ಭವಂ ಶಿವೇ ।

ತತೋ ನದೀಭವಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸಾಗರಾಭಿಮುಪಾಸು ಚ ॥೪೦॥

ಶಂಖೋದಕಂ ತತೋತ್ಕೃಷ್ಟಂ ಸರ್ವಪಾತ್ರಜಲ್ಪಿರಪಿ ।

ಸರ್ವತ್ಯೆಲ್ಪಿರಪಿ ಶಿವೇ ಚೋತ್ಕೃಷ್ಟಂ ಕಿಲಜಂ ಸದಾ ॥೪೧॥

ಪ್ರಹರಂ ತಿಷ್ಠತೇ ಜಾಜೀ ದಿವಾರಾತ್ರೌ ಚ ಮಲ್ಲಿಕಾ ।

ಸದ್ವಂ ನೀಲೋತ್ಪಲಂ ಚೈವ ಮುಕುಲಂ ವಾ ದಿನತ್ರಯಂ ॥೪೨॥

ನ ಪರ್ಮುಷಿತದೋಷೋಸ್ತಿ ಬಿಲ್ವದತ್ತೇ ಶಿವಪ್ರಿಯೇ ।

ನ ಪರ್ಮುಷಿತದೋಷೋಸ್ತಿ ಹೈಮೇ ರತ್ನಾಯಕಲ್ಪಕೇ ॥೪೩॥

ದುಂದು. ದಪ್ಪನಾಗಿ ಹಳವಿಬಣ್ಣದ ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಕಬ್ಬಿನ ರಸ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದಲೂ ಶಿವಾಭಿಷೇಕಮಾಡುವುದೇ ಸದ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವು ॥೩೭-೩೮॥

ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುತ್ತದಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಜೇನುತುಪ್ಪವು ಶಿವಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಕವ್ವಾದ ಜೇನುತುಪ್ಪವು ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೇಹೊರತು ಶಿವಾರಾಧನೆಗಲ್ಲ. ಕೆರೆ, ಬಾವಿ, ಸಣ್ಣನಾಲಾ, ನದೀ, ಸಾಗರ, ಸಾಗರಗಾವಿಗಳಾದ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಇವುಗಳ ನೀರು ಶಿವಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳು. ॥೩೯-೪೦॥

ಶಿವಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರಸ್ಥಜಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶಂಖೋದಕವೇ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಕೈಲಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೇ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು. ಒಂದು ಯಾಮ ಪರ್ಯಂತ ಜಾಜೀಹೂವು. ಒಂದು ದಿನ ಪೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವು, ಬಿಳಿಯ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಕಮಲಗಳು, ಅವುಗಳ ಮೊಗ್ಗುಗಳೂ, ಮೂರು ದಿನಗಳ ಪರ್ಯಂತವೂ ನಿಲ್ಲುವುವು. ಈ ಅವಧಿಯಾದಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಾರದು. ॥೪೧-೪೨॥

ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಳೆಯದೆಂಬ ದೋಷವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಸುವರ್ಣ, ರತ್ನ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆಭರಣಾದಿಗಳಿಗೂ ಹಳೆಯದೆಂಬ

ಅಲಾಭೇ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾಣಾಂ ನಿರ್ಮಾಲ್ಪೈಃ ಕ್ಷಾಳಿತೈರ್ಯಜೇತ್ |

ಪುಷ್ಪಾಣಾಮಪ್ಯಲಾಭೇತು ತತ್ಪತ್ರಾಣಿ ನಿನ್ವೇದಯೇತ್ ||೪೪||

ಕುಟ್ಟಿಲ್ಪೈರ್ನಾರ್ಚಯೇ ದೀಶಂ ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಸುನುಸ್ಯ ಚ |

ವಿನಾ ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಂ ದೇವಿ ಸಾಯಂ ಮಂದಾರಕೈರ್ಯಜೇತ್ |೪೫||

ಮಲ್ಲಿಭಿರ್ಜಾತಿಕಾಭಿಶ್ಚ ಪ್ರಾತಶ್ಚಂಪಕನಂದಿಕೈಃ |

ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಕರ್ಣಿಕಾರ್ಪಿಶ್ಚ ಕರವೀರೈಶ್ಚ ಪಾಟಿಲೈಃ ||೪೬||

ಪುನ್ನಾಗೈಃ ಸಾರಿಜಾತೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಪೈರನ್ನೈರ್ಯಥಾಬಲಂ |

ಕನಕಂ ಕೇತಕೀಪುಷ್ಪಂ ನಿಶಿ ಕಾದಂಬಕೈರ್ಯಜೇತ್ ||೪೭||

ಸರ್ವದಾ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಂ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂ ಶೈಲೇಂದ್ರಕನ್ಯಕೇ |

ಬಿಲ್ವಪತ್ರೇ ಚ ಕಮಲೇ ಕಮಲಾ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ||೪೮||

ನೀಲೋತ್ಪಲೇಂಬಿಕಾ ಸಾಕ್ಷಾಧ್ವಲ್ಲಕೇ ಷಣ್ಮುಖಃ ಸ್ಥಿತಃ |

ಪುಂಡರೀಕೇ ಮಹಾದೇವೋ ಗಣೇಶಶ್ಚ ತಪತ್ರಕೇ ||೪೯||

ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೊಸ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಹಳೆಯ ಬಿಲ್ವದಳಗಳನ್ನೇ ತೊಳೆದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಹೂವುಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಎಲೆಗಳಿಂದಲೇ ಪೂಜಿಸಬಹುದು. ||೪೩-೪೪||

ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಎಂದೂ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಬಾರದು. ಕಮಲ, ನೈದಿಲೆ ಇವುಗಳ ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಮಾತ್ರ ದುಷ್ಟಗಳಲ್ಲ. ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಂದಾರ ಪುಷ್ಪವೂ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜಾಜಿ ಈ ಹೂವುಗಳೂ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾದವುಗಳು. ಸಂಪಿಗೆ, ನಂದ್ಯಾವರ್ತ, ಕಣಿಗಲೆ, ಕರ್ಣಿಕಾರ, ಪಾದರಿ, ಸುರಗಿ ಮುಂತಾದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ರಾತ್ರಿಯವೇಳೆ ಕದಂಬಪುಷ್ಪ ಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೪೫-೪೬-೪೭||

ದೇವಿಯೇ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಯು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಸದಾ ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಪೂಜಿಸಬಹುದು. ಬಿಲ್ವದಳ ಮತ್ತು ಕಮಲಪುಷ್ಪ ಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸದಾ ನೆಲಸಿರುವಳು. ಅದೇ ರೀತಿ ನೀಲೋತ್ಪಲದಲ್ಲಿ ಅಂಜಿ

ಕರ್ಣಕಾರೇ ಸ್ಥಿತೋ ವೇಧಾಃ ಮಲ್ಲಿಕಾಸು ಹರಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |
 ಕರವೀರೇ ಸ್ಥಿತೋ ನಂದೀ ದುರ್ಗಾ ಪಾಟಿಲಕೇಷು ಚ ||೫೦||
 ಶ್ವೇತಾರ್ಕೇ ಚೈವ ಚಂದೀಶಃ ಪುಷ್ಪೇಷು ಗಣಪಾಸ್ಥಿತಾಃ |
 ಯನೋ ನೀಲೇಷು ಪುಷ್ಪೇಷು ರಕ್ತೇಶರ್ಣಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ||೫೧||
 ಶುಭ್ರಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೇ ಮುಕ್ತಿಃ ಭುಕ್ತೀರಕ್ತಸುಮಾರ್ಚನೇ |
 ಪೀತಂ ವತ್ಸಕರಂ ದೇವಿ ನೀಲಂ ಮಾರಣಕೇ ಜಪೇತ್ ||೫೨||
 ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ದೇವಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ಮಹೇಶ್ವರಃ |
 ಕೃಷ್ಣಾ ಗರೂಢ್ಯವಂ ಧೂಪಂ ಸರ್ವಪಾಪನಿವೃತ್ತನಂ ||೫೩||
 ಸಾಮ್ರಾಣಿಕೇ ಗುಗ್ಗುಲುಜಂ ಧೂಪಂ ವತ್ಸಕರಂ ಭವೇತ್ |
 ಸರ್ವರೋಗಹರಂ ಜೈಲ್ಲಂ ಸಘೃತಂ ಧೂಪಮುತ್ತಮಂ ||೫೪||

ಕೆಯೂ, ಕಲ್ಲಾರಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯೂ, ಬಿಳಿಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾ
 ದೇವನೂ, ಶತಪತ್ರ (ನೂರುದಳದ ಕಮಲ) ದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯೂ, ಕರ್ಣಕಾರ
 ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವೂ, ಕಣಿಗಲು ಹೂವಿನಲ್ಲಿ
 ನಂದಿಯೂ, ಪಾದರೀಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯೂ ನೆಲಸಿರುವರು ||೪೭-೪೯-೫೦||

ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಚಂದೀಶ್ವರನೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ
 ನನ್ನ ಗಣನಾಯಕನೂ ನೆಲಸಿರುವರು. ಕಪ್ಪು ಹೂಗಳಲ್ಲಿ ಯಮನೂ, ಕೆಂಪು
 ಹೂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಇರುವರು. ಬಿಳಿಯ ಪುಷ್ಪಗಳ ಆರ್ಚನೆಯಿಂದ
 ಮೋಕ್ಷವೂ, ಕೆಂಪುಹೂಗಳ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಐಹಿಕಸುಖವೂ, ಹಳದಿಯ ಹೂಗಳಿಂದ
 ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳ ವಶೀಕರಣವೂ, ಕಪ್ಪುಹೂಗಳಿಂದ ಮಾರಣಾದಿ ಶತ್ರುನಿಗ್ರಹ
 ಕಾರ್ಯವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ||೫೧-೫೩||

ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರಶಿವನು
 ತೃಪ್ತಿಹೊಂದುವನು. ಕರೀ ಅಗುರುವಿನ ಧೂಪವು ಪಾಪನಾಶಕವು. ಸಾಮ್ರಾಣಿ,
 ಗುಗ್ಗುಲು ಇವುಗಳ ಧೂಪವು ವಶೀಕರಣಫಲಪ್ರದವಾಗುವುದು. ಬಿಲ್ವಕ್ತಕ, ತುಘ್ನ,
 ಇವುಗಳ ಮೇಳನ ರೂಪವಾದ ಧೂಪವು ಸರ್ವರೋಗ ನಿವಾರಕವು ||೫೩-೫೪||

ಮಾರಣೋಚ್ಚಾಟಿನೇ ಚೈವ ಧೂಪದೀಪೋಸಿ ಸತ್ತಮೇ ।

ಕೌಸುಂಭತ್ಯೈಲಂ ವಶ್ಯಂ ಸ್ಯಾಚ್ಛಿದೀಪಪ್ರದಾನಕಃ ॥೫೫॥

ಸಾರ್ಪಕಂ ರೋಗನಾಶಾಯ ಮಧೂಕಂ ರಾಜವಶ್ಯಕಂ ।

ನಾರಿಕೇಲೋದ್ಭವಂ ತೈಲಂ ಸ್ತ್ರೀವಶೀಕರಣಂ ಶಿವೇ ॥೫೬॥

ತಿಲತ್ಯೈಲಂ ಜ್ಞಾನದಾಯೀ ಶಿವಾಗ್ರೇ ದೀಪದಾಯಕೇ ।

ಐರಂಡಂ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯಂ ಸ್ಯಾಚ್ಛಿನಾಗ್ರೇ ದೀಪದಾನಕಃ ॥೫೭॥

ಗವ್ಯಮಾಜ್ಯಂ ಮುಕ್ತಿದಾಯಿ ಮಾಹಿಸಂ ಪುಷ್ಪಿಕೃತ್ ಭವೇತ್ ।

ಏವಂ ಧೂಪಾದಿದೀಪೇಷು ಪುಷ್ಪೇಷು ಫಲಮುಂಭಿಕೇ ॥೫೮॥

ಯಥಾಲಾಭಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಭಾವಯುಕ್ತೋ ನ ದುಷ್ಯತಿ ।

ವೃಕ್ಷಪುಷ್ಪಾಂಗಪತ್ರಾದ್ಯೈರ್ವಲ್ಲರ್ಪ್ಯ ಶ್ಚ ಮಹೇಶ್ವರ ॥೫೯॥

ಉಪರ್ಯುಕ್ತಾಶ್ಚಿನಾರ್ಚಾಯಾಂ ಗಾವೋ ಯಾ ಲೋಕಮಾತರಃ ।

ಗತಿಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಪರಮಾಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ನಾನಮಾಶ್ಚಿನೇ ॥೬೦॥

ಮಾರಣ, ಉಚ್ಚಾಟನ ಇಂತಹ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಧೂಪ, ದೀಪ ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಯುಂಟು. ಕೌಸುಂಭ (ಕೆಂಪುಕುಸುಮ)ದ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ದೀಪ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಯೂ ವಶ್ಯವಾಗುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಸಿವೆ ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪದಿಂದ ರೋಗನಾಶವೂ, ಹಿಪ್ಪೆ ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪದಿಂದ ರಾಜ ವಶ್ಯವೂ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀವಶ್ಯವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ॥೫೫-೫೬॥

ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯ ದೀಪಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಿಯೂ, ಹರಕೆಣ್ಣೆಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯವೂ, ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದ ದೀಪದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವೂ, ಎಮ್ಮೆ ತುಪ್ಪದಿಂದ ದೇಹಪುಷ್ಟಿಯೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀಪ ಇವುಗಳ ಭೇದ ದಿಂದ ಫಲವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ದೊರಕುವುದು. ॥೫೭-೫೮॥

ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಫಲವು ತಾನೇ ದೊರೆಯುವುದು. ಮರ, ಹೂವು, ಕೊಂಬೆ, ಎಲೆ, ಚಿಗುರು, ಹಸು ಮುಂತಾದ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳು ಶಿವವೂಜೆಗೆ

ದ್ವಿಜಾಃ ಕ್ಷತ್ರವಿತಃ ಶೂದ್ರಾಸ್ತ್ರಿಯೋ ವಾಪಿ ಚ ಸಂಕರಾಃ
 ಶಂಕರಾರ್ಚಾಸು ನಿರತಾಃ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಪರಮಂ ಪದಂ ||೬೦||

ಪೂಜಯೇದ್ಯಃ ಶಿವಂ ರುದ್ರಂ ಶರ್ವಂ ಶಿವಮಜಂ ಸಕೃತ್
 ಸ ಯಾತಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಂ ತ್ರಿಸಪ್ತಕುಲಸಂಯುತಃ ||೬೧||

ಪೂಜಿತಂ ನಾ ಮಹಾದೇವಂ ಪೂಜ್ಯಮಾನಮಥಾಪಿ ವಾ |
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಯಾತಿ ವೈ ಮರ್ತ್ಯೋ ರುದ್ರಲೋಕಂ ಸ ಸಂಶಯಃ ||೬೨||

ಅರ್ಚಿತಂ ಪ್ರಾತರೀಕ್ಷಣ್ ವೈ ಲಿಂಗೇ ದೇವಮುಮಾಸಖಂ |
 ನೈಶಪಾಪಾದ್ವಿಮುಚ್ಛೇತ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಹಯನೋಧಭಾಕ್ ||೬೩||

ಸಾಯಂ ಜನ್ಮಾಯುತೋದ್ಭೂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ಪಾಪನಾಶಕೃತ್ |
 ನಿಶೀಥೇ ತು ಮಹಾದೇವಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಿಭಾಕ್ ||೬೪||

ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗುವುದೋ, ಅವಿಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೋಕ್ಷವು ದೊರೆಯುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಮಾನವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ? ||೪೯-೬೦||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ, ಸ್ತ್ರೀ, ಸಂಕರಜಾತಿಯವರು ಈ ಯಾವ ಮತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾದರೂ, ಈಶ್ವರಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಯಾರು ಲೋಕರಕ್ಷಕನೂ, ಮಂಗಳಕರನೂ, ನಾಶರಹಿತನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಸದಾ ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅವರು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಕುಲಸಹಿತರಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ||೬೧-೬೪||

ಒಂದು ವೇಳೆ ಮತ್ತಾರಿಂದಲಾದರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿತವಾಗಿರುವ ಶಿವ ಲಿಂಗವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿದರೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರುದ್ರಲೋಕವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಪೂಜಿತವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ದರ್ಶನಮಾಡುವುದರಿಂದ ರಾತ್ರಿಕೃತವಾದ ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹೃತವಾಗುವುದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲದ ಶಿವದರ್ಶನದಿಂದ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೬೩-೬೪||

ಸಾಯಂಕಾಲ ಶಿವದರ್ಶನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಪಾಪವೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೇ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಯಾವನು ನನ್ನ ಅರ್ಚಿತವಾದ

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾಹಿ ನೋದೇದ್ವಾ ಸ ಯಾತಿ ಗಣತಾಂ ಮಮು ।

ಸಕೃತ್ಪ್ರಸಂಗತೋ ಲಿಂಗಮನಂಗಾಂಗಹರಸ್ಯ ಹಿ ||೬೬||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನತ್ವಾಭಿಗಚ್ಛೇತ ಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ ಶಂಕರಿ ।

ಬಹಿರೇವ ಸ್ಥಿತೋ ನತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇನ್ಮಾರ್ಗಮತಂದ್ರಿತಃ ||೬೭||

ಏಕಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಲಿಂಗೇ ಚಂಡೇಶಾದರ್ಶನಂ ತಥಾ ।

ಅದೀಪದರ್ಶನಂ ಚೈವ ಶಿವಸ್ಯಾರ್ಥನಮುಕ್ತಿಯಾ ||೬೮||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಪರೀವಾದೋ ಹಂತಿ ಪುಣ್ಯಂ ಪುರಾಕೃತಂ ||೬೯||

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಇತ್ಯೇತತ್ತೇ ಸಮಾಸೇನ ಫಲಾಫಲವಿನಿರ್ಣಯಂ ।

ಪುಣ್ಯಂ ಚ ದರ್ಶನಂ ಶಂಭೋರ್ದೀಪಧೂಪನಿವೇದನೇ ||೭೦||

ಕಥಿತಂ ಪ್ರಥಿತಂ ದೇವಿ ಮಥಿತಂ ಶಾಂಭವಂ ವರಂ ||೭೧||

ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಯೋ ಅಥವಾ ಕೇಳಿಯೋ ಆನಂದಪಡುವನೋ ಅವನು ಗಣನಾಯಕನೆನಿಸುವನು. ||೬೫-೬೬||

ಅಕಸ್ಯಾತ್ಮಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಒಡನೆಯೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡದಿರುವುದೂ, ಚಂಡೀಕೇಶನದರ್ಶನಮಾಡದಿರುವುದೂ, ಮಂಗಳಾರತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ನೋಡದಿರುವುದೂ, ಪಾರ್ವತಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದಿರುವುದೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದನೆಯೂ ಪುಣ್ಯನಾಶಕವು ಇಂತಹ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪುರಾಕೃತವಾದ ಪುಣ್ಯವೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗುವುದು. ||೬೭-೬೮-೬೯||

ಎಲೈ ದೇವಿಯೇ, ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ನಾನೂ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಫಲಾಫಲಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಧೂಪದೀಪಾದಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಫಲಾಫಲಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿರುವೆನು. ಹೀಗೆ ಶಾಂಭವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆನು. ||೭೦-೭೧||

ನಾನಾಯೋನಿಷು ಸಂಚರನ್ ವಿಧಿವಶಾದ್ವಿಪ್ರತ್ಯಮೇತ್ಯಾದರಾದ್ವ
ರ್ಚತೇಖಿಲನೇದಜಾಲಕಲನಾದ್ವಾರಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೇ ರತಃ |
ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಮುಖಾದಿಭಿಃ ಕ್ರತುವರ್ಚಿಷ್ಟೇಷ್ವಿವಿಶ್ವಾಂತಿಮ್
ವಾಫನಪ್ರಸ್ಥಗತೋ ವಿರಜ್ಯ ವಿಷಯೇ ತ್ಯಕ್ತೇಷಣೋ ಮಸ್ಯರೀ||೭೨||

ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕರತಿರ್ವಿಮುಕ್ತಿಪದಧಾಗೀಶಾರ್ಚಕೋ ಮುಚ್ಯತೇ ||೭೩||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಿವಪೂಜಾಸಾಹಿತ್ಯಫಲಾಫಲ
ನಿರ್ಣಯೋ ನಾಮ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ನಾನಾವಿಧವಾದ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನು
ಭವಿಸಿ, ಆಯಾ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯಲೇಶಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಮಾನವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಅಲ್ಲಿಯೂ
ಸುಕೃತವನ್ನು ಆರ್ಜಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜನ್ಮವನ್ನು ತಾಳುವನು. ಆ ಜನ್ಮ
ದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಆಗ ವೇದೋಪನಿಷದಾದಿ
ವಿದ್ಯಾರಾಶಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಗೃಹಸ್ಥನೆನಿಸಿ, ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ
ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿ ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮವೇ ಮೊದಲಾದ ಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರ
ವೇರಿಸಿ, ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದಿಂದ ಈಶ್ವರಪೂಜಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆಯ
ಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಆಶಾಪಾಶ
ಗಳಿಂದ ದೂರನಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಶಮ
ದಮಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು, ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಬೇರಿಸಿ, ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನ
ಮಾಡಿ ಈಶ್ವರಾರ್ಚನಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ತನ್ಮೂಲಕ
ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ, ಆತ್ಮಾನಂದವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಶಾಶ್ವತಸುಖವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು.
ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಂದು ಪರಿಶಿಷ್ಟನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬೋಧಿ
ಸಿದನೆಂದು ಸೂತಮಹಾಮುನಿಗಳು ಶೌನಕಾದಿ ಮುನಿವೃಂದಕ್ಕೆ ಶಿವೋಕ್ತಿಯನ್ನು
ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ||೭೨-೭೩||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜಾಸಾಹಿತ್ಯ
ಫಲಾಫಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ನಲವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

|| ಶ್ರೀ ||

|| ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

|| ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಅಥ ಸಂಕ್ಷೇಪತೋ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶಿವಭಕ್ತಾನುಕಂಪಯಾ ।

ಅದ್ಯ ಶಾಖೋಪಶಾಖಾರ್ಥಂ ಶಿವಧರ್ಮಸಮನ್ವಿತಂ ||೧||

ಕ್ವಚಿದ್ಗಚ್ಛನ್ ಯದಾ ಪಶ್ಯೇಚ್ಛಿವಲಿಂಗಮಪೂಜಿತಂ ।

ಗ್ರಾಮೇ ವಾ ನಗರೇ ವಾಪಿ ವಿಹಿನೇ ಪರ್ವತೇ ಪಥಿ ||೨||

ನದೀತೀರೇ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗಾಲಯೇಸ್ಥಿತಾ ।

ತದಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ನತ್ವಾ ವಾ ಯೋ ಗಚ್ಛೇತ್ಸಗಣೋಪಮಾಃ ||೩||

ನಲವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಹೀಗೊಂದನು. —“ ದೇವಿಯೇ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಶಿವಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಯಾಗಿ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲಿರುವೆನು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮ, ನಗರ, ಅರಣ್ಯ, ಪರ್ವತ, ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯ, ನದೀತೀರ, ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರ, ಶೂನ್ಯಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿತವಾಗದಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಅದನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿ ಹೋಗಬಾರದು. ||೧-೨||

ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಉಪಾಸನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವನೋ ಅವನು ಗಣಪಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸುವನು. ಶಿವಪ್ರೀತಿ

ಸ್ನಾನಸೈವೇದ್ಯವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಮಾದದೀತ ಪ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ।

ದತ್ತಂ ಯಜ್ಞೇವಮುದ್ದಿತ್ಯ ಸರ್ವದಾನಾತ್ಪರಂ ಹಿ ತತ್ ||೪||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಿವಾಲಯಂ ದೂರಾಪ್ತೃಣಮನ್ ಪಾಪಹೃನ್ನರಃ ।

ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಛೇತ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ||೫||

ಚತುಷ್ಪಥಂ ನದೀಶೈಲಂ ಶಿವಭಕ್ತಂ ಶಿವಂ ತಥಾ ।

ಹಸ್ತಿಯಾನಾಸನಾಶ್ಚೇಭ್ಯಃ ಶಿವಯೋಗಿಯತಿಂ ತಥಾ ||೬||

ಅವತೀರ್ಯ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಿಂಗಂ ದೃಢವ್ರತಃ ।

ತ್ವರಯಾ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಗಚ್ಛನ್ ಭಾವಯುಕ್ತೋ ಯದಿ ಪ್ರಿಯೇ||೭||

ತತ್ರಸ್ಥೋಪಿ ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ।

ಸೋಷ್ಣೀಷಃ ಕಂಚುಕೇ ವಾಪಿ ಪ್ರವಿಶೇದ್ಯಃ ಶಿವಾಲಯಂ ||೮||

ತತ್ಪಾಪೇನ ಪ್ರಮುಚ್ಛೇತ ತ್ವರಾಯುಕ್ತೋ ವಿಭೂತಿಧೃಕ್ ।

ಮೃಗಾಜಮಾಂಸಲತುನಂ ಕಲಂಜಂ ಗ್ಂಜನಂ ತಥಾ ||೯||

ಗಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕ, ಸೈವೇದ್ಯ, ವಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ದಾನ ಮಾಡುವರೋ, ಅವರು ಸಮಸ್ತ ಮಹಾದಾನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದಂತಾಗುವುದು ||೩-೪||

ಶಿವಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ದೂರದಿಂದಲೇ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದವನಿಗೆ ಸಕಲ ಪಾಪರಾಶಿಯೂ ನಿವೃತ್ತಿಹೊಂದುವುದು. ನಾಲ್ಕು ದಾರಿಗಳು ಕೂಡಿದ ಚೌಕ, ನದಿ, ಪರ್ವತ, ಈಶ್ವರಭಕ್ತ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಶಿವಯೋಗಿ, ಯತಿ ಇವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ, ತಾನು ಕುಳಿತಿರುವ ಅನೆ, ಕುದುರೆ, ವಾಹನಗಳು ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ಇಳಿದು ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಬೇಕು. ||೫-೬||

ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ದೃಢಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಸೋಹಂಭಾವದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಭಜಿಸಿದವನು ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವನು ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲನ್ನಿಟ್ಟು, ಕವಚವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಹೋಗಬಾರದು. ||೭-೮||

ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಒಡನೆಯೇ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅ ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಂಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಡಿನ ಮಾಂಸ,

ಆರನಾಲಂ ಚ ಸೌವೀರಮಭಿಷ್ಠ್ಯಂ ತದ್ವಿವರ್ಜಯೇತ್ |

ಶಿವಾರ್ಚಕಸ್ಸರ್ವವರ್ಣೋ ಮಧುಮಾಂಸಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ||೧೦||

ಸರ್ವದಾನೋಗ್ರತಪಸಾಮುಕ್ತಮೇಧಾಯುತಸ್ಯ ಚ |

ಫಲಮಾಪ್ನೋತ್ಸ್ಯಯತ್ನೇನ ಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸವಿವರ್ಜನಾತ್ ||೧೧||

ಸರ್ವದೋಷಾಶ್ರಯಂ ಮದ್ಯಮತಿದೂರೇ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ |

ಕ್ವ ಮದ್ಯಂ ಕ್ವ ಶಿನೇ ಭಕ್ತಿಃ ಕ್ವ ಮಾಂಸಂ ಕ್ವ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ||೧೨||

ಮಾಂಸಮದ್ಯಪ್ರಸಕ್ತಾನಾಂ ದೂರೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಶಂಕರಃ |

ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ಯತ್ಫಲಂ ||೧೩||

ತತ್ಫಲಂ ಲಭತೇ ಸರ್ವಂ ಯೋ ಮದ್ಯಂ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ |

ಅಭಿಷ್ಠ್ಯಮಪಿ ಭಿಕ್ಷ್ಯಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಪ್ಯಧಾರ್ಥೇ ನೃಭಿಶ್ಶಿನೇ ||೧೪||

ಸರ್ವಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ನಿತ್ಯಾತ್ಮಾ ಶಿವಭಕ್ತೋ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ |

ರಜಸ್ಸಲಾದಿಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಿಮಂತ್ಯಜಂ ಶ್ವಾನಸೂಕರಂ ||೧೫||

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಕಲಂಜು(ಹೊಂಗೆ ಎಣ್ಣೆ) ಗೃಂಜನ(ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಗೆಡ್ಡೆ) ಗಂಜೀ, ಮಾದಕದ್ರವ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಶಿವಾರ್ಚಕನು ಯಾವಜಾತಿಯವನಾದರೂ ಮದ್ಯಮಾಂಸಾದಿಗಳನ್ನು ಶಿವಾರ್ಚನಕಾಲದಲ್ಲೆ ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ||೯-೧೦||

ಮೀನು ಮಾಂಸಾದಿಗಳ ಭಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದವರು ಸಮಸ್ತ ದಾನಧರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನೂ, ಹೆತ್ತಸಾವಿರ ಆಶ್ರಮೇಧ ಯಾಗಗಳ ಸುಕೃತವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮದ್ಯಪಾನವೆಂಬುದು ಸಕಲ ದೋಷಾಶ್ರಯವಾದುದು. ಅದರಿಂದ ಪಾಪಭೂಯಿಷ್ಠವಾದ ಮದ್ಯವೆಲ್ಲಿ? ಮಾಂಸವೆಲ್ಲಿ? ಪರಮಪವಿತ್ರವಾದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯೆಲ್ಲಿ? ||೧೧-೧೨||

ಮಾಂಸ, ಮದ್ಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರನ್ನು ಈಶ್ವರನು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವನು. ಮದ್ಯ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಸರ್ವತೀರ್ಥಗಳ ಸ್ನಾನಫಲವೂ, ಯಜ್ಞಾಚರಣೆಯ ಸುಕೃತವೂ, ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದು. ರೋಗನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಔಷಧದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಬಾರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನಬಹುದು. ಅದರೆ ಮದ್ಯ ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಗಲೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಎಂದು ಶ್ರುತಿಯು

ಅಂತರೇಣ ಸುರಾನಾಂಸಂ ಇತಿ ಸರ್ವಶ್ರುತೀರಿತಂ ।

ಗರ್ಭಾದಿಸರ್ವಸಂಸ್ಕಾರ ಶ್ವಶಾನಾದ್ವೈತ್ಯ ಭೋಜನಂ ||೧೬||

ನ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಭಸ್ಕಾದಿ ಲಿಂಗಚ್ಛಾಯಾಂ ಪದಾ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ।

ನ ಲಂಘಯೇತ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಶಿವಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ||೧೭||

ಧಾರಯೇಚ್ಛಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಲೋಭಾನ್ಮ ಧಾರಯೇತ್ ।

ಭಕ್ಷಣಾನ್ಮರಕಂ ಗಚ್ಛೇನ್ಮವಿಲಂಘ್ಯ ಚ ಮೂಢಧೀಃ ||೧೮||

ನ ತಸ್ಯ ಸ್ನಾನನೈವೇದ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಶಂಕರಃ ।

ತತ್ರ ನೈವೇದ್ಯನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ನೈವ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೧೯||

ಯತ್ರ ನೈವೇದ್ಯನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಮಲಭುಕ್ತಾಜಯೇಚ್ಛಿವಂ ।

ತತ್ಸಂಪ್ಪಿಭೇತ್ಯಾ ದೇವೋಪಿ ಗಚ್ಛತ್ಯತ್ಯಂತದೂರತಃ ||೨೦||

ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಾರ್ಚಕನಾದವನು ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿ ಸಕಲ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶ್ವಶಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟಿಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಭೋಜನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಕೂಡದು. ||೧೬-೧೮-೧೯||

ಬಹಿಷ್ಕೆಯಾದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡುವುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಚಂಡಾಲ, ನಾಯಿ, ಹಂದಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆ ಸಹವಾಸಮಾಡುವುದು, ಗೋವು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭಸ್ತ, ಶಿವಲಿಂಗದ ನೆರಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿ ವುದು, ಪರಶಿವನ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಮೆಟ್ಟುವುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರಾರಾಧಕರು ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ||೧೬-೧೭||

ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧರಿಸಬೇಕು. ಯಾರೂ ದುರಾಸೆ ಯಿಂದಲೂ ಅಡಂಬರದಿಂದಲೂ ಶಿವನೈವೇದ್ಯಭಕ್ಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು. ಯಾರೂ ಶಿವಾರಾಧನೆಗೆ ಮೊದಲು ಶಿವಪ್ರಸಾದಾದಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೊದಲು ಶಿವನೈವೇದ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾನು ತಿಂದು ಅನಂತರ ಶಿವಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸಫಲವೆನಿಸುವುದು. ಅಂತಹವನು ಕೊಟ್ಟ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಅರ್ಚನಾದಿಗಳಿಂದ ಶಂಕರನು ತೃಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ||೧೮-೧೯||

ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿದ್ದೇ ಭಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅಶುಚಿ ಯಾಗಿ ಶಿವನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವವನನ್ನು ದೇವರು ದೂರದಲ್ಲಿಡುವನು. ಹೇಗೆ

ಅಸಂಸ್ಪೃಶೋ ಭವೇತ್ಸೋಪಿ ಯೋ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮಲಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ |

ತಸ್ಮಾನ್ನ ಸಂಸ್ಪೃಶೇಲ್ಲಿಂಗೇ ನರೋ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯದೂಷಿತಃ ||೨೧||

ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ನಿರ್ಮಲೇನೈವ ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಸ್ಯಾಚ್ಛಿವಸ್ಯ ಹಿ |

ಸ್ತೇಷ್ವಲಿಂಗೇ ಚ ಯದ್ಧತ್ತಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಕಂ ||೨೨||

ಪಾಯಸಾಪೂಪಭಕ್ಷಾ ದಿಭಕ್ಷಯೇಚ್ಛಿವಭಕ್ತಿಮಾನ್ |

ಸ್ನಾಯಂಭುವೇ ಬಾಣಲಿಂಗೇ ರತ್ನಲಿಂಗೇಷು ಪಾರ್ಥಿವೇ ||೨೩||

ವಿನಾಭಿಷೇಕದ್ರವ್ಯಾದಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಭೋಜ್ಯಮೇವ ಹಿ |

ಧಾತುಜೇಷು ಚ ಲಿಂಗೇಷು ನೈವ ದೋಷೋ ನಿವೇದನೇ ||೨೪||

ಮಲೋದರೈರ್ನೈವ ಭೋಜ್ಯಮಶ್ವನೈರ್ದೂಷಿತಾತ್ಮಭಿಃ |

ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಯತಿಭಿಃ ಪೂಜ್ಯೇ ಮಾನುಷಸ್ಯಾಪಿತೇಃ ಸ್ಥಿರೇ ||೨೫||

ಅವನು ಅಶುಚಿಯಾಗಿ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯಭಕ್ಷಣೆಗೆ ಅನಧಿಕಾರಿಯೋ, ಅದರಂತೆ ಅವನು ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೂ ಅನರ್ಹನಾಗುವನು. ಅಂತಹವನಿಗೆ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವು ಪವಿತ್ರ ವಸ್ತುವೆನಿಸಲಾರದು. ||೨೦-೨೧||

ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಲಸ್ವಭಾವದವನಾಗಿಯೇ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ತಾನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಿದ ಗಂಧ, ಹೂವು, ಹಣ್ಣು ಮುಂತಾದುವುಗಳೂ, ನಿವೇದಿಸಿದ ಪಾಯಸ, ಕಡಬು, ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಗಳೇ. ಸ್ವಯಂಭುವಲಿಂಗ, ಬಾಣಲಿಂಗ, ರತ್ನಲಿಂಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸಕಲ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳೂ, ಅಭಿಷೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ವಿನಾ ಪ್ರಸಾದಗಳೆನಿಸಿ ಭೋಜ್ಯಗಳಾಗುವುವು. ಆದರೆ ವೃನ್ಮಯವಾದ ಪಾರ್ಥಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಅಭಿಷೇಕದ್ರವ್ಯಗಳು ಸೇವಿಸಲು ಅನರ್ಹವಾದವುಗಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಲೋಹಮಯಗಳಾದ ಸಕಲ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳೂ ಪ್ರಸಾದರೂಪಗಳೇ ಆಗುವುವು ||೨೨-೨೩-೨೪||

ಕಶ್ಚಲವಾದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಶಿವಪೂಜಕರಲ್ಲದವರು, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಶೂದ್ರರು, ಯತಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದವು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ್ದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವರಿಂದ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಕ್ರತಿಸ್ಥಿತವಾಗದಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿವೇದನ ಮಾಡಿದ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳೂ

ನೈವೇದ್ಯಂ ನೈವ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ಪ್ರಾಣೈಃ ಕಂಠಗತ್ವೈರಪಿ |
 ಚಂಡೇಶಾಧಿಕ್ಯತೀರ್ಯತ್ರ ತತ್ರ ನಿರ್ಮಾಲ್ಪದೂಷಣಂ ||೨೩||

ಚಂಡೇಶ್ವರಸ್ಮಾಭಿಮತಂ ನಿರ್ಮಾಲ್ಪಂ ಭಕ್ತಿತಂ ಸ್ತುಭಿಃ |
 ತಾನ್ ಸಮಂತಂ ಲೋಹೇನ ನಿರ್ದಹಿಷ್ಯತಿ ಚಂಡಿಕಾಃ ||೨೪||

ಸರ್ವತ್ರಾಧಿಕ್ಯತಃ ಸೋಪಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾನ್ |
 ತಸ್ಯೈವ ಜೀರ್ಣಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ಮದ್ವ್ಯಾನನಿಹತಾಶುಭಃ ||೨೫||

ನ ಚಂಡೇಶ್ವರತುಲ್ಯೋಸ್ತಿ ಭಕ್ತೋನೋ ಭುವನತ್ರಯೇ |
 ಶಿವನೈವೇದ್ಯಭುಕ್ತಾರ್ಥಂ ಸ ಹಿ ಪಾತ್ರಂ ಶಿವೇ ಸದಾ ||೨೬||

ನಾನ್ಯೇಷಾಂ ಗ್ರಹಣೇ ದೇವಿ ಅಧಿಕಾರೋಸ್ತಿ ಸರ್ವದಾ |
 ನ ಭೋಜ್ಯಂ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಪಮಶುದ್ಧಾನಾಂ ಶಿವೇ ಸದಾ ||೨೭||

ಪ್ರಸಾದರೂಪದಿಂದ ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಚಂಡೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲವೋ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗದ ನಿರ್ಮಾಲ್ಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಶಿವಾಲಯದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪ್ರಾಣಹೋಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ||೨೫-೨೭||

ಚಂಡೇಶ್ವರನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಂದ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದವೇ ಸೇವ್ಯವಾದದ್ದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಚಂಡೇಶ್ವರನ ಅಭಿಮತವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಾದರೆ, ಕೋಪದಿಂದ ಚಂಡೇಶ್ವರನು ವಂಶಸಹಿತನಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿಬಿಡುವನು. ಶಿವಭಕ್ತವರ್ಧನಾದ ಚಂಡೇಶ್ವರನು ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯು. ಅವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೂ, ಶಿವಧ್ಯಾನಬಲದಿಂದಲೂ, ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಪವು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣವನ್ನೈದುವುದು ||೨೭-೨೮||

ಚಂಡೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾದ ನನ್ನ ಭಕ್ತನು ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಶಿವನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಭಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಯೋಗ್ಯನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಶಿವನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಭಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಥರಾಗಲಾರರು. ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಪವನ್ನು ಭುಂಜಿಸಲು ಅಶುದ್ಧಸ್ವಭಾವದವರಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ||೨೯-೩೦||

ನ ವಿಶೇಷತಯಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಭಕ್ತ್ಯಭೋಜ್ಯಾಂಬುತಾಂಕರಂ ।
 ಯತೋ ಮಲೋದರೈರ್ದೇವಿ ನ ಭೋಜ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ನಿವೇದಿತಂ ॥೩೦॥
 ಅನ್ವದಿಕೋ ಶೈವೋ ಹಿ ಭುಕ್ತ್ವಾ ನರಕಮ್ನಚ್ಛತಿ ।
 ಮೂರ್ತಯೋಷ್ವಾ ಶಿವಸ್ಯೈತಾಸ್ತಾಸು ನಿಂದಾಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥೩೧॥
 ಭೂಮಿರಾಪೋನಲೋ ವಾಯುಃ ಖಂ ಬಿಲ್ವಂ ದೀಕ್ಷಿತೋ ದ್ವಿಜಃ ।
 ಗುರೌ ಚ ಶಿವಭಕ್ತೇಷು ತಪಸಾಧೂತಪಾಪ್ತಸು ॥೩೨॥
 ಅಷ್ಟಮ್ಯಾದಿಷು ಸರ್ವೇಷು ಭೂತಾದಿಷು ಚ ಪರ್ವಣಿ ।
 ಸೋಮವಾರೇಷು ಸರ್ವೇಷು ನಕ್ತಭುಕ್ತವರ್ಜಿತಂ ॥೩೪॥
 ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ಚ ಕೃಷ್ಣಾಯಾಂ ಶಿವಮಚ್ಛಾಢ್ಯ ನಕ್ತಭುಕ್ ॥
 ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷತಃ ಪೂಜಾಂ ಶುಕ್ಲಾಯಾಮುಪವಾಸಕೃತ್ ॥೩೫॥
 ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಕುತ್ಸಿತರ್ಷೇ ತು ದುರ್ವಾರೇಷು ಕದಾಚನ ।
 ಶ್ವಶ್ರುಕರ್ಮಾಂಗನಾಭ್ಯಂಗಂ ಪ್ರಯಾಣಂ ಚ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥೩೬॥

ಶಂಕರನ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಕ್ತ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಲು
 ಆರಂಭಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ಉದರದಲ್ಲಿ ಮಲವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
 ಹೊಂದಿರುವರು. ಶಿವಪ್ರಸಾದವು ಮಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಾರದು. ವೈದಿಕಮಾರ್ಗವ
 ನ್ನ ವಲಂಬಿಸದೆ, ಶಿವಾರಾಧಕರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದವು ನರಕಪ್ರದವಾಗುವುದು.
 ಪರಶಿವನ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳೆನಿಸಿದ ಭೂಮ್ಯಾದಿ ಎಂಟು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾವಾ
 ಗಲೂ ನಿಂದಿಸಬಾರದು. ॥೩೦-೩೬॥

ಭೂಮಿ, ಅಗ್ನಿ, ಜಲ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ, ಬಿಲ್ವ, ಯಜಮಾನ (ಯಾಗ
 ಮಾಡಿದವನು) ಗುರು ಇವೆಂಟೂ ಶಿವನ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳು. ಇವರಲ್ಲದೆ ತಪಸ್ಸಿ
 ನಿಂದ ಪವಿತ್ರರಾದ ಈಶ್ವರ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಭಾವನೆಯಿಂದಿರಬೇಕು. ಅಷ್ಟಮಿಯೇ
 ಮೊದಲಾದ ಪರ್ವತಿಧಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸೋಮವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಗಲು,
 ರಾತ್ರಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ನಕ್ತವ್ರತದಿಂದ ರಾತ್ರೀವೇಳೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು.
 ॥೩೩-೩೪॥

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿಯದಿವಸ ಈಶ್ವರಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಊಟ
 ಮಾಡಬಹುದು. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶೀ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಉಪವಾಸಮಾಡಬಹುದು.

ಸ್ತ್ರೀದ್ಯೂತಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸಾದ್ಯಂ ಸರ್ವಪರ್ವಸು ವರ್ಜಯೇತ್ |
ಪ್ರಿಕಾಲಂ ವಾ ದ್ವಿಕಾಲಂ ವಾ ಸ್ನಾನಂ ನೈತ್ಯಕಮಾಚರೇತ್ ||೩೭||

ರುದ್ರಸೂಕ್ತೈರ್ಮಾರ್ಜನಾನಿ ಕುರ್ಮನ್ ಕೂರ್ಚೈರ್ವಿಧಾನತಃ |
ಶೌಚಂ ಚ ಮೃಜ್ಜಲ್ಯಃ ಕುರ್ಮಾದ್ಗಂಧಲೇಪಕ್ಷಯಾವಧಿ ||೩೮||

ಅಸ್ನಾತೋ ಯೋಸ್ತು ತೇ ದೇವಿ ಪಾಪಮದ್ಯಾತ್ಮಕೇವಲಂ |
ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಚ ಗಾಯತ್ರೀ ರುದ್ರಂ ಚ ಶತತಾಮ್ರಗಂ ||೩೯||

ಅಜಪನ್ ಕ್ರಿಮಿಭುಕ್ಸಸ್ಯಾ ದಜುಹ್ವಂಭೋಚಿತಂ ಪಿಬೇತ್ |
ಅನರ್ಚನ್ ಲಿಂಗಮಸ್ನಾತಃ ಪರೇತೋ ರೇತಫೋ ಭವೇತ್ ||೪೦||

ಅಭೋಜಯನ್ ವಾಸ್ತುತಿಥಿಂ ವಿಷ್ಣುಪೂರ್ಣಮುಪೋ ಭವೇತ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಸ್ನಾತ್ವೈವ ಭುಂಜೀತ ಅಶಕ್ತೋ ಭಸ್ಮಭವನಃ ||೪೧||

ದ್ವಾದಶೀ, ದುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ದುಷ್ಯವಾರಗಳು ಇಂತಹ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿರ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಬಂಧ, ಅಭ್ಯಂಗಸ್ನಾನ, ದೂರಪ್ರಯಾಣ ಇವುಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಇವು ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಶುಭಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುವು. ||೩೫-೩೬||

ಉಳಿದ ಪರ್ವತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸೇವನೆ, ಜೂಜು, ಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರುವೇಳೆ ನಿತ್ಯಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ನಾನಾನಂತರ ರುದ್ರಸೂಕ್ತಪಠನೆಯಿಂದ ಕೂರ್ಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀರಿನಿಂದ ಹಸ್ತಪಾದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಂಧವು ನಾಶವಾಗುವ ವರೆಗೂ ಶೌಚವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು.

||೩೭-೩೮||

ಸ್ನಾನಮಾಡದೆ, ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಜಪ, ಗಾಯತ್ರೀಜಪ, ಶತರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯ ಪಾರಾಯಣ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಭೋಜನಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಕ್ರಿಮಿಭೋಜನ ಸದೃಶವಾಗುವುದು. ಶಿವೋದ್ದೇಶಕವಾಗಿ ಹೋಮಮಾಡದೆ ಕೂಡಿದ ನೀರು ರಕ್ತ ಸದೃಶವಾಗುವುದು. ಶಿವಲಿಂಗಾರಾಧನೆ ಮಾಡದೆ, ಸ್ನಾನಗೈಯ್ಯದೆ ಭಕ್ಷಿಸಿದ ಆಹಾರವು ರೇತಸ್ಸಿಗೆ ಸದೃಶವಾಗುವುದು. ||೩೯-೪೦||

ತಾನು ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸದೆ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧರೂ ತಾನು ಅಮೇಧ್ಯಭಕ್ಷಣಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಸಕಲ ಕರ್ಮ

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾಂಭಸಾ ಪೂರ್ವಂ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಂ ಸಮಾಚರೇತ್ |
 ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸ್ಯ ವಿಧಿವತ್ ವೈತಾನೇ ಜುಹುಯಾಜ್ಞವೇತ್ ||೪೨||
 ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಚ ಗಾಯತ್ರೀಂ ಶ್ರೀರುದ್ರಂ ಪ್ರಣವಂ ತಥಾ |
 ಲಿಂಗೇರ್ಚಯನ್ ಮಹಾದೇವಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಬಿಲ್ವಪಲ್ಲವೈಃ ||೪೩||
 ದೇವರ್ಷೀನ್ ಪಿತೃಮುಖ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸಂತರ್ಪ್ಯಾಧೀತವೇದಕಃ |
 ಕಂದಮೂಲಫಲಾನ್ನೈಶ್ಚ ವರ್ತಯೇದತಿಥಿಪ್ರಿಯಃ ||೪೪||
 ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಮಾಚರೇದ್ಯಸ್ತು ಶಿವಾರ್ಚಾಚಾರಮುತ್ತಮಂ |
 ಸಂಧ್ಯಯೋರ್ಭೋಜನಂ ದೇವಿ ಮನ್ನೈವೇದ್ಯಾದಿಶೇಷತಃ ||೪೫||
 ನ ನಕ್ತಂ ಶೋಷಯೇದ್ದೇಹಂ ಸ್ತೀಯಂ ವಾಪ್ಯತಿಥೇರಪಿ |
 ಏವಮಾಚರತೇ ಧನ್ಯಃ ಶಿವಭಕ್ತಶ್ಚಿವಾರ್ಚಕಃ ||೪೬||

ಗಳನ್ನೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಯೇ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಲು
 ಅಶಕ್ತನಾದರೆ ಭಸ್ಮಲೇಪನವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಸಾರಿ
 ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಸ್ಮಸ್ನಾನವಾದ ಮೇಲೆ
 ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೪೨-೪೬||

ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರ, ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರ, ರುದ್ರಮಂತ್ರ,
 ಪ್ರಣವ ಇವುಗಳನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ, ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಲ್ವದಳಾದಿ
 ಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ದೇವ, ಋಷಿ, ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿ
 ಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ, ವೈಶ್ವದೇವಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ, ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ
 ಗೈಯ್ಯುತ್ತಾ ಕಂದಮೂಲಫಲಾದಿಗಳ ಭೋಜನದಿಂದ ತಾನೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
 ||೪೩-೪೪||

ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮವು.
 ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು
 ಎಂದೂ ಉಪವಾಸದಿಂದಿರಬಾರದು. ಶಿವನೈವೇದ್ಯಶೇಷದಿಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನೂ ಸೇವಿಸಿ
 ತಾನು ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈರಿತಿ ಯಾರು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಕಾಲ
 ಕಳೆಯುವರೋ ಅವರೇ ಧನ್ಯರು. ||೪೫-೪೬||

ಪಾಪಕಂಚುಕಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಜೀರ್ಣಾಂ ತೃಚಮಿವೋರಗಃ ।

ಸ್ವನಂಶಪಿತ್ವಭಿಸ್ಸಾರ್ಥಂ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೪೭||

ಕುರ್ಮಾದ್ವ್ರತಂ ಚತುರ್ಮಾಸಂ ಮಹಾಪೂಜಾಪ್ರವರ್ತನಂ ।

ಅಷಾಢೇ ಶ್ರಾವಣೇ ದೇವಿ ಕಾರ್ತಿಕೇ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಕೇ ||೪೮||

ಏಕಭುಕ್ತೇನ ನಕ್ತೇನ ಮುಕ್ತಿಕಾಮೀ ಶಿವಾರ್ಚಕಃ ।

ಭೋಜಯೇಚ್ಛಿವಭಕ್ತಾಂಶ್ಚ ಶಕ್ತ್ಯಾ ದಾನಂ ಚ ದಾಪಯೇತ್ ||೪೯||

ಅಷಾಢೇ ಫಲಪೂಜಾ ಸ್ಯಾಡ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಶತಾಷ್ಟಕಂ ।

ಶ್ರಾವಣೇ ಪಾರಿಜಾತ್ಯೈಶ್ಚ ಪೂಜಯೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಯಸಂಖ್ಯಯಾ ||೫೦||

ಕಾರ್ತಿಕೇ ದೀಪಮಾಲಾಭಿದ್ಯೋತಯೇಚ್ಛಿವಮಂದಿರಂ ।

ಸೇವಂತೀಭಿರ್ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಕೇ ಉಷ್ಣಸ್ವಂಪೂಜಯೇಚ್ಛಿವಂ ||೫೧||

ವಸೇಚ್ಛಿವಪುರೇ ರಮ್ಯೇ ಚಾತುರ್ಮಾಸೃಚ್ಚಕೋ ನರಃ ।

ತ್ರಿಶಪ್ತಕುಲಸಂಯುಕ್ತಃ ಸರ್ವಭೋಗಸಮೃದ್ಧಿಧಾಕ್ ||೫೨||

ಹಾಗೆ ಶಿವಧರ್ಮದಿಂದ ಜೀವಿಸುವವನು ಸರ್ವವು ಪ್ರೊರೆಬಿಡುವಂತೆ ತನ್ನ ಪಾಪಶರೀರವನ್ನು ತೊರೆದು, ತನ್ನ ಪಿತೃವರ್ಗದವರೊಡನೆ ಶಿವಲೋಕವನ್ನೈದುವನು. ಅಷಾಢ, ಶ್ರಾವಣ, ಕಾರ್ತಿಕ, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು. ||೪೭-೪೮||

ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾದವನು ರಾತ್ರಿ ಏಕಭುಕ್ತದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟು ಈಶ್ವರ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅಷಾಢಮಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವುವಾದರೂ ನೂರೆಂಟು ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಪಾರಿಜಾತವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಪರಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ||೪೯-೫೦||

ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ದೀಪಮಾಲೆಗಳಿಂದ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಶೀರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸೇವಂತಿಕಾವೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಉಷ್ಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಾದುವವರೂ

ಏವಂ ಪರ್ವೋತ್ಸವೇ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಮಾಸೇಷು ನಿಯತಾಲನಃ ।

ಭೋಜಯೇಚ್ಛಿವನ್ಯೇವೈದ್ಯೈಃ ಶಿವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ವಾಗ್ಮತಃ ॥೫೩॥

ಪಿತರಸ್ಸರ್ವದೇವಾಶ್ಚ ಶಿವಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।

ಪ್ರೀತೇ ಶಿವೇ ತು ತೇ ಸರ್ವೇ ಸುಪ್ರೀತಾಸ್ಸುರ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥೫೪॥

ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಮೂಲಸೇಕೇನ ಶಾಖಾಃ ಪುಷ್ಪಂತಿ ವೈ ಯಥಾ ।

ಶಿವೇ ಶಿವಾರ್ಚನಪ್ರೀತೇ ತುಷ್ಯತ್ಯಸ್ಯ ವಪುರ್ಜಗತ್ ॥೫೫॥

ನಾನಿಷ್ಟಮಾಚರೇತ್ಕಿಂಚಿತ್ಸರ್ವದೇಹೇಷು ಸರ್ವದಾ ।

ಮನೋವಾಕ್ಪಾಯಜ್ಞೈರ್ದೋಷೈರ್ನಿಯತಾತ್ಮಾಪಿ ಪಾಪಿಷು ॥೫೬॥

ಯದಿ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಮಾದೇನ ಸೋಷ್ಯಮೂರ್ತೀರನಿಷ್ಪಕ್ಯತ್ ।

ಕಿಂ ಪುನರ್ಪುಣ್ಯದೇಹೇಷು ಶಿವಾತ್ಮಸು ಮಹೇಶ್ವರಿ ॥೫೭॥

ತನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಕುಲಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವರು ಮತ್ತು ಸಕಲ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. [೫೩-೫೭]

ಇದೇ ರೀತಿ ಸರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆಹಾರನಿಯಮದಿಂದ ಕೂಡಿ, ಶಿವನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನರೂಪವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳೂ ಶಿವನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿರುವರು. ಶಿವಪ್ರೀತಿಯಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಪಿತೃಗಳೂ ತೃಪ್ತರಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ. [೫೩-೫೪]

ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಮೇಲಿರುವ ಕೊಂಬೆಗಳು ಹೇಗೆ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ನಗುವುವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಶಿವಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾದರೆ ತದಾಶ್ರಿತರಾದ ಸಕಲ ದೇವಪಿತೃಗಳೂ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾನವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಬಾಧೆಯುಂಟಾಗದಂತೆಯೂ, ಪಾಪಿಗಳಿಗೂ ನೋವುಂಟಾಗದಂತೆಯೂ ಆಹಾರವಿಹಾರಾದಿಗಳಿಂದ ನಿಯಮಬದ್ಧರಾಗಿಯೂ ಜೀವಿಸಬೇಕು. [೫೫-೫೬]

ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಹಿಂಸೆಮಾಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಶಿವನು ಕುಪಿತನಾಗುವನು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೂ, ಶಿವಧ್ಯಾನತತ್ಪರರೂ ಆದವರಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹವೆಸಗಿದರೆ

ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಸಂಪನ್ನಂ ಭಸ್ಮನಿಷ್ಠಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ :

ವಶ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಯತಾತ್ಮನಂ ಶಾಂತಂ ದಾಂತಂ ತಪಸ್ವಿನಂ ||೫೮||

ಭೋಜಯೇಚ್ಛಾಂಭವಂ ದೇವಿ ವೇದವೇದಾಂತಪಾರಗಂ ।

ಪಂಕ್ತಿಸಾವನಮೂರ್ಧನ್ಯಂ ಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಶಿವಯೋಗಿನಂ ||೫೯||

ಯದೀಶ್ವರಾದಿತತ್ಪಾನಾಂ ಪರಿಜ್ಞಾತಾರಮೀಶ್ವರಿ ।

ನಾನಿಷ್ಠಂ ದ್ವೇಷ್ಠಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ನಚೇಷ್ಟಮಭಿನಂದತಿ ||೬೦||

ಭಾವೇ ಸಾಧರ್ಯವೈಧರ್ಯಮೇತದ್ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ।

ವರ್ಣೇಷ್ವಪ್ಯಧಿಕೋ ವಿಪ್ರೋ ವಿಪ್ರಾದ್ವೇದವಿದುತ್ತಮಃ ||೬೧||

ವೇದವಿದ್ಭೋಗಾರ್ಥವಿಚ್ಛೇಷ್ಠಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಯಾಜೀ ವಿಶಿಷ್ಟತೇ ।

ತತೋಪಿ ಸತ್ಪ್ರಯಾಜೀಸ್ಯಾದ್ವರ್ಣಭೋಗಪ್ಯಧಿಕೋ ಗೃಹೀ ||೬೨||

ಶಿವದ್ರೋಹವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಭಸ್ಮಧಾರಿಯೂ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯೂ, ಶಮದಮಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಭರಿತನೂ ಆಗಿರುವ ಶಾಂಭವನಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕು ವೇದವೇದಾಂತಪಾರಂಗತನಾದ ಶಾಂಭವನೇ ಸಹಪಂಕ್ತಿ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿದವನು. ಅವನೇ ನಿಜವಾಗಿ ಶಿವಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಯೋಗಿಯು. ||೫೮-೫೯-೬೦||

ಈಶ್ವರತತ್ವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವನು ಎಂತಹ ದ್ವೇಷಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಬಾರದು ಅವನು ತನಗೆ ಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲೂಬಾರದು ಶಿವಭಾವನೆಯು ಪೂಜ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧರ್ಯವೈಧರ್ಯ ರಹಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟರೂಪವಾದ ಇತರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಈಶ್ವರಭಾವನೆಯು ಅಧೀನವಾಗಿಯೂ ಇರಕೂಡದು. ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಇರಕೂಡದು. ಇನ್ನು ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಜಾತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವಿಪ್ರಜಾತಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ವೇದಜ್ಞನು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠನು. ||೬೦-೬೧||

ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವನಿಗಿಂತಲೂ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತವರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಅವರಿಗಿಂತ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಯೋಗ್ಯರು. ಸತ್ಪವೆಂಬ ಯಾಗಮಾಡಿದವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊಡ್ಡವರು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ಗೃಹಸ್ಥನೂ,

ವನೀ ಗೃಹಿಭ್ಯೋಭ್ಯಧಿಕಃ ಸಂನ್ಯಾಸೀ ಚ ತತೋಧಿಕಃ |
 ತತೋ ವೇದಾಂತವಿಜ್ಞೇಷ್ಣೋ ರುದ್ರಜಾಪೀ ತತೋಧಿಕಃ ||೬೩||
 ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ವರ್ಣಾನಾಂ ತ್ರೈವರ್ಣಪುರುಷಾ ನರಾಃ |
 ಪುರುಷೇಭ್ಯೋ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತತೋ ನೈ ಗ್ರಂಥಪಾರಗಃ ||೬೪||
 ಗ್ರಂಥಜ್ಞಾದ್ವೇದವಿದ್ವಾಂಸಶ್ಶ್ರೇಭ್ಯಸ್ತತ್ಪಾರ್ಥಚಿಂತಕಃ |
 ತತ್ತ್ವವಿದ್ಭ್ಯೋ ಯೋಗವಿಜ್ಞೋ ವಿಶಿಷ್ಟಾತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ||೬೫||
 ವೇದಾಂತವಿದ್ಭ್ಯಃ ಕೋಟಿಭ್ಯೋ ವಿಶಿಷ್ಟಾಶ್ವಿಯೋಗಿನಃ |
 ಯೋಗಜ್ಞಾ ಯೋಗನಿಷ್ಠಾತ್ ಪಿತರೋ ಯೋಗಸಂಭವಾಃ ||೬೬||
 ಭುಂಕ್ತೇ ಪ್ರೀಣಂತಿ ತೇ ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶಿಷ್ಟಾಃ ಶಿಸಿಪಿಷ್ಠಕಾಃ |
 ಸರ್ವಯಜ್ಞತಪೋದಾನ್ಯಃ ಕೃತ್ಯೈಸ್ಸಾಂಗೈಶ್ಚ ಯತ್ಪಲಂ ||೬೭||

ಗೃಹಸ್ಥನಿಗಿಂತ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯೂ, ಅವನಿಗಿಂತ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೂ, ಅವನಿಗಿಂತ
 ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯೂ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ರುದ್ರಜಪಮಾಡುವವನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸುವನು.
 ||೬೨-೬೩||

ಚಾರ್ತುರ್ವರ್ಣ್ಯದವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಮೂರುವರ್ಗದವರು ಉತ್ತಮರು.
 ಅವರೇ ದ್ವಿಜರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಿತವನು ಶ್ರೇಷ್ಠನು. ವೇದ
 ವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿದವನು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠನು. ತತ್ಪಾರ್ಥವನ್ನು ಚಿಂತಿಸು
 ವವನು ಅವನಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮನು. ಯೋಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ
 ಯೋಗಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ||೬೪-೬೫||

ವೇದಾಂತವನ್ನು ಅರಿತ ಕೋಟಿಜನರಿಗಿಂತ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸು
 ವನು. ಪಿತೃದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಯೋಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದವರು. ಮತ್ತು ಯೋಗಾ
 ಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರು, ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಜನಿಸಿದವರು. ಅವರು ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ
 ತೃಪ್ತರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭೋಜನಮಾಡಬೇಕು. ಯಜ್ಞ,
 ತಪಸ್ಸು, ದಾನಾದಿಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಯಾವ ಫಲವು
 ಲಭಿಸುವುದೋ ಅಂತಹ ಸುಕೃತವು ಒಬ್ಬ ಶಿವಯೋಗಿಗೆ ಭೋಜನಮಾಡಿಸುವುದ
 ರಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು. ||೬೬-೬೭||

ಶಾಂಭವೋ ವೇದವಿದ್ವಿಶ್ರೋ ಭಸ್ತನಿಷ್ಕೋಕ್ತ ಭುಜ್ಯತೇ |
ನ ತೇನ ಕಿಂ ಗೃಹಸ್ಥೇನ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕೃತುಶಕ್ತೀರಪಿ ||೬೮||

ತ್ವೈವಿದ್ಯಾವೇದಿನಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾರಾಶತಾಧ್ಯಾಯಿನೋಪಿ ಚ |
ತತೋಪಿ ಯಾಜುಷಾ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಸ್ತತೋ ವಾಜಸನೇಯಿನಃ ||೬೯||

ಸಾಮ್ನಾಂ ಪದಸ್ವರಾಭಿಜ್ಞಾ ಭಂದೋಗಾಶ್ಚ ತತೋಂಬಿಕೇ |
ತತೋಫರ್ವವಿದಶ್ಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತತೋ ಮಂತ್ರವಿದಸ್ಸ್ಪೃತಾಃ ||೭೦||

ಕದ್ರುದ್ರಾಜಾಪ್ಯನಿರತಾಃ ಶತರುದ್ರಂ ಚ ಜಾಪಕಾಃ |
ಭಸ್ತನಿಷ್ಕಾರುದ್ರಾಪ್ಯನಿರತಾಃ ಪಾಪವರ್ಜಿತಾಃ ||೭೧||

ತ್ರಿಮಧುತ್ರಿಕುಪರ್ಣಶ್ಚ ವಾಮದೇವಾಶ್ಚ ಸಾಮಗಾಃ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠಾರ್ಚನರತೋ ರಾಜಾ ತಥಾ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸಾಮಗಃ ||೭೨||

ಷಡಂಗವಿತ್ತತೋ ದೇವಿ ತತೋಪನಿವತ್ಸರಃ |
ಬೃಹಜ್ಞಾಬಾಲನಿರತಃ ಪುರಾಣೇಷು ಚ ನಿಷ್ಕಿತಃ ||೭೩||

ಶಿವಾರಾಧಕನಾಗಿ ವೇದವನ್ನರಿತ ಭಸ್ತಧಾರಿಯಾದ ವಿಪ್ರನನ್ನು ಯಾವನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವನೋ, ಅಂತಹವನಿಗೆ ನೂರು ಯಜ್ಞಚರಣೆಯ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಬುಗ್ಯಜ್ಞಾಸಮಗಳೆಂಬ ವೇದತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವೇದವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿದವರಾದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೇ ಸರಿ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಯಜುರ್ವೇದವನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರೂ, ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ವಾಜಪೇಯಿಯಾಗಮಾಡಿದವರೂ ಮತ್ತೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ||೬೮-೭೯||

ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ ಪದ, ಸ್ವರ, ಛಂದಸ್ಸು ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದವರೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಅರ್ಥವರ್ಣವೇದದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅರಿತವರೂ 'ಕದ್ರುದ್ರಾಯ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರಾದಿಯಾದ ರುದ್ರಸೂಕ್ತವನ್ನು ಜಪಿಸುವವರೂ, ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವವರೂ, ಭಸ್ತಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಸದಾ ರುದ್ರಪಾರಾಯಣಾ ಸಕ್ತರೂ ಆದವರು ಪಾಪವರ್ಜಿತರಾಗುವರು. ||೭೦-೭೧||

ತ್ರಿಕುಪರ್ಣಸೂಕ್ತವನ್ನೂ, ವಾಮದೇವಸೂಕ್ತವನ್ನೂ ಪಾರಾಯಣಮಾಡುವವರೂ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಸಾಮವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರೂ, ವೇದಾಂಗಗಳೆನಿಸಿದ ಷಟ್ಪಾಞ್ಶ

ಇತಿಹಾಸವಿದಶ್ಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ತತೋ ಧರ್ಮವಿದುತ್ತಮಾಃ ।

ತಥಾರ್ಥವಶಿರೋ ವೇತ್ತಾ ಶಿಖಾಧ್ಯಾಯೀ ತತೋಪಿ ಹಿ ॥೨೪॥

ಕೈವಲ್ಯೋಪನಿಷದ್ಧ್ಯಾನಧ್ಯಾಯೀ ಮೇದ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ।

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಜಾಪೀ ಸ್ಯಾತ್ತತೋ ದೇವಿ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ॥೨೫॥

ತತಶ್ಶಿವರಹಸ್ಯಜ್ಞಃ ಶಾಂಭವಶ್ರೇಷ್ಠ ಉಚ್ಯತೇ ।

ವಶ್ಯೇಂದ್ರಿಯಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾಯೋ ನ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ನ ಕಾಂಕ್ಷತೇ ॥೨೬॥

ಶಬ್ದಾದಿವಿಷಯಾನ್ ಭೋಗ್ಯಾನ್ ಯೋ ಜಾನಾತಿ ಗುಣಾಗುಣಂ ।

ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಸಂಪನ್ನಃ ಪ್ರಸನ್ನಸ್ಸಂಯತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥೨೭॥

ಯುಕ್ತೋಷ್ಠಾಂಗೇನ ಯೋಗೇನ ಸ ಜ್ಞಾನೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉಚ್ಯತೇ ।

ಶಿವಧರ್ಮೋದ್ಭವಂ ಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾನಾದ್ವೈರಾಗ್ಯಸಂಭವಃ ॥೨೮॥

ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಯುಕ್ತಸ್ಯ ಶಿವಯೋಗಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।

ಶಿವಯೋಗಾಚ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ಥಿರೋ ಭವೇತ್ ॥೨೯॥

ಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರುವವರೂ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುವವರೂ, ಪುರಾಣಾದಿಗಳನ್ನು
ಓದಿದವರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆನಿಸುವರು. ॥೨೨-೨೩॥

ಇತಿಹಾಸ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥವಶೀರ್ಷ, ಕೈವಲ್ಯೋಪನಿಷತ್ತು ಮುಂತಾದ
ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರು, ಶಿವಧ್ಯಾನಸರನಾದವರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ
ಪ್ರಿಯರೆನಿಸಿದವರು. ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರೋಪನಿಷತ್ತನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರಂತೂ ನನಗೆ
ವಿಶೇಷ ಪ್ರಿಯರೆನಿಸುವರು. ॥೨೪-೨೫॥

ಶಿವರಹಸ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತವನು ಶಾಂಭವಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸುವನು.
ಜಿಹೇಂದ್ರಿಯನೂ, ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮನೂ, ಸರ್ವರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವವನೂ, ಆಶಾರಹಿತನೂ
ಶಬ್ದಾದಿ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಗಳ ಗುಣಾಗುಣಗಳನ್ನರಿತವನೂ, ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯ
ಸಂಪನ್ನನೂ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ವಶನಾಗದವನೂ ನನಗೆ ಪ್ರಿಯ
ತಮರೆನಿಸುವರು. ॥೨೬-೨೭॥

ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದವನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸುವನು. ಶಿವ
ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನವೂ, ಜ್ಞಾನದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯವೂ, ಉಂಟಾಗುವುದು.

ಸ್ವಾತ್ಮನ್ಯೇವಾಸ್ಥಿತಃ ಸರ್ವಃ ಶಿವವತ್ಸರ್ವಗೋ ಭವೇತ್ |

ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮಸ್ತಸಂಗತ್ಯ ಸ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ನ ಸಂತಯಃ ||೮೦||

ತಾದೃತಂ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ತು ಜಗದ್ಭೋಜ್ಯಫಲಂ ಲಭೇತ್ |

ಯೋ ವಾ ದೋಷವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾಂ ಗಾಂ ಚ ದದ್ಯಾತ್ಪಯಸ್ವಿನೀಂ ||೮೧||

ಘಂಟಾಭರಣವಸ್ತ್ರಾಢ್ಯಾಂ ಸನತ್ಸಾಂ ಚ ದೃಢಾಂಗಕಾಂ |

ದದ್ಯಾದ್ಗೋದಾನಮುತ್ಕೃಷ್ಟಂ ಶಾಂಭವೇಷು ನಿಯತಾತ್ಮಕು ||೮೨||

ಮಥ್ಯಮೋತ್ತಮವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಯೋ ದದ್ಯಾತ್ತು ನಮಾನಿ ಚ |

ಶಿವಭಕ್ತೇಷು ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಯಾವತ್ತತ್ತಂತುಸಂಖ್ಯಯಾ ||೮೩||

ತಾನದ್ವರ್ಷಶತಂ ದೇವಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಸಮೋಪೇತಃ ಶಾಂತಃ ಶೀಲಪರಾಯಣಃ ||೮೪||

ಅಹೋರಾತ್ರಂ ನ ಭುಂಜೀತ ಉಪವಾಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ |

ಅಹಸ್ತು ಚೋಪೋಷ್ಯೈವಾದ್ಯಂ ಸಾಯಂ ಯಾಮೇ ಚ ಭೋಜ
ಯೇತ್ ||೮೫||

ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೇ ಶಿವಯೋಗವೆನಿಸುವುದು. ಶಿವಯೋಗಾಚರಣೆಯಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವವೂ, ಸ್ಥಿರಜೀವಿತ್ವವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ||೮೮-೯೯||

ಆತ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಸದಾ ನಿರತನಾಗಿರುವನೋ ಅವನು ಶಿವನಂತೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೆನಿಸುವನು. ಅವನು ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮನಾಗಿಯೂ, ಸಂಗವಿವರ್ಜಿತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನೆನಿಸುವನು. ಅಂತಹವನಿಗೆ ಒಂದುಸಾರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಊಟಮಾಡಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವು ದೊರೆಯುವುದು. ||೮೦-೮೧||

ಸಕಲ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಘಂಟಾಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಕರುವಿನಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿದ ಹಾಲುಕರೆಯುವ ಹಸುವನ್ನು ದಾನಮಾಡುವವನೂ ಉತ್ತಮ ಶಾಂಭವನೆನಿಸುವನು. ಉತ್ತಮವಾದ ಹೊಸವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದಾನಮಾಡುವವರೂ ಉತ್ತಮರೆನಿಸುವರು. ಹಾಗೆ ವಸ್ತ್ರದಾನಮಾಡಿದರೆ ಆ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಾರಗಳಿರುವುಪೋ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಪರ्यಂತ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೮೨-೮೩-೮೪||

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದಿರುತ್ತಾ, ಶಾಂತನೂ, ಸದಾಚಾರನೂ ಆಗಿ ಅಹೋ ರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಂದುದಿನ ಊಟಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪವಾಸವೆನ್ನುವರು.

ತನ್ನ ಕ್ಷಮಿತಿ ಚ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಭಾಯಾನಕ್ತಂ ದಿನಾಂತಿಮೇ ।
 ಅಯಾಚಿತಂ ಕೇನಚಿದ್ವಾ ದತ್ತಂ ಯದ್ಭುಜ್ಯತೇ ಹಿ ತತ್ ॥೮೬॥
 ಯದೋಪವಸ್ಯೇದ್ವೇಹಾದಿ ಆಪೋನೂಲಂ ಘೃತಂ ಪಯಃ ।
 ಸಕ್ಕೂನ್ ಸ್ತಾಶ್ಯ ನ ದೂಷ್ಯೇತ ವಚನಾದ್ವ್ಯಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಹಿ ॥೮೭॥
 ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಸಿಂಧಾನಾಂ ಯೋಶ್ನುತೇ ದಿವಿ ।
 ಅದ್ಯಾನ್ಮಾಂಸಂ ಹವಿಃ ಕ್ಷಾರವರ್ಜಿತಂ ಸೋಶ್ನುತೇ ವ್ರತಂ ॥೮೮॥
 ಚಾಂದ್ರಾಯಣಂ ತದ್ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಹ್ರಾಸವೃದ್ಧಾ ತು ಪಕ್ಷಯೋಃ ।
 ಶಿಶುಚಾಂದ್ರಾಯಣಂ ದೇವಿ ಪಕ್ಷಯೋಃ ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣಯೋಃ ॥೮೯॥
 ಕುರ್ಮನ್ ಕೃಘ್ರಂ ಶಿವಂ ಪೂಜ್ಯ ಲಭತೇ ಫಲಮುತ್ತಮಂ ॥೯೦॥

ಹಗಲು ಪೂರ್ತಿ ಉಪವಾಸವಾದಿದ್ದು ಸಾಯಂಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ಪ್ರಥಮಯಾಮದಲ್ಲಿ ಭೋಜನಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಕ್ರವ್ರತವೆಂದು ಹೆಸರು. ಒಂದುವೇಳೆ ದಿನದ ಕೊನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪವಾಸವಾದುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಯಾನಕ್ರವೆಂದು ಹೆಸರು. ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾಚನೆಮಾಡದೆ, ಒಂದುವೇಳೆ ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಏನನ್ನಾದರೂ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು. ॥೮೫-೮೬॥

ಒಂದುವೇಳೆ ದೇಹವು ವಿಸತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹಾಲು, ನೀರು, ತುಪ್ಪ, ಹಿಟ್ಟು ಇವುಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಉಪವಾಸವ್ರತಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪವಾಸವ್ರತಾನಂತರ ನಲವತ್ತು ಕಬಳಗಳಿಂದ ಹಗಲು ಭೋಜನಮಾಡಿ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತನಾಗಬೇಕು. ಆದಿನ ಹವಿಸ್ಸು, ಮಾಂಸ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾರ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪನ್ನು ಬೆರೆಸದೆ ತಿನ್ನಬೇಕು. ॥೮೭-೮೮॥

ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಆಹಾರವ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಜೀವಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣೆಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವ್ರತದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ॥೮೯-೯೦॥

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಏವಂ ಕುರ್ವನ್ ಶಿವಾಚಾರಂ ವಸೇದೇವಂ ಗೃಹಾಶ್ರಮೇ |

ವರ್ಣೇ ವನೀ ಗೃಹಸ್ಥೋ ವಾ ಯತಿಶ್ಚ ವಾವಿಶೇಷತಃ ||೯೦||

ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯೇತಯಾವದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸದಾಶಿವೇ ||೯೧||

ಯೋ ವಾ ಮಮಾಚಾರಸರಾಯಣಶ್ಚಿವೇ

ವಸೇದ್ಬ್ರಹ್ಮೇ ವಾ ವಿಶಿನಾಶ್ರಮೀ ವಾ |

ಯತಿಶ್ಚ ವರ್ಣೇ ವಿಧವಾಸ್ತ್ರಿಯೋ ವಾ

ಶೂದ್ರಾಶ್ಚ ವರ್ಣಾಶ್ಚ ತಥೈವ ಸಂಕರಾಃ ||೯೨||

ಶಮಾನ್ರಿತಾ ಶೀಲಗುಣೋಪಪನ್ನಾ

ಪ್ರಸನ್ನಾಕಾಕಾಶಯಮನೋಭಿರೇವಂ |

ಶಿವಾರ್ಚನಾಸೂದೃತ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಯೋ

ವಿಮುಕ್ತಯೇ ಹಿ ಪ್ರಯತಂತಿ ಸರ್ವೇ ||೯೩||

ಈರಿತಿ ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಥವಾ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಶಿವಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಶಿವಲೋಕವಾಸವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ||೯೦-೯೩||

ದೇವಿಯೇ, ಯಾವನು ನನ್ನ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವನೋ, ಆತನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಲಿ, ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಲಿ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥನಾಗಲಿ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಲಿ, ವಿಧವೆಯಾಗಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ, ಶೂದ್ರರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಕರಜಾತಿಯವರೇ ಆಗಲಿ ಅಂತಹವರು ನನ್ನ ಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವರು. ||೯೩||

ಶಮದಮಾವಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಸದಾಚಾರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ನಿಷ್ಕಪಟವಾದ ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು, ದೇಹಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡುತ್ತಾ, ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು ಎಲ್ಲರೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ||೯೪||

ಚತುರ್ದಶೀ ಸೋಮದಿನೇಷ್ಟಮೀಷು
ಪರ್ವಸ್ತಸೀಷ್ಟಾಃ ಶಿಸಿವಿಷ್ಟಪೂಜಕಾಃ |
ಶಿಷ್ಟಾ ವಶಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ತ ಏವ ಲೋಕೇ
ಗಣೇಂದ್ರಮುಖ್ಯಾಸ್ತು ಇಹೈವ ಲೋಕೇ

||೯೫||

ಯೇ ಭಸ್ಮನಿಷ್ಠಾಃ ಶಿಸಿವಿಷ್ಟಸಂಪ್ರಯಾಃ
ಯೋಗೈಕನಿಷ್ಠಾ ಅಸಿ ಮೇ ಸದೇಷ್ಟಾಃ |
ಅಷ್ಟಾಕೃತೇರರ್ಚನತಃ ಪ್ರತುಷ್ಟಾಃ
ಕಷ್ಟಾದ್ವಿಹಿನಾ ನಹಿ ದುಷ್ಟಭಾವಾಃ

||೯೬||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಶಿವಧರ್ಮ ಶಿವಾಚಾರನಿಯಮು
ನಿರೂಪಣಂ ನಾಮ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಚತುರ್ದಶೀ, ಸೋಮವಾರ, ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪರ್ದದಿನಗಳು, ಇಂತಹ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶಂಕರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲಕಳೆಯುವರೋ ಅವರೇ ಸತ್ಪುರುಷರು. ಅವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದವರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗಣನಾರ್ಹಪದವಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಇದುನಿಜ ||೯೫||

ಸದಾಶಿವನನ್ನೇ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಶಮದಮಾದಿ ಅಷ್ಟಯೌಗಿಕ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರು ಸದಾ ನನ್ನಗೆ ಪ್ರಿಯರೆನಿಸುವರು. ಮಹಾದೇವಿಯೇ, ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪನಾದ ನನ್ನ ಅರ್ಚನೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿ, ನನ್ನನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದವರು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವರಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಂಸಾರಿಕವಾದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ಅಧೀನರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಶಿವಧರ್ಮಪ್ರಭಾವವು ಅರಿತೆ ಇರುವುದು. ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶಿವಧರ್ಮಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದನೆಂದು ಜೈಗೀಷವ್ಯಮಹಾಮುನಿಗೆ ಸ್ತುತಸ್ವಾಮಿಯು ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು. ||೯೬||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಧರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ
ಶಿವಾಚಾರನಿರೂಪಣೆ ಶಿವಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳ ಮುಕ್ತಿಪದವಿ ಇವನ್ನು
ವಿವರಿಸುವ ನಲವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಪ್ಯೇ

ಏಕಾದಶಾಂಶೇ

ಏಕೋನಪಂಚಾಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ॥

ದೇವೈಶ್ಚ ಮುನಿಭಿಶ್ಚೈವ ಸೇವಿತಾನಿ ವಿಮುಕ್ತಯೇ ।

ಕ್ಷೇತ್ರತೀರ್ಥಾನಿ ಪುಷ್ಪಾನಿ ಚಿತ್ರಕುದ್ಭೃಥ್‌ಫಮಾದರಾತ್ ॥೧॥

ಪ್ರಕಾಶ್ಯಂತೇ ನುಯಾ ತಾನಿ ಶೃಣು ಪದ್ಮಸಮಾನನೇ ।

ರುದ್ರಾನತಾರಸ್ಮಾನಾನಿ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ನಿರ್ದಿಶೇ ॥೨॥

ವೃತಾನಾಂ ತತ್ರ ರುದ್ರತ್ವಂ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ದೇಹಿನಾಂ ।

ಆಧಾಯಾಗ್ನಿಂ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ॥೩॥

ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ದೇವಿಯೇ, ಕೇಳು. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕದೇವತೆಗಳೂ, ಮುನಿಗಳೂ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿಯೂ, ಚಿತ್ರಕುದ್ಭಿಗಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವರು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ರುದ್ರಾನತಾರಸ್ಮಾನಗಳೆನಿಸಿದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ. ಆ ಪುಣ್ಯಪ್ರದಗಳಾದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಈಗ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆನು ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದನು. ॥೧-೩॥

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೃಕರಾದವರಿಗೆ ರುದ್ರತ್ವವು ಲಭಿಸುವುದು. ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರ ಪಠನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೇಹವೆಂಬ

ಸ್ವದೇಹಂ ಪಿಂಡವದ್ವಹ್ನಾ ಜುಹ್ವನ್ ಪಂಚಾಕ್ಷರೇಣ ತು ।
 ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಹಾದೇವಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥೪॥
 ಛಿತ್ತಾ ಸಾದದ್ವಯಂ ನಾಪಿ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಸೇತ್ತು ಯಃ ।
 ಸ ಯಾತಿ ಶಿವತಾಂ ದೇವಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥೫॥
 ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಂ ದರ್ಶನಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪ್ರವೇಶಸ್ತಚ್ಛತಾಧಿಕಃ ।
 ತಸ್ಮಾಚ್ಛತಗುಣಂ ಲಿಂಗದರ್ಶನಂ ಚ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ॥೬॥
 ತಸ್ಮಾಚ್ಛತಗುಣಾ ಪೂಜಾ ಜಲಸ್ನಾನಂ ತತಃ ಪರಂ ।
 ಕ್ಷೀರಸ್ನಾನಂ ತತೋ ದೇವಿ ಶತಾಧಿಕಮನುತ್ತಮಂ ॥೭॥
 ದಧ್ನಾ ಸಹಸ್ರಮಾಖ್ಯಾತಂ ಮಧುನಾ ತಚ್ಛತಾಧಿಕಂ ।
 ಘೃತಸ್ನಾನೇನ ಚಾನಂತ್ಯಮುಪವಾಸೇನ ಸತ್ತಮೇ ॥೮॥
 ತಸ್ಮಾತ್ಪೋಟಿಗುಣಂ ದೇವಿ ದೇಹಾಂತಂ ಶಿವಸನ್ನಿಧೌ ।
 ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಸಮೀಪಸ್ಥಂ ನದೀವಾಹಿತಟಾಕಗಂ ॥೯॥

ಹವಿಃಪಿಂಡವನ್ನು ಯಾರು ಹೋಮಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವು
 ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ॥೩-೪॥

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಗೂ
 ಹೋಗದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವು ದೊರೆಯುವುದು.
 ಕ್ಷೇತ್ರದ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯವುಂಟು. ಅದಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಆ
 ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಶತಾಧಿಕವಾಗಿ ಪುಣ್ಯವು ಶಿವಲಿಂಗ
 ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಿಂದ ಒದಗುವುದು. ॥೫-೬॥

ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಲ್ಪೋಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶತಾಧಿಕವಾದ ಸುಕೃ
 ತವು ಲಭಿಸುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಲಾಭಿಷೇಕ, ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಕ, ದಧಿ,
 ಮಧು, ಘೃತ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಆಭಿಷೇಕ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಿಂದ
 ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಶತಾಧಿಕವಾದ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದು. ॥೭-೮॥

ದೇಹಾಂತದವರೆಗೂ ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸದಿಂದಿದ್ದು ದೇಹತ್ಯಾಗ
 ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಅನಂತವಾದ ಸುಕೃತವು ದೊರಕುವುದು. ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ

ಕೂಪಂ ವಾಪಿ ಪ್ರಕಸ್ಯೇತ ಶಿವತೀರ್ಥಮಿತಿ ಶ್ರುತಂ ।

ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೇಷು ನರೋ ಭಕ್ಷ್ಯಾ ನರಕಂ ನೈವ ವಿಂದತಿ ||೧೦||

ಶಾಂಭವಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ತತ್ರ ಯಥಾಯೋಗಂ ಯಥಾಬಲಂ ।

ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಶ್ರಾದ್ಧದಾನೇನ ಪಿತೃನ್ ತಾರಯತೇ ಹಿ ಸಃ ||೧೧||

ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರರುದ್ರಾಕ್ಷಧ್ಯಗೇವ ನಿವಸೇಜೈವೇ ।

ರುದ್ರಪಂಚಾಕ್ಷರಪರೋ ರುದ್ರಲಿಂಗಾರ್ಚನಪ್ರಿಯಃ ||೧೨||

ನಿಯತೋ ನಿಯಮೋಪೇತಶ್ಚಾಂತೋ ದಾಂತಃ ಸ್ಥಿರಾಸನಃ

ಉಮಾಕಾಂತಪದಧ್ಯಾಯೀ ನಿತಾಂತಂ ಮುಕ್ತ ಏವ ಸಃ ||೧೩||

ವಸ್ತ್ರಾಪದಂ ರುದ್ರಕೋಟಿರನಿಮುಕ್ತಂ ಮನೂಲಯಂ ।

ಗೋಕರ್ಣಭದ್ರಕರ್ಣ ಚ ಸ್ವರ್ಣಾಕ್ಷಃ ತ್ರ್ಯಕ್ಷದೀಪ್ರಿಮತ್ ||೧೪||

ಸ್ಥಾಣ್ವೇತ್ವರಂ ಚ ವಿಷ್ಣುತಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಂ ।

ಸ್ಥಾನಾಪ್ತಕಮಿದಂ ದೇವಿ ಅಪ್ಸಮೂರ್ತಿಪ್ರಿಯಂ ಪರಂ ||೧೫||

ರುವ ನದೀ, ಕೆರೆ, ಬಾವಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವತೀರ್ಥವೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವುವು. ಅಂತಹ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಅವನಿಗೆ ನರಕವು ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ||೯-೧೦||

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿ, ಶಾಂಭವರಿಗೆ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಸಮಸ್ತ ಪಿತೃಗಳೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವರು. ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವರು ಸರ್ವದಾ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರಗಳನ್ನೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರನುಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೧೧-೧೨||

ನಿಯಮಬದ್ಧನಾಗಿ, ಶಾಂತನೂ, ದಾಂತನೂ, ಸ್ಥಿರವಾದ ಆಸನವುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿ ಸದಾಶಿವನ ಸಾದಕಮಲಗಳನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವವನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ಲಭಿಸುವುದು. ವಸ್ತ್ರಾಪದ, ರುದ್ರಕೋಟಿ, ಅವಿನುಕ್ತ (ಕಾಶಿ) ಗೋಕರ್ಣ, ಭದ್ರಕರ್ಣ, ಸ್ವರ್ಣಾಕ್ಷ, ತ್ರ್ಯಕ್ಷೇತ್ವರ, ಸ್ಥಾಣ್ವೇತ್ವರ ಈ ಎಂಟು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ ಅಪ್ಸಮೂರ್ತಿಪ್ರಿಯಗಳೆನಿಸಿವೆ. ||೧೩-೧೪-೧೫||

ವಸ್ತ್ರಾಪದಾದಿ ಸ್ಥಾಣ್ಣಂತಂ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯದಾಯಕಂ ।
 ಛಾಗಂಡಲೋ ದ್ವಿದಂಡಶ್ಚ ಕಾಮೋಢಂ ಮಂಡಲೇಶ್ವರಂ ॥೧೬॥
 ಕಾಲಂಜರಂ ಶಂಕುಕರ್ಣಂ ಸ್ಥೂಲೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲೇಶ್ವರಃ ।
 ಪವಿತ್ರಾಷ್ಟಕಮಿತ್ಯೇತಚ್ಚೈವಕ್ಷೇತ್ರಂ ಮಹಾಘಭಿತ್ ॥೧೭॥
 ಮೃತಾಃ ಪ್ರಯಾಂತಿ ತತ್ತ್ವೈವ ಶಿವಸ್ಯ ಪರಮಂ ಪದಂ ।
 ಪಿಂಡಾರಕಂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ತಥಾ ಕನಖಲಂ ಶಿವೇ ॥೧೮॥
 ವಿಮಲೇಶಾಛಿಹಾಸಂ ಚ ಮಹಾಕಾಲಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ ।
 ಭೀಮೇಶ್ವರಾಖ್ಯಂ ತತ್ಪುಣ್ಯಮೇತದ್ಗುಹ್ಯಾಷ್ಟಕಂ ಶಿವೇ ॥೧೯॥
 ಮೃತಾಃ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಗಣತಾಂ ಸಾಸಾಃ ಪುಣ್ಯಾ ಅಪಿಸ್ಥಿರಂ ।
 ಶ್ರೀಪರ್ವತೋ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಃ ಕೇದಾರೋ ಮಂತ್ರಕೇಶ್ವರಃ ॥೨೦॥
 ಓಂಕಾರೋ ಭೈರವೇಶಶ್ಚ ಮಧ್ಯಮೇಶಃ ಸಿತೇಶ್ವರಃ ।
 ಏತದ್ಗುಹ್ಯಾಷ್ಟಕಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯದಾಯಕಂ ॥೨೧॥

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಸ್ತ್ರಾಪದಕ್ಷೇತ್ರವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವುಗಳು. ಛಾಗಂಡಲ, ದ್ವಿದಂಡ, ಕಾಮೋಢ, ಮಂಡಲೇಶ್ವರ, ಕಾಲಂಜರ, ಶಂಕುಕರ್ಣ, ಸ್ಥೂಲೇಶ್ವರ ಈ ಎಂಟು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಪವಿತ್ರಾಷ್ಟಕಗಳೆಂದು ಎಂದರೆ, ಎಂಟು ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವುವು. ಇವು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕಗಳು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದುವುದರಿಂದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯೇ ಲಭಿಸುವುದು. ॥೧೬-೧೭॥

ಪಿಂಡಾರಕಕ್ಷೇತ್ರ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಕನಖಲಕ್ಷೇತ್ರ, ವಿಮಲೇಶಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಛಿಹಾಸ, ಮಹಾಕಾಲ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಭೀಮೇಶ್ವರ ಈ ಎಂಟು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಗೂಢವಾದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. ಇಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದರಿಗೆ ಸದ್ವ್ಯೋಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವುದು. ॥೧೮-೧೯॥

ಶ್ರೀತೈಲ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕ್ಷೇತ್ರ, ಕೇದಾರೇಶ್ವರ, ಮಂತ್ರಕೇಶ್ವರ, ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ, ಭೈರವೇಶ್ವರ, ಮಧ್ಯಮೇಶ್ವರ, ಸಿತೇಶ್ವರ ಈ ಎಂಟು ಗೂಢವಾದ ಈಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದವರಿಗೆ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವೂ, ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿದ ಶಾಂಭವರ

ಸಂತರ್ಪಕ ಚ ಪಿತ್ತೂನ್ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರೀಣಯೇದ್ಧೇವಿ ಶಾಂಭವಾನ್ ।

ಅಮರೇಶಂ ಪ್ರಭಾಸಂ ಚ ನೈಮಿಷಂ ಪುಷ್ಕರಂ ತಥಾ ॥೨೨॥

ಆಷಾಢಂ ಚಂಡಿಮುಂಡೀ ಚ ಹರಭೂಮಿರ್ಧವಾಂತಕಃ ।

ಏತಚ್ಛೈವಾಪ್ಯಕಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯದಾಯಕಂ ॥೨೩॥

ಲಕುಲೀಶಪ್ರವಾಜತ್ತ ಕರಂಜಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕೇಶ್ವರಂ ।

ನಾಗೇಶ್ವರಂ ವೈದ್ಯನಾಥಂ ಸೋಮೇಶಂ ಘೃಸ್ಯಣೇಶ್ವರಂ ॥೨೪॥

ಕ್ಷೇತ್ರಾಪ್ಯಕಮಿದಂ ದೇವಿ ಮಮ ಪ್ರಿಯಕರಂ ಸದಾ ।

ಅತ್ರ ಯಾಂತಿ ನೃತಾಸ್ಸರ್ವೇ ರುದ್ರಸ್ಯ ಪರಮಂ ಪದಂ ॥೨೫॥

ಪಂಚಾಪ್ಯಕಮಿದಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸುಲಕ್ಷಣಂ ।

ಯತ್ರೈವ ಭಾವಸಂಸಕ್ತಾ ಭಾವಾ ಯಾಂತ್ಯಪುನರ್ಭವಂ ॥೨೬॥

ಸ್ನಾನಂ ದಾನಂ ತಥಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಯೇ ಕುರ್ಯುಶ್ಚಾತ್ರ ಭಾವತಃ ।

ಶಿವಾವಸಥಕೂಪಾದ್ಯಂ ತದಕ್ಷಯ್ಯಫಲಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥೨೭॥

ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಪಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿರಮುಕ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಅಮರೇಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರ, ನೈಮಿಷ, ಪುಷ್ಕರ, ಆಷಾಢ, ಚಂಡಿಮುಂಡಿ, ಹರಭೂಮಿ, ಭವಾಂತಕಕ್ಷೇತ್ರ, ಈ ಎಂಟು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಪವಿತ್ರಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ವಾಸಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದು ॥೨೦-೨೧-೨೨-೨೩॥

ಲಕುಲೀಶಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರವಾಜ, ಕರಂಜ, ತ್ರ್ಯಂಬಕೇಶ್ವರ, ನಾಗೇಶ್ವರ, ವೈದ್ಯನಾಥ, ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಘೃಸ್ಯಣೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಈ ಎಂಟೂ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಿದವರು ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸುವರು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಂಟು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವದು ಗುಂಪುಗಳು ಲಕ್ಷಣಘಟಿತಗಳಾದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಶಿವಭಾವನೆಯಿಂದ ನೆಲಸಿ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದವರು ಮತ್ತೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಪಡೆಯದ ಸ್ಥಿರಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವರು. ॥೨೪-೨೫-೨೬॥

ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಶ್ರಾದ್ಧ ಮುಂತಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ, ಶಿವತೀರ್ಥಪ್ರಾಶನಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರೆ

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವತೋ ದೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ।

ಭಾರತೇ ಸರ್ವವರ್ಷೇಷು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವತಃ ॥೨೮॥

ಶಿವಾಯತನಮುಖ್ಯಾನ್ ದಿವಿ ಭೂಮೌ ಗಿರಿಷ್ಠಸಿ ।

ಕೈಲಾಸಸ್ಥೋ ಮಹಾದೇವಸ್ತದ್ವೇತ್ಯೈ ದರ್ಶಯಚ್ಛಿವಃ ॥೨೯॥

ಗಂಗಾದ್ವಾರಂ ಚ ಕೇದಾರಂ ಗಂಗಾಸಾಗರಸಂಗಮಂ ।

ಅವಿಮುಕ್ತಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಚ ಪ್ರಯಾಗಂ ಸರಿತಂ ತಥಾ ॥೩೦॥

ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ತ್ರಿಕೂಟಂ ಚ ಪುಣ್ಯಕೂಟಂ ಚ ಪರ್ವತಂ ।

ಗುಂಡೀಪ್ರಭಂ ಚ ಪರಮಂ ದಿವ್ಯಂ ವೈಶ್ರವಣೇಶ್ವರಂ ॥೩೧॥

ಪ್ರಭಾಸಂ ಚ ಪ್ರಕಾಶಂ ಚ ಪ್ರಕಾಶೇಶ್ವರಕೇಶ್ವರಂ ।

ಮಧ್ಯಮೇಶ್ವರಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ವೇದೇಶಂ ಕ್ಷಾಮಕೇಶ್ವರಂ ॥೩೨॥

ಆಕಾಶಲಿಂಗಂ ಪರಮಂ ತೀರ್ಥಂ ಚಾಪ್ಯಚಲೇಶ್ವರಂ ।

ಪೂರ್ವದ್ವಾರಂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸ್ತ್ರೀಪುರಾಂತಕರಂ ಹರಂ ॥೩೩॥

ಅವನಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ್ಯವಾದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾ, ಭೂವ್ಯಂತರಿಕ್ಷಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗಿರಿ-ವನ-ದುರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಸಕಲ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಶಿವನು ತಾನು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದನು. ॥೨೭-೨೮-೨೯॥

ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಗಾದ್ವಾರ, ಕೇದಾರ, ಗಂಗಾಸಾಗರ ಸಂಗಮಪ್ರದೇಶ, ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರ, ಆಯೋಧ್ಯೆ, ಪ್ರಯಾಗ, ಗಂಗಾಯಮುನಾಸಂಗಮ, ಚಿತ್ರಕೂಟ, ತ್ರಿಕೂಟ, ಪುಣ್ಯಕೂಟ, ಗುಂಡೀಪ್ರಭೆ, ವೈಶ್ರವಣೇಶ್ವರ, ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರಕಾಶಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರಕಾಶೇಶ್ವರ, ಮಧ್ಯಮೇಶ್ವರ, ವೇದೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದನು. ॥೩೦-೩೧-೩೨॥

ಆಕಾಶಲಿಂಗ, ಆಕಾಶತೀರ್ಥ, ಅಚಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಗಂಗಾಪೂರ್ವದ್ವಾರ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕ್ಷೇತ್ರ, ಶ್ರೀಪುರಾಂತಕಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಮರೇಶ್ವರ, ವರದಕ್ಷೇತ್ರ, (ದೇವತೆಗಳಿಂದ

ಅನುರೇತ್ತರಂ ಚ ನರದಂ ದೇವೈಃ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ |
 ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷೇತ್ತರಮೀಶಾನಂ ತಥಾ ಚಂದ್ರೇತ್ತರಂ ಶುಭಂ ||೩೪||
 ಕರ್ಮೇತ್ತರಂ ಚ ವಿಘ್ನಕಂ ಸೃಷ್ಟ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ತತಂ |
 ಶ್ರೀಮದ್ಧಧಿವಟಿಂ ಚೈವ ಕಾಟಿಕಂ ವಾರಣಾಹ್ವಯಂ ||೩೫||
 ಅಜೇನ ನಿರ್ಮಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಂ ತ್ವಿಲಿವಿಲೇತ್ತರಂ |
 ತತ್ತ್ವೈವ ಪಾದುಕಾ ಮೇದ್ಯ ಪುಣ್ಯೇತ್ವಿಲಿವಿಲೇತ್ತರೇ ||೩೬||
 ತತಃ ಶೃಂಗಾಪ್ರಕಾಷಾಢಂ ಗೋರಟಿಂ ಪ್ರಾಣಿಕೇತ್ತರಂ |
 ದೇವ್ಯಾವರ್ತೇತ್ತರಂ ಪುಣ್ಯಂ ತದ್ದೇವ್ಯಾ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ||೩೭||
 ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸಂಜ್ಞಂ ಚ ಮಮಾವಾಸನಗೋತ್ತಮಂ |
 ರಾಜೇತ್ತರಂ ಚ ಪರ್ವಾಯಂ ಭದ್ರೇತ್ತರಮಥಾವ್ಯಯಂ ||೩೮||
 ಗತೀತ್ತರಂ ಚ ವೈಶಾಖಂ ಕಪೋತೇತ್ತರಮವ್ಯಯಂ |
 ಕೋಟಿರುದ್ರೇತ್ತರಕ್ಷೇತ್ರಂ ರುದ್ರಕೋಟಿಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ||೩೯||

ಹಿಂದೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದು) ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷೇತ್ತರ, ಈಶಾನಕ್ಷೇತ್ರ, ಚಂದ್ರೇತ್ತರ, ಕರ್ಮೇತ್ತರ, ವಿಘ್ನೇತ್ತರ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ದಧಿವಟೇತ್ತರ, ಕಾಟಿಕೇತ್ತರ, ವಾರಣೇತ್ತರ ಮುಂತಾದ ಶಿವಾಯತನಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ||೩೩-೩೪-೩೫||

ದೇವಿಯೇ, ಹಿಂದೆ ಅಜಮಹಾರಾಜನು ಇಲಿವಿಲೇತ್ತರವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ನಾನು ನನ್ನ ಪಾದುಕೆಯೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವೆನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶೃಂಗಾಪ್ರಕಾಷಾಢ, ಗೋರಟಿ, ಪ್ರಾಣಿಕೇತ್ತರ, ದೇವಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ದೇವ್ಯಾವರ್ತೇತ್ತರ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳೆನಿಸಿವೆ. ||೩೬-೩೭||

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಬಹುಪ್ರಿಯವಾದ ಒಂದು ಪರ್ವತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜೇತ್ತರ, ಭದ್ರೇತ್ತರ, ಗತೀತ್ತರ, ವೈಶಾಖೇತ್ತರ, ಕಪೋತೇತ್ತರ, ಕೋಟಿರುದ್ರೇತ್ತರ, (ಇದು ಅನೇಕ ರುದ್ರಗಣಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದು)

ವಿಷ್ಣುನಾತ್ರ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಪೂರ್ವಂ ಯುಗಮನುತ್ಪಮಂ ।
 ವಿಷ್ಣೋತ್ತರಂ ತ್ರಿಕೂಟಾಖ್ಯಂ ಕೋಟಿಭದ್ರಾಖ್ಯಮುತ್ಪಮಂ ॥೪೦॥
 ಸರ್ವೇಶ್ವರಂ ಭಾರಭೂತಂ ಮಲಂ ಗೃಹಮಥಾಪಿ ನಾ ।
 ಮಧ್ಯಾಂಗೇಶಕರಂ ಬೇಶಾ ಸ್ಕಂದೇನೈವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ॥೪೧॥
 ಗೋಮಂಡಲೇಶ್ವರಂ ಚೈವ ಗಂಧರ್ವೈಃ ಪೂಜಿತಂ ಪರಂ ।
 ವಿದ್ಯಾಧರೇಶ್ವರಂ ಚೈವ ಪಾರ್ವತೀಶಂ ತ್ವಯಾರ್ಚಿತಂ ॥೪೨॥
 ಸುರೇಶ್ವರಂ ಚ ತ್ರಿದಶೈಃ ಪೂಜಿತಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮುತ್ಪಮಂ ।
 ಆವದ್ವಿನೀಶ್ವರಂ ಚೈತನ್ನಾಗೈಃ ಸಂಪೂಜಿತಂ ಮುದಾ ॥೪೩॥
 ಯಕ್ಷೇಶ್ವರಂ ಯಕ್ಷಗಣೈಃ ಕಿಂಪೂರ್ವೈಃ ಪುರುಷೇಶ್ವರಂ ।
 ವೃಷೇಶ್ವರಂ ಚ ಧರ್ಮೇಣ ಪೂಜಿತಂ ಸರ್ವಕಾಮದಂ ॥೪೪॥
 ಬೃಹದ್ರಥೇಶ್ವರಂ ದೇವಂ ರಾಜ್ಞಾ ತೇನಾರ್ಚಿತಂ ಮುದಾ ।
 ಗದಾಧರೇಶ್ವರಂ ದೇವಂ ಗಂಧದ್ವಾರೇಶ್ವರಂ ಪರಂ ॥೪೫॥

ವಿಷ್ಣೋತ್ತರ (ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಿಷ್ಣುವು ಒಂದು ಯುಗಪರ್ಯಂತ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು
 ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿರುವನು) ತ್ರಿಕೂಟೇಶ್ವರ, ಕೋಟಿಭದ್ರೇಶ್ವರ ಇವು ಬಹು ಮುಖ್ಯ
 ವಾದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ॥೩೮-೩೯-೪೦॥

ಸರ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಬಹು ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಕಂದಸ್ವಾಮಿ
 ಯಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಗಳಾದ ಮಧ್ಯಾಂಗೇಶ್ವರ, ಕದಂಬೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಗಳು ಪೂಜ್ಯ
 ವಾದವುಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಧರ್ವರಿಂದ ಪೂಜಿತಗಳಾದ ಗೋಮಂಡಲೇಶ್ವರ
 ಲಿಂಗವೂ, ವಿದ್ಯಾಧರೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ಪಾರ್ವತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರ
 ಲಿಂಗವೂ ಪವಿತ್ರವಾದವುಗಳು. ॥೪೧-೪೨॥

ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಸುರೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ನಾಗಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತ
 ವಾದ ಆವದ್ವಿನೀಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ಯಕ್ಷರೆಂಪುರುಷರಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಗಳಾದ ಯಕ್ಷೇಶ್ವರ,
 ಪುರುಷೇಶ್ವರಗಳೂ, ಧರ್ಮಪುರುಷನಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ವೃಷೇಶ್ವರವೂ, ಬೃಹದ್ರಥ
 ರಾಜನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಬೃಹದ್ರಥೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಧದ್ವಾರೇಶ್ವರ,

ವೇಣುದಾರೀಶ್ವರಂ ಚೈವ ಪಾಪಹಾರೀಶ್ವರಂ ತಥಾ ।
 ರುದ್ರೇಶ್ವರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಂ ವಾಮದೇವೇಶ್ವರಂ ತಥಾ ॥೪೬॥

ಗಣಾತೀತೇಶ್ವರಂ ಪುಣ್ಯಂ ತುಂಗೇಶಂ ನಾಮದೇಶ್ವರಂ ।
 ಯಮಪ್ರಮಥನೇಶಂ ಚ ಭಗಾಕ್ಷಿಹರಶಂಕರಂ ॥೪೭॥

ಕರ್ಪೂರೇಶಂ ಮಯೂರೇಶಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪಂಚನದಾಭಿಧಂ ।
 ಕುಶಾವರ್ತಂ ತೃಣಾವರ್ತಂ ಗಂಗಾವರ್ತಂ ಗಯೇಶ್ವರಂ ॥೪೮॥

ಮಂದರೇಶಂ ಸುಂದರೇಶಂ ವಾಮಭಾಗೇಶ್ವರಂ ಶಿವಂ ।
 ಕೃತ್ತಿವಾಸೇಶ್ವರಂ ಪುಣ್ಯಂ ಗಜೋ ಯತ್ರ ನಿಪಾತಿತಃ ॥೪೯॥

ನೃಸಿಂಹಹರಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಶಾರಭೇಶಂ ಮಹಾದ್ಭುತಂ ।
 ವಾಮನಾಂಗಪ್ರಮಥನಂ ಮನ್ಮಥಾಂತಕರಂ ಪರಂ ॥೫೦॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಂ ನಾಂದೀಶಂ ಮಾಯಾಪುರಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ।
 ವಿರಜೇಶಂ ವಿಶೋಕೇಶಂ ಭಗಪ್ರಮಥನೇಶ್ವರಂ ॥೫೧॥

ಇವೂ ಭುಜಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಗಣಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು.
 ||೪೬-೪೮-೪೯||

ವೇಣುದಾರೀಶ್ವರ, ಪಾಪಹಾರೀಶ್ವರ, ರುದ್ರೇಶ್ವರ, ವಾಮದೇವೇಶ್ವರ,
 ಗಣಾತೀತೇಶ್ವರ, ತುಂಗೇಶ್ವರ, ನಾಮದೇಶ್ವರ, ಯಮಪ್ರಮಥನೇಶ್ವರ, ಭಗಾಕ್ಷಿಹರ
 ಶಂಕರೇಶ್ವರ, ಕರ್ಪೂರೇಶ್ವರ, ಮಯೂರೇಶ್ವರ, ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದ ಪಂಚನದೇಶ್ವರ,
 ಕುಶಾವರ್ತೇಶ್ವರ, ತೃಣಾವರ್ತೇಶ್ವರ, ಗಂಗಾವರ್ತೇಶ್ವರ, ಗಯೇಶ್ವರ ಇವೆಲ್ಲವೂ
 ಪರಮಪ್ರಾಜ್ಞವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ||೪೬-೪೭-೪೮||

ಮಂದರೇಶ್ವರ, ಸುಂದರೇಶ್ವರ, ವಾಮಭಾಗೇಶ್ವರ, ಕೃತ್ತಿವಾಸೇಶ್ವರ,
 (ಗಜಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಸ್ತುಳ) ನೃಸಿಂಹನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಶಾರಭೇಶ್ವರನೂ,
 ವಾಮನಾವತಾರದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿದ ಮನ್ಮಥಾಂತಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೂ
 ಬಹು ಪವಿತ್ರವಾದವುಗಳು. ||೪೯-೫೦||

ಮಾಯಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಗಣಾಗಿರುವ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೇಶ್ವರ, ನಾಂದೀಶ್ವರ
 ಈ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ, ವಿರಜೇಶ್ವರ, ವಿಶೋಕೇಶ್ವರ, ಭಗಪ್ರಮಥನೇಶ್ವರ, ಅಜಲೇ

ಅಚಲೇಶ್ವರಸಂಜ್ಞಂ ಚ ಅಚಲೈಃ ಪರಿಪೂರಿತಂ ।

ಚಂಡೇಶ್ವರಂ ಚ ಭೇರುಂಡಂ ಗಂಡಕೀತೀರಸಂಸ್ಥಿತಂ ॥೫೩॥

ವ್ಯಾಘ್ರೇಶ್ವರಂ ಬಾಹುದಾಯಾಸ್ತೀರೇ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸನಾತನಂ ।

ಭೀಮಾಶಂಕರಸಂಜ್ಞಂ ಚ ದೇವದಾರುವನೇಶ್ವರಂ ॥೫೪॥

ಹಸ್ತೀಶಂ ಪಾತ್ರಕೀಶಂ ಚ ಭಂಗಹಾರೀಶ್ವರಂ ಪಥಾ ।

ತುಂಗೇಶ್ವರಂ ಚ ತುಂಗಾಯಾಃ ಲಿಂಗಂ ತುಂಗಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ॥೫೫॥

ಚರ್ಮಾಣ್ಯಾಃ ಪರೀ ಪಾರೀ ಕ್ಷತ್ರೇ ಪುಂಜಿಷ್ಕಕೇಶ್ವರಂ ।

ಸರಸ್ವತೀಶಂ ತನ್ನದ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶಿವಾಲಯಂ ॥೫೬॥

ಯಾಮುನೇಶಂ ಚ ಯಮುನಾಮನುತಿಷ್ಠತಿ ತಪ್ತಿಯೇ ।

ಗಂಗೇಶ್ವರಂ ಚ ಗಂಗಾಯಾಃ ಪ್ರಭವೇ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ॥೫೭॥

ಯಮುನಾಗಂಗಯೋಸ್ಸಂಧೌ ಸಂಧೀಶಂ ಪುಣ್ಯದಾಯಕಂ ।

ಮಾಧವೀತಮನಂತೇಶಂ ನೀರಾತೀರೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ॥೫೮॥

ಶ್ವರ, (ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದುದು) ಚಂಡೇಶ್ವರ, ಭೇರುಂಡೇಶ್ವರ (ಗಂಡಕೀ
ತೀರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು) ಬಾಹುದಾ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಘ್ರೇಶ್ವರ, ಭೀಮೇಶ್ವರ,
ಶಂಕರೇಶ್ವರ, ದೇವದಾರುವನೇಶ್ವರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯಂತ ಪೂಜ್ಯಲಿಂಗಗಳು.
||೫೩-೫೮-೫೯||

ಹಸ್ತೀಶ್ವರ, ಪಾತ್ರಕೇಶ್ವರ, ಭಂಗಹಾರೀಶ್ವರ, ತುಂಗೇಶ್ವರ (ಇದು ಬಹಳ
ಎತ್ತರವಾದುದು) ಚರ್ಮಾಣ್ಯತೀ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪುಂಜಿಷ್ಕೇಶ್ವರ, ಸರಸ್ವತೀ
ನದೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರ, ಯಮುನಾತೀರದ ಯಾಮುನೇಶ್ವರ, ಗಂಗಾತೀರದ
ಗಂಗೇಶ್ವರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಗಳಾಗಿವೆ. ||೫೪-೫೫-೫೬||

ಗಂಗಾ ಯಮುನಾ ಸಂಗಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಧೀಶನೂ, ಮಾಧವೀಶನೂ,
ಅನಂತೇಶನೂ, (ನೀರಾನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ) ಭೀಮರಥೀ ನದೀದಡದಲ್ಲಿರುವ ಭೀಮೇ
ಶ್ವರನೂ, ಕುಂಜಕರೇಶ್ವರನೂ, ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಂದೇಶನೂ, ಮಥುರಾ
ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಮಥೇಶ್ವರನೂ, ವಿಷಾಖಾನದೀದಡದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಾಖೇಶ್ವರನೂ,

ಭೀಮೇಶಂ ಭೀಮರಥಾಶ್ಚ ತಟೇ ಕುಂಜಹಸೇಶ್ವರಂ |
 ವೃಂದಾವನೇ ಚ ವೃಂದೇಶಂ ಮಧುರಾಯಾಂ ಮಥೇಶ್ವರಂ ||೫೮||
 ವಿಸಾತಾಯಾಂ ವಿಸಾಶೇಶಂ ನೈಮಿಷೇ ನೈಮಿಕೇಶ್ವರಂ |
 ಶೋಣಾತೀರೇ ಶೋಣಕೇಶಂ ನಾರ್ಮದೇ ನರ್ಮದೇಶ್ವರಂ ||೫೯||
 ಯತ್ರ ಬಾಣಃ ಸಮಾರಾಧ್ಯ ಲೇಭೇ ಭುಜಸಹಸ್ರಕಂ |
 ಓಂಕಾರೇಶಂ ಚ ತತ್ತೀರೇ ಪರ್ಣಾದೇಶಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ||೬೦||
 ಸರಯಾಂ ಚ ಸರಯೋಶಂ ಗೋಮತಾಂ ಗೋಮತೀಶ್ವರಂ |
 ವೇಣಾಂ ವೇಣೇಶ್ವರಂ ಪುಣ್ಯಂ ನಿಷಧೇಶಂ ನಗಾಸ್ಥಿತಂ ||೬೧||
 ಅಶಕ್ನೋತಿರಗಂ ದೇವಿ ವಿಹರೇಶ್ವರಸಂಜ್ಞಿತಂ |
 ದ್ವಾರವತ್ಸಾಂ ದ್ವಾರಕೇಶಂ ಕೃಷ್ಣೇನಾರ್ಜಿತಮೀಶ್ವರಿ ||೬೨||
 ಅವಂತೀಶಮವಂತಾಂ ತು ಶತದ್ರುಪಾಂ ಶತೇಶ್ವರಂ |
 ಪರಾದನೇಶ್ವರಂ ಪುಣ್ಯಂ ಕಾಲಕಂಜೇಶ್ವರಂ ಪರಂ ||೬೩||

ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನೈಮಿಕೇಶ್ವರನೂ, ಶೋಣಾತೀರದಲ್ಲಿ ಶೋಣಕೇಶ್ವರನೂ, ನರ್ಮದಾತೀರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವ ನರ್ಮದೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ಬಹು ಪವಿತ್ರವಾದವುಗಳು ಮತ್ತು ಪುಣ್ಯಪ್ರದಗಳು. ||೫೭-೫೮-೫೯||

ಬಾಣಾಸುರನು ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಸಾವಿರ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಓಂಕಾರೇಶಕ್ಷೇತ್ರವೂ, ನರ್ಮದಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ಣಾದೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ಸರಯೂತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಸರಯೋಶಲಿಂಗವೂ, ಗೋಮತೀತೀರದ ಗೋಮತೀಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ವೇಣುವನದಲ್ಲಿರುವ ವೇಣೇಶ್ವರನೂ, ಪರ್ಮತದಲ್ಲಿರುವ ನಿಷಧೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ, ಅಶಕ್ನೋನದೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ವಿಹರೇಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರವೂ, ದ್ವಾರವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಾರಕೇಶ್ವರವೂ (ಅದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದುದು) ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದವುಗಳು. ||೬೦-೬೧-೬೨||

ಅವಂತೀನಗರದಲ್ಲಿ ಅವಂತೀಶನೂ, ಶತದ್ರುನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಶತೇಶ್ವರನೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಪರಾದನೇಶ್ವರ, ಕಾಲಕಂಜೇಶ್ವರ, ಹರಿಭದ್ರೇಶ್ವರ (ಇದು ಗಂಗಾತೀರ

ಹರಿಭದ್ರೇಶ್ವರಂ ಪುಣ್ಯಂ ಗಂಗಾತೀರೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ।

ಅಸೀತೀರೇ ಮಹಾದೇವಂ ವರಣಾವರಣೇಶ್ವರಂ ||೬೪||

ಬದರಾಂ ಬದರೀಶಂ ಚ ಪುಷ್ಕರೇ ಪುಷ್ಕರೇಶ್ವರಂ ।

ನಾಯುಸಂಪೂಜಿತಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ನಾಯುವೀಶಂ ಸುಪುಣ್ಯದಂ ||೬೫||

ಅನಂಗಮಥನಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯತ್ರಾನಂಗೋ ನಿಪಾತಿತಃ ।

ಕರ್ದಮೀತೀರಜಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಕರ್ದಮೇಶಂ ಸುಪುಣ್ಯದಂ ||೬೬||

ಯತೀಶ್ವರಂ ಪ್ರಭಾಸಂ ಚ ಕಾಲಕಾಲೇಶ್ವರಂ ಪರಂ ।

ಮತಂಗೇಶಂ ಮತಂಗಾಯಾಸ್ತೀರೇ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ||೬೭||

ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷತೀರ್ಥೇ ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷಂ ತ್ರ್ಯಕ್ಷಂ ನೋಕ್ಷಪ್ರದಾಯಕಂ ।

ಸಾಗರೇಶಂ ತತೋಬ್ಧ್ಯಚ್ಯುತಂ ಭದ್ರಕರ್ಣೇಶ್ವರಂ ಶಿವಂ ||೬೮||

ಮಲಯೇಶಂ ಕುಂಭಜೇಶಂ ಹನೇಹತೀಶ್ವರಂ ತಥಾ ।

ಮಾಂಡಿಕರ್ಣೇಶ್ವರಂ ಚೈವ ಕಾಮದಂ ವೈದ್ಯನಾಥಕಂ ||೬೯||

ದಲ್ಲಿರುವುದು) ಅಸೀನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾದೇವನೆನಿಸಿದ ವರಣಾವರಣೇಶ್ವರ, ಬದರೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಬದರೀಶ್ವರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ||೬೩-೬೪||

ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಕರೇಶ್ವರನೂ, ನಾಯುದೇವರಿಂದ ಅರ್ಚಿತವಾದ ನಾಯ:ವೀಶನೂ, ಮನ್ಮಥನು ದಗ್ಧವಾದ ಪ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಅನಂಗಮಥನೇಶ್ವರನೂ, ಕರ್ದಮಾನದೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ದಮೇಶ್ವರನೂ ಪರಮಪೂಜ್ಯಗಳಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ||೬೫-೬೬||

ಯತೀಶ್ವರ, ಪ್ರಭಾಸೇಶ್ವರ, ಕಾಲಕಾಲೇಶ್ವರ, ಮತಂಗೇಶ್ವರ (ಮತಂಗಾನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿರುವುದು), ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷೇಶ್ವರ, ಸಮುದ್ರರಾಜನಿಂದ ಅರ್ಚಿತವಾದ ಸಾಗರೇಶ್ವರ, ಭದ್ರಕರ್ಣೇಶ್ವರ, ಮಲಯೇಶ್ವರ, ಕುಂಭಜೇಶ್ವರ, ಹನೇಹತೀಶ್ವರ, ಮಾಂಡಿಕರ್ಣೇಶ್ವರ, ಇವು ಕಾಮದವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ||೬೭-೬೮-೬೯||

- ಕೃಷ್ಣೇಶ್ವರಂ ಚ ಕೃಷ್ಣಾಯಾಸ್ತೀರೇ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಮನೋಹರಂ ।
 ಪಂಪೇಶ್ವರಂ ಚ ಪಂಪಾಯಾಸ್ತೀರೇ ದೇವಿ ಶಿವಾಲಯಂ ||೨೦||
- ನಿದಾನೇಶಂ ದಾನವತ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸನಾತನಂ ।
 ಭೃಗುತುಂಗೇ ತು ತುಂಗೇಶಂ ಪಾಪಹಾರೀಶ್ವರಂ ತಥಾ ||೨೧||
- ವಜ್ರಾವರ್ತೇಶ್ವರಂ ಚೈವ ಘಾಣಿಕಾಯಾಸ್ತೀರೇ ಶುಭಂ ।
 ಬಲಪ್ರಮಥನೇಶಂ ಚ ಕಾಲಮೂಲೇಶ್ವರಂ ತಥಾ ||೨೨||
- ವೈಷ್ಣವೇಶಂ ಹರೀಶಂ ಚ ತಂಗಣೇಷು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ।
 ಕ್ಷಿಪ್ರೇಶ್ವರಂ ಚ ಕ್ಷಿಪ್ರಾಯಾಸ್ತೀರೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಪ್ರಸಾದಕೃತ್ ||೨೩||
- ಕಾಲವ್ಯಾಲೇಶ್ವರಂ ಚೈವ ತಕ್ಷಕೇನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ।
 ತ್ರಿಜಟೇಶ್ವರಸಂಜ್ಞಂ ಚ ತ್ರಿಜಟಾನಿಮ್ಮಗಾನತಃ ||೨೪||
- ಮೇರುಧನ್ವೀಶ್ವರಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಮೇಠ್ ವಸುಧೇಶ್ವರಂ ।
 ದ್ರುತೀಶ್ವರಂ ದ್ರುತಾನರ್ತಕೇ ಕೊಂಕಣೇ ಚ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ||೨೫||

ಕೃಷ್ಣಾನದೀತೀರದ ಕೃಷ್ಣೇಶ್ವರ, ಪಂಪಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಪೇಶ್ವರ, ದಾನ
 ವತೀನದೀ ತೀರದ ನಿದಾನೇಶ್ವರಂ, ಭೃಗುತುಂಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ತುಂಗೇಶ್ವರ,
 ಪಾಪಹಾರೀಶ್ವರ, ವಜ್ರಾವರ್ತೇಶ್ವರ (ಘಣಿಕಾನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವುದು) ಬಲಪ್ರಮಥ
 ನೇಶ್ವರ, ಕಾಲಮೂಲೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಪವಿತ್ರ
 ಗಣದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆನಿಸಿವೆ. ||೨೦-೨೧-೨೨||

ತಂಗಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವೈಷ್ಣವೇಶ್ವರ, ಹರೀಶ್ವರ, ಕ್ಷಿಪ್ರಾನದೀತೀರ
 ದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷಿಪ್ರೇಶ್ವರ (ಜಾಗ್ರತಿ ಅನುಗ್ರಹಪ್ರದವಾದುದು), ಕಾಲವ್ಯಾಲೇಶ್ವರ,
 (ತಕ್ಷಕನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದು) ತ್ರಿಜಟಾನದೀದಡದಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಜಟೇಶ್ವರ, ಮೇರು
 ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುವ ಮೇರುಧನ್ವೀಶ್ವರ, ದ್ರುತಾನರ್ತಕಕ್ಷೇತ್ರಗತವಾದ ದ್ರುತೀಶ್ವರ
 (ಇದು ಕೊಂಕಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು), ಈ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ಪರಮ
 ಪೂಜ್ಯಗಳು. ||೨೩-೨೪-೨೫||

ಭೃಗ್ವೀಶ್ವರಂ ಚ ರಾಮೇಣ ಪೂಜಿತಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಂತಕೃತ್ ।	
ಕೋಲಾಪುರೇ ಕೋಲಕೇಶಂ ತ್ವಯಾ ದೇವಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ	೨೬
ಅಂಧಕೇನಾರ್ಚಿತಂ ಲಿಂಗಂ ಅಂಧಕಾಸುರಸಂಜ್ಞಿತಂ ।	
ಮಕುಟೇಶಂ ಚ ಕಂಕೋಲಕೋಲಹಾರೀಶ್ವರಂ ಶಿವೇ	೨೭
ಯಮೇಶ್ವರಂ ಚ ಸಾಂಬೇಶಂ ಅರಣ್ಯೇಶಂ ವ್ರತೇಶ್ವರಂ ।	
ಪಾರಣಾತೀರಗಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ತಾರಣೇಶಾಭಿಧಂ ಶಿವಂ	೨೮
ಕಮಲೇಶಂ ದಿಗೇಶಂ ಚ ಭಾಸೇಶಂ ಪ್ರಕಟೇಶ್ವರಂ ।	
ಹಾಲಾಹಲೇಶ್ವರಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯತ್ರ ಜಾತೋ ಗರಾದನಃ	೨೯
ವಿನಾಯಕೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಪರ್ಣಾದೇಶೋಂಧಸೇಶ್ವರಃ ।	
ಶತಾವರ್ತೇಶ್ವರೋ ದೇವಿ ನಾಭಂಗೇಶೋ ಧನೇಶ್ವರಃ	೩೦
ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರಶ್ಚೈವ ತ್ವಯಾ ಯತ್ರಾಹಮಾಸ್ಥಿತಃ ।	
ವಿದೂರಥೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಶಿವೇ ದಶರಥೇಶ್ವರಃ	೩೧
ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಕನ್ಯಕಾಬ್ಜೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ।	
ಅರುಂಧತೀಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಸಿನೀವಾಲೀಶ್ವರಸ್ತಥಾ	೩೨

ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಶಕನಾದ ಪರಶುರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಭೃಗ್ವೀಶ್ವರ, ದೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಕೋಲಾಪುರದ ಕೋಲಕೇಶ್ವರ, ಅಂಧಕಾಸುರನಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಅಂಧಕೇಶ್ವರ, ಮಕುಟೇಶ್ವರ, ಕಂಕೋಲಕೋಲಹಾರೀಶ್ವರ, ಯಮೇಶ್ವರ, ಸಾಂಬೇಶ್ವರ, ಅರಣ್ಯೇಶ್ವರ, ವ್ರತೇಶ್ವರ, ಪಾರಣಾನದೀತೀರಸ್ಥವಾದ ತಾರಣೇಶ್ವರ ಇವೆಲ್ಲಾ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಥ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ||೨೬-೨೭-೨೮||

ಕಮಲೇಶ್ವರ, ದಿಗೇಶ್ವರ, ಭಾಸೇಶ್ವರ, ಪ್ರಕಟೇಶ್ವರ, ಹಾಲಾಹಲೇಶ್ವರ (ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಂಕರನು ವಿಷಪಾನಮಾಡಿದುದು), ವಿನಾಯಕೇಶ್ವರ, ಪರ್ಣಾದೇಶ್ವರ, ಅಂಧಸೇಶ್ವರ, ಶತಾವರ್ತೇಶ್ವರ, ನಾಭಂಗೇಶ್ವರ, ಧನೇಶ್ವರ, ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ (ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತೀ ಸಮೇತನಾಗಿ ನೆಲಸಿರುವನು), ವಿದೂರಥೇಶ್ವರ, ದಶರಥೇಶ್ವರ ||೨೯-೩೦-೩೧||

ಕನ್ಯಕುಬ್ಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿರುವ ಕನ್ಯಕುಬ್ಜೇಶ್ವರ, ಅರುಂಧತೀಶ್ವರ,

ಅಖಂಡೇಶೋ ಅದಾಲ್ಪೇಶೋ ರಾವಣೇಶಸ್ತುರೇಶ್ವರಃ ।
 ತ್ರಿಕಂದುಕೇಶ್ವರೋ ದೇವಿ ನಿಷ್ಕಿತಾಪರತಂಗಣೇ ॥೮೩॥
 ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇ ಸೋಮನಾಥೇಶೋ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನಪೂಜಿತಃ ।
 ಗೋಸಮೇಶ್ವರೋ ದೇವಿ ಗೌತಮೇಶೋ ರತೀಶ್ವರಃ ॥೮೪॥
 ಯಂತ್ರಹಾರೀಶ್ವರೋ ದೇವಿ ಆನರ್ತೇ ಚ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ।
 ಉಮೇಶ್ವರಸ್ತೋಮಚಂಡೋ ಮಂಡಪರ್ತುಹರ್ಶೇಶ್ವರಃ ॥೮೫॥
 ಮುಸಲೇಶೋರ್ಗಲೇಶಶ್ಚ ಕೋಸಲೇ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ।
 ಆವನ್ಯೇಶೋದನನ್ಯೇಶೋ ನಥೀಶೋ ವೈದ್ಯತೀಶ್ವರಃ ॥೮೬॥
 ಧಿಷ್ಣಿತಾಸ್ಸರ್ವದೇವೈಶ್ಚ ಪೂಜಿತೋತ್ತರಕೋಸಲೇ ।
 ಭರ್ಗೇಶೋಫ ವಿದರ್ಭೇಶಃ ಕನಕೇಶಃ ಪ್ರಭಾದನಃ ॥೮೭॥
 ವಿದರ್ಭೇಧಿಷ್ಣಿತಾಹ್ಲೇತೇ ಕ್ಷೇತ್ರವರ್ಯಾಣಿ ತೂಲಿನಃ ।
 ಕಣಾದೇಶಃ ಕಹೋಲೇಶಃ ಪ್ರತಾರ್ಕೇಶೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥೮೮॥

ಸಿನೀವಾಲೀಶ್ವರ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರ, ಅದಾಲ್ಪೇಶ್ವರ, ರಾವಣೇಶ್ವರ, ಸುರೇಶ್ವರ, ತ್ರಿಕಂದುಕೇಶ್ವರ (ಎರಡನೆಯ ತಂಗಣಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವುದು), ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಶ್ವರ, ಸೋಮನಾಥೇಶ್ವರ (ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದದ್ದು), ಗೋಸಮೇಶ್ವರ, ಗೌತಮೇಶ್ವರ, ರತೀಶ್ವರ, ॥೮೩-೮೫ ೮೪॥

ಯಂತ್ರಹಾರೀಶ್ವರ (ಆನರ್ತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದು), ಉಮೇಶ್ವರ, ಸೋಮಚಂಡೇಶ್ವರ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರ, ಪರಶುಹರೇಶ್ವರ, ಮುಸಲೇಶ್ವರ, ಆರ್ಗಲೇಶ್ವರ, ಕೋಸಲೇಶ್ವರ, ಆವನ್ಯೇಶ್ವರ, ಆದನನ್ಯೇಶ್ವರ, ಆನಥೇಶ್ವರ, ವೈದ್ಯತೀಶ್ವರ, ಉತ್ತರಕೋಸಲದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿರುವ ಭರ್ಗೇಶ್ವರ, ವಿದರ್ಭೇಶ್ವರ, ಕನಕೇಶ್ವರ, ಪ್ರಭಾದನೇಶ್ವರ, ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ॥೮೫-೮೬-೮೭॥

ಕಣಾದೇಶ್ವರ, ಕಹೋಲೇಶ್ವರ, ಪ್ರತಾರ್ಕೇಶ್ವರ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಈ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ವಿದರ್ಭದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಮಾಲವ ಮತ್ತು ಸಾಲ್ವದೇಶ

ಮಾಲವೇಷು ಸ್ಥಿತಾಹ್ಯೇತೇ ಸಾಲ್ವೇಷ್ಟೇತೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ ।

ಕವಾಟಿಹಾರಣೇತತ್ತ್ವ ದಾನವೇಶೋ ರಮೇಶ್ವರಃ ॥ ೮೯ ॥

ವಸಾನ್ಯೇತಃ ಕಾರ್ತಿಕೇಶೋ ವಿಜಂಘೇಶೋ ಗರೇಶ್ವರಃ ।

ರೋಗಹಾರೀಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಪುಂಡ್ರೇಷ್ಟೇತೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ ॥ ೯೦ ॥

ಕಾಶ್ಯಾಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಅವಿಮುಕ್ತೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ತ್ರಿಲೋಚನೇಶೋ ವೀರೇತಃ ಕಪದೀಶೋ ಮಣೀಶ್ವರಃ ॥ ೯೧ ॥

ಮಣಿಕರ್ಣೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಜ್ಞಾನೇಶಸ್ಸಂಗಮೇಶ್ವರಃ ।

ಮಧ್ಯಮೇಶತ್ವ ಸೋಮೇತಃ ಕೇದಾರೇ ಮಂಗಲೇಶ್ವರಃ ॥ ೯೨ ॥

ನಾಗೇಶ್ವರೋಣಿಮಾಂಡನ್ಯಃ ಸುರಾಭಾಂಡೀಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ಕಪದೇಶಮತಂಗೇಶ್ವರಾ ಮೇಶೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರಃ ॥ ೯೩ ॥

ವ್ಯಾಸೇಶ್ವರೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ ಕರ್ಮಮೇಶ್ವರ ಏವ ಚ ।

ಜನಾರ್ದನೇಶೋ ಬ್ರಹ್ಮೇಶೋ ವೀರಹರ್ಷೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ॥ ೯೪ ॥

ಗಳಲ್ಲಿ ಕವಾಟೇಶ್ವರ, ಹಾರಣೇಶ್ವರ, ದಾನವೇಶ್ವರ, ರಮೇಶ್ವರ ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ
ವುಗಳು. ಪುಂಡ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾನ್ಯೇಶ್ವರ, ಕಾರ್ತಿಕೇಶ್ವರ, ವಿಜಂಘೇಶ್ವರ, ಗರೇಶ್ವರ,
ರೋಗಹಾರೀಶ್ವರ ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ॥೮೯-೮೯-೯೦॥

ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಅವಿಮುಕ್ತೇಶ್ವರ, ತ್ರಿಲೋಚನೇಶ್ವರ,
ವೀರೇಶ್ವರ, ಕಪದೀಶ್ವರ, ಮಣೀಶ್ವರ, ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೇಶ್ವರ, ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ, ಸಂಗ
ಮೇಶ್ವರ, ಮಧ್ಯಮೇಶ್ವರ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಇವು ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಶಿವಲಿಂಗ
ಗಳು. ॥೯೧-೯೨॥

ಕೇದಾರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲೇಶ್ವರ, ನಾಗೇಶ್ವರ, ಅಣಿಮಾಂಡವೇಶ್ವರ,
ಸುರಾಭಾಂಡೀಶ್ವರ, ಕಪದೀಶ್ವರ, ಮತಂಗೇಶ್ವರ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರ,
ವ್ಯಾಸೇಶ್ವರ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರ, ಕರ್ಮಮೇಶ್ವರ, ಜನಾರ್ದನೇಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ,
ವೀರಹರ್ಷೇಶ್ವರ ಇವು ಪೂಜ್ಯವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ॥೯೩-೯೪॥

ತ್ವಯಾನ್ನ ಪೂರ್ಣಯಾ ದೇವಿ ಸೇವಿತೋ ಗಣಪೈಸ್ತಥಾ ।

ಅವಿಮುಕ್ತೇ ನಿವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಪಾರಯನ್ ಜನತಾರುಜಂ ||೯೫||

ಸೌವೀರೇ ಬಿಲ್ವಕೇಶಶ್ಚ ವೃಷೇಭೈಶ್ಚ ಶಿಲೇಶ್ವರಃ ।

ತಂಗಣೇಷು ಯಯಾತೀಶಃ ಫಣೀಶಶ್ಚೇತಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ||೯೬||

ಸೈಂಧವೇಷು ಮಹಾದೇಶ ವಾರಣೇಶಃ ಕುಶೇಶ್ವರಃ ।

ಸಿಂಹಲೇಫ ಪಿನಾಕೀಶಃ ಕಾರುಣ್ಯೇಶಃ ಸ್ಥಿತಶ್ಚವೇ ||೯೭||

ಅರಟ್ಟಿ ಕರಹಟ್ಟಿಶಃ ಪಾನ್ಯೈವೈಪಾನಸೇಶ್ವರಃ ।

ಬೈಂದಪೇ ಬಿಂದುಕೇಶಶ್ಚ ಪ್ರಸನ್ನೇಶಃ ಪ್ರಸನ್ನಕೇ ||೯೮||

ಕುಣಿಕುಂಭೇ ಪ್ರಮಾಥೀಶಃ ಸಾರಣೇ ಸರಣೇಶ್ವರಃ ।

ಅಂಗೇಷು ಫಣಿಭದ್ರೇಶೋ ರೋಮಹಾರೀಶ್ವರಶ್ಚಥಾ ||೯೯||

ವಂಗೇಷು ವಾಗುರೀಶೋಫ ವನೇಶೋಫ ನತೀಶ್ವರಃ ।

ಕಲಿಂಗೇಷು ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ಗಣಗೀತೇಶ್ವರಶ್ಚಥಾ ||೧೦೦||

ಎಲೌ ದೇವಿಯೇ, ನಾನು ಸದಾ, ಅನ್ನ ಪೂರ್ಣೆಯನ್ನಿವ ನಿನ್ನೊಡನೆಯೂ, ನನ್ನ ಪ್ರಮುಖಗಣಗಳೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸಿದ ಕಾಶೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತಕೋಟಿಯನ್ನದ್ವರಿಸುತ್ತಾ ವಾಸಮಾಡುವೆನು ಸೌವೀರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವಕೇಶ್ವರ, ವೃಷೇಭೈಶ್ವರ, ಶಿಲೇಶ್ವರ ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವುಗಳು. ಸಿಂಧು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇಶ್ವರ, ವಾರಣೇಶ್ವರ, ಕುಶೇಶ್ವರ, ಇವೂ, ಸಿಂಹಲದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಿನಾಕೀಶ್ವರ, ಕಾರುಣ್ಯೇಶ್ವರ ಇವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ||೯೫-೯೬-೯೭||

ಅರಟ್ಟಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರಹಟ್ಟೀಶ್ವರನೂ, ಪಾನ್ಯ (?) ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಪಾನ ಸೇಶ್ವರನೂ, ಬಿಂದುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಂದುಕೇಶ್ವರನೂ, ಪ್ರಸನ್ನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಕೇಶ್ವರನೂ, ಕುಣಿಕುಂಭಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಥೀಶ್ವರನೂ, ಸಾರಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರಣೇ ಶ್ವರನೂ, ಅಂಗದೇಶದಲ್ಲಿ ಫಣಿಭದ್ರೇಶ್ವರನೂ, ರೋಮಹಾರೀಶ್ವರನೂ, ವಂಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಗುರೀಶ್ವರನೂ, ವನೇಶ್ವರನೂ, ನರೇಶ್ವರನೂ, ಕಲಿಂಗದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರನೂ, ಗಣಗೀತೇಶ್ವರನೂ ಪೂಜ್ಯಲಿಂಗಗಳೆನಿಸಿರುವುವು. ||೯೮-೯೯-೧೦೦||

ಕಾಶ್ಮೀರೇ ರಶ್ಮಿಕೇಶಶ್ಚ ತುರಂಗೇಶಪ್ರಸಾದನಃ ।

ವರ್ಧನೇಷು ಮಹಾವೀರೋ ಗಂಧರ್ವೇಶಶ್ಚತೇಶ್ವರಃ ॥೧೦೧॥

ಪೌರಾಣೇಷು ಮತೀಶಾನಃ ಫಣಿಕಂಠೇಶ್ವರಶ್ಚಿವಃ ।

ಉದಯೇ ಚೋದಯೇಶೋಽಥ ಪಾರಿಯಾತ್ರೇ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥೧೦೨॥

ಅಸ್ತಾಚಲೇ ತಥಾಸ್ತೇಶೋ ಭಗಮಾಲೀಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ಶಿಲಾನದ್ಯಾಸ್ತಟೇ ದೇವಿ ವೈದ್ಯತೇಶಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥೧೦೩॥

ಕೋಟೀಶ್ವರೋ ಮಹಾಕಾಲಃ ಸುನರ್ದೇಚ ಸ್ಥಿತೌ ಶಿವೇ ।

ಮರುದ್ದೇಶೋ ವಿಗಂಡೇಶಃ ಶುಕೇಶೋ ರಜನೀಶ್ವರಃ ॥೧೦೪॥

ಬಿಲ್ವಚೇ ಮಣಿಚಿತ್ರೇಶಃ ಪೌಂಡ್ರೇ ಪುಂಡ್ರೇಶ್ವರಸ್ಥಿತಃ ।

ಸಾರ್ವಕೇ ಸುಂದರೇಶಾನಃ ಪ್ರತರ್ಧನನಗಾರ್ದನೌ ॥೧೦೫॥

ಕಾರಂಡೇ ತಾಂಡವೇಶಶ್ಚ ವಿಸರ್ಗೇಶಶ್ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।

ಗರುಡೇಶಃ ಪನ್ನಗೇಶಃ ಕಾಲಕೇ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥೧೦೬॥

ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ರಶ್ಮಿಕೇಶ್ವರನೂ, ತುರಂಗೇಶ್ವರನೂ, ವರ್ಧನದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾವೀರೇಶ್ವರ, ಗಂಧರ್ವೇಶ್ವರ, ಶತೇಶ್ವರ, ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ, ಪೌರಾಣದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಫಣಿಕಂಠೇಶ್ವರ, ಉದಯಾಚಲದಲ್ಲಿ ಉದಯೇಶ್ವರನೂ, ಅಸ್ತಾಚಲದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವೇಶ್ವರನೂ, ಭಗಮಾಲೀಶ್ವರನೂ, ಪಾರಿಯಾತ್ರಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು. ॥೧೦೧-೧೦೨॥

ಶಿಲಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯತೇಶನೂ, ಸುನರ್ದಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋಟೀಶ್ವರ, ಮಹಾಕಾಲೇಶ್ವರ, ಮರುದ್ದೇಶೇಶ್ವರ, ವಿಗಂಡೇಶ್ವರ, ಶುಕೇಶ್ವರ, ರಜನೀಶ್ವರಲಿಂಗಗಳೂ, ಬಲ್ವಾಚಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಣಿಚಿತ್ರೇಶ್ವರನೂ, ಪೌಂಡ್ರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುಂಡ್ರೇಶ್ವರನೂ, ಸಾರ್ವಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರೇಶ್ವರನೂ, ಪ್ರತರ್ಧನೇಶ್ವರನೂ, ನಗಾರ್ದನೇಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು. ॥೧೦೩-೧೦೪-೧೦೫॥

ಕಾರಂಡಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾಂಡವೇಶ್ವರ, ವಿಸರ್ಗೇಶ್ವರ, ಗರುಡೇಶ್ವರ, ಪನ್ನಗೇಶ್ವರ (ಕಾಲಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ) ಉದುಂಬರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದುಂಬರೇಶ್ವರನೂ, ಕಹೋಲ

ಉದಂಬರೇಂಬರೇಶಾನಃ ಕಹೋಲೇ ಹೋಲಕೇಶ್ವರಃ ।
 ಕೌಸಲೇ ಕಮಲೇಶತ್ವ ತಸ್ಯರೇಶೋ ಧುನೀಶ್ವರಃ ॥೧೦೭॥

ಪಾರಿಜಾತೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಗಂಧಭದ್ರೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।
 ಉತ್ತರಾಪಥಗಾ ದೇವಿ ಪ್ರನೋದೇಶೋ ಭಗೀಶ್ವರಃ ॥೧೦೮॥

ಪುಲ್ಲೇಶಕರುಣೇಶೌ ಚ ಚಿತ್ರಖಂಡೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
 ದಾರವೇ ದಾರುಕೇಶತ್ವ ಪ್ರಮಾಥೀಶೋರಗೇಶ್ವರೌ ॥೧೦೯॥

ಕರಾಡೇ ಪಾಲಕೇಶತ್ವ ತರಂಗೇಶಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ।
 ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೇ ಮಧ್ಯಮೇಶಃ ಸಿಂಧುರೇಶೋ ಗಣೇಶ್ವರಃ ॥೧೧೦॥

ಮರೇಶ್ವರೋನಮಿತ್ರೇಶೋ ಗುರ್ಜರೇ ಗುಂಜಿಕೇಶ್ವರಃ ।
 ವರ್ಧನೀಶಸ್ವರ್ಧನೀಶೋ ಪಾರಸೀಕೇಷು ಶಂಕರಃ ॥೧೧೧॥

ತುಂಬುರೇಶಃ ಕರಂಭೇಶೋ ದಲಿತೇಷು ಪನೀಶ್ವರಃ ।
 ಮಾರ್ಗದೇಶೋ ರಾತ್ರೀಕೇಶೋ ವೇಣುದಾರೀಶ್ವರಸ್ತಥಾ ॥೧೧೨॥

ಮೌಸಲೇ ತುಹಲೀಶಾನಃ ಕಾದ್ರವೇಶೋ ಧನಾಥಿಪಃ ।
 ಬಲೇಷು ಧಾನ್ಯಕೇಶಾನೋ ಸುಪಾರ್ಯೇಶಃ ಪ್ರಸನ್ನಕಃ ॥೧೧೩॥

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಲಕೇಶ್ವರನೂ, ಕೋಸಲದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಮಲೇಶ್ವರನೂ, ತಸ್ಯರೇಶ್ವರನೂ, ಧುನೀಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು. ॥೧೦೭-೧೦೭॥

ಪಾರಿಜಾತೇಶ್ವರ, ಗಂಧಭದ್ರೇಶ್ವರ, ಉತ್ತರಾಪಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರನೋದೇಶ್ವರ, ಭಗೀಶ್ವರ, ಪುಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಕರುಣೇಶ್ವರ, ಚಿತ್ರಖಂಡೇಶ್ವರ, ದಾರವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾರುಕೇಶ್ವರ, ಪ್ರಮಾಥೀಶ್ವರ, ಬುರಗೇಶ್ವರ, ಕರಾಡಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲಕೇಶ್ವರ, ತರಂಗೇಶ್ವರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮೇಶ್ವರ, ಸಿಂಧುರೇಶ್ವರ, ಗಣೇಶ್ವರ, ಈ ೩ವಲಿಂಗಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವುಗಳು. ॥೧೦೮-೧೦೯-೧೧೦॥

ಮರೇಶ್ವರ, ಅನಮಿತೇಶ್ವರ, ಗುರ್ಜರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಂಜಿಕೇಶ್ವರ, ವರ್ಧನೀಶ್ವರ, ಸ್ವರ್ಧನೀಶ್ವರ, ಪಾರಸೀಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನೂ, ತುಂಬುರೇಶ್ವರ, ಕರಂಭೇಶ್ವರ, ಪನೀಶ್ವರ, ಮಾರ್ಗದೇಶ್ವರ, ರಾತ್ರೀಕೇಶ್ವರ, ವೇಣುದಾರೀಶ್ವರ, ಮೌಸಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ

ಗೋನರ್ಧನೇ ನರ್ಧಕೇಶೋ ಚೀನೇ ಹೀನಹರೇಶ್ವರಃ ।

ಜಾಂಗಲೇ ಮಂಗಲೇಶಾನಸ್ತುಂಡೀರೇ ಕಾಂಡಕೇಶ್ವರಃ ॥೧೧೪॥

ಹೂಣೇಷು ಕಲಿಕೇಶಶ್ಚ ಸುಹೂಣೇಷು ಜಟೀಶ್ವರಃ ।

ಮೀನಾಶನೇಷು ಮೌನೀಶೋ ಮೈತ್ರೇ ಮಿತ್ರಾಯಣೇಶ್ವರಃ ॥೧೧೫॥

ವಲ್ಕಲೇಷು ಪ್ರತಾನೇಶೋ ಕಾಂದೇಷು ಪ್ರಕಟೇಶ್ವರಃ ।

ತುಹುಂಡೇಷು ತುಹುಂಡೀಶೌ ಹೌಂಡೀಶಃ ಸಾರದೇಶ್ವರಃ ॥೧೧೬॥

ಮಾಂಸಾದನೇಷು ದಾನೇಶೋ ಗಂಡೇಷು ಪುರುಕೇಶ್ವರಃ ।

ಲಂಗಡೇಷು ಫಣೀಂದ್ರೇಶೋ ವಿಸ್ತಾರ್ಯೇಷು ಪ್ರಕಾಶಕೃತ್ ॥೧೧೭॥

ಮಧ್ವಾದನೇಷು ಮಾಧ್ವೀಶೋ ಗೌಡೇಷು ಶ್ರುತಕೇಶ್ವರಃ ।

ಚಾರುದೇಷ್ವೇಷು ಶೌಕ್ಲೀಶಃ ಕುಂಟಿಕೇಷು ಲತೇಶ್ವರಃ ॥೧೧೮॥

ಪಾವನೇಷು ಫಲಸ್ಯೇಶೋ ರಾಘವೇಶೋ ದ್ರುಮೇಶ್ವರಃ ।

ಸ್ವಕಲ್ಪೇಷು ಸಪತ್ನೀಶೋ ನಗಚಾರಿಷು ನಾಗಧೃಕ್ ॥೧೧೯॥

ತುಹಲೇಶ್ವರ, ಕಾದ್ರವೇಶ್ವರ, ಧನಾಧಿಪೇಶ್ವರ, ಬಲಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯಕೇಶ್ವರ, ಸುಪಾತೀಶ್ವರ, ಪ್ರಸನ್ನಕೇಶ್ವರ. ॥೧೧೧-೧೧೨-೧೧೩॥

ಗೋನರ್ಧನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನದನಕೇಶ್ವರ, ಚೀನಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೀನಹರೇಶ್ವರನೂ, ಜಾಂಗಲೇಶಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲೇಶ್ವರನೂ, ತುಂಡೀರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾಂಡವೇಶ್ವರನೂ, ಹೂಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೇಶ್ವರನೂ, ಸುಹೂಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಟೀಶ್ವರನೂ, ಮೀನಾಶನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೌನೀಶ್ವರನೂ, ಮೈತ್ರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರಾಯಣೇಶ್ವರನೂ, ವಲ್ಕಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾನೇಶ್ವರನೂ, ಕಾಂದಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟೇಶ್ವರನೂ, ತುಹುಂಡಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಹುಂಡೇಶ್ವರನೂ, ಹೌಂಡೇಶ್ವರನೂ, ಸಾರದೇಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿವಲಿಂಗಗಳಾಗಿರುವುವು. ॥೧೧೪-೧೧೫-೧೧೬॥

ಮಾಂಸಾದನದೇಶದಲ್ಲಿ ದಾನೇಶ್ವರನೂ, ಗಂಡೇಷುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುರುಕೇಶ್ವರನೂ, ಲಂಗಡದೇಶದಲ್ಲಿ ಫಣೀಂದ್ರೇಶ್ವರನೂ, ವಿಸ್ತಾರ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಕೃದೇಶ್ವರನೂ, ಮಧ್ವಾದನದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ವೀಶ್ವರನೂ, ಗೌಡದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಕೇಶ್ವರನೂ, ಚಾರುದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೌಕ್ಲೇಶನೂ, ಕುಂಟಿಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲತೇಶ್ವರನೂ, ಪಾವನದೇಶದಲ್ಲಿ

ಫಣಾಫಣೇಶ್ವರ: ಕಾಲೇ ಅಂಕೋಲೇಷು ಜಿನೇಶ್ವರ: ।

ಮನಸ್ಯೇಷು ಪುರಂಧ್ರೇಶ: ಪೌಂದ್ರೇಷು ಪ್ರಸ್ಥಿತೇಶ್ವರ: ॥೧೨೦॥

ಮಿಥಿಲೇಷು ಕನಸ್ಯೇಶೋ ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷೇಶೋ ನಿರಿದ್ರಿಯ: ।

ವಾಪ್ತೇಷು ಭೌತಿಕೇಶತ್ವ ಕಂಠೇಷು ಮಣಿಕಂಠಕ: ॥೧೨೧॥

ತಾಣ್ಯೇಷು ಕಾಣವೇಶತ್ವ ಕರಂಧೇಷು ಮಹೇಶ್ವರ: ।

ತರಂಗೇಷು ಮಹಾಭದ್ರೋ ದರ್ಮರೇಷು ಕೃತೀಶ್ವರ: ॥೧೨೨॥

ವೈರಾಟೇಷು ಕಶೋರೇಶೋ ವಿಕ್ರಂಧೇಷು ಕುಫೇಶ್ವರ: ।

ಪಾರಿಯಾತ್ರೇ ಪಾತ್ರಿಕೇಶೋ ವಿತಸ್ತೀಶ: ಕರುಷ್ಠಲೇ ॥೧೨೩॥

ಭಾರತೇ ಪುರುಭದ್ರೇಶ: ಪುರುಹೂತೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ಗಣೇಷು ಚ ಗಣೇಶಾನ: ಕುಮಾರೀಶ: ಕುಮಾರಕೇ ॥೧೨೪॥

ಶತತ್ವಂಗೇಮರೇಶಾನ: ಪರ್ಜನ್ಯೇಶ: ಪಿಲಿಪ್ಪಲೇ ।

ಕಾಲಂಜರೇ ರುದ್ರಕೇಶೋ ಜಾತೂಕರ್ಣೇಶ್ವರತ್ಯಿವೇ ॥೧೨೫॥

ಫಲೇಶ್ವರನೂ, ರಾಘವೇಶ್ವರನೂ, ದ್ರುಮೇಶ್ವರನೂ, ಸ್ವಕಲ್ಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಪತ್ನೀಶ್ವರನೂ, ನಗಚಾರಿದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಗಧಾರೀಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಿವಮೂರ್ತಿಗಳೆನಿಸಿವೆ. (೧೧೭-೧೧೮-೧೧೯)

ಕಾಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಫಣಾಫಣೇಶ್ವರನೂ, ಅಂಕೋಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಿನೇಶ್ವರನೂ, ಮನಸ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುರಂಧ್ರೇಶ್ವರನೂ, ಪೌಂದ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಿತೇಶ್ವರನೂ, ಮಿಥಿಲಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನಸ್ಯೇಶ್ವರನೂ, ಗೋಪ್ರೇಕ್ಷೇಶ್ವರನೂ, ನಿರಿದ್ರಿಯೇಶ್ವರನೂ, ವಾಪ್ತುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕೇಶ್ವರನೂ, ಕಂದಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಣಿಕಂಠಕೇಶ್ವರನೂ, ತಾಣ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣವೇಶ್ವರನೂ, ಕರಂಧದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನೂ, ತರಂಗದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಭದ್ರೇಶ್ವರನೂ, ದರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತೀಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಿವಲಿಂಗಗಳು. ||೧೨೦-೧೨೧-೧೨೨॥

ವೈರಾಟದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಶೋರೇಶ್ವರನೂ, ವಿಕ್ರಂಧದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಫೇಶ್ವರನೂ, ಪಾರಿಯಾತ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಿಕೇಶ್ವರನೂ, ಕರುಷ್ಠಲದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿತಸ್ತೀಶನೂ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುರುಭದ್ರೇಶ್ವರನೂ, ಪುರುಹೂತೇಶ್ವರನೂ, ಗಾಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ್ವರನೂ, ಕುಮಾರ

ವರ್ಧನೇ ಪಾರಿಭದ್ರೇಶೋ ವಿಂಧ್ಯೇ ಸಾಧ್ಯೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ವಿರಾಧೇಶಃ ಕೊಂಕಣೇಶಸ್ತಮಾಲೇಷು ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥೧೨೬॥

ಗರ್ಗರೀಷು ಪವೀಶಾನ ಉದ್ವಾಮೇ ಚ ಪ್ರಸೇನಜಿತ್ ।

ಕಾಂಡೇಷು ಪಾಂಡಲೀಶಾನೋ ವಧ್ರೇಷು ಬ್ರಧ್ನಕೇಶ್ವರಃ ॥೧೨೭॥

ಕರಂಭೇಷು ಸುಧನ್ವೀಶೋ ಗೋಪತಿಶ್ಚ ಮಹೇಶ್ವರಃ ।

ಉರ್ವರೀಶೋ ವಾಮನೇಶೋ ಸಿಂಜನೇ ಕುಜನೇಶ್ವರಃ ॥೧೨೮॥

ಶಾಂತಕುಂಭೇಷು ಕುಂಭೀಶೋ ಮಥನೇಶೋ ಮೃಡೇಶ್ವರಃ ।

ಪಂಥಾವೃತೇಶ್ವರಶ್ಚೈತ್ರೇ ಮಾಣಿಕ್ಯೇಶಃ ಪ್ರಸೋಮಕಃ ॥೧೨೯॥

ಸೋಮಚೂಡೇಶ್ವರಃ ಸೈಂಹೇ ಸಿಂಹಕೇಶಶ್ಚ ಶಂಕರಃ ।

ಕಾಕೇಶ್ವರಸ್ತರಕೇಶೋ ಮಾಲನೇಷು ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥೧೩೦॥

ವೀಣಾಪಾಣೇಶ್ವರೋ ನೀಲೇ ಸೌನ್ದೋ ಸೋಮೇಶ್ವರೋ ಮಹಾನ್ ।

ಹೇಮಕೂಟೇ ಚ ಕೂಟೇಶಸ್ತಿಕೂಟೇ ಕರ್ಕಟೇಶ್ವರಃ ॥೧೩೧॥

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರೇಶ್ವರನೂ, ಶತಶೃಂಗಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಅಮರೇಶ್ವರನೂ, ಪಿಲಿಪ್ಪಿಲ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರ್ವಣೈಶ್ವರನೂ, ಕಾಲಂಜರದೇಶದಲ್ಲಿ ರುದ್ರೇಶ್ವರನೂ, ಜಾತೂಕರ್ಣೇಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೆನಿಸಿರುವುವು. ॥೧೨೪-೧೨೫॥

ವರ್ಧನಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪಾರಿಭದ್ರೇಶ್ವರನೂ, ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯೇಶ್ವರನೂ, ತಮಾಲಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಿರಾಧೇಶ್ವರ, ಕೊಂಕಣೇಶ್ವರ, ತಮಾಲೇಶ್ವರ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಇವುಗಳೂ, ಗರ್ಗರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪವೀಶಾನ, ಉದ್ವಾಮೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸೇನಜಿತ್, ಎಂಬ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ, ಕಾಂಡಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಲೀಶ್ವರ, ಬ್ರಧ್ನಕೇಶ್ವರ, ಇವೂ, ಕರಂಜಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಧನ್ವೀಶ್ವರ, ಗೋಪತೀಶ್ವರ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಸಿಂಜಾನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉರ್ವರೇಶ್ವರ, ವಾಮನೇಶ್ವರ ಕುಜನೇಶ್ವರಗಳೆಂಬ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳೆನಿಸಿವೆ. ॥೧೨೬-೧೨೭-೧೨೮॥

ಶಾಂತಕುಂಭಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಭೇಶ್ವರ, ಮಥನೇಶ್ವರ, ಮೃತೇಶ್ವರ, ಪಂಥಾವೃತೇಶ್ವರ, ಎಂಬುವೂ, ಚೈತ್ರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸೋಮಕೇಶ್ವರ, ಸೋಮಚೂಡೇಶ್ವರ, ಸೈಂಹಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸಿಂಹಕೇಶ್ವರ, ಶಂಕರೇಶ್ವರ, ಕಾಕೇಶ್ವರ,

ಸಹ್ಯೇ ಸಹ್ಯೇಶ್ವರೋ ದೇವಿ ಹಿಮವಂತ್ಯಕುರೇಶ್ವರಃ ।

ಕೇದಾರಶ್ಚೈವ ಭಾಮೇಶೋ ಗಾರ್ಗರೀಶೋಽಥ ಚಂದನೇ ॥೧೩೨॥

ಹರಶ್ಚಲೇ ಹರೀಶಶ್ಚ ಕರ್ಪಟೇ ಕಾರ್ಪಟೇಶ್ವರಃ ।

ಸತ್ಯೇಶ್ವರೋ ವೈನತೇಶೋ ಗಾರುಡೇ ಪರ್ವತೋತ್ತಮೇ ॥೧೩೩॥

ಪ್ರಜಾಪತೀಶೋ ವೇದೀಶಸ್ತ್ರಿಧಾಮೇಶೋ ರತೀಶ್ವರಃ ।

ಹರಿಗರ್ಭೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮಗರ್ಭೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ॥೧೩೪॥

ರತ್ನಾದ್ರಿ ರತ್ನಗರ್ಭೇಶೋ ವಿದ್ಯೇಶೋ ವೈದ್ಯಪರ್ವತೇ ।

ಕಂದರ್ಪೇಶಶ್ಚ ಸರ್ಪೇಶೋ ಗೋವರ್ಧನಗಿರೌ ಸ್ಥಿತೌ ॥೧೩೫॥

ಪ್ರತಾರ್ಥೇಶಸ್ತಾಮೃಕೇಶ ಶಿಖಂಡೀಶೌ ಗತಾವುಘೌ ।

ಪ್ರಭಾವಂಡಲಕೇಶಶ್ಚ ವಿಧಾಮೇಶೇಶ್ವರೇಶ್ವರಃ ॥೧೩೬॥

ಸಾರಕೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದುವುಗಳೂ ಮಾಲನದೇರದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುವು. ॥೧೩೯-೧೩೦॥

ನೀಲಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವೀಣಾಪಾಣೇಶ್ವರನೂ, ಸೌಮ್ಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರನೂ, ಹೇಮಕೂಟಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಟೇಶ್ವರನೂ, ತ್ರಿಕೂಟಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಕಟೇಶ್ವರನೂ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯೇಶ್ವರನೂ, ಹಿಮವದ್ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕುರೇಶ್ವರನೂ, ಚಂದನವನದಲ್ಲಿ ಕೇದಾರೇಶ್ವರ, ಭಾಮೇಶ್ವರ, ಗಾರ್ಗರೀಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೆನಿಸಿವೆ. ॥೧೩೧-೧೩೭॥

ಹರಶ್ಚಲದಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರನೂ, ಕರ್ಪಟಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಪಟೇಶ್ವರನೂ, ಗರುಡಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯೇಶ್ವರ, ವೈನತೇಶ್ವರ, ಪ್ರಜಾಪತೀಶ್ವರ, ವೇದೀಶ್ವರ, ತ್ರಿಧಾಮೇಶ್ವರ, ರತೀಶ್ವರ, ಹರಿಗರ್ಭೇಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮಗರ್ಭೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ॥೧೩೮-೧೩೪॥

ರತ್ನಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರತ್ನಗರ್ಭೇಶ್ವರನೂ, ವೈದ್ಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನೂ, ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದರ್ಪೇಶ್ವರ, ಸರ್ಪೇಶ್ವರ ಇವೂ, ಪ್ರತಾರ್ಥೇಶ್ವರ, ತಾಮ್ರಕೇಶ್ವರ, ಶಿಖಂಡೀಶ್ವರ, ಪ್ರಭಾವಂಡಲಕೇಶ್ವರ, ವಿಧಾಮೇಶ್ವರ, ಈಶ್ವರೇಶ್ವರ ಇವೂ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವುಗಳು. ॥೧೩೫-೧೩೬॥

ತೋಯಕೇಶಶ್ಚವಗಿರೌ ಹರಿಕೇಶಶಿಖಂಡಿಕೇ ।

ಕರಂಜಪರ್ವತಗತಾತಾಮ್ರಭೂಮೌ ಪಿಲಿಪ್ಪಿಲಃ ॥೧೩೭॥

ದಂಡರೀಶಸ್ತುಂಡರೀಶೋ ಗಹ್ವರೇ ಪರ್ವತೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ।

ಮಾರ್ಗಪಾಣೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಸೌಧನ್ವೇ ಪರ್ವತೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ॥೧೩೮॥

ಸ್ವರ್ಣವೇತ್ರಧರಶ್ಚೈವ ಶಕ್ತೀಶೋ ಮೇರುಮೌಲಿಗಃ ।

ಕಪಾಲೇಶಃ ಪಾಲಗಿರೌ ಚಿತ್ರಘಂಟೇ ನಗೇಶ್ವರಃ ॥೧೩೯॥

ದೇವೇಶ್ವರೋ ದೇವಕೂಟೇ ವೃಷಭೇಶೋ ವೃಷಾಚಲೇ ।

ಕಕುದ್ಮತೀಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಕಕುದ್ಮತಿಸ್ಥಿತಶ್ಚೈವಃ ॥೧೪೦॥

ಭಾದ್ರೇ ಗಿರೌ ಭಾದ್ರಕೇಶೋ ಮಂದರೇ ಸುಂದರೇಶ್ವರಃ ।

ಕಲಶೇಶಾಕುಲಾಲೇಶೌ ಕೈಲಾಸೇ ದಕ್ಷಿಣೇಸ್ಥಿತೌ ॥೧೪೧॥

ಮನಸ್ವೀಶಗಣೇಶಾನ್ ಹರಿದ್ವರ್ಣನಗಸ್ಥಿತೌ ।

ವನಾಂತಿಕೇಶೋ ವೇದೇಶೋ ಗತೀಶೋ ಅರುಣೇಶ್ವರಃ ॥೧೪೨॥

ತೇನೇಶೋ ವಾತಭದ್ರೇಶಃ ಕುಮುದೇ ಕುಮುದೇಶ್ವರಃ ।

ವಾತೇಶೋ ಧನದೇಶಾನೋ ವೀತಿಹೋತ್ರೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ॥೧೪೩॥

ಶಿವಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತೋಯಕೇಶ್ವರನೂ, ಕರಂಜಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹರಿಕೇಶ ಶಿಖಂಡ ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗಗಳೂ, ತಾಮ್ರಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಲಿಪ್ಪಿಲೇಶ್ವರನೂ, ಗಹ್ವರಪರ್ವತದಲ್ಲಿ, ದಂಡರೀಶ್ವರ ಲಿಂಗಗಳೂ, ಸೌಧನ್ವಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಪಾಣೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುವು. ॥೧೩೭-೧೩೮॥

ಮೇರುಮೌಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣವೇತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಶಕ್ತೀಶ್ವರನೂ, ಪಾಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಲೇಶ್ವರನೂ, ಚಿತ್ರಘಂಟಾಪ್ರೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಗೇಶ್ವರನೂ, ದೇವಕೂಟದಲ್ಲಿ ದೇವೇಶ್ವರನೂ, ವೃಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ವೃಷಭೇಶ್ವರನೂ, ಕಕುದ್ಮತೀಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕಕುದ್ಮತೀಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾಗಿವೆ. ॥೧೩೯-೧೪೦॥

ಭದ್ರಾಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾದ್ರವೇಶ್ವರನೂ, ಮಂದರಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರೇಶನೂ, ದಕ್ಷಿಣಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕಲಶೇಶ ಮತ್ತು ಆಕುಲಾಲೇಶ್ವರನೂ, ಹರಿದ್ವರ್ಣಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ವೀಶಗಣೇಶ್ವರರೂ, ನೆಲಸಿರುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ವನಾಂತಿಕೇಶ್ವರ, ವೇದೇಶ್ವರ,

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಸೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ದಂಡಪಾಣೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ದುಂದುಭೇ ಪರ್ವತವರೇ ದುಂದುಭೀಶೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥೧೪೪॥

ಸಂಘಹಾರೀಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಜ್ವಾಲಾಗರ್ಭೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ವಾತೂಲೇಶಃ ಪನ್ನಗೇಶಃ ಕರಂಭೀ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರಃ ॥೧೪೫॥

ಬಕೇಶ್ವರಸ್ಥಾರಸೇಶಃ ಶಕ್ರೇಶೋ ಗಂಧರ್ವಪತೇ ।

ಸುನಾಭೇ ಪರ್ವತವರೇ ಸುನಾಭೇಶೋ ನಭೇಶ್ವರಃ ॥೧೪೬॥

ಕರ್ಮಾರಿಪರ್ವತವರೇ ಕರ್ಮಾರೀಶ್ಚೈತತ್ಪ್ರವೇ ।

ಕ್ರೌಂಚೇ ಕ್ರೌಂಚೇಶ್ವರೋ ದೇವಿ ಹರಿತೇ ಹರಿತೇಶಕಃ ॥೧೪೭॥

ವಹ್ನಿಶೈಲೇ ಚ ವಹ್ನೀಶೋ ಮಲಯೇ ಮಲಯೇಶ್ವರಃ ।

ವೇತಸೇ ವೇತಸೇಶಾನೋ ವೃಷಭೇ ವೃಷಭೇಶ್ವರಃ ॥೧೪೮॥

ಕಪಾಲಮೋಚನಃ ಕಾಂತೇ ರೋಹಿತೇ ರೋಹಿತೇಶ್ವರಃ ।

ಕಂಠರೇ ಭೂಧರೇಶಾನೋ ವಿದ್ಯುತೇ ವೈದ್ಯುತೇಶ್ವರಃ ॥೧೪೯॥

ಗತೀಶ್ವರ, ಅರುಣೇಶ್ವರ, ತೇನೇಶ್ವರ. ವಾತಭದ್ರೇಶ್ವರ, ಕುಮುದೇಶ್ವರ, ವಾತೇಶ್ವರ. ಧನದೇಶ್ವರ, ವಿಶಿಷ್ಟೋತ್ತೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾದವುಗಳು. ॥೧೪೧-೧೪೨-೧೪೩॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಸೇಶ್ವರ, ದಂಡಪಾಣೇಶ್ವರ, ದುಂದುಭಿಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ದುಂದುಭೀಶ್ವರ, ಮಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಗಳೂ. ಸಂಘಹಾರೀಶ್ವರ, ಜ್ವಾಲಾಗರ್ಭೇಶ್ವರ, ವಾತೂಲೇಶ್ವರ, ಪನ್ನಗೇಶ್ವರ, ಕರಂಭೀಶ್ವರ, ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಈ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾದವುಗಳು. ॥೧೪೪-೧೪೫॥

ಬಕೇಶ್ವರ, ಸಾರಸೇಶ್ವರ. ಶಕ್ರೇಶ್ವರ ಇವು ಗಂಧರ್ವಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೂ. ಸುನಾಭ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸುನಾಭೇಶ್ವರನೂ, ಅನಾಭೇಶ್ವರನೂ, ಕರ್ಮಾದಿಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಾದಿಶ್ವರನೂ, ಕ್ರೌಂಚಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕ್ರೌಂಚೇಶ್ವರನೂ, ಹರಿತಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹರಿಕೇಶ್ವರನೂ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ॥೧೪೬-೧೪೭॥

ಅಗ್ನಿಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಹ್ನೀಶ್ವರನೂ, ಮಲಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮಲಯೇಶ್ವರನೂ, ವೇತಸಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವೇತಸೇಶ್ವರನೂ, ವೃಷಭಾಚಲದಲ್ಲಿ ವೃಷಭೇಶ್ವರನೂ, ಕಾಂತಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಲಮೋಚನೇಶ್ವರನೂ, ರೋಹಿತಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ರೋಹಿತೇಶ್ವರನೂ,

ವಿಭಾಂಡೇ ಭಾಂಡವೀಶಾನಃ ಕರಮರ್ದೇ ಸನಾತನಃ ।

ತುಹಿಂಡೇ ಕೊಂಡಕೇಶಶ್ಚ ಚಂದ್ರೇಶಶ್ಚಂದ್ರಪರ್ವತೇ ||೧೫೦||

ವಿನಂದಿನೇ ಸುನಂದೀಶಃ ಕಣವಾದ್ರೌ ಕಣೇಶ್ವರಃ ।

ಏತೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತಃ ಶೈಲಾ ವಿಗಾಢಾ ಯೇ ಮಹಾರ್ಣವೇ ||೧೫೧||

ತನ್ನಾಲಿಂಗಾನ್ನೇತಾನಿ ದೃಷ್ಟಾನ್ಯಘರಾಣಿ ಮೇ ।

ನದೀನದಸಮುದ್ರೇಷು ದ್ವೀಪೇಷು ದ್ವೀಪಕೇಶ್ವರಃ ||೧೫೨||

ತವ ಪೀತಾನ್ಯನಂತಾನಿ ಪಂಚಾಶತ್ತೇಷು ಮುಖ್ಯತಃ ।

ತನ್ನಾ ಮಾನಿ ವದಾಮ್ಯದ್ಯ ಶೃಣುಷ್ವ ಕಮಲಾನನೇ ||೧೫೩||

ಮಣಿದ್ವೀಪಂ ಚ ಕೈಲಾಸೇ ಅವಿಮುಕ್ತೇ ಚ ಮಂಗಲಾ ।

ಸನಾತನೇ ಸಿನೀವಾಲೀ ಭದ್ರೇ ಭದ್ರವಟೇಶ್ವರೀ ||೧೫೪||

ಕಂಠರಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಭೂಧರೇಶ್ವರನೂ, ವಿದ್ಯುತ್ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯುತೇಶ್ವರನೂ, ವಿಭಾಂಡಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಂಡವೀಶ್ವರನೂ, ಕರಮರ್ದಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸನಾತನೇಶ್ವರನೂ, ಚಂದ್ರಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೇಶ್ವರನೂ, ತುಹಿಂಡಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಕೇಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಗಳೆನಿಸಿವೆ ||೧೪೮-೧೪೯-೧೫೦||

ವಿನಂದಿಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸುನಂದೀಶ್ವರನೂ, ಕಣವಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಣೇಶ್ವರನೂ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪರ್ವತಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ನದಿಗಳು, ನದಿಗಳು, ಸಮುದ್ರತೀರಗಳು, ದ್ವೀಪಗಳು, ಪರ್ವತಶಿಖರಗಳು ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಯಾ ಹೆಸರಿನ ಶಿವಲಿಂಗಗಳಿರುವುವು. ಆ ಶಿವಲಿಂಗಗಳ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಭಕ್ತರ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು ಇದೇ ರೀತಿ, ದೇವಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪೀಠಗಳು (ಸ್ಥಾನಗಳು) ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತವಾಗಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿನಗೆ ಈಗ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆನು. ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಲಾಲಿಸು ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ದೇವಿಯ ಆವಾಸಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದನು. ||೧೫೧-೧೫೨-೧೫೩||

ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಮಣಿದ್ವೀಪನಿವಾಸಿನಿಯಾಗಿರುವೆ. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ (ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ) ಸರ್ವಮಂಗಳೆಯೆನಿಸಿರುವೆ. ಸನಾತನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿನೀವಾಲಿಯೆಂದೂ,

ಕಾಲಂಜರೇ ಜರಾದೇವಿ ಜಜ್ಜಾಲೇ ಜಾಲಕೇಶ್ವರೇ ।

ಓಂಕಾರೇ ಕಾಮದಾ ದೇವೀ ಸರ್ವಜ್ಞಾ ಗೋಮತೀತಟೇ ॥೧೫೫॥

ವಿವಾಶಾ ಪಾಶಮಥಿನೀ ಮಾಯಾಪುರ್ಯಾಂ ಚ ಮೇನಕಾ ।

ಕಲಾವತೀ ಕಾಲಶೈಲೇ ಮರುದಾ ಮರುಧಾಮುನೀ ॥೧೫೬॥

ಜ್ವಾಲಾಮುಖೀ ಪ್ರಭಾಸೇ ತ್ವಂ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜೇ ಚ ಕನ್ಯಕಾ ।

ಕೋಕಾಮುಖೇ ದೇವಿಕಾ ತ್ವಂ ಸಹಜನ್ಯಾಘೃತಾದನೇ ॥೧೫೭॥

ಪಾರ್ವತೀ ರಮಣೇ ಶೈಲೇ ತುಂಗಾಯಾಂ ತುಂಗಕಾಶಿನೇ ।

ಸರ್ಕಾದನೇ ನೇಗವತೀ ರುದ್ರಕೋಟೌ ಮಹೇಶ್ವರೇ ॥೧೫೮॥

ಗೋಡಕೇ ಗೋಮತೀ ದೇವೀ ವನೇಶೇ ರಮಣೇಮಣಿಃ ।

ತಾಲಜಂಘೇ ಖಂಡಕೇಶೀ ದರ್ದುರೇ ತ್ವಮರಾವತೀ ॥೧೫೯॥

ಪ್ರಸಾದಿನೀ ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯೇ ಗಾರುಡೇ ಗರುಡೇಶ್ವರೇ ।

ಅನಂತೇನಂತಕಕ್ರಿಸ್ತುಂ ಸಿಂಹಲೇ ಸಿಂಹವಾಹಿನೀ ॥೧೬೦॥

ಭದ್ರಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವರ್ತಿಸ್ತರಿಯೆಂದೂ, ಕಾಲಂಜರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜರಾದೇವಿಯೆಂದೂ, ಜಜ್ಜಾಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾಲಕೇಶ್ವರಿಯೆಂದೂ, ಓಂಕಾರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಮದಾದೇವಿಯಾಗಿಯೂ ಗೋಮತೀತೀರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾದೇವಿಯಾಗಿಯೂ ನೀನು ತೋರಿಬರುತ್ತಿರುವೆ. ॥೧೫೪-೧೫೯॥

ವಿವಾಶಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಶಮಥಿನಿಯೆಂದೂ, ಮಾಯಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಮೇನಕೆಯೆಂದೂ, ಕಾಲಶೈಲದಲ್ಲಿ ಕಲಾವತಿಯೆಂದೂ, ಮರುಧಾಮುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮರುದಾವೆಂದೂ, ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯೆಂದೂ, ಕನ್ಯಕುಬ್ಜದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಿಕೆಯೆಂದೂ, ಕೋಕಾಮುಖಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದೇವಿಯೆಂದೂ, ಘೃತಾವನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಜನ್ಯೆಯೆಂದೂ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವೆ. ॥೧೫೬-೧೫೭॥

ರಮಣಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದೂ, ತುಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ತುಂಗಾದೇವಿಯೆಂದೂ ಸರ್ಕಾದನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೇಗವತಿಯೆಂದೂ, ರುದ್ರಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರಿಯೆಂದೂ, ಗೋಡಕಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಮತಿಯೆಂದೂ, ವನೇಶಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಮಣೇಮಣಿಯೆಂದೂ, ತಾಲಜಂಘಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಖಂಡಕೇಶಿಯೆಂದೂ, ದರ್ದುರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮರಾವತಿಯೆಂದೂ, ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿನಿಯೆಂದೂ, ಗರುಡಾಚಲದಲ್ಲಿ

ಚಂದ್ರಲೇ ಚಂದಲಾದೇವೀ ಬದರ್ಯಾಂ ಕಾಂತಿದಾಯಿನೀ ।

ವಿರಜೇ ವೀತಶೋಕಾ ತ್ವಂ ಕಾಲಿಂದೇ ಕಾಲಿಕಾ ಶಿವಾ ||೧೬೧||

ಮಹೇಶೀ ತ್ವಮರಾವತ್ಯಾಂ ನಂದಿನೀ ಗೋನಗೇ ಸ್ತುತಾ ।

ತೇಜೋವತೀ ಕರಂಭಾಸ್ಯೇ ಕಂಕೋಲೇ ಲಕುಲೇಶ್ವರೀ ||೧೬೨||

ದುರ್ಗಾ ದುರ್ಗಾಕರಕ್ಷೇತ್ರೇ ಶೂರ್ಪಾರೇ ಶೂದ್ರಕಾಸ್ತುತಾ ।

ಸಂಮೋದಿನೀ ಅಗ್ನಿಶೈಲೇ ತ್ವಂ ಕಾಮಠೇ ತ್ವಬ್ಜಸನ್ನಿಭಾ ||೧೬೩||

ಹೇಲಾವತೀ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸಿದ್ಧಿದಾಯುಷ್ಯಕೇ ಶಿವೇ ।

ವೈದ್ಯನಾಥೇ ವೇಗವತೀ ಕಮಲೇ ಕಮಲಾವತೀ ||೧೬೪||

ನೈಮಿಷೇ ನಿಮಿಷಾದೇವೀ ಕುಣಿಭದ್ರೇ ಚ ಕುಂಜಿಕಾ ।

ಗಂಧರ್ವಾ ಗಂಧಶೈಲೇ ತ್ವಂ ವರಾಸ್ಯಾ ತ್ವಂ ಹರಾಚಲೇ ||೧೬೫||

ತಕ್ಕೋಲೇ ಕಾಲಶಮನೀ ರುದ್ರಾಣೀ ಸ್ಥಾನಪೀತಕೇ ।

ಅನರ್ತೇ ತ್ವಮಿಲಾದೇವೀ ಕ್ಷಮಾಯಾಂ ತ್ವಂ ಕ್ಷಮಾವತೀ ||೧೬೬||

ಗರುಡೇಶ್ವರಿಯೆಂದೂ, ಅನಂತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನಂತಶಕ್ತಿಯೆಂದೂ, ಸಿಂಹಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹವಾಹಿನಿಯೆಂದೂ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವೆ. ||೧೫೮-೧೫೯-೧೬೦||

ಎಲಾ ದೇವಿಯೇ, ಚಂದ್ರಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಚಂದಲಾದೇವಿಯೆನಿಸಿರುವೆ. ಬದರಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾಂತಿದಾಯಿನೀ, ವಿರಜಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವೀತಶೋಕೆ, ಕಾಲಿಂದಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಕೆ, ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರೀ, ಗೋನಗಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂದಿನೀ, ಕರಂಭಾಸ್ಥದಲ್ಲಿ ತೇಜೋವತಿ, ಕಂಕೋಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕುಲೇಶ್ವರಿ ಈ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವೆ. ||೧೬೧-೧೬೨||

ದುರ್ಗಾಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗ, ಶೂರ್ಪಾರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರಕೆ, ಅಗ್ನಿಶೈಲದಲ್ಲಿ ಸಂಮೋದಿನೀ, ಕಾಮಠಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಬ್ಜಸನ್ನಿಭಾ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಲಾವತಿ, ಆಯುಷ್ಯಕದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿದಾ, ವೈದ್ಯನಾಥಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವೇಗವತಿ, ಕಮಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾವತಿ ಈ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನೀನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವೆ. ||೧೬೩-೧೬೪||

ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಿಮಿಷಾದೇವಿ, ಕುಣಿಭದ್ರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಂಜಿಕಾ, ಗಂಧಶೈಲದಲ್ಲಿ ಗಂಧರ್ವಾದೇವಿ, ಹರಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವರಾಸ್ಯೆ, ತಕ್ಕೋಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ

(ನೈಮಿಷೇ ನಿಮಿಷಾ ದೇವೀ ಕುಣಿಭದ್ರೇ ಚ ಕುಂಜಿಕಾ) ।
 ವಿಂಧ್ಯೇ ತ್ವಂ ಕೌಶಿಕೀ ದೇವೀ ಬಂಧನೇ ಬಂಧಮೋಚಿನೀ ॥೧೬೭॥
 ವಟಾರಣ್ಯೇ ಸಟಾದೇವೀ ಸೋಮೇದ್ರಾ ಸೋಮಮಸ್ತಕಾ ।
 ವಿಜಯಾ ವಿಜಯಾಪುರ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೇ ಚ ಕನ್ಯಕಾ ॥೧೬೮॥
 ವೇಗಾ ತ್ವಂ ವೈನತೇ ಶೈಲೇ ಬೃಹತೀ ಧಾತುಶೈಲಕೇ ।
 ತುಂಗಾಚಲೇ ತುಂಗಕುಚಾ ವಿಮನಸ್ತಾ ವಿರಾಜಕೇ ॥೧೬೯॥
 ಹಾಲಾಹಲೇ ಹಲಸ್ತಾ ತ್ವಂ ಕಂದರ್ಪೇ ದರ್ಶನಾಶಿನೀ ।
 ಕುಣಿಕುಂಭೇ ಮಹಾದೇವೀ ಭದ್ರದಾ ಕನಕಾಚಲೇ ॥೧೭೦॥
 ಕುರಂಗಲೋಚನಾ ರಂಗೇ ಶತಾಂಗೇ ಶಾಂತಿದಾಯಿನೀ ।
 ಮೇಘಮಾಲಾ ಮೇಘಗಿರೌ ರೌಂಬರೇ ಬಿಂದುರೂಪಿಣೀ ॥೧೭೧॥

ಕಾಲಶಮನೀ, ಸ್ಥಾನಪೀಠದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಣೀ, ಅನರ್ತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಲಾದೇವೀ, ಕ್ಷಮಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾವತೀ ಈ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವೆ. ॥೧೬೫-೧೬೬॥

ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಶಿಕೀ, ಬಂಧನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಮೋಚಿನೀ, ವಟಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಟಾದೇವೀ, ಸೋಮಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮಮಸ್ತಕಾ, ವಿಜಯಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯಾ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಕಾ, ವೈನತೀಯಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವೇಗವತೀ, ಧಾತುಶೈಲದಲ್ಲಿ ಬೃಹತೀದೇವೀ, ತುಂಗಾಚಲದಲ್ಲಿ ತುಂಗಕುಚಾದೇವಿ, ವಿರಾಜಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಮನಸ್ತಾದೇವಿ, ಈ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವೆ. ॥೧೬೭-೧೬೮-೧೬೯॥

ಹಾಲಾಹಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲಸ್ತಾದೇವಿ, ಕಂದರ್ಪಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನಾಶಿನೀ, ಕುಣಿಕುಂಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಿ, ಕನಕಾಚಲದಲ್ಲಿ ಭದ್ರದಾದೇವಿ, ರಂಗಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುರಂಗಲೋಚನಾದೇವಿ, ಶತಾಂಗಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿದಾಯಿನೀ, ಮೇಘಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಘಮಾಲಾದೇವಿ, ತುಂಬುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಂದುರೂಪಿಣೀದೇವೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನೀನು ನೆಲೆಸಿರುವೆ. ॥೧೭೦-೧೭೧॥

ಭೈರವೀ ಭೈರವೇ ಪೀಠೆ ತ್ರಿಕೋಣೇ ತ್ವಂ ತ್ರಿಕೋಣಗಂ ।

ಲಲಿತಾ ಲಲಿತಾಪುರ್ಯಾಂ ಮಹಾದೇವೀ ಚ ಶಾಂಭವೀ ||೧೭೨||

ಉಡ್ಯಾಣೇ ಚಂಡಿಕಾದೇವೀ ಮೌಸಲೇ ಮುಸಲೇಶ್ವರೀ ।

ತುಲಜಾ ತುಲಜಾಪುರ್ಯಾಂ ಶ್ರೀಶೈಲೇ ಭ್ರಮರಾಂಬಿಕಾ ||೧೭೩||

ರಾಜೇಶ್ವರೀ ರಾಜಪೀಠೇ ಕೌಠುಮೀ ಕುಠಮೇಶ್ವರೀ ।

ವಾಮನಾ ತ್ವಂ ವೇಗಿಕಾಯಾಂ ಮಹೇಂದ್ರೇ ಚಂದ್ರಪೂಜಿತಾ||೧೭೪||

ಗತಿದಾ ತಾರಣೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಶರಣೇ ಶರಣಾಂಬಿಕೇ ।

ಕೌಸಲೇ ಸಾಲಮಥನಾ ಹಿಮಶೈಲೇ ಚ ಚಂಡಿಕಾ ||೧೭೫||

ನಗ್ನಿಕಾ ಕೋರಟಿಕಾಯಾಂ ತು ಕರಂಜೇ ಕರಮರ್ದಿನೀ ।

ಗರ್ಭೇಶ್ವರೇ ತ್ವಂ ಗರ್ಭೇಶೀ ಕುನಂದೇ ನಂದಿನೋದಿನೀ ||೧೭೬||

ವಾಯವ್ಯೇ ತ್ವಂ ಭಗಾಕ್ಷೇ ಚ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೇ ಕಹೋಲಕೇ ।

ದಧ್ಯಾದನೇ ಭೋಮಕಾ ತ್ವಂ ವನವಾಸೀ ಚ ವನ್ಯಕಾ ||೧೭೭||

ಭೈರವೀಪೀಠದಲ್ಲಿ ಭೈರವಿಯಾಗಿಯೂ, ತ್ರಿಕೋಣಪೀಠದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋಣಕೇಶ್ವರಿಯೂ, ಲಲಿತಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯೂ, ಮಹಾದೇವಿಯಾಗಿಯೂ, ಶಾಂಭವಿಯಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವೆ. ಉಡ್ಯಾಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂಡಿಕಾದೇವಿ, ಮೌಸಲಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಸಲೇಶ್ವರೀ, ತುಲಜಾನಗರದಲ್ಲಿ ತುಲಜಾದೇವೀ, ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮರಾಂಬಿಕೆ, ರಾಜಪೀಠದಲ್ಲಿ ರಾಜೇಶ್ವರೀ, ಕುಠಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೌಠುಮೀದೇವಿ, ವೇಗಿಕಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಮನಾದೇವಿ, ಮಹೇಂದ್ರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪೂಜಿತಾದೇವಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನೀನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವೆ. ||೧೭೨-೧೭೩-೧೭೪||

ತಾರಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗತಿದಾಯಿನೀ, ಶರಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶರಣಾಂಬಿಕೆ, ಕೌಸಲದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲಮಥನಾ, ಹಿಮಶೈಲದಲ್ಲಿ ಚಂಡಿಕೆ, ಕೋರಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಗ್ನಿಕಾ, ಕರಂಜಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರಮರ್ದಿನೀ, ಗರ್ಭೇಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭೇಶ್ವರೀ, ಕುನಂದಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂದಿನೋದಿನೀ ಎಂಬ ಈ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನೀನು ನೆಲೆಸಿರುವೆ. ||೧೭೫-೧೭೬||

ವಾಯವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಗಾಕ್ಷಿಯೂ, ಕಹೋಲಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿಯೂ, ದಧ್ಯಾದನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಮಕಾದೇವಿಯೂ, ವನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವನವಾಸಿನಿಯೂ,

ಗೋನರ್ಧೇ ಪರ್ಣಿಕಾ ದೇವೀ ಕಾಂತಿಪುರಾಂ ಚ ಕಾಂತಕಾ ।
 ಸಮಾಸೀನಾ ಮೇರುಮೌಲೌ ಕದಂಬೇ ಬಿಂಬರೂಪಿಣೀ ॥೧೭೮॥
 ಮಂದರೇ ಸುಂದರೀ ತ್ವಂ ಚ ಚಿತ್ರಶೈಲೇ ತ್ರಿಕೂಲಕಾ ।
 ಕ್ರೌಂಚಾರಣ್ಯೇ ಸ್ವಂದಮಾತಾ ಗಣಮಾತಾ ಗಣೇಶ್ವರೇ ॥೧೭೯॥
 ಲೋಕಿನೇ ಲೋಕಮಾತಾ ತ್ವಂ ಕೌಲಾಪುರಾಂ ಚ ಕೌಲಿನೀ ।
 ಪದ್ಮಗರ್ಭೇ ಚ ಪದ್ಮಾತ್ಮಂ ವಿರಾಗಾಮಾಸ್ಯಕೇ ಶಿವಾ ॥೧೮೦॥
 ಕೂರ್ಮಗ್ರೀವಾ ಹಯಶಿರೇ ಭೇರುಂಡೇ ಭಂಡನಾಶಿನೀ ।
 ಉಪಾಂಗೇ ಪಾಂಗಿಕಾ ದೇವೀ ವಿಶಾಲಾ ಗಂಧಮಾದನೇ ॥೧೮೧॥
 ಗೋಕರ್ಣೇ ಶಿಶಿಕಂಠಾ ತ್ವಂ ಕಾಂಚ್ಯಾಂ ತ್ವಂ ರಾಮಕೋಟಿಕಾ ।
 ಹಾಲಾಸ್ಯೇ ಶ್ಯಾಮಲಾ ದೇವೀ ಹಸ್ತಿಶೈಲೇ ಚ ಹಸ್ತಿನೀ ॥೧೮೨॥
 ಮಲಯೇ ತ್ವಂ ಭಗವತೀ ವಿನಾತೇ ಕಲಿಕಾಸ್ಪತಾ ।
 ಮಹೇಂದ್ರೇ ಚಾರುಚಂದ್ರಾಂಕಾ ಕನಕೇ ಕಮಲೇಶ್ವರೀ ॥೧೮೩॥

ಗೋನರ್ಧಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರ್ಣಿಕಾದೇವಿಯೂ, ಕಾಂತಿಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಕೆಯೂ, ಮೇರುಮೌಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಸೀನೆಯೂ, ಕದಂಬಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬರೂಪಿಣಿಯೂ, ಮಂದರಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರಾಂಬೆಯೂ, ಚಿತ್ರಶೈಲದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೂಲಕೆಯೂ, ಕ್ರೌಂಚಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂದಮಾತೆಯೂ, ಗಣೇಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಣಮಾತೆಯೂ, ಲೋಕನೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾತೆಯೂ, ಕೌಲಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಲಿನೀ ಎನಿಸಿಯೂ, ಪದ್ಮಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಿಯೆಂದೂ, ವಿರಾಗಾಮಾಸ್ಯಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವೆ. ॥೧೭೭-೧೭೯-೧೮೦॥

ಹಯಶಿರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮಗ್ರೀವಾ, ಭೇರುಂಡಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಂಡನಾಶಿನೀ, ಉಪಾಂಗಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಗಿಕಾ, ಗಂಧಮಾದನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲಾ, ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶಿಶಿಕಂಠಾದೇವಿ, ಕಾಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಕೋಟೇಶ್ವರೀ, ಹಾಲಾಸ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿ, ಹಸ್ತಿಶೈಲದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಿನಿಯೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ॥೧೮೧-೧೮೨॥

ಮಲಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಭಗವತಿಯೆಂದೂ, ವಿನಾತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾದೇವಿಯೆಂದೂ, ಮಹೇಂದ್ರಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಚಾರುಚಂದ್ರಾಂಕೆಯೆಂದೂ, ಕನಕಾಚಲದಲ್ಲಿ

ಏತಾನಿ ದಿವ್ಯಸೀತಾನಿ ತವ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾನಿ ಚ ।

ಚೇರಚೋಲೇ ಚ ಪಾಂಡ್ಯೇಷು ಲಿಂಗಾನಿ ತೃಣು ಮೇಂಬಿಕೇ ||೧೪೪||

ಸಹ್ಯಜಾ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೇ ಚ ಪಂಪಾ ನೇಗವತೀ ತಟೇ ।

ಅಮ್ರಾಸಂಗೇ ಮತ್ಸ್ಯವತ್ಸ್ಯಾಸ್ತಟೇ ಪರಮಪಾವನೇ ||೧೪೫||

ಸಹ್ಯಮೌಲ್ ಸಹ್ಯಕೇಶಃ ಸಿಂಹೇಶಃ ಶಿಶಿಕಂಠಕಃ ।

ತೃಣಜ್ಯೋತೀಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಶಿವೇ ಮರಕತಾಚಲಃ ||೧೪೬||

ರತ್ನಾದ್ರಿಶಿಖರೇಶಾನೋ ಮಾತೃಭೂತೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ಪಂಪಾತಟೇ ತಥಾ ಕಾಂಚೀ ಏಕಾಮ್ರೇಶೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ||೧೪೭||

ಶ್ರೀಮದ್ವಕ್ಷಣಕೈಲಾಸೇ ಕಾಲಹಸ್ತೀಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ಚರೇಷು ಚ ಶ್ರೀಗಿರಿರಾಟ್ ಶ್ರೀಶೈಲೇಶಶ್ಚ ತತ್ರ ಹಿ ||೧೪೮||

ಶಿಖರೇಶಃ ಪನಸೇಶೋ ಘಂಟಾಕರ್ಣೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।

ತತ್ತೀರ್ಥೇಶೋ ಮಹಾದೇವಿ ಸ್ಮರಣಾನ್ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಕಃ ||೧೪೯||

ಕಮಲೇಶ್ವರಿಯೆಂದೂ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವೆ. ಎಲಾ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಇಲ್ಲಿನ ವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವೆನು. ಇನ್ನು ಚೇರ ಮತ್ತು ಚೋಳ, ಪಾಂಡ್ಯ ಈ ರಾಜರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳು. ||೧೪೩-೧೪೪||

ಕಾವೇರೀ, ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ, ಪಂಪಾ, ನೇಗವತೀ, ಅಮ್ರಾ, ಮತ್ಸ್ಯವತೀ ಈ ನದಿಗಳು ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳನ್ನುಳ್ಳವುಗಳು. ಸಹ್ಯಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಸಹ್ಯಕೇಶ್ವರನೂ, ಸಿಂಹೇಶನೂ, ಶಿಶಿಕಂಠಕನೂ, ತೃಣಜ್ಯೋತೀಶ್ವರನೂ ಮರಕತಾಚಲೇಶ್ವರಲಿಂಗವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುವು. ||೧೪೫-೧೪೬||

ರತ್ನಾದ್ರಿಶಿಖರೇಶ್ವರ, ಮಾತೃಭೂತೇಶ್ವರ, ಪಂಪಾತಟನೆನಿಸಿದ ಕಾಂಚೀನಗರದಲ್ಲಿ ಏಕಾಮ್ರೇಶ್ವರನೂ, ದಕ್ಷಿಣಕೈಲಾಸನೆನಿಸಿದ ಕಾಲಹಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಹಸ್ತೀಶ್ವರನೂ, ಗಿರಿರಾಜನೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ಶೈಲೇಶ್ವರನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ||೧೪೭-೧೪೮||

ಶಿಖರೇಶ್ವರ, ಪನಸೇಶ್ವರ, ಘಂಟಾಕರ್ಣೇಶ್ವರನೂ, ಮತ್ತು ಆಯಾ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ತೀರ್ಥೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಶಿವಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಣಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ

ತ್ಯಂಬಕಶ್ಚ ಮಹಾಶೈಲೋ ಯಸ್ಯಾದ್ಭೋದಾವರೀ ನದೀ |
ಶೇಷಾಚಲೇ ಕುಮಾರೇತ ಅರುಣಾದ್ರಿನಗೇಶ್ವರಃ ||೧೯೦||

ವೃದ್ಧಾಚಲೇಕೋ ಗೋಭದ್ರೋ ಗೋಪರ್ವತಶಿರೋಗತಃ |
ಶಿವೇ ಮಾರ್ಗಸಹಾಯೇಶಃ ಶ್ರೀಮದ್ಭ್ರಸಭೇಶ್ವರಃ ||೧೯೧||

ಮೂಲಸ್ಮಾನೇಶ್ವರಸ್ತತ್ರ ದರ್ಶನಾದೇವ ಮುಕ್ತಿದಃ |
ಚೇರೇಷು ಪ್ರಥಿತಾದ್ಯೇತೇ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾಣ್ಯಪಿ ಕ್ರಮಾತ್ ||೧೯೨||

ಚೋಲೇಷು ದಿವ್ಯಲಿಂಗಾನಾಮನುಕ್ರಮನಿಹೋಚ್ಯತೇ |
ಶಿವೇ ಪಂಚಾಪಗೇಶಾಮ್ನೋ ವಟೇಶೋಫ ದ್ರುತೀಶ್ವರಃ ||೧೯೩||

ಘೃತೇಶ್ವರಃ ಪುಷ್ಪಕೇಶಸ್ತಂಜೇಕೋ ವೇದಿಕೇಶ್ವರಃ |
ಶ್ರೀಪ್ರಯಾಣೇಶ್ವರೋ ದೇವಿ ಐರಾವತಗಜಾರ್ಚಿತಃ ||೧೯೪||

ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರಕುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಗೋದಾವರೀನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ
ತ್ಯಂಬಕಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತ್ಯಂಬಕೇಶ್ವರನೂ, ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿರುವ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ,
ಅರುಣಾದ್ರೀಶ್ವರ, ನಗೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ ಕ್ರಮವಾದವುಗಳು.
||೧೯೦-೧೯೦||

ವೃದ್ಧಾಚಲೇಶ್ವರ, ಗೋಭದ್ರೇಶ್ವರ, (ಇವು ವೃಷಾಚಲದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿರು
ವುವು) ಮಾರ್ಗಸಹಾಯೇಶ್ವರ, ದಭ್ರಸಭೇಶ್ವರ, ಮೂಲಸ್ಮಾನೇಶ್ವರ, ಇವು ಚೇರ
ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದರ್ಶನ
ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಮೋಕ್ಷವು ದೊರಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ
ವಿಲ್ಲ. ಚೇರದೇಶದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳ ಮಹಿಮೆ ಇದು. ||೧೯೧-೧೯೨||

ಇನ್ನು ಚೋಲದೇಶದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ದೇವಿಯೇ,
ಅದನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಅಲಿಸು. ಪಂಚಾಪಗೇಶ್ವರ, ವಟೇಶ್ವರ, ದ್ರುತೀಶ್ವರ,
ಘೃತೇಶ್ವರ, ಪುಷ್ಪಕೇಶ್ವರ, ತಂಜೇಶ್ವರ, ವೇದಿಕೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀಪ್ರಯಾಣೇಶ್ವರ (ಇದು
ಇಂದ್ರನ ಐರಾವತದಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದುದು) ||೧೯೩-೧೯೪||

ಕ್ಷೀರಿಣೀಶಸ್ಸುಂದರೀಶಃ ಕುಂಭೇಶಶ್ಚಾರ್ಜುನೇಶ್ವರಃ ।

ತೇಜನೀಶಸ್ಸಾಕ್ಷಿನಾರ್ಥೋ ಬಿಲ್ವಾರಣ್ಯೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ॥೧೯೫॥

ದುರ್ಗೇಶ್ವರೋ ಭೀಮಕೇಶೋ ವೈದ್ಯೇಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಕೇಶ್ವರಃ ।

ಘಂಟೇಶ್ವರಶ್ಚ ಶ್ವೇತೇಶಶ್ಚಾಯಾನನಮಹೇಶ್ವರಃ ॥೧೯೬॥

ಶ್ರೀವಾಂಭೀಶಸ್ತ್ರಿಕೋಟೀಶೋ ಮಂಗಲೇಶೋಗ್ನಿಕೇಶ್ವರಃ ।

ಕಮಲಾಲಯೇ ವಲ್ಮೀಕೇಶ ಆನಂದೇಶಶ್ಚ ಪಾರ್ವತಃ ॥೧೯೭॥

ಹಾಟಿಕೇಶಶ್ಚ ಸಿದ್ಧೇಶಸ್ತತ್ರ ದೇವ್ಯಚಲೇಶ್ವರಃ ।

ತಥಾ ನೇದವನೇಶಶ್ಚ ಸೇತೌ ರಾಮೇಶ್ವರಶ್ಚಿವಃ ॥೧೯೮॥

ಚೋಲೇಷು ಪ್ರಥಿತಾಹ್ಲೇತೇ ತಥಾನ್ಯದಸಿ ಶಂಕರಿ ।

ಸರ್ವಲಿಂಗಾಲಯಶ್ಚೂಲಃ ಸಹ್ಯಜಾತೀರಸಂಗತಃ ॥೧೯೯॥

ಶೌಂಡೀರೇ ಚ ಶುಚೀಂದ್ರೇಶಃ ಪಾಪನಾಶಸ್ತಥಾಂಬಿಕೇ ।

ಅರ್ಜುನೇಶಶ್ಚ ಸ್ಥಾನೇಶೋ ಹಸ್ತಿಶೈಲೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ॥೨೦೦॥

ಕ್ಷೀರಿಣೀಶ್ವರ, ಸುಂದರೀಶ್ವರ, ಕುಂಭೇಶ್ವರ, ಅರ್ಜುನೇಶ್ವರ, ತೇಜನೀಶ್ವರ, ಸಾಕ್ಷಿನಾರ್ಥೇಶ್ವರ, ಬಿಲ್ವಾರಣ್ಯೇಶ್ವರ, ದುರ್ಗೇಶ್ವರ, ಭೀಮಕೇಶ್ವರ, ವೈದ್ಯೇಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮಕೇಶ್ವರ, ಘಂಟೇಶ್ವರ, ಶ್ವೇತೇಶ್ವರ, ಛಾಯಾನನಮಹೇಶ್ವರ ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ॥೧೯೫-೧೯೬॥

ಶ್ರೀವಾಂಭೀಶ್ವರ, ಶ್ರೀಕೋಟೀಶ್ವರ, ಮಂಗಲೇಶ್ವರ, ಅಗ್ನಿಕೇಶ್ವರ, ಕಮಲಾಲಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವಲ್ಮೀಕೇಶ್ವರ, ಪರ್ವತನಿವಾಸಿಯಾದ ಆನಂದೇಶ್ವರ, ಹಾಟಿಕೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಅಚಲೇಶ್ವರ, ನೇದವನೇಶ್ವರ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಚೋಳದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ॥೧೯೭-೧೯೮॥

ದೇವಿಯೇ, ಈರೀತಿ ಜೋಲದೇಶವೇ ಸಮಸ್ತ ಲಿಂಗಾಲಯವೆನಿಸಿರುವುದು. ಕಾವೇರೀ ನದೀ ದಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾದ ಶಿವಾಲಯಗಳಿರುವುವು. ಶೌಂಡೀರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶುಚೀಂದ್ರವೆಂಬುದು ಒಂದು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವು. ಅದು

ತಥಾ ನೇಗವತೀ ತೀರೇ ಸಾಂಧ್ಯೇ ಹಾಲಾಸ್ಕೃತಂಕರಃ ।

ತಥಾ ನೈಶಾಲಿನಾಟೀಶಃ ಶಿವೇ ಚಾನುಕ್ಯತಕೇಶ್ವರಃ ॥೨೦೦॥

ಶಿವೇ ದಕ್ಷಿಣಗೋಕರ್ಣೇ ಮತ್ಸ್ಯೇಶೋ ಭರತೇಶ್ವರಃ ।

ಶಿವೇ ವಾತಪುರೀಶಶ್ಚ ತಥಾ ರತ್ನಸಭೇಶ್ವರಃ ॥೨೦೧॥

ತಥಾ ಚಿತ್ರಸಭೇಶಶ್ಚ ಉಗ್ರೇಶಶ್ಚಾಮೃತೇಶ್ವರಃ ।

ಏತತ್ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತಃ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತಾಮ್ರಪರ್ವಾಸ್ತುಟೇ ಶಿವೇ ॥೨೦೨॥

ಏತೇಷು ಕ್ಷೇತ್ರವರ್ಯೇಷು ಸ್ಥಿತೋ ಭಸ್ಮವಿಭೂಷಣಃ ।

ದೇಹಾಂತೇ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಂ ಭವಶ್ಚೇವ ಮಹೇಶ್ವರಿ ॥೨೦೩॥

ತರವಃ ಪಶವಃ ಕೀಟಾ ಮೃತಾ ಯಾಂತ್ಯಪುನರ್ಭವಂ ।

ವಸನ್ ಪತೇದಿದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ತೇಷು ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಶೈಲಜೇ ॥೨೦೪॥

ವಾಪನಾಶಕವಾದುದು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಅರ್ಜುನೇಶ್ವರ, ಸ್ವಾಧ್ಯೇಶ್ವರ, ಹಸ್ತಿಶೈಲೇಶ್ವರ ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. (೧೯೯-೨೦೦)

ನೇಗವತೀ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಧ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಲಾಸ್ಕೇಶ್ವರ, ನೈಶಾಲಿನಾಟೇಶ್ವರ, ಅನುಕ್ಯತಕೇಶ್ವರ, ದಕ್ಷಿಣಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ಸ್ಯೇಶ್ವರ, ಭರತೇಶ್ವರ, ವಾತಪುರೇಶ್ವರ, ರತ್ನಸಭೇಶ್ವರ, ಚಿತ್ರಸಭೇಶ್ವರ, ಉಗ್ರೇಶ್ವರ, ಅಮೃತೇಶ್ವರ ಇವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ತಾಮ್ರಪರ್ವತೀತೀರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು. (೨೦೧-೨೦೨-೨೦೩)

ಈ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಯಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳೂ, ತರುಗುಲೈಗಳೂ ಸಹ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುವು. ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಶಿವಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸುವವು ಬಹು ಕ್ರೀಡಾಸ್ವರೂಪ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕುವುದು. (೨೦೪-೨೦೫)

|| ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಕಂಜಾಕ್ಷಕಂಜಾಸನಜಾತಶಿಕ್ಷಂ
ವಾಹೀಕೃತೋಕ್ಷಮನಲಾಕ್ಷನಿಷಾದ್ಯಭಕ್ಷಂ ।
ಸಂಧುಕ್ಷಿತಾಂತಕಭಗಾಕ್ಷಹರಂ ಸುದಕ್ಷ
ದೀಕ್ಷಾಪಹಂ ಭಜತ ಭಿಕ್ಷಿತಮಾನಿಪಕ್ಷಂ

|| ೨೦೬ ||

ಯಕ್ಷಪ್ರಿಯಂ ತ್ವಸಮದ್ಯಕ್ ಪತಕುಕ್ಷಿನಾಹ
ಕುಕ್ಷಿಸ್ತಕಪ್ತಮಿವ ಧುಕ್ಷಿತತಕ್ಷಕಾಂಗಂ ।
ಯಕ್ಷೇಶಮಾಲಿ ಬಲಿ ನಂದನಚಂದನಾದಿ
ಸ್ರಕ್ಷಂದನಾರ್ಪಿತಪದಂ ಪ್ತಣಜಾಭಮೀಡೇ

|| ೨೦೭ ||

ವಿಶ್ವಂಭರಾಭರಣಭೂಷಣ ಮಾರಕಾಲ
ಸಂಶೋಷಣಪ್ರಮಥನಾಥ ಸನಾಥಯಾಸ್ಮಾನ್ ।
ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿಪ್ರಲಯಕಾರಣ ತಾರಣಾದ್ಯ
ಶಂಭೋ ಪದಾಬ್ಜಯುಗಲಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಯಾಮಿ

|| ೨೦೮ ||

ದೇವಿಯೇ, ಪರಶಿವನೆಂಬ ನಾನು ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ ಇವರನ್ನೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ
ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವವನು. ವೃಷಭವಾಹನನು. ಅಗ್ನಿನೇತ್ರನೆನಿಸಿ ಹಾಲಾಹಲವಿಷವನ್ನು
ಭಕ್ಷಿಸಿದವನು. ಯಮನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ, ಭಗದೇವತೆಯ ಕಣ್ಣನ್ನು ರಿತ್ತವನು. ದಕ್ಷ
ಬ್ರಹ್ಮನ ಯಜ್ಞವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ಸರ್ವಸಂಗತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ಮುನಿವೃಂದವನ್ನು
ರಕ್ಷಿಸಿದವನು. ಇಂತಹ ನನ್ನನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಭಜಿಸಿರಿ, ನಿಮಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡುವೆನು. ||೨೦೬||

“ ಕುಬೇರನಿಗೆ ಮಿತ್ರನೂ, ವಿಷಮಾಕ್ಷನೂ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರೋಭಾಗವನ್ನು
ಪೊದೆಯಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿದವನೂ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ, ಬಲಿಪುತ್ರನಾದ ಬಾಣಾಸುರನೇ
ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಹೂವುಗಂಧಗಳುಳ್ಳ ಪಾದಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತ
ನಾದವನೂ, ನೀಲಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ನಾನು ಸರ್ವದಾ
ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. ||೨೦೭||

ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಹೊತ್ತಿರುವ ಆದಿಶೇಷನಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಮನ್ಮಥ
ನಾಶಕನೇ, ಪ್ರಮಥಗಣಗಳಿಗೊಡೆಯನೇ, ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹು. ಪ್ರಹಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿ

ವಿಶ್ವೋದಯಸ್ಥಿ ತಿವಿನಾಶನಹೇತುಭೂತ
ಭೂತಾದಿಕಾರ್ಯ ಕರಣಾಧಿಪಕಾರಣೇತ |
ಶ್ರೀವೈದ್ಯಮಹೇಶ ಹರಿಕೇಶ ಮಹೇಶತಂಭೋ
ಕೇಶಾವಕಾಶ ಪರಮೇಶ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ

||೨೦೯||

ಅಂಬಾಂ ಕದಂಬಸುಮಸನ್ನಿಭಚಾರುಬಿಂಬಾಂ
ಬಿಂಬೋಪಮಾಧರವರಾಂ ಸುಬ್ಬಹನ್ನಿತಂಬಾಂ |
ಲೋಲಂಬರಾಜಿತಕಚಾಂ ನಮತಾದ್ಯ ಸರ್ವೇ
ಹೇರಂಬಮುಖ್ಯಜನನೀಂ ನತಸತ್ಯದಂಬಾಂ

||೨೧೦||

ದೇಶೇಷ್ಟೇತೇಷು ಶೈಲಪ್ರವರನದನದೀಸಂಗಮೇ ಸಿಂಧುಸಂಧೌ
ಜಾತಾನ್ಯತ್ಯುತ್ತಮಾನಿ ಪ್ರಥಿತಬಹುಫಲಾನೈವ ದಾತುಂ ಸ್ಥಿತಾನಿ |
ಅಲೋಕಾನಾಂ ಸುರಾಣಾಂ ನರಮುನಿಸುಕೃತಾಪಾರಪುಣ್ಯಾಂಕುರಾಣಿ

||೨೧೧||

ಸ್ಥಿತಿಯುಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾದ ಮತ್ತು ಪಾಪನಾಶಕವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಯುಗಲ
ವನ್ನೇ ನಾನು ಸರ್ವದಾ ಭಜಿಸುವೆನು. ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹು. ||೨೦೮||
ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಯುಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣನಾಗಿ, ಪಂಚಭೂತಗಳಿಗೂ,
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ, ಪಂಚೇಕರಣಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಮೂಲಭೂತನಾದ ವೈದ್ಯಮ
ಹೇಶನೇ, ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಕೇಶಪಾಶವುಳ್ಳವನೇ, ದಿಗಂಬರನೇ, ವೈದ್ಯಮಹೇಶ್ವರನೇ,
ಪರಶಿವನೇ ನಿನಗೆ ಪದೇಪದೇ ನಮಸ್ಕಾರವು" ಹೀಗೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸ
ಬೇಕು. ||೨೦೯||

ಕದಂಬಕುಸುಮದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ, ತೊಂಡೆಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಕೆಂಪಾದ
ತುಟಿಯುಳ್ಳ, ಹಾಗೆಯೇ ಬೃಹತ್ತಾದ ಮಧ್ಯಭಾಗವುಳ್ಳ ದೇವಿಯನ್ನು ಸದಾ
ವಂದಿಸಿರಿ. ದೇವಿಯು ಮುಂಗುರುಳು ಭ್ರಮರಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರು
ವುದು. ಗಣಪತಿಯೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಮಾತೃಭೂತಳಾದ ಸತ್ಪುರುಷ ವೈದ್ಯದ
ವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಜಗನ್ಮಾತೆಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇವಿಸಿರಿ. ||೨೧೦||

ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಿರಿ, ನದಿ, ಸಮುದ್ರ ಇವುಗಳ
ಸಂಗಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ, ಉತ್ತಮಗಳೆನಿಸಿದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ
ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಎಲೆ ದೇವಿಯೇ, ಈ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ದೇವತೆಗಳ

ಪಶ್ಯಾದ್ಯ ಪ್ರಥಿತೇಕ್ಷಣೇನ ಮನಸಾ
ಲೋಕನೇನಾದ್ಯ ಭನ್ನೇ
ಜನ್ಮಾನಾಂ ಪಲಮೇತದೇವ ಗಿರಿಜೇ
ಮನ್ಮೋ ನಚಾನ್ಮೋ ಜನಃ

||೨೧೨||

ಯತ್ರ ತ್ರಿನೇತ್ರಪದಪಂಕಜಮಿತ್ರಭಾವೋ

ಭಸ್ಮಕ್ತೆಗಾತ್ರಸುಚರಿತ್ರಪತತ್ರನಾಹಃ ।

ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ವಾಸಮಭಿರೋಚಯತೇ ಸ ತತ್ರ

ಶ್ರೀಪದ್ಮಪೂಜನಪರಃ ಸುಕಲತ್ರಮದಕ್ಷಿಸಾತ್ರಃ

||೨೧೩||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ಏಕಾದಶಾಂಶೇ ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರಶಿವಲಿಂಗ
ದೇವೀಪೀಠಸ್ಥಾನಾದಿ ನಿರೂಪಣಂ ನಾಮ ಏಕೋನಪಂಚಾಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳ, ಹಾಗೂ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ ಪುಣ್ಯಾಂಕುರಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸು. ಈ ಶಿವ
ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೀನೂ ಸಹ ಧನ್ಯರಾಗುವೆ. ಮನಸಾ
ಧ್ಯಾನಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ದರ್ಶನ ಪೂಜನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ತೃಪ್ತಿ
ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾದ ಮಾನವರು ಧನ್ಯರಾಗುವರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ||೨೧೧-೨೧೨||

ದೇವಿಯೇ. ತ್ರಿನೇತ್ರನಾದ ನನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿರವಾದ ಮನ
ಸ್ಸಿಟ್ಟು. ಭಕ್ತಧಾರಿಯಾಗಿ ಸದಾ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುವ ಗರುಡ
ವಾಹನನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಹೇಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯೆನಿಸಿ ಸುಖಪಡುತ್ತಿರುವನೋ, ಅದೇ
ರೀತಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ವಾಸಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದವನು
ಪಕ್ಷೀಪುತ್ರಸಹಿತನಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದು
ಮುಕ್ತನಾಗುವನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ
ಬೋಧಿಸಿದನು. ||೨೧೩||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ
ದೇವೀಪೀಠಸ್ಥಾನಾದಿಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವ ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು
ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ

ಮಹಾದೇವಾಷ್ಟೇ

ವಿಕಾಡಶಾಂಕೇ

ಪಂಚಾಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

॥ ಶ್ರೀ ಶಿವ ಉವಾಚ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ವರ್ಣಾನಾಂ ಶಿವಾತ್ರಮನಿಷೇವಿಣಾಂ ।

ಶಿವಧರ್ಮಾ ಮಯೈವೋಕ್ತಾ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಮುಕ್ತಯೇ ॥೧॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವೈಶ್ಯಃ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರೋ ವಾ ಶಿವಾತ್ರಮೀ ।

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಗೃಹಸ್ಥೋ ವಾ ವನಸ್ಥೋ ವಾಫ ಛಿಕ್ಷುಕಃ ॥೨॥

ಸ್ವಾತ್ರಮಾತ್ಮರತಃ ಕುರ್ವಾತ್ಪಿಪ್ಪಾರಾಮಂ ಸುಶೋಭನಂ ।

ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಮಗ್ನಿ ಕಾರ್ವಾರ್ಥಮೈಶಾನ್ಯಾಮೀಶ್ವರಾಲಯಂ ॥೩॥

ವಿವರಣೆ - ೨೦ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪರಶಿವನು ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಹೀಗೆಂದನು. -- ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು. ಇಲ್ಲಿನ ವರೆಗೆ ನಾನು ಶಿವಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳು ಯಾವ ಜಾತಿಭೇದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಅವರಲ್ಲರೂ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗಳಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವೆನು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶಿವಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಈಗ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಬಡಿಸುವೆನು ಕೇಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ, ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಇವರು ಯಾರೇ ಆದರೂ ತಾವು ವಾಸಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೂವಿನ ತೊಟವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ॥೧-೨॥

ತನ್ನ ಮನೆಯ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗ್ನಿಶಾಲೆ ಅಂದರೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಯನ್ನೂ, ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಮನೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಬೇಕು ಇವುಗಳಿಗೆ

ಸುದೇಶಾಸಂಭವೇ ಕುರ್ಮಾದ್ಯತ್ರ ಸ್ವಾತ್ಮಂಭವೋ ಭುವಃ |

ಗೃಹಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕುರ್ಮಾದಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಗತಾಲಯಂ ||೪||

ನೈಋತ್ಯಾಂ ಚ ವಿಹಾರಾರ್ಥಂ ವಾರುಣ್ಯಮುದಕಾಶ್ರಯಂ |

ವಾಯವ್ಯಾಂ ಧಾನ್ಯಸದನಂ ಕೌಬೇರ್ಯಾಂ ಭಾಂಡಕುಂಡಕಂ ||೫||

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಮರ್ಚಯೇದ್ದೇವಮಗ್ನಿಕಾರ್ಯಂ ಚ ಭಕ್ತಿತಃ |

ದ್ವಿಕಾಲನೋಕಕಾಲಂ ನಾ ಪೂಜಯೇಲ್ಲಿಂಗಮೈಶ್ವರಂ ||೬||

ಅಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಿವಂ ನೋಹಾನ್ಯ ಭುಂಜೀಯಾತ್ಯದಾಚನ |

ಅನ್ಯಾನ್ ಶಿವಕರ್ಮಾಣಿ ಯಥಾ ಜೋಷಂ ಸಮಾಚರೇತ್ ||೭||

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತೇಭ್ಯಸ್ಸಾರಮನುತ್ತಮಂ |

ಏಷ ಏವ ಪರೋಧರ್ಮ ಏತದೇವ ಪರಂತಪಃ ||೮||

ಆಯಾ ದಿಕ್ಪುಗಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಮನೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೈಋತ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಾರ್ಥವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ, ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯ ಅಂದರೆ ಬಾವಿಯೇ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಾಯವ್ಯಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಾಣವನ್ನೂ, ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭಾಂಡಾದಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸುವ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೩-೪-೫||

ದಿನವೂ ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇವತಾರ್ಚನೆ, ಅಗ್ನಿ ಪೂಜೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಮೂರುಕಾಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಶಿವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಶಿವಾರಾಧನೆ ಮಾಡದೆ ಎಂದೂ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೂ ತಾನು ಭೋಜನಮಾಡಕೂಡದು. ಶಿವಪ್ರೀತಿ ಕರಗಳಾದ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಾಲಾವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗ ಮಾಡಬಹುದು. ||೬-೭||

ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯೇ ಮುಖ್ಯಧರ್ಮ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಾರ್ಯಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯೇ ಪರಮಧರ್ಮ. ಅದೇ

ವಿಷ ವಿನ ಮಹಾಯಜ್ಞ ಏತದ್ಧಾನಂ ಪರಂ ಮತಂ ।

ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಯೇ ಧನತ್ಯಾಗೇ ಮರಣೇ ಗದಪೀಡಿತೇ . ೬೯||

ಅನುಕಲ್ಪಾ ಮಯೈವೋಕ್ತಾಃ ಶಿವಾಶ್ರಮನಿಷೇವಿಣಾಂ ।

ಸ್ನಾನಾಶಕ್ತದಾ ದೇವಿ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಂ ಸಮಂತ್ರಕಂ ||೧೦||

ಕುರಾತ್ಪ್ರಿಪುಂಡ್ರರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣಂ ನಾ ಯಥಾಬಲಂ ।

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದ್ಯಶಕ್ತೋಽಪಿ ಚಿಂತಯೇಚ್ಛಿನಮನ್ಯಯಂ ||೧೧||

ಪುತ್ರೇಣ ಪೂಜಯೇಲ್ಲಿಂಗಂ ತತೋ ಭೋಜನಮಾಚರೇತ್ ।

ಕಾರ್ಯಾತಿಪಾತಸಂರೋಧೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಿಕ್ಷೋಭಣಾದಿಷು ||೧೨||

ಮನಸಾ ಪೂಜಯೇದ್ಧೇವಂ ನಾಚಕ್ರೈರ್ವಾ ಜಪಾದಿಭಿಃ ।

ಶಿವಾಶ್ರಮಾಶ್ರಿತೈರೇವಂ ಶ್ರಮಿಭಿಶ್ಚ ತದಾಂಬಿಕೇ ||೧೩||

ತಸ್ಯಸ್ತು. ಅದನ್ನೇ ಮಹಾಯಜ್ಞ, ಉತ್ತಮದಾನವೆನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಾಗ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವಡೆದಿದಾಗ, ರೋಗಾದಿಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದಾಗ ಶಿವ ಪೂಜೆಗೆ ವಿಕಲ್ಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವೆನು. ಶಿವಾಶ್ರಮಿಗಳು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತರಾದರೆ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಂತ್ರವತ್ತಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ||೧೦-೧೩||

ಪ್ರಿಪುಂಡ್ರಧಾರಣೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧನಾದರೆ ಸಾಕು. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತನಾದರೆ ಕುಳಿತಬಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ತನ್ನಿಂದ ಶಿವಾರಾಧನೆಮಾಡಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಮಗನಿಂದ ಮಾಡಿಸ ಬಹುದು. ಅನಂತರ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಶಾಂಭವರಿಗೆ ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ತಾನೂ ಊಟ ಮಾಡಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಷೋಭೆ, ಕಾರ್ಯಾತಿಪಾತ ಮುಂತಾದ ವಿಕಲ್ಪಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸಾ ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಜಪಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಶಿವಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ||೧೦-೧೨-೧೩||

అయోగిగి పూజయేల్లింగే యోగిగి సర్వత్రభావయేత్ ।
మనసా వా మహాదేవం ధ్యాయేత్సంబం త్రిలోచనం ॥౧౪॥

శివాత్మం పుష్పహింసాయాం న భవేత్సతు హింసకః ।
యజ్ఞాత్మం పశుహింసా జ న తద్దోషాయ కల్పతే ॥౧౫॥

యద్వల్పమపి వాన్మాథే హింసతే స తు హింసకః ।
శివాత్మనసరో నీత్యం సర్వహింసానివర్జితః ॥౧౬॥

సర్వత్ర మృథునాద్ధి నో శివయోగిగి వసేత్సదా ।
దేవతాతిథిభ్యక్తాత్మం పజేన్మృనాత్మకారణాత్ ॥౧౭॥

ఆత్మాత్మం యః పజేన్మోహాన్మరకాత్మం స జీవతి ।
దేవాత్మం పజనం యోశాం సంతానార్థేజ మృథునం ॥౧౮॥

యోగియల్లదవను శివనన్న శివలింగదల్లి ఆరాధిసి ధ్యానిసబేకు. జ్ఞానియద యోగియదరో మహాదేవను సర్వవ్యాపియందు ఎల్లి బేకాదరూ దేశభావనేయిల్లదే ధ్యానమాడబుతుదు. శివపూజేగాగి హొగ వన్న కేయిరే అదు హింసాకార్యవాగువుదిల్ల యజ్ఞకాగి మాడిద పశు వధేయూ దోషవేనిసువుదిల్ల. ॥౧౪-౧౮॥

శివాత్మనేగల్గదే మత్తావ కార్యక్తే హింసాకార్యగళన్న ఎసగిదరూ అదు హింసయే ఆగువుదు. శివాత్మనేయల్లి తోడగిదవను సర్వహింసావివ ర్జితనాగిరబేకు శివయోగియదవను యావాగలూ ఎల్లియూ స్త్రీసం బంధవన్న తృణసింలేబేకు తానుమాడువ అడిగేయి దేవతేగళు, అతిథి గళు, భిక్షుకరు ఇవర టుపయోగకాగిరబేకే హొరతు స్వోదర పూరణ మాత్ర ఫలవాగిరబారదు. ॥౧౬-౧౭॥

తనగాగి అడిగేమాడికొళ్ళవవను నరకభాగియాగువను. దేవ పూజేగాగి మాడువ అడిగేయూ, సంతానఫలకాగి మాడువ స్త్రీసంభోగ గళూ, ధర్మకార్యక్తే టుపయోగిసువ ధనధాన్యాదిగళూ ధర్మకార్యగళేనిసి

ಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ನವಕಾರ್ಥಂ ವಿಸರ್ಜಯೇ |

ವಿತ್ತಸ್ತುತೀಯಭಾಗೇನ ಕುರ್ವೀತ್ಯೇವಂ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ||೧೯||

ಕುರ್ವೀತ ಧರ್ಮೋಪ್ಪೇತಚ್ಚ ವ್ಯಯಂ ಜೀವಿತಮಧ್ರುವಂ |

ನ್ಯಾಯೇನೋಪಾರ್ಜಯೇದ್ವಿತ್ತಂ ಮಧ್ವಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಕಃ ||೨೦||

ದುಃಖೇನಾನ್ಯೇಷು ಯದ್ವಿತ್ತಂ ಸಂಪಾದಿತಮಘಾಯ ತತ್ |

ಯಶ್ಚಿವಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸ್ಯಾನ್ನೈಷ್ಠಿಕೋ ವಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ||೨೧||

ವಿರಜಾಹೋಮಹೈನ್ನಿತ್ಯಂ ತದ್ಭಸ್ಮಪರಿಧಾರಕಃ |

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಪೂಜಯೇಲ್ಲಿಂಗಂ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಸ್ಸುಮಾಕ್ಷತೈಃ ||೨೨||

ಭೈಕ್ಷಂ ನಿವೇದ್ಯ ದೇವಾಯ ಸೋಶ್ನೀಯಾಧ್ಯಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ |

ನಿವೃತ್ತಸ್ಸರ್ವಸಂಗೇಭ್ಯೋ ಜಪೇದ್ರುದ್ರಮನನ್ಯಥೀಃ ||೨೩||

ಕೊಳ್ಳುವುವು ತದ್ವಿರುದ್ಧಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ನರಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುವು. ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಹಣದ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ವ್ರತಮಾಡಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ||೧೮-೧೯||

ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನವ ಜೀವಿತವು ಕ್ಷಣಿಕವಾದುದು ಆದರೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಾವನೆಯಿಟ್ಟು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವು ಅನ್ಯಾಯವೆನಿಸುವುದು ಅದರಿಂದ ಮಹಾಪಾಪವು ಸಂಭವಿಸುವುದು ||೨೦-೨೧||

ಶಿವಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆನಿಸಿದವನೂ, ನೈಷ್ಠಿಕಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೂ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ವಿರಜಾ ಹೋಮಮಾಡಿ, ಆ ಭಸ್ಮಧಾರಣೆಯಿಂದ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಾ, ಬಿಲ್ವ, ಭಸ್ಮ, ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ, ತಾನು ಭಿಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನೂ ಶಿವನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿ ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಭುಂಜಿಸಿ ತೃಪ್ತನಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿ, ಸದಾ ರುದ್ರಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಕು. ||೨೨-೨೩||

ಸ, ಶಿವಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸ್ವಾದ್ಗೃಹಸ್ಥೋ ಯಶ್ಚಿಮಾರ್ಚಕಃ ।

ಅಧಾಯಾಗ್ನೀನ್ಯಜೇದ್ಯಜ್ಞೈರ್ಯಜ್ಞೇತಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ || ೨೪ ||

ಪಂಚಯಜ್ಞಪರೋ ನಿತ್ಯಂ ಪಂಚಾಸ್ತಧ್ಯಾನತತ್ಪರಃ ।

ಅಗ್ನಿರಿತ್ಯಾದಿಭಿರ್ಮಂತ್ರೈರ್ಭಸ್ಮೋದ್ಧೂಲಿತವಿಗ್ರಹಃ || ೨೫ ||

ತ್ರಿಯಾಯುಷಂ ತ್ರಿಪುಂಜ್ರಾಂಕೋ ರುದ್ರಾಕ್ಷವರಮಂಡಿತಃ ।

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಮರ್ಚಯೇಲ್ಲಿಂಗಂ ರುದ್ರಪಂಚಾಕ್ಷರಾದರಃ || ೨೬ ||

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಶೀಲಸ್ವತತಂ ಸಂವಿಭಾಗ್ಯತಿಥಿಸ್ತಿಯಃ ।

ಏನಂ ಶಿವಗೃಹಸ್ಥೋ ಯಃ ಶಿವಲೋಕಂ ಪ್ರಚೇತ್ಸಹಿ || ೨೭ ||

ಸಾಂಗಾನ್ವೇದಾನ್ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಧೀತ್ಯ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಂ ।

ಇಷ್ಟ್ವಾ ಯಜ್ಞೈರ್ಯಥಾನ್ಯಾಯ್ಯಮಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಾದಿಭಿಃಕ್ರಮಾತ್ || ೨೮ ||

ಹೀಗಿರುವವನೇ ಶಿವಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆನಿಸುವನು. ಇನ್ನು ಗೃಹಸ್ಥನಾದ ಶಿವ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಯು, ಸ್ತುತಿನಿತ್ಯವೂ ಆಗ್ನಾಥಾನಮಾಡುತ್ತಾ, ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞವೇ ನೋಡಲಾದ ಪಂಚಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ, ಪರಶಿವನ ಪಾದದ್ವ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದು, ಅಗ್ನಿರಿತಿಭಸ್ಮ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಭಸ್ಮೋದ್ಧೂಲನಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ತ್ರಾಯುಷಂಜಮದಗ್ನೇ, ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಜ್ರ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಜಪ, ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. || ೨೪-೨೫-೨೬ ||

ಸದಾ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುವವನು ಶಿವಗೃಹಸ್ಥನೆನಿಸುವನು. ಅಂತಹವನು ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವನು. ಗೃಹಸ್ಥನು ಹಾಗೆ ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಯಜ್ಞಾಚರಣೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. || ೨೭-೨೮ ||

ತತೋ ವಿಶ್ವಂ ಜಿತಂ ತೈರ್ವಾ ಅಗ್ನಿಷ್ಟಮಾಂತಿಮೇನ ವಾ |

ಪುತ್ರಾನುತ್ಪದ್ಯ ಸದ್ವೃತ್ತಾನ್ ಸದಾರಸ್ಸಗ್ನಿ ಕೋ ದ್ವಿಜಃ ||೨೯||

ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಂ ಗತ್ವಾ ತ್ರಿಕಾಲಸ್ನಾನಭಸ್ಮಧ್ಯಕ್ |

ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಮಂಡಿತತನುರ್ವಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಕುಸುಮೈಃ ಫಲೈಃ ||೩೦||

ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಮಹಾದೇವಂ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಕಂದಮೂಲಧ್ಯಕ್ |

ಚಾಂದ್ರಾಯಣಾದಿಭಿರ್ದೇಹಂ ಶೋಷಯನ್ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವಾನ್ ||೩೧||

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮಧೀಯಾನಃ ಸದಾ ತ್ಯಕ್ತೇಷಣೋ ಯತಿಃ |

ಅತ್ಮನ್ಯಗ್ನೀನ್ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯಾತ್ಮವಿದ್ಯತಿಃ ||೩೨||

ಭವೇತ್ಸಗುರುಮಾಸೀನಂ ಸಮಿತ್ಪಾಣಿಭಿತೋ ವ್ರಜೇತ್ |

ತೇನಾಜ್ಞಾತೋನುತಿಷ್ಠೇತ ಧರ್ಮಮೇನಂ ಶುಚಿವ್ರತಃ ||೩೩||

ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಯಾಗಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ವಿಶ್ವಜಿದ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕು. (ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಆಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ದಾನಮಾಡುವುದು) ಹಾಗೆಯೇ ಸದಾಚಾರ ಪರರಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಸಂಸಾರಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ, ಪತ್ನೀ ಸಮೇತನಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯೊಡನೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ ಫಲಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೨೯-೩೦||

ಇದೇ ರೀತಿ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ಕಂದಮೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ, ಚಾಂದ್ರಾಯಣವೇ ಮೊದಲಾದ ವ್ರತಾಚರಣೆಗಳಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ದಂಡಿಸುತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ತಾನು ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಅಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೩೧-೩೨||

ಅನಂತರ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಗುರುವೊಬ್ಬನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಸಮಿತ್ಪಾಣಿಯಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಅವನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಮುಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು

ಗುರೌ ಶಿವೇವಿನಾಭಾವಂ ನ ಕುರ್ಮ್ಯಾನ್ಮೋಹತೋಪಿ ವಾ ।

ಕುರ್ಮ್ಯಾತ್ಪ್ನಾನಂ ತ್ರಿಪವಣಂ ಯತಿಶ್ಚಕ್ರೇಷಣಶ್ಚಿವಂ || ೩೪ ||

ಪೂಜಯೇದ್ಗಲಿತೈಃ ಬಿಲ್ವೈಃ ಶ್ರೀರುದ್ರಂ ಪ್ರಣವಂ ಜಪೇತ್ ।

ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಕಲಿತೋ ದಂಡಧ್ಯಕ್ಷದಾ || ೩೫ ||

ಕಾಷಾಯವಸನೋ ಮಾನೀ ಸದೋಪನಿಷದರ್ಥವಿತ್ ।

ಭೈಕ್ಷ್ಯಂ ನಿವೇದ್ಯ ದೇವಾಯ ಭುಂಜೀಯಾದ್ಗ್ರಾಸಕಾಷ್ಟಕಂ || ೩೬ ||

ಏವಂ ವಸನ್ತ್ವಿ ನಿಯತಃ ಶಿವಲೋಕಂ ಯತಿವ್ರಜೇತ್ ।

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಸೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಅವಿಮುಕ್ತೇಪಿ ವಾ ಮಮ || ೩೭ ||

ತತ್ರ ಮೇ ತಾರಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರಣವಂ ಮುಚ್ಯತೇ ಯತಿಃ ।

ಅತ್ಯಾಶ್ರಮೀ ಭವೇದ್ವಾಪಿ ಸರ್ವಸಂಗವಿವರ್ಜಿತಃ || ೩೮ ||

ನಡೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಗುರುವಿಗೂ ಪರಶಿವನಿಗೂ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಭೇದವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಾರದು. ಯತಿಯಾದವನು ಅಶಾರಹಿತನಾಗಿ ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಬಿಲ್ವಾದಿಗಳಿಂದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ರುದ್ರಮಂತ್ರವನ್ನೂ, ಪ್ರಣವಮಂತ್ರವನ್ನೂ ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರ, ರುದ್ರಾಕ್ಷ, ದಂಡಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಬೇಕು. || ೩೪-೩೫-೩೬ ||

ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಸದಾ ಕಾವೀವಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಧರಿಸಿರಬೇಕು. ಸದಾ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಅರ್ಥಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರಬೇಕು. ಮೌನದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಾನು ಎಂಟು ತುತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭುಂಜಿಸಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮದಿಂದ ಜೀವನಯಾತ್ರಿ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವನು ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. || ೩೬-೩೭ ||

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಕಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಪಡೆದು ಪ್ರಣವಮಂತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಅನಂತರ ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದ ಅತ್ಯಾಶ್ರಮಿಯೆನಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ರಮಿಯಾದವನು ನಿತ್ಯವೂ ತಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಲಿನವರೆಗೂ ಭಸ್ಮೋದ್ದೂಲನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಸದಾ

ಆಪಾದಮಸ್ತಕಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಸ್ಮನೋದ್ಘಾಲ್ಯವಿಗ್ರಹಂ ।

ರುದ್ರಾಕ್ಷಕಂಠಾಭರಣಃ ಶಿರಸ್ಕೇವ ಜಟಾಧರಃ ॥೩೯॥

ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಫಾಲಸ್ವತತಂ ಶ್ರೀರುದ್ರಜಪತತ್ಪರಃ ।

ಸರ್ವತ್ರಿವ ಮಹಾದೇವಮಾತ್ಮಾನಂ ಪರಿಚಿಂತಯೇತ್ ॥೪೦॥

ಅತ್ಮಾರಾನ್ನೋಭಿಷ್ಠೇತ ಪುಣ್ಯತಾಪವಿವರ್ಜಿತಃ ।

ಲಿಂಗಂ ಶಿವಾಶ್ರಮಸ್ಥಾನಂ ಭಸ್ಮನಾ ಚ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಕಂ ॥೪೧॥

ಹಸ್ತೇ ಮೂಢ್ಘ್ನುಪವೀತೇ ಚ ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ಧಾರಯೇತ್ತತಃ ।

ಅನ್ಯವರ್ಣೇತ್ಪಾಶ್ರಮಿಭಿರೇವಮೇವ ಯಥಾಬಲಂ ॥೪೨॥

ರಾಜ್ಞೋಪಿ ಸಾಲನಂ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮೇ ಯುದ್ಧಂ ಚ ಸನ್ಮುಖಂ ।

ಮುಖಾದಿಕರಣಂ ಚೈವ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾದಿಸಾಲನಂ ॥೪೩॥

ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣಂ ಚ ಶಿವಾರ್ಚನಂ ।

ತ್ರಿಕಾಲಂ ವಿಭವೇನ್ಯೈವ ರುದ್ರಪಂಚಾಕ್ಷರೀಜಪಃ ॥೪೪॥

ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜಪೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಸರ್ವದಾ ಹಣೆಗೆ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು, ರುದ್ರಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಸದಾ ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ||೩೮-೩೯-೪೦||

ಆತ್ಮಾನಂದಾನುಭವದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಶಿವಾಶ್ರಮಸ್ಥಾನಗತನಾಗಿ ಸದಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರಬೇಕು. ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರವನ್ನೂ, ತನ್ನ ಎರಡು ಕೈಗಳು, ಶಿರಸ್ಸು, ಉಪವೀತಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಆಶ್ರಮದವರೂ ಭಾವಿಸಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡಬಹುದು. ||೪೧-೪೨||

ರಾಜರಾದವರು ಧರ್ಮಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಎಂತಹ ಯುದ್ಧವನ್ನೂ ದರೂ ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಯಜ್ಞಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧೈ ಒದಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು, ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ತಾನು ಸ್ವಯಂ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಶಿವಾರ್ಚನೆಮಾಡುವುದು, ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಪಂಚಾಕ್ಷರೀ

ದಂಡಾನ್ಯಾಂ ದಂಡನಂ ಚೈವ ವರ್ಣಾದ್ಯಾಶ್ರಮಪಾಲನಂ ।

ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಧರಾಣಾಂ ತು ದೇಶಾನ್ನಿ ಸ್ವರಣಂ ಶಿವೇ ||೪೫||

ಏವಂ ಕುರ್ವನ್ ಶಿವಾಚಾರಂ ನೃಪಶ್ಚಿವತನುರ್ಭವೇತ್ ।

ವೈಶ್ಣೋಪಿ ಕೃಷ್ಣಿಗೋರಕ್ನಾ ವಾಣಿಜ್ಯೇಜ್ಯಾದಿಭಿರ್ಯುತಃ ||೪೬||

ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರರುದ್ರಾಕ್ಷಲಿಂಗಾರ್ಚನಪರಸ್ಪದಾ ।

ಧರ್ಮವೃದ್ಧ್ಯಾಭಿಜೀವೇತ ಅಕುರ್ವನ್ ಲೋಕಸೀಡನಂ ||೪೭||

ಏವಂ ವೈಶ್ಯಃ ಸದಾಚಾರೋ ಶಿವಲೋಕೇ ವಸೇಚ್ಛಿವೇ ।

ಶೂದ್ರೋಪಿ ಸರ್ವವರ್ಣಾನ್ಯಾಂ ಶುಶ್ರೂಷೋ ಭಸ್ಮಭೂಷಣಃ ||೪೮||

ವಿರಕ್ತಶ್ಚ ಶಿವಾಗಾರೇ ವಸೇತ್ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಧೃಕ್ ।

ಶಿವಕೈಂಕರ್ಯಯುಕ್ತಾತ್ಮಾ ಶಿವದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯಸಂಸ್ಪೃಶನ್ ||೪೯||

ಜಪವನ್ನು ಜಪಿಸುವುದು, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದು, ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು, ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನರನ್ನು ದೇಶಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತನ್ನ ರಾಜಧರ್ಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೪೫-೪೯-೪೫||

ಈ ರೀತಿ ರಾಜನು ಶಿವಧರ್ಮಪರನಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವು ದೊರೆಯುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ವೈಶ್ಯನೂ, ವ್ಯವಸಾಯಿ, ಗೋರಕ್ಷ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಯಜ್ಞಾಚರಣೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಾ ಇವುಗಳ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಧರ್ಮಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಆದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ತಾನು ಜೀವನಯಾತ್ರಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವ ವೈಶ್ಯನು ಸದಾಚಾರಪರನೆನಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವನು. ||೪೬-೪೭||

ಶೂದ್ರನು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ಸೇವಕನಂತಿದ್ದು, ಭಸ್ಮದಿಂದ ಸದಾ ಭೂಷಿತನಾಗಿ, ಆಸೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ, ಸರ್ವದಾ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಷಾಯ ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಈಶ್ವರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿದವನಾಗಿ, ಶಿವದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸದೆ ಶಿವಲಿಂಗಾರಾಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ

ಭೈಕ್ಷವೃತ್ತಾಭಿಜೀವೇತ ಲಿಂಗಮಭ್ಯರ್ಚಯನ್ ಶಿನೇ ।

ವಿರಕ್ತಾಸ್ತ್ರೀ ಯದಿ ಶಿನೇ ಸರ್ವವರ್ಣೇಷ್ವಪಿ ಕ್ರಮಾತ್

||೫೦||

ಕಾಷಾಯವಸನೋವೇತಾ ಜಟಿಲಾ ಭಸ್ಮಭೂಷಿತಾ ।

ತ್ರಿಪುಂಡ್ರರುದ್ರಾಕ್ಷಧರಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೇ ಪರಾ

||೫೧||

ಭೈಕ್ಷೇಣೈವಾಭಿವರ್ತೇತ ಯಾವದ್ವೇಹಾಂತಮೀಶ್ವರಿ ।

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ಶಿವಾಗಾರೇ ಸಂಮಾರ್ಜನಪರಾಯಣಾ

||೫೨||

ಉಪಲೇಪನಕ್ರ್ತೀ ವಾ ಮಾಲಾಕಾರ್ಯವಾ ಶಿನೇ ।

ದೀಪೋದ್ಬೋಧಕರೀ ವಾಪಿ ಪಾಪೈರ್ಮುಕ್ತಾ ಶಿವಂ ವ್ರಜೇತ್ ||೫೩||

ಸಂಕೀರ್ಣಾ ಅಂತ್ಯಜಾಸ್ಸರ್ವೇ ಶಿವಾಲಯವಿಲೋಕನೈಃ ।

ರಥಾನಾಂ ಕರ್ಷಣಾದ್ವೇನಿ ವಿಮುಕ್ತಾ ಭಸ್ಮಭೂಷಿತಾಃ

||೫೪||

ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿರಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಈ ಧರ್ಮವನ್ನವಲಂಬಿಸಬೇಕು. ||೪೮-೪೯-೫೦||

ಆಕೆಯು ಸದಾ ಕಾವಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟು, ಜಟಾಧಾರಿಣಿಯಾಗಿ ಭಸ್ಮ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಸದಾ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವಳು ಬದುಕಿರುವ ವರೆಗೂ ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಾಲಯವನ್ನು ಗುಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾಗಿರಬೇಕು. ||೫೧-೫೨||

ಆಥವಾ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಸಾರಿಸುವುದು, ಹೂವುಕಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುವುದು, ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾಗಿ ಪಾಪಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮನಗೊಡದೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಆಕೆಗೆ ಶಿವಲೋಕವು ದೊರೆಯುವುದು. ಇನ್ನು ಅಂತ್ಯಜರು ಅಂದರೆ ಚಂಡಾಲಾದಿ ಸಂಕೀರ್ಣಜಾತಿಯವರು ಶಿವಾಲಯವನ್ನೇ ದೂರದಿಂದ ದರ್ಶನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿವರಥವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಭಸ್ಮಭೂಷಿತಗಾತ್ರರಾಗಿ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದು ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು. ||೫೩-೫೪||

ರುದ್ರಭಕ್ತೈಸ್ಸದಾಕಾರ್ಯಾ ರುದ್ರಸಂಖ್ಯಾ ಜಟಾ ಶುಭಾಃ |

ಭಸ್ಮಧಾರ್ಯಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರೋದ್ಘಾತನಾತ್ಮನಾ ||೫೫||

ವಿಘ್ನಾಯ ಸರ್ವಸಾಪಾನಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ |

ವಾರುಣಂ ಮಲನಾಶಾಯ ಭಸ್ಮನಾಚ್ಛಾನನಾಶಕಂ ||೫೬||

ಜಲಸ್ನಾನಾದಸಂಖ್ಯಾತಮಾಗ್ನೇಯಸ್ನಾನಜಂ ಫಲಂ |

ಮಹಾಸಾತಕಯುಕ್ತೋ ವಾ ಯುಕ್ತೋ ವಾ ಸರ್ವಸಾತಕೈಃ ||೫೭||

ಭಸ್ಮಸ್ನಾನವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ಶಿವಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ |

ಸೋಪಿ ಯಾಂ ಗತಿಸ್ತೋತಿ ನ ತಾಂ ಯಜ್ಞಶತೈರಪಿ ||೫೮||

ಗಂಧಲೇಪವಿಹೀನೋಪಿ ಭಾವದುಷ್ಟೋ ನ ಶುದ್ಧತಿ |

ಭಾವಶುದ್ಧ್ಯಾ ಭವೇತ್ಪೂತೋ ಯೋ ವಾ ಕೋ ವಾಪಿ ಮಾನವಃ ||೫೯||

ರುದ್ರಭಕ್ತರೆನಿಸಿದವರು ತಮ್ಮ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಹನ್ನೊಂದು ಜಟೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರಗಳಿಂದ ಶರೀರವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಿವಲೋಕವು ಲಭಿಸುವುದು. ಸ್ನಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಜಲಸ್ನಾನಕ್ಕಿಂತ ಅಗ್ನೇಯ (ಭಸ್ಮ) ಸ್ನಾನವು ವಿಶೇಷ ಫಲಪ್ರದವಾದುದು. ಜಲಸ್ನಾನದಿಂದ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಕೊಳೆಯು ಹೋಗುವುದು ಭಸ್ಮಸ್ನಾನದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನವು ಅಂದರೆ ಒಳಭಾಗದ ಕೊಳೆಯು ನಾಶವಾಗುವುದು. ||೫೫-೫೯||

ಮಾನವನು ಪಾಪಿಯಾಗಿರಲಿ, ಸುಕೃತಿಯಾಗಿರಲಿ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನು ಮುಕ್ತನೆನಿಸುವನು. ಅವನು ಅದರಿಂದ ಶುದ್ಧನೆನಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವನು. ಯಜ್ಞಶತಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದವರಿಗೂ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಫಲವು ದೊರೆಯಲಾರದು. ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಗಂಧಾದಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದಾದರೆ, ಅಂತಹವನು ಪವಿತ್ರನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದೇವತಾಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಾದರೆ ಎಂತಹ ಪಾಪಿಯೂ ಸಹ ಪವಿತ್ರನೆನಿಸಿಬಿಡುವನು. ||೫೭-೫೮-೫೯||

ಸ್ನಾನಂ ವಾರುಣಮಾಗ್ನೇಯಂ ದಿವ್ಯಂ ವಾಯವ್ಯಮಾನಸೇ |
ಪಂಚಸ್ನಾನಾನಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಿಹಿತಾನಿ ವಿಶುದ್ಧಯೇ ||೬೦||

ವಾರುಣಂ ಚ ಜಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಗ್ನೇಯಂ ಭಸ್ಮನಾ ಭವೇತ್ |
ವೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸಾತಪಯಾ ದಿವ್ಯಂ ವಾಯವ್ಯಂ ರಜಸಾ ಗವಾಂ ||೬೧||

ಮಾನಸಂ ಧ್ಯಾನಮಂತ್ರಾದಿವಿಹಿತಂ ಶಂಭುನಾ ಶಿವೇ |
ಉದಕುಂಭಸಹಸ್ರೇಣ ವೃದ್ಧಾಂ ನಗಶತೇನ ಚ ||೬೨||

ಭಾವದುಷ್ಪೋನ ಶುದ್ಧೇತ ಶತಹಾಯನಮಪ್ಸುತ |
ಭಾವಪೂತಂ ಚರೇಚ್ಛಾಚಂ ವಸ್ತ್ರಪೂತಂ ಜಲಂ ಪಿಬೇತ್ ||೬೩||

ದೃಷ್ಟಿಪೂತಂ ನ್ಯಸೇತ್ಪಾದಂ ಸತ್ಯಪೂತಂ ವಚೋ ವದೇತ್ |
ಜಟಾಕಸಾಲಪಾಣಿಸ್ನೈದ್ಭ್ರಾಂತಗೋ ವೀತರಾಗವಾನ್ ||೬೪||

ಮಾನಸಸ್ನಾನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಆ ಸ್ನಾನಗಳು ಪಂಚವಿಧಗಳಾಗಿವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದೇ ವಾರುಣಸ್ನಾನ. ಭಸ್ಮದಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಆಚ್ಛಾದಿಸುವುದೇ ಅಗ್ನೇಯಸ್ನಾನ, ಮಳೆ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ನೆನೆದು ಒಣಗುವುದೇ ದಿವ್ಯಸ್ನಾನ, ಗೋಧೂಳಿಗೆ ಮೈಕೊಡುವುದೇ ವಾಯವ್ಯಸ್ನಾನ, ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೂ ಶಿವಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ನಾನಭಾವನೆಯಿಂದ ಇರುವುದೇ ಮಾನಸಸ್ನಾನ. ಆದರೆ ಮಾನಸಿಕವಾದ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮರ ಚೋಂಬು ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮುಳುಗಿದರೂ, ನೂರಾರು ಬೆಟ್ಟಗಳಷ್ಟು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನವೆಸಗಿದರೂ ಅದು ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. ||೬೦-೬೧-೬೨||

ಅಂಥ ಮಾನಸಿಕ ಶುದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ನೂರಾರುವರ್ಷ ಪದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸಿದರೂ ಅದು ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ನಾನವೂ, ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ತೋಡಿಸಿದ ನೀರೂ ದುಷ್ಟವೇ ಎನಿಸುವುದು. ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು, ನೋಡಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲನ್ನಿಡಬೇಕು. ಸತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಆಡಬೇಕು. ಶಿವ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಯಾದವನು ಜಟೆ, ಕಸಾಲ, ಭಸ್ಮಪೂತವಾದ ಶರೀರ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿರಬೇಕು. ||೬೩-೬೪||

ಯದೈವ ಸರ್ವಧರ್ಮಾಣಾಂ ಫಲಂ ತತ್ಸಂಚಿವಾಶ್ರಮೇ |

ಶಿವಾಜಛೋ ಜಛೇ ಮುಂಡೀ ಭಿಕ್ಷುಶೀ ವಿಕತಸ್ಪೃಹಃ ||೬೫||

ಮೌನೀ ಭೂತಾನುಕಂಪೀ ಸ್ಯಾದ್ಯತಿಃ ಶಾಂತಮನಾಶ್ಚರೇತ್ |

ಮಾಧೂಕರಂ ಚರನ್ ಭೈಷ್ಣವೇಕಾನ್ಮಂ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ||೬೬||

ಉಪವಾಸಾತ್ಪರಂ ಭೈಷ್ಣಂ ಭೈಕ್ಷುನ್ನಕ್ರಮಯಾಚಿತಾತ್ |

ಯತಿಸ್ತು ನಿಯತಂ ಭೈಷ್ಣಂ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಸೇತ್ಸದಾ ||೬೭||

ಯಸ್ಸರ್ವಸಂಗನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಭಕ್ತಶ್ಶಿವಪರಾಯಣಃ |

ಯೋಗನಿಷ್ಕೋಷ್ಯಯೋಗೋವಾ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಸೇತ್ಸದಾ ||೬೮||

ಯೋಗೀ ಯಾಂ ಗತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ದೇಹಾಂತೇ ತಾಂ ಗತಿಂ ಪ್ರಜೇತ್ |

ವಸೇದಾಯತಗೇ ನಿತ್ಯಂ ಸ ಗಣ ಶ್ಶಿವಧರ್ಮವಿತ್ ||೬೯||

ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಫಲವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದರೆ ಶಿವಾಶ್ರಮವೊಂದೇ. ಶಿವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವವನು ಜಟಾಧಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಜಟೆಯೇ ಪಾರ್ವತಿಯ ರೂಪವೆನಿಸುವುದು. ಹಾಗೆ ಜಟಾಧಾರಿಯಾಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೆನಿಸಿ, ಭಿಕ್ಷುನ್ನದಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾ, ಅಶಾರಹಿತನಾಗಿ, ಮೌನದಿಂದಿರುತ್ತಾ, ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದಯಾಶಾಲಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹವನೇ ಯತಿಯೆನಿಸುವನು. ಆತನು ಜೇನುಹುಳುವಿನಂತೆ ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿ ಲಬ್ಧವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಭುಂಜಿಸಬಾರದು. ||೬೫-೬೯||

ಉಪವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿಕ್ಷೆಮಾಡುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ಬಂದ ಆಹಾರದಿಂದ ನಕ್ಷಭೋಜನಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವು. ಯತಿಯಾದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭಿಕ್ಷೆಯೇ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದುದು. ಅವನು ಸದಾ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದ ಸದಾ ಶಿವರೂಪವನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ್ತಾ, ಯೋಗನಿಷ್ಠನೆನಿಸಿ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ಧರ್ಮ. ||೬೭-೬೮||

ಅದೇ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥನು ನಡೆದರೂ, ಅವನಿಗೆ ಯೋಗಿಯು ಹೊಂದುವ ಫಲವೇ ದೊರೆಯುವುದು. ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ

ಪುಣ್ಯಾರಾಮೈಕಕರ್ನಾತ್ಮಾ ಬಿಲ್ವಾರೋಪಣಕೃನ್ನರಃ ।

ಏಕಂ ವಾ ಬಿಲ್ವಜತರುಂ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಶಿವಾಶ್ರಮೇ ||೭೦||

ಯಾವಂತಿ ತತ್ರ ಕುಸುಮಬೀಜಮೂಲಫಲಾನಿ ಚ ।

ತಾವದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೭೧||

ತ್ರಿಸ್ಥಾನಪೂಜಾಸಂಯುಕ್ತಃ ಕೌಪೀನಾಚ್ಛಾದನೇ ತಥಾ ।

ವಸೇದಾಮರಣಂ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಶಿವಲಿಂಗಸಮೀಪತಃ ||೭೨||

ದೇಹಿನಾಂ ತತ್ರ ಪಂಚತ್ವಂ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯದಾಯಕಂ ।

ಶಿವಧ್ಯಾನರತಾಶ್ಚಾಂತಾಃ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಪ್ರಿಯಾಃ ||೭೩||

ಋಜುರೋ ಮೃದವಃ ಸ್ವಸ್ಥಾ ಅನುಕೂಲಾಃ ಪ್ರಿಯಂವದಾಃ ।

ಶಿವಾಭಿಮಾನಸಂಪನ್ನಾಸ್ತೇ ಶೈವಾಶ್ಚೈವಸಮ್ಮತಾಃ ||೭೪||

ಶಿವಗಣಪದವಿಯೂ, ಶಿವಧರ್ಮಜ್ಞಾನವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದ ಉದ್ಯಾನನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮಗಳು. ಶಿವಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷವನ್ನು ನೆಡುವುದೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಧರ್ಮವೆನಿಸುವುದು. ||೭೯-೭೦||

ತಾನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೂವು, ಹಣ್ಣು, ಬೀಜ ಇವುಗಳಿ ರುವುವೋ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷ ಪರ್ಮಂತ ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ವಾಸವು ದೊರಕು ವುದು. ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೌಪೀನ ಮಾತ್ರ ಧಾರಿಯಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಆವರಣಾಂತ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ||೭೧-೭೨||

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮರಣವೊದಗುವುದೇ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವೆನಿ ಸುವುದು. ಶಿವಧ್ಯಾನರತರಾಗಿ, ಶಾಂತರಾಗಿ, ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಸಕ್ತರಾಗಿ, ಋಜು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ, ಮೃದುಸ್ವಭಾವದಿಂದಿದ್ದು, ಆರೋಗ್ಯವೃದ್ಧಕಾರ್ಯರಾಗಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತಕರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಾ, ಶಿವಾಭಿಮಾನಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ರುವವರೇ ಶೈವರು. ಅವರೇ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಸಮ್ಮತವೆನಿಸುವರು. ||೭೩-೭೪||

ಭಸ್ತುನಿಷ್ಠಾಸ್ವದಾ ತುಷ್ಣಾ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಾಗತವಾದಿನಃ ।

ಮೈತ್ರಾಪ್ರಯಣಶ್ಚ ಭೂತೇಷು ಶೈವಾಸ್ತುಕ್ತೇಷಣಾಶ್ಚಿವೇ ||೨೫||

ಚಾಪಲಾನಿ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ಶಿವಾದರವಶಂ ಗತಾಃ ।

ಶಿವಭಕ್ತಿಸ್ವದಾ ಶಾಂತಿರಹಿಂಸಾ ಸಮದರ್ಶಿತಾ ||೨೬||

ಸಂತೋಷಸ್ಸತ್ಯಮಸ್ತೇಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ತಥಾಷ್ಟಕಂ ।

ಯಥಾ ಸಂಭವಪೂಜಾಭಿ ಸ್ವದಾಶಿವಕಥಾರತಿಃ ||೨೭||

ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ನಾಚಾ ಲಾಭಾಲಾಭೇಷು ಸಾಮ್ಯತಾ ।

ಶೌಚಮಾರ್ಜವಸಂಪತ್ತಿರ್ಭಕ್ತಿರ್ವೈ ಸವಿಧಾಗಿತಾ ||೨೮||

ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಾ ಮಾತ್ಸರ್ಯವರ್ಜನಂ ।

ಹುಂಕಾರಂ ತರ್ಜನಂ ಚೈವ ವರ್ಜಯೇಚ್ಛ ಶಿವಾಶ್ರಮೀ ||೨೯||

ಅವರು ಸದಾ ಭಕ್ತಧಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿಯೂ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೈತ್ರಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಈಷಣತ್ರಯ ನಿರ್ಮುಕ್ತರಾಗಿರುವವರಾಗಿಯೂ ಇರುವರು. ಶಿವಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಅವರು ಎಂದೂ ಚಪಲರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಡುವುದು, ಶಾಂತತೆಯಿಂದಿರುವುದು, ಅಹಿಂಸೆ, ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಭಾವ, ಸಂತೋಷ, ಸತ್ಯಾವಲಂಬನೆ, ಕಳ್ಳತನವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು, ಈ ಎಂಟೂ ಅವರ ನೈಜವಾದ ಗುಣಗಳು. ಶಿವಪೂಜೆ, ಶಿವಕಥಾಸಕ್ತಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದು ಅವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೨೫-೨೬-೨೭||

ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ, ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು ಇವುಗಳಿಂದಲೂ, ಲಾಭಾಲಾಭ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಸರ್ವಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶುಚಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಋಜುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಶಿವಾಶ್ರಮಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾದ ದಯೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ನಿಂದನೆ, ಐಶ್ವರ್ಯಾಭಿಲಾಷೆ, ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ಹುಂಕಾರಾದಿಗಳು, ಹೆದರಿಸುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ||೨೮-೨೯||

ಮಧ್ಯಕ್ಷೇಷು ಸದಾ ಪ್ರೀತಿರನ್ಯ ಪೂಜಾನುನೋದನಂ ।

ಸ್ವಯಮುಭ್ಯರ್ಚನಂ ಲಿಂಗೇ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಭಿಃ ॥೮೦॥

ಮಮಾನುಸ್ತರಣಂ ನಿತ್ಯಂ ನಾಮಭಿಶ್ಚ ಸದಾಂಬಿಕೇ ।

ಕಥಾಸು ಶ್ರೋತೃಯಮಾಣಾಸು ಸ್ವರನೇತ್ರಾಶ್ರುಪಾತನಂ ॥೮೧॥

ಏವಂ ಭಕ್ತಿಸ್ಸದಾ ಕಾರ್ಯ ಶಿವಭಕ್ತೇಷ್ವಪಿ ಕ್ರಮಾತ್ ।

ಸ್ವದೇಹಾನ್ನಿರ್ವಿಶೇಷೇಣ ಶಿವಭಕ್ತಾಂಶ್ಚ ಪಾಲಯೇತ್ ॥೮೨॥

ಭಯದಾರಿದ್ರ್ಯರೋಗೇಭ್ಯಸ್ತೇಷು ಕುರ್ಯಾಪ್ರಿಯಾಣಿ ಹಿ ।

ತೇಷಾಂ ಕುಟುಂಬಂ ಸಂರಕ್ಷೇತ್ಸ್ವಕುಟುಂಬಂ ಯಥಾ ತಥಾ ॥೮೩॥

ಶಿವಸ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಕಿಂ ನಾಮ ಕ್ರಿಯತೇ ನರಃ ।

ಶಿವಭಕ್ತಾರ್ಚನೇನ್ನೈವ ಪ್ರಸಾದಶ್ಯಾಂಭವೋ ಭವೇತ್ ॥೮೪॥

ಯೋ ನಾ ಕೋ ನಾಸ್ತು ಮನುಜೋ ಭಸ್ಕರುದ್ರಾಕ್ಷದೇಹವಾನ್ ।

ಧೃತಶಾಂಕರಚಿಹ್ನಾಂಕಃ ಪೂಜ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜನ್ಮಭಿಃ ॥೮೫॥

ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಟ್ಟು, ಇತರ ದೇವತಾ ಪೂಜಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ತೋರಿಸದೆ, ಪುತ್ರಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಸದಾ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ಸದಾ ಶಿವಸ್ಮರಣೆ, ಶಿವಮಹಿಮೆ, ಶಿವಕಥೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಶಿವಮಹಿಮಾಪೂರಿತವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅನಂದಾಶ್ರು, ಸಂತೋಷೋದ್ಗಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳಬೇಕು. (೮೦-೮೫)

ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಶಿವಭಕ್ತರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒದಗಿದ ಭಯ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ರೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟೂ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ||೮೨-೮೩॥

ಸಕಲ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣವರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನು ಯಾವ ಭಾಗದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಸಡಿಸಬಲ್ಲನು? ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಈಶ್ವರಭಕ್ತನನ್ನು ತೃಪ್ತಿ

ಶಾಂಭವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯಸ್ಮಾದ್ಭೋಜನೈಸ್ತಂ ಪ್ರಸಾದಯೇತ್ |

ಇತರಾನ್ ಪ್ರಶ್ನ ಕಥನೈಃ ಸ್ಥಾನದಾನೈಶ್ಚ ತೋಷಯೇತ್ ||೮೬||

ಭೋಜನಾಚ್ಛಾದನೈರ್ಬೇವಿ ತಸ್ಯೇಷ್ಟಂ ಯದಕುಪ್ಪಿತಂ |

ತತ್ಪರ್ಯಾದವಿಚಾರೇಣ ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯೈಚ ಶಾಂಭವೈಃ ||೮೭||

ಶಿವಯೋಗಿನಮಾಯಾಂತಂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಭಿನಾದನೈಃ |

ಯತಿಂ ವಾ ಶಾಂಭವಂ ಶಾಂತಂ ಭಸ್ಮಪುಂಡ್ರಾದಿಮಂಡಿತಂ ||೮೮||

ಸ್ವಾಗತಾಸನಪಾದ್ಯಾರ್ಘ್ಯ ಮಧುಪರ್ಕನಿವೇದನೈಃ |

ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾ ನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಕುರ್ವಾದಪ್ಯಭಿನಾದನಂ ||೮೯||

ಭೋಜನಾಚ್ಛಾದನೇನಾಪಿ ರಮ್ಯಾವಸಥವಾಸನೈಃ |

ಮತೋಪಕರಣಾದೀನಿ ದದ್ಯಾತ್ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮೀಶಿತುಃ ||೯೦||

ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಶಿವಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಜಾತಿಯಿಂದ ಅವನು ಯಾರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಭಸ್ಮುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶೈವಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರೂ ಸಹ ಪೂಜೆಮಾಡಹುದು ||೮೪-೮೫||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶಾಂಭವನೆನಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವನನ್ನು ಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಇತರ ವರ್ಣದ ಶಾಂಭವರನ್ನು ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಮರ್ಯಾದಾಸೂಚಕವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮರ್ಯಾದಿಸಬೇಕು. ಶಾಂಭವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿದ ಭೋಜನ, ವಸ್ತ್ರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ತನ್ಮೂಲಕ ಶಿವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೮೬-೮೭||

ಶಿವಯೋಗಿ, ಯತಿ, ಭಸ್ಮಪುಂಡ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಶಾಂತನಾದ ಶಾಂಭವ, ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಆಸನ, ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಮಧುಪರ್ಕ ಇವುಗಳನ್ನಿತ್ತು, ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಾದನಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಸುಖಕರವಾದ ಭೋಜನ, ವಸ್ತ್ರ, ರಮ್ಯಗೃಹ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಶಿವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ದಾನವಾಗಿ ಕರುಣಿಸಬೇಕು. ||೮೮-೮೯-೯೦||

ಪ್ರಾಪ್ತಾಯ ಶಿವಭಕ್ತಾಯ ಶ್ರಾಂತಾಯ ಪುಣಿತಾಯ ಚ ;
 ಪುಷ್ಪಿ ಕರೋತಿ ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಧನಧಾನ್ಯೈಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ||೯೦||
 ಗೃಹೋಪಕರಣೈರ್ದೇವಿ ಶಾಂಭವಂ ವಾಸಯೇತ್ತು ಯಃ |
 ಗೋಮಹಿಷ್ಯಾದಿಸಂಭಾರೈರ್ವಾಸಯೇದ್ಧಃ ಶಿವೇ ರತಂ ||೯೧||
 ವರ್ಷಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಸಃ ಕೈಲಾಸಸದ್ವನಿ |
 ಶಿವಭಕ್ತಾಯ ವಿಪ್ರಾಯ ಪುರಾಣಜ್ಞಾಯ ಸಾದರಂ ||೯೨||
 ದತ್ತಾ ಶೈವಪುರಾಣಾನಿ ಯಾವದಕ್ಷರಸಂಖ್ಯಯಾ |
 ತಾವದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||೯೩||
 ದೀನಂ ಭೀತಂ ತಥೈವಾರ್ತಂ ಶಾಂತಂ ಚೋರೈಃ ಪ್ರಸೀಡಿತಂ |
 ಆಶ್ವಾಸಯತಿ ಭಕ್ತಂ ಮೇ ಶಕ್ತೋ ಭಕ್ತೋ ಥ ಮೇ ಪ್ರಿಯಃ ||೯೪||
 ದಾರಿದ್ರ್ಯಾರ್ಣವನಿರ್ಮಗ್ನಂ ಭಕ್ತಂ ಸೀದತ್ಪಟುಂಬಕಂ |
 ಸಮುದ್ಧರೇನ್ಮೃಪೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯೇ ವಾಸಯೇಚ್ಛತಂ ||೯೫||

ಶ್ರಾಂತನೂ, ಆರ್ತನೂ, ದರಿದ್ರನೂ ಆದ ಶಾಂಭವನಿಗೆ ಮಾರು ಗೃಹ, ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಗೋ, ಎಮ್ಮೆ ಮುಂತಾದ ಜೀವಿಕೋಪಯೋಗಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸುವರೋ, ಅವರು ಕೋಟಿ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವರು. ಇನ್ನು ಈಶ್ವರಭಕ್ತನಾಗಿ ಪುರಾಣಗಳ ಸಾರವನ್ನು ತಿಳಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಶೈವಪುರಾಣಾದಿಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷರಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಅವನು ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವನು. ||೯೦-೯೨-೯೩||

ದೀನನೂ, ಭಯಕ್ರಸ್ತನೂ, ಬಳಲಿದವನೂ, ಕಳ್ಳಕಾಕರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಿಂಸೆಗೊಳಪಟ್ಟವನೂ, ಆದ ಈಶ್ವರಭಕ್ತನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವನೇ ನಿಜವಾದ ಧೀರನು. ಆತನೇ ನನಗೆ (ಪರಶಿವನಿಗೆ) ಹಿತನಾದವನು. ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಸಮುದ್ರ ದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕುಟುಂಬಿಯಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವ ಶಾಂಭವನಿಗೆ, ರಾಜನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಜೀವನದ ಸಕಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅವನು ತನ್ನ

ಸ ಸ್ವಪಃ ಸ್ವಪಿತ್ರೋನ್ ಮಗ್ನಾನ್ ರಜ್ಜುಃ ಕೋಪಾಢ್ಯುಟಿಂ ಯಥಾ |
ನರಕಾಚ್ಛೋದ್ಧರತೈವ ಶಿವಭಕ್ತಜನಾರ್ಚನಾತ್ ||೯೭||

ದೇಯಂ ತ್ರಿಪುಂದ್ರಘಾಲೇಭ್ಯೋ ತದ್ವಾನಂ ಸಾತ್ವಿಕಂ ವಿದುಃ |
ನಾಭ್ಯಸೂಯೇತ ತಾಂಭೈವಾಂಸ್ತ್ರಿಪುಂದ್ರಾಂಕಾನ್ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾನ್ ||೯೮||

ಯದ್ಯಸೂಯೇಚ್ಛ ನರಕೇ ಪತೇತ್ಸೂರ್ವಪಿತಾಮಹೈಃ |
ತ್ರಿಪುಂದ್ರಧಾರಿಣೇ ದತ್ತಂ ದಾನಂ ಭವತಿ ಚಾಕ್ಷಯಂ ||೯೯||

ದಾತೃಪ್ರತಿಗೃಹೀತ್ವಾಣಾಂ ನೈವ ದೋಷೋಸ್ತಿ ದಾನಜಃ |
ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯೈವ ಚ ಭಕ್ತೇಭ್ಯೋ ದದ್ಯಾತ್ಕಿಂಚಿದಕುತ್ಸಯನ್ ||೧೦೦||

ಕಾರುಣ್ಯಾತ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ದೇಯಮನ್ನಂ ಸ್ವಶಕ್ತಿತಃ |
ಅಥಾವೇ ತೃಣಭೂಮ್ಯಂಭಃ ಪತ್ರಮೂಲಫಲಾನಿ ಚ ||೧೦೧||

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಶಿವ ಸಾಯುಜ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೯೪-೯೫-೯೬||

ಆ ರಾಜನು ತಾನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಪಿತೃವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಷ್ಠರಾಗಿ ನರಕವಾಸದಿಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರನ್ನೂ, ಹಗ್ಗವು ಬಾವಿಯಿಂದ ಗಡಗಿಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿಬಿಡುವಂತೆ ನರಕದಿಂದ ಎತ್ತಿ ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ದಾನವನನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂದ್ರಧಾರಿಗಳಾದವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ದಾನವನನ್ನೇ ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ದಾನವೆನ್ನುವರು. ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂದ್ರಧಾರಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಸೂಯೆ ಪಡಬಾರದು. ||೯೭-೯೮||

ಒಂದುವೇಳೆ ಅಂತಹ ಶಾಂಭವರನ್ನು ನೋಡಿ ಅಸೂಯೆ ಪಡುವುದಾದರೆ, ಅವನು ತನ್ನ ಪಿತೃವರ್ಗಸಹಿತನಾಗಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಬೀಳುವನು. ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂದ್ರಧಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದಾನವೇ ನಾಶರಹಿತವಾದ ಸತ್ಪಲವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದು ಹಾಗೆ ಶೈವನಿಗೆ ದಾನಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಕೊಟ್ಟವನಿಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ದೋಷವೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ (ಶಿವನ) ಭಕ್ತನಿಗೆ ಅವರವರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ದಾನಕೊಡಬಹುದು. ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಅಸೂಯೆ ಪಡ

ದತ್ತಾ ಧನೀ ನಿರ್ಧನೋ ವಾ ಪ್ರಿಯಂ ವಾ ವ್ಯಾಹರೇತ್ಸದಾ ,
ನೇಹೇತ್ಸರ್ಗಸೋಪಾನಮಮಲಂ ಯತ್ಪ್ರಿದಂ ವಚಃ ||೧೦೩||

ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಭಿಗಮನಮನುವ್ರಜ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ವಚಃ |
ಪೂರ್ವಾಭಿಭಾಷೀ ಭಕ್ತೇಷು ಭವೇನ್ನತ್ಪ್ರೀತಯೇ ಶಿನೇ ||೧೦೪||

ಗಮನೇ ಚಾಸ್ಯ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಪಂಥಾನಃ ಸಂತು ತೇ ಶಿನಾಃ |
ಶಿವಂ ಭವತು ತೇ ನಿತ್ಯಮಶೇಷಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕಂ ||೧೦೫||

ಅಶೀರ್ವಾದಮಿಮಂ ಕುರ್ಮಾತ್ಸರ್ವವರ್ಣೇಷು ಸರ್ವದಾ |
ನಮಸ್ಕಾರಾಭಿವಾದೇಷು ಸ್ತುತಿ ಮಂಗಲವಾದಿನೇ || ೧೦೬||

ಬಾರದು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ದಯೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ
ಅಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ||೯೯-೧೦೦-೧೦೧||

ಒಂದುವೇಳೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾವ ವಸ್ತುಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹುಲ್ಲು, ನೆಲ,
ನೀರು, ಎಲೆ, ಗೆಡ್ಡೆಗೊಣಸು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು.
ಕೇವಲ ನಿರ್ಧನಿಕನಾದರೆ ಪ್ರಿಯಕರಗಳಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದಲಾದರೂ ಅತಿಥಿಯನ್ನು
ತ್ವಪ್ತಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಿಯವಾಕ್ಯಹಿತವಾದ ದಾನವನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಸೋಪಾನ
ವೆಂದು ತಿಳಿ. ಈ ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಡಬೇಡ. ಶಾಂಭವನು ಬಂದೊಡನೆ
ಅವನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಗೌರವಿಸಿ, ಪ್ರಯಾಣ ಹೋಗುವಾಗ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ
ಹೋಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದವರ
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಿರುವೆನು. ||೧೦೨-೧೦೩||

ಶಾಂಭವನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವಾಗ 'ನಿನ್ನ ಪ್ರಯಾಣಮಾರ್ಗವು ಶುಭಪ್ರದ
ವಾಗಿರಲಿ, ನಿನಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿರಲಿ' ಎಂದು
ಮಂಗಳಾಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಮಸ್ಕಾರ
ಮಾಡುವಾಗ, ಅಭಿವಾದನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣದವರಿಗೂ ಈ ರೀತಿ ಮಂಗಳಾಶೀ
ರ್ವಾದ ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೦೪-೧೦೫||

ಶಿವಂ ಭವತು ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಪ್ರಬ್ರೂಯಾತ್ಸರ್ವದಾ ಶಿವೇ ।

ಸದ್ವಿಜೋಽಸ್ಯಂತ್ಯಜೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಸ ಏಕಃ ಕಿಲ ಜಾರಜಃ ॥೧೦೬॥

ಶಿವಯೋಗೀ ಶಿವಜ್ಞಾನೀ ಶಿವಧರ್ಮರತಶ್ಚ ಯಃ ।

ಇತ್ಯೇತತ್ತ್ರಿವಿಧಂಜ್ಞೇಯಂ ಪಾತ್ರದಾನಾಯ ಸರ್ವದಾ ॥೧೦೭॥

ಶಿವಮುದ್ದಿಶ್ಯ ದಾತವ್ಯಮನಸೇಷ್ಟ್ಯ ಗುಣಾ ಗುಣಂ ।

ಯತಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರಃ ಪಾತ್ರಂ ಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವಪಾತ್ರವರಂ ಶಿವೇ ॥೧೦೮॥

ದತ್ತಮೀಶ್ವರಭಕ್ತೇಷು ದತ್ತಂ ತದ್ವರ್ಧತೇನಿಶಂ ।

ದ್ವಿಜಾನಾಂ ವೇದವಿದುಷಾಂ ಕೋಟಿಂ ಭೋಜ್ಯತು ಯತ್ಫಲಂ ॥೧೦೯॥

ಯತಯೇ ವೀತರಾಗಾಯ ಭಿಕ್ಷಾ ದಾನೇನ ಯತ್ಫಲಂ ।

ಸಂಭೋಜ್ಯೈಕಂ ಶಾಂಭವಂ ವಾ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿಶೇಷತಃ ॥೧೧೦॥

ದತಕೋಟಿದ್ವಿಜಾನಾಂ ತು ಭೋಜನೇ ಯತ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ ।

ಸಾಜ್ಯಪೂಪಘೃತಕ್ಷೀರಸೂಪಶಾಖಾದಿಪಾಯಸೈಃ ॥೧೧೧॥

ಯಾವನು ಅರೀತಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವನೋ ಅವನೇ ಹಿತೈಷಿಯು. ದ್ವಿಜನಾದರೂ ಆತನು ಅರೀತಿ ಆಶೀರ್ವಾದಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಚಂಡಾಲಸದೃಶನಾಗುವನು. ಅವನನ್ನು ಜಾರಜನೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಶಿವಯೋಗಿ, ಶಿವಜ್ಞಾನಿ, ಶಿವಧರ್ಮಜ್ಞ. ಈ ಮೂವರೇ ನಿಜವಾದ ದಾನಯೋಗ್ಯರು. ಇವರೇ ಸತ್ಪಾತ್ರರು. ॥೧೦೬-೧೦೭॥

ದಾನ ಕೊಡುವಾಗ ಪಾತ್ರನ ಗುಣಾಗುಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಶಿವೋದ್ದೇಶಕ ವಾಗಿ ಯಾವ ದಾನಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಸ್ತ ದಾನಗಳಿಗೂ ನಿಜವಾದ ಪಾತ್ರನೆಂದರೆ ಈಶ್ವರನೇ. ವೇದಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೋಟಿಗೆ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ವೀತರಾಗಿಯಾದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೆ ಭಿಕ್ಷಾ ದಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು ಶಾಂಭವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭೋಜನಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು. ॥೧೦೮-೧೦೯-೧೧೦॥

ತುಪ್ಪ, ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಹಾಲು, ಶಾಕಗಳು, ಪಾಯಸ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ

ಗ್ರಾಸಂ ವಾ ಶಾಂಭವೇ ವಿವ್ರೇ ದತ್ತಂ ತೇಭ್ಯೋ ನಿಶಿಷ್ಯತೇ |
 ಬಿಲ್ವಮೂಲೇ ಶಾಂಭವಾಯ ಕ್ಷೇರಾನ್ನಂ ಭೋಜಯೇನ್ನರಃ ||೧೦೨||
 ಶಿವಭಕ್ತೋ ಯದಾ ಭುಂಕ್ತೇ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭುಂಕ್ತೇ ಸದಾಶಿವಃ |
 ಶಿವಭಕ್ತಾನ್ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾನ್ ಯಃ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಷು ಭೋಜಯೇತ್ ||೧೦೩||
 ಅಪಾಚ್ಛಿದ್ರೇಯಾನಥಾನ್ಯಾನ್ಯೈ ತಾರಯಂತ್ಯೇವ ತೇ ದ್ವಿಜಾಃ |
 ಪಿತೃಣಾಮಕ್ಷಯಾತ್ಯಸ್ತಿರ್ಭವೇದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಕಂ ||೧೦೪||
 ತಸ್ಮಾತ್ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಶ್ರದ್ಧಯೈವ ಭೋಜ್ಯಾಶಾಂಭವಸತ್ತಮಾಃ |
 ಶಿವಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಭೋಕ್ತವ್ಯಾ ಶಿವಭಕ್ತಾ ಹಿ ಪರ್ವಣಿ ||೧೦೫||
 ಅಸಂಯತಸ್ಸಂಯತೋ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂಗಕೋಪಿ ವಾ |
 ಯೋ ವಾ ಕೋವಾ ಶಿವೇ ಭಕ್ತಃ ಶಿವವತ್ಪ್ರಜ್ಞ ಏವ ಸಃ ||೧೦೬||

ಹತ್ತುಕೋಟಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸುಕೃತವು
 ಲಭಿಸುವುದೋ, ಅಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಶಾಂಭವನಿಗೆ ಬಿಲ್ವಮೂಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು
 ತುತ್ತು ಕ್ಷೇರಾನ್ನ ದಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಶಾಂಭ
 ವನಿಗೆ ಮಾಡುವ ದಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೧೦೧-೧೦೨||

ಈಶ್ವರಭಕ್ತನು ಭೋಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತನಾದರೆ ಸಾಕ್ಷಾದೀಶ್ವರನು ತೃಪ್ತನಾದಂ
 ತೆಯೇ ಸರಿ. ಪಂಕ್ತಿಭೋಜನಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಶ್ರಾದ್ಧಭೋಜನಕ್ಕೆ
 ಯೋಗ್ಯರೆನಿಸುವರು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧಭೋಜನ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧ
 ಕರ್ತನ ಪಿತೃಪರಂಪರೆಯು ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದುವುದು. ||೧೦೩-
 ೧೦೪||

ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶಾಂಭವರನ್ನೇ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಬೇಕು.
 ಅಂತಹ ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಿಗೆ ಪರ್ವತಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವೋದ್ದೇಶಕವಾಗಿ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು
 ನಡೆಸಬೇಕು. ನಿಯಮಬದ್ಧನಾಗಿರಲಿ, ನಿಯಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ, ಯಾವುದೇ
 ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮಾನವನು ಈಶ್ವರಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನನ್ನು ಈಶ್ವರನಂತೆಯೇ
 ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತೃಪ್ತನಾಗು
 ವನು. ||೧೦೫-೧೦೬||

ತಸ್ಯಾನ್ನಾನ್ಯಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ರಕ್ಷಣೀಯಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ।

ಸಂಪರ್ಕಾದಥನಾ ಲೋಭಾದ್ಲೋಭಾ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೧೧೭||

ನಾಮಮಾತ್ರಪ್ರಪನ್ನೋಪಿ ಲಿಂಗಕೇತೋಪಿ ನಾ ಶಿನೇ ।

ಸ ಮುನಿಸ್ಸಮಹಾಯೋಗೀ ಸ ತಪಸ್ವೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ||೧೧೮||

ನಾಸ್ಯಾಚಾರಂ ಪರೀಕ್ಷೇತ ನ ಕುಲಂ ನ ವ್ರತಂ ತಥಾ ।

ವಿದ್ವಾನವಿದ್ವಾನಥನಾ ಮುಲಿನೋ ವೃದ್ಧತಃ ಕೃತಃ ||೧೧೯||

ನ ಶಿವಾತ್ರಮಿಣೋ ಮೌಂಜೀ ನ ದಂಡೋ ನ ಕಮಂಡಲುಃ ।

ನ ಶಿಖಾ ನ ಜಟಾ ಶಾಖಾ ಉಪವೀತಮಥಾಪಿ ನಾ ||೧೨೦||

ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಚಿಹ್ನೆ ಸ್ತಂ ಜಾನೀಯಾತ್ಪೂಜಯೇತ್ತಥಾ ।

ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂದ್ರರುದ್ರಾಕ್ಷಪರಿಮಂಡಿತವಿಗ್ರಹಂ ||೧೨೧||

ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ, ದಾನ, ಭೋಜನಾದಿ ಯಾವ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಈಶ್ವರ ಭಕ್ತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾರನ್ನೂ ಕರೆಯಬಾರದು. ರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈಶ್ವರ ಭಕ್ತನಿಗೇ ರಕ್ಷಣೆಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರು ಈಶ್ವರನ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರೋ, ಯಾರು ಈಶ್ವರಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವರೋ, ಅವರೂ ಈಶ್ವರ ಭಕ್ತರೆನಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಶಿವಧರ್ಮಾನುಯಾಗಿದ್ದವನೇ ಮುನಿಯು, ಮಹಾಯೋಗಿಯು, ತಪಸ್ವಿಯು, ಆತನನ್ನೇ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೆನ್ನಬೇಕು. ||೧೧೭-೧೧೮||

ಅಂತಹವನ ಆಚಾರಾದಿಗಳನ್ನೂ, ವಂಶ, ವ್ರತ, ಅವನ ವಿದ್ಯೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಅವನು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ವೃದ್ಧನಾಗಿರಲಿ, ಬಾಲಕನಾಗಿರಲಿ, ದಡ್ಡನಾಗಿರಲಿ, ಕೃಶನಾಗಿರಲಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಣಿಸಬಾರದು. ಶಿವಾತ್ರಮದ್ದಿರುವವನಿಗೆ, ಮೌಂಜೀ, ದಂಡ, ಕಮಂಡಲು, ಶಿಖೆ, ಜಡೆ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಶಿವಭಾವನೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರಗಳೇ ಸರಿ. ||೧೧೯-೧೨೦||

ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂದ್ರ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಾ, ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ, ಬಾಹ್ಯಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಈಶ್ವರಭಕ್ತನೆಂದು ತೋರಿಬರುತ್ತಿರುವ ಶಿವಯೋಗಿಯನ್ನೂ, ಅಭ್ಯಂತರ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ತೋರಿಬರುವ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯನ್ನೂ, ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ

ಪೂಜಯೇತ್ಸರ್ವಭಾವೇನ ಮನಸಾ ವಚಸಾ ಶಿವೇ ।

ಸರ್ವದೇವಾದಿಭಕ್ತೇಭ್ಯೋ ಮಮ ಭಕ್ತೋ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ||೧೨೨||

ಮಧ್ಯಕ್ತಾಯ ಸದಾ ದತ್ತಂ ಮಯಿ ದತ್ತಂ ಹಿ ತದ್ಭ್ರಮಂ ।

ರುದ್ರಾಸ್ತ ಏನ ಜಗತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷವರಕಂಕಣಾಃ ||೧೨೩||

ಯೇ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯಪಾರಜ್ಞಾ ತತ್ತನ್ನಾ ಮಾರ್ಘವೇದಿನಃ ।

ತ ಏನ ರುದ್ರಾ ಜಗತಿ ಭುವಃ ಪಾವನಪಾವನಾಃ ||೧೨೪||

ಯೇ ಪಂಚಾಕ್ಷರಪಾರೀಣಾಃ ಪಂಚಾಸ್ಯಧ್ಯಾನಮಾನಸಾಃ ।

ಪಂಚಸಾತಕನಿರ್ಮುಕ್ತಾಸ್ತೇ ರುದ್ರಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೧೨೫||

ಯೇ ಪ್ರದೋಷೇ ಮಹಾಪೂಜಾಪ್ರವರ್ತನಸರಾಯಣಾಃ ।

ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿಭಿದೇವಿ ಪಂಚಾಮೃತನಿಷೇಚನೈಃ ||೧೨೬||

ಶುದ್ಧವಾದ ಮಾತುಕತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳ ಭಕ್ತರಿಗಿಂತಲೂ ನನ್ನ (ಶಿವನ) ಭಕ್ತರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆನಿಸಿದವರು. ||೧೨೨-೧೨೬||

ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಸರಿ. ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೈಬಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಧರಿಸಿದವರೇ ಸಾಕ್ಷಾದೀಶ್ವರನಿಗೆ ಸಮನೆನಿಸುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತವರೂ, ಶಿವನಾಮಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದವರೂ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ ರುದ್ರನಿಗೆ ಸಮರಾದವರು, ಅಥವಾ ಅವರೇ ಈಶ್ವರಸ್ವರೂಪರು. ||೧೨೩-೧೨೪||

ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿದು ಜಪಮಾಡುವವರೂ, ಈಶ್ವರಧ್ಯಾನದಲ್ಲೆಯೇ ನೆಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರೂ, ರುದ್ರಸದೃಶರೇ ಸರಿ. ಅವರು ಪಂಚಮಹಾಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ದೂರರಾದವರು. ಮತ್ತು ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪಂಚಾಮೃತಾಭಿಷೇಕದಿಂದಲೂ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರು ಈಶ್ವರಸದೃಶರೆನಿಸುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೧೨೫-೧೨೬||

ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಯೇ ಸೋಮವಾರೇ ನಕ್ತೇನ ಭಕ್ತಾ ವತ್ಸಂತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ॥೧೨೭॥

ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಯೇ ಚತುರ್ದಶೀಪೂಜಾಸು ನಿಯಮಾ ನಕ್ತಭೋಜಿನಃ ॥೧೨೮॥

ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಯೇ ವಾ ಕಾಲಾಷ್ಟಮೀಷ್ಟೇವಂ ಶಿವಪೂಜಾಪರಾಯಣಾಃ ॥೧೨೯॥

ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಯೇ ಪರ್ವಪೂಜಾನಿರತಾ ಶಿವಲಿಂಗೇ ಶಿವಾತ್ಮಕೇ ॥೧೩೦॥

ಪ್ರಕಾಲಮಪ್ರಮಾದೇನ ಪೂಜಯಂತಿ ದೃಢವ್ರತಾಃ ।
ಶಿವಭಕ್ತೇಷು ನಿಯತಂ ದಾನಾಚ್ಛಾದನಭೋಜನೈಃ ॥೧೩೧॥

ಪೂಜಯಂತಿ ನರಾ ಯೇ ವೈ ತೇ ವೈ ರುದ್ರಾ ನ ಸಂತಯಃ ।
ಅಶೇಷಪಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತಾಶ್ಚಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥೧೩೨॥

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ನಿಯತಂ ಯೇ ವಸಂತಿ ದ್ವಿಜಾದಯಃ ।
ತೇ ವೈ ರುದ್ರಾ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಸದಾ ಶರ್ವಾರ್ಚನೇರತಾಃ ॥೧೩೩॥

ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರವೂ ನಕ್ತವ್ರತದಲ್ಲಿದ್ದು ಶಿವಾರಾಧನೆ ಮಾಡುವವರೂ, ಚತುರ್ದಶೀ, ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ, ಇನ್ನೂ ಇತರ ಪರ್ವತಿಧಿಗಳು ಈ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಶಿವಾರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಕಾಲತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ಶಾಂಭವರಿಗೆ ದಾನಧರ್ಮಗಳು, ಅಶನವಸನಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾ, ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನು ನಡೆಸಿದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಮೇಶ್ವರ ಸದೃಶರೆನಿಸುವರು. ಅವರನ್ನು ಈಶ್ವರಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು. ॥೧೨೭-೧೨೮-೧೨೯-೧೩೦-೧೩೧॥

ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ವಾಸಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಜಾತಿಯವರೂ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತರೆನಿಸಿ ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವರು. ಅಂತಹವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿದನಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಶಿವಾರ್ಚನರತರಾದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರುದ್ರಸದೃಶರೇ. ॥೧೩೨-೧೩೩॥

ಅಸ್ತೇದಮುತಿಯತ್ನೇನ ಯೇ ಪ್ರಣಾಮಕರಾಶ್ಚಿವೇ ।
 ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯವಿಚಾರಣಾ ||೧೩೪||
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪರಾ ಯೇ ವೈ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಪದೇಪದೇ ।
 ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯವಿಚಾರಣಾ ||೧೩೫||
 ಲಿಂಗಾಗ್ರೇ ನರ್ತನಪರಾಸ್ತ್ರಿಕಾಲಂ ಸಾವಧಾನತಃ ।
 ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯವಿಚಾರಣಾ ||೧೩೬||
 ಶಿವಸ್ತನಪರಾ ಯೇ ವೈ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಸಾವಧಾನತಃ ।
 ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯವಿಚಾರಣಾ ||೧೩೭||
 ಸದಾ ಶಿವಕಥಾಸಕ್ತಾಃ ಸರ್ವದಾ ನಿಯಮಾದ್ವಿಜಾಃ ।
 ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯವಿಚಾರಣಾ ||೧೩೮||
 ಯೇ ಮನ್ನಾಮಜಪಾಸಕ್ತಾಃ ಸರ್ವದಾ ಸಾವಧಾನತಃ ।
 ತ ಏವ ರುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯವಿಚಾರಣಾ ||೧೩೯||
 ನಿವಸಂತಿ ಸದಾ ಯೇ ವೈ ಅವಿಮುಕ್ತೇ ಮಹೇಶ್ವರಿ ।
 ನಿಯತಾ ನಿಯಮೋಪೇತಾಸ್ತೇ ರುದ್ರಾ ನಾತ್ರ ಸಂತಯಃ ||೧೪೦||

ಯಾರು ಈಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಬೆವರು ಸುರಿಯುವವರೆಗೂ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ವಂದಿಸುವರೋ, ಯಾರು ಶಿವಲಿಂಗದ ಮುಂದೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ನರ್ತನದಿಂದಲೂ ನಲಿದಾಡುವರೋ, ಯಾರು ತ್ರಿಕಾಲ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿವಾಸವಾಗಿ ಶಿವಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಶಂಕರನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವರೋ, ಯಾರು ಸದಾಶಿವಕಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಈಶ್ವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುವರೋ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಶಿವ ಸ್ವರೂಪರೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ||೧೩೪-೧೩೫-೧೩೬-೧೩೭-೧೩೮||

ಶಿವನಾಮ ಜಪಾಸಕ್ತರಾದವರೂ, ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರ ನಿವಾಸಿಗಳಾದವರೂ, ನಿಯಮಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದು ಸದಾ ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರೂ, ಸರ್ವೇಶ್ವ

ಯಸ್ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಣಂ ಸಾಂಬಂ ಮಹಾದೇವಂ ಸನಾತನಂ ।

ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟತಯಾ ನೇದ ಸ ರುದ್ರೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥೧೪೧॥

ಪರಾಶಕ್ತಿಂ ಮಹಾದೇವೀಂ ಸರ್ವಮಂತ್ರಮಯೀಂ ಶಿವಾಂ ।

ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟತಯಾ ನೇದ ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿಷ್ಣೋರ್ವಿಮುಕ್ತಿದಾಂ ॥೧೪೨॥

ಸ ಏವ ಗಣಪಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸ ಏವ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಃ ।

ಯೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿತುಲ್ಯಂ ಮಾಂ ನೇದ ಚಾಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಹಿ ಸಃ ॥೧೪೩॥

ಯೋ ಮಾಂ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಭಿಸ್ತುಲ್ಯಂ ನೇದ ಚಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಹಿ ಸಃ ।

ಸೋಮೋಹಂ ಸರ್ವಜನಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಹರಾತ್ಮನಾಂ ॥೧೪೪॥

ಯಮಶಕ್ರಾನಿಲಾನಾಂ ಚ ವಹ್ನೇಶ್ಚ ಜನಿತಾ ಶಿವೇ ।

ಯೋನ್ಯತುಲ್ಯತಯಾ ನೇದ ಸೋಂತ್ಯಜೋಹಿ ದ್ವಿಜೋಹಿ ಸನ್ ॥೧೪೫॥

ರನೂ, ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯೂ, ಅನಾದಿಪುರುಷನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನನ್ನೇ ಯಾರು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟತನೂ, ರುದ್ರಸದೃಶರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೧೪೩-೧೪೦-೧೪೧||

ಪರಾಪರಸ್ವರೂಪಳೂ, ಮಹಾದೇವಿಯೂ, ಸರ್ವಮಂತ್ರಾತ್ಮಕಳೂ ಆದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆಂದೂ, ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಳೆಂದೂ ಅರಿಯುವರೋ, ಅವರೂ ಸಹ ಶಿವಸ್ವರೂಪರೇ. ಅವರೇ ಗಣಪ್ರೇಷ್ಠರು, ಅವರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಮನೆಂದು ಭಾವಿಸುವವರು ಜಾತ್ಯಾ ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದರೂ ಅವರು ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ||೧೪೨-೧೪೩||

ಉಮಾಸಹಿತನಾದ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಜನಕನು. ಇಂತಹವನನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ದೇವತೆಯಂತೆ ಭಾವಿಸುವವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ, ಲೋಕಪಾಲಕರಾದ ಯಮ, ಇಂದ್ರ, ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ ಇವರಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನವೇ ನಾನು. ಇಂತಹ ನನ್ನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಮನೆಂದು ತಿಳಿಯುವವನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಚಂಡಾಲನಿಗೆ ಸಮನೆನಿಸಿದವನು. ||೧೪೪-೧೪೫||

ಯೋ ಮಾಂ ವಿಶ್ವಾಧಿಕಂ ರುದ್ರಂ ಮಹಾದೇವಂ ಸನಾತನಂ ।

ಯೋನ್ಯತುಲ್ಯತಯಾ ನೇದ ಸೋಂತ್ಯಜೋ ಹಿ ದ್ವಿಜೋಪಿಸನ್ ||೧೪೬||

ಮನ್ಮೈವೇದ್ಯಸುಧಾಸ್ವಾದರಹಿತಾಃ ಪಾಪಯೋನಯಃ ।

ಭಾಸುರಾಚಾರನಿರತಾ ಭೂಸುರಾ ಅಪಿರಾಸಭಾಃ ||೧೪೭||

ನರ್ದಂತಿ ನಂದಯಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ತೇ ಗಾರ್ದಭರವೋಪಮಾಃ ।

ವಿತರ್ಕಕುಶಲಾಃ ಸರ್ವೇ ದೋಷಜ್ಞಾ ಯೇ ಕುಲಾಲಜಾಃ ||೧೪೮||

ಶಿವಪಾದಾಂಬುಜದ್ವಂದ್ಯಪೂಜ್ಯಬಿಲ್ವವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।

ನಿರ್ಘೃತಾ ಘ್ರಾಣಹೀನಾಸ್ತೇ ತೇ ತಾರ್ಣಕನರೋಪಮಾಃ ||೧೪೯||

ವಾನರಾಕ್ಯತಯಸ್ಸರ್ವೇ ಪಾಮರಾ ಜಾರಜಾ ಹಿ ತೇ ।

ಶಿವಧರ್ಮೋಜ್ಞಿತಾ ಯೇ ವೈ ಜಾರಜಾಸ್ತೇ ನರಾ ಇಮೇ ||೧೫೦||

ಮೂಢಾ ಮೃಡಾರ್ಚನಾಹೀನಾ ಹೀನಜಾತಾಸ್ತು ಏವ ಹಿ ।

ಶಿವಜ್ಞಾನವಿಹೀನಾನಾಂ ವೃಥಾ ಜನ್ಮ ನ ಸಂಶಯಃ ||೧೫೧||

ವಿಶ್ವಾಧಿಕನೂ, ಅದಿಪುರುಷನೂ, ಸನಾತನನೂ ಆದ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ದೇವತಾ ಸದೃಶನೆಂದು ಭಾವಿಸುವವನು ದ್ವಿಜನಾದರೂ ಅಂತ್ಯಜನೇ ಸರಿ. ನನ್ನ ನೈವೇದ್ಯಶೇಷವೆಂಬ ಆಮೃತವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸದೆ ಪಾಪಿಗಳೆನಿಸಿ, ಇತರ ಯಾವ ಆಚಾರ ಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ ತ್ರೇಷ್ಠರೆನಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರು ಕತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸದೃಶರೆನಿಸುವರು. ||೧೪೬-೧೪೭||

ಯಾರು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ನಂದಿಸುತ್ತಾ ಕೆರಿಚುವರೋ ಅವರು ಗರ್ದಭಧ್ವನಿ ಯುಳ್ಳವರು. ತರ್ಕಕುಶಲಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ದೋಷ ಹುಡುಕುವವರು ಕುಂಬಾರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಶಿವಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸದೆ, ಅವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಘ್ರಾಣಿಸದೆ ಪಾಪಿಗಳೆನಿಸಿದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಪಿ ಮೂತಿಯ ಮಾನವರೇ ಸರಿ. ಅವರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು, ವೈಭಿಚಾರಜಾತರು. ಅಂತಹವರನ್ನು ಧರ್ಮಭ್ರಷ್ಟರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ||೧೪೮-೧೪೯-೧೫೦||

ಈಶ್ವರಾರ್ಚನೆ ಮಾಡದೆ ಮೂಢರು ಹೀನವಂಶಜರೆಂದು ಭಾವವು. ಅಂತಹ ವರ ಜನ್ಮವೇ ವ್ಯರ್ಥವಾದುದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಜ್ಞಾನ

ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ತೀರ್ಥಾನಾಂ ಜ್ಞಾನತೀರ್ಥಂ ಪರಂ ಸ್ಫುತಂ ।

ಜ್ಞಾನತೀರ್ಥಾತ್ಪರಂ ತೀರ್ಥಂ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕ್ಷಾಂತಿನಾರಿಣಾಂ ॥೧೫೨॥

ಜ್ಞಾನಯೋಗಸ್ತಪೋ ಜಪ್ಯಂ ಯಜ್ಞದಾನಾದಿಸಕ್ತಿಯಾಃ ।

ಕ್ರೋಧಿನಸ್ತು ವೃಥಾ ಯಸ್ಮಾತ್ಸ್ಮಾತ್ಕ್ರೋಧಂ ವಿನರ್ಜಯೇತ್ ॥೧೫೩॥

ಮರ್ಮಾಸ್ಥಿ ಪ್ರಾಣಹೃದಯಂ ನಿರ್ದಹೇದಪ್ರಿಯಂ ವಚಃ ।

ಅವಾಚ್ಯಮಪ್ರಿಯಂ ಯಸ್ಮಾಚ್ಚಿವಭಕ್ತಿರ್ವಿಶೇಷತಃ ॥೧೫೪॥

ಪ್ರಮಾದಾನಂ ದಮಸ್ತತ್ಯಂ ಹಿಂಸಾ ಹೈಶೂನ್ಯವರ್ಜನಂ ।

ನಿರ್ಮಲಕ್ಷಾಂತಿಸಲಿಲೈರ್ಲೋಕಮಾಹ್ಲಾದ್ಯತೀತತ್ಯೈಃ ॥೧೫೫॥

ಇಹಸೌಖ್ಯಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪರತ್ರ ಚ ಶುಭಾಂಗತಿಂ ।

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ವೇದೈಶ್ಚ ಸರ್ವಯಜ್ಞೈಶ್ಚ ಯತ್ನಲಂ ॥೧೫೬॥

ಯೋ ನ ಹಿಂಸ್ಯತಿ ಭೂತಾನಿ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ತತೋಧಿಕಂ ।

ತ್ಪ್ರೀತೋಕ್ಯಮಪಿ ಯೋ ದದ್ವಾದಖಿಲಂ ರತ್ನಪೂರಿತಂ ॥೧೫೭॥

ತೀರ್ಥವೆಂಬುದು ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತೀರ್ಥವೇ
ಯಾವುದೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ॥೧೫೧-೧೫೨॥

ತಪಸ್ಸು, ಜಪ, ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳು, ದಾನಧರ್ಮಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನ
ಯೋಗಗಳು. ಕೋಪಿಷ್ಠನಾದವನಿಗೆ ಈ ಜ್ಞಾನಯೋಗಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮಾನವನು ಮೊದಲು ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಕೋಪದಿಂದಾದಿದ
ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಮರ್ಮಸ್ಥಳವನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಅಹಿತವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡುವುವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬಾರದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ
ಈಶ್ವರಭಕ್ತರಾದವರು ಮೊದಲು ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ॥೧೫೩-೧೫೪॥

ಕ್ಷಮೆ, ದಾನ, ಸಹನೆ, ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಚಾಡಿಹೇಳದಿರುವುದು, ನಿರ್ಮಲ
ಸ್ವಭಾವ, ಕ್ಷಾಂತಿ, ಮುಂತಾದ ಸುಗುಣಗಳೆಂಬ ಸುತೀತಲ ಜಲದಿಂದ ಲೋಕವನ್ನು
ಆಹ್ಲಾದಗೊಳಿಸಿದವನಿಗೆ ಈ ಲೋಕದ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕದ ಸುಖವು ಅನಾಯಾಸ
ವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ॥೧೫೫-೧೫೬॥

ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವೇದ, ಇವುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಸಮಸ್ತ ಯಾಗಗಳನ್ನೂ

ಚರೇತ್ತಪಾಂಸಿ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಣಿ ನ ತತ್ತಲ್ಯಮಹಿಂಸಯಾ |

ಯಥಾಕಾಲೋಪಪನ್ನೇನ ಕೃತನ್ಯಾಯಾಗತೇನ ಚ ||೧೫೮||

ಉತ್ಪನ್ನಾರ್ಥೇನ ಯಸೋಷಃ ಸಂತೋಷಂ ಸ ಉದಾಹೃತಃ |

ತೇನ ಸರ್ವಮಖೇನೇಷ್ಟಂ ತೇನ ಸರ್ವಮನುಷ್ಠಿತಂ ||೧೫೯||

ಯೇನ ತೃಷ್ಣಾಪದಂ ತ್ಯಕ್ತಂ ಸಂತೋಷೀ ಸ್ತಸ್ತಿಮಾನ್ ಭವೇತ್ |

ಪರಪೀಡಾದಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ದಂಭಾಲಸ್ಯವಿವರ್ಜಿತಾಃ ||೧೬೦||

ಯೇ ಶಿವಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ನ ತೇ ದುಃಖಸ್ಯಭಾಜನಂ |

ಯೇ ವಾ ಕೇವಾ ಮಹಾದೇವಂ ಸ್ಮರಂತಿ ಪರಮಾರ್ಥತಃ ||೧೬೧||

ತೇ ಸರ್ವೇ ದುಃಖನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ದುರ್ಗಾಣ್ಯಪಿ ತರಂತಿ ತೇ |

ಅನ್ಯೇ ತು ಪತವಸ್ಸರ್ವೇ ಶಿವಧರ್ಮವಿವರ್ಜಿತಾಃ ||೧೬೨||

ಮಾಡಿದರೆ ಎಂತಹ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು. ಮೂರುಲೋಕಗಳನ್ನೇ ಸಂಪದ್ಧರಿತಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ದಾನಮಾಡಿದರೂ, ಅತಿಕಷ್ಟತರವಾದ ಘೋರತಪಸ್ಸನ್ನೇ ಅಚರಿಸಿದರೂ, ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಒದಗುವಷ್ಟು ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು ಅವುಗಳಿಂದ ಲಭಿಸಲಾರದು. ಕಾಲಾನುಸಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೇ ಯಾವನು ತೃಪ್ತನಾಗುವನೋ ಅವನೇ ನಿಜವಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟನು. ಆ ತೃಪ್ತಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಸಂತೋಷ. ||೧೫೭-೧೫೮||

ಹಾಗೆ ಸಂತುಷ್ಟನಾದವನು ಸಕಲ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನೂ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದಷ್ಟು ಸುಕೃತವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಆಸೆಯೆಂಬ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಯಾವನು ತೊರೆದು ಬಿಡುವನೋ ಅವನೇ ನಿಜವಾಗಿ ಆಯುಷ್ಮಂತನು. ತೃಪ್ತನು. ಪರಪೀಡಾದಿಗಳಿಗೆ ಮನಗೊಡದೆ, ದಂಬ ಸೋಮಾರಿತನ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರಾಗಿ ಸರ್ವದಾ ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರು ಮನಗೊಟ್ಟಿರುವರೋ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಯಾವ ದುಃಖವೂ ಸಂಭವಿಸಲಾರದು. ||೧೫೯-೧೬೦-೧೬೧||

ಯಾರು ಶಂಕರನನ್ನೇ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸರ್ವದಾ ಸ್ಮರಿಸುವರೋ ಅಂತಹವರು ಕಷ್ಟತರವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ದಾಟಿ ಕಷ್ಟ

ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಮಹಾದೇವಿ ನ ಮುಕ್ತೇಃ ಪಾತ್ರಮುತ್ತಮಂ ।

ಬುದ್ಧಾಯಾಸಕರಾ ಧರ್ಮಾಃ ಸರ್ವೇ ಶರ್ವಾರ್ಚನೋಜ್ಞಿತಾಃ ॥೧೬೩॥

ತೇ ನೈ ಮಲಾಶಿನಸ್ಸರ್ವೇ ಭವಂತಿ ನರಕೋಜ್ಞಿತಾಃ ।

ಇತಿ ಪಂಚಪ್ರಕಾರೋಯಂ ಶಿವಧರ್ಮಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥೧೬೪॥

ಅಸಾತತೋ ಹಿ ಯದ್ಯಸ್ಮಾಚ್ಛೇಘ್ರಮೇವ ಪ್ರಣತ್ಯತಿ ॥೧೬೫॥

ಅಯಮಂಶೋಂಬಿಕೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಾರಾಸಾರ ಉದಾಹೃತಃ ।

ಮಥಿತ್ವಾ ಶಿವರತ್ನಾಬೃಂದದೇವಿ ಹೃದಿ ಗೋಪ್ಯತಾಂ ॥೧೬೬॥

ನಾಭಕ್ತಾಯಾಪ್ರಶಾಂತಾಯಾದೇಯೋಯಂ ಶಿವಯೋಗಿನೇ ।

ಭಕ್ತೇಷ್ಟೇವ ಪ್ರದಾತವ್ಯೋಪ್ಯಪಾತ್ರಂ ನರಕಂ ಲಭೇತ್ ॥೧೬೭॥

ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಆದರೆ ಶಿವಧರ್ಮ ಬಾಹಿರರಾದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಶುಸದೃಶರೇ. ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು. ಶಿವಧರ್ಮಬಾಹಿರರಿಗೆಎಂದೂ ಮುಕ್ತಿಯೂ ದೊರಕಲಾರದು. ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹುಕಷ್ಟತರವಾದವುಗಳು ಅವುಗಳ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಯಾಸವು ಲಭಿಸುವುದು. ||೧೬೩-೧೬೭||

ಇಂತಹ ಸುಲಭವಾದ ಶಿವಧರ್ಮವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಲಭೋಜನಮಾಡಿದಂತಾಗುವರು. ಹೀಗೆ ಶಿವಧರ್ಮವು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವುದು. ಈ ಧರ್ಮದಿಂದ ಜಾರಿ ಅನ್ಯಧರ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹುಬೇಗ ನಾಶಹೊಂದುವನು. ಎಲೌ ದೇವಿಯೇ ಕೇಳು. ಈ ನನ್ನ (ಶಿವನ) ಆತಿಗೋಪ್ಯತರವಾದ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಈಗ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವೆನು. ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾರಾಸಾರವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿರುವೆನು. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಶಿವಧರ್ಮ ಸಾಗರವನ್ನು ಕಡೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ದಿವ್ಯರತ್ನವೊಂದನ್ನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಡು ||೧೬೪-೧೬೫-೧೬೬||

ನನ್ನ ಭಕ್ತನಲ್ಲದವನಿಗೂ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೂ, ಶಿವಧರ್ಮ ನಿರ್ಮುಕ್ತನಿಗೂ, ಈ ನನ್ನ ಮಹಿಮಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರೊಲ್ಲರೂ ಶಿವಧರ್ಮಪ್ರವಣಕ್ಕೆ ಅನಧಿಕಾರಿಗಳು. ಅಪಾತ್ರರಿಗೆ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ನರಕವು ಲಭಿಸುವುದು. ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯಾನದ ಈ

ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಯೇ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಂ ।

ಶ್ರವಣಾದಸ್ಯ ಸಾಸಾನಿ ನಶ್ಯಂತಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ||೧೬೮||

ಯಾನ್ಯಾನ್ಯಮಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ಮಧ್ಯಕ್ತೋ ಲಭತೇಚಿರಾತ್ ।

ಬಹುನಾತ್ರ ಕಿಮುಕ್ತೇನ ಶ್ರವಣಾನ್ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೧೬೯||

ತಸ್ಮಾದ್ಭಕ್ತೈಃ ಸದಾ ಶ್ರಾವ್ಯಃ ಶಾಂಭವಾದೇವ ಕೇವಲಂ ।

ಸರ್ವಸ್ತುರತು ದುರ್ಗಾಣಿ ಸರ್ವೋ ಭದ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯತು ||೧೭೦||

ಸರ್ವಸ್ಸುಗತಿಮಾಪ್ನೋತು ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಭವೇಚ್ಛಿವಂ ||೧೭೧||

|| ಸ್ತುಂದ ಉವಾಚ ||

ಪ್ರಣಮತ ಬತ ದುಃಖಂ ನಾಸ್ತಿ ವಃ ಪಾಪಭೀತಿ

ಸ್ತುರುಣಶಶಿಲಲಾಮಂ ಸೋಮಮಾತು ಪ್ರಯಾತ ।

ಶರಣಮರುಣಪಾದಂ ಕಾರಣಂ ತಾರಣಂ ವಃ

ಪ್ರಥಿತ ಭವಭವಾದ್ರೇರ್ಧಾರುಣಂ ಪಾತಕಾನಾಂ ||೧೭೨||

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅನೇಕ ಶಿವ ಧರ್ಮಗಳು ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದವರಿಗೂ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪವು ಪರಿಹೃತವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ||೧೬೭-೧೬೮||

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದವರು ಯಾವ ಯಾವ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಆವೇಶಿಸಿ ದರೂ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ಬಲದಿಂದ ಹೊಂದುವರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವೇ ಲಭಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಭಕ್ತರಾದವರು ಶಾಂಭವನೊಬ್ಬನ ಮೂಲಕ ಈ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷವಾಗಿರುವ ಸಕಲ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಂಗಳವು ಲಭಿಸಲಿ, ಸರ್ವರೂ ಮುಕ್ತರಾಗಲಿ, ಸನ್ಮಂಗಳವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಲಭಿಸಲಿ. ಇದೇ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದನು. ||೧೬೯-೧೭೦-೧೭೧||

ಎಲೈ ಜೈಗೀಷವ್ಯಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ ಕೇಳಿರಿ, ಈ ರೀತಿ ಪರಶಿವನು ನಮ್ಮ

ಅಂಶೋ ಮಹೇಶಕಥಿತಃ ಶಶಿಧಾಮಚೂಡ
 ಲಿಂಗಾಭಿಷೇಕಮಹಿಮಾಸ್ತತುಲಃ ಕಿಲಾಯಂ ।
 ಖ್ಯಾತೋ ಮಹಾದೇವ್ ಇತಿಪ್ರಸಿದ್ಧಃ
 ಸಿದ್ಧಾಂತಿರಾದ್ಧಾಂತಿತ ನಾಕ್ಯಜಾಲಃ

||೧೭೩||

ನತ್ವಾ ಸ್ತುತ್ವಾ ಮಹೇಶಂ ನಿಗಮಸುಗಮಸದ್ವಾಕ್ಯಸಾರಂ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಂ
 ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಗುರುಂ ತಂ ಶ್ರುತಿಶಿಖರಮಹಾವಾಕ್ಯಸಾರಾರ್ಥವಿದ್ಯಾಂ ।
 ಭೂತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಪರೇಣ ಚೇತಸಪರೈರ್ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಶಿವಂ ಪಾತಕಂ
 ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಮಾನುಷಮಧ್ರುವಂ ಜನುರಹೋ ಯಾತ್ಕೇವ ಶಂಭೋಃಪದಂ
 ||೧೭೪||
 ತಾರಾನಾಥಸಹೋದರಾಪತಿಕೃತಾಪಾದಾರವಿಂದಾರ್ಚನ
 ದ್ವಾರಾ ತುಷ್ಪಹೃದಂತರಂ ಪುರಹರಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ ಶಂಕರಂ ।
 ಭಾಸ್ವದ್ಭಾಸ್ಕರಕೋಟಿಸನ್ನಿಭಸಹಸ್ರಾರಪ್ರದಂ ವಿಷ್ಣವೇ
 ದೈತ್ಯಾಘ್ರಾಪ್ರಹರಂ ಹರಂ ತ್ವಘ್ರಹರಂ ಚೇತೋ ಭಜಸ್ವಾಂತರಂ ||೧೭೫||

ತಾಯಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದುದರಿಂದ, ನೀವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಪ್ಪದೆ
 ಪರಶಿವನನ್ನು ವಂದಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಾಪಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು. ನೀವು ಈಗಲೇ
 ಚಂದ್ರಶೇಖರನೆನಿಸಿದ ಮಹಾದೇವನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಪಾಪಮುಕ್ತರಾಗಿರಿ.
 ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪನಾಶಕವಾದ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಪರಶಿವನ ಪಾದವೊಂದೇ.
 ಅದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಪರ್ವತವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಭೇದಿಸಬಲ್ಲದು.
 ||೧೭೬||

ಈ ಮಹಾದೇವನಾಮಕವಾದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಕವು ಶಿವಲಿಂಗದ
 ಆಭಿಷೇಕಫಲವನ್ನೂ, ಅದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಬಹಳವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದು.
 ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಅಂಶಗಳೂ, ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಕ್ಯಗಳೂ ಸಿದ್ಧಾಂತದ
 ಪರತತ್ತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವುವು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ
 ಈ ಅಂಕವು ಪರಮ ಪವಿತ್ರವೂ, ಪೂಜ್ಯತಮವೂ ಮುಖ್ಯವೂ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
 ||೧೭೭||

ನೇದವೇದಾಂತಗಳಿಂದ ಶ್ರುತಿಪಾದ್ಯನಾದ. ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಸ್ವರೂಪಿಯಾದ
 ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ವಂದನೆಮಾಡಿ ಮಾನವನು ನಾನಾರೀತಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಬೇಕು.

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ ವಿಕಾದಶಾಂಶೇ ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯೇ
ಶಿವಗೌರೀಸಂವಾದೇ ಸರ್ವಧರ್ಮರಹಸ್ಯ ಶಿವಭಕ್ತಿಮಹಿಮಾನಿರೂಪಣಂ
ನಾಮ ಪಂಚಾಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಹಾಗೆಯೇ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಉಪನಿಷತ್ಸಾರವನ್ನೂ, ಉಪನಿಷದರ್ಥಗಳ ಪ್ರವರ್ಣ
ಪರವಿರೋಧ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಅದರಂತೆ ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡಬೇಕು.
ಅನಂತರ ಭಕ್ತಿಪರವಶನಾಗಿ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಟ್ಟು ಪರಶಿವನನ್ನು ಸೋಹಂಭಾವನೆ
ಯಿಂದ ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾನವರು ತಮ್ಮ
ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ ಮಾನುಷತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಎಂದೂ ನಾಶವಿಲ್ಲದ, ದುಃಖ
ಸಂಪರ್ಕವೇ ತೋರದ, ಪರಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ||೧೭೪||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಸಹಸ್ರ ಅಲಗುಗಳುಳ್ಳ ದಿವ್ಯ ಚಕ್ರ
ವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಸ್ರ ಕಮಲಗಳಿಂದಲೂ, ತನ್ನ ಒಂದು ನೇತ್ರದಿಂದಲೂ
ಪೂಜಿಸಿ, ಯಾವ ದೇವನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಿದಿಸಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೋ
ಅಂತಹ ಪ್ರಿಪುರಾರಿಯೂ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಡದೆ
ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ. ದೈತ್ಯಸಮೂಹವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಪಾಪರಾಶಿ
ಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವ ಆ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾವ
ದೇವರನ್ನು ತಾನೆ ಭಜಿಸಬಹುದು. ಎಲೈ ಮನಸ್ಸೇ, ನೀನು ಸದಾ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ
ನಾದ ಮಹಾದೇವನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗು. ಎಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು
ಆತ್ಮಶಿಕ್ಷಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಋಷಿಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ ಶಿವತತ್ತ್ವಸಾರವನ್ನು ಸೂತ
ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ||೧೭೫||

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವರಹಸ್ಯದ ಮಹಾದೇವ ನಾಮಕವಾದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ
ಶಿವಗೌರಿಸಂವಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಸರ್ವಧರ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ
ಐವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಶ್ರೀ ಕಾರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

